

122

~~W 1 71 a~~

Call comp - CB

$\frac{1}{2}$ inch Vol $\frac{10}{12}$ pp. 30-40
 pp. 100-110 second hand
 books

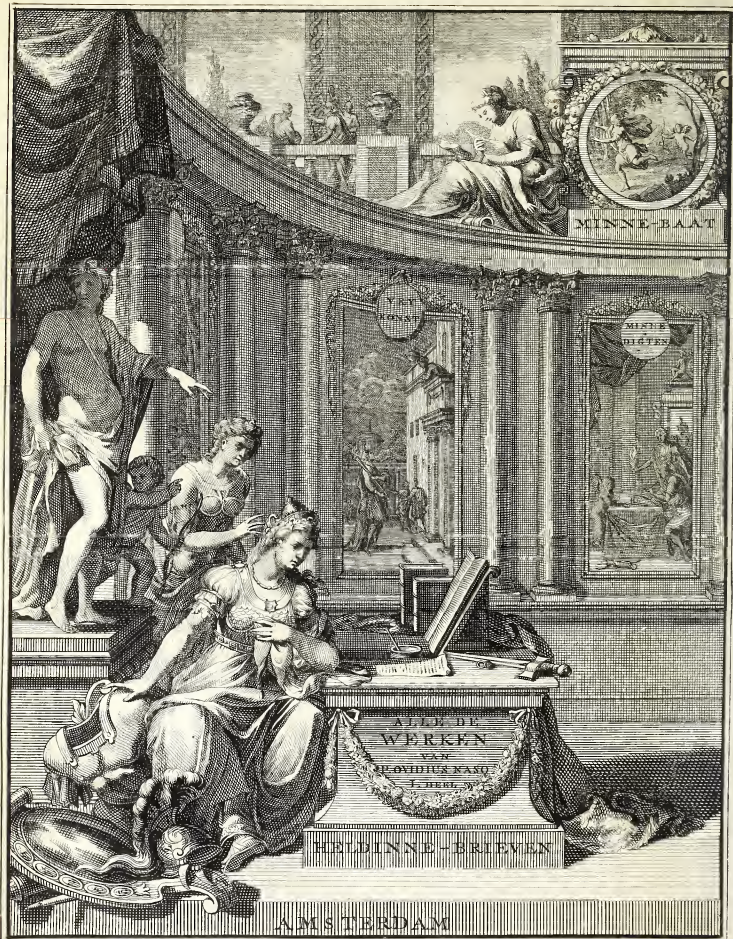

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/alledewerkenvanp01ovid>

ALLE DE
W E R K E N
V A N
P U B L. O V I D I U S
N A S O ;
H E T E E R S T E D E E L .

Bestaande in

HELDINNE-BRIEVEN,
MINNE-DICHTEN,
VRY-KONST,
MINNE-BAAT.

in de *Nederlandse Taale* overgebracht,

DOOR

ABRAHAM VALENTYN.

Met Verklaringen, en Uitleggingen verrijkt,

DOOR

L U D. S M I D S. M. D.

En met omtrent driehonderd PRINTVERBEEJDINGEN door de
vermaarde LE CLERC geteekent, &c.

Met Privilegie van de Edele Groote Mogente Heeren Staten van Holland en West Vriesland.

A M S T E L D A M ,

By P I E T E R M O R T I E R , Boekverkooper.
M D C C .

DEN HEER
LAMBERT WITSEN,

GEHEIMSCHRYVER DER STEDE
AMSTELDAM,

EN

BEMINNAAR

VAN ALLE UITSTEEKENDE
WEETENSCHAPPEN,

WORD

HET EERSTE DEEL

DER

WERKEN

VAN

PUBL. OVIDIUS NASO;

DE

HELDINNE - BRIEVEN,
MINNE - DICHTEN
VRY - KONST, en
MINNE - BAAT,

EERBIEDIGH OPGEDRAAGEN

DOOR SYN ED.

GERINGE DIENNAAR

LUD. SMIDS.

*

VOORBERICHT,

aan den geneegenen

L E E S E R.

Ie hier de langverwachte Aanteekeningen en Verklaringen over alle de Dichtkonstige werken van den vermaarden en welbekenden PUBLIUS OVIDIUS NASO.

Ondertussen , aangefien ik onnoodigh acht het lof van deesen Dichter omstandelijk op te haalen , soo sal ik den nieuwsgierigen Leefer hier niet lang ophouden , maar alleenlijk met weinig woorden hem , als op een tafereel , voor oogen stellen , wat ontrent deese mijne Aanteekeningen is waargenoomen.

Ik heb in alle drie deelen , om sekere redenen , de vertaalinge van VALENTYN gehouden ; doch echter in de Verklaringen de fin verbeterd en hem tegengesproken , waar hy dubbende buyten het spoor raakte ; en naar des Dichters meeninge eenigfins mistafede.

De Aanteekeningen fijn verfeekerd en bevestigd met de Auteurs , waar uit fy fijn getrokken : maar , segt men , de meest fijn Latijnfe , en wat baat het Boek en Hoofdstuk aan te wijfen in Schrijveren die by de Nederlanderen niet worden verftaan ? Ik antwoorde , voor eerst dat de Latijnfe Schrijvers voor een groot gedeelte fijn vertaald en overgefet of in ons Nederduits ; of ten minften in het Frans , in deese daagen by onfe landtslieden soo gemeen , dat , weerhiel hen de fchaamte niet , fy hunne by naar volmaakte moedertaal voor deese gebrekkelijke gaaren fouden willen verruilen . Ten tweeden , ontken ik niet het gedaan te hebben tot mijn eigen gemak ; te weeten om dit onderftand van aange-toogene fchriften gereed te hebben wanncer de lust my fou aanporren om deese Verklaringen in het Latijn over te brengen .

In de Heldinnebrieven heeft ieder Dicht , tot des Leefers gemak , fijn Inhoud ; soo ook alle de verdeelingen van het gehele werk . Ja , ik heb deswegen ook de Vrykonft , de Minnebaat en den Almanak in

VOORBERICHT aan den LEEZER.

Hoofdstukken gespleeten , om kortelijk den inhoud aan te wijzen , en voor mijn ontschakeling de sin van ieder lit te doen verstaan. Van gelijken heb ik in de Boeken der Herscheppingen my niet gehouden aan het getal der soo genaamde Fabelen , maar heb mijn Hoofdstuk aangevangen , alwaar een voornaam geval byzonderlijk schein uit te steeken.

Wat de vercieringen aangaat van mijn geschrifte , die bestaan in een groot getal Konstprinten , de voorvallen in het klein , doch op het aardigste verbeeldende ; waarby veel Roomse Munten , iets wegens aaloude Gewoontens , enz. verbeeldende , gevoegd zijn , om wat spelens te geven aan den Nederlander , die soo wel als de Duitser , Italiaan , en Franschman , sijn werk van haare versameling is maakende.

Eindelijk heb ik het geheel werk geslooten met een volkomen Register over alle het aangeteekende ; waar in , met veranderinge van letters , de naamen van personagen , landen , steden , rievieren en bergen , van de Roomse en Griekse Gewoontens en Plechtigheden sijn afgescheiden. Ook heeft het my goedgedacht liever een eenige Bladwijzer over de Verklaringen te maaken , als deselve van een te spouwen , en in drieën te verdeelen.

Dit is al het geen ik had te seggen , goedgunstige Leefer , en bid alleenlijk dat het u believe dit mijn werkje ten besten te duyden ; terwijl ik my heb gewacht van alle aanstootlijkheden die my by deese gevaarlijke Dichter souden kunnen ontmoeten. Verdien ik lof , ik weet dat gy me deselve geensins sult onthouden , hebbende alle mijn voorige werkjes met plaaisier ontvangen. Van u verwacht ik ook geen bekribelinge ; als die door ervarenheid weet , dat , de Letterkunde aangaande , alles by de Schrijveren onvolmaakt is , en dat alleenlijk men die geene behoord te roemen , in wiens arbeid men het kleefte getal van gebreeken en misflagen kan aanwijzen. Ondertussen sal ik de Nijd en Afgunst , met haar eensijdige vonnissen , achter het schild van uw genegenheid gerustelijk afwachten , en midlervijlen haar met verseekeringe belooven , dat ik , na deesen , het schrijven in onse Taale zal staaken , en alleenlijk met het Latijn , en het geen deese behelst , my bemoeijen.

PUBLIUS NASO, ROMIS Ridder

Gehor. in 't jaar van Rome. DCCL. Gestor. DCCLX

PUBLIUS NASO, ROMIS

PUBLIUS NASO, ROMIS

Gehor. in 't jaar van Rome. DCCL. Gestor. DCCLX

D E
 HELDINNE BRIEVEN
 V A N
 PUBL. OVIDIUS NASO.

E E R S T E B R I E F .

I N H O U D .

Als alle de Griekſche Koningen en Vorſten ſich ten oorlog vervaarbigden , om de geſchaaakte Helene de Trojaanen gewapenderhand weder af te eiſchen , ſocht Ulyſſes een middel om dien oorlogſtocht niet te volgen , en te huis te blijven by Penelope , ſijn nieuwſgetroude gemaalin. Veinsde deſhalven ſich dwaas en uisſinnig te ſijn , en bedreef ſeldſaame buitenspoorigheden. Inwelken hy toch wierde achterhaald en betrapt van Palamedes , wel de ſnelſte en ſchrandeſte onder gemelde Vorſten. Zijnde dan gedwongen en genoodſaakt , om nevens de andere Koningen , eenpaarig uit Auſlis over te ſcheepen , en naar Trojen te vertrekken , heeft hy aldaar in ontelbaare gevallen geroond , van wat uitvoeringe ſijn liſten en gevondenene aanſlagen waaren , wanneer die met kracht en dapperheid waren ſaamengevoegd. Eindelyk , is Trojen ,

na een thienjaarg beleg , en verſcheidene veldſlagen , argliſtelyk ingenoomen , in brand geſteeken en verwoeft. Maar als Ulyſſes , met de verdere Leger-hoofden , weder ſcheep ging om naar Griekenland te keeren , ſo heeft de gramſchap van Minerva (wegens gepleegde kerkſchemis op hem gebeeten) ſijn ſchip , door een yſſelyke Zeeſtorm van de andere doen verdwaalen. Zedert welken hy thien jaaren van Zee tot Zee deelyk heeft gedoolt en omgeſworven. Ondertuſſchen kon ſijn huivrouw , de jonge Penelope , geen reſenen

van dit ongemeen lang wegblijven by sich selven uirvinden; houdende echter, midden in een veelvoudig aanfoek, sich binnen de paalen van een orverferbaare kuisheid. Doch sy schrijft: deese sendbrief aan haaren Ulyfles; pogende met allerhande slag van redenen hem naar sijn Koningrijk, het eiland Ithaka, toe te trekken.

PENELOPE AAN ULYSSES.

Defen sent u, trage Ulyfles, u lief Penelope. Schrijf mij geen antwoord: maar weeft de bode selfs. Nu is Troje verwoeft, voorwaar een neft van 't Griekse vrouwolk verwoekt. Priamus en geheel Troje was fchier fo veel hartfcer niet waar! Og was dien overfpeeler doen in d'onfluiame Zee verfoolgen, als hij met sijn vloot na Sparta fette! Dan lag ik dus koel en eenfaam niet in 't bed, ik had geen reden om te klagen, dat ider dag eenjaar is. Dan hoef-

de ik om de lange nagten door te brengen, als onbestorve weduwe, de handen met weven niet afgemat te hebben. Wanneer fchrikte ik niet voor groter onheil als te wagten was? Want de liefde is een ding vol kommerlijke vrees. Mij dogt al tijd, nu vallen de Trojanen fel op u aan. Hoort de ik Hektor spellen, 'k beftuurf als een doek. Seid imant, Antilochus is van hem verlagen: Antilochus was d'oorfaak van mijn fchrik. Of dat Patroklos, in Achilles wapen ver-

4
5
6

1. Troje) Deef: fo vermaarde stad was gelegen in Troas, en kleen Frygien, aan de riviere Xantus (Scamander ook geheete) tuffchen de zeefttrand en den berg Ida. Wiens vrygelyken en ruinen, al ten tijde van Strabo (volgens sijn fchrijven, in 't 13 B. der Wereldb.) fo waaren verduweenen, dat men ook het minfte teeken daar af niet kon befchouwen: sijnde mogelijk haare steenen tot herbouwinge van andere nabjgelegene fteden gebruit.

Waar mede Lukaus overeenkomt, in het 9 B. des Farsal. oorl. de by naar vernietigde ruinen van Trojen op deefe wijze befchrijvende: Circuit exulta nomen, enz. De zegepralende Cesar, in het landfchap van Troas aangekomen sijnde, kreeg een lust om die plaatfen te befen, die door de gedichten van Homeer en andere ten overgangelijke naam hebben ontfangen: ging rondfom het verbrande Trojen, en focht naar de overblijffelen vande muuren, die wel eer van Febus en Neptunus waren gebouwd. Doch alles was veranderd in een wiede en woefte bofchagie, die de gefloopte paleifen van Affarakus, en der goden neêrgeflore tempelen, met haare doofte, door den tijd om ver worpen, overdekte; en het geheele Pergamum, met ftrukken en ftruwellen fo verduiflerde, dat'er zelf geen bouwvallige overblijffelen te vinden waren.

Maar daar is een tweede Trojen of Ilium geweest, leggende nader aan de zeekaam. Welke was ten tijden van Augustus en de volgende Keiferen, een aanzienlijke stad: gelijk fo uit haare medailen, by Patinus en Vaillant; als uir Suetonius in het leven van Julius, 79 H. en Klaudius, 25 H. Justinius, 31 B. 8 H. Tacitus, 4 Jaarb. 55 H. en 12 Jaarb. 58 H. Plinius, f. B. 33 H. enz. klaarfijk is tiefen.

En vandeefe, niet vande aloude, fpeuren noch heden de verby vaarende reifigers de bouwvalligen en overblijffelen. Ja Lidgouw getuigt in sijn Reisbefchrijvinge, dat by langs het muirwerk van Trojen gewandeld, en noch eenige verroefte ftrukken gelda: daar in gevonden heeft.

2. Priamus) De foon van Laomedon; in sijn eerste jeugd van Herkules, na het verwoefen van Trojen, nevens Hefione sijn fufter, naar Griekenland gevoerd. Doch naderhand sijnde vrygekocht heeft by Trojen herbouwd, ende paalen van het Koningrijk verder uitgefet als sijn voorfaten. Is, in het vernielen van Trojen, omgekomen door de hand van Pirrhus, foon van Achilles. Sijn gemaalme was Hekuba, dochter van Ciffus, der Traken Koning. Seneka, in het Treurfpel van Troj. 1 Bedr. Virgilius, in 't 2 B. van sijn Encis; onfe Nafu, in het 13 B. sijn Herfcheppingen, enz.

3. Sparta) Mede Lacedemon (doch heden Mifitra) geheeten; de vermaardste stad van Peloponnesus (nu Morea) een deel van Griekenland; alwaar Menelaus sijn bof hield: wiens gemaalme Helena ook, door Paris, foon van gemelde Priamus, in het afwezen van haar echigenoot, van daar naar Frygien is verwoerd. Siet, behalven Herodotus, en andere, beneden de 15 en 16 Heldenbr.

4. Hektor) Broeder vanden fchaaker; een kloek en dapper krijgsman, by wiens leven ook Trojen was onverwinlijk. Bracht de Grieken, met verfehiedene uirvallen, groote fchade toe. Doodte wel de befte en moedigste van haare opperbevelbeheeren. Is echter eindelijk, in een tweeftrijd, overwonen en omgebrocht van Achilles: die sijn lichaam, achter aan de wagen gebonden, deerlijk eenige reifen om de ring-muir van Trojen heeft gefleept. Homerus, in het 22 B. van Ilias; Virgilius, het 2 B. van En.

5. Antilochus) Soon van den welfprekenden enftaarkundigen Nestor. Deefe sijn vader in den Trojaanfchen oorlog vergefelchappende, is in een veldslag omgekomen, gelijk hier Ovidius gedenkt, door de hand van Hektor; of, fo Homerus, in sijn 1 B. der Doling, verhaald, door die van Memnon, foon van Thibonus (Laomedons broeder) en Aurora.

6. Patroklius) Soon van Meneius; doch van Pelets aangenomen, en, door sijn voorforg, nevens Achil-

les

mont, geeft wier: ik weende om dat de list geen scheutig
 7 luk konst treffen. Had Sarpedon met zijn speer Tlepolemus
 doorstoten, zijn dood vernieuwde weer mijn druk. In 't kort,
 wa heldaar sneuvelde uit 't Grieks leger, 't viel mij so kil
 op 't hart als juis. Maar God heeft, mijn kuifse liefde genadig
 aansnide, Troje aan kolon gefet, en in 't leve gepaart.
 De Griekse Yeldheeren zijn wedergekomen: d' autars smoken
 : en den buit der barbaren werd vast voor 't Tempel-
 Goden opgehangen. De Prinsoffen dank-offeren vast voor 't
 behouden wederkeren van haar mannen, die hen de rampen
 van Troje, door haar wapenen gebroet, in 't breed uitmeren.
 Jonk en oud staar verfet, en 't wijf met gapende mond, en
 8 luifert na 't verhaal van haar man. Enige trekken met wijn-
 strepen op tafel de gestalte van de selle veldslagen, en in 't
 klein de stad Troje, tot beduid: en seggen: dus liep de
 9 stroom Simois, die is 't Sigees voorland, hier stont het prag-
 tig hof van den ouden Priamus. Daar font Achilles, hier
 Ulyfsteerts gellagen: daar slepten de schrikfieke roffen
 Heesters lijk aan sinteren. Want al dit wekd den ouden
 10 Nestor u soon, afgeveerdigt om u op te speuren, verhaalt,
 11 en hy aan mij na vertelt. Daar benevens hoe Rhesus en Dolon,
 12 dese in slaap, gene door list om hals rogten. Gij dorft te
 euvel stoumer nu leven spelen, en sonder op mij te den-
 ken, bij nagterfluk perstalen 't quartier der Traciers: so
 veel fielen op enen bot smoren, pas verfeld van Diomedes:
 maar trouwens, gij waart voorligtig genoeg, en dagt wel
 eerst op wijf en kind. 'T hart klopte mij in 't lijf van schrik,
 tot dat mij vertrokken wierd, hoe gij met Rhesus ros door
 't Griekse leger quam brageren. Maar waat baat mij dat Troje
 door uwen arm gemaakt is tot een puinhoo: als ik nog
 blijven moer in de selve staat, als doen Troje nog in stand
 was, en mijn nammer inder derven? Voor andere vrouwen
 is Troje uitgerooid, mijnen 't halve alleen nog in stand,
 schoon 't van de zegepraalende Grieken reets werd over-
 ploegt. Nu waft het koren, daar eerst Troje stond: 't aard-
 rijk met 't bloed der Frigen gemeft geeft welig veltgewas.
 De kouter kratt allen 't halve op 't half begrave gebeente der
 gefneuvelde mannen, en stads ruinen zijn overgraaf. Maar
 gij verwinner blijft agter: en ik kan, o wreede, niet stikken
 waar gij steekt, of d' ontfiaak van u uitblijven. Wat vrede-
 13 liug hier komt aanfeilen, ondervaag ik scherp wat wy van
 u weert: en geeffhem, bij aldien hij u ergens gefien heeft,
 een brief van mijn hand aan u te bestellen. 'K fond lest
 een exprefsen na Pylos, de stad van den ouden Nestor, om
 om befchied; maar vernam van daer niet fokers. Van gelijke
 na Sparta; maar daar was 't even 't felve. Waar steekt gij, of
 in wat oord werd gij opgehouden? 'T was mij beter geweeft
 dat Troje nog stond. Helas! k ontfteek om 't verkrijgen van
 mijn

*les zijn soon, by den wijfen Chiron opgevoed, en in alle konsten onderweezen. Waar uit een onverbreekelijke
 vriendschap tusschen die jongelingen is ontstaan. Dus heeft Achilles zijn balsvriend ook naar Trojen mee
 sich genomen. Alwaar hy (terwijl Achilles, wegens het ontvoeren van de schoone Brifeis, weigerde te
 vechten) de wapenen van zijn vreesfelijke makker aanschoot, om de zegepraalende Troianen in hume ver-
 winninge te stuiten, en te rug te drijven. Maar Hektor, aandrijver van de sijne, meende Achilles sel-
 ven voor te hebben, ging Patroklos tegen, en sloeg hem dood. Homerus, in het 16 B. van Ilias.*

7. Tlepolemus) Soon van Herkules, uitmuntende in kloekmoedigheid en grootte van lichaam. Ging uit
 Peloponnesus naar het eiland Rhodus; alwaar hy een Koningrijk van eenige weinige fteeden besat. Mede
 naar Trojen getrokken sijnde is by eindelijk in een slag omgekomen, door Sarpedon, soon van Jupiter, Kon-
 ning van Lycien. Homerus, in het 5 B. van II.

8. Wijnftrepen) Merk hier aan dat de aloude in hume gastmaalen de tafelen (in laateren tijden meesten-
 deel van kostelijk citroenhout. Siet Martialis, 14 B. 53 Sneld. en elders) nooit met linnen laakens, of eenige
 kleederen hebben overdekt. Want dat dunkt gemelde Martialis heel belachlijk te zijn, in het 10 B.
 53. Sneld. Alwaarom ook de vuiligheden en brokkelingen alleenkijk met een spons wierden van de tafelen ge-
 vaagt. Volgens deselve Sneldichter, in het 14 B. 144. Sneld. Homerus, 1 B. der Doling. Horatius, 2 B.
 8 Berisfd. enz.

9. Simois) Een Troiaansche rivier, uit den berg Ida stortende; welke, de riviere Scamander, of Xan-
 thus, in zijn boesem ontfangen hebbende, langs de velden van Troien, by de voorberg Sigeum, sich neder-
 werpt in den Hellefont. Siet Mela, 1 B. 11 H. Strabo 13 B. enz.

10 Nestor) Soon van Nelus, Koning van Pylos, in het deel van Griekenland, beden Morea genoemd; een
 welsprekend man, en (wegens den hoogen ouderdom van 300 jaaren) van een groote ervarenheid, en des-
 halven by de Grieken seer gefest en hoog geacht. Homerus, in zijn Ilias; en Ovidius, 12 B. der Herschepp.

11 Soon) Telemachus geheeten: welke by zijn moeder Penelope gebleven sijnde, zijn vader in verschei-
 dene oorden ging opsoeken. Wierd van zijn moeders vryers dikmaals seer smadelijk bejegend. Waar over
 hy ook naderhand, nevens Ulyffes, een strengen wreeker is geweest. Siet Homerus, in de Doling.

12 Rhesus) Koning van Tracien. Volgens sekere godspreek kon Trojen niet verwonnen werden, indien
 deefse vorst, de Troianen te hulp komende, zijn paarden (seer schoon en wit van verf) binnen Trojen quam
 te stallen. Dus is hy, terwijl by buiten de stad sich nederploeg, van Dolon, zijn eigene verspieder, verraden
 : van Ulyffes en Diomedes in zijn nachtrust overrompeld, en omgebracht; en daar op die nootlottige paar-
 den weggevoerd. Homerus, 10 B. van II. Virgilius, 1 B. van En.

13 Pylos) Een welbekende stad in Messien, het westerdeel van Peloponnesus; doch meest vermaard we-
 gens haeren Koning, de griffie Nestor. Strabo, 18 B. alwaar by ook spreek van die gevoeld hebben dat Ne-
 stors stad en Koningrijk in Arcadien is geweest. A 2 14. Weef-

mijn wens! Dan kost ik weten waar gy vogt, niets anders vresen als voor krijgs-lot, en niet meer te klagen hebben als veele andere vrouwen.

Ik weet niet wat mij te vresen staat: maar ik vrees ontfant alle onheilen, en vind een ruim veld van sorg en kommer open. Al 't gevaar dat u te water of te land kan wedervaren, beeld ik mij in dat 'doorfaak van u lang dralen is. Maar terwijl ik dit dwaaslijk in mijn hoofd sneed, kont gy misfchien (want dat's den aard van 't manvolk) op een uitheems lief verflingerd sijn: en daar misfchien vertrekken wat boer in u wijst is, die niet anders geleert heeft als een spin- en weefwerk. Wat 'k hoop 't is mis gewaant, en dat gy aan niemant verbonden de wil hebt van wederkomen. Mijn vader Ikarus port mij met geweld te hertrouwen, en knort sonder eind om dat ik 't fufelboek soeke. Maar laat hem vrij knorren, ik ben, en sal, als 't hoord u lief genoemd werden, en Penelope altijd de naam houdend van Ulyffes egtgenoot. Dan ik fet hem door mijn lievende gebeden en blijk van eerbhaarheit soo om, dat hij sijn ijver innoemt. Hele troepen over dertele vrijers uit Dulichie, Samos en 't verheve Zacynthos toonen met geweld op mij, spelen den baas onverhinderd in u hof, en verflikken u goed, mijn in-

gewand, als vrasfieke honden. Wat hoef ik u te seggen van Pisander, Polybus, den vervloekten Medon, de gekreklauwen Eurymachus en Antinous, en diergelijke andere, die, o fchande, in u afsweden den baft vult van 't geen gij wont met fweet en bloed? Inzden bedelrokken en Melanchus, de roerfinken om ons vee te flinken, sijn 't laafte fchuim der rovers van u goed. Wy sijn drie in 't getal, onmagtig 't hoofd te bieden, u kragtelose vrou, vader Laertes een oud man, en u foon Telemachus pas een jonge. Laaft was ik hem fchier quijt door 's vrijerslagen, doen hij in weerwil van haar allen op reis was na Pylos. Maar 'k bid dat de Goden, na d'ordre der nature fchikken dat hij eerst uwe en mijne goede luike. Dit wench met mijden Offenhoeder, u oudeminne, en Eumeus de trouwe foug van 't verkens kot. Ook kan Laertes, nu te oud om 't harnas aan te fchieten in 't midden der vijanden ons rijk niet verdedigen. Telemachus fal (mag hij 't leven) wel meer mans werden; maar nu hoorde hij, nog onder u vleugelen befchut, op te waffen. Veel min kan ik onse onbefchofte vijanden ten hofuit drijven: daarom kom gij te fpoedig tot ftof en behoud van d'uwe. Gij hebt een foon, lang moet hij leven, die in sijn groene jaren in 's vaders wijfheid hoorde opgequeekt. Slaat 't oog

14. Weefwerk) Waar mede fy geduurg befig was. Want bykans overweldigd sijnde van haar onbefuisde mimaaars, had fy bedongen haar begeerte naar te fullen komen, als fy het weefwerk, onder handen sijnde, had volvoerd en afgedaan. Maar, om een korten tijd te rekken en lang te maaken, trok fy alles weder los by nacht en ontzide; en brak dus al het geene fy des daags had uitgevoerd. Homerus, in gemelden II.

Vorders dien het vreedm voorkome dat hier een Vorstinne met weven en fpienen befig is, die wete dat, by de aloude, de grootfte en aarfienlijkfte vrouwen daar mede fch hebben bemoeid. Dit geruigd Homerus, 5 B. der Doling van Kalipfo; en 6 B. van Arete, gemaalinne van Alcinous; Herodotus, 7 B. van Amastris, fufter van de Koning Xerxes; Kurtius, 5 B. van de fufsters van den grooten Alexander; en eendelijk, behalven Livius en andere; Ovidius, 2 B. van sijn Alman. van Lucretia. Alwaaron ook de fpiel en fpiuwokken van Tanaquil, bedgenoot van de Koning Tarquinius, de oudere, op den Quirinaalfchen heuzel, in de tempel van Sangus, of Hercules, wierd bewaard. Plinius, 8 B. 48 H.

Farom achteden gemelde vrouwen het haar een eer te sijn baare vertrekkende mammen, foonen, of boefemvrienden te befigfrigen met een mantel, of ander opperkleed, met haare eigene handen gewrocht. Siet Virgilius, op veele plaatfen van sijn En., Klaudianus, enz.

15. Dulichie) Een eiland in de Ionifche zee, niet verre van Ithaka, behoorig onder het Koninkrijk van Ulyffes. Strabo, 48 B.

16. Samos) Een wijdberoemd eiland, de godinne 'tuno toegewijd, in de Ikarifche, of liever de Egeefche zee, regens de stad Efesen en het landfchap Ionien over. Strabo, 14 B.

17. Zacynthos) Een eilandeken in de Ionifche zee, gelegen ontrent de wefterfijde van Peloponnesus, feer vruchtbaar en boomrijk. Virgilius, 3 B. van En. enz.

18. Krachteloofe) Hoe feer de Griekfche en Latynfche Dichteren dese Penelope, wegens haare ongekrenkte kuisfcheit, opstelen en volmondig roemen; fo worde nochtans ook van andere voor een oneerbaare vrouw, ja voor een allemans heer uitgekreeken, de Scoliafios, verklaarder der Herdersgefangen van Theocritus, verteld, dat zelf Merkurius in de gedaante van een bok met haar heeft te doen gehad; en wat door de voorgestelde boog, aan welkers opfpanninge de mimaaars haare krachten toonen moeffen, by Homerus gemeend word, ontdekt niet onaardig het 79 der dertele Pripaagedichten.

19. Offenhoeder) Wien kan het onbekend sijn, zelf uit de Heilige blaaden, dat de rijkdom en het vermoogen der alonden bysonderlijk in de veelvuldigheid van haar vee bestond? Alwaaron ook van pecu (vee) het woord pecunia is voorgekoomen; beteekenende toen iemands middelen en goederen, aleer men noch van geflagen of gemint geld heeft geweeten; het geene naderhand ook de naam van pecunia gekregen heeft, terwijl ook Offen en Schapen daar op wierden afgebeeld. Siet Hesiodus, in sijn Landb. Varro, 2 B. en Festus, zevens de Verklaarders, van sijn Wordenboek; Plinius, 18 B, 3 H. enz.

Dit

oog op vader Laërtes, die met't een been in 't graf, pas
't leven hout tot dat gij hem komt de verglaafde ogen lui-

ken.' Gewis ik sal u, slegs een meisjen voor u vertrek, al
quamgij op staande voet, een besgelijken.

20

Dit is ook de reeden dat men, by de schryvers, so veel hoord spreekē, in de belden eeuw, van Koningen en Vorsten, die met het hoeden van allerhande vee sich hebben bemoeid. Want, so vind men, by voorbeeld, in de bedrieven van Herkules, het reinigen van Augias offesfal; en het moorden vanden Kakus, die gemelden gedachte temmer eengedeelte van sijn offen ontroofde: ja men segt selve dat het gulden'looft ($\mu\delta\lambda\alpha$) van de lustgaarden der Hesperiden, waarelijk schapen, (guldene, wegens haar schaarsheid geheeten) en geen appelen sijn geweest. Siet Hyginus, 30 Fab. Virgilius, 8 B. van En. en vooral Muretus, schrijvende over de Bruijloft van Thetis en Peleus van Katullus.

10. Quaat gy Siet den wederkeerenden Ulyffes, van sijn ouden huishond (volgens Homerus, 17 B. der Doling.) herkend en verwellekomt op een Burgemeesterlijke Penning, van het stambuis der MAMILIEN; by Fulv. Urfinus, in sija Stambuisen; en elders.

TWEDE BRIEF.

INHOUD.

1

D E moosoon, soon van Thefeus en Fedra, wederkerende van den Troiaanschen oorlog, is door het geweld van storm enomweder naar Tracien vervoerd. Aldaar is hy omsangen en onthaald van Filis, Liskurgus dochter; die toen over Tracien heerschte. Ioch serwyl hy sich hier op het allerlieffelijste liet ophouden, is hem ter ooren gekoomen de dood van Mnefeus, die sijn vader Thefeus uit het Ar-

ische Koningrijk verjagende, het had bemagtigd, en zelfs ingenoomen. De Kroonsucht dan in zijn hert over de liefde zegenpralende, is by naar Athenen vertrokken. Belovende echter zijn minnaresse, dat hy noch binnen een maand soude tot haar keeren. Maar als nu reeds de vierde maand al was voorbygegaan, en sy geen t'ijdingen ontfing; so heeft sy deesen brief dien ondankbaaren toezonden, poogende door het erinneren van haare weldaaden hem aan sijne beloften te doen gedenken.

FILLIS AAN DEMOFOON.

Demofoon, ik Tracier Fillis, u waardinne, doe mijn beklag dat gij 't peil van u beloofde wederkomst te boven gaat. Gij seit mij toe, dat gij na 't verloop van een maand onseilbaar hier weer ankeren sout. 'T is nu reets vier maanden verleden, en u schepen doen sig nog op de Tracier kust niet op. Wilt gij de tijd narekenen, gelijk ik verliedte op een uur, gij sult bevinden dat ik niet te vroeg kom klagen. Ook was mijn hoop traag: 'k geloof niet schierlijk, 't geen reets geloofst schaadlijk is, u list, die mij nu, tegen de borst gelovende en verliedte, beschadigt. Dikwilt heb ik mij op u woord vrugtelos ingebeelt dat u schip voor de wind quam aanstluiven. 'K vervloekte Thefcus, die u nietontloeg, en misfchien u reis niet eens verhindert heeft. Dan vreesde ik weer, dat gy in 't naderen van de Hebrus in de schuimbekken- de Zee met 't schip mogt verongelukt sijn. Dikwilt heb ik, o schelm, voorubehouden, de Goden ootmoedig

gebeden en reukwerk toebragt. Dikwilt sprak ik bij mij selve, als 't een heldere voorwind woel, en voor tij was, leest hij nog, so komt hij nu. In 't kort, mijn trouwe min verbeelt sig alle hinderpalen, die reifvaardige konne sturten, en was geeftig in oorfaken van u dralen te smeden. Maar gij tragaar sent u kap, past op geen Goden waar bij gij sweert, en agt mijn liefde niet so veel te pijnige waard om weer te komen. Dus hebt gij, Demofoon, en woord en schip de wind overgegeven: en mij reden om te klagen dat u schip agter blijft, en woord trouloos is. Seg, war heb ik dan misdaan? als wat de dolbemint. Die misdaad had u horen een valter band van liefde te maken. Dit 's 't enigste dat ik misleed, dat iku, schelm, ontfing: en die misdaad hoord ook voor een wigtige weldaad opgenomen te werden. Waar is nu u trouw met so veel eden en handtafting bevestigt; waar de God, die u in dien leuge- narijge

1. Tracier) Ovidius segt Sithonis, Sitoonsche: Want Sithonia was dat deel van Thracien, dat van den berg Hemus afloopende sich is strekkende tot aan de Pontus Euxinus, of de Swarte Zee. Plinius, 4 B. 11. H. Doch Herodotus seld (7 B.) het landschap Sithonien op de zeefttrand van Macedonien, in de Termeeische bocht, en schrijft haar toe de steden Olynthus, Torone, enz. Wat hier af sijn, de dichters sijn gewoon een gedeelte voor het geheel te gebruiken; gelijk meermaalen in dit werk sal werden vertoond.

2. Hebrus) Een rivier in Thracien, uit den berg Rhodope voortkomende, en, tegen over het eiland Samotracia, sich inde Egeesche zee ontaftende. In wiens grond sand men segt somwijlen goud gevonden te zijn. Strabo, 7 B. Mela, 2 B. 9 H. Virgilius, 4 B. der Landgedicht, en onse, in het 11 B. sijner Herfschepp.

3. Handtafting) Het Latijn segt; commissaque dextera dextræ: het saamervoegen van onse rechterhanden. 'T geen soetelijk verklaard het sinnebeeld van saamengevoegde Rechterhanden, ons ontmoetende op de Keiserlijke Penningen van Pupienus en Balbinus, geteekend: AMOR MUTUUS Augg. Onderlinge liefde tusfchen de Keiseren: of ook FIDES MUTUA Augg. Der Keiseren onderlinge trouw. Ja self op eene van de jonge Cesar Salominus Valerianus, het soontje van den Keiser Gallienus, siet men drie saamengeftrengelde Rechterhanden; geteekend: CONCORDIA Augg. Der Vorsten eendragt: even als men op een andere, van Keiser Nerva, nevens twee diergelijke Handen, leest: CONCORDIA EXERCITIUM; Eendragt der Heeren. Siet hier die van Balbinus, en Pupienus:

4. *zagtige mond besturde was; Waar is nu de Bruijlofs God, die voor al mijn levens jaren als borg en gijfelaar sou staan voor onse trouw? Gij swoert mij bij de zee, die door wind in golven opstuift, die gij dikwijld aan most beven:* bij Neptun, u groovader (sijn 't maar geen fluiten) die d'ontluimte zee door sijn drietand stilt: bij Venus en bij Kupidos boog en pijlen, die 't mij nu vrij te bang maken: bij Juno d'egvroogdes, en by de geheime offerhande van de Fakkeldragende Graan-godin. Indien nu ider Godheit sig over u meinedigheid wilde wreken, gij waard alleen niet stijf genoeg om die staaf te dragen. 'K liet nog ontfind u geleemde vloot kalfaten, op dat 't schip, waar me gij mij ontvoert, hegt en sterk lou wesen. 'K besorgde u roeiers en felsituag waar megij, om mij te ontvlugten, soud' weg raken. Helas ik scherpe 't staaf waar me ik werd verwond. Ik geloofde u suikere woorden, die gij niet dan te veel koft praten. 'K betroude op u, en uaders Goddijk gellage. 'K verliet mij op u tranen (hoe na kan men ook met tranen spelen?) og die sijn me bedrieglijk, en biggelen so men

wil. 'K verliet mij ook op u befwore Goden. Maar waar toe dienen mij nu al die panden? 'T geringste hier was kragtig genoeg om mij uit te strijken. En 't spijt mij niet dat ik u, verdraveling, in mijn Have en Rijk ontving; hier in hoorde mijn gunst den laatste steen gelegd te hebben. Maar 't spijt mij, dat ik nevens dien nog mer u paarde. Og was den nagt voor mijn trouwen mijn leste geweest, dan had Fillis nog eerlijk konne sferven! Maar ik hoopte op beter, omdat ik dogt dat ik 't u verdiende. De hoop die uit verdienste spuit, is regmatig. Een ligt gelovig dier te bedriegen is geen roem: mijn eenvoudige onnosselheit hoorde u tot jonst getroot te hebben. Gij hebt mij, die verlied en een vroumens was, met u praar misleit. God geeft dat dit de laatste kran van al u roemwenfe mag: dat u een stotbeeld onder Egus gellagt midden in Athene werde opgerigt, en u vader met sijn daden-tijtelen vooraan sta. Als dan sal gelesen sijn hoe hij Scyron, de wreet-sardig Procrustes, Sinis, en de menschier ver- 7
8 9 10
floog:

En seler de Rechterhanden sijn, by de alouden, so Romeinen als Grieken, geschat als de allersterkste panden des menschelijken welstands, en waare teekenen van getrouwigheid en liefste. Siet Tacitus, 12 Jaarb. 47 H. en voornaamelijk Josephus, 18 B. der Joodsch. Oudh. 12. H. verhaalende het gesprek van Artabanus, der Partren Koning, met de Roomsche stedevoogd; by Ez. Spanheim, in sijn Verhandeling van de uitsmenheid en gebruik der Gedenkenpen. 2. Reden.

4. *Bruijlofs god) Hymen, of Hymeneus geheeten; uit Bacchus en Venus voortgekomen; by de bruijloft-veerfemaakere heiden genoegzaam bekend. Siet hem heel sierlijk afgebeeld; de neuwsgetroude, Kupidus en Psiche, naar de bruijloftskoetsleidende, in een steen, by Jak. Spon, in sijn Recherches Curieuses d'Antiquité, 5 Difert.*

5. *Grootvader) Neptunus; tweewende vader van Theseus, gewonnen by Etra, dochter van Pitens. Siet de Schrijvers, vergaderd van Joh. Meurfius, in het leven van Theseus.*

6. *Fakkeldragende) Dus ontmoets Ceres seerdikmaals op de Keiserlijke Gedenkenpenningen; gelijk ook op een ontsuk Marmer, het 58 der Basrelieven, by Petr. Sanct. Bartolus. Want die godinne had op den berg Etna soorten aangestooken, om met deselve Proserpina, haar ontveldigde dochter, in Sicilien op te zoeken. Siet Ovidius, 5 B. der Herfchepp. en 4 B. sijnre Alman. Klaudianus 3 B. van Proserpines Schaking; ja self Cicero, die (in de 4 Reden tegens Verres) een koperen staaf, of stot-beeld van de roorsdragende Ceres (die van Segesta door deesen landslief ontslooten) niet onwaardig beschrijft.*

7. *Sciron) Een vermaarde stroper in Griekenland, in de landstreek van Megara; die, tusschen de steenklippen sich onthoudende, sijn wreedheid, op allerhande wijzen heeft uitgeoerd. Deefis omgebracht van Theseus, terwijl hy sijn vader ging opsoeken. Het gebeente vanden rover in zee geworpen sijnde, segmen in roefen te sijn verschept; die, de Scironische naderhand geheeten, een nauwe doortogt naar Athenen hebben opengelaaten. Siet Plutarchus, en Andere, by gemelde Meurfius.*

8. *Procrustes) Diergelijk een rover, in het landschap Attika, by de rivier Cefsus. Deef dwong den verbygangtr op een bed te gaan leggen, terwijl by den selven rekte wanneer by te kort was, of den selven kortede, wanneer sijn ledemaaten op het bed niet konden geplaatst worden. Siet Ovidius, 7 B. der Herfchepp.*

9. *Sinis) of Sinis; een strukrover ontrent Korinthen; die de sterkste en taafte takken der boomen om laag gedrukt hebbende, sijn gevangene daar aan vast bond, en so weder omhoog liet gaan: maar door die menschen deerlijk van een werden gefcheurd. Ovidius, op de genoemde plaats; Seneka, in het Treurfpel van Hippolyt. Bedr.*

10. *Menshtier) Minotaurus (ook Asterion geheeten. Pausanias, in Korinth. Apollodoros, 3 B. der Fab.) een wanschikkelyk gedocht in Kreta voortgekomen, uit de vuile vermenging van de Koninginne Pasfaai met een stier. Was aldaar in het vermaarde doolhof opgeslooten, en ontving veroordeelde menschen tot sijn dagelysch voedsel. Doch als die van Athenen, door Koning Minos gedwongen werden alle jaaren haare kinderen, tot sulc een gruwzaam slachtoffer over te senden, is eindelyk Theseus, soon van Koning Egus derwaarts gegaan. Deef, des Koningdochter op sijn sijde gebracht hebbende, waakt door haar uitwindinge in het doolhof, en dood dit lelijk ondtier. Plutarchus, Pausanias, Palefatus, Diodorus, Iocrates, Servius en Andere, bymeer genoemde Meurfius. Men*

11 12 sloeg: hoe hij Thebe met 't sward won, de menspaarden
 13 sidderen: bepronk dan vervolgens u beeld met defen
 tijel:

Defe is 't, die sijn Waardin, door list verliest, bedroog.
 Uit lo veel stofs en daden van u vader hebt gij niets voor
 14 ogehada, als 't verlaten van de Krenenr Ariadne. Dit
 stuk, dat u vader alleen verfoeic, is 't enigste dat gy voor
 een helden daad rekent. Va troulose, u vaders valshar-
 tighet hebt gy alleen gecérf. Sij is nog ('k gunt haar ook)
 met een trouwer man geéarf, en pralt met hem op sijn
 15 tiggerespan. Maar mer mij schuwen de Traciers, die ik
 veragte, te paren: o dat mij kan verwenen werden,
 dat ik, mijn volk verlotende, met een vremdeling trou-
 de. Enige sulen seggen: loop nu vrij na 't geleert A-

thene: een ander sal nu 't beftier van 't strijdbare Tracie wel
 waamenen. D'uidomft kroont of brandmerkt de wer-
 ken. Ik wens dat hij noit sijn oogwit bereike, die de
 werken prijft of laakna d'uidomft. Want fo 't gevaldat
 gij weer herwaarts op de kust komt bruisen, dan sal 't
 welen: sij heeft haar, en haar volks heil wel betragt. Be-
 tragte? o neen: gij sult na mijn Palaïs niet eens denken,
 nog 't sweet van u afgeholde leden oit in Tracis water
 af ipoelen. U gelaar, doen gy op 't verrek stont, en u
 vloot seil ree in mijn haven lag, kan ik noit vergeten.
 Gij dorft mij omhelfen, u lief in d'armen gewoelt kus
 op kus indrukken, mijn tranen met d'uw netten, klan-
 gen, dat gij so haast een voorwand waarmoot nemen, en
 seggen op u laaft adieu: verwagt, Fillis, u Demofoon
 eerstdaags weder. U verwagten? die doorgink om mijn noit
 weder

*Men siet het afgebeeld op de Grieksche Penningen van Nola, Napels, Atella, Kalés, Puteoli, Suesfa, Ge-
 las, en alle Kreefche volkplantingen, by Hub. Goltzius, in sijn Sicilia, en Magna Græcia, 11, 15, 16,
 18, 19 en 20 Taf.; en Lud. Begerus, in sijn Thesaurus, of Schatkamer, 2 Verdeelingte 2 H. met wel-
 ke Penningen de twist en tweespalt word weggenomen vandie twiifelen of het onderlijf, dan of het boven-
 lijf uit de ledemaren van een stier bestond. Sier Hyginus, 40 Fab. behalven Apollodorus, Diodorus, enz.*

11. Thebe) De hoofstad van Beotien, van de Feniciaansche Kadmus gesticht, en van Amfion naderhand
 met schoone gebouwen verheerlijkt. Is van Theseus met die wapenen aangerast, die Kreon, haaren Koning
 ook ombracht; na dat hy het begraven der Argiven, in de veldslagen omgekomen, aan Adraftus had
 ontfegt. Plutarchus in Thef. Paulianus, in Attic. Isokrates, in Panegyrf. & Helenæ encom. Statius,
 12 Theb. Sidonius, 5 carm. Lyfias, in de Lijkred.

12. Menschpaarden) Op de bruilof van sijn balsvriend Pirishous; wanneer deefe onbesuisde de bruid
 Hippodamia, (van Propertius Ijboomache geheeren) den selven wilden ontrukken. Plutarchus, in Thef.
 Ovidius, 12 B. der Herfchepp. Hyginus, 33 Fab.

Vorders sijn deefe Centauren, of Menschpaarden, geweest in Theffalien (een gedeelte van Griekenland)
 bewooners van Ossa, Pelion, Othryis, Pholoe, en andere bergtegens; en aldaar de eerste temmers en berij-
 ders van paarden; welke fy so wiften te handelen en te vegeeren, dat fy, daar op fitrende, uit haare lich-
 chaamen gewassen scheenen te sijn. Palefatus, 1 B. Lucretius, 5 B. Lukanus, 6 Pharfal. Statius,
 9 Thebaid. Virgilius, 3 B. der Landgedicht. en voornaamlyk Plinius, 7 B. 56 H.

Doch die deselve als Menschpaarden afgebeeld begeerd te aanschouwen, ga se sjen, op een steen (de 52
 en 54 der Basrelieven) by Petr. S. Bartol. en op een Penning by Fub. Ursinus.

13. Pluto) Wanneer hy met sijn bovengenoemden boefemvriend hellewaart reisde, om Proferpina te her-
 fchaaken. Virgilius, 6 En.

14. Ariadne) Dochter van Minos, Koning van Kreta. Deefen liet Theseus (van Bacchus, door een droom
 weggejaagd; of tenminften met vergetelheid geslagen. Sier Katullus, in her Bruilofgedicht van Peleus,
 en Thetis, en Muretus, over het selve) op het eiland Naxos, of Dia, gelegen niet seer verre van Kreta, in
 de Egeefche Zee. Plutarchus, in Thef. Paulianus, in de Attifche faak; sprekende van haar fchilderje.
 Ovidius, beneden, in de 10. Heldinnebr. 3 B. van sijn Alman. en 8 B. der Herfchepp. Alwaarse sijn
 ook heeft verhangen, of (gelijk andere vertellen) in zee gefmeeten; als wanneer haar lichaam van de
 dollifnen wed. is aan land geworpen. Plutarchus, enz. by genoemde Meurfius.

15. Tyggerespan) Sier haar, nevens Bacchus (na sijn Indiaansche veldtocht met haar getrouwd. Apolloni-
 us, 4 B. der Argonaut. Nonnus, Dionysiac. 47 B. en Katullus, in her aangehaalde Bruilofgedicht.)
 fitende op een wagen, van tigers voorgerokken, by Lud. du Choul, in sijn Verhandelinge van de Gods-
 dienst der oude Rom. op een Gedenkpenning vanden Keifer Nero.

Nu laaft sich Bacchus van Tigers trekken; om dat deselve (seer wiftnsek sijnde, volgens Oppianus en
 Martialis) hem, gelijk mede de Panthers, toegewijd sijn; en doorgaans tot een smeebeeld verfbrek-
 ken. Sier, behalven veel Statuën, of ftoek-beelden van de selve, de Penning van den Keifer Gallienus;
 waar op ons een voort-ftappende Tiger ontmoet, onder dit byfchrift: LIBEROP. CONS. AUG. VADER
 Bacchus, bewaarder van de vorft,

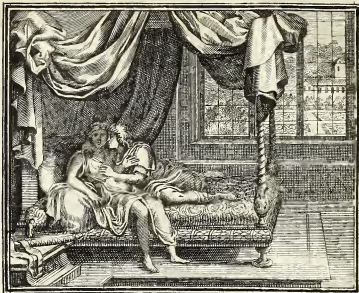
weder te sien? U vloot weer te moet sien, die noit weer op mijn kust kan feilen! Ik wagt u evenwel: keer slegs eens na u beminde, en hebt alleen in tijd, en niet in trou misdaan. Wat wens ik droeve Weeu? mischien hebt gij nu 't hart verzet op een ander lief, tot mijn verdriet verkoren? Mischien hebt gij mij soo vergeten, dat gij geea Fillis meer kent, Wee mij, so gij, op 't spellen van een Fillis, vraagt wie en waar van daan sij is! Ik ben 't, Demofoon, die u, nalang omswerfen, in mijn haven en hof ontving: die u met mijn goed verrijkte, en in u armoede veel gaf en nog te geven had: die u in 't magtig rijk van Lykurgus den Scepter gaf te swajen: een Scepter vrij te swaar voor een Koningin, die sig strekte so ver de besneede Rhodope sig uitbreit tot de lommerigen Hebrus, en de gefegende stroom Hebrus sijn eemer in de Pont Euxin uitfloot: ik ben 't wiens maagdom gij ter ongelukkiger ure hebt ontdeeft, en wiens kuifse gordel gij met die scharpste handen trouloos hebt ontgort. Op dit huwelik huilde Tififone als egtrougedes, en neude een gefpook van jammervogels een nare treurtoon. Daar bij was Aleto gekranft met korte klisflangen: lijkrooffen waren 't die de bruid voorligten. Nog tre ik bedrukt op de rotgite en struikagtige strand, en kijk over Zee so ver 't mijn ligteinder toelaat. 't sij daags als 't aardrijk ontaad, of sijnage, als 't glinsterend geftarnt rijpt: 'k sie staag uit wat weer of wind in Zee is. Sie ik van verre fchepen aankomen, ik beeld' mij

aanflons in dat u den hemel herwärts siert. Ik loop schier onbefuid in zee, daar de hobbelige baren 't strand bekabbelen. Hoe 't vaartuig meer niderd, hoe ik meer en meer bewijk, in fwijm ben, en in 't rfsand val om van mijn dienstmaagden opgenomen te werden. Daar is een bogt flauboogswijfe gekromt, wiens punten steile en afgebroke rotfen sijn. Hier van was ik eens gefind in zee te springen, en blijf, door dien gij volhart my uit te strijken, bij 't selve voornemen. Laat dan de golven mijna dood lighaam op u strand aanspoelen, en onbegrave u gefigt onmoeten. Al waart gij harder als ijsf, diamant, of als u eigen hart, nog fout gij moeten seggen: of Fillis, so deelrijk had gij mij niet horen te volgen. Dikwjl doorf ik na vergift: dikwjl tragt ik mij selve moorddadig met 't rappier te doorfoten: of ook mij u hals, om dat hij sig u fchendige armen had te omvlegten gegeven, in een strop te worgen. Dit 's wis, ik wil 't verlies van mijn tere maagdom met een korten dood betaalt fetten: en wat de keur betreft, daar op wroeg ik niet lang. Gij fult op mijn grafstak tot een brandmerk gemelt werden als d'oorsaak van mijn dood, en met dit of diergelijk graf-fchrift bekend staan:

DEMOFOON, EEN GAST, HEEFT FILLIS, DIE HEM MINDE OM HALS BEGRAGT: HY GAF HAAR D'OORSAAK, & X NIET SVAARD.

16. Rhodope) Een berg in Tracien; soo genoemd van haar ivotse koningin Rhodope, in den felven verscheept, of liever ter aarden befteld. Ovidius, § B. der Herschepp. Welken ik, seer aardig, op een gebergte ruffende, vande afgebeeld by Petr. Seguinus, in sijn Uitgelefenf, op de 25; een fchoone Penning van Antoninus Pius.

17. Tififone) Suster van Aleto en Megera; de drie helse Furien, of Wraakgodinnen. met pookten & zoorften, en geesselslangen de gedoemden, op allerhande wijfen, plagende en mishandelende. Sie wat Cicero van deselve segt, in sijn Reden voor Rofc. van America; in het 2 B. van de Wetten; en in sijn 3 B. van der Goden aart en natuur. Doch een Muntbeminnaar vindse, by bovengemelden Spanheim (in sijn Aanteekeningen over de Cæsares van Julianus, my 54 pag.) op twee Griekse Penningen van Gordianus afgemaald.

DERDE BRIEF.

INHOUD.

DE Grieken in Troas, eendeel van Frygien, gekoomen zijnde om voor Trojen, haar hoofdstad, sich neder te slaan, waaren nauwelijks geland, of sy hebben, onder het beleid van Achilles, de plaats rondom Trojen, bysonderlijk ontrent het eiland Lesbos, aangetast, ingenoomen, en aan vuur en sward overgegeven. Onder deese was ook Lirnessus; alwaar Achilles twee jonge maagden overweldigde; Hippodamia, dochter van eene Brisas (gemeenlijk daarom geheeten Brisicis) en Astinome, dochter van Chrisas, Apolloos priester (derhalven meerendeels Chryseis genaamd) welken by aan Agamemnon, de opperveldheer, wegschonk. Maar Chrisas sijn dochter de Grieken weder afeischende, en Apollo, sijn priester goedgunstig, een schielijke sterfte in het leger sendende, is Agamemnon, op het aanraaden van Kalchas, de legerwicchelaar, genoodsaakt geweest Chryseis den vader ter hand te stellen; doch heeft met eene Achilles sijn lieve Briseis laten afhaalen. Dit trof soo dien jongen Krijgsheld, dat hy, van die tijd af, sich van de wapenen ontsloeg, ontrent sijn schepen bleef, en geensins in het veld wilde koomen. Waar door de Trojanen gelegenheid kregen om den Griek groote afbreuk te doen, en veel schade toe te brengen. Agamemnon dit siende sond de aansienlijkste legerhoofden naar den vergramden, om den selven neer te setten, en met hem weder te versoenen. Voegde daar seer veel beloften en geschenken by, nevens het herstellen van Briseis. Doch alles sonder vrucht. Dus klaagt hier die schoone slawinne over sijn onverfettelijke gramschap, en alte lang duurende hertekigheit, en bid hem met de Grieken medelyden te willen hebben; of, sohy van den oorlog sich ontfaan wil, niet, sonder haar, naar Griekenland te keeren.

BRISEIS AAN ACHILLES.

DEse brandbrief, die gij leeft, komt van u geroofde Briseis, die naulijks so veel slegt Grieks met haar babare hand kost schrijven. De plekken, die gij vinden sult, sijn mijn traandruppen, die niet te min wisse

nigen sijn van mijn hartstogt. Mag ik van u, mijn heer en man een weinig klagen, so klaag ik van mijn heer en man in 't kort. U wijk ik 't niet, dat gij mij so haast op 's Koninks woord overliet: hoe wel gij daar in ook enig-

x enigens schuld hebt. Want foo haast Eurybates en Talchibius om mij quamen, waer gij straks gereset om mij te late volgen. D'een keek d'ander met verwondring aan, en vragde binnens korten, wat grond nu ons liefde had. Gij had immers met mij konne marren: 't uitsfel van mijn snert had aangenaam geweest. Helas gij smaakte van mij niet eens een afscheit kus. Maar ik weende sonder eind', trok 't hair uit mijn hoofd, en dogt, og arm, dat ik voor de wedemaal gefchaakt wiert. 'K heb dikwijf gefogt mijn lijfwagt ontfapt wederom te komen, maar ik was, op 's vijands bodem, verwaart om gegrepen te werden. Was ik 't ontlopen, vreesde ik, dat ik bij nagt in 's vijands klauw gerogt, na d'een of d'ander snaar van Priamus ten gefchenk mogt gefonden werden. Maar laat ik flegs, als 't fo wesen roof, aan den Konink overgegeven lijn: 'k ben nu fo veel nagten van u geweest, son-

der weder vorderen. Gij blijft vast loeren, en flap in u verbolgtheit. Daar mij Patroclus, op 't overleveren, nog in 't oor blies: watscheit gij? hier fulgrijf maar een korten tijd roefen. Mij niet weer vorderen koef nog gaan, Achilles; maar gij druift om mij hier te laten. Gaat heen, en draagt nu de naam van een verlicf minnar. Om mij wederom te brengen quamen Ajax u bloedverwand, Fenix u krijgsgefel, en Ulyffes Laertes soon, 4 5 voegende bij haar koft'lijke gefchenken liefstallige finckereden. De fchenkagie bestaaf in twintig kopre potten, feven tafelen met drie voetfchragen, foo konftrig als wigtig, daar benevens tien talenten goude, twaalf uitftekende toernoo hengften: nog tot een toegif eenige gevange juffers, schoon van leeft, uit 't vermeerft Lesbos: en boven dien een dogter uit de drie van Agamemnon ten houwlijk; maar aan mij hebt gij wijsf ge- 7 noeg. 8

1. Eurybates) Een roeper, en met een legerbode, by de Gricken; herkomstig van Ithaka, deshalven eens der gefellen van Ulyffes. Homerus, op verscheidene plaatfen van den Il. Sodonagen was ook Talchibius; gelyk men ook in het 7 B. van genoemden Il. kan beschouwen; daar by Ektor en Ajax, in hun twee gevecht, van een is fcheidele.

2. Achilles) Soon van Peleus, en Theïs; een haaftige, oploopende, en seer qualijk verfoenbaare jongeling; doch ook dapper en kloekmoedig. Sie van sijn gramfchap, behalven Homerus, Horatius, 1 B. 6 Liergef. en sijn Dichtk.

Sijn beeld word ont van Kanini (in sijn 14 Afbeeldinge uit een kopere Gedenkenpenning getoogen) medegegeeft. Hy word aldaar gefien noch heel jong van wefen; sijn de sijn uitgespreide haarlokken met een gekamden helm gedeekt.

3. Ajax) Soon van Telamon, geteeld by Hefione, dochter van den Frigiaanfche Laomedon; en neef van Achilles, wegens sijn vader, die de broeder van Peleus is geweest. Was een sterk en groothertig oorlogfman, en deshalven de Trojaanen seer naadeelig. Sie van sijn heldedaanen Homerus, Q. Smirneus, Higinus, enz. en, van sijn dood, Ovidius, in het 13 B. der Herfschepping.

4. Fenix) Soon van eenen Amintor; van sijn vader gevloekt en weggejaagt, om dat hy, op sijnnes moeders aanporren, het boeltje van sijn vader bevroopen had. Naar Theffalïen sich dan begevende, heeft Peleus aldaar hem over de Dolopers gesteld, en den jongen Achilles gegeven te onderwijfen; welken by op de rogt naar Trojen ook heeft vergeschapt. Homerus 9 B. van Il.

5. Ulyffes) Van welken boven gefegt is, en beneden verder gefegt sal worden, op het 13 en 14 B. der Herfschepping.

6. Drievootfchragen) Niet gemeener by de oude als tripodes, drievooten; welke ook als prijfen; in de strijdspeelen ten toon stonden; gelyk als in die van Bacchus, volgens Atheneus: hoewel de verwinnaars deselve niet naar huis naamen, maar liever (gelyk men by Nepos en Pausanias kan vinden) opdroegen, en toezienden aan die godheid, tot welker eere het wetsfel was aangefteld.

Sy was fo wel ook Bacchus als Apollo roegewijd; hoewel men deselve meest sal sien op de Gedenkenpenningen, die ter eeren van den voorspellenden Apollo sijn gemunt. Gelyk als by Hub. Goltzius, in de 7, 8, 10, 22, enz. Taf. van sijn Grieken. Siet ook, in sijn Siciliaanfche, 3, 20, 23, 25, 26, 29, 36 en 37 Taf.) 7a, siet ook sulke drievooten, op allerhande wijfen afgebeeld, by gemelde Jan. Spon, in sijn Mengelingen van de geleerde Aloutheid.

7. Lesbos) Een voornaam eiland in de Egeefche zee, hebbende weleer geheel Troas onder haar gebied gehad. Naderhand genoegzaam vermaard door haar magtige steden, en lekkere wijn. Strabo, 13 B. Plinius, 5 B. 31 H. en 14 B. 7. H. behalven Horatius, in sijn Liergef. enz.

8. Agamemnon) Soon van den gruwfaamen Atreus; koning van Micenen, en broeder van Menelaus, koning van Sparta, wiens gemaalinne Helene, door Paris (om de schakinge van Hefione, sijnnes vaders sufter, te wreeken) was geroofd, en naar Frigien vervoerd. Was opperhoofd van de geheele Griekfche vloot; hebbende tot krijgsgeenoten, Achilles, Ulyffes, Diomedes, Palamedes, de twee Ajaxen, Proteffilus, Nestor en sijn soon Idomeneus, Mnefteus, Stenelus, Filoktetes, enz. Siet Homerus, Virgilius, Ovidius, Seneca, en Andere: by welke u mede sijn rampfalg omkoven sal ontmoeten.

noeg. Kont gij nu de gefchenken verfnaden, die gij anders hoorde te geven, of fo door gift uit 's Koninks hand te loffen was? Wat middeer ik u, Achilles, dargij mij fo verfnat? Waar is u welpetruer min fo haaf van mij ergens verflingert? Drukt dan de biffere fortuin d'elendigen gefadig, en flaar mijn roc alijd even fcherp? 'K heb door u wapenkragt mijn flad Lyrnefe fien verwoefen, waar in ik geen van de minfte was. 'K heb mijn drie broeders door u flaal fien vermoorden. 'K fag mijn man, hoe kloek hij was, ter aarde geveld, en met de bebloede borft op 't beplengde aardrijk borfen. Voor al dit verlies, kreeg ik u alleen tot vergelding: gij wiert mijn heer, mijn man, en broeder. Gij fwoert mij bij de Godheit van moeder Thetis, dat ik tot mijn geluk van u gevangen was. Jage lukkig, om, fchoon ik u met bruidfchat wiert opgedragen, ten fpor voor 't hoofd gefloren, en van van u met de vercerde gift verjaagte werden. Dat meer is, gaar de fpreek dargij, fo haaf morgen den dag aanligt, niet paffende op de zuider vlagen, 't anker meent te ligten. Welk fchelms voorneme als mij rampalige ter ooren kwam, befweek mij 't hart en geeft van fchrik. 'T anker ligten? Og voor wien fult gij mij ellendige ten prooi laten; Wat hoofd of troof fal u verlate duif hebben? 'K wens eer van 't gepend' aardrijk ingeflokt, en van den vuirigen blikfem verbrant te werden, eer ik fag dat u Fryfe roeijers fonder mij afstekende de Zee fouden doen fchuimen, en lijden moft dat u vloot in mijn gefigt afvoer. Sijt gij nu al beluft weder nau vaderland te trekken, gij fult aan mij geen fwere ballaft voeren. Ik fal mijn verwinner als flavin, niet als vrou mijn man volgen: ik ben handfaam genoeg om wolwerk waar te nemen. Laat vry de fchoonfte vrou uit Grieken u huwlijks koets betreden, wel waard om te dragen den naam van Pelcus fchoonogdter, die een neef was van Jupiter en Egina, en waar over den ouden Nereus geern overfchoonvader was. Laar Brifeis u nedrige flavin flegs haar taak af hafpen, en 't rokkens hoofd afspinnen. Ik bid alleen dat mij u vrou maar niet verdrukt, die mij, ik weet niet op wat wijfe, hart fal yallen: datfe in u gefigt niet onoverhuidert

9. Lyrnefe) Een flad in Troas, van Achilles ingenoomen en verwoeft, na het ombrengen van Minetes, de ftedevoogd, en bedgenoot van Brifeis. Sy word fomwilen genomen voor die van Cilicien; gelijk het dichterdom gemeenlijk het eene voor het andere is nemende. Siet Eufthathius, Strabo, enz.

10. Pijfe roeijers) Gefprooten uit Pebin; een flad in Theffalien, alwaar ook Achilles is gebooren. Strabo, 11 lib.

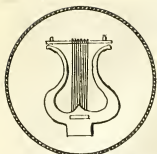
11. Meleager) Soon van Eneus en Altea; welke vrouw, na het omkoomen van hare broeders, Meleager geduurig vloekte, en alle rampfaligheden toewenfchte. Dit verdroot dien held fo fter, dat hy weigerde de wapenen op te nemen en te vechten, als de Kureters de flad Kalidon quamen overvampelen: tot dat eindelyk Kleopatra, fijn echtgenoot, hem met hare gebeden heeft omgefet. Homerus, 9 B. van 11.

12. Harp) Ook de befte Dichters maaken groote verwarvingen onder het fpeelzug der alouden, wanneer fy lyra en cithara voor een en het felve tugz neemen en befchrijven. Wat aangaat de lyra, de gedaante en het fatfoen der felver vertoemen ons de brokkelingen der oude Marmerfteenen (de 49, 50, 52, 54, en 74 Afbeeldinge) by Petr. Sanct. Bartolus; de Penningen der Griekfche fteden (in het 6, 8, 15, 26, enz. Taf.) by Goltzius; en by Spanhemius (over de gemelde Julianus) van welke wy u eenige hier doen befchouwen.

Maar hume cithara fouden wy een harp mogen noemen; aangeffen fy met de vingeren word aangeroerd. en, gelijk onfe bedendaagfche harp, mede drieboekig is: want fo vertoont ons de felve Spon, in fijn boven-genoemde Recherch. Curieus. 8 Differtat.

mijn lokken affnijt, en gij niet flauwlijc fegt: dees ik was ook wel eer mijn bemide. Of lijd dit vry, als ik flegs niet van u verfnat en verlaten werd. Hier voor flaa ik, og arm, en fiddet als een blad. Maar waanwagt gij nog? Daar Agamemnon leetwefen heeft van fijn grunmigheid, en 't heit der Grieken oommoedig voor u knield. Verwin, die 't alles verwin, u gramfchap en fel gemoet. Waarom moet de flukfe Hektor de Griekfe magt vernielen? Schiet 't harnas aan, Achilles, na mij cert weder aangenomen te hebben, en flaar met u gefegende wapenen, de Trojanen verbaft op de vlugt. Om mij ontfont de gramfchap; laarfij om mij ophouden, en ik d'oorfaak en 't einde van u verbolgentheit wesen. En reket voor geen fchande voor mijn gebed te buigen: Meleager is doot 't fineken van fijn vrouwen ftrijd gepreft. Ik heb 't horen verhalen, maar gij weet het belt, dat fijn moeder Alkha, door hem broederloos, haar foon vervloekte en fterven liet. 'T was oorlog, en ijel, een flukf krigsman, hielt fig van kant, weigerde halfterg fijn vaderland de behulpfame hand. Alleen fijn huivrou kreeg hem in 't harnas. Gelukkiger als ik: want mijn gebeden fijn bij u van geen gewigt. Dog 'k belg mij hier in niet: ik heb noit de naam van u vrouw gedragen, maar ben dikwijf als flavin in mijn heers koets gevordert. Ik weet, dat mij eens en flavin mevrou noemde, en ik haat antwoorde, dees naam verfwartden laft van mijn dienftbaarheit. Ik fweer u bij mijn mans gebeente, dat door fchierlijc neerhouden niet wel met aarde beforgt wiert, gebeente dat ik alijd hoogwaardig agten moet; bij de heiligheit van de brave zielen van mijn drie broeders, die met en voor haar vaderland gefneuvelt fijn: bij ons beider hoofden die wij fo digt bij een koppelden: bij u beroemd rappier, mijn euvel wel bekend, dat noit Mycener (Agamemnon) mij belliep: ben ik meinedig, verlaarf mij vry. Vergd' ik u nu, Manhafte, van gelijke een eed af, dat gij buiten mij, geen andere welluft boete, gij trokt wis de klank in. Wat, 't volk denkt dat gij treurt; maar gij fpeelt op de harp, en vermaakt u met een pop op fchoot. En vraagde u iemant, waarom gij niet aan 't vegen wilt, gij fouthem ant-

antwoorden, 't gevegt valt fuit : 't fnaarcfpeel , nagt en Venus werk foet. 't Valt veiliger met een weeld'rig dier op den donst plakhairen , en op de Tracir harp te galmen : als een fchild en fcherpgepiffte fpeer in de vuift , en stormhoed op 't hoofd te hebben. Maar voor defen plagt gij voor 't veilige te kiefen roemrugtige daden , en fchepte vreugd in lof van manhaftige heldedaden. Stom u 't gevegt flegs aan , doen gij mij gevangen naam ? en leit u lof nu met mijn vaderland in d'as ? dat fchut den Hemel ; maar ik wens dat gij nog met dien fterken arm u Peliaanfche fpeer Hector door de ribben drijven moogt. Sent mij , o Grieken , heen , ik fal felts als afgesante mijn heer vleien , en 't verrigten van mijn laft met kusen fpekken. 'K fal (gelooft mij) meer uitreagen als Fenix , meer als de befpraakten Ulyffes , meer als Ajax. 'T heeft wonderkragt , mijn armen , na gewoonte , om fijn hals te kliffen , en hem door mijn tegenwoordigheid fijn vorige minfieke te erinneren. Alwaer gij nog fo verftaalt , en wreder als u moeders zee , gij wiert , al fweeg ik flil , door mijn tranen gedwee . Sla nu ook , dapperen held , 't oog op u bekleide Briffes , en laet

mij rampfalgige foo verfteed niet immer in den druk : fo wens ik dat vader Peleus fijn levens tijd voltofte , en u foon Pyrrhus onder u beleid feeghaftig ftrijde . Of is u liefde op mij in birteren haat verkeert : dwingt , die gij fonder u te leven dwingt , te fterven. Naik merk dwingt , en fult gij mij hier toe dwingen , mijn vlees en verft is reeds vertreurt : alleen mijn hoop op u , voet dit ellendig leven. Ontglijt mij die , 'k fal van u handen weer eiffen mijn man en broeders , en tonen dat u geen eer is een vroumens te doen fterven. Waarom doen fterven ? doorgrief mij met u bloed rapier : 'k heb nog bloed om uit dezes verwonde borft te ftoorten. Doorfloot mij met 't felve ftaal , dat Agamemnon fou doorboord hebben , ten waar Minerva 't felve gefchut har. Maar fpaar nog liever dit leven dat gij mij fchonkt. 'T geen gij mij nog vijandin fchonkt , verfoek ik nu als vrieandin. Dorft gij na bloed : Troje kan u ftof leveren , tap 't bloed uit 's vijands lijf. 'T fij gij dan reedfchap maakt om 't anker te ligen , of ftaat maakt te blijven , ontbied mij flegs uit heer en meesters naam.

13. Peliaanfche) Welke fpiets , wegens fijn ongemeene grootheid , alleen Achilles kon vellen en handelen. Volgens de Dichters was defelve uit effchenhout beftaande , van Pallas afgefchild en bereid ; en van Vulcanus met een punt gewapend. Strabo , 10 lib. Plinius , 16 B. 13 H.

14. Pyrrhus) Soon van Achilles , by Deidamia gewonnen op het eiland Sciros ; terwijl by onder de dochteren van vorft Likomedes verfhulde. Statius , 2 Achilleid. Deefe is , na des Vaders dood , van de Grieken ook verfocht voor Troie te komen ; aangesien deefe ftad door het geflacht van Eakus , volgens het noodlot , bemagtigd moeft worden. Siet Q. Kalaber , 7 B. Paralipom.

15. Minerva) Of Pallas , krijgsgodin en met eene de voogdes van vreeleevende konften en wetenfchappen. Ovidius , 3 B. van den Alman.

Is , federt het gehaate vonnis van den wulfschen Paris , op geheel Troie geheeten , geduurig aan de fydje der Grieken geweest. Ovidius , 1 B. 2 Klaagd. Voornaamlyk Achilles , Ulyffes , en Diomedes , fjinde behulpig en toegedaan. Homerus , 1 , 5 , enz. B. van den II.

Hoewel men haar , al voor die tijd , de fydje der Griekfche krijgshelden tegens uithoemfche en overzeefche vyanden fiet genoomen te hebben. Want fo diensfe Bellerofon , den vliegende Pegasus voor hem zemmende en betoegelenke. Pausanias , in de Korinth. faak. fo helpfe Herkules de beveelens van den dwingeland Eurifteus gelukkigly uitvoeren. Pausanias , in de faak van Elis. fo brengfe Jafon in Kolchos , met haar getimmerd roeifchip. Val Flakkus , 1 Argonaut. Seneka , in Medea , Treurfp. enz. eindelyk fo dekt en befchermsfe Tides , in de bloetige veldfagen voor het belegerde Theben. Statius , 8 Theb. oorl. waar uit gemakkelij kan afgenomen worden dat door de geheele Pallas niet anders als kloete reden , fnege wijsheid , en voorfichtig beleid , moet worden verftaan ; even als door den Uil , die , op Steenen en Penningen (fiet Petr. S. Bartolus , en Hub. Goltzius) doorgaans nevens haar word gefield.

Dit merkten ook fonneklar in dit geval , waar af onfe fchryver ftreekt : want Agamemnon was in dien hevigen woordesfrijd fekerlyk omgebracht , had Minerva 's fchielijg toefchievende , den grimmiggen Achilles niet by het hair vafgehouden. Siet Homerus , 1 B. van den Ilias.

VIERDE BRIEF.

INHOUD.

Theseus in Kreta, Minotaurus, of den Mensstier hebbende omgebracht, so heeft hy beide des Konings dochters, Ariadne en Fedra met sich weggevoerd: Maar Ariadne heeft hy laaten sinnen op een eensaam eiland, Fedra alleen medegenoomen, en binnen Athenen getrouwd. Hier op is Theseus, met Pirithoüs, sijn halsvriend, vertrokken, om Proserpina den onderaardschen schaker wederom te ontveldigen. Doch als sijn lang afweesen de Koninginne verdroot, is sy midlerwylen op Hippolitus, haar mans voorsoon, verliefd geworden. Deese was gedurig op de jagt, schuw voor vrouwenliefde, en deswegen vliedende haare aanklofselen. Dus poogd hem de stiefmoeder met deese letterente te bewegen, en in haar ooverbaare minnelisten te verstrikken.

FEDRA AAN HIPPOLITUS.

T Kretenser dier wenst haar Amazoons man geluk en heil, dat haar zelfs, als sij u moet derven, niet beuren kan. Overlees mijn brief so sij is. Wat kan u't lefen van een brief hinderen? misschien sulg'er iets in vinden dat u bchaagt. Door dese letteren werden geheimniffen te water en te land gewiffelt: een vijand leeft een brief die van sijn vijand komt. *K sogt driewerf met u te spreken, driewerf kleefde mijn tong aan 't ghemelt.

1. *T Kreterfer) Dochter van Minos, koning van Kreta; welken ik, in de 22 Afbeeldinge, getrokken uit een Gedenkpenning, by Kanini gevonden heb; teweeten van gelaat niet onaangenaam, hebbende hangende hairlokken, en vorders haar hoofdharen ongevlochten in de nek te saamen geknoopt.

2. Amafoonfch) Hippolitus, soon van Theseus; gewonnen by de Amazone Antiopa. Deese wierd van Theseus, (toen hy Hercules, in den oorlog tegen Hippolite, haar sufter, koninginne der Amazonen, verfelde)

en driemaal verftonden mijn woorden op de lippen. De fchaamt hoord met de min, fover die vloren wil, gemengt te werden: 't geen ik uit fchaamte fweeg dwong mij de min te fchrijven. Kupidoo's dwang te wederftaan is gevaarlijk: fijn magt ftrekt fij zelfs over de heerfende Godden. Hij fei mij, doch ik in 't eerst niet wift of ik fchrijven darf, fchrijf: dien onvermurwbaar fal onder u bukken. Hij fegen dit, en treft u hart na wens met defelve miane-fchigt, die mij 't merg in 't gebeent met kittelende hitte doer fieden. 'K wil mijn egre trouw met geen fchandaal verbreken. Noit fult gij horen (vraagt hervrij) dat ik oit mijn eere bevtelke. Hoe laer mij de liefde trof, hoe liefde: ik bra binnen: ik bra, en in mijn borft vlamt een verborge vuur. Gelijk 't gareel in 't eerst de jonge hokkelingen fmert, en een volen eerst uit den trop gehaakt, den breidel niet welvelen kan: fo qualijk kan ik de min, die ik ongewent ben, dragen, en wert mijn ziel, te fwak, van dit pak overladen. Van kinds gebeente wert de min als een konft aangeleert. Diefe rijp van jaren leert, mint uifinnig. Gij fult de eerstverrugt van

mijn onverwelke knuisheit plukken, en te gelijk met mij u maagdom fpillen. 'T is groot vermaak te ftrophen 't roof van fwang're takken, en met den dunne nagelen een boddaude roos eerst af te knippen. Moft ik anders mijn vorige fuiverheit, die mij onopzpraaklijk maakte, door onge woon middezen befcedelen. Maar 't luke nog wel dat ik op een braaf karel verlouger: een vuile boel verfoort hier overfpeel. Schoon mij Juno haar man en broeder [Jupiter] schonk: mij dunkt ik koos Hippolytus voor Jupijn. Nu leer ik ook (gij fult het niet wel geloven) een werk dat ik noit verftont: 'k fluis met fieren moed onder 't wrede wild. Nu eer ik de Jagtgodin, volgens u raad, voor de voor-naamfte. Mij lult in 't woud ter jagt te gaan, de harten in 't net te drijven, en de rappe windhonden op 't wild overberg en rots aan te riefen: of de drillende fwijnfpriet uit te woupen, of op 't klaver gras te kruilen. Dikwjl vermaak ik mij op een lugre fpeelwagen in 't rof, en met een leiwis ro's te gieren in 't fand. Dan rlink ik weer als de dolla Wijnpappinen, en Cybeles Priefterffen, die 4 op

felde) gevangen, en naar Griekenland gevoerd; alwaar hy met haar plechtelijk is getrouwd. Hier uit is de vermaarde krijg der Amazoonen ontftaan. Welke, onder Hippolite, in Europa vallende, de gefchaakte Antiope gewaapenderhand poogden weder te haalen. Doch fy fneuvelden voor het grootfte gedeelte, in het veld van Maraton, in den eerften flag. Hippolite week naar Megara, daar de nafmet van de nederlage haar leven eindigde. Alleen is het overfchor van haare naam in deefe jongeling overgebleven. Sie L. Kofron, in fijn Kafandr. Ifokrates, in Panathenaic. Pausanias, in Attic. Arrianus, in de Veldtocht van Alexandr Aul Sabinus, in de Brief van Demofoon, enz.

3. Juno) Dochter van Saturnus; fufter, en met eengemaalime van Jupiter; godinne van rijkdommen en fchatten; voogdeffe en befchutfer der trouwende, en te gelyk der kraamende nieuwsgetrodden. Ontrent de huwlykspflichten wordfe Camelia, Zygia; en ook Pronuba genoemd, te weeten à nubendo, dekken; terwijl de jonge bruid, met de flammeeum, of geele fluiet, gedeekt, van haar magen tot den bruiddegom word overgebracht. Siet de Kantte kenaar over Juvenalis, 6 Berifpd. Apuleius, 2 en 3 B. van fijn Herfchepp. Martialis, 11 B. 79 Sneld. en weder 12 B. 42 Sneld. behalven Klaudianus, enz.

Met fult een fluyerkleed overdekt (fiet ook Pausanias, in Achaic. Laktantius, 1 B. 17 Hoofd. Libanius, in de Belchr. van Juno) komt mij Juno voor op een Griekfche Penning van Gordianus, door die van Samos gemunt, in haar tempel fttaande; by Sequinus, de 32 fijner Urgeleefene: doch dikmaaler op die Roomfche, alwaar fy gemeenlijk (Juno Quiris als dan geheeten) is ruffende op een quiris (een Sa-byfch woordjen) of spies: waar mede de hoofdharen van het bruije wierden van een gefcheiden, en verdeeld. Ovidius, 2 en 3 B. vanden Almen. Festus, in Curis.

4. Wijnpappinen) Eleleifs fegr het Latijn, fo geheeten van Eleleus, een van vader Bacchus veelvondige bynaamen; gefprooten uit het Griekfche ἐλελεῖν, raafen, roepen, en tieren; gelyk de Bacchanten, of priefterinnen van deefen wingod, op haare vierd'gen waaren gewoon. Worden ook genoemt Menaden, van μαινάδαι, raafen en woeden; Thyaden, van θυάλλειν, dansen en ten reje gaan; Baffariden, van Βαφάραι, of een voffel, waar mede deefe dolla vrouwen gemeenlijk fijn omhangen. Siet Horatius, Propertius, Virgilius, Seneca, Sidonius, enz. I vergelyken vind ik, met uigefpreude hairen, een toots of wijnkrakftaf fwaiende (want met deefe roefstel pleegden fy haar driejarige nachtfceften) op de vijftrigfte fteen, by Petr. Sarc. Bartolus, gelyk ook op een andere, by Vpon.

5. Cybeles) Merk hier aandaat de gewoonten en plechtigbeden der feesten van Bacchus en Cybele bykans van een endefelven aart en omftandigheid fijn. Want in beide befgrmen heilige kofferkens, trommelen en cimbaalen, pijnboomtakken en pijnappelen; beider omgangingen en beevarden gefceiden met een yffelyk gerier, wanorder, en onbefuiftheid. Siet Apuleius, 8 B. der Herfchepp. Lukanus, 1 Pharfal. behalven Klaudianus, Aufonius, Statius, Silius, Katullus, Lukretius, en andere.

7 op Ida's kruin ketelrommen, of 't volk dat door kraag 6 straf, als een tul, van ons heel geflagt. Jupiter bekróop fa
 8 der bos-maagden en gehoome Saters doldriffig aan 't een ftiere huid Europa, de wortel van onse ftam. Pafifæ 10 11
 9 hollen raakt. Want als mijn dolheid over is, wert mij mijn doen verhaalt. 'T inwendig vuir van onse liefde verwekt dít geweld. Miffchien is mij defe min door Thefeus quam door raat van mijn fufter met een leinou 12
 fail van mijn voorouders opgeleit, en eist Venus defe uit

6. *Idaas kruin*) Een bosch en browijke berg (wiens hoogfte topmen heet Gargarus) in Troas, en Frigien, gedeeltens van Afsen. Strabo, 12 B. Seer beroemd wegens de gebeurde faaken, in het belog en verwoesting van het magtig Trojen: doch ook (en daarom heilig geheeten) wegens Cybele, der goden moeder; welke, aldair een Kerk hebbende, naar deselve Idea (gelijk van Berecinthus, een gebuurige berg, Berecinthia) word genoemd. Virgilius, 9 en 10 B. van En. en bovengenoemde.

7. *Ketelrommen*) Van deefse kopere ketelrommen, maar opse met geen ftakken, maar alleen met den vlakken hand bosfden, wegaagen ontelbaare; self ook onse Ovidius op verfecheidene plaatsen.

De afbeeldingen heeft Spontius, in de Recherches, 8 Differt. behalven Petr. SanG. Bartolus, in 54, 51 en 55 Marmereften.

8. *Bosmaagden*) Dryades (of anders Hamadryades) geheeten, van het Griekfche δρῦς, eeneik; als teelgeesten fijnde gefeld over het wilde bosgeboom. Virgilius, 1 B. der Landgedicht.

So noemdenfe diergelijke Nymfes Napea, van Νάπη of Νάπησ, een bosch; wanneer sy geheele wouden en bosfchen beheerschten: Orades, van ὄρος, een berg; als sy over de bergen opficht hadden: wederom Najades, van Νάϊος; hebbende over de fonteinen en rivieren de wacht en beschuttinge. Siet Ovidius elders; gelijk ook Maro, Statius, enz.

9. *Saters*) Fauni noemt haar het Latijn; gelijk het Grieks Satyri: fijnde de inwooners en bewaarders van wouden, en faaiakkeren. Virgilius, in gemelde B. der Landged. enz.

Doch de Saters worden doorgaans uitgebeeld, als hebbende korte hoornen, lange en ruige ooren; een steert gelijk een geit; en dat wegens haar bokkige geilheid, en beestelijke dartelheid. Siet het 31, en 55, steentje by Abrah. Gorlaeus; en noch een fraajer Steen by Begerus, in de Thefaur. 103 pag. In tegendeel hebben wel de Fauni een kort bol steertjen aan haar ruggegraat, maar echter geen teepooten; gelijk dat genoegzaam bevestigen het 133, 137, en voornaamlijk het 141 Edel-gefteente, by Leonard. Agostini, en het 52, 53, en 55 Marmer, by Petr. SanG. Bartolus.

10. *Europa*) Dochter van Agenor, een Tirifch koning, van Jupiter, in een weigmekaakt ftier herfchept, uit Fenicien, dwers door de zee, naar het eiland Krete vervoerd. Ovidius, 2 en 5 B. der Herfchepp. Horatius, 3 B. 27 Liergef. en Achill. Tatius, wonderbaarlijk in het 1 B. fijnen Minneren.

Haar fchoonheid ontvingse van Angelo, dochter van Jupiter en Juno; die de bemelche blanketselen, haar moeder ontvulfeld, by deefse jonge princeffe brocht: volgens de Kanteekenaar over het 2 Herdersgef. van Theokritus.

By die van Korinthus wierd jaarelijks fult een eer haar aangedaan, dat self haar bewaarde beenderen, op sekere vierdagen, in een ommezag gedragen wierden. Atheræus, 15 B. 6 H. Goch (indien gy Luciano, in fijn B. van de godinne der Syriers geloof) fo isse by die van Sidon de wijderoemde Aftarte; tot trooft van Agenor, onder de goden geplaatst: na dat een Kreitfche Zeeroover (voerende fijn fchip het beeld van een ftier. Laktantius, 1 B. 11 H.) deefse fijn dochter had gefchaakt.

Sietse, van de gewaande ftier gedragen, op de Penningen van de Keiferen. Elagabalus en Alexander, by Vaillant, in de Num. Colon. & Municip. en op een Steentje (fijn 185) by Leonard. Agostini.

11. *Pafifæ*) Vrouw van koning Minos, en dochter van de Son; welke ook op een brave ftier verflingerd fijnde, haar vuile lufften, door toedoen van Dedalus, met deselven heeft geboet. Higinus, 40 Fab.

Doch Servius, (op het 6 B. van Maroos En.) en Palefatus, nevens Cedrenus, getuigen dat haar boel geen ftier, maar enen Taurus is geweest, die, buiten kennis van Minos, fijn gemaalme gebruikte; wiens foon, Minotaurus, na de dood van Minos, Kreten ook heeft geregeerd.

Doch toen hebben de opperhoofden, niet willende deefen geboortnaamen, Thefeus ontboden; en befofd dien onwetigen dwingeland hem over te leveren.

12. *Leinou*) Van den konfigen Dedalus aan Ariadne vereerd. Lutatius, over de 12. Theb. van Statius. Siet ook Ovidius, 8 B. der Herfchepp. Virgilius. 6 B. van En. Nonnus, 47 B. der Bacchus gefang. Luciano, in Hermotim. Plutarchus, in Thef. Higinus, 42 Fab.

23 uit 't kringeligen doolhof. So siet gij ook dat ik, om te
ronen dat ik wis een dogter van Minosben, alsde leste,
de voetschappen van mijn gelaght navolg. Dit 's ook
Gods schikking: dat wij beide op u gelaght verlicfden:
Ik op u schoonheit, mijn sufter op u vader. Thefus en
Hippolytus verukten twe gefusters; regt van ons beider
14 huis twe segerekens op. Doen ik u op 't Eleufijnse feest
15 van Ceres in 't oog kreeg, wenske ik wel dat ik te Gno-
fe gebleven was. Van doen af zaa viel mijn oog meer
als te vore op u braaf postuur, en drong mij 't bife
16 vuur door 't gebeent in 't merg. Gij flakt in witten dos,
u hair was gekranft met bloemen, ubruine wangen met een
17 bloes geveerf. U opfigt, dat andere stuits en strafnoemen,
was, na Fedra's oordeel, manlijk. Weg met jongmans
die sig quikken als wijven. Een mans petfoon heef niet

veel quiks om te pofuren. U siet dat straf opfigt, dat
natuurlijke hair krollen, en 't bekroodsde stof in 't uin-
nemend fchoon aangefigt. 'T sij dat gij een fier ros doet
gieren. 'K ver wonder mij dat 't dier fo kleine kringen
maakt. 'T sij dat gij een fwakke hant met de sterken arm
fwaait en velt: u fieren arm bevoert mijn geficht. 'T sij dat
gy een Komoelie fwijnfriet met een breed spits torf:
in 't kort, 't behaag mij wonder al wat gij doet. Toont
maar die ruwhed op berg en bos: ik hoor immers door
u hardigheit niet om te komen. Wat baar u 't jufgeld
van de gegorde Diana waar te nemen, om Venus gereg-
tigheit te verkorten? Arbeid, fonder rust is onduifzaam.
De rust verniet de krachten, en sterkt vermoede leden.
Moet gij een voorbeeld nemen aan Diana's boog en pij-
len: fo gij die altijd fpant hy fal verflappen. Cefalus

was

*Doch deefe spreekt (2 B. der Sterrekunde) niet van een klunten gaaren, aan Thefus gegeven om met
het felve in 't doolhof te gaan; maar van een Kroon: sijnde van fulk een luisfer, dat se den wandelaar in
die donkere wegen als voorlichtede.*

*Het felve getuigd de Verklaring in het landfchap Attika, niet verre van Athenen; alwaar eens Ceres, alom haar
dochter opfoekende, van eenen Eleufus is ontfangen en gebuisveft.*

13. Doolhof) Of Labirinb, van Dedalus ontrent de stad Knofus opgebouwd, Plutarchus, in gemeld B. Se-
neka, in Hippolyt. 2 Belr. Virgilius, 5 en 6 B. van En. Filoftratus, in Apollon. 4 B. 11 H. enz.

De wierkrante gedaante van dit Kretifch konftwerk komt my voor op een Penning van den Keifer Augu-
stus, by Triflan, in het 1. D. en elders.

14. Eleufis) Een stedcken in het landfchap Attika, niet verre van Athenen; alwaar eens Ceres, alom haar
dochter opfoekende, van eenen Eleufus is ontfangen en gebuisveft. Terwelkers geheugen aldaar jaarlijk-
fche feestdagen wierden gehouden, geheeten Eleufinia: welke van de Thesmoforia wel moeten onderfchei-
den worden.

Want deefe (ingefeld ter gedachteniffe van de allereerst gegevene wiffen aan de ftervelingen, door
Ceres; dezegen $\Theta\epsilon\tau\alpha\sigma\phi\acute{\alpha}\nu$, of Legifera; Wetgeeffter geheeten. Virgilius, 4 En. en Ovidius, 4 B.
der Herfchep.) wierden, van de eerbaarste en deugdelykste vrouwen, met een diep teerbiedigheit en ont-
fag geveerd; onthoudende fich eenigen tyd van fpijen, en der mannen vermenginge. Plinius, 24 B. 19 H.
Aristofanes, in Thesmofor. de Kantteekenaar, over het 4 Herdersgef. van Theokrit. Athenens,
7 B. Klemens, 4 Stromat. Hefychius, enz.

Maar de Eleufinia (ingefeld wegens het omfweren van Ceres, foekende haar gefchaakte dochter) vier-
deden in de maand van Augustus, met allerhande foorten van geitheid en ongehoudenheit; fo dat einde-
lyk ook de Chriftene fchryvers hebben ontdekt, dat in deefe ommegeangen niet anders omgedragen wierd als
een manlyk (vrouwlyk zege Theodoretus, Therapeut. 3 B. en wel met beter fchyn. Siet Arnobius, 5 B.
van de Babbe) teellid; doch met fulk een naauwe omfichtigheit verborgen en gedeekt, dat niemand, als
wel beproeft en onderwefen, eindelijk het geficht daar af heeft verworven. Tertullianus, regens de Val-
entinian. Lees van deefe toegelekte gebeimen Horatius, 3 B. 2 Liergef. Seneca, in Hippolyt. 1 Bedr.
Makrobios, in Scipioos Droom, 1 B. 2 H. en andere meer.

15. Gnofe) Of wel Knofus, en Cnofus, de voornaamfte ftad van het eiland Kreta, gelegen aan den
berg Ida, tuffchen de fteden Gortine en Liktus, het hof van de koning Minos. Strabo, 10 B. Plinius,
4 B. 12 H. Gnofa nu genoemt. Doch, gelijk de Kretifche boogfchutters alom by de fchryvers worden ge-
noemd; fo hebben echter die van Gnofes noch de voortang. Siet Propertius, 2 B. 12 Klaagd. Virgilius,
5 En. Lokanus, 3 Pharfal. enz.

16. Witte dos) Een nieuw en wit bovenkleed; die fy, in haar proeffjaar, eens hebbende aangetoo-
gen, nimmer weder uitrokken; maar fo lang droegen, tot dat se met lappen en flenters haar bykans ont-
viel. Of fy wierd bewaard, om namaals tot kinderluyeren te gebruiken. Siet de Kantteekenaar over de
Plutus van Aristofanes. Of fy wierd, na het proeffjaar, aan Ceres en Proferpina opgedragen. Melancthon,
in het B. van de Myfterien.

17. Bloemen) Tzetzes getuigd dat de proevelingen met myrtetakken waren gekroond.

18. Cefalus) Man van Procris, van Aurora vruchteloos gefchaakt; sijnde te getrouwd aan fijn westige
fchergenoor. Ovidius elders, en byzonderlyk in het 3 B. der Minnek. en 7 B. der Herfchep.

was wel een vermaard jager in 't bos, die veel wilds gevelthad: maar liet sig egter niet onwilsjlyk van Anuroor ftrelen, die hem, nietal tot, van haar grijsfaard gefcheiden, plag 'oarmen. Dikwyl heeft Adonis met Venus onder d'eiken op 't gras gepeopt. So verliet de Meleager op d'Arkadifche Atalante, die hij tot onderpand van liefde fchonk het hoofd van 't Kaldonier everfwijn. Laat ons ook voor d'eerfte reis onder dat gros gerekent werden: boers is u jagt sonder minnfpel. *Kwil metu op 't pad, en fal nog ruige klip nog rots, nog de kromme tanden van 't vervaarlijk everfwijn fchromen. De Traciet

Iffimus wert van twe zeën befwalpt, en een engenfand-hals wederfijts met bemide bareu overgalmt. Hier fal ik met u te Trezen, van Perithous Rijkftad, gaan wonen: een flad daar ik reets liever ben als in mijn vaderland. Den Held Thefeus is lang van honk, en fal nog lang uit fijn. Van Perithous, fijn vriend, kan hij niet fcheiden. Hij fchat (ten waar wij openbare waarheit lochenen wilden) Perithous boven fijn Fedra en u. Dit 's 't enigft ongelijk niet dat hij mij aandeet; wij beide fijn in grote faken van hem beleedigt. Hij fongt 't gebeente van mijn broeder, die hij met fijn driequaftige knots te pletter

19. Gryfaard) *Titonus*, foon van den Trojaanfchen vorft, *Laomedon*; van *Aurora*, wegens fijn welgemaaktheid bemind; van wien hy een feer lang leven verworf: doch welke hem fo verdorde en uitteerde, dat hy eindelyk in een krekel is verfcheept. *Euthalius*, over het 23 B. van den *Ilias*. en andere.

20. Adonis) *Soon van vorft Cinaras en diens verfoeijelyke dochter Mirra*; van *Venus* bemind, geliefkoost, en alom gevolgt. *Ovidius* in het 10 B. der *Hersfchepp*. behalven *Theokritus* en *Bion*.

21. Atalanta) *Een Arkadifche jagereffe*, (*Kleopatra* geheeten by *Homerus*, in 't 9 B. van *Il.*) onder andere ook fich vertoonende op de jagt van het *Kaldonifch everfwijn*; alwaar *Meleager*, tot fijn groot ongeluk, haar de verwinning van het ondiert heeft toegevoegd. *Siet van deefe bos-heldin Ovidius* (behalven *Filoftratus*, in haar Afbeeld. *Elianus*, 13 B. 1 H. fijner *Gefchied.* en *Anton. Liberalis*, 2 *Vertell.*) in het 8 B. der *Hersfchepp*.

22. Iffmus) *Een Griekfche* (niet een *Thracier*, gelijk de *Vertaalcr fet*) *lap lands*, tuffchen de *Ionifche en Egeefche zee*, bindende *Peloponnesus*, of het eiland van *Pelops*, nu *Morea* genaamd, aan het groote vaffe *Grieken*. *Lukanus*, 1 *Pharfal*. *Silius*, 15 *Pun. Oorl.* enz.

Behalven Nero (*Suetonius*, 19 H. *Dio*, 63 B.) hebben *verfcheidene* op *verfcheidene* tijden getracht deefen ftreep door te fnyden, en de genoemde zeën faamen te brengen. Doch altyd fonder eenigen voortgang. *Siet* (behalven *Herodotus*, *Strabo*, *Filoftratus*, *Lucianus*, en *Paufanias*) *Paul. Emilius*, 2 B. van *Karel de Gr.* en *Bartholom. Kekkerman*, 1 B. fijner *Staatkunde*, 19 H.

23. Trefen) *Een voornaame flad ontrent Epidaurus*, in *Peloponnesus*, aan de *Saronifche zeebocht*; het hof van *koning Pitheus*, en *vaderland van held Thefeus*. *Strabo*, 8 B.

De zeevoogd Neptunus fynde toegewijd, was deefes drietant deshalben op haar *Geldmunten* afgebeeld. *Plutarchus*, in *Thef.* *Siet deefelbe in het 10 Taf. van Grickenl. by Goltzius*.

24. Thefeus) *Neptunius Heros* fegt het *Latijn*. *Want hy*, gebouwen voor de foon van *Egeus*, was waarelyk die van *Neptunus*. *Ifokrates*, in het lof van *Helen*. *Seneka* in *Hipp.* 3 en 5 *Bedr.* enz. *Dieshalven als hy*, fynde in het eiland *Kreta*, de *koning Minos* het oeteeren van de *Atheenfche Peribea* wilde beletten, fchold hem de *Kretenfcr*, loedende hem het bloed van *Neptunus* te fijn, fmeet fijn ring in het water, en gebood hem deefelbe weder te brengen. *Hier op wierp fich Thefeus* in zee. *Wierd van dolfinen onderfcheept*. *Keerd weder met de weg gefmeetene ring*, en met een kroon, van *Thetis* ontfangen. *Paufanias*, in *Attic. Higinus*, in *Aftronom.* by *Meurfius*, in *T. Hef.*

25. Perithous) *Ixioms foon*, en *halvriend van Thefeus*; welke beide waren overeengekomen, *geene*, als *uit Jupiter* gebooren, tot *vrouwen* te neemen. *Ondertuffchen had Thefeus Helena* gefchankt, en *terwijl er behalven deefe toen geen dochter van Jupiter als Proferpina was*; fo fynfe hellewaart gegaan, om *Pluto* fijn bedgenoot ontroven. *Maar Perithous is van den dreekoppigen helbond omgebrocht*, en *Thefeus* *gevangene* en geboeid; tot dat *eindelyk Herkules* hem heeft ontfet, en *weder in Griekenland* overgebrocht. *Seneka*, in den *Dollen Herk.* 4 *Bedr.* en *Hippolyt.* 3 *Bedr.*

26. Knods) *Teweeten van Perifetas*; wiens geweer hy, na het ombrengen van deefen ftrooper, altyd heeft gebeeft. *So dat hy*, met fyne heldachtige bedrijven, by *naar die van Herkules* heeft geveernaard; *vermeesterende en ombrengende de bovengenoemde moordenaers en ftrukroovers*, *Scinis*, *Sciron*, *Cercion*, *Proferpina*, en *Perifetas*; *Fea*, *gemeenlyk het Kremionifch verken* geheeten; en de *Kretifche Minotaurus*, of *wensftier*; de *geweldigftier van Marathon*: ter welkers *gedachtenis* by *misschien* met een *geboornde ftierrenbuid* op het hoofd is afgebeeld, in het 85 *Beeld* van dikmaals gemelde *Kanini*.

Fa zelf heeft hy, in het *gefelfchap van Herkules*, de *Amazoonen* verbrochten; *gelijk hy*, met *Perithous* en de *Lapithen*, de *Centauren* befreed; met *Meleager* de *jagt van het Kaldonifch everfwijn* uitvoerde; en,

27 ter beukte, over 't veld, en liet mijn fuster tot een proef van 't wild gefaakt. De dapperfte heldin onder de
 28 Heirbeil voerende Amazonen heeft u gebaart; een vrouw waard 't fieren foon. Vraagst gij waar die bleef? Thefeus doorkietfte met 't rappier: fo weinig bate haar de grote vrugt die fih hem won. Maar gij was aan hem niet getrouw. Waarom dog anders, als om dat gij, een bafwaard, uw vaders Rijk niet mogt komen te erven? Nog teelde hij u bij mij broeders, die ik niet alle goed wou op te tekenen, Maar hij zelfs. Og was mijn buik en vrugt, o fchoonfte blom op aarden, in 't baren, fo fih u henderlijk was, geboren. Gaat heen nu, en hou vrij in een 't bed van een vader die 't fo op ons verdiende; 't bed dat hij door fijn fchelmbedrijf fo fchuwt en koud laat. Laat u geen id'le naam van maagfchap af fchrikken, dat ik, u flicmoeder, met mijn fchoonfion fchijn te fullen poppen. Dit's een fihheid, die nu reets grijs, haaft wil verfterven, en die boefte vrees, die in Saturnus heerfchappij in fwang gink. Al 't plaifir heeft Jupiter voor eerlijk roegelaan. En Juno, met haar broet gepaard, maakt 't alles bondig. De huwelijks band, die door Venus met hegte knopen onder bloedverwanten ftrikt, fluit onverwrikbaar. 'T kan ook ligt verholde blijven. Bit haar

vrij om Heleens gave: 't fluk kan onder fchijn van verwandfchap door den beugel. Sier ons iemand met d'armen verklift: hij fal ons beide loven. 'K fal de naam hebben van een trouwe flicmoeder voor mijn flicfion. Gij hoeft bij donk're naggen deur op te breken, geen lijfwagt te ontfliipen. Gelijk wij voor defen in een huis bij malkandere geroeft hebben, fullen wij nog roften, en openbaar kuffen, als voorheen. Bij mij fult gij veilig fluiken, en in plaats van blam lof bejaen, fchoon gij in mijn bed betrap wiert. Toef flegs niet langer: knoopt den band der minne hoe eer hoe liever. So moet u de min, die mij nu raabaakt, matig pijnigen. Ik fcham'd mij niet, u ootmoedig te beidden. Obloed, waar is nu mijne troefte en pragtige taal vervaren! Ik had lang vaf voorgenomen mijn min te beftomen om in geen fchand te raken: fo anders in de miniet vaf is voor te nemen. Maar nu grijp ik, van liefde overwonten, u knaiken met mijn Princeffe armen. Og die mint let op geen defigheir. Mijn fcham't is reets vervaren, en merkt mijn waugen niet meer met haar blos. 'K beken 't, vergeeft het mij, en beoort dat fluggehart. Wat baat mij, dat Mings Konink over zee, mijn vader is, dat mijn overgroetvader

en, met de fo gefeide Argonauten, de tocht naar Kolchos, wegens het Gulde vacht, voortfette.

Ovidius 7 en 12 B. der Herfchepp. Apollodorus, 8 B. der Verfiering. Plutarchus, in Thef. Pausanias, in Attic. Seneka, in Hippolyt. Statius, 12 Theb. Aul. Sabinus, in de br. van Demof. aan Fill. Katullus, in meer aangetrokken Bruiloftsd. Strabo, 9 B. behalven Ifokrates; Lijkofron, Atrianus, Tibullus, Propertius, enz.

27. Beukte) Androgeos, foon van koning Minos, in de fpeelftrijden verwinnar fijnde, wierd uit afgunft van die van Athenen omgebracht. Virgilius, 6 En. Ovidius 7 B. der Herfch. Diodorus, 4 B. 62 H. enz. Doch Minos viel haar aanfonds met een leger op het lijf, en drong haar, alle jaar, feven jongens en feven meisjes naar Kreten over te fenden, om vanden menfchier omgebracht en vernield te worden. Het uitkippenvan die vierthien verweefene gefchiede by lotinge. Maar Thefeus ging buiten het lot, op den darden overtogt, om fijn vader van afgunft en achterklap, en fijn vaderland van die verfoeielijke belastinge te bevryen. Spreekt, in Krete, met Ariadne, eene van des Konings dochteren, die op hem verliefte, en, nevens het leitou, met een degen (Palefatus geloofd defelven naar den doolhof voor afgefonden te fijn) vereerd. Hy gaat daar op in dien kerker, dood het gedrocht, (met gemelde ftaal; of met de knods, fo de dichter hier verhaald) enkeerd met de dertthien kinderen zeeghaftig wederom. Plutarchus, nevens de bovengenoemde.

28. Heirbijvoerende) Behalven pijlen, boog en maanfchild, waren ook de Amazoomen met een heirbijl gewapend. Arrianus, in de Veldtogt van Alexand. Virgilius, 11 En. Horatius, 4 B. 4 Lierd. Seneka, in Agamem. 2 Bed. Plinius, 7 B. 56 H. en felf Ovidius, 3 B. van Pontus. 1 B.

Siet haare afbeeldingen, uit Latijnfche en Griekfche Gedenkpenningen en oude marmerteenen gehaald, en by malkanderen gebracht door Petr. Petitus, in het Gefchrift van der Amazoomen weefenheid en be.drijven: waar af eenige hier nevens gaan.

29. Doorkietfte) Thefeus, keevende overwinnar van Kreten, nam met fch Ariadne en Fedra, beide des Konings Dochters. De eerfte (hoewel de voornaamfte oorzaak fijner overwinningen) liet hy, gelijk verder beneden gefegt fal worden, op het eiland Naxos; de tweede met fch voerende naar Athenen, om te

30 der is, die met den blikfhem schiet? Dat mijn grootvader
31 is Febus, die zijn hoofd met spitse sonnestralen kraanf, en
den dag van't purper oefft aanvoert. De min vermeer-
32 stert mijn aedel. overfurm u om mijn voorouderen: en
wilt gy met mij geen melijden hebben, fpaar ten min-
ften mijn geflagt. Tot huwlijks goed heb ik Kretes Jupi-
ters vaderland. Hier over fwaai mijn Hippolytus den
Scepter. Vermurw u ftaal gemoed, en ftiert koft mijn
moeder dwingen. Wilt gy dan norflier als een ftiert fijn?

Ontferm u, bid ik, om Venus wil, wiens troetelkind ik
ben: fo wens ik dat gij ooit een ftingger lief bemint: dat
u de finkte Diana in't bos fo begunfite, dat u't wild om
te treffen fchoon ftat: dat u de Saters en fpijktortige berg-
goden fegenen: dat gij d'everfwijnen in de borft treffen-
de velt: dat u de Nymfen (fchoon de fpraak gaar dat gij:
een vijand van dat goetie fijt) water fchenken om den dorft
te leffen. Dit gebed beftort ik ten overvloet met tranen:
mijn fmeken leeft gy; maar denkt dat gy mijn tranen fiet-

trouwen. Maar dit was *Antiope* getergd. Welke, op den trouddag, met haaren aanhang, in den tempel
dwingt, en op *Petra* roefchiet. Doch in het treffen miffende word deefe Amazoonen vanden echtſchenden-
den bruidegom doorfnoten. Plutarchus, in meer aangehaalde Thef. Seneka, in Hippolyt. 3 en 4 Bedr.

Siet deefe heldinne, in onſe GALLERYE der Uittmuntende vrouwen, in het 39 Tafereel.

30. Blikfhem.) Word gemeentlijk afgebeeld als aan weersfijden drie zakken of punten hebbende; van *Tu-
kanus* (gelijk de meeste wapenen der goden) konftelijk uitgevonden en gefmeed. Virgilius, 8 En. enz.

Men fiet de felve fter dikmaals fo op de Griekſche Penningen der oude Koningen, als op der Latijnsche van
de Roomsche Keiferen; fijnde aldaar het fannebeeld van Vergodinge, Voorfienigheid, en volkomene Opper-
magt: doch ook van Krijg en Oorlog; als waameermene vind gevelngeld; en daar mede de fneelheid; en
gelukkige voorvaarentheid vanden oorlogenden vorft, op de rechter fijde des Penningſ afgebeeld, te beſoeken-
kenen.

Want in die ſin worden ook de woorden, Blixem en blikfhem, beſeggt by Virgilius, 4 B. der Landged.
ſprekende van *Augustus*, en weder 6 En. roemende de beide *Scipios*; behalven *Klaudianus*, enz.

Druidaange Blixemen vind gy op Gedenkenningen, by *Hüb. Goltzius*, in het 4, 8, enz. Tab.
(fiet ook *dusidane* in die van ſijn Sicil.) van *Griekenland*. Behalven *Begerus*, *Vaillant*, en an-
dere.

31. Sonneſtralen) Verfta door deſelve een goudene ſtraalkroon; waar mede gy ook *Latinus* (afkomſtig
van de *Son* of *Febus*) fiet opgeſchikt by Virgilius, 12 En. Teweeten eenkroon met twaalf ſtraalen of tak-
ken; beduidende ſo veel tekenen van den *Zodiak*, of *Dierrime*. van welke *Seneka*, in *Edip*. 2 Bedr.

Siet deſe geſtraalkroonde godheid op de ſo andere als *Rhodiaanſche* munten, by *Goltzius*, 13, 17, 23,
24 Taf. der *Eiland*. van *Griekenl.* gelijk ook op die van de Keiferen, *Hadrianus*, *Konſtantinus*, enz. by
Vaillant, in *Numiſm. Imp. Colon. Munic. Urb.* en andere.

Doch deefe ſtraalengafmen, behalven *Apollo*, mede aan *Jupiter*. *Klaudianus*, in het 3 *Burgemeefter*
van *Honorius*. ja ſelf, door een ſchandeijlike vleyerye, aan de eerſuchtige Keiferen van het hoogmogend *Rome*.
Suetonius, in *Auguſt*. 94 *H. Silius*, 3 *Panic*, en *Plinius*, in *Panegy.* van *Domitian*. Siet haare Geden-
kenningen, by meergemelde Verſamelaaren.

32. Krete) Een ſtederijk eiland, milden in de *Middellandsche zee*. Virgilius 3 B. van *En.* beden geheeten
Kandia; wiens inwoonderen, by de dichteren, *Kallimachus*, *Ovidius*, *Lukanus*, en andere, voor *valſche*
jeugenaars worden gehouden; niet alleen om dat ſy verſerden dat *Jupiter* by hen was geboren en opgevoed;
maar ſelf dat ook ſijn begraaftplaats by haar, in de ſtad *Gnoſos*, werd gevonden. *Laktantius*, 1 B. 11. *H.
Cicero*, 3 B. van der *Goden Nat.* *Status*, 1 *Thebaid.* *Varro*, enz.

33. Saters) Van deefe ſprakenwe boven, 16 pag.

34. Berggoden) *Panes* in het *Latijn*. Nu was *Pan* de ſoon van *Mercurius*, ſo *Homerus* (in ſijn *Loſe*
ſang.) en van die *kuiffe Penelope*, gelijk *Herodotus* (in *Euterp.*) getuigd. Vinder van het boſch ſluitje
Virgilius, 2 en 8 *Herdersgef.* In *Arkadia* geëerd. *Ovidius*, 2 B. van den *Alman*. Virgilius, 10 *Her-
derſg.* enz. Eene der geringſte goden, dikmaals (gelijk hier) in een meerder getal by de dichters, nevens
de *Faunen*, *Silvanen*, *Epipanen* en andere berggoden geſteld, en den eenen voor den anderen genoomen
Ovidius, tegen *Ibis*; *Behalven Theokritus*, *Viktor*, *Propertius*, *Lukanus*, enz.

Doch by word ook ſnebeeldelijk genoomen voor de beheerſcher van het *Heelal*. *Makrobius*, 1 B. 22 *H.
Van wiens* overliden, en groot gejammer over deſelve, op het eiland *Pakas*, onrent de *Echinaden*, fiet
een aanmerkelyke vertellinge by *Plutarchus*, in het B. van het *Ophouden* der *Godſpraken*.

35. Nymfen) Sijn eigentlijk de godbeden der wateren, als de dochteren van den grooten *Oceaan*
Orfeus, in ſijn *Loſgef.* Virgilius, 8 En. enz. doch ſy ſijn ook verſcheidene, en geſteld over ſaaken in
hemel en aarde; en voorts over zeeën, rivieren, en ſtaande wateren. *Homerus*, in de *Loſſ.* van *Venus*,
Dns worden ſe, by de *Hemelſingen* geheeten *Mufen*, of *ſanggodinnen*; *Hora*, of *Unren*, enz. in de *boſſchen*
(A

(so 16 pag. is gezegt) Dryaden en Hamadryaden; op de gebergrens, Oreades; in de beemden en velden, Napeën; in de zeeën, Nereiden; in de rivieren, Najaden; en eindelijk in de meeren en staande wateren, Limniaden. Ovidius, Virgilius, Horatius, Theokritus, en andere so Latynsche als Grieksche dichteren. Doch die deselve (ik zegge watergodheden) begeert te sien afgebeeld, op oude brokken marmor, die kan Sponius opstaan, de 29 verhandel. van Recherch. Curicus.

VYFDE BRIEF.

INHOUD.

HEkuba, gemaalme van den Trojaanschen koning Priamus, groot gaande, droomde dat sy een brandende toorts ser wereld brocht, van welke geheel Trojen wierd in aschen gelegd. Hier by kwam een Godsprank, meldende dat de toekomstige vrucht gewisselyk sijn vaderland sou ten verderve strekken. Dus gebood de koning de geboorene soon aanstonds om te brengen. Doch Hekuba, van een moederlyk mededogen geraakt, gaf het kind aan de koninglyke vesboeders om in het verborgen op te voeden. Deese, geheeten Paris (by sommige ook Alexander) verkoos, nu sijn jaaren hebbende, tot sijn lief eene Enone; met welken hy een geruymen tijd, in alle gemeensaamheid leefde; tot dat eindelijk sijn vader hem gekent en plechtelyk ten hove geroepen heeft. Hier op is hy naar Griekenland getrokken, quansuis om Hestone sijn moeie, weder te haalen; doch waarelyk om Helena (in het welbekend Oordeel van Venus hem toege-segt) te schaaken, en naar Trojen over te brengen. Dit was naauwelyk uitgevoerd, of Enone, dien handel verstaan hebbende, sendt aan Paris deesen brief, verwyrt hem sijn meined en ongetrouwigheid, raadt Helene de Grieken weder ser hand te stellen, en haar alleen getrouwe liefde te bewyfen.

ENONE AAN PARIS.

Lees gij mijn brief, of verhindert het u nieuwe bruid?
 Ik Lees vrij: dit is geen schrift van een Mycener hand.
 Ik Pagafese Enone, roemruggig op 't Frigiaans lommergeberg Ida, klage over 't ongeluk dat gij, mag ik 't zeggen, mijn lief, mij aander. Wat God voer ons so dwars in 't vaarwater? Wat misdeer ik, dat gij mij afsnijdt? Verdiedte straf mag geduldigh geleden werden: maar wat gij in onschuld lijft is bitterder als gal. So groot waart gij nog niet, doen ik, een Nymf van een roemruggige stroom geteelt, met u gepaart was. Gij die nu Priamus soon hier, waart eerst (de waarheit hoeft niemant te ontstien) een slaaf, waar aan ik, een Nymf, mij niet verontwaardigde te trouwen. Wij rusten dikwijl onder 't veen en lommer van 't geboomt: 't loof en gras verstrekte ons voor een bed. Dikwijl sliepen wij op hoi en stro, en slurpen op een laag hut daksken de griffen rijp af. Wie wees u bosfchagien bequaam tot de jage? Wie de hollen daar 't wild met zijn jongen in roette? Dikwijl heb ik met u 't schrik-net gespannen, dikwijl de jagdhonden over berg en heuvel gejaagt. De beukeloomen ruigen nog in haarbaft mijn naam van u gefneden. Men leefter nog Enone met uwe hand gefchraapt. En met de flammen groeit mijn naam: groei beuken, en fchiet op tot verbreiding van mijn naam tijtel. Daar staar een populier op d'oever van een beek, een populier, weert ik wel, waar in

gij t'onfer gedagtenis iets gefneden hebt. Leef waarde populier, die, geplant op den oever aan 't water, die digt tot gedagtenis in u rimpelige fchors hebt staan:

*Eer Paris zijn Enoon verlaat en leeft:
 De Xantus na zijn bron te rugge streeft.*

Keer Xantus dan te rugge, en froom opwaarts: want Paris leeft, en durft zijn Enone verlaten. Dien dag befchoor mij arme duif ramp: van doen af begoft u liefde t'mijwaarts, fo fchendig veranderende, te verflaauwen: federt Venus, Juno, en Minerva, die beter in 't wapen fou gepofftuirt hebben, naakt voor u om vonnis ftonden. Doen gij 't mij vertrok 't befdie my 't hart van fchrik en fchoot mij een tillende kou door 't hart gebeent in 't merg. Ik gink terade (want die fchrik was wat onge-meens) met oude wijs en grijfe mannen: maar vont klaar dat'er onheil op handen was. Men hiew vast dennen, en maakte balken klaar: fo haast was u vloot niet vaardig of 't gepekt vaaruig lier toegenut in zee. Gy fchreide op 't afscheid. Wag u maar dit te ontkennen. Over die nieuwe min hebt gij u meer te fchamen als over de voortgaande. Gij wederig, gij fagt mijn ogen tranen, en wij vrouwen wederig bedrukt traan in traan. Noit fagt gij een olmsfaak zo omwoeld van wijranken, als u armen om mijn hals gevlogten. Og hoe dikwijl, als gy klaagde om tegenwind weerhouden te werden, hoe dikwijl ftak

1. Mycener) Mycenen was een seer beroemde stad in Peloponnesus; eertijds het hof van Pelops, en naderhand van Agamemnon, eenes sijner nasaaten. Strabo, 8 B. enz.

2. Pagafese) So gefegt van Παγα, een fontein of springbron; ontrent welke men haar meent gebooren te zijn.

3. Gefneden) Herders en veeboeders waaren, by de aloude, gewoon, in buimere minneryen, de naamen der geliefden op de fchorffen der boomen te graveren; op dat quansuis haare onderlinge liefde met het groejen en vergroothen der gefneden letteren aan mogt wassen. Virgilius, in het 10 Herdersg. behalven die ik heb aangetrokken in mijn PICTURA LOQUENS, of Bespraakte Schilderye, by Enone; het 26 Taf.

4. Xanthus) Een kleene doch vermaarde rivier van Troas in Frygien, spruitende uit den voet van den berg Ida; voorts verby Trojen lopende, en, met de Simois vereenigd, in den Hellefont stek nederftortende. Plinius, 5 B. 30 H. Strabo, 13 B. ook Scamander geheeten; doch Xanthus, van Ξανθός, goudgeel; om dat sy de ingedoopte fchapevachten een geele verf mededeelde. Aristoteles, 3 B. van de Dieren.

Van deefe gewaagen de meeste dichteren; Virgilius, in En. Seneca, in Theb. en Troad. Lukanus, 9 Pharf. enz. en by ontmoet ons nederftitende, en op sijn waterkruik leunende (gelijk de Rivieren doorgaans worden afgebeeld) op een Griekse Penning vande keiser Geta, by Trifitanus.

5. Vonnis) Wie kan het Oordeel van Paris beden onbekend zijn, fo dikmaals in boeken befchreven, in fchilderyen afgebeeld, en op fchouburgen vertoond? Te weeten wegens den fchoonen appel, van Eris, of de Twist-godinne, (op de bruiloft van Thetis en Pelcus alleen niet sijnde genood) onder de gasten geworpen: op welke ston gefchreven: Men geefse de allerschoonste.

Deefen appel ste ik Venus (haar van Paris toegevoegd) in 'er hand houden op de Gedenkmunten vande Keiserinnen, by Oifclius, 43 Taf.

Doch het Oordeel word ons aardig, op een uitgeleefene Penning van den keiser Antoninus Pius, vertoond by Sponius, in het 17 D. vande Recherchez. en wonder fchilderachtig befchreven van Apuleius, in het 10 B. van sijn Herfchepp. en Silius, 7 Punic. behalven Lucianus, in sijn Samenfr. en Higinus, 92 Vertell.

flak't gefelschap den draak met u: want 't woci in 't feil.
 Hoe vaak quamt gij na genomen afsteek op nieuws af-
 scheid kuffen, hoe bang vielu 't laatste woord adieu? Een
 lugre voorwind deed de seilen aan de stijve masten vast
 fwellen, en 't water schuimde door 't wegroefen. Ik ging,
 onfange, u wegtuivende vloot naogen so ver ik konk:
 en florre traneplassen op 't strand. Ik bad de groene zee-
 godinnen dat sij u mer 'er haaf overfchikten: regt om fpoed-
 6 weert weer te komen tot mijn onheil. Dus moft dan mijn ge-
 bed u voor een ander doen wederkeren. Og voor een ver-
 vloekte hoer heb ik gefmeekt. Daar ftaaten grote rots op
 de zee kant, die nu van de galven bekabebelt, maar wel eer
 een berg was. Hier af fag ik u fchepen eerst heen feilen,
 en vloog u fchier door de geloven na. Terwij ik fta
 en dut, kreeg ik in 't oog u glimpig purper, boven op de
 7 plegt. Ik ftoot verftelt: want dat was u dragt niet. Doen
 't fchip naderde, en door de wind digt aan land quam,
 fag ik ontfet 't fchoon juweel in 't aanzigt. Dit was nog
 niet genoeg (wat hielt mij, dus ontfind?) maar 't fchen-
 dig ftaal fat in u fchoor als een klis. Doen fcheurde ik
 mijn gewaad voor op, klopte op mijn boefem, krabde
 8 mijn betraande wangen op, huilde dat den helen Ida,
 Cybele toegewijt, weergalmde: en deed, daar van daan
 na mijn rotshol kcerende, aldus mijn wecklagt: fo moet
 Heleen, van haar man verlate, kermen, en haar felis over-
 komen, dat sij mij nu doet. Nu voert gij vrolijk weg
 een dier, dat u over Zee gaanz volgt, en haar egre man

weet te verlaten. Maar doen gij nog am waant, en als
 harder 't vee hoedde, hielt gij in u fchrapelheit niemant
 als Enone tot u wijf. Ik vraag na geld nog goed nog u
 verguld Palais, of onder vele een fnaar van Priamus te
 welen. Eger niet dat gij Priamus fou hooven te floren
 aan een Nymf tot fchoonogdter, of Hekuba gij te fcha-
 men dat ik haar fnaar was. Want 'k ben 't wel waard,
 en tragt een Prinfvrou te werden: mijn hand paff fo
 wel een fcepter als den ftaf. Verfmak mij ook niet,
 om dat ik met u op 't boomloof plag te flapen: het pur-
 per paff mij beter als de kaf. In 't kort, met mij blijf
 gij veilig gemaekt. Om mijnen 't wil wert geen toefel
 tot oorlog gemaekt, nog vloren toegeruft om te wreken.
 Maar d'egubrekende Heleen wil nog met vijandige wapen-
 9 nen weer gevordert werden: dat 's de bruidfchat die
 dit pragtig ftaalu toebrengt. En of gij haar aan de Grieken
 dient weder te leveren, ftaat u te vragen aan broeder
 Hektor, Polydamas, of Deifobus: dient u van Antenors
 10 11 12 13
 of Priamus raat, die door lange ervarentheit geleerth-
 been wat goed of quaad is. 't is een fchandige ftaats-
 proef de welvaard van 't land te hafarderen om een gefchaakte
 fnoel. U faak flinkt; en haar man voert regtvaardigen
 oorlog. Geloof ook niet, wilt gij wijs fin, dat u dit
 wufte ftaal fal trou blijven, dat u fo fchielijk onrecht in
 d'armen viel. Want gelijk nu Menelaus buldert over
 't fchenden van fijn egt, en klazt dat hem fijn lief van
 een uitheemfe vink ontfufelt: fo fult gij ook nog
 fche-

6. Zee godinnen) Sijde Nereides, of de kinderen van Nereus, van Homerus opgeteld in de 6 II. Siet, het gene gefegt is, wegens deeje Nymfen, over de voorige Br. 21 pag.

7. Iden) Een berg in Traas (van welken ook Bova, (16 pag.) of welken Enone woonde, Paris het koning-
 8. Helene) Tindaris in het Latyn gefegt; van Tindarus, koning van Ebalien, of liever Lakonien: wiens
 bedgewood, van hem, en Jupiter, in de gedaante van een fwaan, gelijkelyk befwangerd, twee eieren
 ter wereld brocht: uit welker eene Pollux en Helene, en andere Kafter en Klitemneftra fijn gefproeten.
 Higinus, 77 en 78 Vertelling.

9. Grieken) Danaï geheeten in het Latyn; van Danaüs, broeder van Egiptus, en koning der Argi-
 10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

10. Hektor) Van deezen krijgsheld is boven, 2 pag. gefproken; fie hem ondertuffchen op een ftrijd-
 11. Deifobus) Soon van Priamus, en broeder van Hektor, enz. na de dood van Paris, ook fijn broe-
 12. Polidamas) Soon van Antenor en Theano, de fufter van Hekuba; getrouwd aan Licaffe, de
 13. Antenor) Een der Trojaanfche grooten; die men fegt fijn vaderland de Grieken geleverd te heb-
 14. Andro-

schreuen: bevelte kuisheit kan met geen water afgespoelt werden, en plakt eens voor al. Nu is sij op u verlost: so was sij op Menelaus ook verlingert, die nu door ligtgelovigheid alleen in 't bed woelt. Gelukkig is Andromache die vast aan een trou man is gepaart. So moeft zij mij, volgens u broeders voorgank, tor een wijf gehouden hebben. Maar gij sijt liger als de dor verdroogde bladeren, die door een fo as wind afwajen. Liger sijt gij als 't hair van koomaren, dat door gedurige sonhitte verdort staet. Dit plagtmij (want ik herkauw 't) u suster Kassandra wel te voorstellen, en aldus methangende vlegten te profeteren: wa begint gij, Enone? waarom in 't land gefaait? vergeefs ploegrij d'onvrugbare strand. Daar komt een Griekse vaars, die u, ons vaderland en hof sal ruineren. Of weer dit dier, daar komt de Griekse vaars. Terwijl 't nog tijd is, verfwelg, o Goden, dat schendinge fchip: helaas wat zee van bloed brengt ons dit vaarlijk aan! Dus gefproken hebbende, wierd sij van haar dienftmaagden in 't hollenge-

gripen. Maar mij rees 't blonde hair te berg. Og maagd, u profesij is tot mijn ramp niet als te was geworden: die vaars graaft nu reets in mijn klaverwei. Al is sij nog so schoon, 't is wis een Overfpeelster. Want sij verliet haar Goden en man, om mer u weg te lopen. Dit selve dier is eerst uit haar vaderland geroofd door sekere Thefus (fo ik in den naam niet mis) 17 Gelooft so gij wilt, dat sij maagd weder gelonden wiert, van een grage en geile gaff. Vraagt gij hoe ik dit so fiks te weten quam? ik minne. Al noemdgij dit roof, en verfd haar fchand met wifsel: die tweemaal is geroofd, wou zelfs geroofd wesen. Maar Enone blijft haar valfe man getrou: hoewel gij na u eige woelheid met ontrou kost beloofd werden. Left fchuilende in 't bos wierd ik gefogt door een troop rappe Saers, een kriegel splitkootrot: en Faunus met fijn spitflovige pijkrans op 't gehoord hoofd, een groot lyk wegs over de kruin van den hogen Ida. Den Lyer God Apollo, bolwerker van Troje, heeft mij wel eer bemint, en mijn maag-

14. Andromache) De dochter van Eëtion, koningsken van Theben in Cilicie, door Achilles vermeerst en verwoeft. Getrouw aan Hektor, de soon van koning Priamus, dien fy uitermaaten beminde. Alwaarom naderhand haar droefheid ook was weergaloes, toen fy fijn lyk, achter de wagen van Achilles, roufom Troje fag ftepen. Siet wat my verder uit Homerus, Euripides, Seneka, enz. gefchreven hebben van deefe grootmoedige, in de GALLERYE, nevens het 50 Taf.

15. Kassandra) Suster van Paris; ook geheeten Alexandra; en, na haar overlijden (volgens Plutarchus, in het leven van Agis) Passivè; te weten by de Grieken in Messenien, een deel van Peloponnesus. Siet onse faamenstellingeu, aangaande dese rampjalige Waarfeggeres, in deselve GALLERYE, by het 49 Taf.

16. Hangende) Uigefpreide wil het Latijn: want gemeenlijk vindmen, by de puikdichteren, de hoofdharen te berge ftaande en opgerejen in de Waarfeggeressen; wanneer een inwendige verrukkinge haar aanftaande faaken doet voorfpellen.

So toond ons de geleterde Perizonius een burgemeesterlijken Gedenkenpenning van het huis der Flavien; waar op gefien word Themis, of liever Karmenta (die bekende Arkadische waarfeggeres) hebbende de haren opgebeven en uigefpreid: verklaerende, met dit beeld, de plaats en van Lukanus, 5 Pharf. Tibullus, 2 B. 5 D. Seneka, in Oedip. 2 Bedr. Agamemn. 3 Bedr. en self Ovidius, 1 B. van Alman. alwaar hy van deefe Karmenta is fprekende.

17. Thefus) Hy fchaakte (na de dood van Fedra) Helene, slechts thien jaaren oud zijnde (Diodorus 4 B. 65 H. behalven Higinus, 79 Vertell.) doch gaffe, weinigen tijd daar na, te Afidna, weder aan haare broederen, Kastor en Pollux.

Doch, hoewel sommige willen da: hy fe, als minderjaarg, niet aangeraakt fou hebben, so getuigd evenwel Stesichorus, en andere aloude (by Pausanias, in Corinth.) dat uit haar eene Ifigenie is voortgekomen, heimelijk om opgebracht te worden gegeven aan Klistenestera. If. Tzetzes, over Lykofron; Ifokrates, in Heleneslof; Theon, in Progymn. Lucianus, in het Oordeel; Libanius, 2 Declamat. Plutarchus in Thef. en emdelijk de GALLERYE, nevens het 48 Taf. 151 pag.

18. Pynkrans) De pijnboom was by de alouden (behalven Cibeles) ook Panen Faunus toegewijd. Ovidius 1 en 2 B. des Alman. Propertius, 1 B. 18 D. Lukretius, 4 B. Statius, 2 B. der Mengeling. Alwaarom deefe en diergelijke woudgoden of met deselve gekroond fijn, of haar, (ten minften deefe appel) nevens hen hebben.

Siet het 134 Grafark des 3 Deels, by Joh. Jak. Boissardus; voorts een ander stuk marmer, (ja ook een ftokebeeld) by Tomafinus, 26 H. des Boeks, van de Tempelgiffen.

19. Bolwerker) Siet Ovidius, in het 11 B. der Herfchepp. enz. behalven Laktantius, 1 B. 10 H. en Herodotus, 100 B. alwaar hy fchrijft dat Laomedon, de kerken van Apollo en Neptunus beroofd hebbende, de goltgewijde fchatten aan de ringmuur van Trojen heeft verfpild.

Zeder is Apollo geduwig (Ovidius, 1 B. 2 Klaagd.) aan de fijde der Troiaanen geweest. Alwaarom hem (ten minften fijn drievoot,) ook naderhand die van Troas, en de nieuwere Troiaanen of Ilienseren,

maagd'lijke blom geplukt. Nogtans met worstelen. Want ik trok hem de vlegten uit 't hoofd, en krabde hem 't aensigt als een rasp. Ik eefte nog geeftent nog goud voor dit verkragen: geen rechtshapc maagd verkoopt met eere haar lijf om goed. Maar hij mij 't waardig oordeledende, schonk mij d'Artsenij, en leerde mij lijn konst hanteren. Wat kragtig kruid of wortel om te geneesen in de wijde wereld groeit, is mij grondig onderzigt. Helas dat 'er geen kruid is, 't geen min geneesen kan! hier komt mij mijn sikkc konst niet te sta. Selfs Apollo, vindet

van de Artsenij, segtmen, dat Konink Admetus koecjen hoe-
de, en op Alceffis door gelijke minnebrand kookte, als ik nu op u. Maar de baat, die ik nog door kruit'd'ren van 't vrugbaar aardrijk, nog door Febus kragt kan vinden: komt gij mij geven. Gij kondse geven, en ik ben 't waardig. Ontferm u over een Nymf die 't verdiende. Ik ben geen staal die u 't Griekse heir in 't land brengt. Maar 'k ben u lief, bij u gekoppeld van kintsgebeccate, en bidde dat ik bij u sterven mag.

22
29

seren, op bunns Gedenkenpenningen, de Keiseren ter eeren gemunt, geplaatst hebben.

Siet Vaillant, in meergenoemd werk, de Colon. Municip. & Urb. Patinus.

21. Arseny) Dat het innerlijk en uiterlijk geneesen van Apollo is uitgevonden, weeten wy uit Ovidius, 1 B. der Herschep. enz.

Alwaarom deselve ons op een Penning van den Keiser Trebon. Gallus, by Oyzelius, 37 Tab. voorkomt, met het byschrift: APOLLINI SALUTARI; aan den gesondmakenden Apollo, of, ook aldaar op eene van Emilianus; getekend: APOL. CONSERVAT. aan Apollo, den bewaarder van de gesondheid. Sietse hier beide by malkanderen.

22. Hoede) Te weten van Jupiter uit den hemel sijnde gebannen, na het ombrengen van de knechten van den konstigen smid, Vulkanus. Want toen heeft hy sich naar Theffalieu begeven, het koninglijk vee van Admetus gehoed, gequeekt en verveenigvuldigd. Apollodorus, 3 B. der Vertelling, Higinus, 49 H. Seneka, in Hipp. 1 Bedr. Ovidius 2 B. der Herschep. voor al Makrobius, 1 B. 17 H.

Dus siet men hem, niet boog of lier, maar staf en sluitjen handelende, op de Grieksche munten, by Vaillant, Trifstanus, en Patinus, in boven genoemde werken.

23. Minnebrand) Met Ovidius hout het Kallimachus en Tibullus (2 B. 3 D. en 3 B. 4 D.) meldende dat Apollo, volgens gewoonte van die tijden op Admetus verlievende, eenigen tijd hem gelijk een veehoeder heeft gediend.

S E S D E B R I E F .

I N H O U D .

Pelias, soon van Neptunus, in Thefsalieu regerende, was van zeker godspraak verwittigd, dat hem de dood als dan was nakende, als hem iemand met een ongeschoeide voet sou komen groeten. Onderzusschen had Jason, by toeval, sijn eene schoen in de slijk van de rivier Evenus laten steeken. Ontmoette dan in die stand sijn oom Pelias, met een jaarelijks offer besig. De vorst, sich de godspraak erinnerende, raad daar op Jason naar Kolchos te trekken, en de gulde vacht zeeghaftig van daar te haalen; op hoop dat hy, of op zee, of aldaar in die poginge, om mogt komen. Doch Jason, naar heldelof staande gelijk een edele jongeling, neemt die kragtstogt aan, versameld de voornaamste ridders van Thefsalieu, bond het besaamde schip Argo, en begeeft sich op deese wijze op zee. Eenigen tijd deseive doorkruist hebbende, is hy op het eiland Lemnos aangevaakt: alwaar hy van Hipsipile, des konings dochter, nu als koninginne regerende, seer minnelijk is onthaald. Maar, terwijl de reis naar Kolchos moest voortgeset worden, so is hy, bykans naar twee jaaren verblijvens, weder t' sloop gegaan: belovende, met de geroofde buit, te keeren, en eeuwig, als echtgenoot, haer by te blyven. Komt daar op in Kolchos, zemt en verwint aldaar al het geene hem in sijn arbeid sultte; krijgt de gulde vacht, en keerd met Medea (wiens coverkonst hem deese zege deede hebben) naar Thefsalieu. Hipsipile, dit alles vernoomen hebbende, schrijft deesen Brief, op allerhande wysen hem van Medea trachtende af te trekken.

H I P S I P I L E A A N J A S O N .

K Versta dat gij heelshuids met u schip weder gehavend | van 't gulde vlies. 'K wens u, so ver gij 't toelaat, geluk; maar ik had die tijding zelfs van u hand verwagt. Want

1. Vlies) Wat dit eigenlijk is geweest, daar over sijn de schrijvers der vroegeren en laateren tijden onenig. Want, volgens Apollonius, Katullus, Herodotus, Strabo, Suidas, Atheneus, en andere meer, was het, of waarlijk een rams met goudene (ten minsten purpere, en deswegen kostelijke) wolle, of alleenzijk

Want schoon gy, voornemens mijn rijk, u vast verbode land, in 't wederkeren langs te seilen, moogt konnen regenwind gehat hebben: gij hat, hoe 't woei, ligt een brief konnen afveerden: Een groet was u immers Hypsipyle nog waard'. Waarom komt mij 't gerugt voor u schrijven ter oren, dat gij die stieren die Mars waren toegewijde, voor de ploeg spande? Dat uit het tandenfaat een oogst van mannen uit d'aard schoot, om welke te vermoorden u hand onnodig was? Dat een immer wakkeren draak bij de gulde rams vage schiltwag hield, die hem egter door u dappere hand ontroofte is. Koft ik aan de swaargelovige seggen: dit heeft mij Jafon selfs geschreven: hoe stak ik de borst voor uit? Wat klaag ik dat mijn man sijn schrijfflijst heeft vergeten? 'K ben over gelukkig so ik d'uwe blijf. 'K hoor dat met u een vreemde toovers is afgekomen, en in plaats van mij ons ege bed bevleekt. De min geloof ligt. Og moogten seggen dat ik te ligvaardig mijn man r'onrege blamerde. Left quam tot my een Thesfalier vriend van Argos, die nauiljks mijn diempel

betrat, of ik vraagde: hoe vaart mijn Jafon al? Hij sloeg 't gefigt uit schamte ter aarde. Fluks sprong ik op van schrik, en riep: heeft hij nog, of vergt mij 't noorlot tot sijn graf? Hij leeft nog sprak hij, maar seer slaug hij moft mij sweren. Maar ik geloofde sehier niet dat gij leefde al swoer hij 't bij de Goden. Weer bij mij selve gekomen begoft ik te vragen nu u daden. Hij vertrok mij hoe gij Mars kopervoetige stieren voor de ploeg gefpannen, drake tanden in d'aard gefaaid hat, dat daar uit schielijk gewapende mannen voor den dag sprongen: hoe die aard'lingen malkand'ren vermoorden, en pas enen dag geleest hadden: en ja 't verhaal hoe gij den draak verwont, vraagde ik weder of Jafon ook nog leefde. Want hoop en vrees gaf mij staag bijzonder bedenke. Terwijl hij 't alles meft, ontdekte hij, vervolgens door spreekijver verrukt, de wonden mij door u ontrou aangedaan. Helas waar is nu u die vast verfelgedde trou, en ons huwelijks verbond? Waar bruilofs fakkel, beter waard' om een lijkhouw aan te steken. Ik ben van u niet ter fluk beko-

lijk een schnap, om sijn schaarsheid dier en waardigh, (siet boven, 5 pag.) of sulck een beest van baaren goud afgegoten; of een goudene drinkschnap, waar op diergelijken dier konstliik was gewrocht; of eenige goudmynen; ja gulden rievierfand, met ruige geitevellen snedig opgevist; of eindelijk een boek, op beverde ramsvellen geschreven, ontdekkende het geheim der alchimisten, wegens het goudmaaken.

2. Stieren) Onder andere moeilijke besigheden, rakende de winst van het guldene vlies, was ook het temmen van twee wilde en vuirspuwende stieren.

Deefe moeft Jafon overbeeren, voor de ploeg slaan, en aldus een gedeelte van die landstreek bewerken. Higinus. 22. Vertell. Val. Flakkus, 7 Argonaut. Ovidius 7 B. der Herschepp.

Sietse van Jafon vermeerst, op een oude brok marmre, by Laur. Begerus, Spicileg. Antiq. my 120 pag.

3. Tandensfaat) Niet alhier den draak uit sijn bek getrokken: maar noch sijnde het overschos (gesonden van Mars en Pallas, aan den koning Eetes) van die tanden, welken, voor langen tijd, de Feniciaanse Kadmus, in Beotien, sekeren draak had uit den bek gewrongen; en wel met een en het selfde gevolg. Siet Apollonius. 3 Argon. Want Jafon heeft deesen niet omgebrocht, maar alleen, door toedoen van Medea, in slaap getoverd. Val. Flakkus, 8 Argon. en andere.

4. Mannen) Siet de Aanteekeningen op het 7 B. der Herschepp.

5. Sprongik op) Het Latijn voegt daar by: tunicique à pectore ruptis, en mijn gewaad gefcheurd hebbende. Van welke gewoonte ik spreek in de PICTURA LOQUENS, by Thyestes, 100 pag. en in dit werk, beneden, op de br. van Kanace.

6. Bruilofs fakkel) In de plechtigheden, tot het trouwen behoorigh, was ook het voordragen van onstekene toortsen en fakkelen. Deefe bestonden gemeenlijk uit pijnboomen. Virgilius, in de Ceir. Ovidius, 2 B. des Alman. Varro, 2 B. de Vit. Pop. Rom. en in Gerontodical. enz. of uit een Twa, seker soort van Larices, of harsboomen. Katullus, in de Bruiloft van Thet. Silius, 2, 3, en 8 Pun. Seneca, in Thebaid. Ovidius, 4 B. der Herschepp. of somwijlen ook uit Spina alba; een soort van wegdijstelen. Festus, Plinius, 16 B. 18 H. Katullus, 62 D. van Mallius en Jul. Ovidius, 2 B. des Alman. En waaren in getalle vyf; van kleene jongens, aan wederzijden de getrouden in bloed bestaande, voorge dragen. Plautus, in Kufin. 1 en 4 Bedr. Plutarchus, 3 van sijn Roomsche Vragen, enz. of wel van de bruids moeder selve; volgens de gewoonte van eenige landstreeken by de Grieken. Apollonius, 4 Argonaut. van Juno; Euripides, in Feniss. Achil. Tattius, 1 en 2 B. Erotic. Heliodorus, 2 en 4 B. Zofimus, 2 B. enz.

Siet deefe plechtigheid in boven aangetogen marmre (7 pag.) van Sponius; uit sijn Recherch. Curieux. 5 Verhandel. 87 pag.

7. Aan te steken) Van het verbranden der dooden by de alouden meenenwe elders te spreken. Hier seggenwe alleen dat de oprechte houftapels (wanneer het lijk daar behoorigh was boven opgefet) met roortsen wierden aangestoken; en wel van die gene, die den overledenen in mangfchap allernaast bestonden. Doch plechtelijk, en meerendeels met een afgekeerd aangezigt. Virgilius, 6 B. van En. en Servius,

- 8 bekropen. Juno d' eervogdes, en de brulofts God met zijn bloemkrans was 'er bij. Nog Juno nog Hy-men, maar de helse Erinny's droeg mijn fakkeltijk met haar bebloede hand. Wat had ik met de Myniërs, wat met Pallas fchip te fchaften? En wat joeg u, ftierman Tyfis, in mijn vaderland? Hier was immers geen glimpig gulde vliets halen, Lemnos was immers geen Palais van den ouden Eëtes. Eerft was mijn wifchuld (maar den Hemel fchurten) dees vromdelingen te verdrijven. En 't Lemnis vrou-wolk heeft eerft de regte flag van mannen te bergelen. Met fo dapperen heir had ik mij horten te weren. Maar fo haast ik u fag ontving ik u in mijn ftad, hof en 't hart, daar gij met mij twee jaren doorbragt. 'T gink nu in 't derde jaar, als gij genootfaakt te verfeilen, dus wende van mij u afzichte namt. 'K moct voort Hupfipyle, maar (geeft den Hemel dat ik weder komc) 'k fal fo voor als na u man blijven. Ons beidervrugt in uwen buik ont-fangen, die leve, ik ben daar vader en gij moeder van. Dus fprak gij, en koft finkfchreinde met de tranen op beveinfalde wang en geen woord meer uitbreng en. Gij klomt na

vius, op deefes 5 En. Dio, in Auguft. 56 B. en Pertin. 74 B. Appianus, 1 B. der Burg. Oorl. fpreken-de van eenen Judacilius; Herodianus, in Sever. 4 B. 2 H.

Doch het lijk wierd ook zelf, met ontfekene toorfen, boemel by klaavendag, naar den fapel toe gedra-gen. Virgilius, 10 B. van En. Perfius, 3 Schimpd. Tacitus, 3 Jaarb. 4 H. behalven Servius, enz.

De lijktoorts vind ik meermalen by genoemde Boiffardus, in zijn Grafarken; gelijk ook by Petr. Sanct. Bartolus, in het 79 Marmer; en andere.

8. Echrvoogdes) Van welken ik boven fprak, 15 pag.

9. Bruloftsgod) Sie van deefen ook, 7 pag.

10. Erinny's) Een byfondere naam (ook te vinden by Propertius, 2 B. 17 D. Ovidius, in de Br. van Kanace, enz. van de Eurien, of helse Queelgeeften; Alekto, Tiffone, en Megera. Van deefe boven, 9 pag.

11. Miniërs) Een volk van Theffalien; of byzonderlijk van Magnesia, een oostelijk deel van Theffalien; fo geheeten van eenen Minias, koning van Orchoemenus. Pausanias. Doch hier (gelijk ook by Val. Flakkus, 6 Argon. Statius, 2 Theb. enz.) worden fo de Argonanten, Jafons medegefeilen, genoemd; om dat fy alle Theffalers fijn geweest. Higinus, 14 Fab.

12. Pallas fchip) Het vermaarde fchip Argo; geboud van de krigsgodinne Pallas. Val. Flakkus, 2 Argon. Klaudianus, van de Getifche oorl. enz. welke, behalven naar andere konften (van Ovidius, in het 3 B. van den Alman. opgeteld) ook de Boukunde handhaafte en is toegedaan. Virgilius, 2 Herdersgef. Lucianus, in Hermotim. Oppianus, 2 Halieut. enz.

Vorders is dit fchip getimmerd in de Theffalifche ftad Pagafe. Lukanus, 6 Pharfal Statius, 1 Achil-leid. ontrent den bofchrijken berg Pelion: van welken fy deswegen haar toenaam krijgt, by Propertius, 3 B. 21 D. Ovidius, in de Br. van Medea, enz. En of van els, of beuken, of demme, of pijnboom-hout: want hier in verfchillen de Dichteren. Val. Flakkus, 1 Argon. Seneka, in Medea, 2 Bedr. Fedrus, 4 B. 6 H. Ennius, by Cicero, ad Herenn. 2 B. Plinius, 13 B. 22 H. Doch fekerlyk is daar eiken-hout aan geweest, gehaald uit het bofch van Dodonen, in Epiëren; en des wegen (gelijk daar alle de eiken) even als een menfch befpraakt. Apollonius, 4 Argon. Seneka, in Medea, 2 Bedr. Val. Flakkus, overall in Argon. enz.

Eindelyk is het, naar afgedaame heldentogt, ter eeuwiger gebeugenis, in den hemel, onder het gefterne-te geplaatft. Higinus, Aftronom. Poëtic. 2 B. 37 H. Manilius, 5 B.

13. Tyfis) De opperftierman van het gemelde fchip Argo. Val. Flakkus, 1 Argon. Apollodorus, 1 B. Higinus, 14 en 18 H. aan een fekte, in die vermaarde togt, overleden; by den koning Lykus, in de Propontis. Pausanias, in Beot. behalven Apollonius, Stephanus, enz. Na welken niet alleen fekere volkeren in Beotien, op de fcheepsboot wonderlyk afgerecht, Tifeënfers worden geheeten. Pausanias, in Beotic. maar ook ieder erwaas fchipper, of ftierman, word de naam van Tyfis by de Dichteren mede-gedeeld. Virgilius, 4 Herdersgef. Seneka, in Medea, 2 Bedr. Ovidius, 1 B. der Minnek.

14. Lemnos) Een wijdberoemd eiland, gelegen in de Egeefche zee, by Thracien, en ontrent den berg Athos. In welken Vulkanus, om fijn mismaaktheid veracht, van fijn moeder Juno is neergemeten. Naderhand het koningrijk van Thoas, en fijn dochter Hippifyle. Siet Eufthadius, over het 1 B. van den Ilias, Tzetzes, over Likofrons Kaffandra; Strabo, 10 lib. Solinus, 21 H. enz.

15. Eëtes) Koning van Kolchos, foon van de Son of Apollo, en vader van Medea, Abftrus, en Kalciope. Tot deefen quam uit Beotien Frixus vluchten, gedragen van het gulden ram; welken by aldaar aan Mars opofferde, en vorders deefes kostelyken nacht de ten pel van dien krigsgod gaf te bewaaren. Higinus, 3, en 23 H. enz.

na 't scheepsvolk alderlaaft op 't heilig Argo, dat voor wind schichtig doorloof. Het schip vloog als een bliksem over de blave baren, gij starde op mij na 't land, ik op u na 't water. Daar staat een toorn om allen 't halve in zee te sien: hier op klom ik met tranen op de wangen en boefem gefloort. 'K zag door de tranen heen veel scherper als voor desen, mits d'ooogen haar gunst aan mijn brandend hart verleende. Fluxk storte ik godvrugtige gebeden, en beloofde, om u gevaar te hoeden, de Goden offerpligt, die mij nu nog, vermis u behoude reis, te betalen flait. Ik die belofte betalen? en Medea 't heil genieren? 't Hart sweert mij, overtolpt van min en spijt. Sal ik offeren, om dat ik Jafon bij zijn leven quijt ben? Ik we slagten voor mijn verlies? 'K was waaragtig noit gerust, en vreesde altijd, dat Efon sig een snaar uit Argos kiefen fou. 'K vreesde voor Argolife juffers; maar nu drukame een Pontus hoer. Ik werd verword van een onverwagte kant. Geen schoonheit of verdienst, maar roverij en verlockte kruid'ren met haar beleefe mes gesneden, verstrikten u. Sij tragt de maan regen wil en dank uit haar koers te rukken, en de fonzoffen pek-knevelen voor 't geligt te drijven. Sij stuit die vloed, sij stiept den loop van kromme stromen en drijftse opwaard aan. Sij verplaat bos en rot. Sij waart met losse vlegten op de graven, raapt sekere beankens van een vers ge-

brant lijk. Sij betovert al sijne ver: kneet waffe beelkens, en prikste met sijne naalden in d'onnofve lever. Voors duifend grillen die ik liever niet en wift. De min door toverkonst verwekt is quaad, de regre wert door deugtfaamheit en schoonheit veroorfaakt. Kontgijdees Kol omhellen? en durft gij, 's nagts door 't staal alleen in 't bed gelaten, wel sonder vrees slapen. Gelijk sij eerst de stieren, so dwingrife u nu onder 't jok: uitreke sij door deselve kragt, waar door sij den fellen drak streelde. Behalven datse allen 't halven gij ook aanmarigede daden die gij met d'andere hielden doet, en onder de naam van wijf u heldelstukken verkleint. En d'een en d'ander van Pelias aangerschrijft haar toverij u dader toe, en vint onder 't volk geloof. Geen Jafon, maar Medea roofde Frixus gulde vlies. Dit laakt u moeder Alcimede, vraagt het haar: insgelijks u vader dien gij uit 't kil gewest een snaar huijs brengt. Sij mag 't gewest ontrent de Tanais, de Scytife moeraffen, of Falis haar Vaderland na een gemaal omfoeken. Wifpelsturge Jafon, lossier als d'herfuit vliet, waarom breekt gij u belofsen? Mijn man gingt gij van hier, een anders quamt gij weder. Laat ik nu u vrou lijn, als ik was op u vertrek. Stuf gij te pret op Adel en roemtruge namen: ik drag den roem dat ik een dogtier van Thoas, Minos neef, gesproten, beu. Bacchus is mijn Grootvader, Bacchus vrou verhel-

16. Naalden) *De aloude heksen en toveressen waaren gewoon het beeld (ja self de naam) van die se wilden ombrengen of aan sijn gesontheit krenken, van was, leem of loor te boorfeeren, met naalden deselve te prikken en te doorbooren, en eindelijk voor het vuur te lasten weg smelten.* Horatius, 1 B. 8 schimpd. Virgilius, 8 Herdersg. Tacitus, 2 Jaarb. 6 H. Ovidius, 2 B. des Alman. en 8 B. der Herschep. en andere.

17. Frixus) *Soon van Atamas, na 't afsterven van Nefele sijn badgenoot, hertrouwd aan Ino, dochter van Kadmus. Deefe vrouw Frixus, en met eene sijn suster Helle, naar de wijfe der stiefmoederen haatende, brocht door haar listige aanslagen so veel te weeg, dat men dese voorkinderen veroordeelde om, gelijk een soenoffer, gedood en geslacht te worden. Maar Nefele, tot een golinne verheven sijnde, quam haar krooft in dat gevaar te hulp; bestelde haar een ram, juist met een gulden vacht, om haar beiden over zee te voeren. Doch het misjen, vresende en des niet vast sittende, is gevallen in de zee; naderhand den Hellefpoort naar haar genoemd. Maar Frixus, naar Pontus trekkende, is in Kolchos, by den koning Eetes, gelijk even gesegt is, behouden aangekomen.* Ovidius, 3 B. van den Alman. Higinus, 2 en 3 Fab.

18. Alcimede) *Vrouw van Efon, (vanden Uitlegger van Homerus geheeten Polimela) en moeder van Jafon.* Val. Flakkus, 1 Argon. behalven Feracides, enz.

19. Tanais) *Die groote en vermaarde scheidsman van Europe en Asten; een rivier aanvangende op de grensen van de Mosk'u, en met een groot geweld van wateren zuidwaart vallende in de pool Meotis. Word ook somwijlen Danubius geheeten' en self voor den Donau genomen.* Akron over Horat. 2 B. Tibullus, 4 B. 1 D. aan M'stal. Seneca, 6 B. der Natuirl. Vragen. Sie van dese Kurtius, 6 B. 2 H. Ammianus, 21 B. 7 H. Lukanus, 3 Pharfal. Mela, 1 B. 1 H. Ovidius, 1 B. van de Pontusk. enz.

20. Falis) *Mede een vermaarde rivier in Kolchos, een deel van Pontus; in Armenien sijn oorsprong hebbende, en noordwaarts in den Euxinus, of de swarte zee, nederstoriende.* Arrianus, in Peripl. Pont. Euxin. Strabo, 11 B. Plinius, 6 B. 4 H. Prokopius, 2 B. van de Perf. Oorl. 18 B. Val. Flakkus, 5 Argon. enz. Welken de Argonauten ook insloegen, wanneer se sich naar de hoofdstad (ten deelen van dese bepoeld) van her landschap Kolchos begeven hebben. Ovidius, 7 B. der Herschep. behalven Katullus, Propertius, Val. Flakkus, enz.

21. Thoas) *Soon van Bacchus, by de Kretische Ariadne geteeld; en vader van Hipsipile. Deefe, be waard sijnde door sijn dochter, in de algemeene moord van Lemnos (waar af so aansonds) is door storm en onweder in Taurika, een deel van Scythien, opgeworpen; alwaar men hem koning, en met eene priester van Diana, maakte.* Val. Flakkus, 2 Argon. Wiens beeld hem naderhand Pylades, en Orestes,

- 22 heldert met haar star-kroon 't klein' gestaamte. 'K sal u tot bruidfchat Lemnos geven, een vrugbare Lantsdou, en nevens dien Hyppisyle. 'K heb nu ook reets gekraamt, Jason, wenst ons beide geluk en segen: 't pak viel mij swangere soet, bevrugt bij sulken man. Ook ben ik in 't getal gelukkig: ik baarde door genadige gunst van Juno tweling fonen. En vraagt gij wien het kroos gelijkt na u aanzigt sijn sij gedrait. Bedriegen konnen sij niet, voor de reft gelijken sij haar vader, die ik u schier toegenanten voor haar moeder gestierd had, ten waar die wrede stiefmoeder mijna opset had gestut. Medea vreesde ik. Medea is fellere als een stiefmoeder. Medea's handen sijn bequaam tot alle moordstukken. Die haar broeder verscheurde en de leden over 't veld ringelde, sou die mijn kinderen konnen sparen? Dit staal, o harffenlofe, en met Kolchis vergift betoverde Jason, dit staal, segtmen eger dat gij trouwer mint als u Hyppisyle. Sij kreeg als maagd in overfpeel met een man te doen, maar wij sijn knis gepaart. Sij verried haar vader, ik berigde Thois leuen. Sij vlood van Kolchi, ik blijs in mijn Lemnos. Wat baar mij dit? als een deugtsame van een vuil staal werd verbluft, en sij door haar toverschat mijn man verrukt houd. De moord van Lemnis vrouwolk prijs ik niet, Jason, maar 'k doemse. De spijt wapend gehooide tot felle gramfchap. Komt segt eens, soo gij
- 23
- 24

door storm, als 'thoorde, verslingerd, mer u boel in mijn haven quaemt, en ik u met mijn twee foonkens toe quam treden: mogt gij wel bidden dat u d'aard verfwolg. Met wat voor ogen, o schelm, fout gij u kinderen, met wat opfigt mij aanschouwen? Wat dood waart gij om uitrouloosheit waard? Mijnen 'thalve foud gij ligit 't leven houden: niet om u verdiens, maar mijn isgmoedigheid. Maar ik klerfte 't bloed van die vervloekte hoer in mijn aanzigt, en 't uwe, dat sij door haar toverij verrukte. Dan toonde ik mij Medea een Medea. Bijaldien mij de regtvaardige Jupiter uit den hogen hemel verhoort, so bid ik dat die hoer en fcheutef van ons egr geveole 'twé dat Hyppisyle gevocht, proeve de gal die sij gebrouwen heeft, en gelijk ik, moeder van twee fonen, en egr vrou, van twee fonen en haar man beroofd werde: dat sij niet lang houde 't geen sij so schandelijk kreeg, en erger late als vont. Dat sij in de wereld fweve en nergens plaas vind. Gelijk sij haar viceflijke broeder en vader gehandeld heeft, dat sij ook haar fonen en man so wreed trakere. Als sij zee en land fal hebben doorwaart: dat sij dan door de lugt poge te vliedemuifen, behoefdig, hoopeloos, befoedeld met haar bloed fweve. Dit bid ik Hyppisyle Thoas dogter van mijn man verlate. Leef duivels paar en mors in 't dier vervloekte bed.

25

gebolpen van Ifgenie sijn suster, ontveldigd, en met hen naar Griekenland veruoerd hebben. Higinus; 120 H. Ovidius, Klaaglied. 4 B. 4 D. en Pontusk. 3. B. 2 D. enz.

22. Stakroon) *Welke was geweest van goud en gefeemen; gelijk willen Higinus, Astronom. Poët. 2 B. Tertullianus, de Coron. Milit. enz. of van bloemen; sijnde byzonderlijk de Pflakantha daar in gevlochten: volgens Athenëus; 15 B. en Fotius, in Biblioth. in Excerpt. Ptolom. Hephesticon.*

Siet van dit gefternte, behalven Katullus, Manilius, Aratus, Germanikus, Avienus, en Prudentius, Ovidius, in het 3 B. des Alman.

23. Broeder) *Abfritus, gelijk boven gefegt is: welken zy, met Jason wegvliedende, om haar vader in het navolgen op te houden, ontvent de stad (Tomos wegens deesen handel naderhand geheeten) heeft vermoord, doorfmeden, van lid tot lid gefcheurd, en alom in zee geftrooid. Ovidius, Klaagl. 3 B. 9 D.*

24. Moord van Lemnos) *De vrouwen van Lemnos, hebbende verftaan, dat haare mannen, in Thracien oorlogende, tot haarlieden fmaad en verachte, nieuwe vrouwen uit dat gewest fouden medebrenge, fpande naamen om dien hoon te wreeken. Men vergaderd, en beraadflagd. De naaste nacht word den aanslag toevertroud. Hierom brengt ieder vroumensch om den hals was manlijk was; self geen kinderen verfoemende. Alleenlijk ved Hippisyle, gelijkwe boven vertellen, Thoas haar vader in die nood, befteld hem heimelijk een fcheepjen, en doet hem zee kiefen. Higinus, 15 en 24 H. Val. Flakus, 2 Argon. enz.*

Andere dichteren geven een andere oorfaak aan deefter vrouwen haat en wraakgerigheid; fchrijvende datse, een wijle tijds als bokken finkende (het geen Medea had weeten uit te werken) van haar mannen als walgluk en affchuwlijk verlaaten wierden. Apollodorus, 1 B. Euripides, in Hekub. De Kantekenaar over Apollonius, 1 en 3 Argonaut. Lutatius over Statius, 5 Thebaid. enz.

Sie deefe deugdfaame dochter in de PICTURA LOQUENS, op het 12 Taf.

24. Moeder) *Van Eneus en Deiflus; volgens Higinus, 15 H. Vorders is Hippisyle, om deefe vroomde daad uit het eiland weg gedreuen sijnde, vande zeeoeroers gefchaakt, en aan Likurgus, koning van Nemea, verkoche. Hier isse heel minnelijk ontfangen. Men gaf haar aanftonds Archemorus, de konings soontjen, om aan haar borsten opgebracht te worden. Maar, wanneer de Argiven, naar Thebes strokken, op den heirbaan haar by toeval bejegenden, en eenigen drank voor het dorstend leger verfochten, so beeftse, den jongen ergens onder een boom neder leggende, de felve de bron Langia aangewefen. Doch naazlyks keerde fy weder, of fy vond den felven van een fange dood geboeten. Wegens welk versaimen Likurgus haar geftraft fou hebben, indien Adraftus, oppergefaghebber der Argiven, haar niet had vry gepleit. Statius, 4 en 5 Thebaid. enz.*

SEVENDE BRIEF. INHOUD.

DE stad Trojen eindelijk van de Grieken sijnde overweldigd, in brand gestookt en verwoest; verlies Eneas, met een vloot van twintig schepen, sijn vaderland, sonder bykans te weeten werwaarts hy het soude op aan setten. Hebbende dan op de baaren eenigen tijd omgesworven, en Thracien, Sicilien, en andere mindere plaatsen aangedaan, is hy eindelijk, door een geweldigt onweer, in Libien te lande geset. Aldaar werd alstoen een verblijf en nieuwe stad opgetimmerd van Dido, Belus dochter, en weduwe van Sichæus, sijnde (wegens den overlast van haaren boosaardigen broeder Pigmalion) uit Fenicien vertrokken. Deese vorstinne ontving Eneas met de sijne seer vriendelyk, wierd op hem verliefte, en dede, sonder eenige uitsiel, hem de vruchten van sijn wederliefde in haare omhelzingen genieten. Doch Eneas moest sijn noodlot volvoeren, sich naar Italien begeven, en aldaar van de grootmogende regeeringe der Romeinen den allereersten grondslag leggen. Dido de lucht hier af krijgende, poogd hem met honderd beweegredenen die gevarlyke reis uit het hoofd te brengen. Hoewel sonder enigen vrucht. Dethalven sy, gesind sijnde sich selven het leven te beneemen, hem noch deese sendbrief laat toekoomen.

DIDO AAN ENEAS.

Dus singt de witte swaan aan de Meandervloed in | 't vugtig lies gespreit, als de dood naakt, haar lijk-

1. Meandervloed) Is een rivier in groot Frygien, een deel van ~~den~~ (wegen: sijn seldsaame bochten en kromtens self door een spreekwoord vermaard. Iste Cicero tegens Piso; behalven Varro, Festus, Nonius) Karien scheidende van Jonien, en daar op, tusschen Miletus en Heraklea, in zee sich nederstortende. Ovidius, 8 B. der Herfhepp. sprekende van het Kretenser doolhof. Silius, 7 Pun. Oorl. Propertius, 2 B. 25 D. Seneca, in den Rafenden Herk. 3 Bedr. behalven Dio de Prusaaner, Plutarchus, vande Rivier. Elianus, 2 B. 33 H. Strabo, 12 B. Plinius, 5 B. 29 H. Solinus, 43 H.

Hy verschijnt ons, gelijk een rieviergod, leggende nevens Marfyas, sijn spitsbroeder, voor het beeld van

2. Ijkkied. Denkt niet dat ik dit fchreef op hoop van u met mijn gebed te vermurwen: neen, dat dult immers den hemel niet. Maar nu ik weldeden; eer; en deugd ligvaardig heb verfpild, is 't een klein faak wa woorden te quiften. Gij fijt dan nog gefait te reifen, u rampfalgige Dido te verlaten, en trou en feilen aan een en defelve wind over te geven. Gij blijft, Eneas, nog bij 't voornemen om trouverbond en vloorgelijk te ontbinden, en ubelooft

Italie te zoeken dat gij nog niet en weet waar gij 't vinden fult: En trekt niet eens ter harte 't nieu Karthago, mijn fteigerende wallen, nog 't Koninklijk gebied dat ik u opdroeg. 'T gerede vliet gij: 't ongerode foekt gij. U ftaat een ander rijk ergens in de wereld op te fpeuren; hier hebt gij dat gij foekt. En fchoon gij 't lantal vint, wie fal u dat overgeven? Wat gek fal lijn eigen eef aan vreiden overlaten? Maar 't fchoort u aan een ander lief, een andere Dido

van Diana; op een Griefche Gedenkenpenning van Gordianus, by Triflan. en, insgelijks nederleggende, nevens de rieviere Letheus; op een andere van keifer Markus, by Jofef Monterchius; fijnde de 3 der Wittefelene van den Kard. Karpegna.

2. Lykkied) Volgens het fpoorloos en ongegrond gevoelen van Aristoteles, Plato, en andere oude Natuurbefchryvers: gevolgd van Martialis, 5 B. 38 D. Cicero, 1 B. der Tuskul. Vrag. Elianus, Hift. 1 B. 14 H. Kapella, 1 en 6B. Lucianus, Hyginus, enz.

Doch, aangefien fch de fpaanen gaaren in luffrige landftreken, ontrent de rievieren ontbonden, fijn ook de Kaifer en Kaikus (beide in Aifen) door deeze vogelen berucht. Ovidius, Klaaglieder. 5 B. 1 D. en 2 B. der Herfchep. Virgilius, 1 B. der Landgedicht. Martialis, 1 B. 54 D.

3. Lichtvaardig) Eenige fchryvers geloven dat Virgilius, als een rechtschapen Romein quansuis, het trouwen en fcheiden van Dido en Eneas verfterde uit haat der Kartaginenfers, der Romeinen gefwooren vyanden; by dewelke deeze Koninginne (eerft Elife, en na haar dood, om datfe fch fo marmelyk had omgebrocht, Dido, dat is virago, manninne geheeten. Servius, over het 4 B. van En.) wierd in het getal der goden gefeld. Juftinus, 18 B. 6 H. Appianus, in Punic. Silius, 1 B. En.

Ja dat Dido en Eneas malkanderen niet hebben konnen fien, weetenwe uit de Jaarregisters, en Aanteekeningen van Voffius, Strigelius, en Farnabius.

Evenmel is het verdichtfel van Virgilius by de treurspeldichters, fchilders en beeldhouwers, geloofwaardig gebleven; ende tafteijke waarheid van de kuische Dido door de vermaakelijke fchryften van hem en fijne navolgeren geheelijk onderdrukt. Mskrobrius, 5 B. 17 H.

4. Wallen) By meergenoemde Vaillant (de Num. Colon. & Municip.) vind ik drie overschoone Penningen, fo vans de Sidoniers als Tyriers gemunt; behalven de fchryvers, geweldijk, aangaande den opbouw van Karthago, ons onderrechtende; nademaal verbeeld word op den

1. De koninginne Dido, boven op een fchip fttaande, een rijkstaf in de linker houdende, en, met de rechterhand gelijk als de navolgers den weg aanwijfende.

2. De felve Dido, houdende een rijkstaf; ontfangende van drie (of vier op een diergelijken) aanftenlijke mannen een tekening en omtrek van de nieuwe ftad.

3. Die Vorftin, met den rijkstaf; ontrent welken een arbeider delft of fpijttet, terwijl een andere op een begomene ftadspoort is werkende. Siefe hier nevens malkanderen:

Wat verders Karthago aangaat, veele fijn van mening dat Dido defelve geensins heeft geficht, maar alleenlijk met het ftot Birta vermeerderd en vergroot. Solinus, 40 H. en Bochartus, Geograph. Sacr. 2 Part. 24 Cap.

Doch dat fy, de Numidiers een kleene lap lands afkopende, met een offenhuud, aan smaller riemen gefneden, defelve fou misleid en bedrogen hebben, word geensins aangenoomen; als te beufelachtig en te konftig verfterd. Sief echter Servius, over het 1 B. van En. Herodianus, 5 B. 6 H. Livius, 44 B. Appianus in Lybic. Silius, 1 B. der Pun. oorl.

10 en zijd Triton met zijn blaas gefpan op 't marmere nat. Og of gij mer de wind veranderen koff, en gij fult konnen, ten fij gij harder fijt als d'eike. Hoe? had gij niet beproeft wat d'onftuime zee vermogt? Berouwt gij fo ontfind de pekelplaf die gij fo vaak in nood gefmaakt hebt? Schoon gij bij mij weder anker ligt, dat woefte nat is eger vol gevaar. Trouloefe eedbrekers vinden ook in Zee geen heul: dat 's een pijpbank van fchelmfe wijffelaars. Te meer als om minnebreuk: om dat de moeder van de Min gefegt werd naakt uit de Cytherefe

11 Zee geboren te fijn. Nog vrees ik voor de beul, die mij pijnigde, en ben bekommerd dat dien vijand door fchijpbreuk fal vergaan. Leef, bid ik: fo ontvlugt gij mij gelukkiger, als met de dood. 'K wens liever dat gij d'oorfaak van mijn fterven hier. Genome gij wiert (dat God verhoede) door een felle storm in Zee belopen: hoe fou gij te moede fijn? ftrak fal u voorkomende meincdingheit, en Dido, door u trouloofs bedrog genoorfaakt tot fterven. Daar fal u voor d'ogen malen

de fchim van u bedroge wijs, bedrukt en met bloed beplengde lokken. Al wat u dan gefchied, fult gij uit roepen, 'k heb 't wel verdiend, og geeft gena: en menen dat alle uitgefchore blikfem op u hoofd gemunt is. Ei wagt nog een kleine tijd tot uwe verbolgenheit en d'onftuimigheit der zee bedardt: 't loon van een kort verblijf fal u behoude reis verfchaffen. Verfchoon mij niet, maar u kleine Julius. 'T is genoeg dat gij den roem draagt van mijns levens rover. Wat quaad doet 't kind Alfaan? wat u gelugre Goden? die gij uit den brand gerukt in 't water fult verdrinken. Maar gij hebt die niet bij u, noit hebt gij, trouloefe, al draagt gij u roem daar op, dat heiligdom een u vader op de fchouderen gerouft. Gij liegt al wagtijn fnorkt. Want gij hebt niet eerst aan mij u valfe tonggetoont, tot mijn verdriet. Verlaft imand waar de moeder van de fchone Julius vervoert: ik antwoort, s' is van haar onbarmhartige man verlaten en vermoord. Dit maak gij mij wijs: maar ik liet mij bepraten om dat ik u dienft deed. Dus

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

de strandgoden eerst door gebeden en offerhanden tot een gunstige byftand verfocht. Volgens Horatius, 1 B. 4 Liereg. Hefiodus, in gemelde Landged. Vegetius, vanden Krijghand. 4 B. 39 H. Apulejus, 11 B. van fijn Herfchepp.

10. Triton) Een godheid van de zee, quansius gebooren uit Neptunus en Salacia; en daarom ook voor fijn trompetter gebouden; welke des wegen een kinkhoorn is gebrukende: volgens Ovidius, 2 B. der Herfchepp. en een fchoone Gedenkenpenning van den Keifer Papienus, by meergenoemde Tritan.

11. Citerefche) So: bygenaamt wegen Cithera, een eiland inde Egeefche zee, tuffchen Malea, de voorberg van Pelopomnefus, en het eiland Krete; nu Cerigo: wel eer Venus toegewijd, na dat fy uit het zeefchium (Afrodite deshalven geheeten) ter wereld komende, aldaar allereerst is aan land getreden. Sie van dit eiland, behalven Plinius en Strabo, Virgilius, 10 B. van En.

12. Gebooren) Siet de vreemde geboorte van Venus by de Griekfche dichteren, Hefiodus, Q. Kalaber, Nonnus, enz. en de Latijnfche, Ovidius, 1 B. der Minned. 14 D. in Minnek. enz.

En op deefe wijfe is fy, door de Griekfche Apelles (tot een voorbeeld gebrukende de lichtvaardige Frim; die fief deswegen, volgens Athenæus, op het Eleufinifch feeft van Ceres, in het geficht van geheel Griekenland, modernaakt in zee begaf) wonderbaarlijk door het pinceel verroond. Gelijk deefe fchildery volmondig roemen Plinius, 35 B. 10. H. Ariftenetus, 1 B. 7 Br. Antipater (in het Griekfche Bloembhof) en fijn vertaelder, Aufonius, in fijn 104 Sneld. enz.

By welke alle fy, uit de zee dus oprijfende, gemeenlijk Anadijomene, of Emergens, word genoemd. Siet haar (aangezien haar ook Praxireles van marmere maakte; die naderhand aan die van Gnidus is verkocht) verroond by de Uitgevers der Roomfche Marmerbeelden.

13. Julius) Ook Afkanus geheeten, de foon van Aeneas by Krenfa, Priaams dochter. Volgte fijn vroomen vader, trekkende naar Italien: alwaar by (fijnde nu Aeneas overleden) Larvinius, fijn vaders ftad, verlatende, de ftad Alba fichtede. Virgilius, 1 B. van En. Florus, 1 B. 1 H.

14. Gevluchte goden) Penates in het Latijn. Wie deefe fijn geweest by de ouden, is niet wel bekend. Cicero, 2 B. van der God. Nat. en Servius feggen het te fijn alle goden, die binnes huys geerd en aanbeden worden. Andere giften defelwe Neptunus en Apollo, opbouwers van Trojen; of Jupiter, Juno, en Minerva. ja zelf Vefia te wefen. Siet Makrobius, 3 B. 4 H. enz.

Want de naam van PENATES komt ons, nevens die van VESTA, voor op een Gekenkenpenning van den keifer Kommodus, by Oudaan. 45 T. 2 N. alwaar een jongeling, op een fpiets leunende, in fijn rechterhand een lamp is dragende: waar uit het fchijnt als of het de Diokuri, te wecten Kaffor en Pollux, fouden fijn geweest: hoewel die, na de fchaaking van Helena overleden zijnde, geenfins de aloude Penates konnen worden genoemd. Siet behalven Virgilius, Cicero en Higinus, de naekkeurige Dionifus Halykarn. 1 B. 67 H.

15. Moeder) Krænfa, fo gefegt is, Priaams dochter, inden brand van Trojen, achter gelaten, door een afte grooten haaf, gelijk de meefen willen: waar daar fijn fchrijvers, welke fteilen haar al wilens verlaten, ja gedoot te zijn. Siet Virgilius, 2 en B. van En.

hebt gij om haar minder straf te lijden, als om mij. Ik twiifel ook niet of u geprefe Godenverdoemen u: want 't is nu 't zevende jaar dat gij op Zee fukket. Doen u, de zee uwaakte ontving ik u allus op mijn ree, en bood u, fchier nog bij name onbekend, mijn rijksftaf aan. Of had ik 't bij defen dienst gelaten: en was de maat van mijn bijfclapen begraven. Dien dag, dat ons die
 16 onverwagte vlaag in de fplonk dreef is d'oorfak van mijn quellagie. Ik hoorde een hol geluut; mij dogte de bosmaagden juigten; maar d'helfe rafemijnen gaven voorfpoek van mijn rampen. Wel aan neem straf gefchonde maagdom: die ik tot Sicheus hoon befoedeelde: waar na ik nu, og arm, vol fchaamte tre. Ik heb nog in mijn
 17 marmeren tempel een beeld Sicheus toegewijd ftaan, bepronkt met groente en witte lammervragen. Hier uit
 18 19 hoorde ik hem (want ik kende fijn ftem) vierwrf mijn naam fpielen, en foeties feggen: kom Elifa. [Dido]

Ik kom, o waarde man, ik toef niet langer; maar draal flegs uit fchaamt over 't geen ik u mifdeed. Vergeef mijn misdad: 'k ben mifleid door een geflepen bedrieger. Hij doet den haat van mijn misdrijf verdwijnen. Sijn moeder Venus, fijn ouden vader, fijn foon, fo dier en waardig pand, gaven mij hoop dat de man wel bij mij wennen foud'. So ik dan doen moft, ik doolde uit eerlijke beweegredenen. Doet gij hier bij fijn trouw befofte: hij was, volftont hij, in geen deele te verfmiden. 'T rampfalg lot, dat mij van begin aatrof, verfelt mij ten einde toe. Mijn man wiert in fijn huis voor d'auter neergevelt: van die moord draagt mijn broeder den roem. Ik wicd als balling verdreven, moft mijn mans graf, en vaderland ontruimen, en wiert, van mijn vijandige broeder vervolgd, genootfak een gevaarlijke vlugte te nemen. Ik laade aan een vierde ftand, en mijn broeder en Zee ontlipf koft ik 't Zeegewelt, dat ik

16. Spelonk) Waar infc, volgens afpraak van Venus en Jumo, gejaagd wierden door een gemaakte dondervlaag; om in die verhoole plaats quansfuis de plechtsgheden des huwelijks met malkanderen te voltrekken. Siet Virgilius, 4 B. van gemelde En.

17. Sicheus) Ook Acerbas geheeten, oom, eerste man en bedgenoot van Dido, priester van Herkules, fijnde de rijkfte en magtigfte onder die van Fenicien; om welke redenen hy ook van Pigmalion, fijn wijs broeder, onder het offeren, voor het altaar is ongebrocht. Virgilius, 1. B. van En. Julinius, 18 B. 4 H.

Wegens Herkules valt hier aan te merken, dat 'er een van deeze naam is geweest in Beotien; een in Egipten, en een in Fenicien, fijnde deselfde met die van Gades: welker aller daaden en bedrijven van het leffe dichtverdom onder malkanderen worden geworpen.

Wat nu deeze van Fenicien aangaat, ook Melcharchus en Afrochites geheeten; men wete dat hy van die van Tyrus feer is geerd geweest. Makrobius, 1 B. 20 H. Plinius, 37 B. 5 H. Cicero, 3 B. de Nat. Deor. enz. 1. Om dat hy de eerste grondleggers van deeze ftad heeft aangeweefen, waar fy fouden bouwen. Strabo, 10 B. Nonnus, 4 B. 11. Om dat hy het kostelyke purper heeft gevonden; te weten, door fijn hond, een vreemde ftek, aan strand, uit fijn hooren haalende. Pausanias, in Eliac. Suidas; en de verklaarder van Lykofron. 111. Om dat hy die van Tyrus in de zeevaard heeft onderweefen; door welke fy fo veele volkplantingen, in de vergelegenfte deelen des werlds, zelfs tot aan de Gades, hebben terneder gefet. Nonnus, 40 B. Arrian. 4 B. Tibullus, 1 B. 8 D. Diodorus, 5 B. enz.

Van fijn prachtige en rijke kerk binnen Tyrus, fpreken, Herodotus, in Euterp. Kurtius, 4 B. 3 H. Dio, 42 B. Josephus, 2 B. tegens Apion. Lucianus, van de Syr. God. Strabo, 16 B. enz. Vorders fie deefen Herkules, afg: beeld op de Gedenkpenningen van Tyrus, by meermalen genoemde Vaillant, Colon. Rom.

18. Groente) De priesteren waaren onder het offeren gemeenlijk met eenige groente gekroond. En wel met takken van fulk of fulck een boom, die fulk of fulck een godheid was gewyd en toegeigend.

So maakt van een laurierkrans gewag Virgilius, 3 B. van En. Lukanus, 1 B. der Fars. Prudentius, in Apotheof. enz. Van een koornairkrans Plinius, 1 B. 3 H. enz. Van een olyfkrans, Virgilius, 3 B. der Landgedicht. 5 en 7 B. van En. Tibullus, 1 B. 10 D. Van een myrtekransje, Tibullus, 1 B. 10 H. Van een eikenkrans Virgilius, 1 B. der Landgedicht. Van een taxus of ypenkrans, Seneka, in Edip. 3 Bedr. Van een pijnkrans Arnobius, 5 B. Van een weilkrans Tacitus, 5 B. der Gefchichtb. 5 H. en eindelijk van een popelkrans, ter eeren van Herkules, Virgilius, in het 8 B. van En. Seneka, Ras. Herk. 3 Bedr. Horatius, 1 B. 7 Lied.

Siet de priesteren dus gecierd op de Marmere brokken, eenig offer vertoonende, by hunne Verfaamelaars.

19. Lammervachten) De afgeville buidender offerbeeften (indien fy niet wierden verbrand) hadden in der goden dienst en aanroepinge een byzonder gebruik.

En verlegene plagt, in de tempelen, op deselve te gaan rusten. wanneer hy een gunstige en voordeelige antwoord van de goden wilde verwachten. Pausanias, in Attic. fprekende van Amphiarus; Herodianus, 4 B. in Karak. 12 H. Plautus, in Kurkul. 2 Bedr. 1 Ton. Filoftratus, in het Lev. van Polemo; Strabo,

ik u, troulofe, heb opgedragen. Ik ftigte eenftad met
wijd bemuurde wallen, een trots en fchrik voor de ge-
buir volkeren. Den oorlog fteigert vaf, men dreigt
mij, die een vrou en vremdeling ben, met de wapenen:
nau kan ik mijn flads wering en krijsgeroetfchap in po-
ftuur brengen. 'K was dulzent minnaars lief, die mij
onder 't vleien haar beklag deden, dat ik een wilde
vremdeling voor fo veel Vorften koos. Wat mart gij,
19 mij geboeid aan Jarbas, Konink van Genulie, over te
laten? 'K fou mij, om u fchelms verraad, gevelguld aan
hem konnen en moeten overgeven. Daarbij heb ik nog
20 een broeder [Pygmalion] wiens fchenfieke hand be-
plengd met 't bloed van mijn man, nog dorft na 't mijne.
Leg af de Goden, en Heiligdommen, die gij methan-
delen ontheilig. U godlofe handen betaften 't godlijke
onwaardig. So gij de Goden, die gij uit den brand bergde,
moft dienen, fo fpijt het haar, dat zij niet verbrand zijn.

Mifchien fult gij, o fchelm, Dido fwanger verlaten, en
u vleech en bloed in mij gewonnen onvlugten. So fal
dan 't deerlijk kind in 's moeders lighaam fterven, en gij
d'oorfaak van u nog ongebore vrugts dood zijn. So fal dan
de broeder van Julius met zijn moeder fneuelen, en
enen-dolk twe zielen in een lighaam moorden. Maar
die God laft u te vertrekken: 'K wenfte dat hij u 'thier
landen had verboden, en dat nooit Trojaan den bodem
der Penen had betreden. Met defen leidfman, en God
21 quanfus, dobberd gij tegen weerbarftige winden in, en
fpild gij een ruimen tijd in de woefte Zee. Aan Troje
22 koft gij fchier metgeen meerder moeite komen, alfoek
het lo fchij, als doen Heftor nog leefde. Gij foekt
geen Simois u vaderlijke roem, maar 't is den Tiber.
24 25 Ongetwijfeld fult gij weer aangehaald werden, daar gij
wenft te komen. Neen: na ik merk aan 't afdeinen van
die ver gelege landftreek, fult gij daar met u vloot niet
belan-

Strabo, 11 B. *Sprekende van die van de ftad Anariaca, by de Kaspifche zee gelegen; en eindelyk Virgilius, 7 B. van En. by meergemelde Choul.*

*De Priefteren plegen de beelden, en zweeft fch felven daar mede te vercierren; de felfe of om den hals en fchou-
deren hangende; of den arm daar mede beftingerende. Statius, 3 B. der Theb. en andere van de Bac-
chanten; en de Marmerteenen, by Choul en P. S. Bartolus.*

19. Jarbas) Of Hiarbas, Koning van Getulien in Afrika; welke, de ftad Karthago fende allenskens
groeien en toenemen, de Koninginne ten huwelyk verfocht, ja gewapenderhand haar de trouw af eifche-
te. En dus heft deefe, en niet Eneas (een haatelyk verdichtfel van die van Rome) een oorzaak tot
haar rampfalg einde gegeven. Want als, behalven Hiarbas, ook de burgers en inwoonderen haar om
dat huwelyk moeylyk vielen, fo heefte, quansuis een foonfter aan haar voorige manfullende toeffellen,
fch felven op een ftapel hout doorfteken. Iuftinus, in bovengemeld 11 B. 6 H.

20. Broeder) Pigmalion, foon van Belus, Tirifch Koning, en Dido's broeder; welke om de fchat-
ten van fynes fusters man te genieten, den felfen, fo gefegte is, heeft omgebracht. Blyvende niettemin
van de buit verfteeken. Want Dido, door een droom gewaarfchootwd zynde, pakte alle haare goederen
byeen, trok haaren aanhang faamen, en vluchte, gelyk men ook boven verhaald, naar Afrika. Ju-
ftinus, in gemelde B. Virgilius, 1 B. van En. Ovidius, 3 B. des Alman. Silius, 8 B. der Pun-
oorl.

21. Troiaan) Teucris heft het Latijn. Aangefen fo de Troiaanen geheeten fijn van eene Teucer, foon
van den Kretifchen Scamander; die, nevens Dardanus, fijn fchoonfoon, in Troas wel eer regeerende,
de grondflag van het Troiaanfche koningryk heft gelegd. Sietfe ook fo genoemd in het 1 B. der Klaagd.
2 D. 13 B. der Herfcheppe, en elders.

*So hebben fe ook van haar andere koningen, Dardanus, Ilus, Laomedon, enz. by het dichterdom, haan-
re benaamigen.*

22. Penen) Punicis, of liever Fenices; volkeren in Sirien; wiens landfchap, met het overige Si-
rien ende rieviere Eleutherus bepaald, had Tripolis, Biblos, Tirus en Sidon; alle weleer rijke en mag-
tige fteden. Draagt haar naam af van het fchoone purper; aldaar, fo gemeld is, gevonden: of van de
palmboomen; welke in die landftreek alom gevonden worden.

Sults bevestigd, by Trifitan, een uirgelfene Penning van den Keifer Severus, waart op een jongeling, is
een gefchoort kled, is onder een palmboom fttaande; getekend, PHOENICE.

*Naar deefe Syriers, als haare voorvaderen, worden ook die van Karthago geheeten Peni, of liever Fe-
ni, en Punicis of Pencil, by Virgilius, Silius, en onfe Ovidius, op verfehiedene plaatfen.*

23. Troje) Pergamum in het Latijn; volgens Hefichius, het hooge ftot van Troie; veeltijds voor de
gehele ftad genomen; die ook Ilium, naar Ilus Laomedons vader, eene der Koningen, word gehee-
zen. Strabo, 13 B. behalven Homerus, Virgilius, en andere dichteren.

24. Simois) Van deefe Troiaanfche rieviere fprak ik, 3 pag.

25. Tiber) De vermaardfte rievier in Italien, uit den Apenninus, (van welke berg Italien in twee
deelen word gefneeden) affakkende, Latium van Hetrurien fcheidende, en eindelyk beneden Rome,
ontrent Oftia fch in de zee nederftortende. Diornifius, 1 H. en 9 B. behalven Plinius, en andere.

belanden voor dat gij een oud man werd. Kiest liever
 dit mijn volk ten bruidſchat, ſlaak u omſtrevende vloot, paſhalk
 26 Verplant hier Trojemet meer geluks in mijn Tyrier plant-
 foen plaats, en neemt als Konink dees gewijde rijkſtaf
 aan. Hebr gij luſt om te oorlogen: foekt uwen Julius ſtof
 tot krijgſtromf; 'k ſal hem, om niet ſtil te ſitten, vijand
 daar toe leveren. Dit's een plaats om vrede en oorlog te
 hanteren. Ei doet het om moeders wil, om de ſchigten
 van u broeder [Kupido] om de Trojanſe Goden bij u gered,
 (ſo wens ik ſegen al wat gij van d'uwen bergde, dat
 die wreden oorlog en u ſchade hier me einde, dat Aſkaan
 27 voorſpoedig gijle, en dat 't gebeent van vader Anchifes
 onder lugre aarde ruſte) ontferm u dog over een huis,
 dat ſig aan u opoffert. Want waar over kont gij mij be-
 ſchuldigen, als dat ik u beminde? Ik ben geen Ftias telg,
 28 of van 't groot Mycene geboortig: mijn man nog vader
 was tegen u geſpiſt. Schaamt gij u mij u vrou te noe-
 29 men, noemt mij ſlegs u waardin. 'T ſcheeld Dido niet,
 als ſij maar uwe is, wat naam ſij draagt. Ik ken de zee
 wel die d'Afrikaanſe ſtrand aſſonkt: dan is lijk bevaarbaar,
 dan niet. So ras ſal de wind niet goed ſijn, of gij ſult
 konnen 't ſeil gaan. Nu wart u 't drijventwier om ſchip
 en riem. Beſaft het mij, 'k neem 't aan, u beſte tijd te

ramen: als gij reifen wilt, ſal ik u niet ophouden. Uboots-
 vollk ſnakt na ruſt, en u ontramponcerde vloot, paſhalk
 gekaleſaat, vereiſt nog wat toevens. Voor al mijn welda-
 den, en 't geen mij nog ſlaat te verdienen, voor ons
 huwlijks hoop, bid ik om nog een kleinentijd. Tot dat
 mijn minneſmet met de zee mag ſlinken, en ik allengs
 dees ramp kloekmoedig leer verdragen. So niet: ben ik
 van voornemen te ſterven. Lang kond gij mij niet wreed
 vallen. Og ſagt gij eens hoe mijn verſ in 't ſchrijven was
 verbleekt! ik ſchrijf met u trojaans lemmer op de ſchoot.
 Mijn tranen rollen over mijn wang en op 't bloete ſwaad,
 dat haſt in plaats van tranen met mijn bloed ſal geverſt
 ſijn. Hoe wel komt u gij mijn dood te ſta. Gy verſiet
 tot korte vordering van mijn dood, mijn graf met de
 kleine gift van een rappier. Nu wort mij d'eerſte ſteek
 niet in de borſt gegeven; 'k heb al voorheen vaſt u een
 minnewond ontſangen. Og Anna, ſuſter Anna, die ter
 quader ure kondſchap kreeg van mijn ſchuld, nu ſult gij
 mij ook den laaſte lijkdienſt doen. En als ik ben ver-
 brand op 't lijkhout, ſult gij op mijn marmere Sark niet
 houwen: SICHEUS vrou; maar dit grafchrift:

ENEAS GAF MY 'T STAAL EN STERVEN REIN IN
 'T VLUGTEN:

MAAR DIDO WRONG 'T RAPPIER IN 'T HART,
 EN EIND' HAAR SUGTEN.

Was eerſt *Albula*; en ontſing ſijn naam van den Albaanſchen koning *Tiberinus*, in het doortrekken
 van ſijne wateren verdrongen. Livius, 1 B. 3 H. Ovidius, 2 B. des Alman. Hoewel *Servius*, over het 8 B.
 van En. bewijſt dat den *Tiber*, aangaande ſijn naam, de ſtad *Alba ſelf*, in ouderdom te boven gaat.

Ik ſie hem, behalven op die van *Nero*, nevens de haven van *Oſtia*, op een mooje gedenkpenning van
 de keizer *Markus Aurelius*, by *Oudaan* 33 Tab. 5 P. op die wiſje leggende; gelijk men alle de rieviergoden
 is verbeeldende.

26. Tyrier) Herkomstig uit Fenicien, en haar hoofſtad *Tirus*; ſo boven is gemeld.

27. Anchifes) Soon van koning *Kapis*, en kindskind van *Aſſarakus*; op het gebergte en in de boſſchen,
 onrent ſijn groot en kleen vee, ſich meereendeels onthoudende. Hier heeft hem *Venus* geſien, bemind, en
 tot haar byſlaap verſocht. *Virgilius*, 1 B. van En. Ovidius, 2 B. der *Klaagde*. en 15 der *Heldin-*
nebr. Doch dit koſte hem ſijn oogen en geſicht, toen hy dees godlyke gwylt by de ſijne ſich liet onvallen.
 Is naderhand van ſijn ſoon *Eneas* uit *Troje* gedragen; gelyk, 33 pag. is geſegt en op een penning ver-
 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

28. Ftias telg) Van de *Theſſaljaanſche ſtad Ftia* ſprakemoe 12 pag.

29. Micene) Stad in *Peloponneſus*; van welke boven, 22 pag.

30. Anna) Suſter van de koningin *Dido*, en met een medegeſellinne in haar weg vluchten.
 Wierd, na *Dido's* dood, uit *Karthago* weggedreven. Begaf ſich deſhalven onder de beſcherminge van
Pattus, koning van *Cirene*. Maar aldaar hoorende dat *Pigmalion*, haar wreedte broeder, in aantogt
 was, koos weder zee; en quam, na veel omſwerens, onder de kuſt van *Italien*, voor de ſtad *Lauren-*
tum, ſchipbreuk te lijdén. Aldaar vond ſe ſich by *Eneas*, (nu het koningrijk van *Latiun* in ruſt en
 vrede beſtinde) die haar wel ontſing. Maar, door een droom gewaarſchuw'd ſijnde dat haar, van *Lavi-*
nia vrouw van *Eneas*, lagen werden gelegd, is ſy by nacht uit het hoſ gewlucht, doch onverſiens
 in de naaſtgelegene rievier *Nomicus* verdrongen. Ovidius, 3 B. de. Alman. *Silius*, 8 B. der *Pun-*
 Oorl. behalven het 43 Taf. van mijn *GALLERY E.*

ACHTSTE BRIEF.

INHOUD.

Hermione, dochter van Menelaus en Helena, was van Tindarus (wien Menelaus, naar Troje trekkende, de zorg van het hof en het rijk had aanderzolen) ten huwelijk gegeven aan Orestes, soon van haares vaders broeder, Agamemnon. Menelaus, van dit verloven geen kennis hebbende; geeft haar, voor Trojen, in het leger, aan Pyrrhus, soon van den moedigen Achilles. Dus is sy vandeefen (na de verwoefing van Troien, in Griekenland komende) geschaakt. Doch als voor die fiere de sterheid van Pyrrhus alte ondraaglijk was, heeft sy, door deefen brief, van Orestes, dien sy seer lief had, verfocht van dat haantlijk huwelijk ontslagen te worden. Dus was dit ook den uitslag van haar schrijven. Orestes ging Pyrrhus te Delfos, in Apolloos tempel, vinden, strafte dien schaker met de dood, en herkeeg op die wyse sijne Hermione.

HERMIONE AAN ORESTES.

Ik Hermione schrijf u, onlangs mijn broeder en man, nu slegs mijn broeder, want een ander draagt den naam van man, dese groot. Pyrrhus, trots op den adel van zijn vader Achilles, hout mij hier tegen rege en reden gevangen. Ik werde mij so ik kost om zijn mochtwilte-

gen te slaan; vorder kost ik met mijn teer geweld niet leren. Wat hebt gij voor Pyrrhus, riep ik, mijn wreker leeft: dit vlees is aan een ander man verkocht? Maar hij dover als de Zee, schoon ik Orestes schreude, rukte mij met ontroide vlegten in zijn Saal. Wat kost ik swaar-

1. Pyrrhus) Neoptolemus ook (heel jong ten oorlog gaande) geheeten, soon van Achilles; van welke boven, 13 pag.

2. Pyrrhus) Eacides in het Latijn. Aangefen Eacus, koning van Enochia, (of liever Egina. Ovi-7 B. der Herschep.) wegens Pelens, vader van Achilles, zijn overgrootvader is geweest. Siet de Dichteren, Katullus, Virgilius, enz.

3. Orestes) Soon van Agamemnon en Klitemnestra, na sijnes vaders deetlijk ombrengen de strenge wrecker

swaarder geloden hebben, was ik, in 't veroveren van Lacedemon onder ander vrouwolk als slavin vervoert geweest. Sagter handelde het tromferend grieks heir 4 met Andromache, als het Troje in brand stak. Maar 5 gij, Orestes, draagt mij nog ongeveinfde liefde, aanvalt onbeschroomd het regt dat u toekomt. Sout gij, indien een rover u ve uit de stal weghaalde, weer bidden, en voor u geroofde vron in gebrake blijven? Neemt tot een voorbeeld u schoonvader [Menelaus] die, om sijn bruid [Helena] weder te halen, uit liefde oorloogde. Indien hij loom en tslag in sijn hof van 't wijf beroofd had leggen ronken, nog bleef mijn moeder, als voorheen aah Paris getrouw. Tot defen togt hebt gij geen duifend schepen nog ontelbaar krijgsvolk van nide: komt maar selfs. Hoewel ik eger op sulken wijze

ook waard' was wederom gevordert te werden, en geen man tot schande strekken kon voor sulken lief, een selle oorlogs kans te wagen. Hoe? was ons beider grootvader niet Atreus, Pelops Soon? En waart gij mijn man niet, 8 9 gij waart gewis mijn broeder. Kom dan, bid ik, als man u wijf, en als broeder u suster te hulp: twe mannen houden u verpligt tot defen dienst. Mijn grootvader Tyndarus, nu oud, en agbaar om sijn jaren, bestede mij aan u ten huwlijk: want hij had 't seggen over sijn nigt. Mijn vader hier van niet wetende verloofde mij aan Pyrrhus. Maar lat grootvaders regt, als meer in magt en jaren, voorgaan. Met u gepaart hoorde ik niemant: wert ik aan Pyrrhus gekoppelt, soo wert gij beledigt. Onse liefde sal vader Menelaus ook wel dulden: hij heeft door 't selve minnevuur voor defen oolde ge-

wreker van dese wreede moord. Doch dese moederbeul, is daar op wegen het wroegen van sijn kna-gend geweest, aan het hollen geraakt, en heeft, gelijk een dollen, alom mistroofigt omgesworven. Van welke sakte by ernstige op een bysondere manier is verlost. Siet Sofokles, in Electr. Euripides, in Orest. Val. Flakkus, 7 B. der Argon. Virgilius, 4 B. van En. enz.

Siet daar en boven van dees onbesuisde gefalte, groflichaam, en groote beenderen, na eenigen tijd gevonden, behalven Herodotus, Solinus, 5 H.

4. Lacedemon) Ook Sparta genoemd, een wijdberoemde stad in Peloponnesus; van welke boven, 2 pag.

5. Grieks heir) Achaia segt het Latijn. Welk is driedubbeld. Of het is een deel van het geheele Griekenland; heden Livadia geheeten; sijnde bepaald met Thessalien, de Egeefche zee, den Isthmus, en Epiëren: of wel een kleen landfchap van Peloponnesus; anders wegens sijn strandfeden, in het Grieks Egiale genoemd: of ook fomwijlen gemeld Peloponnesus, Morea nu geheeten, Plinius, 4 B. 5 H. Pausanias, in de Achai. Apuleius, 6 B. van sijn Herichepp. enz.

6. Andromache) Sie van dese vrouw het gefegde; 24 pag.

7. Troje) Phrygijs opes, de Frigiaanfche goederen, schatten en rijkdommen; in het Latijn. Frigen is een landfchap in kleen Aften; en wel tweevoudig. Het meerdere en het mindere. Het meerdere noemden ook Pakatiana: hebbende tot hoofdfleden Simada en Laodicea: gelijk het mindere Epikteros, of het Hellefontifche, anders Misen of Troas; wiens hoofdfleden sijn aan zee Dardanus en Alexandria, en binnens lands het wijdberechte Trojen of Ilium. Strabo, Ptolemeus, Plinius, en Andere.

8. Atreus) Soon van Pelops en Hippodamia, koning van Miceen, en broeder van Thyestes. Dese sijn broeders vrouw misbruikende, is van Atreus in ballingschap verfond doch weder, onder sijn van vriendschap, te rug geroepen: als wanneer hy de kinderen heeft omgebracht, verfehert, gekookt, en soo den rampzaligen vader voorgefet. Siet behalven Higinus, Seneca's Treurfp. van Thyestes, en onse PICTURA Loq. het 25 Taf.

9. Pelops) Soon van Tantalus, Frygiaanfch koning; noch een kind sijnde de goden op tafel voorgefet: als wanneer, alle goden sich van die spijs onthoudende, alleenlijk Ceres van het fchouderstuk heeft gegeeten. Alwaar om Junier, den jongen weder in het leven roepende en herstellende, hem een yvore fchouder heeft moeten aanfetten. Ovidius, 6 B. der Herfchepp. Virgilius, 2 B der Landged. Tibullus, 1 B. 4 D. Pindarus, 1 Gefang. der Olimp. Plin. 28 B. 4 H. Higinus, 8; Vattel.

Naderhand is deesen naar Griekenland vertrokken, alwaar koning Enomaus, een seer fchoone dochter hebbende, defelwe ten huwlijk beloofde aan die gene, die van sekere bestemde wagenmenninge met de verwinninge fou konnen wederkeeren; terwijl de overwonnene aldaar het leven moesten laaten.

Doch Pelops kocht arglistiglijk de voerman om van Enomaus. Welke deswegen de wagenas fchelmachtig onbruikbaar maakte. So dat de wagen in het rennen gebroken sijnde, de koning uit de selve tusselende en fchiel doodelijk gefeerde. Hier op ontvinghy dan Hippodamia, des konings dochter, en met een het geheele rijk, naderhand Peloponnesus, of het eiland van Pelops naar deesen genoemd. Higinus, 84 Vertell. Strabo, 8 B. Propertius, 1 B. 12 D. Nemesianus, 1 Herdersgef. enz.

10. Tindarus) Van dese fiet boven, 23 pag.

geblaakte. De min die hem geviel fal hij in zijn schoo-
 foon ligt gehengen: het voorbeeld van zijn liefde tot
 moeder fal ons trekkennen fluyen. 'T geen hij bij
 moeder was, fult gij bij mij zijn: Pyrrhus leeft met
 mij, als wel eer Paris met mijn moeder. En fchoon
 hij ewig fnortk op 's vaders manhafte daden: gij hebt
 ook een vader waar op gij brallen kont. Agamemnon
 fwaiede den Scepter over al de Vorften, zelfs over Achil-
 les: defe was pas een Veltieer van hulproepen: gene
 't hoofd der hoofden. Tot overgrootvader hebt gij Pe-
 lops, wiens vader was Tantalus: fo dat, als gij wel re-
 kent, blijkten fal, dat gij 't vijfde lid van Jupiter sijt.
 'Tfchoort u ook aan geen roem van laptheit: gij weerde
 u wel haatelijk; maar wat kont gij anders doen: 't was
 om u vermoorde vader te wreken. 'K wenfte wel dat gij
 beter heldentfoot gevonden hat; die gij niet verkofen,
 maar uit dwang hebt moeten waken. Hier in hebt
 12 gij u evenwel als een Ridder gequeten; en Egiptus heeft,
 van u gekelt, 't felve huis met zijn bloed befpat, 't geen
 er vore u vader. Dit fmaakt Pyrrhus, dait u lot tot
 fchande, en kan mij eger nog onder zijn gefigt dulden.
 Ik berst, mijn kalten fwellen van fpijt, en mijn boefem
 fchreit van ingekropt vuir. Heeft niet ieder Hermione
 't fchandig ftuk van Oreftes durven verwijzen? wel we-
 tende dat ik nog kragt nog rappier heb. 'K mag wis

nog fchreien: met tranen kok ik mijn gramfchap, die
 als een ftroom in mijn boefem vieten. 'K heb haar
 altijd alleen, die ftort ik immer. Mijn wangen zijn
 altijd met tranenbronnen overfloort. Dit 's de dwaalfart
 van ons geflagt, die fwerft van Tantalus af, tot mij toe,
 om al ons vrou oir ten roof te geven. Ik wil nu van
 't bedrog des water fwaans niet reppen, nog hoe fig Ju-
 piter in Iwanendons verfchool. Hippodamia is door een
 13 14
 vremdeling [Pelops] weg gevoert op de Isthmus, die
 met haar lange fmalen hals twe zeën fchift. Helena van
 Thefus gefchaakt moft van haar twee broeders, Kaffor
 en Pollux Amyclefen wederom gehaald werden. Delfve
 15
 16 17
 Heleen van Paris den Trojaan over zee weg geroeft
 moft d'oorfaak zijn dat heel Grieken in 't harnas quam.
 Het heugdt mij qualijk, nograns 't heugdt mij. Alles
 was dienthalve vol druks en vrees. Mijn grootvader,
 zijn fufter, oom Kaffor en Pollux weenden; Leda bad
 de Goden en haren Jupiter om verloffing. Ik zelfs nog
 een kind trok 't kortt hair uit mijn hoofd, en fchreude:
 o moeder, moeder, vertrekt gij fonder mij? Want
 vader was van honk. Tot een telken dat ik mede van Pelops
 kroos ben, fiet gij immers dat ik een gereden roof voor
 Pyrrhus was. Og had Achilles 't fpits van Apollois fchikt
 18 19
 20
 konne mijden! Hij doemde nu 't geweld van zijn balda-
 dig

11. Tantalus) Soon van Jupiter, of, fo Tzetzes tuigd, van Imolus, koning der Lidiers. Deefe op fekeren tijd de goden aan zijn tafel hebbende, heeft haar, gelijk terfoud gefegt is, zijn vermoorde foon Pelops voorgefteld. Doch defen jongen is het leven weder gefchonken; maar Tantalus heeft hellewaars moeten reifen: alwaar hy, op feldfaame wijfen, met honger en dorft, onophoudelijk is geplaaagd. Pindarus, in gemelde Gef. Homerus, 11 B. der Dooling. Euripides, in Oref. Treurfp. Seneka, in Thyeff. Treurfp. 1 Bedr. en verfcheidene andere.

12. Egiptus) Soon van Thyestes, gewonnen by zijn eigene dochter; en deswegen ook als een misgeboorte in een bofch weggeworpen. Doch hier is hy van een veehoeder gevonden; die hem heeft bewaard, en door een geit (in het Grieks Egiptus deswegen geheeten) opgebracht. Elianus, 12 B. der Verfcheid. 42. H.

Deefe nam naderhand, op fijns vaders aanraden, Atreus het leven; gelijk ook Agamemnon; door toedoen van Klytemnefta, die in overfpeel met dit ondiere leefde. Maar eindelijk is hy ook van Oreftes, foon van Agamemnon, nevens den overfpeelfter omgebracht. Seneka in Agamem. Homerus, 1 B. der Dooling. en ook boven, en 39 pag.

13. Swaanendons) Wy hebben, 23 pag. van deefe geestige boelagie gewag gemaakt. Siet verder Manlius, 1 B. der Sterrekund. Ovidius, 6 B. der Herfchepp. enz. Doch voor al het 26 Steentje, by Abr. Gorleus, en het 19 van het 2 Deel by Leonard. Agoftinus; verfamelaars' der aloude fegeelingen.

14. Hippodamia) Op wat wijfe Pelops deselve ten wijve kreeg, fchreven wy danadelijk, 39 pag.

15. Gefchaakt) De fchakel van Helena door Thefus, is verhaald, 24 pag.

16. Amiklefen) Of Lakonifche, dat is Spartaanfche; want Amikle lag in Lakonien, fijnde het vaderland der gebroeders, Kaffor en Pollux: ook berucht door een aanfenlijke tempel van Apollo. Strabo, 8 B. Statius, 4 B. van Theb. enz.

17. Wederom gehaald) Mopfopia urbe voegt'er het Latijn by; en verftaat Afidna, een ftedeken in Attika: in welk landfchap onder andere eenen Mopsus heeft geregeerd. Strabo, 9 B. Seneka, in Hippolit. Treurfp. enz. Vorders van het wedergeven van de gefchaakte Helene is gefproken, 24 pag.

18. Pyrrhus) Neoptolemus, in het Latijn; Siet van hem, 13 pag.

19. Apollus) Houdende de fijde der Trojaanen, als, nevens Neptunus, de bouwer van haare ftad en fingsmuur. Sie 24 pag.

Word, van de Trojaanen bygenaamd Smintheus; wegens de myffen (σμήθιος by de Kretenfers) hem geëligd en roegewijd. Strabo, 13 B.

20. Mijden) Achilles is omgebracht van Paris, of liever Apollo, in de gedaante van Paris; ter-
 wijl

dig kroos. Nog voor desen, nog nu fou Achilles behagen geschept hebben, dat een man om 't vervoeven van sijn wijf fou gefcheit hebben. Wat schuld joeg mij 's hemels verwoedheid op den hals, of wat staart sal ik klagen dat mij rampfalgige dus duikt? 'K ben jonk moederloos geweest: mijn vader was in de krijg: schoon sij beide nog leefden ik was egter een weeskind: o lieve moeder 'k heb u in mijna teete jaren noit met foet gevlei betarewaald: noit met mijn kinder armlens omhelsd, noit als een liefpak op u schoot gefeten. Gij hebt mij nooit opgefchikt: nog mijn kamer, als ik de bruid was, toegetakelt. Als gij weder quant ('k sal de waarheid seggen) gink ik u te moete, maar ik kende moeder niet. Dog aan u schoonheid merkte ik dat gy Helena waart, en gij vraagde, welk u dogter was. 'T eenigste geluk, dat ik in de wereld vond, is dat ik met Orestes ondertrout ben: die ik, foo hij sij niet weert, met de rest sal quijt sijn. Pyrrhus hout mij gevangen, daat mijn vader feeghaltig is

wederom gekomen, en Troje nog om mijne wil niet in den brand stond. Mijn smert valt mij evenwel fo swaar niet, als 't fon ge-span bij daag kome opteigeren; maar als de naitre nagt mij bedrukt en angstvallig in de kamers 't bed heeft geringelt, sehcric ik in plaats van slapen, en ben voor Pyrrhus verschrikt, als voor een vijand. Dikwijl raak ik, onthuft door ramp, en niet wetende hoe of waar ik ben, onverhoets met de hand Pyrrhus ruigen romp. En foo haalt ik 't schennis voel, trek ikse schu te rug, mij inbeeldende dat mijn hand vergiftigt is. Dikwijl ontvalt mij in plaats van Pyrrhus de naam van Orestes: en 'k be-min die misgreep als een leus van beter lot. 'K sweer u bij mijn gellagt, bij Jupiter mijn wortelstam, die zee, aarde, en hemel doet sidderen, bij 't gebeent van u vader, mijn oom, die 't u te wijnen heeft, dathij door u dapper gewroken in 't graf quam; dat ik eest sterfen, en in de blom van mijn jeugd smoren sal, of ik Tantalus dogter sal met Tantalus foon gepaart sijn.

21

wijl hy in den tempel van den Timbreeschen Apollo, om wegens het huwelyk met Pelixena te spreken, was verlukt van Hekuba. set Diktus, 4 B. en Q. Calaber, 3 B. ten eenemaal van deese verschil-lende.

Onsfangende byzonderlyk de doodwonde in sijn hiel; dewyl het overige lichaam geheelyk was onguetsbaar. Wans Thetis, sijn moeder, hem in de Stix, om dus hard en schoortry te worden, onderdompelende, had juyst sijn voet gewat; welke doordien helschen vloed niet konnende verochtigd worden, alleenlyk week en trefbaar is gebleven. Siet, behalven andere, Higinus, 107 Vertell.

21. Ruigen romp) Scyria membra, het lichaam van de Scirischen jongeling, segt het Latyn.

Sciros is een klippigh en onvruchtbaar eilandeken, in de Egeesche Zee, tegen over Magnesia gelegen; het rijk van Likomedes: onder wiens dochteren Achilles verschuulende, Deidamia, sonder twijffel de schoonsten onder dien hoop, heeft beslapen, en deesen Pyrrhus daer by gewomen. Statius, 1 Achillicid. Ovidius, 1 Minnek. enz. van het eiland Suidas, Plinius, Dionyus, enz.

NEGENDE BRIEF.

INHOUD.

Herkules, soon van Jupiter, gewomen by Alkmene, in schijn van haar man Amfitrión, had pas sijn jaaren, of hy wierd door Euristeus, koning van Micenen, niet sonder toedoen van Juno, tot groote werken, en schroomlyke halsgevaaren aangedreven. Doch keerde steeds verwinnaar, hier schadelijke on-dieren en boschgedrochten, en daar onzijdelyke moordenaaren en dwingelanden ombrengende. Doch een on-tijdige murebrand deede eindelijk in deesen arbeid hem beswijken. 't Was Jole, sijn krygsgevangene, daar deese onverwilyke op verliesde; welke hem t'eenemaal gelyk een kind regeerde, en alle onbetaamlykheid deede nitvoeren. Doch als Deianire, sijn huisvrouw, die nieuwe liefde gewaard wierd, poogde sy, met deesen sendbrief, hem van dien schandelyken hertsstocht af te leiden. Ondertusschen had sy al gesonden de vergiftigde omhangrok; wiens onbekende werkinge haar ter ooren koomende, sy daadelyk besluit sich selven van het leven te beroven.

DEIANIRE AAN HERCULES.

Kben blij, dat 't veroveren van Echalië u lof-tijtelen | flavin laat vermeerteren. Onlangs liep door al de Grie-
vergiroot: maar klaag dat gij u seeghaftig van een | fteden een schandlyke maar, die u deftigheid in ge-
nen

1. Echalië) Verscheidene steden hebben in Griekenland die naam gehad. Doch de vermaardste lag in Eubëa, Chalcis ook naderhand geheeten; de rijkstad van Euritus. Plinius, 4 B. 12 H. Strabo, 8 B. Eustatius, enz. Woerd van Herkules vermeerferd en verwoest, wanneer Euritus hem Jole, sijn dochter weigerde. Diodorus, 4 B. 38 H. Ovidius. 9 B. der Herschepp. en Pontusk. 4. B.

2. Grieksche) Pelasgiades in het Latijn. Pelasgia was eigentlijk Theffalieu, leggende tusschen Acha-jen en Macedonien; en de Pelasgi volkeren, wegens hun ongeschied heen en weder swerven, Pelargi, dat is, ojevaars geheeten; Strabo, 5 B. Dogh hier, en in het 15 B. der Herschepp. en elders, moet door haar geen deel, maar geheel Griekenland verstaan worden.

nen deele pakt. Dat gij, wien noit Juno, noit een on-
 eendige rampketen kost kreuklen, nu van een Iole waar
 verheert. Dat wensfe Euryftheus, dat 's bemels Throon-
 godin, u ufcifmoer, die fpek groejen in u fchande. Maar
 dat wensfe hij niet, die (foo 't waar is) aan een nagt
 niet genoeg had, om u foo groot te teelen. Venus heeft
 u meer genepen als Juno. Dese heeft u met verdrukken
 verheven, gene een wolle voet op de nek gefet. Siet
 eens hoe de wijde wereld, foo ver die van de zee om-
 vaamt wert, door u manhaftigheit bevredigt is. Het
 aatrijk en de zee moeten u eerens afschermeer: 't ooft
 en 't west gewagt van u heldo-dienften. Gij torfte den he-
 mel eerst, die u namaas dragen fal: op u fchouderen
 fchrande Atlas den hemel-bol. Maar wat is 't anders als u
 fchande des te grooter te maken, foo gij u eerste glans
 met overfel befmet? Sijt gij't, die men fegt in de wieg
 twee flangen gewort te hebben, doen gij nog een wig
 to toonde Jupiters foon te fijn? moft u begin beter fijn
 als u voltrekken? U kintfe denkt is mer u manlijke jaren
 ontaart. Wien duifend monftrs, nog Euryftheus, nog
 Juno kost afmatten, die buigt fig onder de min. Maar
 'k drag de naam van een gelukkige vrou, om dat ik Her-
 cles wijf en fwaar van den donder-god genoemt wert.
 Soo ongelijk een hokkeling nevus een fier voor de
 ploeg

3. Juno) Van welke ook 1 spag. Die godheid op Herkules, haar mans aterling, boven maaten gebeten
 fijnde, focht dien held, op allerhande wijfen, te hinderen, en om te brengen. Heeft eebier, na fijn dood,
 hem niet uit den hemel komen houden: aangefen by van Jupiter aan de borst van Juno (erwijfe fteep) ge-
 lege fjnde, met haar melk het recht van onfterfijgheid had bekomem. Higinus; Diodorus, eenigfins ver-
 fchillende, 4 B. 9 H. de Verklaarder van Aratus; enz. by Andr. Alciatus, over fijn 138 Sinne-
 beeld.

4. Iôle) Dochter, fo gefegt is; van koning Euristus, hem wegens feker gewonnen wedfpiel, beloofd,
 doch niet gegeven. Het geen de vermomme het leven, en fijn hofftad haar weftand koste. Ovidius, 9 B.
 der Herfchep. Sofokles, in Trachin. Seneka in Herk. op Et. Treurf. 4 B. 38 en 39 H.

Ik fe haar by Leon. Agofini, in fijn 112 en 113 Segelften, aartig omhangen met den leeuwenhuid,
 en dragende den quafstigen knods van haaren winnaar op den rechter fchouder.

5. Euriftheus) Soen van Stemelus, koning van Miceen, aan wien Herkules, door Junos wrokke
 arglijficheid, onderdaanig heest moeten fijn, en alles naauwkeurig uitvoeren, wat harde faak hem ook die
 dwingeland op mogt leggen. Diodorus, 4 B. 9 H. Hefiodus, in het Schild. Virgilius, 3 B. der Landged.
 Higinus, 30 Vertell. enz. Ovidius, 9 B. der Herfchep. Seneka, in genoemde 2 Treurf.

Hy ontmoet u, fijn beveelens den kloeken Hercules hoogmoedig voorfchrijvende, op den 10 Steen, by
 gemelde Leon. Agofini.

6. Eene nacht) Drie geheele nachten aan malkanderen knoepende, om te langer by fijn Altemene te
 blijven, en deefen sterken gedrochtetemmer toe te ftellen. Siet (behalven Higinus, 29 Vertell., de misleide
 Sofia, klagende over deefe gerekte nacht, by Plautus, in fijn Amfitrion, 1 Bedr. doch ook het beeld van Alk-
 mene, de wagen op het hoofd met een driedubbele kroon verckerd, by Statius, 6 Theb.

7. Bevredigd) Ombrengende en van kant helpende alle ftrofers, dwingelanden en land gedrochten;
 door welke alle de deelen des werelds waxeren ontruff.

Ik vind hem, in mijn geringe Verfaameling, op een koperen Penninghe, van den keifer Maximiaan
 (naar den felven ook bygenaamd Herkulus) fijn knods in de finkere, en een olijftak in fijn rechter-
 hand dragende, nevens dit byfchift: HERCULI PACIFERO, Den vreebrengenden Herkules.

Welke mer alleen deefe plaats van Ovidius opbehelder en verklaard, maar ook twee andere van Seneka,
 in de Rei van het 3 Bedr. van Herk. den Rifend. en het 2 Bedr. van Herk. op Et.

8. Zee) Nereus in het Latijn. Deefe (meermaalen voor de zee genoomen, Perfius, 1 Berifpd. enz.)
 was quaunfis een foon van Oceanus, of de grootfte zee, en Thyos: welken Orfeus, in Argonaut. en
 Virgil. 4 B. der Landg. behalven Echilus en Homerus, in voeren oud en hoog van jaaren; Horatius
 ook, 1 B. 15 Liergef. toekomende faaken voorfpellende.

Sijn dochteren, vijftig in getalle, worden naar deefen griffaard genoemd Nereides. Homerus, 6 B.
 der Iliad. Hefiodus, in fijn Geflachtb. der God. enz.

9. Atlas) Broeder van Prometheus, koning van Mauritanien; van Perfeus, door het alverfcheppend
 hoofd van Medufa, in een berg verwijsfeld. Wiens ongemeene en onnaafpeurlijke hoogte ook oorfaak van
 der dichteren ftrijke vertellingen is geweest. Ovidius, 4 B. der Herfchep. Virgilius, 4 B. van En.
 Silius, 1 B. der Pun. Oorl. Plinius, 5 B. 1 H. Solinus, 37 H. Ongetwijfeld was deefe man een erua-
 ren sterrekijker; om welke weetenfchap men hem fegt den geheelen hemel op fijn fchouderen gedragen
 te hebben. En hier in is miffchien Herkules fijn deelgenoot, of navolger geweest. Georg. Sabinus, over
 de Herfchep. van Ovid. Notalis Komes, enz.

10. Slangen) Van Juno binnen gelaaten, om den kleenen jongen in fijn wiegjen om te brengen. Maar
 die

ploeg loopt; foo wert een kleine vrou van een groter man verdrukt. 'T is geen eet, maar last, een quetsbare glimp te dragen. Die wel wil trouwen, trou aan haarsgelijk. Mijn man is slaag van huis, een vremd'ling mij beter bekennt als hij: mijn man jaagtmoonsters en vervaarlijke dieren. Ik kruis mij als weduwe in huis, en offer slaag met kommerlijke gebeden, dat dog mijn egt-genoot van sijn felle vijanden niet verflonden werde. Mij dunkt ik woel in serpenten, everfwijnen, hongerge leeuw, en sie dat u de handen verflinden. De vcsels van 't gediect, ijd'le dromen, en voorfproken in

de maite nagt vertoont, benaunen mij. 'K vernceem beedeft na 't gemoppel van onwifse gerugten: dan fchep ik eens moot, dan fakt mijn hoop dootvrees. U moeder is van kant, die beklagt fig dat sij Jupiter beviel. Nog vader Amfitruo, nog mijn soon Hylius komt te voorfchijn. Enrythens, de bedril van Junoos onregmatige verbolgenheid fit mij op 't vel en u flicfmoers grimmigheid duurt fonder eind. Dit 's mij nog lijdelijk: maar gij raapt vreedme snollen op, en maakt u vaar bij ruig, en rap. 'K wil nu niet reppen, hoe gij Auge in de Valleijen van Arkodie verknagte: nog hoe

12 13
14
15
Afty-

die beide, al spelende quansuis (zoek een over geestige plaats hier passende, by Statius, 3 B. der Mengeling, in de beschrijv. van het Surrentijnfche Beeld) sijn dood gedrukt. Plautus, beel fchilderachtig, in het 5 Bedr. van sijn kluchtige Amfitruo; Diodorus, 4 B. 10 H. en andere.

Ik vind dien jongen Herkules ook op een Penning van die van Thebe, by Goltzius; in het 16 Taf. bebende noch de kronkelende slangen in sijn kleene vijfen. Ja hoor van falk een koperen beeld fpreken Martialis, 14 B. 177. Sneld.

11. Vcsels) By de ouds was seer in gebruik de Extispicina, of het fchouwen van de ingewanden der offerbeesten; en naar der felver gestalte daar op volgende goede of quade voorfelling. Een kerkplechrigheid, allereerst door die van Tufcien, of Toskaanen, aangewent; van welke fy tot de Romeinen is overgekoomen. Dionifius, 2 B. 3 H. Livius, 5 B. 15 H. Val. Maximus, 1 B. 6 H. Cicero, 2. B. der Wett. en elders. Alwaar gy aanmerkt dat de Romeinen de oefenaars van dese gewoonte (à vicium in 'ara spiciendis, wegens het offervee te bekijken op den alter) noemen Arufpices.

Sie wogefpeld geluk en, meermalen, gewaar fchuwde rampen, na dit kijken en door pluijsen, by de fchrandere Cicero (hoewel hier mede boertende) behalven Val. Maximus, Suetonius, enz.

Want hoe min ook sommige die malle en onwifse raamkonft hebben gewaardeerd leerd ons de gemelde, in het 2 B. der Voorfelling.

Als de koning Prufias, fchrijft by, den vyand weigerde slag te leveren, om dat het de bekeekene ingewanden der beesten fcheenen af te raaden, fo viel'er Amibal in (als toen by deefe verfbuulende) Hoe, wofst, dit waaren sijn woorden, wie wildige geloven? een oud en doorervaaen veldheer, of liever een wafstgefet en gefchonde lapje kalfvees?

12. Amfitrio) Soon van eenen Alceus, prins van Theben: welke Alkmen, dochter van Elektrion, een huwelijk ontving; doch onder beding, dat by de Teleboers, (een volk in Akarnanijs) die de broeder van Elektrion hadden omgebrocht, door den oorlog moft ten onder brengen.

Maar, terwijl Amfitrio fiek met die krigstogt buiten ophoud, komt Jupiter, in des princen gedaante, by de nieuws getroude, van haar man reeds befwangerd, en gaat ook by haar leggen.

Altmeen verlost daar op, binnen gefetten tijd, van Ifklus, wegens Amfitrio; en Herkules, wegens dien grooten liefhebber, Jupiter. Plautus, in genoemd Blijfpel. Diodorus, 4 B. 9 H. Ovidius, in het 9 B. der Herfchepp. Hefiodus, in de Geflachtb. Solinus, 4 H. enz.

13. Hillus) Soon van Herkules, by Deianire; en, na sijnes vaders dood, de man van Iole. Ovidius, in gemelde 2 B. Seneca, in de Heik. op Et.

Deefe naderhand, met sijn andere broeders van Eurifteus verdreven, vluchte tot die van Athenen; by welken de kerk van Mededogen door deesen is geficht. Pausanias, in de Attifch. en Andere.

14. Auge) Dochter van Alcus, koning van Arkadien; die fig van Herkules liet beflapen en befwangeren. De vader fults vernemende, geeft die geile dochter aan iemand om in zee te werpen. Maar al eer fy haar fterfplaats genaakte, wierde moeder van een fchoonen jongen. Hier op gaf de meljliende leidman haar aan eenige, bygeval ook die weg neemende, kooplieden; diefe in Karien by den koning Teutras brachten. Het kramkind midlerwijlen onder eenige ftrukken gelegd sijnde, is van de herders gevonden (op die tijd juist zijgende aan een binde) den koning Korius gefchonken, en Telefus, wegens het voetsferdier (ἰλάφου) geheeten. Andere vertellen de faak anders. Euripides, Strabo, 13 B. Diodorus, 4 B. 33 H. Higinus, in de 99, en met een woord, in de 252. vertell.

15. Arkadie) Het Latijn fpreekt van Parthenix valles; om dat in het valleijgh Arkadien (een midlanifch deel van Peloponnesus) feker gebergte Parthenius word genoemd. Scrvius, over het 10 Herdersgef.

- 16 Afydamia bij u een kind baarde. 'k wil u niet smarten met
 17 de vijfzig dogters van Theſpias, alle op eenen nagt van u
 18 gerief. Maar 'k berst dat een ſtaal [Omfale] onlangs
 19 u boelien geworden, oorſaak is dat ik thiesmoer ben van
 20 haren Lamus. De Meander, een krinkelſtroom, die
 't ſelve veld ſoo dikwijl om en 't omſweerf, heeft bag-

gen ſien hangen om Hercules hals, dien hals, die ſonder
 kreuk den hemel plagt te torſſen. Gij ſchaamde u niet
 die ruige armen met goude armingen te prangen, en
 met juſtifier u manlijke leden te bepronken. Soo ſijn
 die dan d' armen, waar tuſſen den Nemeſen leeu, die
 peſt,

derſelf. van Virgil. Propertius, 1 B. 1 D. Statius, 4 B. der Theb. Oorl. Klaudianus, 2 B. van de Schaak.

16. Altidamia) Ormenis in het Latijn; wegens haaren vader Ormenus. Deefe weigerde Herkules ſijn dochter, wetende dat by met Pejamire was getrouwd. Doch dit was onzijdijk aan den haastgevaaken krijgsheld. Hy booroogd deefen vorſt, en dood hem, en beſlaapt daar op ſijn kind, Afidamia. Diodorus wyder 1 B. 38 H.

17. Theſpias) Of Theſpius, ſoon van den Attiſchen koning Erichteus; by wiens 50 dochteren op een eenigſte nacht bekropen, held Herkules 50 kinderen heeft geteeld, Theſpiades geheeten: welke met Iolaus, Herkules broeders ſoon, naar Sardiniën vertrokken ſynde, aldaar verſcheidene ſteden hebben geſtift. Diodorus, 4 B. 29 H. Silius, 5 B. der Pun. Oorl.

Het Latijn noemt de dochteren turba Theutrantia, niet van koning Theutras, maar van Theutrantum, een Attiſch ſtedeken. Diodorus, in gemeld H.

18. Omfale) Koninginne van Lidiën (eerſt Meonia, volgens Steſanus, en andere geheeten) een minnares van Herkules; die dit wijs heel onbetaamlyk heeft opgepaſt en gediend: haare optooifelen en klederen, en met eene ſpil en ſpinrokken, voor ſijn knods, pijlen en leeuwſchuid verwiſſelende. Diodorus, in meergenoemd 4 B. 31 H. Donatus, over den Kamerling van Terent. 5 Bedr. Ovidius 2 B. der Minnek. en 2 B. van de Alman. Seneca, in Hippolit. 8 Ton. in de Rei van het 1 Bedr. Propertius, 3 B. 11 D. Pauſanias, in de Attiſch. Apollodorus, 2 B. Athenëus, 5 B. Plutarchus, in Theſt. Paſefatus, enz.

Sy komtte voor op een ſchoon Geſteente, (het 73 van het 1 D.) by Leonard Agofini; hebbende het hoofd, hals en ſchouderen met den leeuwſchuid gedeut. Ja, de dus opgeſchikte vrouwen, in het 112 en 113 Geſteente, boven voor Iole genomen ſou ik Omfale, mogen noemen; gelijk miſchien deefe Steen ook of Deiamire of Iole verbeeld.

19. Lamus) Soon van Herkules, by gemelde Omfale. Diodorus 4 B. 31 H.

20. Meander) Van deefe krinkelende rivier ſprakenwe, 31 pag.

21. Armen) Hoewel ik, op het 111 Geſteente van het 1 D. by gemelde Leon. Agofini, Herkules den leeuw ſie den muil opbreeken, en alſoo verſcheuren; ſo komen echter de Gedenkpenningen, gelijk de Karpatiſche by Goltzius, in de 23 Taf. van ſijn Griekſche Eil. en die van de Keiſeren Geta, Maximianus, en Konſtantinus, by Patinus, beter met de dichteren overeen; als Statius, in 't 4 B. der Meng. van het Tafelbeeld, en 6 B. der Theb. en weder Silius, 3 B. der Pun. oorl. welke eenparig melden dat Herkules, het boſchgelvocht met beide ſijne armen ruwelyk omvattende, tegens ſijn het borſt heeft geſtikt, en den nek gebroken.

Wat deefe leeuw angaat, de ſchrijvers, Diodorus, Higinus, Fulgentius, enz. vertellen, dat hy uit eenigh ſchuim of uitwerſel van de maan is gebooren, en van Iris op den berg Ofeltas neergeſet; en dat Herkules hem heeft moeten verwoegen, aangeſien ſo ſteenen als ſchichten op den onguetsbaaren huilt aſfiet en in ſtukken braken. Apollonius, 2 Argon. de Kantteekenaar, over Likofrons Kaſſand. Siet hem op de volgende Peuninggen

22. Nemeſen) Nemea is een boſch, ten minſten boſchachtige plaats in Achaïa (het deel van Peloponneſus) tuſſchen de ſteden, Fluis en Kleone; alwaar ſich gemelde leeuw onthield.

peft, is dood gewrongen, wiens huid u linker fchouder dekt. Gij dorft dien ruigen haibos bemijteren, die
 22 gevoeligfter met witoonloof bekrant was. Gij fchaamde
 24 u niet, als een dartel meifjen, te gorden met de Ly-
 25 diër Omfales riem. Gij dagt doen aan geen wroeden
 26 Diomedes, die fijn paarden voerde met menfchen vlees.
 27 Had u Bufiris in dien dos gefien, hij had fig gefchaamd
 van u verwonnen te fijn. Laa u Anteus die vodden van
 den rouwen hals rukken, foo fal 't hem niet fpijten van
 een verwijft man vermoefert te fijn. Gij draagt de naam
 28 dat gij onder de Lydiër juffers de fpinkorf hieft, en na

Omfales handen met fchrik omfagt. Schaamt gij u niet,
 Hercules, u hand aan den rokken te ftaan, die foo veel
 wond'ren wrogt? Gij flaat u fterken duim om draad te
 fpinnen, en levert loofe taak aan u fchone meefter-vrou.
 Og hoe dikwijil is u, in 't omsnorren van de fcheer-
 draas-pijl, 't ijfer tuffchen de hande vingers gemorfelt.
 Men fegt, dat gij, og arm, voof de voeten van u bafin,
 de geeflic plagt te ontien als een kind. Daar fnoekte
 29 gij cuvel van u manhafte daden en fceepalen, die doen
 beter verheeldtienden. Te weten dargij, nog een kind,
 30 met de bloe hand twee ijflike flangen aangreep en ver-
 pleete:

Na die bofeh noemden de jaarlijkfche ftrijfpeelen Nemeefche; welke van Herkules ter gedagteniffe van deeze verwinningen; of liever eer eeren van den omgebrachtten Archemorus (van welke 30 pag.) fijn ingefield. Statius, 6 B. der Theb. en elders.

23. Boomlof) Populus alba, staat in het Latijn; witte popelier: waar mede held Herkules was bekrant, toen by het ondaarfche rijk van Pluto ging befoeken. Alwaar ook de uitwendige fyde der bladen, aan fijn hoofd, door de dikke en tafteleke duiftebeid is fwart geworden. Doch zedert is de populier Herkules toegewijd; volgens Virgilius, in het 7 Herdersgef. Pedrus, 3 B. 18 Vertell. waar mede ook fijne priesteren, onder het offeren fijn gekroond; gelijk 35 pag. is aangemerkt.

Siet dien gedroctetimmer, met dit boomlof bekrant, op een Griekfche Penning, by Choul. 191 pag.
 24. Riem) Niet het geringe der vrouwelijke vercierfelen; welke op het bruidsbed van den nieuwge-
 trouwe man wierd losgemaakt, in het ontweldigen van fijne liefften maagdom. Fefus. Alwaar om de zona, dat is riem of gordol, geduurig de maagden toegevoegd, ook fchmijlen voor de maagdom felf word genomen. Katullus 2 en 65 Ged. Musesus, in het Ged. van Leander en Hero. Theokritus, 20 Herdersgef. van Fupier en Europa. Homerus, 11 B. der Dool. en Loefgef. van Venus. Ovidius, in de Br. van Fillis; enz.

Over dit vriendelijk ontgorden was ook Juno (waar af boven 15 pag.) de voogdeffe en befchutsvrouw; Cinxia des wege geheeten; naar de getuigenis van verfond gemelde Fefus.

25. Diomedes) Koning van Tracien; welke fijne paarden met menfche vleefch en bloed mefende, eindelijk van Herkules felf deselve is voorgeworpen. Ovidius, 9 B. der Herfchepp. en in het D. tegens Ibis. Seneka, in Herk. op Et. Treurfp. behalven Lukanus, Klaudianus, en andere.

Ik vind Herkules, met deeze wille en qualijk tembaare paarden beefig, op een Griekfche Penning van den keifer Antoninus, by Trifan.

26. Bufiris) Soon van Neptunus; by Libia, dochter van Epafus. Deeze, seer wreedelijk in Egipten den dwingeland fpende, maakte van alle fijn gaffen en ontfangene vreefmedeling en fachtoffers van Fupier. Maar Herkules, ook Egipten doorreifende, heeft deezen moordenaar, en alle fijn aanhang, aan de felve altaaren omgebracht en geflacht. Higinus, 31 Vertell. Ovidius, in gemeld 9 B. behalven Seneka, Virgilius, en Statius: doch voornaamelijk Ilokrates, in het Loof van dit ontmenfchte fchrikkier.

27. Anteus) Soon van Neptunus en het Aardrijk; fijnde van een onbefuisde gefaltre. Doodte de vreefmedelingen; welke by met het worfelen verwon. Konfelf niet overwommen worden, fo lang by het aardrijk met eene fijner voeten raakte: des hevr Herkules, in het worfelen om hoog heffende, in de lucht verfliekt. Higinus, opgenoemde plaats; Statius, 6 B. der Theb. Lukanus, 2 en 4 B. der Farfal. Juvenalis, 3 Berifpd. behalven Seneka, en andere.

Het worfelen met defen moorder bejegend ons op een Penning van Pofthumus, by Morellius, in fijn 8 Taf. en een andere by. Choul. 185 pag.

28. Spinkorf) Sulke korven vind ik by de Naafifers en Wolfpinfers van Pallas, op de 65 Marmerbrok van P. S. Bartolus. Van welke ook gewag maaken Ovidius, in het 12 B. der Herfchepp. Katullus, in het Bruloftfd. van Peleus. Klaudianus, 2 B. tegens Eutrop. enz.

29. Geeflic) Scutica in het Latijn; van $\sigma\kappa\upsilon\tau\iota\sigma$, leer; omdat de geeflicfweepen (welke de meefters ook in hare fchoolen gebruikten) uit leer hebben beftaan. In tegendeel waren de ferulke (plakken fegt men nu) ftechts toen enkele roedecken, waar mede fy als bedden, de vlakke hand, floegen. Siet Horatius, 1 B. 3 Berifpd. Martialis, 11 B. 40 Sneed. Juvenalis, 1 Berifpd.

30. Slangen) Van welke, 43 pag.

- 31 plette: hoe gij 't Arkadië' everfwin, dat de Cypresische Eymnauth onveilde, foo groot het was, verfloegt. Gij sweegt niet van Diomedes den Tracier, die de menfche koppen aan fijn deurfrijlen fpijkerde, en fijn roffen met menflevles meste. Hoe gij 't vee roofde van de vee-rijke Gerion, dat drievoudig monfter, fchoon 't drie in een lighaam was. Hoe gij den helmond dwongt die drie koppen op den romp, en flangkiflen onder 't hair had.
- 32 Ook van de Lernefe draak, wiens afgekapt halven al-
33 tijd een dubbeld geel hoofden uit leverden. Nog van
34 Antëus, dien fwaren reus, die gij onder de linker arm
35 gefchort met de regter hand verwoelde. Hoe gij den
36 troep der menfpaarden, die fig ongelukkig op 't voor-
37 deel van vier voeten verliet, op 't Theffalier gebergt ver-
floegt. Kont gij dees daden in purperen dos gekleedt
vertrekken? verftomt gij niet als gij u wijsfier aankouwt?
dat meer is heef gij ook de Nymf Omfale Jardans dogter
gefteken in u wapenen, en droeg blykbaar fegetekenen
over u flafagtigheid. Gaarheen nu, fnoek vrijtijf, haal
u heldedaden op, fij was met meer regt doen een dapper
man, als gij: foo veel kloeker als gij. Held der Helden,
als gij meer fwigt in u felve te vermeerderen, dan in al
't geweld des werelts te dwingen. Sij trekt den roem
van alu dappere daden: fla af van u goet: u fnoel is erge-
naam van u roemgrijpheid. O fchande, een ruwe huid,
den lecu van de romp gevilt wierd 't kleed van geile hoe-
relenden! Gij doold, 't is misverfand: dit was geen lecu-
wen roof, maar d'uwe. Gij waart verwinnar van de
lecu,

31. Everfwin) Sie ook *vandit fwin*, op *Erimantus*, een berg in *Arkadien*, overweldigd, *Seneca*, en alle die de daaden van *Herkules* optellen; doch vooral een *Penning van Pofihimus*, by *Morellius*, in de 8 Taf. enoch een andere van *Maximiaan*, by *Triflan*: waar op hy dit verken levendig op fijn fchoften naar *Eurifteus* is toedrkende.

32. Roffen) Sie 't geen we fchreven, 46 pag.

33. Gerion) Soon van *Chriftaer*, koning vande groote en kleene *Balearis*, en *Ebusa*; drie *Spaansche* eilandekens in de *Middellandsche zee*. Deefen heeft *Herkules* ook omgebracht, en alle fijn vee door *Italien* naar *Griekenland* weggedreven. Men ftehd hem drielijvig geweest te fijn; of wegens gefeide drie eilandekens, of wel wegens fijn broederen; met welken hy fo leefde als of drie lichaamen alleen door een enkele fcel wierden geregerd. *Hefiodus*, in 'de *Geflachtb. der God. Silius*, 13 B. der *Pun. Oorl. Lukretius*, *Virgilius*, *Horatius*, enz. als mede *Palefatus*, en andere *Uitleggers der aloude Verdichtfelen*.

34. Helmond) Tewaarder van den *helschen hofpoort*, en den overtoegt der onderaartsche rievieren; drie (vrijfig, ja honderd seggen andere) koppen hebbende. Deefen heeft *Herkules* ontzetend, en uit fijn fchuilbok in de wereld gebracht. *Ovidius*, *Seneca*, en behalven de bovengenoemde, *Hefiodus*, *Sofokles*, *Tibullus*, enz.

Siet ook dien driekoppigen van *Herkules* geboeid, oopen *Penning van Pius*, by *Erizzo*; eentweede van *Cordianus*, by *Triflan*; en een derde *Grieksche* by *Spanheim*; behalven een oul *Marmar*, by *Choul*, 189 pag.

35. Lernefe) *Lerna* was een meer, in *Peloponnesus*, ontrent de stad *Argos*; alwaar *Herkules* dien vermaarden *Hidra*, of *waterflang* heeft omgebracht. Deefe had 79 jaa 100 koppen; en nauyliek was er eenen afgeflagen of de plaats wierd dadelyk met twee nieuwe gevuld. Alwaarom *Herkules*, door de byftand van *Iolaus*, de versdoornelene halven fchielijk met bramende toorfen toefchroeiende, het verdere groeien deefer hoofden heeft belet.

Voorts heeft *Herkules* fijn pylen in het bloed van dit *watergedrocht* gedoopt, waar door fy alle vergiftigd fjinde, zedert doodlyke wonden hebben aangebracht. *Diodorus*, *Pindarus*, *Efchilus*, *Virgilius*, behalven de reeds gemelde.

Word mede vertoond oopen *Grieksche Penning*, by *Goltzius*, in het, 7 Taf. der *Eiland. by Spanheim*, 233 pag.

36. Vervorgde) van *Anteus* is gefegd 46 pag.

37. Menspaarden) Of *Centauren*; van welke 8 pag. Deefe fijn van *Herkules* overvallen en verwonnen; pogende in het *Theffaliaanfch* gebergte, 't huis van *Folus*, fijn waard en herberger te overweldigen; quansfuis op de lucht van sekere wijn, aldaar alleen tot fijn aankomft behouden en bewaard. *Diodorus*, 4 B. 12 H. enz. gelijk ook een *Grieksche Penning*. by *Goltzius*, in het 7 Taf.

38. Jardans) *Fardanus*, Koning van *Lydien*, *Diodorus*, enz.

39. Gevild) Welke federt hem voor een kleed en te gelijk voor een onquetsbaar en fchootvry wapenrok verftrekte; fo dat by feer felden sonder de felve ons in *marmar* of op *Penningen* is voorgekomen. Ja op eenige, fo *Grieksche* als *Roemsche*, fet men, sonder fijn beeld, alleen dien huid, over den knods heen leggende; als fijn fmebeeld; te weeten by *Goltzius*, in het 26 Taf. van *Griekenl. en Choul*. 187 pag. Siet ook van deefen huid *Diodorus*, *Martialis*, *Statius*, en alle bykans die van *Herkules* fijn fchryvende.

lees, sij van u. Een wijf nau sterk genoeg om een volle spinrok te houden droeg de pijlen die met swart Lernees vergif befreke waren. Haar vuist droeg u knods, waar mee gij dieren temde. Sij zag in de spiegel hoe haar dien mannendans al flont. Dit had ik flegs gehoord; en kost het wel niet geloof hebben: maar liet nu komd dit leed van't oor voor mijn gezigt. Gy brengt mij een vriende snol voor d'ooogen, en gunt mij niet mijn leet te verheelen. Gij duld niet dat ikse verdrift, maar doet de gevange boel door't hart van de stad omleiden, om mij limadelijk te doen foers spinnen. Sy kom niet als gemeenlijk de gevange, mer ontiederhairvlegen en dekt het aanzigt niet, to teken van slavennij. Maar sij spelt grootmoedig heen, in goud geblomd gewaad, gelijk jor in Frigie ook gedragen hebt. Sij steekt 't hoofd voorborstig in de wind, als Hercules dwang, als of Echa-

lie en haar vader nog in stand waten. Misschien geeft gij u Eroler Deianira nog de schupp, en neemt dees boel tot u egegoed. En wil Hymen de Eurystie Iole met d'ontfunde Hercules schandelijk bij een koppelen. Mijn geeft bewijkt, ik tilover al mijn leden, mijn hand sijt mgreloos in mijn schoot, als ik 't befeffe. Onder veel andere hebt gij mij ook bemint, maar sonder schande: laat 'u niet rouwen, want tweemaal hebt gij om mij geploekhat. Gij dwong Achelous sijn afgewrechten hoorn in 't water te soeken, en den vermekte kop onder sijn slib'rige stroom te trekken. De menspaard Nessus sneuvelde in den stroom Evenus, die hij met sijn paarde bloed vergifte. Maar waarom dit ogehaalt? terwyl ik fit en schrijf krijg ik tijding, dat mijn man uinceerd door mijn vergiftig hemt. Og wat heb ik gedaan? Waar toet verroede de dolheit mijn ja-loeriffe

40. Pijlen) *Waar mede by Nessus, Periclimenus, de Stimpalsche roofvogels, en den arend (beul en pijniger vanden rampzaligen Prometheus) heeft d'oorfchooten. Ovidius, 9 en 12 B. der Herschepp. behalven Efcilus, Statius, Martialis, en alle bovengenoemde. Sy waaren ook aan Troien soodlottig; so dat die stad sonder haar niet ingeoomen kon worden; gelijk Ovidius gedenkt, in gemelde 9, en 13 B. der Herschepp., Sofokles, in Filoktet. en andere. Abwaarsom sy ook, ter onsterfelijke gedachtenis, in laaetere eeuwe, by die van Thurium, in de uiterste deelen van Italien, met ongemeene eerbiedigheid, sijn bewaard. Justinius, 20 B. 1 H.*

41. Knods) *Bestaande uit een swaare knobbelige stamme van een wilde olifboom; gestaan hebbende ontrent het meer Saronis, in Argia, een landschap van Peloponnesus: naderhand, na volbrachte krijgsoctosten, van Herkules, in de grond geset, en weder in een wilden olif verscheept. Apollonius, in Argonaut. en Pausanias, in de Korinth.*

Men set deselve dikmaals, nevens de boog en pijlkoek, op de kleine Gedenkpenning's van Alexander de Groote: die Goltzius, in het 33 Taf. van sijn Gricken. afbeeld; en wy onder onse weinige bewaaren. Doch op andere, alleen sonder deselve: by gemelde Goltzius, in het 3, 23, 29, enz. Taf. Choul. 187 en 193 pag.

42. Deianire) *Dochter van Eneus, koning van Etolien; eerst aan Achelous, en naderhand aan Herkules verloofd. Uit welk misverstand geschil ontftaande, Achelous, in een tweestrijd, van sijn medeminnaar is verwonnen en overheerd. Doch Deianire was niet lang meester van sijn hert; so gesejd is, met nieuwe vlammen het selve bespringende. Sy, daar op hem willende afkeerig maken, is overiens de bewerkster van sijn dood geweest; abwaarsom sy ook mistroosig met de knods van haar gemaal haar selven het leven heeft beoomen. Diodorus, 4 B. Ovidius, Sofokles, Seneca, enz.*

Haar weefen gelaet heeft men misschien noch op een Segelsteen; van welke 43 en 45 pag.

43. Hinnen) *Sie 7 pag.*

44. Achelous) *Een rivier, of liever rivierdij van Etolien, mimaar van Deianire. In de tweestrijd met Herkules, is hem sijn eenhoorn (van de boornen der rivieren spreke we elders) afgewrongen. Dit, met voorraad gevuld sijnde, is de hoorn van overuloed gebeeten. Diodorus, 4 B. 35 H. Ovidius, in het 9 B. der Herschepp. behalven Propertius, Statius, enz. doch voornaamlijk Strabo, de sijn en meeninge van hunne tweestrijd uitleggende, in sijn 10 B.*

Siet hem afgebeeld op Griekse Penningen, by Goltzius, in het 5 en 6 Taf.

45. Nessus) *Een menfchpaard, sich onthoudende aan de rivier Evenus. Welke, op sekeren tijd, hoog en geswollen sijnde, so bood Nessus sijn dienst aan Herkules, om hem en sijn echtgenoot aan de overfijde te brengen. Maar Deianire door het water gebracht hebbende, en deselve pagende te overweldigen, is by van Herkules doorfchoten. Stervende gaf hy sijn omhangrok aan Deianire, met sijn bloed alom besprenkeld, en verferde haar dat de selve de krach had om de sinnen eens verleden mans van het nieuwbemintde voorwerp af te trekken.*

Ondervuschen was deselve vergiftigd door sijn bloed; gelijk ook self de quade lucht en stank, mit het doode lichaam daar op voortkomende, al het landschap (deshalven Ozolis, of rotsig bygenaamd) heeft vergiftigd en bewalkt. Dus is Herkules door deese rok ook vergiftigd, en beklagelij vermoord. Behalven Sofokles en Seneca; Ovidius in het 9 B. der Herschepp. Statius, 11 B. der Theb. enz.

- loerffe sinen? Vervloekte Deianire, bereit u aankonts
 46 tot fterven. Sal dan u waarde man op den Eta in farden
 gerukt werden, en gij, d'oorfaak van dien gruwel, nog
 in 't leve blijven? Wat heb ik dog nog uitgezegt, om voor
 47 Hercules wijf geoordeeld te werden? Mijn dood fal tui-
 ge zyn van ons huwlijks band. Gij Meleager fult in mij
 ook een ftaal van fuffter sien: vervloekte Deianire bereij
 48 u fluks ter dood. Og vervloekt huis! Agrius fit verhe-
 ven op den Thron: en vader Eneus in zijn ouderdom
 49 alleen, en verdrukt. Mijn boeder Tydeus fwaeft verdre-
 ven in vrede linden; en broer Meleager wierlevendig
 50 verbrant in moeders noodlot flokje. Moeder Althea wrong
 't ftaal in haar boeft. Vervloekte Deianire bereid u fluks
 ter dood. Dit eenige bid ik, om d'heilgheit van ons
 egren band, dat gij niet en denkt, dat ik u om een an-
 der pol fagt van kant te helpen. Want doen gij Nessus
 blakende borft met u fchigt doorgrieft had, fpak hij:
 dit bloed heeft kragt om liefte te verwelken. Dus font
 ik u het hem met Nessus bloed beftreeken. Vervloekte
 Deianire wat draagt gij nog te fterven? Nu vaar dan wel
 ouden vader, fuffter Gorge, vaderland, en broeder die 51
 uit u land verdreve fwaeft: en gij, o laafte dag, ligt
 dat ik heden left fal sien; vaar wel, mijn man (maar og
 koft gij) en gij mijn foon Hyllus, adieu ik fterf.

46. Eta) Een hoog gebergte op de grenspalen van Theffalien, met de rug naar Doris gelegen; meeft door het fterven van Herkules berucht. Pinnius, 4 B. 7 H. Silius, 3 B. der Pun. behalven Sofokles, Seneka, en Ovidius, in het dikwijls genoemde 9 B. der Herfchepp.

47. Meleager) Van hem en zijn deerlijk omkoomen fpraakenwe, 12 pag.

Ondertuffchen twiifel ik of feker Koperftuk, onder de mijne bewaard, hem toegepaf mag worden.

Het vertoond aan de eene fide een vrouwen hoofd, koninglijk gehuld; welken ik tot noch toe dat van Altea geloof te wefen. Op de averechtfe kant fit een naakte man op een boomtronk, tuffchen een brandend alter, en een neerliggend bokjen; fijn flinkerhand ruft op fijn gebeven flinkerbeen; maar fijn rechterhand is met een onfteeken brandhout gewapend; terwijl twee bonten of fchichten aan de rakken van gemelde boomtronk hangen. Het byfchrijft luyt: ΔΙΑ ΚΛΕΟΠΑΤ... Dat is, om Kleopatra (of Aialanta; volgens Homerus, 9 B. der Il. en Anton. Liberalis, 2 Vertell.) met ik dus fterven.

Wat 'er af mag wefen, een rechtſchapen liefhebber fal het stout verklaaren van deeſe ſchoone Penning my konnen quijtſchelden.

48. Agrius) Broeder, gelijk ook Melas, van Eneus, koning van Etolien. Homerus, in het 14 B. van den Il. enz.

49. Tydeus) Soon van Eneus, broeder van Deianire, en naderhand vader van Diomedes; in het beleg van Trojen bekend. Doodte onverhoeds Menalippus, fijn broeder, en vlood derhalven naar Adraſtus, koning der Argiven; die hem met Deijſte fijn dochter deede trouwen. Was eene der ſeven Krijgs-overften voor Theben; alwaar hy ook, in een veldſlag, is omgekomen. Statius, 8 B. van Theb. en andere.

50. Altea) Dochter van Teftius, en echtgenoot van koning Eneus. Doodte Meleager, eene van haar foonen (van welke haare twee broeders waaren gedood) door het verbranden van een noodlottig fluk houts. Doch hier op berous kriegende beeft ſe ſich verhangen; fo Diodorus, 4 B. 34 H. of doorſtooken, fo Ovidius verhaald, in het 8 B. der Herfchepp. en my sien op de 77 Marmerbrok van P. S. Bartolus.

Van haar afbeelding ſprekenwe boven.

51. Gorge) Dochter van Eneus en Altea; van welke my niets aanmerkelyks is ontmoet.

THIENDE BRIEF. INHOUD.

Minos, soon van Jupiter en Europa, koning van Krete, bevoorlovene die van Athenen; om de dood van Androgeos, sijn soon te wreken, dwong eindelijk met de wapenen haar sekere belastinge jaarlijks op te brengen. Deese bestond in het senden van 14 jonge spruiten, om van den Minotaurus gedood en verstonde te worden. Onder deese ging ook, hoewel buiten het lot, Theseus, soon van de Attische koning Egeus. Welke Ariadne, de dochter van Minos, tot sijn liefde verlokt hebbende, van haar een middel ontving om die Minotaurus, binnen sijn kerker geraakt sijnde, het leven te beneemen. So ras dit was uitgewerkt, heeft by de vlucht genomen, met sich nemende Ariadne en Fedra, des konings beide dochteren. Doch op het eiland Naxos, of Dia, aanland gegaan sijnde, heeft by, op het aanseggen van god Bacchus, Ariadne, haar nachtruft neemende, achter gelaaten. Sy midlerwijlen ontwaakt, en haaren Theseus niet vindende, schrijft deesen brief, en verwijt hem daar in sijn harde wreedheid, en redeloose ondankebaarheid.

ARIADNE AAN THESEUS.

Kvond noit monster wreder, als u, Theseus, aan niemand kost ik mij slimmer betrouwen hebben, als aan u. "K vond u desen brief van de selve strand, van waar gij mij verlatende 't anker ligte. Daar mij mijn eige slaap, en u veradert loeren (o siet!) te schandelijk verriet. 'T was ogten schemerlge, den kristallijnen dau bedrupte pas 't aardrijk, en 't pluimgediert begoot de schel-

le strotjens onder de lomper te reppen: als ik nog slum-
merig en half in slaap, met de hand na Theseus tast,
'K voel niemant: 'K haal de hand in, 'k steekje weeruit,
en voel over 't heele bed: maar vint mens nog mens
gelijk. Dees schrik joeg mij de slaap uit d'oogen. 'K rijst
verbaast op, en spring met een wip van 't wedu le-
dekan. Terstou galmt mijn borst van 't hand geklap.
'Kruk

1. Borst) Onder andere teekenen van een uitnemend hartseer en treurigheid was ook het slaan en kloppen op de borst. Welk geschiede of met de vlakke hand. Seneca, in Thiest. 5 Bedr. en Troad. 1 Bedr. in de Rei. Ovidius, in de Br. van Enon. en Saf. of (gelijk in de godsdienstige plechtigheden van Cibeles) met eenige

'K ruk de ontroide lokken uit 't hoofd. 'T was nog manefchijn : ik keek of ik ergens iets vernemen mogt ; maar waar ik zag 't was niet als enkelstrand. Dan vloog ik gins dan herwaars onbesuft, en 't gulle duinfant fonk mij onder de reere voetsjen neer. En onderwijl ik de geheele strand over Thefeus fchreeude, bouden de holle roffen u naam na. Soo dikwijl ik u riep, riep u die plaats. Regt of die mer mijn verdriet was ingenomen. Daar was een berg wiens kruin dun belonmet was, nu flegs een klips van d'heeffe baren hol gefalpt. Hier klom ik op : de moet gaf mij fterkte, en overfag de geheele zee-plas foo ver 't gefigt toedroeg. Daar fag ik (want ik vond de wind immer too wreed als u) dijn fchip met vollen fchoot heen ftuiven. Of 'k fag u, of 'k viel, door inbeelding, fo koud als ijs befturen, in onmagt. Mijn fmert liet mij niet lang in flaute : fij hielp mij hand over hand uit den fwim : en 'k riep mer lud gefchal : o Thefeus Thefeus ! Waar vlugt gij, fchreuw ik, keer fchelmfe Thefeus weder. Went went het fchip, 't heeft nog fijn volle vrage niet. Dus riep ik : en 't geen mijn stem te kort quam fteef ik met handgeklap : 'k floeg taal en hand misbaar vermengeld onder een : op dat gij, 't geen u niet kofft ter oore komen, ten minften door 't uitflaan van mijn armen goet verftaan. 'k ftak aan een lange ftok een witten doek om hoog tot een baken voor u die mij vergeten had. Onderftuulken raakt gij uit 't figt : ik eerst aan 't huilen, dat mij de tranen over de befturde kake vlieten. Wat was mijn oogenwerk als mijn verlies befchreien, na datfe u fchip niet langer konden

fien? Dan rinkelte ik met loffe vlegelvolven in mijn eenigheid, als een dollé wijn-papin. Dan fat ik op en rots, om 't figt in zee te hebben, foo ftijf verkleumt als de fteen waar op ik fat. Dikwijl liep ik weer na 't bed, dat ons wel beide had ontfangen, maar nu pas een uiterleven moft ! Ik kruip, in plaats van bij u, 't eenigft dat ik kan, na de plaats die u lighaam in 't bed verwarmede. Ik val daar op, beftort 't ganfe bed met tranen, en roep : wij lagen met ons twee hier op, geef weer die twee. Hier quamen wij beide : waarom niet beide gefcheiden? Trouwlofe bedje waar hebt gij 't befte pand, mijn Ega, dog verloren? Wat raad hier? Waar fal ik hier alleen in 't wild gaan dolen? Dit's een woelft eiland : 'k hie hier geen woelftaf van os of menfchen werk. 'T is rontom zee : men fiet nog fchipper nog vaaruig om d'ongeftefdige pekelpas te befeien. Maar genomen ik trof gefelchchap, een fchip, en voorwind : waar wil ik heen? 'K mag nu in mijn land onder vaders oogen niet komen. Schoo' ik met een labberkoelje buiten zeegevaar wegftuit : 'k moet balling blijven. Nu mag ik u, Krete, bepronkt met hondet fteden, en wel eer 't queekland van de nog-fuigende Jupiter, noit meer aankhouwen. Want vader, en mijnland, door hem regtvaardig beheerft, twee waarde namen, fijn door mijn mis-drijfj verdanen. Als ik u, om niet in den dool-hof te fneuelven, een draat, tot rigten van u paden, gaf. Wanneer gij mij feite : 'k fweer u bij 't gevaar 't geen mij te ontworftelen ftat, dat ik mijn leven bij u alleen verlijten fal. Nu leven wij, Thefeus (en ik ben d'uwe niet) foo 't anders leven is, door bedrog van een

eenige harde stoffe, als pijnappelen, steenen, enz. Klaudianus, 1 B. tegens Eutrop. Statius, 10 B. der Theb. oorl. enz.

2. Lokken) Een ander teeken van een ongemeene rouw, vermengt met wanhoop en kleenmoedigheid. Van welke Ovidius, in de Br. van Saff. en 4 B. der Herschepp. van Thisbe. en 7 B. van Filomela. enz. Kurtilius, 10 B. 5 H. van Sifgambris. Siet de boertende fprek van Bion, by Cicero, in het 3 B. der Tusk. Vrag.

3. Wijnpaapin) Van welke gefproken is, 15 pag. maar het Latijn voegt 'er by, concita ab Ogygio deo; gedreven door God Bachus, bygenaamd Ogygius, als zijnde van afkomst een Thebaaner. Statius, 10 B. van Theb.

Nu word Thebe (ja self Beëria, waar in deefe stad is gelegen) naar eenen Ogygius genoemd Ogygia. Pausanias, in Beot. Strabo, 3 B. Behalven dat men alle overoude faaken Ogygia was gewoon te noemen. Hefichius, Suidas, Filo, enz.

4. Labberkeeltje) Temperet ventos Æolus, Eolus de winden inbinde; segt het Latijn. Eolus, de foom van Hippotas, is by de alouden de gebieder, voogd en tuchtriger van de winden, dien hy by bevruten of uflaat ende ruimte geeft, of te rugge roept, en in een holle fteenorger kerkerd. Virgilius, 1 B. van Eneid. Ovidius, 11 B. der Herschep Klaudianus, 1 B. der Schaak. Val. Flakkus 1 B. van de Argonaut. Statius enz.

5. Kreten) Een groot en ftederijk eiland, in de middellandsche zee. Van welke 20 pag.

6. Kweekland) Van Jupiter van heen in het eiland Krete, by de berg Ida, of gelijk menook sal vinden, Dikte, geboren is, getuygen Grieken en Latijnen, als: Apollonius, 1 B. der Argonaut. Kallimachus, in de Loff. van Jup. Lucianus, in het B. van de Offerh. Dionifius, in fijn Wereldbefchr. enz. Virgilius, 4 B. der Landgedicht. en 3 B. van Eneid.

Ik vind fijn geboorte verzoond op een Griekfche Penning van den Keifer Ant. de Drugsfame, by Choul. 143. pag. de Heer Kuiper, en andere; gelyk ik hem fie fitten op de geit (fijn voesfter) by gemelde Choul. 51 pag. op een Penning van Valerianus: als mede by Gorlaeus, op fijn 189 Segelteenjtje. Lees van die geit Ararus, in fijn B. van de Sterrekund. Manlius, 5 B. der Sterrekund. enz. Lucianus, in gemeld B. Ovidius, 2 B. van de Alman.

DE HELDINNE BRIEVEN

52

een mein-eedig man genoegzaam vermoort te zijn. Mij
 7 moft gij ook, als mijn broeder, o fchelm, met de knots
 gekneuft hebben: foo was de trou, die gij mij gegeven
 hebt, met eene flag gefpiift geweest. Nu over-denk ik
 niet alleen wat mij te lijden ftaat; maar al wat eenig ver-
 late dier kan lijden. Mij malen duifent-der-lei foorten
 van omkomen voor d'oogen; en de doot fchijnt mij
 minder pijn in te hebben, als 't verlong van de doot.
 Staag denk ik ftaks komen hier of daar hongerige wol-
 ven uit-fchieten, om my te verflinden. Mifchien dat in
 dit land ook blonde leeuwen roeften: wie weet of fig in
 dit eiland geen wreedetijgers onthouden. Ook fezt men
 dat dees zee-groote zee-gedrogen op-werpt: wie kan
 't verhoeden, dat ik met geen rappier door-regen wert?
 8 Als ik maar niet als flavin in een harde keten vervoert
 genoorfaakt wert fwarte taaden te fpinnen; daar mijn vader
 9 10 is Minos, mijn moeder Febus dogter, en, 't geen mij
 meer fou aanhangen, daar ik aan u verlooft was. Aan-
 fchou ik zee, of land, of de vlakke ftand, mij dunkt dat
 d'aard' en zee mij duifent rampen dreigen. 'K flog 't oog
 na den hemel: die dreigde mij met fijn bulbakken. Dus
 wert ik tot een prooi en aas van 't gediert gelaten. 'T gij
 dat 'er op dit land menfchen roeften, 'k mis-trou haar;

wat 'k heb met mijn fchade voor vremde linkers leere
 fchromen. Og mozt Androgeos nog leven, 't Atheens 11
 vergote bloed, en 't heilloos offer-knot verfhonen: en
 had gij, Thefus, met u qualtige knots niet gemoerd 12
 den Minotaurus [mens-ftier.] Og had ik u, om weder uit 13
 den dool-hof te komen, niet gegeven een draat, dien
 draat, die gij foo dikmaal door mijn raad op en ont-
 kluwde. 'K verwonder my fekerniet, dat gij, merden
 menfchier worfelende, g'overhant hielt, en 't monfter
 velde. Sijn hoornen konden in u harde borft niet heg-
 ten: gij hoefde geen borftftuk, 't vel was u genoeg ver-
 ceelt. In die borft had gij een ftut van kafen, Diamant,
 en een Thefus moet, die kafen morflen koft. Wreed-
 de fleep, waarom neept gij mij d'oogen foo tot mijn verderf
 toe? Maar 'k moft eens voor al een ijfere fleep flapen. O
 wreedte wind, en vrij te gered en gedientlijk tot mijn
 hartfeer. O wreedte hant, die mij met mijn broeder
 hebt vermoort: en ijd'le naam van trou door u fo vals
 beeftigt. Den fleep, de wind, en trou hebben tegen
 mij faam gefworen: dees drie overrompelden te gelijk
 een meisjen. Soo 'al ik dan ftervende geen moeder-
 tranen sien: en niemand vinden om mijn oogten te lui-
 ken! Soo fal dan mijn arme fchim in onbekende lugte 14
 fwe-

7. Knods) Van het ombrengen van den Minotaurus met een knods, is gefproken 19 pag.
 8. Slavijn) Gelijk het lot der arme flaven by de aloude fwaar en geweldig was, fo was ook het jok, de
 jonge flavinnen (onaangefien haar afkomst en adeldom) opgelegd, bitter en onverdraaglyk. Men flog haar
 in de boeyen; en dwong haar, met fmaatwoorden en geeffelslagen, de geringfte dienften in het huis te doen;
 als, weven en fpinnen, broodbakken en water dragen, enz. Euripides, in fijn Troad. en Elektr.
 Treurfp.

Alwaaron die van een grooter hert liever wilden fterven, als in dien rampzaligen ftant haar leeven
 flijten. Dit blijkt hier aan Ariadne, en elders aan andere.

9. Minos) Soon van Jupiter by Europa; koning en eerfte wergever van het eiland Kreta. Ovidius,
 en andere. gemaal van Paffia; van welke 16 pag. vader Ariadne en Fedra, gelijk ook Androgeus:
 van wiens gewroken doot, 50 pag. Is na fijn doot, van de Dichteren, onder de ftraffende en beloovende
 rechtren inde hel geplaatft. Virgilius, 6 B. van En. Propertius, 3 B. 17 D. Horatius, 4 B. 7
 Lierd.

10. Moeder) Dochter van de Son, of Febus; van wiens gruwfame verliesheid is verhaald, 7 en
 16 pag.

11. 't Atheens) Cecropi terra; land van Cecrops, fezt het Latijn. Deefe is de eerfte koning van
 Attika en Athenen geweest. Eusebius, in fijn Chron. 10. Tzetzes, 5 B. der Duifent, 18 Gefchied.
 Apollodorus, 3 B. doch miffchien van afkomst een Egiprenaar. Suidas. de Kanttekenaar, over de Plut.
 van Ariftof. Joh. Tzetzes, op gemelde plaats; gelijk 15. Tzetzes, over Likof.

Van deefe noemt men die van Athenen Cekropiden, Herodotus, 8 B. Virgilius, 6 B. van En. Silius,
 13 B. der Pun. oorl. Klaudianus, 1 B. der Schaak. Ovidius, 7 B. der Herfchepp. gelijk Attika, en
 Athenen felf Cekropia. Plinius, 7 B. 56 H. Apollodorus, 3 B. enz.

12. Minotaurus) Van deefe is gefegt, 7 en 19 pag.

13. Draad) Of leitou; van welke 16 pag.

14. Luiken) Een plechtigheid, feer naukeurig waargenomen, ontrent een ftervend menfch; welke aan-
 gen

- 15 *fwercen!* geen vriendin mijn lijk salven: op d'onbegrave romp, sal 't zee-gevoelt staan aafen: dit 's dan een graf dat ik op u verdiende. Gij sult haast landen in d'Athenen have, en moet op 't slop van u vaderlyke stat in ukragt staande, in 't verhaal hoe gij de menspaart verfloegt, en behendig uit den doolhof sloop, mij, die gij op een woest cilant verliet, ook melden: want ik hoor uit u eer-tijtelen niet geslooten te werden. U heeft geen Egeus, u geen Eetra, Pitheus dogter, gebaart, naar harde kofen, en de barre zee uitgeworpen. O God, had gij mij van 't boven-schip eens in 't ligt konne krijgen, gij had om mijn bedrukt postuur gesmolten. Aanschou nu nog maar, niet met oogen, maar, gelijk gij kont, met gedagten, hoe ick op een klip sit, die van de woeste golven wert bekleet. Siet eens hoe nijt' hair
- over't bedrukt aansigt hangt: mijn onderkleet, soo nat van tranen, als of 't doorregent was. Mijn leden trillen als koomairen voor de wind. Mijn schrift gelijkt geen schrift door 't beven van mijn vingeren. 'K bid u niet om mijn verdient, die mij soo qualijk opbrak: denkt vrij dat gij mij om mijn weldoen geen dankbaarheid verschult sijt: maar ook geen straf. Ben ik geen oorfaak van u leven, gij vint wis ook geen oorfaak van mijn doot. Nu reik ik overde grote zee mijn armen, die vast beven van 't klappen op mijn borst. Nu toon ik u bedrukt 't weinig hair, dat ik ongeplukt op 't hoofd lic. 'K bid, om dees tranen, die door u trouloosheit fromen: went, Thefus, u schip, en keer, als de wind keert: sterf ik voor u komft: gij sult mij egter begraven.

gewend wierde van den man by sijn vrouw, of weder van de vrouw by haar man. Ovidius, Klaagd. 4 B. 3 D. aan sijn vrouw. Homerus, enz. Van de ouders aan hume kinderen. Ovidius, Minned. 1 B. 8 D. Virgilius, 9 B. van En. Lukanus, 3 Pharfal. Homerus, Euripides, enz. Ingeelyks van de kinders naar hume ouderen. Ovidius, in de Br. van Penelop. Albinovanus, in sijn Livia. Val Maximus. 2 B. 1 H. Seneka, 9 B. 4 H. der Pleitfaak. Eindelyk van de aldernaast bestaande vrienden aan humen selctoogenden boesenvriend. Albinovanus, in gemelde Troofst. enz.

15. Salven) *De lijk der overledene wierden by de onde, naar een plechtige afwasfchinge, gefalft en met geurige reukwerken (kostelyk naar een somtijds boven ieders vermoogen) bestreken en opgevuld. Plinius, 13 B. 1 H. en sijn Neef, 5 B. 16 Sendb. Apulejus, 4 B. van de Florid. en 1 B. van sijn Apolog. Perfius, 3 Berisid. Lucianus, in het B. van de Rouw, Martialis, enz.*

16. Doolhof) *Waar af, 17 pag.*

17. Egeus) *Soon van Neptunus, vader van Thefus; koning van Athenen. Was met sijn soon, naar Kreta gaande, afgesproken, dat sijn schip, met zwarte seilen vertrekken, met witte sou keeren; indien by mogelijk levend en verwinnaar naar huis mogt trekken.*

Doch Thefus vergat die afspraak, en Egeus, van verre noch het schip in het swart sende, en de gewijfe dood van sijn soon geloovende, heeft sich van een roeren in zee gestort. Plutarchus, in Thef. Serfius, enz.

18. Etra) *Dochter van Pitheus, moeder van Thefus; gevangen van Kasfor en Pollux, en aan Helene gegeven; met welken sy, gelijk een dienstmaagd, naar Troien is vertrokken. Is naderhand van Akamas en Demofoon, soemen van Thefus by Fedra, in de verwoestinge van Troien gevonden en gekend. Smirneus, 33 B. van de Troj. Oorl. Trifiodorus, in Troj. Verwoest. Parthenius, in de Minner. If. Tzetzede de Kantteekenaar van Euripid. Diodorus, enz.*

19. Hangt) *In bovengemelde gelegenheid van rouw en droefheid, was men gewoone de vlechten van het hair los te maaken, te ontknopen, en het op de schouderen te doen hangen. Livius. 1 B. 26 H. Florus, 1 B. 1 H. Ovidius, 3 B. der Alman. en 3 B. der Minnek. Tibullus, 1 B. 1 D. en 3 B. 2 D. Virgilius, 4 B. van En.*

Self ook in lijksaatsen, en begraven nissen. Ovidius, 2 B. der Alman. Terentius, in Form. 1 Bedr. Petronius, van het Efechich Vrouwten, enz.

E L F D E B R I E F .

I N H O U D .

Makareus en Kanace, kinderen van Eolus, der winden opperhoofd, bestiepen malkanderen, onder de snode dekmantel van bloedverwantschap. Doch Kanace wierd swanger. Beviel van een jonge soon, welken als haar voetster uit het hof wilde dragen, om elders in het heimelijk te doen opvoeden, so is deesen handel ontdekt door sijn kryten. De Vader dit gerucht hoorende, liet het onnooselkind jaadelyk voor de honden werpen, en sond een blooten degen aan sijn ontaarde dochter. Maar aler sy met dit geweer haar leven eindigt, schryft sy aan Makareus, (sich inden tempel van Apollo verskerd hebbende) verhaald haar ongeval, en bid hem de beenderen van het kind te versaamelen, en, nevens de haare, in een lykbusje te begraven.

KANACE AAN MAKAREUS.

Dog so gij mijn schrift door 't kladden hier en daar linker't bloot rappier, 't schrijfpapier vlak op de schoot: niet kontlesfen, denkt dat het is bemoft met 's harten bloed. 'K heb in mijn regterhand de pen, in mijn linker't postuur schrijft Kanace aan haar broeder: so dunkt mij kan ik mijn straffe vader best behagen. 'Kwente wel dat

1. Pen.) *Het schrijven der oude geschiede met een stilet of griffie, op houte bordekens; konfelijk met was overgesmeerd. De griffie was onder fcherp en puntig. waar mede sy in het was fchreven; en boven bot en plat, om, met dat deel, uit te wagen, en te overftrijken het geen hen in het gefchifte mogt mikaagen.*

Siet van deeze bordekens, Plautus, in Bacchid. 4 Bedr. 9 Ton. Martialis, 14 B. 3 Snel. Ifidorus, 6 B. 8 H. enz.

Van bes yseren of beene stilet, Job. 19 H. 24 vers. Ovidius, 9 B. der Herschepp. Horat. 1 B. 10 Berisp. Prudentius, in de Martelk. 9 Gef. Boethius 5 B.

Doch

dat hij zelfs aanschouwer van mijn moord was, en't werk als werkbaas op quam nemen. Hij fou, volgens sijn woefsten aart, vrij verwoeder als sijn winden, mijn eigen moord met droge kaken konnen aanschouwen. Gewis doet het veel met barste winden om te gaan: hij vlijdig euvel wel na sijn onderdanen. Hij heeft over de zude, wesse, noorden en scheurigen oostwind. Hij heeft teilaas, over wind, maar bedwingt sijn hevige grimmigheid niet: en roept dat hij minder heerfchappij, als vuile driffen heeft. Wat baat mij, dat ik door mijn gellagten hemel verheve zelfs Jupiter voor mijn maagfchap ken? Daar ik niet te min mijn doodpriem in de tengere vuift heb, die harde handen beter pralten? en Makarous, was den dag, die ons koppelde, verfehnen na mijn dood! Waarom hebt gij, broer, mij oot meer als nietbroederlijke liefde bemind? Waarom toonde ik u meer mins als een fuster roefont? Ik voelde ook al brand, en't kittelen, gelijk ik wel eer had hoore seggen, van 'k weetniet wat God, in mijn ingewand. 'K wierct bleek in't aangefigt: mijna ribben kost men tellen. Mijn eetensluft vergink, mijn kakers kregen klem. Ik fleep onnuttig, ijder nagt geleck

mij een jaar: ik figte fonder reden. 'K sag eger geen reden waarom ik dit alles leet: 'k wift niet eens wat een minnaar was; maar 'k was reets van de min verwont. Mijn oude voedfter rook 't aldreest dees vonk, en fei mij eerst, og Eools kind, gij mint. Ik schoot een blos, flog van fchaamte, 't gefigt in mijn fchoot, en gaf, al fweeg ik ftil, teekens genoeg van bekentenis. Nu begoft mijn ontmaagden buik reets te fwellen, en 't fluijkpak mijn fwanger lighaam te verveelen. Wat wift mijn voedfter niet al kruiden en juleppen te vrouwen, en falf fonder fchroom onder den buik te fmeeren, om de vrugt (dat 't eenigfte was 't geen wij voor u verborgen hielden) met kragt af te feten. Maar og, het fterke kind weestron dit moord-tuig, en bleef in fijn blind harnas fcheurvrij. Nu waaren reets nege maanden verlopen, en de tiende van mijn dragt in koers. Ik wift geen oorfaak van mijn fchielijke ween, ik was een nieu foldaat, en wift niet wat baren te seggen was. Ik kraakte en fchreude. Sus, wat doet gij, wilt gij u eigen fchand rugbaar maken, riep d'oude bes? en floot my de gapende mond met de hand. Wat doe ik, arme doos? mijn ween perfsten my tot

Doch fy fchreven ook met een riet (calamus hier, en elders arundo in het Latijn) volgens Psalm. 15; 2 vers. Martialis, 9 B. 14 Sneld. en 14 B. 33. Sneld. Plinius, 16 B. 36 H. Aufonius, Apulejus, enz. Inkt gedooft. Plautus, in Mostel. 1 Bedr. 3 Ton. Martialis, 14 B. 5 Sneld. Ifidorus, 19 B. 17 H. Vitruvius, 7 B. 10 H.

Op papier. Martialis, 9 B. 101 Sneld. en 14 B. 2 Sneld. Ifidorus, 6 B. 9 H. Plinius, 13 B. 11 en 12 H. Doch, voor het uitvinden van papier, op bladeren van boomen. Plinius, 13 B. 2 H. Virgilius, 3 en 6 B. van En. enz. of fchorffen van boomen. Plinius, 13 B. 11 H.

2. Oostewind) Eurus in het Latijn; dat'er ook pennax, wicken, voevoegd; aangefien de winden meeren-deels, wegens hunne snelheid, gevleugeld worden afgebeeld, by de Dichters; gelijk by Ovidius, 6 B. der Herfch. en Virgilius, 3 B. van En. Boreas of Aquilo.

Ja zelf sijn de kinderen van deefe fchichtige gotheden vleugelen toegevoegd; zweeten Zetens en Kalais, foonen van Boreas. Ovidius, 6 B. der Herfch. Val. Flakkus, 1 B. der Arg. Virgilius, 3 B. van En. Higinus, 19 Vertel. Palefatus, enz.

3. Voetfter) Doorgaans worden by de Grieken de voornaame vrouwen van haar oude voetsters vergefelschapt; als sijnde gemeenlijk de getrouste getuigen van alle, ook haar heimelyke bedrijven. Dusdanige was Barce by Dulo. Virgilius, 4 B. van En. Karne by Scilla. Virgilius, in de Ceiris. Beroë by gemelde Ovidius, 3 B. der Herfchepp. enz. Dusdanige vindt gy ook, fonder uitgedrukte naam by Mirra, Medea, Fedra, enz. by gemelde Ovidius, Sencka, en ontelbaare Andere.

4. Thiende) Het Latijn fegt: Dena Luna movebat luciferos aquos; de thiende maan mende haar lichtende paarden. Want de maan of Diana ontmoet my veeltijds, ftaande op eenen wagen. Virgil. 10 B. van En. voortgetrokken van twee paarden. Ovidius, in het 1 B. der Klaagd. 1 D. 1 B. van de Minneraad. of van muilen. Felus of van herten. Klaudianus, 3 B. van Stilich. of wel fommijlen ook van offen. Aufonius, in den B. aan Paulin. en Prudentius, 2 B. tegens Simmach. Klaudianus, 3 B. van de Schaek.

Siet haar op de volgende Penningen; van welke de eerste (sijnde van Julia Domna) Choulius; en de tweede (van die van Delos) Goltzius is ontleend.

f. Lucyn)

tot schreeuwen; maar vrees, woester, en schaamte krop-
ten in. Ik loos fugt, 'k slik de halfgebalke woorden
in den hals, en moeft mijn eige tranen versfvelgen. Ik
5 sag mijn dood voor d'ooogen: Lucyn gaf hulp nog trooft,
6 en moeft ik sterven, mijn dood moeft euvel fchandig klin-
ken. Als gij mistroofigh 't kleed van 't lijf, en 't hair uit
het hoofd rukkende, mij onhelfde, en borst aanborst
drukkende weer barens kragt gaf. Leef, feitgij, fuffter,
leef lieve fuffter, en dood geen twee zielen in een lijf.
Schip moet en kragt: gij fult u broeders bruid werden;
een bruid van die u moeder gemaakt heeft, en vrou fal
maken. 'K was dood, geloofd mij, maar herleefde op
dit woord, en verloffte van mijn vrugt, en fchandig pak.
Wat juigt gij al? Vader Eool fit hier midden in 't hof:
de fchandvlek ['t kind] moet'er fluit uit vaders oogen.
De vlijgite bes beftommeld het kind in groente, in witte
olijfranken, en ligte windfelen: dus gaat zij mer't wigte
te kerk, veinst of sij offere moft, en begoft tebidden.
'T volk maakt haar, dusdevoot, nuim baan, felfsvader
week ter fide. Nu was zij reets bij den drempel: als
't kind begoft te fchreien dat vader hoorde, en fiefte
ve verrade. Fluks grijpt Eool het lam, ontfangt de fchijn-
valfe offerhande, en bulderd aan 't geneel hof weergalm-
de. Gelijk 't water voor en foewind flubbeld en
't boomloof door, en fagte koelte ritfeld, vo trilden al

mijn leden, en beefden de bedftee onder mijn lijf. Hy
fchoot toe, hangt mijn fchande met bulderen aan de klok-
reep, en hielt fijn handen nauwlijks uit mijn bedruekt ge-
figt. Ik koft van fchaamte niet als tranen florten, en
van kille fchrik geen woord uitten. Reets had hij al
belast, 't wigte in de wilderniffe te worpen ten proi van
d'honden en 't gevogelde. Maar 'tonnofel fchaapje fchrei-
de, als of 't fijn ledde gevoelde, en bad fijn groorvaar in
fijn taal gena. Hoe dunkt u, broeder, dat ik doen te
moe was? (want gij kont mijn hart by 't uwe wenen)
als mijn vlees en bloed in mijn tegenwoordigheit door
een fchelm gebragt wiert na 't bos tot een aas van de
wolf? Doe hij uit mijn kraamkamer was, begon ik eerft
mijn borst te beuken, en 't aanfigt op te krabben. On-
7 derwijl komt'er een trawant van vader, bedruekt van ge-
laet, met de degen inflappen, en fprak dees harde taal:
Eool fent u dit ftaal (met gaf hij 't over) en laft u te over-
wegen na fchuldverdiest wat hij daar mee voor heeft.
Og 'k weet dit wel: 'k fal 't rwe ftaal, dit vaderlijk ge-
fchrek, kloelmoedig in mijn borst begraven. Is dit, o
vader, de bruidfchat tot mijn egt bereit? Is dit een huw-
lijks gave om u dogter te verrijken? Weg, bedroge huw-
lijks God, met u fakkels, en pakt u fluks uit dit ver-
vloekte hof. Maar brengt u rooftern hier, die gij in
de vuift draagt, fwarte rafernijen, en fteek daar mee
mijn

5. Lucyn) *Das Juno de voogdesse en beschutster der trouwende, en te gelijk der kraamende nietw-
getroude waar, is 15 pag. vertoond.*

*Leer nu hier dat Diana en Juno, ontrent deesen handel eengodheid fijnde, van de fchrijvers over de
voortteelinge fijn gefield.*

*So worden dan ook de benaamingen Awt'ōvη, Riem ontbindster (Apollonius, en fijn Kanteekenaar)
Lochia Kraambewaartster (Plutarchus, Diichred. 3 B. 1 Vr.) Lucifera, dag of leven aanbrengster
(Cicero, 2 B. van der God. Nat.) Ilichia, Lucina; enz. (Katullus, op de bruil. van Manl. Teren-
tius, in Andr. 3 Bedr. 1 Ton. Plautus, enz.) fo wel Diana als Juno toegevoegd.*

*Doch deefe vind ik op de Penning van de keizerinne Faustina, by Oudaan, 51 Taf. 3 P. op deefe wijze
verbeeld.*

6. 't Kleed) *Sijn kleederen te fcheuren en van het lichaam te rijten, was ook een feer gemeen bewijs
van onzijdijk hertfeer, en onverftebaar ongeduld.*

*Welke gewoonte ons ook ontmoet in de H. Bladeren, als in het B. der Recht. 11 H. 35 Verf. en het
2 B. der Kon. 6 H. 30 Verf. en elders meer. Doch by de dichteren op alle plaatfen, alwaar mengroo-
te rouw en droefheid wil verbeelden. Siet Ovidius, in de Br. van Enon. Virgilius, 12 B. van En.
Statius, 2 B. der Mengeling. 1 D. enz. En voornaamlijk Seneka, in Troad. 1 Rei.*

*(7k, Krabben) Een byzonder teeken van een duldloofse rouw, te stellen by het kloppen op de borst, 't hair
nitrukken, en klederen fcheuren: waar af verfond, en 27 pag.*

*Siet deefe buitenspoorige uitdrukkinge van wanhoop en mistroofigheid by Ovidius, in gemelde Br. van
Enon. enz.*

8. Huwlijkgod) *Van hem en fijn afbeeldinge is gefproken, 7 pag.*

9. Rafernynen) *Van deefe is gefchreven, 9 pag.*

10 mijn lijktapel in brand. Trouw, sulters, met beter heil en fegeu als ik, en spiegeld u aan mijn misdad. Wat misdreef mijn kind, nog so weinig uren geboren? waar mee verdiedde 't pas gebore schaap grootvaders ongen? Kost het de dood verdienen, soo mogt men 't schuldigh oordeelen. Maar og, dat arme wigt sterft om mijn misdad. Og mijn lam, moeders smert, aasvoor scheuften dieeren, ai mij! gij wert verfeuert op ugeboorten dag: og fchaap, deerlijk pand van mijn onfalige min, dit is u erften dag, dit fal u laafte fijn. Ik mogt u lijke met geen moeder tranen beftoren, mijn afgefehooren hair niet in u grafje brengen. Ik mogt niet

op u kil lighaampje de laafte kusjens plukken. Nu fcheurt het gultig wild mijn tenger ingewand. Ik fal ook met dees wond mijn kind in 't graf volgen, niet lang moeder, en niet lang kinderloos genocot werden. Maar gij, [Makareus] die van u rampfijge fufter vergeefs bemint fijt, vergaar u kinds verftrofd gebeente: breng het bij moeders aas in 't graf, en doet het met mij in een en defelwe abus, al valt fij nog fo klein. Leef lang, gedenk mij altijd, florttranen in mijn wonde, en fchrik niet voor het lijk van u beminde. Voldoet gij dog dea laft van u te fel verfoete fufter. Ik fal vaders hoofd volgen.

12

13

10. Lijktapel) *Het verbranden van de lichamen der afgeftorvene is al een oude gewoonte en plechtigheid; byzonderlijk by de Grieken, ontrent de tijden der Thebaanfche en Troiaanfche oorlogen.* Statius, 7 en 12 B. van de Theb. Homerus, 1 en 23 B. van Il. *Ja ook laater.* Thucidides, 2 B. en Lucretius, 6 B. van de fterfte binnen Athenen. Terentius in And. 1 Bedr. 1 Ton, Lucianus, in het B. van de Rouw.

De Romeinen fijn deefe gevolgd; te weten van Romes opbouw (hoewel het Plinius, 7 B. 54 H. tegenfpreekt) bykans tot aan de regeering van Theodofius de jongere. Makrobios, 7 B. 7 H.

Dus, fiet de verbrandinge van Remus; by Ovidius, 4 B. der Alm. van Paullus; by Silius, 10 B. der Pun. oorl. van Pompeus; by Lukanus, 8 B. der Farfal. enz.

Doch ook andere volkeren; als de Gallen, Duitschers en andere Noordelijke, hebben, in den ouden tijd, deefe verbrandinge in het gebruik gehad. Cefar, 6 B. van de Gall. oorl. Tacitus, in het B. van Duitf. 27 H. Mela, 3 B. 2 H.

Geenfins die van Egipten; noch die van Perfen, het vuur als een godheid eerende. Herodotus, 3 B. Laertius, in fijn Voorreden en in Pirrh. enz. *gelijk ook niet die van de alderoudfte tijden.* Cicero, 2 B. van de Wett. Arnobius, 6 B. tegens de Heid. fprekende van Cekrops, koning van Athenen.

Nu gebruikte men, tot deefe verbrandinge, opgefchapeld hout; felden gefneden of gefchaaft (van deefe dertelheid fpreekt een wet by Cicero, 2 B. van de wett.) maar doorgaans ruw en vers afgekapt. Virgilius, 6 B. van En. Silius, 10 B. der Pun. oorl. Statius, 4 B. van Theb. enz. *Doch fter Plinius, 35 B. 7 H.*

Van de toorfjen, waar mede men deefen houtftapel dee branden, fpraktenwe 27 pag.

11. Afgefechooren) *Onder de plichtplegingen by de graven was ook, het offeren van hune afgefechooren hair op defelwe.* Sofokles, in Elektr. Treurfp. Euripides 3; in Helen. Treurfp. Heliodorus, in Karik. Ovidius, 3 B. der Herfchep. Propertius, 1 B. 17 D. Statius, 5 B. der Mengel. 3 D. Seneca Hipp. 1 Bedr. Petronius, in fijn Berifpchr. van het Efefer vrouwtje. Max. Tyrius, in fijn 8 Orat. Agathias, in den Bloemh. 3 B. enz.

Doch deefe plechtigheid gefchiede niet alleen by de graven; maar ook felf by het lichaan van de verfeh overledene, in fijn uitwaard. Dionifius, 9 B. Ovidius, 3. der Herfchep. Statius, 7 B. der Theb. oorl. Homerus, 23 B. van Il.

Wat meer is, men hing het afgefnevene hair van den overledenen buiten aan de deur van fijn geweezene woning; volgens Euripides, in Alceft Treurfp.

12. (Abus) *Op dat evenwel niet alles door het verbranden fou verlooren gaan, maar iets ter gedachteenis mogt bewaard worden, verfamelden de naaftbeftaande, de vermorfelde beenderen, en ftooten defelwe in buffen, of potten.* De kanteekenaar, over de 4 liad. Thallus, in den Bloemh. 3 B. enz.

Deefe waaren van aardwerk. Propertius, 2 B. 11 D. Krinagoras, in gemelde Bloemh. 3 B. 6 H. Van marmor. Dio, 76 B. Van filver. Ammianus, 19 B. 2 B. Virgilius, 6 B. van En. en eindlijk van goud. Plutarchus, in het lev. van Demetr. Eutropius, in Traian. Spartianus, in Sever. Mofchus, 4 Herdersgef. Homerus, 23 en 24 B. van Il.

Diergelyke vind men noch heden in Polen. Jak. Mellen, in fijn Verhand. in Hoogduitsland. Chrif. Ad. Balduin. in fijn Verhand. in Prenthe, en andere plaatsfen van Nederduitschland. Joh. Pikkard, in de Befchrijv. van de Antiq. van Drenthe.

So fijn, in het jaar 1685, eenige ontalijke, buiten Borger, een dorp in Drenthe, onder eene der wijd-vermaarde fteenhoopen (Huinebealdengefegts) gevonden, nevens de doobenderen, mij ter hand gefelt. Siet de Aanteekeningen van mijn GALLERYE, 32 pag. Doch byzonderlijk die van mijn POEYSE, 61 pag.

13. Traanen) *Deefe quamen byzonderlijk te pas in het betreuren der overledenen: en desweegen word van haar doorgaans, by deefe gelegenheid, gewag gemaakt.* Terentius, in Andr. 1 Bedr. 1 Ton, Korip-

pus, 3 B. Ovidius, Pontusk. 1 B. 10 D. 4 B. der Herfchepp. en in de Br. van Saf. enz.

Ook niet alleenlyk by en op het licchaam van den afgeftorvene; maar ook zelf op en ontrent fijn graf en fagerftede. Ovidius, Klaagd. 3 B. 3 B. Petronius, van het Efeftif Weeuwije.

In deefe plechtigheid, om den handel en volmaakten ftant te geven, behielp men fief met praëctik, of gebuurde wijven; die, met haar geleende traanen, by manier van fpreeken, de maat flogen, en een wijfe op het behuilen der afgeftorvene fielden. Feftus, Lucilius, 22 Berifpd. Horatius, in fijn Dichtk. Efofus, in de Fab. van den Rijkkaard. enz.

TWAALFDE BRIEF.

INHOUD.

Jafon (waar af boven, in de Aanteekeningen, meerder is gefproken) met de fijne in Kolchos geland zijnde, wierd van Medea, des konings dogter, wel ontfangen, en daadelyk bemind. Hier op volgde dan een plechtige trouwbelofte, met onbreekbaare eden wederfijds gefterkt; terwyl de prinses, boven alle andere in het toveren erwaaren, hem leerde, en met eene de middelen ter hand felde, waar mede hy tot fijn voornemen fou geraaken. De gulde vacht dan, door haar toedoen, bekomen hebbende, is hy bevenelyk, met fijn verloofde bruit weggevloden. De koning fet haar met fijn lijfwacht na Maar Medea houd hem tegen; met Abfirtus, haaren broeder, te dooden, van een te ruyten, ende van een gereetene leeden langs de zee te ftroojen. Dus ontflippen fy het gevaar, terwyl de vader de al om geftroode ftukken van fijn omgebrachte foon oprifcht. Sy herfeld, door haar konften, den afgeleefden Eëtes, Jafons vader, fijn befwekene krachten, met een tweede jeugd. Dit alles niet tegenftaande word Medea van deefen ondanckbaaren veracht en verlaaten. En hy verliest op Kreufa, de prinses van Korintben. Terfoekt haar, ontfangt haar, en trouwde haar. Midlerwyl fende Medea deefen brief; trachtende met verwijzingen en dreigementen, dien trouwlofen Jafon aan haar voorledene gunften en weldaaden te doen gedenken.

MEDEA AAN JASON.

Ik Kolcher Koningin stont u wel ten dienste, doen gij door mijn konst hulp verfogt. Doen hoordende schikgodinne, die's menschen levens draat spinnen, mijn spin afgesnoort te hebben. Doen kost Medea nog gelukkig sterfen. Al war ik federt dien beleefde, was ellende. A mij! waarom moest ik het Theffalier fchip [Argo] door flukke gasten beroeit op Frixus guide vagt kome tornen? Waarom moft Kolchi oit 't Magaces fchip Argo sien, en een Griekfen hoop uit Fafis froom flaben? Waarom was ik te bijfter verflingert op u blond hair, u braafpouftuir, en valfe vleitong? Maar doen dit eerste fchip, bemant met ftoute borften, onfe ftraand dorft naken, hoorde d'ondankbare Jafon tegen d'opgefpelde mulen en vurigen adem der ftieren, sonder fchild van mijn leuiden gefhormt te hebben. Hy had de tanden horen te fagen, om gelijk getal vijanden te verwekken, foo was den fajer van zijn laad vermoort. Bloed! war trouloosheit was doen metu, o fchelm, verftikt, en plagen van mijn hals gewecrt geweest! 'T genoegt nog eenigfins ondankbare weldaade te verwijzen. Dit 's d'eenigfte vreugde die ik van u fcheppen fal. Gij voert uit ooms bevel met u noit bevre fchip na Kolchi, en belande in mijn welig vaderland. Daar war Medea 't geen nu hier u nicuwe bruit is. So rijk haar vader is, was mijn vader mee. Hij heerfchte over Korinten, wiens landhals met twee Zeën belabte

1. Kolcher.) Te weeten van Kolchis. Dit lag in Aften, aan den oostelyken boek van den Pontus Euxinus, of Smarte Zee; ten noorden met den berg Korax (een deel van den Taurus) ten oosten met Iberia; ten zuiden met de riviere Fafis; en ten weften met de gemelde zee bepaald. Mela, 1 B. 14 H. Plinius, 6 B. 5 H. Heeft, en voed veelerhande vergiffige kruiden en planten: 't welk oorfaak heeft gegeven aan het geene men de tooveryen van Medea toefchryft Horatius, 2 B. 13 Lierf. en 5 en 17 Toefang.

2. Schikgodinnen.) Gezegt Klothe, of Draajende; Lachefis, Lootende; en Atropos, Niet-omkeerende; Jochteren van Erebus, of Hellegod, en de Nacht. Van deefe, ook Parken geheeten, Stellen de aanloude fchryvers de eerste over's menschen Geboorte, houdende de fpinrokken; de tweede over deszelfs Levensloop, de spil omraajende; en de derde over de Dood, den draad afsnijdende. Varro, Kapella, Apulejus, Servius, over het 4 Herdersgef. de Dichteren, Tibullus, Propertius, Horatius, Martialis, Seneka; doch voor alle Katullus, in het Bruiloftsged. van Pel. en Tliet. Deefe drie, nevens haaraaracht aardig afbbilderende.

Sy komen my voor op sekere Penning aan Diokletianus, by Spanheim; waardig om ook allierter neergesield te worden.

3. Schip) Van Argo, en die met haar naar Kolchos voeren, is gefproken, 28 pag.

4. Vacht) Wat dit is geweest, pogen wy te vertoonen, 26 pag.

5. 't Magnees) Magnesia, het landfchap der Magneten, is gelegen in Macedonien, tuffchen Theffalieu en Pieria, op den oever van de Egeefche zee. Strabo, 13 B. Mela, Plinius, enz.

Doch Magnees is hier Theffalifch; terwijl de dichters onophoudentlijk gewoon zijn te noemen een deel voor het geheel.

6. Fafis) Van deefe rivier is gefproken, 39 pag.

7. Stieren) Het temmen der ftieren is vertoond, 27 pag.

8. Tandén) Wegens het faajen der tanden is ook gefchreven, 27 pag.

9. Korinten) Allereerst Egre geheeten; fijnde de oudste ftad van Achaje, gelegen tuffchen de Ionifche en Egeefche zeën, op den Iftmus, of smallen hals (van welken, boven 18 pag.) van Peloponnefus; met twee havens, Lecheüs en Schenus, wederzijds verciert.

Siet het lof, wegens haar fchoonheid en vermogen, by Florus, 2 B. 16 H. Cicero, in de Orat. voor Manil. en tegens Rull. en in de 1. tegens Verr. Horatius, 1 B. 7 Lierg. Statius 7 B. van Theb. Strabo, S. B. behalven Paufanias, Thucidides, Livius, enz.

- 10 belt wert: vader over't kille Scyten, foo ver't sig ter
 11 linker zijde van de Pont Euxin uittrekt. Vader Eëta hal-
 12 de u jonge borsten in, en sette u vreemde Grieken op zijn
 13 borduur setels aan tafel. Doen had ik u in 'roog, doen
 leerde ik u eerst kennen, dat was d'eerste krak van mijn
 kuifse ziel. So haast ik u sag, wiert ik verukr, en bran-
 14. de door ongewoon vuur, even als een fakkel voor de
 beelden en autars der grote Goden. Gij waart schoon; 15
 mijn noorlot sleurde mij vast: u oogen hadden mijn ge-
 sigt reets betoverd. Dit hebt gij, o schelm, gemerkt:
 want wie kan de liefde wel ontveinfen: sij melt haar sel-
 ve als vuur door 't opvlammen. Midlerwijle seit u den
 Konink, dat gij d'hatteckigewilde stieren voor de ploeg
 moft temmen. Dit Mars gedrogt was meer als door
 d'hoor-

10. Scyten) Een groot en seer wijl uitgebreid landschap, aan weersijden den Donau, so wel in Europe als Afie gelegen. Bepaald sich hier met den berg Immaus, en voorts met de Sarmaten; daar weder met den Oceaan, en de Kaspijsche zee; en heet bedde, voor het meeste gedeelte, Tarsaryen.

Van haar spreken (behalven Plinius, Ptolemæus, enz.) Kurtius, 6 B. 2 H. Justinus, 2 B. 2 H.

11. Euxija) Wel eer A'ξυα, dat is, de onvrje, en ontoegankelijke genoemd. Een wijdsgetrekte zee, bestooten van de Cimmsische en Tracische Bosforen, tusschen Europe en Afie.

Was wel eer ontoegankelijk, als gesegt is, wegens het dagelijks stroopen en moorden van de bygelegene Scyten; doch, naar het leggen van verscheidene steden op haaren oever, door die van Ionien, Εὐξινος, voor de reisgers vry en toegankelijk. Strabo, 7 B. Ovidius, Klaagd. 3 B. 13 D. en 4 B. 4 D. en weder, 5 B. 2 D. enz. behalven Diodorus, Mela, Solinus, en andere.

12. Eëta) Koning van Kolchos, en bewaarder van het Gulde vlies: van welke 28 pag.

13. Setels) Liever tafelleden: want wy weten dat de aaloude in hume maaltijden niet hebben aan ge-
 seeten, maar aan gelegen. Fedrus, 4 B. 24 Fab. Plautus, Terentius, Horatius, Martialis, en Juvenalis,
 op verscheidene plaatsen.

Te weten op bedden; by de magtige en aansfenlijke hoog en verheven, van het aardrijk. Virgilius,
 2 B. van En. en konstfelijk gewrocht, van marmar. Plin. 5 B. 6 Br. 2voor, Makrobjous, 3 B.
 13 H. Statius, 3 B. der Meng. 1 D. Plautus, in Stich. 2 Bedr. 2 Ton. Citroenhout. Plinius, 9 B.
 15 H. enz. Koper. Cicero in de 4 Verrin. Plinius, 34; 3. Silver, Lampridius, in Elagab. Suetonius, in
 Kalig. 32 H. Martialis, 8 B, 33 Sneld. en eindelijk van Goud. Plinius, 33 B. 11 H. 37 B. 2 H. Martialis,
 9 B. 25. Sneld. Bespreid met purpure, en heerlijk geborduurd dekkleeden. Horatius, 2 B. 7 Berisfd. spre-
 kende van de myfemaaltijd. Cicero, 5 B. der Tusk. Vraag. in het geval van Damokles; Juvenalis, in
 het 6 Berisfd. Lukanus, 10 B. der Farfal oorl. Athenëus, 2 B.

Doch by de schamele en behoefte laag aan de grond; en somwijlen alleen uit gras, kruiden en groene
 sooden bestaande. Ovidius, 1 B. van den Alman. en 8 B. der Herschepp. Tibullus, 2 B. 5 D. enz. enfel-
 den uit beter stoffe als hout. Horatius, 1 B. 5 Br. Terentius, in de Gebroed. 4 Bedr. 2 Ton. Seneca, 95 Br.
 enz. en als dan met ruige vellen overdekt. Ovidius, 1 B. van den Alman. Seneca, in gemelde Br.

Eindelijk waarendeese tafelleden in getalle gemeenlijk drie: waar van ook de plaats, alwaar men de
 selve toerustede, triclinium was genoemd. Vitruvius, 6 B. 5 D. 10 H. Fedrus, 4 B. 24 Fab. Suetonius,
 in Tiber. 74 H. Cicero aan Attik. 13 B. 50 Br.

Maar, heeft men nooit, en nergens, aan tafel geseeten? Ik segge ja; dewijl ons de schrijvers dat ge-
 noegsaam aanwisen. Virgilius, 8 B. van En. Servius, over het 1 B. van En. Ifidorus, 2 B. 11 H. Athe-
 nëus, 1 B. getuigen, behalven Homerus, dat de aaloude helden hebben aangeseeten. En van deese ver-
 told de laatste, in het gemelde B. dat Alexander eens 400 legerhoofden, op goude en silvere tafelftoelen,
 aan dee sitten.

Doch by de Macedoonders lag men wel aan tafel; maar evenwel niemand, als die (sy waaren ongemeene
 liefhebbers van de jagt) een wild verken in het open veld had komen moeft.

Alwaaron Kaffander, beheddende reeds 35 jaaren, nevens sijn vader moest aanstien; om dat hem dat
 geval noch nergens was overgekomen. Athenæus, 14 H. van het aangetogen B.

Sie dit aanleggen op een brok Marmar, by P. S. Bartolus, in de 69 Afbeeld.

14. Fakkel) Pinca teda segt het Latijn; nademaal de toortffen enlichten der oude meerendeels beston-
 den uit een afgeknotte tak van een pijnboom. Siet het gene gesegt is, wegens de bruilofstoorffen, 27 pag.

15. Altaaren) Dat ook de aloude, by den klaren dag, ontrent hume altaaren, onder het offeren,
 lampen en toortffen hebben gebruikt, getuigen (behalven Baruch. 6 H. Seneca,) de Christene schrijvers,
 deese dwaasheid afkeurende en verwerpende; Laktantius, 6 B. 2 H. Hieronymus, tegens Vigilant. Kle-
 mens, Alexandrin. 1 B. 67 H. en Andere.

d'hoornen vervaarlijk: den adem die 't uicbles van ijs-
 lijk vuur en vlam. De voeten waren baar koper, de mui-
 len met koper belagen pek swart van den heetenadem.
 Nog wiert u belast te sjen met u ter dood gedoemde
 handen het slangand faad waar uit krijgsvolk stont op te
 schieten: dat met hun r'saam oggewasse wapenen u aan-
 randen, en 't loon des sijers rijt maken fou. U laarste
 en swaarste werk was, d'oogen van de noit slapenden schild-
 76 draak door eenige konst aan 't sluimeren te helpen.
 Als u Eëta defe last had voorgehouden, schoot gij gelijk-
 lijk met verbaathite op, en vlooguit schrik van de pur-
 17 18 pere tafelsfels. Hoe ver was 't doen van daar Kreüsa's
 rijk en bruidschaf te meenen, de magtigen Kreon tot
 schoonvader, en sijn dogtert tot eeggenootte nemen! Bed-
 rukt ginkt gij heen: ik volg u na met tranen in d'oog-
 19 en, en seg binnens monds: God bewaar u. In mijn
 kamer te rust gekonden kreet ik den geheele lange nagt
 over. Want mij maalde voor oogen die stieren, 't ver-
 vloekte faadvolk, en wakenden drank. Hier stont de lief-

de, daar vrees: de vrees vergrote mijn liefde, tot dat
 's morgens sulter in mijn kamer quam, en sag, hoe mij 20
 't hair verwart was, hoe ik op 't aansigt lag, en 't gantfe
 bed met tranen had bedaut. Sij bat mij voor de staa- 21
 niërs (sij bat, en een ander fou 't heil tredden) en
 't geen sijn voor Jafon bat willedike haar in. Daar staan
 een bos van hars en eikboom soo digt bewassen, dat 'er
 schier geen founstalen door heen konne schijnen. Hier
 in stont, en had lang geflaan een wout kerf van Dia- 22
 na, waar in de Godin was goud met barbare handen staat
 nageboest. Misschien is u met mij die plaats al vergeten.
 Daar t'saam gekomen sprak gij aldereerst des schelmfe
 woordeu. De Fortuin heeft u de magt en 't beftier van
 mijn veldvaart, mijn leven en dood in de hand gegeven.
 De magt van te konne bederven is genoeg, lo imant
 magtlië is. Maar fou gij mij behout, u roem sal des
 te groter sijn. Ik bid u om mijn befochore rampen,
 die gij kont doen verdwijnen, om u geflagte, om u groot-
 vader

16. Draak) Van deesen bewaarder, en het doen sluimeren van deselve is gesegt, 27 pag.

17. Tafel scetels) Het Latijn heeft: Mensa deserit toros; de tafel verlaat de beddens. Van deese bed-
 dens is gesproken; doch wat de tafel aangaat, die wiert met de spijzen aangebracht. Servius, over het
 1 B. van den En. Ovidius. Apulejus, enz. en so dikmaals (driemaal ten minsten) verwisseld als de For-
 tulin van gerechten wierden veranderd en vernieuwd. Athenëus, 9 B. Suetonius, in Aug. 74. H. Kapito-
 linus, in Pertin. Lampria, in Elagabal. enz.

Eindelelijk, ieder verfaandigd sijnde, geheelijk weggenoomen. Virgilius, 2 B. van En. Plautus, in Tru-
 kulent. 2 Bedr. 4 Ton.

Vorders wäaren de tafelen hooger als de beddens. Athenëus, 14 B. Plautus, in Menechm. 1 Bedr. 1 Ton.
 En ongedekt; gelijk is aangewezen, 3 pag. in de suimige eenw van gering slechts greenen hout. Horatius, 2 B.
 8 Berisp. Juvenalis, 11 Berispd. Doch in weeliger tijden van kostelijk citroenhout. Strabo, 17 B. Plinius,
 13 B. 15 H. Cicero, in de 4 Verrin. sprekende van Diodorus. Martialis, 2 B. 43 Sneld. 9 B. 60 B. 12 B.
 67 D. en 14 B. 89 D. Petronius, enz.

18. Kreusa) Dochter van Kreon, koning van Korinten. Geliefd van Jafon, in spijt van sijn trouwe
 Medea. Die deswege ook, gelijk verhaald is, haar liefde in haat verwisselende, door een konstig toover-
 vuur, de bruid, haar vader, en humen hofstoot, nevens het gantsche paleis, verbrandde. Diodorus, 4 B.
 55 H. Ovidius, 1 B. der Minnek. en 7 B. der Herfchepp. behalven Euripides, Seneka, enz.

19. Kamer) Thalamus in het Latijn. Eigenlijk παρθένον, het binnenhuis; waar in sijn θυλήν, de
 jonge dochter, onthield en opfloot. Statius (behalven Theokritus) in het 1 B. van Theb. enz.

Waar toe niemand als heel naar in bloede bestaande moegt naderen en toegang hebben. 3 Nepos, in de
 Voorred. van sijn B.

20. Sufter) Chalciop; wel eer getrouwd aan Frixus. Ovidius, in de Br. van Helen. Val. Flak. 6 B.
 van de Argonaut.

21. Myniers) Of Thessaalers. Dus noemden de Argonauten; gelijk wy seggen, 28 pag.

22. Woudkerk) De wouden en bosschen hebben allereerst de aaloude (ook onse Voorvaderen, in deese
 landen. sje mijne Aanteekeningen op de POESY, 7 pag.) voor kerken en heilige vergaderplaatsen
 verstrekt. Tacitus, in het B. van Duitl. 9 en 43 H. Kurtius, 7 B. 5 H. en 8 B. H. Plinius, 12 B. 1 H.

Naderhand hebben se steene kerken en kapellen gebouwd en opgerecht; doch ook weder deselve met bosschen
 en wouden plechtelijk omringd. Klaudianus, 3 B. van de Schiak. Festus, Ammianus, enz. van het beroemde
 Laurierbosch by Antiochien. Seneka, 31 Br. Apulejus, 6 B. der Herfchepp. Statius, 5 B. van Theb.
 Ovidius, Minne D. 3 B. 1 D. en 3 B. van den Alman.

De voorige werden, wegens het aansteeken der lampen en toortsen, en het branden van de altaaren, ge-
 dwinig gevende een heldere sijkkerige in die naare duisternis, à lucendo luci genoemd. Ildorus, 14 B.
 8 H. behalven Prificianus, en Quintilianus; welke, volgens het oordeel van de Hr. Perizonius in de verkla-
 ringe van dit woordje mistuften,

- 23 24 vader Febus, die 't alles siet: om 't drieuoud wesen en heilige geheimenissen van Diana, en soo dir volk nog andere Goden dient. O maagd ontfem u mijner, hebt medogen met mijn volk, en maak mij door u dienst eewig aan u verpligt. En bij alden gij geen Griek verstaat (maar hoe kan ik den hemel tot sulke geluk bewegen;) mijn ziel fal eer in de dunne lach verdwijnen, dan ik oit ander dier, als u, fal trouwen. 'k neem tot getuige Juno d'eggodin, en Diana, in wiens marmeren tempel wij hier bij malkanderen sijn. Dees rede, (die pas de minste van so veel andere was) bewoog mijn teder hart, nevens 't drukken van hand in hand. 'k sag ook u tranen. Hoe na gaan die ook valse wegen? Dus wier ik, nog een wig, schielijk door u gevlei verrukt. Dus spande gij door mij de kopervoetige stieren, sonder versengt te werden, voor de ploeg, en worpt het noit beploegde aardrijk, volgens last, met de kouter om. Gij saide in plaats van saad vergifte drake tanden: waar uit krijgsvolk met schild en swaard te voorfschijn
- quam. Ik zelfs, die u tegengif verhschaft had, sat bleek verneken, doen ik 't heir soo schielijk sag in 't wapen oprisfen: tot dat de aarding-broeders (o deerslijk stuk) malkanderen met scherpe om d'ooren hieuwen. De schild-wag-draak, die de klaterende schubben ijslijk opstak, schuifelde, en vaagde d'aart met sijn gekroelde borst. Waar was doen u bruidhsfeet? waar u Koninklijke vrou, en d'Isthmus, die twee Zeën van een schif? Ik, die Prinses, die u nu schijn een barbarisse, een kale vink, en vuile schantvelk; heb 't gloeiende geligt des draaks met mijn knuideren beloddert, en de gulde vagt veilig ten roof geaderen. Dus streek ik vader uit: 'k verliet rijk en vaderland: op hoop dat ik met u fwevende loons genoeg fou vinden. Maar mijn maagdom wiert ten proef van een iutheemc rover: 'k verliet mijn lieffte (suster en waarde moeder. U, broeder, liet ik in 't vlugten niet verlate blijven. Hier alleen blijft mijn brief door hartfeer onvolkome. 'T geen mijn hart dorst doen (u verfscheuren) durft sij nu niet fchrijven: soo hoorde ik,

maar

23. Febus) *Vader van Eëtes. Siet 28 pag.*

24. Drieuoud wesen) *Diana, fuster van Apollo of Febus, en Latonaas dochter, word meerendeels een drieuoudig weesen toegevoegd (Horatius, 3 B. 22 Liergef.) om dat sy is*

I. *Aan den hemel, Luna, de maan. Ovidius, 15 B. der Herfschepp. Virgilius, 9 B. van den En. als dan ook bygenaamd $\mu\omega\epsilon\upsilon\beta\lambda\alpha\theta$, om datse, in haaren aanwas, gemeenlijk de hoornen van een stier vertoon.* Suidas. of *Lucifera, Noctiluca, en Enolia; Licht-aanbrengende, By nacht lichtende, en By nacht de wegwijfende. Kallimachus, in de Lofgef. van Dian. Furmutus, Festus, enz.*

En dan verbeelimen haar wel met een tooris. Cicero, in de 4 Verrin. van de Segeflaanfche Diana, boeven 7. pag. door te grooten schielikheid in het fchrijven, voor Ceres aangefen.

II. *Op het aardrijk, Diana, de jageres; en der wegen bergen en bosfschem betredende en doorwandelende. Virgilius, 6 en 11 B. van En. Horatius, in het Eeuwgef.*

En, in deefe stand geeft men haar boog en pijlen. Prudentius, 1 B. tegens Symmach. Cicero, in gemelde Red. Horatius, Klaudianus, enz.

Opgefchoorte kleederen. Ovidius, Minned. 3 B. 2 H. Prudentius, in Roman. en 1 B. tegens Symmach. Klaudianus, 2 B. van de Schaak. Minuc. Felix. Arnobius, 6 B.

Broofen. Virgilius, 7. Herdersgef. en 2 B. van En. enz.

Honden. Klaudianus, 3 B. van Stilich. Apulejus, 2 B. der Herfschepp. enz.

III. *Onder het aardrijk; in de hel, by de afgestorvene; gebeeten Proferpina, of liever Hekate. Ovidius, 9 B. der Herfschepp. Virgilius, 6 B. van En. Orfeus, in sijn Aragonaut. Seneca, Valer. Flakk. enz. of ook Trivia, Ovidius, Ponticus, 3 B. 2. D. Lukretius, 1 B. Virgilius, 7 B. van En. Silius, Servius, enz. Sietse hier, uit de Penningen; op tweederhande wijfen afgebeeld,*

25. Grick) *Pelagus in het Latijn. Pelagia is Thessalien; gelijc is gesegt, 27 pag.*
26. Echtgodin) *Van welke, 15 pag.*
27. Hand in hand) *Boven van ons vertoon, 6 pag.*
28. Iftnius) *Van welke 18 pag.*
29. Gulde Vacht.) *Wat die was, word getwijfeld. Siet 42 pag.*
30. Moeder) *Hipsia, of volgens andere Idyn.*
31. Broeder) *Absirtus; van wiens ombrengen en inftrukken hakken, 30 en 58 pag. in den Inhoud. Ovidius, Klaagd. 3 B. 9 D.*

maar niet u, ook verſcheurt geweest te ſijn. Egter ſchroomde ik niet, (want wat ſou ik, na die gruwel, ſchroomen?) ſchoon een vrouw-mens, en nu reets beſchamvlekt, 't lijd op zee te betrouwen. Waar is nu Diana? waar de Godden? Sa, laar ons in zee beide straf dragen, gij om u valsheit, ik om mijn ligtelovigheid. Of de
 32 Symplegades [kneus eilanden] tuſſen haar rotſen gekneuld, en mijn gebeente in 't u verplettert hadden! Of de ſlikdieke Scylla ons verſvolgen haar honden te verſcheuren had gegeven! want Scyllahad roden om ondank-

bare mans te ſtraffen. Of had Charybdis, die golven 34 ſlikt en braakt, ons in 't Siciliaans pekelt verſopen! Gij 35 keert weer heulhuits feeghaght in Theſſalie, en hangde 36 gulde vagt op voor u landsgoden. Wat wil ik ophalen 37 van Pelias dogters, die, door vader-liefde moorddadig, 't ſtok-our rief van de grijsaart keelden. Schoon dit ſtuk andere ſmalen, gij moet het in mij prijſen, voor wien ik ſoo vaak genootſaakt was gruwel-ſtukken te doen. Gij dorſt (ik kan na ſpijt niet ſel genoeg bulderen) gij dorſt mij ſeggen: voor 't vertrek uit Eſons hof. 'k vertrek 38 op

32. Kneuseilanden.) *Of liever klippen, ook genoemd Ciänëen; in de mond van den Euxinus; ontrent den Traciſchen Boſorus, ſo dicht by malkanderen gelegen, wat ſe van verre den reiſiger ſchijnen ſaamen te loopen en in een te ſmelten.*

Dit heeft de Dichteren bewoogen te verſieren dat ſy, los ſijnde, naar malkanderen toefchieten, en by beurtten weder aſwijken. Ovidius, Klaagd. 1 B. 9 D. en 15 B. der Herſchepp. Lukanus, 2 B. van Farſal. Seneca, inden raſend. Herk. 5 Bed. Val. Flakk. 1 B. van de Argonaut. enz.

33. Scilla) *Een gevaarlijke ſteenklip inde Siciliaanſche ſtraat, ontrent de kuſt van Italie; in welke de kletſende golven een geluid als van baſſende honden maaken.*

Alwaarnom de Dichteren ons willen doen geloven, dat hier eene Scilla dus is veranderd en verſchept. Ovidius, 4 en 14 B. der Herſchepp. en Minned. 2 B. 16 D. Virgilius, 6 Herdergeſ. 3 Lukretius, 5 B. Seneca, inde Med. 1 Bedr. en Theyſt. 3 Bed. Propertius, 4 B. enz.

Ik vindſe op een Gedenkpenning, van de Pompejen, by Fulv. Urſinus, en Choul. 101 pag. de aangehechte honden (volgens Silius, 5 B. der Pun. oorl.) met een ſcheepsriem dreigende.

34. Charibdis) *Een geweldige draakolk in gemelde ſtraat, ontrent de kuſt der Tauromenijren, in Sicilien; op ſekere tijden alles naar ſich rukkende, opſlokkende, en onderde baaren bedelvende. Virgilius, 3 B. van En. Ovidius, 14 B. der Herſchepp. en Pontusk. 4 B. Seneca, inde Trooſtred. aan Marcia, 17 H. en den Treurſpeldichter, op de gemelde plaats.*

35. Siciliaans) *Trinacria, in het Latijn. Want ſo word het drieboekig Sicilien geheeten, wegens ſija drie voorbergen, Pachinus, Lilibëum en Pelorus. Ovidius, 4 B. vanden Alman. en 5 B. der Herſchepp. Silius, 14 B. der Pun. oorl.*

Van welke de eerste ſiet naar Pelopomeſus, de tweede naar Afrika, en de laaſte naar Italien en de ſteenklip, Scilla. Dionifius, Phnius, Mela, enz.

Hierom word ſy in de gedaante van drie ſchenkel, (ſomwijlen met het hoofd van een jongeling daar zuſſchen) verbeeld, op alle haare Penningen en Geldmunten, by meergemelde H. Goltzius, Paruta, enz.

36. Theſſalie) *Hæmonix urbes in het Latijn. Hemonien, of Emonien, is Theſſalien, van Hemon, Denkalions ſoon, alſoo geheeten. Horatius, 1 B. 37 Liergeſ. Dus is Hemoniſch ook Theſſaliſch. Ovidius, Klaagd. 3 B. 11 D. en 4 B. 1 D.*

37. Pelias dogters) *Hoe en waarom Pelias ſijnneef Jaſon tot de togt naar Kolchos heeft aangedreven, is verhaald, 26 pag.*

Maar hy heeft ook eindelijk ſijn loon verworven, door toedoen van Medea; die hem, gelijk Eſon ſijn broeder, ſullende verjongen, ſijne eigene dogteren het bloed van haren vader heeft doen ſtorren. Ovidius, 7 B. der Herſchepp. Higinus, 24 Vertell. eenigſins verſchillende. H. Tzetzes, over Likofr. Pauſanias, inde Arkad.

Onder deefe (ſy worden opgereld van Higinus) heeft ſich de deugdſaame Alceſtis van de valdermoord onthouden. Diodorus, 5 B. 53 H. van wiens vrouw ook ontrent haaren echtgenoot, wy ſpreken in onſe GALLERYE, by het 9 Taf. en de PICT. LOUENS, by het 15 Taf.

38. Vertrek) *De echtscheiding was alleen, by de Hebrëen, de Mamen toegelaten. Mathëus, 5 H. 31 vers. in welke men de vrouw wegsendende ook alle het haare liet toekoomen. Martialis, 10 B. 40 Saeld. Seneca, Petronius, enz.*

En wel, by de Romeinen, of wegens bedreven overſpel, of vergiftinge, of onvruchtbaarheid; of eindelijk ook wel om geringer ſaaken. Juvenalis, 6 Berispd. en 17 B. 21 H. Plautus, in Amſtr. 3 Ber. 2 Ton. en Kaſn. 2 Bedr. 2 Ton. Terentius, in Andr. 3 Bedr. 3 Ton. Gellius, 4 B. 3 H. ſpreekende van Sp. Karbilus, Siet ook Dionifius, de Halikarn. 2 B. H. Plinius, 7 B. 9 H. en Tertullianus, in Apologet. 40. Brui-

op u gebod , met bei mijn foonen , en liefde tu-
 waarts verfelt, die mij alrijt verfellten fal. Maar als u
 40 bruilofs-fang mij fchielijk quam ter ooren, 't fakkell-
 41 ligt reets ftont en vlamde, 't was mij naard-
 43 der in 't oor klonk als een lijktrumpet, u bruilofs
 liet galmde: verfhrikte ik geweldig, en 't hart ver-
 kildte in mijn borst als ijs, fchoon ik dogt dat dit
 nog geen volkome fpel was. 'T volk dromt by een:
 fchelde Hymen Hymenëe, en hoe't gejuig meer naderde
 hoe mijn harten we meer verhiel. De flaven hier en
 daar ftonden en fchreiden en bedekten haar mitbaar:
 want wie wou de bode fijn van foo vervloekten tijd-
 ing? En 't was hoe 't was, 't was mij beter nergens van
 te weten; maar mijn geest was foo beklemd of ik't gewen-
 44 had. Als wanneer mijn jongfte foon, uit mijn be-
 vel, en eige nicusgerigheid, voor aan den drempel van
 de hofpoort ftande feide: vertrek moeder: vader Jafon
 45 hout fijn rouftacij, en fweept in 't gout fijn ftacjioffen
 46 aan. Straks fcheurde ik den boefem op, klopte op de
 borst, en fpaarde geen nagels aan mijn wangen. De fpijt
 47 dreef mij midden onder den traint te vliegen, en 't kran-
 fieraat van 't vers gekrolde hoofd te rukken. 'K bedwong

mij nau, of ik fchreude, fo beplukt als 't hoofd ftont;
 dit 's mijn man, en floeg 'e hand aan. Juig nu
 gehoonde vader: juig Kolchers die 'k verdiet, kom broe-
 ders fchim, trek nu foon uit mijn hartfcer. Nu werd
 ik, na 't verlies van rijk, vaderaan, en hof, nog van
 mijn man verfhopt, die mij alleen dit alles was. Kou
 ik dan draken, en dollè ftieren dwingen, en geen
 man in mijn bedwang houden? En die de felle vlam-
 dem door kontighe Artfenij wift te botten, ben ik niet
 magtig om mijn eigen vuur te ontvlieden? Mijn tover-
 fang, mijn kruideren, en fwarte konft begeven mij:
 Diana nog de kragdadighe Hekate komen mij hier te fluit.
 Daags fchep ik geen vermaak, 's nagts lijd' ik duiften
 doon, en kan van hertfeer geen oogen luiken. Ik kan
 een draak tot ruft, mij felve niet bedaren. Mijn konft
 is ijder een dienftiger als mij. Een hoer omhelft 't lig-
 haam dat ik behielt, en geniet de vrugt van mijnen ar-
 beit. Miffchien, terwijl gij bij u foete bruid fiten en fnoekt,
 en 't onregvaardig ftaal met vlei-taal d'ooren kittelt, gaat
 gij nieuwe fmaad op mijn gedante en leven ophalen: fij
 giggelen, en om mijn mismaktheit in de vuift laghen.
 Maar kittelt haar dat fij lagt, laat fij vrij op 't purper le-
 48 de-

40. Bruiloftfang) Hymen in het Latyn; van welke wy fpraken, 7 pag. Doch fijn naam wierd felf
 in de bruilofen aangeroepen, in een gefang; gemeenlyk Hymenëum geheeten van de fchryvers. Katullus,
 62 en 63 D. Plautus, in Kafin. 4. Bedr. 3 Ton. Statius, in de Geboort. van Lukan. Seneka, in de
 Troad. 2 Bedr. Apulejus, 4 B. der Herfchepp. Ovidius, 12 B. der Herfchepp.

So dat ook felfs het woord Hymenëus voor het huwelyk word genoomen. Virgilius. 3 B. Landged. en
 1, 3, enz. van En.

41. Fakkellicht) Hier af fchreven we, 27 pag.

42. Pyp) Van deefe, ook in de bruilofs plechtigheden en uitleidingen van de bruid gebeefgd, geden-
 ken Plautus, in Kafin. 4. Bedr. 3 Ton. Terentius, in de Broed. 5 Bedr. 7 Ton.

Dus fent we in de bruilofs-ftaatfyn een pijper op het 70, en weder een pijpenftelster, op het 74 Marmer
 van P. S. Bartolus.

43. Lijktrumpet) Behalven tibia de pijp (in de lijkftaatfyn gebruikelijk. Mathëus, 9 H. 23 v.
 Ovidius, 6 B. van den Alman. en Klaagd. 5 B. 1 D. Festus, Petronius, Cicero, Virgilius, en Suetonius)
 en den hoorn (fie Petronius, Statius en Seneka) heeft men aldaar ook de tuba, of lijktrumpet
 doen hooren. Ovidius, Minned. 2 B. 6 D. Propertius, 2 B. 7 en 8. 4 B. 12 D. Servius, over
 het 3 Berifpd, van Perfius. Artemidorus, 1 B. 58 H. Petronius, Epiktetus; en voornaamlyk Pluta-
 rchus, in fijn B. van het Vernuft der Beest. verhaalende feker geval van een konftigen exter.

44. Jongfte foon) Pherex geheeten, gelijk de oufste Mymerus. Welke, fjjnde van de Moeder achter-
 gelaten, die van Korinthen hebben gefceemgd; en ondertuffchen Euripides, den treurfeldichter, voor
 3000 Kroonen, de Kindermoord Medea doen toefchryven. Paufanias, in de Korinthe.

45. Staatfioffen) Ey de Grieken, Egiptenaars en Karthaginenfers, wierd de bruid naar het huys
 van haaren bruidegom op een hooge en cierlyke wagen overgevoerd. Lucianus in Lapith. behalven (He-
 fiodus, Apuleius, Syncefius, enz.

46. Scheurde) Van alle deefe uitwendige bewyzen van hertfeer en miftrouffigheid is gefegt, 56 pag.

47. Kranscieraad) De bruiden waaren onder andere viercierelen, ook met groene Kransjes omhangen
 en gekroond; gelijk getuygen Katullus, in fijn 62 D. en andere.

48. Purper) Tyrium, van Tyros, voegt 'er 't Latyn nevens. Onder de foorten van Purper was die
 van Tyrus, een ftad van Fenicien (waar af 35 pag.) wel de allerdelste. Statius, 3 B. der Mengeld.
 aan Met. Celer. Sijnde aldaar gevonden van Herkules, door toedoen van fijn hond; aan den oever, by
 geval fekere murex, of roode zeeleek, aan ftukken bijtende. Suidas. II. Tzetzes, over Likof. Vi-
 truvius, &c.

49 dekant verheve woelen: sij fal nog schreien, en in brand, mijn vuir verbluffen. So lang Medeaftaal, vuir, en vergif bijde hant heeft, fal haar vijand niet ongefraftftaan. Soo u mijn gebeden 't ftale hart miffchien treffen: hoor dan mijn reden die te gering fijn voor mijn grootmoedigheid. Want 'k buk nu voor u, als gij wel eer voor mij, ootmoedig neer, en ontfie mij niet voor u voeten neer tevalen. Ben ik u flegt in 't oog, fiet ongemeene kinderen aan: op mijn ingewant fal die vervloekte ftiefmoer woeden. Sij gelijken u te bijfter, haar wefen gaat mij aan 't hart: soo dikwijl ik haar fie, fmelte ik in tranen. Ik bid u bij de Goden, bij de glants van grootvaders hooft, om mijn verdienft, en foons, twee panden van onftrou. Herftel mijn egt, waarom ik ontint, alles verliet: befegele u woort, en beloon mijn weldaden. Ik verfoeku nu niet om ftieren, aart-foldaten en fchildwagt-draak te bevegten en belodderen. U cis ik, dien ik verdiende, die gij mij felfs opofferde, die mij moeder, en u bijde

felve vader hebt gemaakt. Vraagt gij wat mijn bruitschat is: die telde ik u aan in dat veld, 't geen gij, om 't gulde vlies te roven, eerst ploegen moft. Die goude vragt, die fchoon vergulde wol is 't: die gij, fo ik die weder vordere, mij weigeren fout. Dat gij nog leeft, dat de Griekfe borften niet verflonden fijn, is mijn bruitschat. Gaat heen nu, fchelm, en monfter hier bij met Kreons goed. Dat gij in wefen fijt, dat gij een 50 nieuwe bruid in d'armen, en magtig fchoonvader hebt, ja dat gij ondankbaar wefen kont; is alles mijn. Die ik waaragtig in der ijl. Maar wat baat 't voorbaig dreigen? mijn grimmigheid kookt fware dreigementen. 'K fal doen al wat mijn gramfchap wil. Miffchien fal 't mij rouwen: 't rout mij ook dat ik mijn ontrou man dienft deedt. De God, die in mij kookt, mag fien hoe 't hoort: 't is wis dat mijn hart een fchriklijk luipen brou.

49. Ledekant) *Tafelbed liever; heerlyk met purper overdekt; en van het aardrijk verheven; gelykwy toonen, 60 pag.*

50. Kreons goed) *Sifyphus opes in het Latijn; feynde Sifyfus, Eöols foon, de vader van deefe Kreon. Voorts, aangaande de wraak van Medea over Jafons begaane ontrouw, fiet Ovidius, 7 B. der Herfchepp. Euripides en Seneka, in hunne Treurfpen.*

DER TIENDE BRIEF.

INHOUD.

TErwijl de Grieken fch toerusteden om naar Troje met alle hunne magt over te fteeken, had fekere godfpraak hen bekend gemaakt, dat die geene fekerlyk om fou komen, welke allereerft, uit de vloot

vloot der Grieken, sijn voet op den Trojaanschen bodem zoude zetten. Als derhalven Protefilaus, soon van Ifiklus, een dapper oorlogsmann, sich nevens de andere Grieken had gevoegd, en, in Aulis, wegens den gedurigen storm, by hen bleef ten anker leggen; so schrijft hem Laodamia, dochter van Akafus, deesen brief; hem aan gemelde godspreek doende gedenken, en deswegen biddende, in bet landen, so lang het mogelijk is, in de vloot te blijven.

LAODAMIA AAN PROTESILAUS.

1 **D**E Theffalier Laodamia sent en wenst mitsdeffen haar
 lief en lantsman heil en welyare. De sprak gaat dat
 2 gij doot storm in Aulis baai moeft blijven. Oog doe gij mij
 onfnapte, waar was hier tegenvand? doen hoorden de
 barre baren u riemen agter uit gekleest, doen de zee ter
 regter tijt gefwollen te hebben. Dan had ik mijn man
 meer kusjens, meer vermaningen gegeven: want 'k had
 nog meer op 't hart om u voor 't lault te seggen. Gij
 sijt mij hierfchielijk ontruk, en de wint dar gij op
 wagte, en ik om traande, woe matroos en fchip in 't feil.
 De wint was voor matroos wel goet, niet voor een ver-
 liefde vrou. 'K wert, Protefilaus, uit u armen gerukt.
 3 Mijn woorden bleven in 't bevelen half in de mont.
 Hoe nu kost ik dat droevig adieu seggen? de noorder
 Boreas blies stijf gekaakt in 't feil, rukte 't fchip in zee;
 en mijn Protefilaus was reets ver van de wal. 'K fag mijn

man foo lang na, als ik kost, mijn oogen ftarden
 sonder knikken op u gefigt. Doen ik u niet langer,
 kost ik nog u feilen sien; lang bleef mijn geficht op u
 feilen gefeit. Maar federt ik nog u, nog feilen meer
 kost oogen, en dat ik niet als ligt en water fag: foo is
 mijn oogenligt met u te gelijk verweenen, en feeg,
 als 't volk mij fei, voor doot ter aarden neer. Nau heeft
 mij fchoonvader Ifiklus, en vader Akafus, nau heeft mij 4
 mijn bedrukte moeder met kout water verquikt. Sij den-
 den liefdens pligt, maar mij geen dienst. 'T fpijt mij
 dat ik ellendige doen niet fterven mogt. So haalt ik be-
 quam, ontfonkte mijn finert, en knaagde mijn wetlij-
 ke liefde dit kuis hart. 'K heb nu geen luft meer om
 de vlegten te krollen, of ftijfin 't gout te pronken. Ik
 vlieg foo onbefuift gints en herwaarts, als de wijnpapin-
 nen, die men geloof door de wijnrankpiek van de ge-
 hoornde 6

1. Theffalier) Emonis in het Latijn; aangeftien Emonien is Theffalien, fo gefegt is, 63 pag.
2. Aulis) Een ftad en zeehaven in Beotia, een gedeelte van Griekenland. Door de t'zaamenkomst der Grieken, en de toerusting vanner vloot (waar mede fy Helene den Frigiaanschen fchaker weder meenden te ontveldigen) genoegzaam bekend. Doch evenwel al ten tijden van den fchryver Pausanias foo verwallen en uitgefcorven, dat daar alleen sich enige weinige fteenbakkers onthielden. Siet hem, in Beot.
- Sy was, in de Romeinsche tijden, met een brug, over den heen een weervloeienden Euripus leggende aande ftad Chalcis (die men heden noemd Negroponce) vaff gebecht. Mela, 2 B. 10 H. Ovidius, 12 B, der Hertschep. Virgilius, 4 B. van En. Lukanus, 5 B. van Farfal.
3. Protefilaus) Eerst Jolans geheeten; eender voornaamfte legerhoofden, by de Grieken; omgebrocht van Hektor, toen by, onder het landen in Troas, allereerst sich op den oever verzoonde. Lucian, in het Gefprek van Protefil. met Plut. en weder in een andere van Protefil. met Eak. Par. en Menel. Filoftratus, in het B. der Held. Aufonius, Graffchr. Higinus, 104 Vertell. welke daar by voegt dat Laodamia, de dood haares mans verftaande, noch van de goden verkreeg enige uren met sijn waarde fchim te fpreken. Siet ook Aufonius, in het D. van de gekruiste Liefde. Propertius, 1 B. 9 D. Katullus. enz.
- Vorders wierd den held, allereerst op 's vyands bodem omkomende (dit geeft hem ook sijn tweede naam) in Troas ter aarden befeld; onzent miens grafsteede boomen groeijen van fulk een eigenschap, dat fy, in het opgroeijen verftuiften, als fy Trojen, fo te seggen, van verre konnen beoogen; dan weder bloeijen en opfchieten, en fageduurig waffen en verdorren. Plinius, 16 B. 44 H.
4. Ifiklus) Vader van Protefilaus. Higinus, 103 Vertell.
5. Akafus) Vader van de getrouwe Laodamia. Higinus, 104 Vertell.
6. Rankpiek) Was eigentlich een fpiets met wijnranken bewonden en bedekt. Makrobus, 1 B. 19 H. het geweer van Bacchus, toen by de ruwe en ongeoeffende Indiaanen beoorlogde en verwon. Dionifius, in sijn Wereldbefchr. En daarom naderhand van hem geduurig gedragen en gebruikt. Euripides, in Bacch. Treurfp. Antipater, in den Bloemh. Ovidius, 3 B. der Hertschep. Virgilius, 5 Herdersgef. Val. Flakkus, 2 Argonaut. en het 8 en 19 der Priapgedicht.
- Siet hem, op deselve leunende, meermalen, op de Keiferlijke Gedenkenningen, by Vaillant. Patinus, Triflan. enz. op Marmere brokken, by P. S. Bartolus, Boiffardus, enz. en op Segelsteenen, by Leonard. Agofini, En. Vikus, en Gorfus.

7 hoorde Bacchus geklopt aan't hollen raken. 'T Fylac-
 8 cier juistertig komt mij besoecken en roept : Laodamie
 9 purper pookken , dat hij voor Troje stormt ? sou ik de
 vlegten quikken , hij den stormhoed op 't hoofd druk-
 ken : ik in pragtig gewaot , hij in 't harde harnas gaan ?
 ik sal , foo veel ik kan , in slordig gewaot heen slonfende
 u a kriegsclamp na apen , en dees oorlogs tijt in druk en
 rou overbrengen. Voort Paris , schoonten val van u hof ,
 weest soo fclompen vijant , als gij een quaden gaft waot.

'K wenste wel dat gij of Helena 's schoonheit hadt ge-
 laakt , of sij geen fun in d'uwe gehad hadde. Menelaus ,
 die te fier om u gerooift wilt woelt , helaas hoe wilt gij
 om die wrak nog van vele beschreit werden ! 'k bid dat
 de Goden quaot voorbedielfel van mij wenden , en mijn
 man op sijn wederkomst de wapens voor Jupiters beelt
 ophing. Maar 'k vrees , soo dikwijl mijn gedagten malen
 op dien droevigen oorlog , mijn ooggen tranen als sneeu
 voor de son. Troje , Tenedos , Simois , Xantus , en
 Ida

7. Gehoornde.) So komt by ons voor by Kanini , in de 100 Afbeeld. en by Begerus , op een Geldmunt
 van het eil. Tenus.

De Dichters brengen hem doorgaans met hoornen te voorfchijn ; als Euripides , in gemeld Treurfp. Non-
 nus , 12 B. der Bacchusgef. Horatius , 2 B. 19 Liergef. Val. Flakk. 2 Argon. Nemeſianus , 3 Herdersgef.
 Sidonius , 22 D. en Ovidius , in de Br. van Saff. bebalven de Gefchichtſchrijvers , Diodorus. 3 B. 64 H.
 Athenæus , 15 B. Plutarchus , in het B. van Iſis en Oſir. Heſichius , enz.

En , waarom hoornen ? of om dat de wijn moed en krachten geeft , en de beſchonkene gelijk als hoornen
 byſet : of liever om dat de aaloude , over tafel , hoornen in plaats van drinkvaten hebben gebruikt. Xenon-
 6 en , 6 en 7 B. der Veldt. Athenæus , in aangetrokken B. Didimus en Eufſtachius , over het 8 en 13 B.
 van den II. en Nemeſianus , in het 10 Herdersgef.

Welke gewoonte noch langen tijd de Noorder volken is bygebleven. Plinius , 11 B. 37. H. by Thom.
 Bartholinus , in sijn Verhandeling van den Eenhoorn.

8. Filacier.) Filace was ene der ſteden van Theſſalien , ontrent de paalen van Epiereu gelegen , de rijks-
 ſteel van Proteſilaus ; wiens grootvader , Filakus genoemd , de ſichter daer af is geweest. Van deeſe ge-
 denkt Lukanus , 6 B. van Farſal.

9. Troje.) Iliaca mœnia ſegt het Latijn. Van haar , dragende de naam van Ilium , ſpraken we 36 pag.
 10. Helena's.) Tenariz mariz ſegt het Latijn. Tenarus was een voorberg van Lakonien , de Lakoni-
 ſche bocht van de Meſſeniſche afſcheidende. Hier had het geberge naare en yffelijke gaten , hoolen en ſpe-
 lenken ; waarom het dichterdom aldaar de mond en ingang der hellen heeft geplaatſt. Statius , 2 B. van
 Theb. Suidas ; Apulejus , 6 B. der Herſchepp. Virgilius , 4 B. der Landgef. Horatius , 1 B. 34 Liergef.
 Ovidius , 10 B. der Herſchepp. bebalven Val. Flakkus , Seneka , Lukanus , enz.

Ontrent haare oevers wierd ook heel ſchoon purper opgeviſt. Val. Flakkus , 5 Argonaut. Horatius , 2 B.
 18 Liergef.

Naar die voorburg dan noemd men Helena de Tenariſche , dat is Lakoniſche , wegens Sparta , waar af
 2 pag.

11. Menelaus.) Soon van Atreus , of (gelijk Heſiodus ſchrijft) van Filiftenes ; broeder van Agamen-
 non , van welke 11 pag.

Sijnde sijn wiſf , Helene , geſchaakt van Paris , in sijn afweſen , trok by gansch Griekenland by een , maake-
 te een 't zaamenſweeringe ten verderve van den ſchaker , voer over zee , belegerde Trojen , won en verniel-
 de 't , en bracht dus eindelyk dat waarde pand , naar eenige jaaren omſwervens , weder in sijn rijk. Home-
 rus , Virgilius , Seneka , Higinus , Lucianus , in het Geſp. van Menel. met Eak. Par. en Proteſil. enz.

Doch Euripides verhaald ons dat Paris , in plaats van Helene , alleen een wolk , of ſchijnbeeld heeft
 mede genomen ; dat de waare Helene van de deugellievende goden naar Egipten is vervoerd ; dat Mene-
 laus aldaar sijn vrouwtjen , onangeraakt en buiten opſpraak , heeft weergevonden , terwijl het beeld , dat
 hy uit Trojen met ſich nam , ſchielijk op die tijt is verkwæenen. Sieht Treurfp. van Helene.

12. Troie.) Het Latijn ſet Iliou ; wegens Iliu , waar af , 36 pag.

13. Tenedos.) Een ſeer vermaaklyk eiland in den Helleſpont , of Egeeſche zee ; ook Kalidne wel eer
 en Lirneſſus geheeten : gelegen tegens over de voorbergh Sigeum , van welke 3 pag. Plinius , 5 B. 13 H.
 bebalven Diodorus en Pauſanias.

Meest vermaard door den Trojaanſchen oorlog ; terwijl ſich aldaar de Grieken , in de laaſte nacht , bun-
 ne bloedige kriegslieden aanvangende , verſlaaken. Virgilius , 2 En.

14. Simois.) Van deeſe rivier ſpreken we boven , 3 pag.

15. Xantus.) Sie van deeſe rivier , 22 pag.

- 16 Ida zijn woorden die mij alleen schier een schrik op 't lijf was. Noit hadde hij haar durven ontfanken, soo gek was die gast niet, of hij wist dat hy sig weeren konst: hij had zijn kragt wel gewogen. Hy quam, gelijk men segt, uimmentant in goudier, om aan sijn lijf te tonen hoe rijk Frigie was: versien van vloer en volk, bequaam om te oorloogen, en met een gevoly, dat 't minste deel
- van sijn rijk schier niet uitmaakte. Door desen swier
- 17 oordeel ik, nigst Helene, dat gij verrukt sijt, en meen dat die ook de Grieken kan beschadigen. 'K vrees voor een Hector, wie die sij: Paris plagt te seggen dat Hector een bloedig krijgsman was. Wagt u, hebt gij mij lief, voor een Hector, 't sij wie 't is, maakt dat gij u selve die naam sterk indrukt. Dese gefchuwte hebbende sulst gij nog andere gedenken te mijden, en denken dat daar veel Hector's te velt sijn. Maakt dat gij segt, fo dikwijl gij ten strijt sulst treden: Laodamia laft dat ik haar leven sparen sal. Moet Troje door de Grieken vallen, laar het vallen sonder u lijf scheuren. Laat Menelaus vegen, en op sijn vijant tonen, om Paris te ontweecken 't juweel, dat hem eerst ontfchaakt wiert. Laat hem invallen, en die hij in regvaardigheid van faak verwinnt, ook met den degen vermeerteren: uit 't midden der vijanden mag hy sijn bruit halen. U interest is heel anders. Vegt gij maar om 't lijf te verweeren, en wederom te komen om u deugtsaam wijf te omhelsen,
- 19 Spaar, bid ik, Trojanen, een man uit foo veel duisenden, en stort mijn bloet niet uit sijn wonden. Hy is de man niet die 't voegt met blootrappier te vegen, en sel tegen sijn vijant in te vliegen. Hij kan het beter,

die uit grote liefde vegt. Laat andere oorloogen, en Protefilas minnen. Ik had u, 'k bekennt, schier wederroepen, en mijn gemoet getruide. Maar ik fweg uit vrees van u een quaar voortreken te geven. Doen gij uit de hofpoort flapte om na Troje te trekken, gaff gij door struikelen an den drempel een quaar teken. Dit siende fugten ik, en sprak bij mijn selven: og 'k bid dat dit mag sijn een voorspook van u gelukkige wederkomst. Dit verhaal ik u nu, om niet te refer op de vijant los te gaan. Maakt dat mijn vrees in wint verdwijne. Ook dreigt 't hemels lot, wie 't sijn mag, die van de Grieken 't eerst den voet op den Trojaanen bodem set, met de doot. Ongelukkig is de vrou, die 't eerst sal bewegen 't verlies van haar man. God geef dat gijnicr voorbarig sijt. Laat, onder duifent, u schip het duifentien van de wal blijken, en alderlaaft afgetrobt komen aan pleunfen. Dit waarfchou ik u ook, dat gij 't lest uit 't schip flap: want 't is geen vaderlant om na te joken. Maar als gij weer komt set dan seil en riembij, en spoeit u om op u kust te landen. 'T sij Febus 't hoofd onderhaalt of opteeke gij sijt mijn hartseer nagt en dag. Maar meer bij nagt, als daags. De nagt is soet voor dierejens, die mont aan jansknit spele kennen. Ik droom in mijn bedr vele woefelingen, en trooft mij, bij faar van 't ware, met ijdeln schijn. Maar waarom komt u gedaante mij foo doers voor d'ooge malen? waarom doet gij mij foo veel naire klagten; ik schiet uit mijn slaap, ik bid de nagtspoken aan: daar is geen autaar in heel Thesalie van mij onberookt. Ik offer wierook, en stort mijn tranen daar in, die opflikkeren, als wij in 't vuir gestort.

16. Ida.) Een berg in Frigien; van welke 16 en 23 pag.
17. Helene) Leda in het Latijn; wegens haar moeder Leda, van welke 23 en 40 pag.
18. Hector) Broeder van Paris. Sie 2 en 23 pag.
19. Trojaanen) Dardanidz noemt haar het Latijn; wegens konink Dardanus, van welke 36 pag.
20. Struikelen) Onder de quade voorrekenen (welke by de aaloude waren bykans ontelbaar) was ook sijn voet orverhoeds te stoeten aan den drempel, in het gaan naar buiten. Plinius, 2 B. 7 H. Cicero, 2 B. der Voorfelling. Tibullus, 1 B. 3 D. Ovidius, 10 B. der Herschepp.
21. Autaar) De altaaren waaren meereendeels van marmer. Ovidius, 9 B. der Herschepp. en (gelijk ons de Gedenkenpenningen verfeken) doorgaands rond, en den mensch tot aan den middel raakende. Somwijlen omhangen met groene kranssen, en witte sluifers. Virgilius, 5 en 8 Herdersgef. en 4 B. der Landged. Tibullus, 1 B. 2 D. Ovidius, Klagd. 3 B. 13 D. en 5 B. 5 D. Witte feg ik, om dat deselve, by voorval van lijkplichten, ook wel swart waaren. Virgilius, 4 B. van den En.
- Men wintse, fo wel als op de Geldmunten, op de oude Marmersteenen. Siet de 26, 27, 28, enz.
- Afbeelding by P. S. Bartolus.
22. Wierook) Geen offer by de aaloude sonder deselve. Siesfe by Plautus, in Penul. 2 Bedr. Horatius, 1 B. 36 Liergef. Ovidius, 9 en 13 B. der Herschepp. enz.
- Welke wierd bewaard en opgesloren in een vierkand kasje; by de Latynen gennaamd acerra. Horatius, 3 B. 8 Liergef. Virgilius, 5 B. van En. Perius 2 Berispd. Prudentius, in Apotheos. Ovidius, 8 B. der Herschepp. enz.
- Waar uit se tusschen de vingoren wierd opgenomen, en by beurten in het vuur geworpen. Martialis, 11 B. 105 Sneld. Prudentius in Eulal. het 9 D. der Martelkr. behatven Laktantius, 1 B. 20 H. enz.
23. Wijn) De wijn wierd, nevens de wierook, in het offeren doorgaands gebrukt.
- Want deselve (voortgekoomen van een ongesnoeiden fok. Plinius, 14 B. 12 H.) plengden sy op den altaar. Horatius, 1 B. 19 Liergef. en 3 B. 13 Liergef. Virgilius, 4 B. der Landged. Lukanus, 4 B. van Farfal. Seneka, in Edip. 3 Bedr. 1 T. Agamem. 2 Bedr. 3 T. en Oktav. 4 Bedr. 3 T. Klaudianus, 1 B. van Stilich. enz.

stort. Wanneer sal ik u weer met uitgestrekte armen omhellen, en eens door blijfchap van mijn selve vallen? wanneer sal 't sijn dat gij mij in 't bedt omarmt sult vertellen de helde daden van uwen krijg? in welk verhaal, schoon ik smaaklijk sal toelusteren, ik u, en gij mij veel kusjens knippen sult. In 't kussen slaekt de tong alrijt gevoeg'lijk haar praet, die soete rooving smeert dat litom des te gladder te hebben. Maar als ik denk om Troje, zee, en storm! smoorst mijn goede hoop in kommerlijke vrees. Dit moeit mij ook, dat de tegenwint u schepen 't uitloopen belet, en gij eger tegen weer en wint voort wilt. Wie fou bij weerbartig weder na sijn vaderlant wille keeren? gij vliet tegen de golf in van u vaderlant. Self Neptuin staant u geen weg na sijn stat [Troje] waar wilt gij dus brusk heen? keer uijder weer na huis. Waar heen dus onbesuift Grieken? gehoorfamt de tegenwinden: dit maren is geen schielijk geval, maar een beltier van den hemel. Wat's d'oorzaak van soo swaen oorlog anders als een overpeelfter? keer Grie-

ken met de vloot, terwijl 't nog tijts is. Maar wat weerroep ik haar? wijk quaat weerroepens voorfpoek. 'K wens dat een voorfpoedige koelte de vloot over de kabbelende zee drijve. 'K benij de Trojaanse vrouwen, die, als sij de liiken van haar mans sullen sien, den vijant digtonder de oogen sullen hebben. Daar kan een nicegehouden haar strijbare man fels den stormhoet opfeten, en 'tharnas aanschieten. Wapens toereiken, en midlerwyl kusjens knippen. Die slag van dienst sal 't paar wederfijts foet vallen. Sij sal hem uitgelei doen, boeckstaven, en seggen: maak dat gij die wapenen Jupijn haalt roeheiligt. Hij, die nog vres de les van sijn wijf onthout, sal voorlijtig plukhaken, en op sijn huis denken. Sij sal hem wederom gekome 't schilt afigen, 't helmst afnemen, en sijn vermoede leden in haar schoot ontfangen. Wij sijn onfeker: wij doot bange vrees geperft geloven geschiet te sijn, al wat gebeurden kan. Dog so lang gij krijger op een vrenden bodem wilt oorlogen, trooft ik mij met u wasscheelt. Dat toon ik mijn gevele, en lieftaal

Of sy begooten met deselve de offerbeesten; te weten tusschen de hoornen. Juvenalis, 12. Crispus. Virgilius, 6 B. van En. Ovidius, 7 B. der Herschepp. enz.

Dit plengen en begieten geschiede met een patera, of offerfchaal; somwijlen konstelyk uitgesneden en gegraveerd. Cicero, in de 6 Verrin. bebalven Varro, 4 B. van de Lat. taal. Horatius I B. 31 Liergef. en 4 B. 8 Liergef. Ovidius, 9 en 15 B. der Herschepp. en de reeds genoemde.

Siet desse plechtigheden beide alhier ciertlyk afgebeeld, uit twee, niet de geringste van mijne kopere Gedenkpenningen.

Doch siet ook het 17, 27, 28, 29 en 33 Marmer van Petr. S. Bartolus.

24. Neptuin) Nevens Apollo sijnde de oppouwer vande Trojaansche vestingen; gelyk boven is gesegt, 24 pag. doch voeg by de aangestroke schryvers Pindarus, 4 Liergef. der Olimp. Herodotus, in Euterp. Virgilius, 9 B. van En. Martialis, 8 B. 6 Sneld. enz.

25. Grieken) Danaï in het Latijn. Siet wat wy hier af seggen, 23 pag.

26. Vloot) Inachies rates segt het Latijn. Te weten Griekse; aangesen Inachus (anders ook een rieviergod in Peloponnesus, en de vader van Io, naderhand Isis) de eerste koning was der Argiven, volkeren van Griekenlands voornaam gedeelte. Statius, 6 B. der Theb. ool. Virgilius 7 B. van En. enz.

27. 't Schild) Clypeus by de Latinsten; die tusschen dit en Scutum (sie Livius, 8 B.) geengering verschil aanmerken. Want dit bequam sijn naam πύξυς το σούτυ, van het leer, waar mede het van binnen doorgaands was bekleed. Livius, 23 B. van de belegerde Kafiliners, Silius, 2 B. van de Sagunthiërs. Statius, 3 B. van Theb. en was van gedaantelankwerpig. Polybius, 3 B. Livius. 38 B. Virgilius, 8 B. van En. en Ovidius, 6 B. van den Alman. sprekende van de oude Gallen.

Maar het ander, te wesen Clypeus, was cirkelrond. Virgilius, 2 en 3 B. van En. sprekende van het oog van Polifemus.

Het een en het ander ontmoet ons op de keizerlijke Gedenkpenningen; als die van Drusus, Mark. Antoninus, enz. by Angelonus, Oudaan, Patinus, enz.

28. Wassebeeld) Om een aangenaam denkbeeld van losselijke voorouderen, en brave bloedverwanten alrijd voor oogen te hebben, en met deselve sich te kittelen, plagdmen wasse borstbeelden, konstelyk gewrocht, en natuurlijk geschilderd, in atrio, 't voorhof, en voornaam gedeelte van het huis te plaatsen, en in een

taal van ons trouw, dat omhelse ik als u selve. Geloofst mij 't beelt heeft meer in, als het schiejnt. Sloeg 't maar geluist, het was Proceffius ielst. Dit aanschou ik, dithou ik, in plaats van mijn man, op schoofsturen, dit doe ik mijn beklag, als of 't mij troolten kost. Ik sweer ubij u wederkomst en lighaam, mijn Godheit, bij 't vuur dat onse harren en bruilofst ligt gelijk ontstak : en bij u

hoofst, (og mogt ik dat slegs grijs wederfien!) 't geen gij selfs in u magt hebt om te konnen wederbrengen : dat ik u volgen sal, waar gij ook vervaart : 't sij dat gij og : 't geen ik vrees : ofbehoude blijft. 'K besluit mijn brief met een klein vermaninle : draagt gij voormij, draagt ook voort u selve forg.

cierlijke kas op te hangen. Plinius, 35; 2. Polibius, 6B. Val. Maximes, § B. 8 H spreekende van Torquatus, Seneca van de Weldaad 3; 28. Van de dichters eenvoudelijk geheeten cerz; wegens haare stoffe. Ovidius, Minned. 1 B 8 D, en § B. 6 D. en 1 B. der Alman. Martialis, 2 B. 90 Sneld, en 4 B. 40 Sneld. Juvenalis, 7 en 8 Berisfd.

Fa somwijlen toegenaamd fumose; om dat sy, in het voorhof hangende, berookt en bemesfeld wierden, wegens de altaaren, aklaar geduurig voor de Laves of huisgoden ontstookten. Juvenalis, 8 Berisfd. behalven Propertius, Ovidius, Lukanus, Statius, Martialis, enz.

30. Bruilofstlicht) *Van de bruilofstoorfsen is gesegt, 27 pag.*

VEERTHIENDE BRIEF.

INHOUD.

Uit verscheidene vrouwen had Danaüs, soon van Belus de Oude, by verloop van jaaren, 50 dochteren gewonnen; gelijk Egiptus, sijn broeder, door veelvoudig herhuwen, vader was van 50 soonen. Deese versocht die dochteren voor sijn kinderen ten huwelik: maar Danaüs, uit sekere godspraak wetende, dat hy, door de hand van een schoonsoon, ter eeniger tijd sou sneuvelen, sloeg dir verszoek af, en begaf sich uit Egipten, over zee trekkende, naar Peloponnesus, en het landschap der Argiven. Doch Egiptus sond sijn soonen, met een geweldige krijsmagt, derwaarts om hunnen oom sijn dochters met het staal af te dwingen. Deese bewilligd daar op de huwelijken; doch geeft, op de bruilofsnacht aan ieder dochter een pook, om haare bruidegoms daar mede in den slaap om te brengen. Sy volbrengen sijn last, uitgenoomen eene

eene *Hipermnestra*, die haaren *Linceus* opwekte, en uit het hof ded' vluchtten. Doch *Danaüs* liet haar deswegen aansonds in den kerker smijten. Uit welke sy deesen brief affend aan haaren bruidegom; versaken-
de, zo't mogelijk was, onsets, of ten minsten (indiense komt te overlijden) een eerlijke begravenis.

HIPERMNESTRA AAN LINSEUS.

Hipermnestra wenst u mits desen heil, die van so veel gebroeders overbleef. De rest legdoot 'r moordgeweer van haar nieuwe bruis in 't bloet versmoort. Ik sit hier gekluisterd en swaar geboeit, tot straf van medogenheit. Om dat mijn hand ontfag u de strot afte steken, ben ik schultpligtig. Had ik 't burven bestaan, ik had lof getrokken. 'T is best dees schult onderworpen, dan vader soo behaagt te hebben. Mij rouw niet dat mijn hand met geen moord bemorst is. Schoon mij vader met uir verbrande, 't geen ik niet gehoont heb, en mij de fakkels van ons bruijloft in 't gedigt dreef, of keelde met 't staal, dat hij mij godloos tot u moordprief gaf, en ik de dood beuren moft, die u bereit was: hij sal mijn dootse mond noit doen seggen: 'k heb berou. Ik ben geen mens om leetwefen van medoge te hebben. Laet *Danaüs* en mijn weede fulters wroegen over haat

schelmsmidrijf: dit's gemeenlijk de vrugt van een vervloekte daat. Mijn hart heeft, als ik om de moord-nagt denk, en een schielijke rilling doet mijn vingeren stil staan in 't schrijven. De hand, die gij koft geloven bequam te welen tot mans moord, schrikte te schrijven de moord die sij niet gedaan heeft. 'K sal egter een proef nemen. 'T was pas schemer avont, tuffen ligt en donker, als wanneer wij *Inachus* kroos gebragt wierden in 't hof van Vorst *Pelasgus*, alwaar ons schoonvader *Egyptus* fop gewapent wij waren verwelkomde. Men fag de gulde lampen allenthalve branden; d'autaren, tegen dank, met heilloos reukwerk flogen. 'T volk riep vast *Hymen Hymenëe*; maar hij vloot, hoe schel sij riepen, zelfs *Juno* vlugte uit haat stad. Als wanneer de *Briguns*, van 't gefelichap geluk toegejuigt, door steerken drank klontervoetig, met verfe bloemkranffen op de gefalde hooiden, vrolijk

1. Fakkels) Van deefe is dikmaals gefprooken, en eens voor al, 27 pag.

2. *Inachus*) Wy fpreeken van koning *Inachus*, 69 pag.

3. Vorst *Pelasgus*) *Magnus Pelasgus*, de groote Griek, fet in het algemeene 't *Larijn*. Aangefiende *swervende Pelasgi* weleer *Theffalien*, een deel van *Griekenland* bewoonden. Siet 42 pag.

4. Lampen) Met lampen (gelijk wy meest met kaarsen) verdreven de oude, in hunne huifen, en op hunne byeenkomsten, de duifterniffe van de nacht. Welke aan ketenen waren opgehangen. *Petronius*, in fijn Berrijschr. *Lukretius*, 5 B. *Virgilius*, 1 B. van En. *Horatius*, 3 B. 31 *Liergef. Propertius*, 2 B. 15 D. en 3 B. 7 D. *Statius*, 1 B. van *Theb. Martialis*, 11 B. 105 B.

Deefe wieden, op feestdagen, en ten tijde van blijdschap en vrolijkheid, ontrent drempel en voordeur, geblaasf. *Juvenalis*, 2 en 12 *Berrijschr. Pakatus*, in de 23 *Red. aan Theodof. Tertullianus*, 2 B. aan fijn vrouw.

Gevuld metolie. *Servius*, over het 1 B. der *Landged. Martialis*, 4 B. 90 *Sneld*.

Die fy van fel ver lieten verflaaswen en uitgaan; nademaal fy in geenerleye wijfe met geweld mochten gebluft of uitgeblaasfen worden. *Petronius*, in gemeld. B. 't *Bruijloft*. van keifer *Gallien*, *Filodemus*, in het 7 B. van het Gr. *Bloemhof*.

5. Reukwerk) Van de wierook, en haar gebruik is gefprooken, 68 pag.

6. *Hymen*, *Hymenëe*) Van dit vrolijk groep fte 64 pag.

7. *Juno*) Als godin en voogdeffe van het echtgenoodfchap, en beschufter der trouwende; gelijk is aangeweefen, 15 en 46 pag.

8. Bloemkranffen) Op vrolijke maaltijden en weelige gaffmaalen was men gemeenlijk met een kran van versche bloemen gekroond. *Athenëus*, 2 B. *Seneca*, in de *Rei van Thycst*. 3. *Bedr. Lukretius*, 4 B. *Plautus*, in *Amfitr*. 3 *Bedr.* en *Pfeudol*. 5 *Bedr.* *Lukanus*, 10 B. van *Farfal*. *Seneca*, van de *Grafmsch*. 2 B. 33 H. *Klaudianus*, in het B. van de *Gildon*. oerl. *Ovidius*, 5 B. der *Alman*. en 9 B. der *Herschepp. Ankreon* en *Horatius*, doorgaans.

Doch byzonderlijk met een kran van roosen. *Martialis* (behalven eenige der genoemden) 2 B. 59 *Sneld*, 3 B. 65 *Sneld*. 9 B. 12 en 95 *Sneld*. *Juvenalis*, 11 *Berrijschr.* *Horatius*, weder doorgaans; en *Andere*.

9. *Gefalde*) Byde groene kranffen voogdenfe, in hunne gaffmaalen, ook foete reukwerken en kostelijke falven; met welke (gelijk beden met allerhande foort van poeijer) fy hun hoofd-hair vercierden en genuewig maakten. *Katullus*, 13 en 64 D. *Plautus*, in *Kurkul*. 1 *Bedr.* *Martialis*, doorgaans. *Cicero*, in fijn *Red. voor Roic*. van *Amer. Felfus*; *Gellius*, 10 B. 23 H. *Athenëus*, 15 B. *Plutarchus*, 3 B. der *Dichred. Klemeas* de *Alexand*. 8 H. enz.

vrolijk traden na 's bruis kamers, haar lijfleden, en jiderop 't bed, sijn graf, neer viel. Als haar nu de spijs, en wijn in slaap gewiegt had, en geheel Argos forgloos in rust lag; docht mij dat ik ontrent mij 't zielroegent keemu hoorde: en 'k hoorden 't degelijk, en 't was fo als mij docht. Mijn bloet ontschifte mij, mijn geeft en lighaam rilde van kou, en ik lag slijf verkil in 't nieuwe bruilofs bed. Gelijk de magere kornaard door een flauw lugje, en 'k populier lomder door een labberkoeltje rik; soo trilde ik, of nog meer. Gij lagt en ronkte, en de wijn die ik u gefchonken had, was enkel flap-vugt. Het vinnig bevel van vader verjoeg mij de vrees: 'k rees op en greep het staal met een bevende hand. 'K sal geen leugens wijs maken. 'K had 't tappier al driewerf opgeveen, driewerf flap weer late vallen. Dan fette ik (laat mij de waarheit bekennen) dan fette ik 't moord-geweer weer op u frot. Maar vrees en minlijk medoge weerftou dit wreet beftaan; en mijn kuifte hand was ichu 't belafte werk te verrigten. 'k fcheurde mijn purper gewaht, rukte 't hair uit mijn hoofd, en fpak dus bij mijn felve: og Hypermefta gij hebtren fioreng vader: volbreng sijn wil: dat dese 't pad van sijn broedere tree. Ik ben een vrou en maagd, fagfinning van aart, en blo om mijn jonkheid. Mijn teete haat dient rot geen felle moord. Wat rept u; volg, terwijhlij fmoor-dronken legt, 't voorbeeld van u kloekhartige fusters: 't is te geloven dat sij alle haar brugoms rees vermoord; hebben. Had defehand eenige manflagt konnen begaan, sij had al met het bloed van haar meesters geverft geweest. Waartom verdienden sij de doot, mer 't aanvaarden van haat ooms rik, dat dog op vremde fchoonfonden fou hebbe moeten vallen? Nectm die mans

hadden de doot verdient: wat misdreven wij? waarom mag ik niet deugtsfijn? Wat heb ik met geweet te fchaffen? waar toe deems moord-geweer gegeven! mijna handen sijn bequamer tot wol en 't ipinewiel. Dus fprak ik: en ftopte onder 't klagen tranen die uit mijn oogfen op u lighaam leekten. Doen gij mij omhelfen wout, en de lome armen in de flap uitloegt, hebt gij u handen fchier aan mijn degen gequeeft. Nu vreesde ik vaf voor den dag, voor vader, en sijn knapen; als wanneer gij door dese mijn reden uit den flap fchoot: voort rijst op, Belus kroes, 't eenigst overfchot van nog dus fo veel broeders; deefte nagt, foo vult u niet en rept, fal u eewige nagt sijn. Gij fchoot verbaaft op: de teuterflap fchoot u wel haaft uit 'd'ooagen: gij fagt het vinnig ftal in mijn beknelde haat. Gij vraagt mij 'd'oorfaak: voort pakt u voort, riep ik, terwijh 't nog donker is. Terwijh 't nog donker was vlugte gij, en bleet ik in de pekel. 'S morgens vroeg telde Danás sijn fwagers lijken, en bevont dat gij alleen de doot ontfapt waart. Hij nam 't euvel op dat gij 't uit de neven alleen ontfprongt, en klagde dat met al 't bloet vergieten nu niets was uirgerege. Men rukt mij van vadersvoeten bij 't hair na dekerker: foo wert de deugt beloont. Gewis hielt Juno nog haar ouden wrok, van die tijt af, dat id in een vaars, en van vaars in een Godin verandert wiert. Maar 't is al ftrafs genoeg dat een teer meisjen loeide, en dat dat fchone dier nu Jupiters oog niet meer bekoorde. Dees nieuwe vaars ftoot op den oever van vader Inachus ftoom, en fpiegelde haar vremt gehorent hof in 't water: als fij fpreken wou, loeide sij, foo dat sij voor haar fpiegelbeeld en eigen ftem verfchrikt. Wat vlugt gij, rampfalgig dier? wat verwondert gij u over u fchadu?

Dusdaanje waaren die vannardus. Horatius, 4 B. 12 Liergef. Lukanus, op de aangeetogene plaats. Tibullus, 2 B. 2 D. enz.

Of amomum. Seneka, in Thyest. op de gemelde plaats, behalven Statius, Sidonius, Ovidius. of andere, vangeen mindere waarde en flijkheid. Lukanus, ingemelde 9 B. Propertius, 3 B. 9. D. enz.

10. Argos) Een oude en vermaarde ftad in Achajen, een gedeelte van Peloponefus, de rijksfteden van koning Menelaus. Onder andere ook berucht door het voortreelen van paarden. Horatius, 1 B. 7 Lierd. Strabo, 8 B.

Vandeefte brocht de Griekfche Diomedes een volkplanting over in Apulien, een oosterlyk deel van Italien; naderhand gebecten Argirippa. Plinius, 3 B. 11 H. Virgilius, 11 B. van En. Aufonius, in het Graf fchr. van Diomed. behalven Silius, enz.

11. Rappier) Siet de gefchiedenis van Hipermefta, in onse GALLERYE, by de 10 Afbeeldinge, getrokken uir Efcilus, Higinus, Moratius, Nemeftianus, enz. Alwaar gy ook fult vinden, volgens Eufitachius over Dionys dat, nevens Hipermefta, een andere fufter, gebecten Bebrix, ook haaren bruidegom, genoemd Hippolytus, in het leven heeft bewaard.

12. Vaars) 1o was de dochter van bovengemelde koning Inachus; van het weelig Hoofd der goden vervolgd, beflapen, en onteerd; en, op de fchielijke tuffchenkomst van sijn jaloersche Juno, in een jonge koe verfehcept. Deefte koe moeft Jupiter regens dank aan sijn geftoord wijf vereeren en wegschenken; die defelue door eenen Argus, naaukeurig liet gade ftaan en bewaaren. Doch die veeboeder, door Merkurius sijnde omgebracht en outhalf, fo heeft Juno die gewaande koe de geheele wereld ellendig door doen fwerven; tot dat eindelijk Egipten haar heeft ontjangen, geberbergd, en, wegens de uirmenheid beaarer verdienften, met de naam van Ifis, onder burne godheden gefield. Ovidius, 1 B. der Herfchepp. Virgilius, 3 B. der Landged. Val. Flakkus, 7 B. der Argon. Apollodorus, 3 B. behalven Herodotus, Dionysius, Mofchus, Nonnus, Efcilus, Likofoon, Sofokles, Euripides, en Lucianus.

13. Inachus) Riewier, riviergod en koning; gelijk wy feggen, 69 pag.

fehadu? waarom telt gij u vier voeren onder u beestelighaam? Gij, een boel van dien groten hemel-voegt, geveest van Juno, moet den fcherpen honger boeten met loof en gras. Gij drinkt bronwater, spiegelt verbaast u wesen, en vreeft van u eige hoornen getoetente worden. En daar gij te vore fo rijk waart, dat gij zelfs daar door Jupiters oog beviel, moet gij nu naakt op 't blote velt leggen. Gij rent door zee, door lant en maagfchap stromen, dieu alle vrije pas geven. Waarom gevugt IG? Waarom over 't ruime pekel gefworven? Gij kont dog u gestalte noit ontvugten. Waar vliegt gij, Inachus kroos? gij vliet en volgral 't selve: gij zijt u eige seitsvrou, en 't gefelschap van de lijderfells. De Nijl, die fijn emer door seve frotten in zee giet, nam de dollé boel 't vaars postuur af. Wat mag ik beschimmelde gefchigten ophalen? mijn jaren geven mij, fiefthier, self fofs genoeg van klagen. Mijn vader en oom voeren oorlog: wij werden uit ons rijk en land op 't eint van de werelt verdivren. Dien wreedard (Egyptus) heeft en fit alleen op den Throon. Wij swerven, arme troep, met d'armé grijfart buitens lants. Van foo veel broeders sijt gij

d'einigste in 't leve. 'K befehce de doden, en diehar vermoorden. Want met foo veel broeders heb ik foo veel fusters verloren; ijder troep ontfang mijn fiste tranen. Siet hier, ik fit, om u leven, gekluftert tot fware ftat. Wat fal men fehuldige leeren, als de lof der onfehuldige verklaagt wert? Ik voor dese d'honderfste van nigc en neven, fal deerlijk moete fneuveelen om 't behout van ene broeder. Maar, Lynceus, foo gij nog sorg draagt voor u mewaarde nigc, en de weldaad die ik u beweets niet een dankbaar hart wilt erkennen: foo biet mij hulp, of laar mij doden: en brant mijn lijk ter fluk op den lijk-ftapel. Begract dan mijn gebeente met tranen van trouwe liefde beftort, en hout op mijn grafsteen dit klein gedige:

DE BALLING HYPERMESTRE ONTFING VOOR
LIEFDENS PLEGT
QUAAT L'ON: DE DOOT: DIE SY HAAR BROEDER
HAD ONTWIGT.

'Krou wel meer fchrijven; maar mijn handen fijn te mee door de wigt des letens, en de vreec knemec mijn kragt.

15 16
17

14. Nyl) Een wel bekende rivier in Afrika; het wijlberuchte Egipten dwers doorsnylende, en fief in de Midlandsche zee nederftortende. Heliodorus, 9 B. behalven Nonnus, Dionitius, Diodorus, Eufthadius.

Heeft vorders fijn naam en vermaarlheid van drie byfonderheden; te weeten, wegens fijn Onbekenden bron en oorsprong. Tibullus, 1 B. 7 H. Horatius, 4 B. 14 Liergef. Lukanus, 10 B. van Farsal. Klaudianus, in het Sneld. van de Nyl. Ovidius, 2 B, der Herfchepp. behalven Ammianus, Virgilius, Sidonius, enz.

Sevenvouligen mond en ingangh in gemelde zee. Ovidius, op de gemelde plaats. Katullus, 11 D. Virgilius, 6 B. van En. nevens Manilius, Statius, Silius, Klaudianus, Val. Flakkus, Mofchus, Nonnus, en Dionifius; Herodotus, Strabo, en Plinius.

Vruchtbaar maakende kracht en hoedanigheid; wegens fijn fuiver water, en vetachtige modder. Virgilius, 4 B. der Landged. en 9 B. van En. Plinius de jongere, in fijn Red. aan Traian. behalven Heliodorus, Ammianus, Lukanus, Juvenalis, Statius, Tibullus, Klaudianus; enz. Alwaar om hy, wegens het medeleelen van deefe vruchtbaarheid, ook de Egiptische Jupiter wort genaamd, by Athenes, 5 B. en Martialis, 9 B. 36 Sneld. Diodorus, 1 B. Strabo. 1 B. Ariftides, in fijn Red.

Hy komt ons te vooren, gelijk een grijsaard gebaard, en met veele hoornen (beteekene de fijne uingangen) opgefchikt (fijnde ook een hooren van overvloed nevens hem gefeld) op een Feniciaanfche Penning van Severus, by Vaillant; in meergemeld B. de Colon. & Municip.

15. Lijkftapel) Van de lijkftapel en de toefel van deefe fief 57 pag.

16. Gebeente) Te weeten in een doodbus; van welke 57 pag.

17. Graffteen) Dit was fief in gebruik by de alouden. Siet Cicero, in het B. van de Ouderd. Martialis, 10 B. 71 D. Virgilius, 5 Herdersgef. Propertius, 1 B. 10 Sneld. en Ovidius, 14 B. der Herfchepp. enz.

Alwaarom noch heden duifenden van Graffchriften, in gebonden en ongebonden ftyl, uit marmere brokken opgefocht, in weesen fijn, by Gruterus, Reineltus, Kirchmannus, en andere Verfamelars.

VYFTHIENDE BRIEF.

INHOUD.

Paris van Troos oversteevende naar Griekenland, om de schoone Helene, van Venus hem beloofd en toegesocht, te schaaken; en met sich te voeren, is te Sparta van koning Menelaus ontfangen en gehuisvest. Ondertusschen werd Menelaus genoodsaakt, wegens erfensissen van gewicht, om naar het eiland Kreta te vertrekken. Des by den Troiaanschem vreemdeling by sijn huisvrouw latende, haar ook het onthaal van deesen gast heeft aantrooven. Doch Paris bediend sich van die gelegenheid, send dese brief, soekt haar trouweloos te maaken, en tot sijn liefde te verlokken.

PARIS AAN HELENA.

Ik Paris, Priam's soon, wens u Helene, mitsdefen heil, 't welk mij alleen uit u hantre wagen staat. Seg ik 't? of hoef ik geen bakten te geven van een vuur, dat reets hoger is gezeigert als mij lief is? 'K had wel liever dat het verholen bleef, tot dat de tijt quam van forgelooft vreugt: maar ik kan 'tswaarijk dempen: want wie kan vuur bedekken, dat door sijn eige vlam altijt verraden wert. Hebt gij geduld om mijn biegt te horen, 'k bekend dat ik brant. Daar hebt gij merwoorden 't blijk van mijn hart. Ei spaar dog, die 't belijde, lees de rest van dese brief met geen huishet maar met

soo vrolijk gelaat als u wesen medebrengt. 'K was seer vreught doen ik lest verfont dat gij mijn brief had aangenomen, en scep moet om op gelijke wijze bij u welkom te sullen werden. Den hemel geeft het: en dat mij de min-godin u perfoon niet vergeefs beloofd hebbe, die mij desen togt heeft aangeraden. Want weet dat ik (op dat gij u niet onwetende vergrijpt) door haar Godlijken raat en van hoger-hant hier aan quam. Ik eis wel groten prijs, maar die mij is verschult. Venus heeft mij u ten huwlijk beloofd. Onder haar bestier ben ik met de vloot, die Fereklus timmerde, die ver-stuk weegs van

1. Heleen) Ledæa in het Latijn; als sijnde de dochter van Leda; gelijk wy seggen, 23 pag.
2. Venus) Het Latijn segt Cithæra; wegens het eiland Cithæra. Siet 34 pag.
3. Fereklus) De timmerman en toetnakeler van de vloot, waar mede sich Paris naar Grieken liet overveeren. Homerus, 5 B. van Il. en Koluthus, in het B. van de Schaak.

de Sigeefse kufft over de sporelofe zee kome fluiwen. Sij gaf mij lieflijk weder, en blanke voorwind. Magt heeft sij over zee om dat sij uit zee-fchuim is geboren. Dat sij volharde, de vlam van mijn hart, als de berning der zee beftere, en mijn wens in haar gewenfte haften fier. Ik bragt, maar vont hier defe vlam niet. Dit 's d'oorfaak van mijn lang zeefwieren. Want nog onweer, nog koers-fail dreef ons hier: ik fette met voordragt met mijn vloot op Lakonie aan. Denkt niet dat ik defe zeezogt doe merkoepmanfchappen. Goe fegen maar de midlen die ik heb. Ook kom ik niet om de Grieckfe fteden te befigtigen: de fteden van mijn rijkfijn pragtger als die. Gij zijt het doelwit: die mij de gulde Venus heeft beloofd tot eegtenoor: op u verliefd' ik, eer ik ukende. 'K fag eer u aanfchijn met mijn geeft, u als met d'ooogen. De faam was d'eerfte bode van u, wels-gemaktheit. 'T is evenwel geen wonder, dat ik, als 't hoort, van verre met minnefchikken getroffe, op u fchoonheit ben verliefd. So wou 't den hemel, 't welk op dat gij niet poogt onwer te ftoeten, aanhoort 't geen ik u hier waaraagtig fal verhalen. Ik was nog ongetore in moders kool, die nu ter delfer dragt op 't witrifje wanger gink. Sij droomde in 't baren dat fyt een groote blakende fakkelt ter werelt bragt. De febrick ftoorde haar fleep, 't fyt reis op, verhaalt haar ijfclijken droom aan den ouden Priamus, die aan de droombedieters. Defe voorfpelden, dat Troje door Paris wint fient te verbranden. Dat was de brand, die nu mijn hart door blaakt. Mijn fchoon-

heid en fieren moet, fchoon ik een harder fcheen, waren merken van veiborgen adel. Daar is, wat van de weg, een plaats midden in de dalen van de lommerrijken Ida met haas en eike bomen digt bewaflen: waar op nog vreedfaam fchaap, noch rots lievende geitjens, nog tragte runderen grafen. Hier ftond ik tegen ten boom leunende, en beftaude de ftaad Troje, de verwebe gebouwen, en zet. *Als wanneer mij dagt dat door 't fappen d'aardi onder mijn voeten dromde: 'k fal waerheit fpreken, fchoon 't fchier niet gelooff fal werden. Met fag ik Merkurius, neef van den groten Atlas en Pleione, voor mijn oogen fchietig niefchreuen. 'K magt hem fien, en met was arheit ook verbaalen 't geen ik fag. Hij had in fijn hart een goede roe. Novens die quam Venus, Juno, en Pallas als de tengerre voeten op 't klavergras bij mij geftreken. Ik ftont verfoekt, en 't haar rees mij door kille fchr-ke te berge: als mij de vlegbode fide: fyt niet bevreest. Gij fyt nu fchoonlickewader: fchift 't krahkel van defe Godinnen: wot van drie fchoonder is als d'andere twee. En ten einde ik 't niet afllaan mogt, beval hij 't mij niet Jupiter naam: met fchoor hij door de lugt ten hemel. Doch quam ik weer tot mijn felve, kreeg fchielijk niefuwe moet, en fchroomde niet ijder van onder tot bove te benevelen. De prijs was elk wot waart, maar 'k fchroomde defe treits als riqter even fchoon te fchouwen. Dag een van drie viel wij al van begin aan bevalliger in 't oog: waar niet gij wot merken, dat het Venus is die mij dreef met in verwekt. Sij woulen fo lyerig ijder om de prijs, dat fyt mijn vonnis met grote fcheknazigen tragten te verbafteren. Juno leefde mij Kontkrykken, Minerva dengt, en manhaftigheid;*

4. Sigeefche) Waar af ook 3 pag. Een ftad en voorberg van Troas; fijn vermaardheid, onder andere, ook hebbende van het graf van de Salaminifche Atax. Virgilius, 2 B. van En. en Ovidius, 13 B. der Herfchep.

5. Gehooren) Soo gefegt is, 34 pag.

6. Lakonien) Tanaris in het Latijn, wegens de Lakonifche voorberg; van welke 67 pag.

7. Fakkelt) Van defe droom fprekenwe in den inhoud van den derden brief, 41 pag.

8. Plaats) Siet wat we van dit oordeel feggen 22 pag.

9. Merkurius) Soon van Jupiter, wegens Main, dochter van Atlas en Pleione. Die welbekende looper, boode en tolk der Hemellingen en onderaardsche mogentheden, Horatius, 1 B. 10 Liergef. Klaudianus, 1 B. der fchaak. behatwen Homerus, enz.

Ontrent hem worden aangemerkt, fijn boedjen, of galcerus, aan weersijden gevelengeld. Statius, 1 B. der Theb. Klaudianus, in gemelde B. Ovidius, 1 B. der Herfchep. enz.

Gewiekte fchoenen, of talaria. Virgilius, 4 B. van En. Ovidius en Statius, en aangetrokkene B. enz.

Frederoede, of caduceus. Homerus, 24 B. van Dool. Horatius, en Virgilius, in gemelde B. Het 8 D. der Priapgef. Statius, in gemeld B. behatwen Apulejus, Lucianus, Servius, enz.

Met defe roede, van Apollo gekregen, floeg en fcheidde hy eens, by geval Arkadien doorreifende, twee vechtende flangen van malkanderen. Makrobius, 1 B. 19 H. en Higinus, 2 B. der Sterrekund. Alwaar om men ook deswegen de vrede ftaf met defelvet omringd, fo op de marmerbrokken, als op de Gedenkpenningen; welke laafte ons hem op dusdanigewijfe vertoonen.

Toorts wor. l. het opfchrift derfelver verklaard, door Ovidius, 5 B. der Alman. en 14 B. der Herfcheppe. Diodorus, 5 B. 75 H.

ik twijffelde of ik magtig of kloek wesen woode. Venus lagte loet, en sprak: laat u . Paris, met die schenken d'ooogen niet niistekken; beide sijn sij onderhavig wankele wree. Ik sal u geven, dat gij lieven kon; en in n arme schenken de dogter van de schone Leda, vrij goetlijker als haar moeder. Dus sprak sij, en als ik haar geschenck en schoonheid voor 't best gekent had, schoor sij mit de prijs weer ten hemel. Onderwijl wierd ik (*k geloof doe mij den hemel jonstig wiert) uit sekere merken erkent voor 's Koninks kind. Ons hof was vol vreugde om 't opstikken van haar lang verloren soon: en Troje beraamde desen dag tot een jaarlijkse feestdag. En gelijk gij mij bevalt, so beviel ik doen de jonge Prinssessen. Gij kont allek de wens van soo veel juffren weg dragen. *K had slegs geen Konink en Vorsten dogters tot minnaressen: ik wierd ook ijverlijck van Nymfen geseft. Maar 'k had van al dit tuig een walg, sedert ik

kost hoop scheppen om met Helene te paren. *K sag u daags met mijn oogen, 's hugets met gedagten, als mijn oogen door lieflijke slaap gelokeleggen. Wat fult gij in 't bij-wesen doen, die mij nog noit gesien dede blaken? *K ontvontke, schoon het vuur nog ver van mij was. En langer kost ik mij 't genot van die hoop niet schuldig blijven, of 'k sogt mijn wens over de blauwe zee te bejagen. De Frigianse bijl doorkerf de Troise pijn-bomen, en al wat hout bequaam tot vaartuig was. 'T hoge Gargara wiert ontbloot van hoge bomen: de langen Ida verfschafte mij ontelbare balken. D'eiken boog men vast tot kielen; 't kromme vaartuig roge vast in 't geraamt. Men fiet het met raien en seilen om de maten, en schildert Goden agter op 't gekrulde paveljoen. Maar 't schip, waar op ik vaar, is beschildert met Venus, die mij dees bruut beloofde, en haar soon Kupidio, nevens een. Als de vloot seilree was, wierd ik aanstonts gelast

10. Konings kind) Siet 21 pag. den inhoud van de vijfde brief.

11. Nymfen) Te weeten van Enone; toen by sich noch by de herders en veehoeders ontield. Siet den inhoud van Enones brief, 21 pag.

12. Helene) Tindaris in het Latijn; gelijk 23 pag.

13. Pijnboomen) Aangefien de pijnboom Cibele, de moeder der goden, is geheilgd en gewijd. (Strabo 15 B. Ovidius 10 B. der Herschepp. Virgilius, 6 Herdergef. en 9 B. van En. Katullus, 61 D. Klaudianus, 1 B. tegens Eutrop. en 1 B. van de Schaak. Prudentius in Roman. het 14 der Martelkr. Arno-bius 5 B.) soo sijn ook de plaatsen, atwaarse word geëerd en aangebeden, met pijnboomfossen alom beplant geweest; gelijk bysonderlijk de berg Ida, in Frigien, en haare gedeeltens. Virgilius, en andere, op de aangeetogene plaatsen.

Ondertusschen is het pijnhout ook van de aalouden tot den scheepsbouw so dikmaals gekapt en gebesgd, dat de dichters meermalen Pinus voor een schip (quansuis van pijnhout) in hunne schriften hebben gesfeld. Siet Virgilius, Ovidius, en onselbare Andere.

14. Gargara) De hoogste top van Ida; gelijk is aangeweesen, 16 pag.

15. Venus) De schepen der aloude waaren, onder andere cieraaden, ook met de beelden der goden opgeschikt. Statius, 6 B. van Theb. Persius, 6 Berispd. het sy dan of, gelijk hier, van Venus; of van de Son, gedragen van een krokodil. Eusebius, in de Euang. Bereid. 3 B. 3 H. sprekende van de Egiptenaaren. Of van Apollo, Virgilius, 10 B. van En. of van Minerva, enz. Val. Flakkus, 8 B. der Argonaut, en Andere.

Staande deselve of op de voorsteven. Suidas, van de Attisch. Herodotus, 3 B. van de Fenic. Proco; pius, over Jesaias, 12 H. Oekumenius, over de Handeling. 28 H. 11 versf.

Of, ook op den achtersteven. Suidas. Hefichius, enz.

Tot desee beelden naamen, op de schepen, de verongelykte haaren toevlucht; om aldaar van geweld en overlast bevrijd te sijn: even gelijk men, by sulck een gelegenheid, gewoon was in de tempelen tot de beelden der goden te vluchten, en deselve te omhelsen. Cicero, Tibullus, Plautus, enz. aangetrokken, 65 pag. in de PICT. LOQVENS.

Ik vind deselve op de Burgermeesterlyke Geldmunten; van welke ik deese heb uitgekapt, om het gesegde te bewaarheden.

- 16 gelaft na d'Geefte zee te fteken. Vader en moeder weer-
ftonden mijn heiloffer en vertrek met fmeken, en ftut-
ten mijn veerlogenom togr met beweegden foo veel
17 fij koften. Ook riep futter Kafandra, als ik op 'tafaven
18 fiont, met hangende vlegten, gelijk fij was: waar
druift gij heen? gij fult brant weer brengen. Gij weet
niet hoe groten vruy gij over dees barenhalen fult: waar
fprak de Profeters: 'k ben 't gefpelde vuur wel gewaar
geworden: nu in mijn teere borst een felfe minvlam blaakt.
'K fteek uit de have: feil met een blanke voorwint,
en raak, Ebalus kroos, op uwe kuft ten anker. U man
19 onthaalt mij als gait. Dit 's ook niet fonder beftier van
den hemel gefchiet. Hij toonde mij wel al wat in de
ftadt Lacedemon waardig en heerlijk te fien was; maar
20 mijn oog was nergens om beluft als te ftare op u vol-
prete fchoonheit. 'K ftont verbaaft, als ik ufag: mijn
hart engingwant voelde ik op nieusdoorgriefte door den
blikfem van u gefig. So fchonen troonje, had, namijn
onhouth. Venus, doen fij voor mijn ten oordeel ftont.
Juden gij doen met haer gekomen waart tot keur, 'thad
met Venus prijs kampf afgelopen. De faam heeft wel
veel groots van u fchoonheid getrompet, en de gehele
weeretl over gegalmt: daar is ook geen dier in Frigie
nog van den opgang der fonne, die bij u in welgemaa-
ktheid hantwater heeft. Kont gij die ook wel geloven? u
fchoonheid veiftult dien roem, en de faam fchiet vrij
te kort in 't melden van u braaf pofteur. 'K vind hier
meert als Venus mij beloofde; u glorie is van haar ftoffe
veiftult. Soo brande Thefeuswel te regt, die dit alles
21 wift, en u ontfchaking fcheen foo roemrugtigen heldt
wel waardig: als hij u moeder naakt, na 's lauts wijfe,
van d'olij glimmende, in 'tworftelperk fag fpeelen, 22
onder 't naakt manvolk. Dat hij u weg roofde prijs ik:
maar ben verwonderd dat hij u oit weder gaf. Sookoft-
lijken buit hoorde in taje klauwen gehouden te werden.
'K liet mij eer dit hooft van den romp houwen, als u
uit mijn koets en armen te late rukken. Neemt dat
ik u oit weer uit de hant wilde laten gaan: neemt dat
ik u bij mijn leven van de fchoot liet halen? moft ik u
geven, 'k fouegeter iets bijprovifio voor afgnomen, en
getoont hebben dat mijn Venus niet 'teenemaal dufwas.
'K fou of u magde blom geplukt hebben, of ten min-
ften iets, dat fonder quetling van u maagdom kon ont-
diefte werden. Neemt flegs een proef daar van: dan
fult gij Paris ftanvatigheit leerre kennen. Mijn lief-
de fal befwijken als 't lijk op de ftapel tot as ver-
brandt. Ik heb u meer gefchier als al de grote Ko-
23 ninrijkjen, die mij Juno beloofde: als ik u fwanen
hals flegs mogt omarmen, verlamde ik de kloekheer,
die mij Pallas aanbodt. Mijn keur rouw mij ook
niet, en fal mij noit dwaasfchijnen: dien wens ftat mij
vaft in de ziel geprent. 'K bid maar o Prinfes, fo gro-
te moeiten waart, dat gij niet geheugen wilt, dat mij
deze hoop ontfchiet. 'K ben geen oned'el viuk, die
vlamt te huw'lijken met een edele Prinfes. Bij Paris
fult gij, geloofst mij, niet fchand'lijk fijn gepaart. Door-
fiet gij ons ftamboek, gij fult daar in Electra en Ju-
24 piter tot ftam wortelen vinden: van middel-groor-
vaders

16. *Geefte*) De Archipel tegenwoordig geheeten, een gedeelte van de Midlantsche zee, fcheidende Europe van Afien; en befaaid met de eilanden, gefegt Cycladen en Sporaden. Strabo 8 en 12 B. bebalven Dionifius, de Kantteekenaar van Apollonius, Suidas, Plinius, Festus, enz.

Van de oorfaak haares naams geven gemelde fchrijvers verfehiedene redenen. Doch my gevalt de gedachte van Ifacijs, over Likoftr. gelovende defelve haar naam te dragen, om dat haer korte en afgebroke ne golven, gelijk derzele geitjens, buppelen en been en weder fpringen.

17. *Kafandra*) Van welke, 24 pag. Apollo, deefe koninglijke dochter beminnende, gaf haer te verfoeken alhet geen fij mogt wenschen, mids hij de vruchten van haars wederliefde genoot. Dus begerde fije de greft van voorfegginge; doch die hebbende ontfangen, weigerde fije de voorwaarde naar te komen. Apollo, bedrogen fjinde, en het gegevene haer niet komende ontnemen, werkte door fijn vermogen uit, dat niemand haer voorfeggen geloofte. Alwaaron fje den ondergang van Trojen, en de bloedftorting en daar in fultende voorvallen, ook vergeeft voorfpele. Higinus, 93 Vertell. bebalven Ovidius, in de Br. van Enone. Virgilius, 2 B. van En. Senckr, in Troad. en Agamemn. enz.

18. *Hangende*) Opgerechte en uitgefpreide; gelijkwe bewijfen, 24 pag.

19. *Ebalus*) Afertmftig van Ebalien, dat is, Lakonie. Siet 23 pag.

20. *Lacedemon*) of Sparta; waar af 2 pag.

21. *Thefeus*) Hoe Thefeus Helena minde, fchaakte en weder gaf, is verhaald, 24 en 40 pag.

22. *Worftelperk*) Het was by die van Sparta, of Lacedemon, gebruikelijk, bebalven de foonen, ook konne huwbaare dochteren, naakt, en gelijk andere worftelaars geolyd en befmeerd, in het perk te laaten treden, en met de mannen te ftrijden. Doch hoe deefe gewoonte met de telere fchaamte, en lichtgeraakte kuisheid kon overien komen, kan ieder by fch felven onderfoeken. Siet Plato, 5 B. van den Staat. doch, voor alle andere, Propertius, 3 B. 12 D.

23. *Verbrand*) Van het verbranden der dooden fprakwe, 37 pag.

24. *Elektra*) Pleijs in het Latijn, dat is, een uit de 7 Pleiaden, dochteren van Atlas; onder het gefterfte naderhand geplaatft.

By deefe Elektra won Jupiter koning Dardanus. Ovidius 1 B. van den Alman. van welke de Trojanen hun afkomst, en fomwijlen ook konne bynaam hebben. Siet 36 pag.

ders wil ik niet eens reppen. Mijn vader swaait den Scepter van Aëte, 't zijlkte, weeligste, en grootste rijk des werelts. Daar sult gij ontallijke steden, gulde palaissen, en tempelen vinden, wel waart dat 'er Goden in wonen. Daar sult gij t'ion aanschouwen, en de sterk getoornde wallen onder 't lier-geluit van Apollo gebout.

25 Wat wil ik brallen van 't gekriemel van ontelbare nannan? dat land kan sijn inwoonders naujliks bergen. U sal een digte swarm van Trojaanfê Dames komen inhalen, waar toe ons hof ver te klein zal wesen. Oghoe dikwijl wilt gij nog seggen: hoe arm is ons Grieken!

26 'k wed gij ijder huis tegen een van t'heden schar. 'Tsta mij nogtans niet toe u Sparta te verfmaden. 'Tlant daar gij sijt gekipt, is mij een heilig lant. Maar Sparta valt te deun, u praal vereift pragtiger swier. Die plaats valt vrij te segg tot sooschononjuwel. Ditronkbeelt hoorde maat nog einde in rijve rusting te houden, en overdadig in nieuwe vermakelikheden te wendelen. Als gij sielijken toe van ons manvolk fiet: hoe dunkru dat dan 't vrouwk moet gedoft sijn? toont u maar rekkelijc,

Prinês in 't lant van Terapnegequeekt, en verfmata geen 21
Frigiaan ten huwlijk. 'Twas een Frigiaan uut onsen bloede [Ganymedes] die nu der Goden schancker is. Een 29
Frigiaan was Titon, eggenoot en ten hemel opgevoert 30
van Aurora, die dag en nagt schiff. Van gelijke Anchifes, met wien de mingodin sig verheugde op den berg 31
Ida in de klaver te worfelen. Ik denk ook niet gij Menelaus soo in schoon als dapperheit boven mij soot konnen verheffen. 'K sal u wisgeenschoonvader by fetten, die 't heldere son gespan van sijn gruwel-dis deede te rug wenden. Oelcheeft Priamus geen vader, diefchoonvaders vermoorde, of na sijn schelmstuk 't water op 't verdriinken van Myrtilus, de Myrtrefe zee doopte. Mijn overgrootvader hapt in de jammer-poel nageen ooft, en dorst niet tot de kin in 't water staande. Maar wat raakt dat? soo gij haar na saat hout ten huwlijk; en Jupiter teinde wil en dank nooraakt tot schoonvader. Hs schendig werk! dien jool hout u ganse nagten in d'armen, en geniet volle vregde in u bouren gekliff. Maar ik mag u pas sien op 't left als den dis gedekt is: welke tijt

Vorders hebben de Pleiaden haare naam van πλειῶν, Scheepsvaaren; dewijl de ter zee vaarende, onder andere ook de Pleiaden (of de Sevensterre) plegen gaade te slaan in de voortijd, en met haare opkomst de vaart te beginnen. Ovidius, 4 B. van den Alman. enz.

25. Apollo) Van welke, als opbouwer van Trojen, gesproken is, 24 pag.

26. Grieken) In het Latijn Achaja Sie 39 pag.

27. Sparte) Van welke stad, 2 pag.

28. Terapne) Van deese Lakonische stad is ook boven gewag gemaakt, 67 pag.

29. Schencker) Ganymedes, soon van koning Tros, gemind van Jupiter; die, verscheept in een Adelaar, bem, op den berg Ida jagende, heeft opgenomen, in den hemel gevoerd, en aldaar het aan tafeldienen, en den drank te schenken, in de plaats van Hebe, Junoos dochter, heeft vereerd. Higinus, 2 B. der Sterrek. Horatius, 4 B. 4 Liergef. Martialis, 1 B. 7. Sneld. Cicero, 2 B. der Tusk. Vrag. behalven Ovidius, Virgilius, Statius, Theokritus, Nonnus, enz.

Sie hem, by meergenoemde Leon. Agostini, vanden verliefden adelaar gevat, op het 108 Steentje van sijn 1 D. en in het 4 Sinneb. van Andr. Alciatus.

30. Titon) Van welke en Aurora, sijn minnaarresse en byllaap, 18 pag.

31. Anchifes) Sie van deese, 37 pag.

32. Mingodin) Het Latijn heeft Mater Amorum; de moeder van de Liefde. Hoewel men gemeenlijk alleen van een eenige Kupid of minnegoodjen by de cloude dichters hoord spreken, so ontmoet by echter ons ook in het meeder getal. Ik vind 'er twee, by Plato in sijn Disred. en Plutarchus, in sijn Minner. (behalven Apulejus en Lucianus) geheeten by de Grieken Eros en Antheros; de dertele en de fedige; welke misschien ik ook beide ste de wagen van Venus trekken, op een Gedenkpenning van Augustus, by Choul. 223 pag.

Doch verscheidene en in een ongenoemd getal by Horatius. 1 B. 19 Liergef. Silius, 1 B. der Pun. oorl. en andere.

33. Gruweldis) Te weeten die van Atreus; die Thyestes sijn broeder, onthaalde, gelijk wy verhaalden, 39 pag.

34. Schoonvaders) Enomaus, koning van Elis, van Pelops bedrogen, en verraderlijk omgebracht. Sie 39 pag.

35. Mirtilus) Soon van Merkurius en de Amazoone Mirtto; de voerman van Enomaus; welke Pelops verraderlijk was behulpsaam in het verwinnen van sijn koning; gelijke vertellen, 39 pag.

Doch als hy voor sijn hulp en dienst, volgens beding, het halve rijk verfocht, so heeft hem Pelops, beducht voor dien verrader, gesmeten in de zee, welke, ontrent de plaats van sijn omkomen, naderhand is geheeten de Mirtteefche. Ovidius, in sijn D. tegens Ib. Higinus, 84 Vertell. Horatius, 1 B. 1 Liergef. Plinius, en Andere.

36. Overgrootvader) Tantalus; van wiens plaagen en straf by de onderaardsche, 40 pag.

tij ook veel in heeft dat mij misnoegen geeft. 'K gun mijn vijanden sulke gastmalen, als ik dikwijl onder 't glaasjen aan tafel sien moet. Het spijt mij gait te sijn, als ik sie dat dien boel d'armen om uwen hals wringt. Ik wel en barst van spijt (wat hoef ik alles te ontledigen) als hij u poesle leden onder sijn gewaar koestert. Als gij met hem foet trekbeke, hield 'ik terstont de nap voor mijn gesigt. Ik sloeg d'oogen in mijn schoot, en verget mijn spijs te kauwen, als hij u minlijk drukte. Ik fugte vaak, en merkte, o weelig dier, dat gij in mijn fugte u van laghen niet onthouden konst. Dikwijl meende ik mijn vlam met wijn te blussen; maar sij vervalkerde, en 'k goot olij in 't vuur. Om veel andere dingen niet te sien draaide ik 'thoof om, maar wenden 't fluks weer op u schoon gesigt. 'K weet niet wat ik doen wil. 'T is mij een priem in 'thart dat leet te sien, maar nog groter smert u aanschijn te misfen. Ik strijde soo ik best kan, en mag, mijn dollen min te helen, maar 't ontveinde vuur borst eger uit. Dit sijn geen praatzjen. Gij gevoelt mijn brand en wonde. Og of sij u alleen maar bekennt waren! hoe dikwijl heb ik, als mij de tranen op den dam sloeten, 'thoofd omgekeert, om hem geen handvat te geven van vragen waarom ik schreide! Hoe dikwijl vertrok ik u met een roes dees of gene vrijagie, daer in

ik elk woord op u te pas bragt! en gaf een leus van mij onder een bedekten naam: ik was, wilt gij 'tweten, die rege minnaar. Dat meer is, heb ik meer als eens mij selve dronke geveint, om des te vrijer dantele taale moge vuilbekken. Eens was, dit heugt mij nog, u boelem voor open, die mij u naakte borsjens te bespiegelen gaf: een boelem, die 't wirtse sneeu, en melk ver overtrof, ja blanker als de swanendons, waar in Jupijn verschole u moeder Leda omhelsde. Verbaest door dit gesigt liet ik 't glas, dat ik doen juist bij de gedraide greep in de vuist had, ter neder vallen. Gaf gij u dogter kusjens, ik plukte die fluks mer lust van Hermones mont. Dan quelde ik agter over leunende oude vrijagies: dan gaf ik met wenken en knikken itomme minnelusen, ik dorst Clymene, en Ethra, u voornaamte staajuffers, mijn voornemen eerst met lieflijke woorden te kennen geven: die mij geen ander antwoord gaven, als dat het een haglijke faak was, en pas half lieren uitfinken. Gaf den hemel, dat om u eens heftig moest gekamp werden, en die boven lag tot prijs u ten huwlijk kreeg! Geelijk Hippomenes Atalanta, Pelops Hippodamia tot prijs in d'armen kreeg: gelijk de woede Herkules, om Deianira te moge kuffen, Achelous hoom afwreecte: soo fou mijn stoutte dapperheid, op de selve voorwaarde geweldig

37. Swaanendons) Sie 23 pag.

38. Greep) Leer hier dat de aloude geen glaasen roemers of silvere bekers of hunne gastmaalen gebrukten, maar alleen schaaalen. Athenus, 6 B. Plinius, 33 B. 3 H. Treb. Pollio, in het lev. van Quiet. of karnen en kroefen; hebbende een of meer ooren en handvatstelen, geboeten canthari by Virgilius, 6 Herdersgef. Plinius, 33 B. 11 H. Val. Maximus, 3 B. 6 H. en Athenus, 11 B. sprekende van Marius. of crateres, by Virgilius, 9 B. van En. Ovidius, 5 en 12 B. der Herschep. enz.

Doch, na verloop van tyden hebben de Romeinen gedronken uit glas. Plinius, 26 B. 26 H. Tacitus, 15 Jaarb. behalven Statius, Juvenalis, Martialis, enz. Uit silver en goud. Plinius, 33 B. 1 H. en 11 B. 12 H. Martialis, 9 B. 60 Sneld. en 14 B. 109 Sneld. Juvenalis, 1 Berisfd. enz. Uit kostelijke gesfeenten. Virgilius, 3 B. der Landged. Martialis, enz. en eindelijk, uit vaten, die sy noemden Murrhina; overeenkomende, so sommige gevoelen, met onse porcelaine. Martialis, 3 B. 81 Sneld. Juvenalis, 6 Berisfd. Propertius, 4 B. enz. Van Pompejus, na sijne Asiatische verwindingen allereerst te Rome gebracht. Plinius, 37 B. 2 en 8 H.

39. Hermione) Dochter van Menelaus en Helene. Siet behalven Virgilius, 3 B. van En. Higinius, 12 B. Vertell. enz. den inhoud van den achtsten Br.

40. Achteroverleunende) Te weeten, leggende op een tafelbedde; naar de seede, van welke 60 pag.

41. Klimene) Staajuffer en vertroude van Helene, die haar, naar Troien gaande, ook heeft vergeselschap; volgens Homerus, 3 B. der 11.

42. Eira) Van deese sprakenwe 53 pag.

43. Atalanta) Scoenis in het Latijn; aangesien sy was de dochter van eene Sceneus, in het loopen wonderlijk bedreven. Des de minnaar haar met een wedloop moest winnen, of achterhaald van haar hand den sterven. Doch Hippomenes, uit Neptunus gesproeten, ontving van Venus eenige guldene appelen, met welke achter sich weg te gooiën hy die wreede vrijster heeft opgebouden, en verwonnen. Ovidius, 10 B. der Herschepp. Virgilius, 6 Herdersgef. Teokritus, 3 Herdersgef. Higinius, 158 Vertell. Palcatus, Joh. Tzetzes, enz.

De Hr. Bezgerus vertoond ons, op een schoone Steen, deese weergaloofte loopster, houdende een werpschicht in haar rechterhand: te weeten in sijn Schark. van de Paltz. 66 pag.

44. Hippodamia) Van het gevaarlijk wagen mennē, en de list van Pelops in deselve aangewend, om haar te genieten, is gesproken, 39 pag.

45. Achelous) Sie van sijn worstelsrijd met Herkules, om Deianira, en van sijn hoorn, in deselve gebrooken, 48 pag.

dig doortrecken, en gij verstaan dat gij't loon van mijnen arbeid waart. Nu reft mij niet, o fchoone, als u' aanbiddend, en, foo gij't dult, u voeten te omhelzen. O pronk, o praal van twee gebroeders, felvs waard' Jupijn, ten zij gij fijn dogter waart! 'k fal of met u na de Zigeefte zee keeten, of buiten's lants hier in Lakonie begraven werden. Mijnsborft is niet pas befchamfcheur van een fchijr, maer tot 't gebeent en merg getroffen. Dit heeft mij fuffter Kafandre met waarheit voorfpeelt, dat de tijt aanftaande was, dat ik met een hemels Ipitus fou getroffen werden. Ontfegte, Heleen, geen min, die mij den hemel toe ftierde: foo wens ik u wensfen van de Goden wert ingewilligt. Mij komt wel veel voor; maar om mont aen mont nader te fprekken, waert dienftig, dat gij mij in de stille nagt in u koeis, hier fluijpen. Hoe! fchaamt gij u? of vreesf gij u egte bed te fcheiden, en u man te gens trouwreft hoorens op te fetten? og al te flegte Heleen ('k fei fchier boerfe) meent gij dat foo fchoone dieren foudt fluijken konnen fijn? Gij moet, of u poffuur vervormen, of niet ftraf fijn. *Tuffen fchoon en verbaarheit is grot gefchit.*

47 Venus groejen fpel in fulke fluijkerijtjes: dees ftelmin maakte u kint bij vader Jupijn gewonnen. Gij komt, in diende kragt van liefde blijft in't laar, Jupiter en Led's dogter fijnde, niet wel kuis blijven. Maar weeft dan eerbaar, als gij in mijn Troje fult gekomen fijn: laar mij 't eenigfte fijn die u tot onkuished vergt. Laar ons nu die midlaar doen, die 't huwelik beteren fal: indien mij Venus anders geen rook beloofde. Maer dit raar u felvs u man, niet met woorden, maar metter daad, en hou fign van kant om fijn gaft in't fluijken niet te verhidern. Hij haat quanshuis geen tijt bequamer om 't rijk van Krete te gaan befeen: o wonderloofe man! Hij vertrok, en fprak op 't fcheiden: zijn vrou, 'k bevel u dees Trojaanf gaft gelijk als mijn felve te onthalen, als ik heb gedaan. 'k fal nu geuigen, dat gij't gebot van u man in de wind ftaar: gij draagt met al geen foug voor u Troojaanf gaft. Meent gij, Heleen, dat dielompekin-

kel de gaven van u fchoonheid na waarde ondertaft heeft? Dar's mis: hij kentfe niet. Hield hijfein groeter waarde, hij hadt fijn fchat geen vreedme vink vertrou. Maar aangeefen nog fmeeken, nog mijn gloed u bekoren kan, foo is 't nootfaaklijk dat ik mij van fijn goetheid dief. Of wij fullen gek fijn, en fmalfinniger als hij, indien wij foo veilige fnoeprijt vrug'loos laeren glippen. Hij brag mij als gallant fchier met de hant bij u. Diendt u met de'envoudigheid van u vaafte loer. Gij legr foo lange nagt alleen op 't eenfaem bed: ik floop ook fonder ga in 't doots ledelant. Laar ik met u, en gij met mij eens woelen. Dien nagt al klaarder fijn, als oit de fonnefchijn. Dan fal ik u bijal de Goden fweeren, die gij wilt, en my met onverbreeklijke eeden aan u trou verknogten. Dan fal ik, foo mij mijns felvs vertrouwe niet bedriegte, dan fal ik maken dat gij aanftons fult jagren na mijn rijk. Soo gij u fchaamt, en vreesf dat gij mij mogt fchijnen aan de hant gekomen te fijn; al die fchult fal ik op mij nemen. Want dan fal ik volgen 't voorbeeld van Theufes en u broeders; nader ftalen konnen u tot geen medooge bekoren. Theufes roofde u, fije twee dogters van Leucippus: ik fal de vierde op defe rol ftaan. 'k heb hier mijn Troife vloot wel verfen van geweet en volk. De wint en riem fal ons haaf over rukken. Gij fult, als een trofte Koningin door de Frigaanf fteden treden, en 't volk doen gelooven dat gij een vreedme Godin fijt. Waar gij u heen went fal kannel geur fmooken, en 't fnikkend flagvee in fijn bloed fpartelen. Mijn vader, moeder, broeders, fuffers, al de juffers, en geheel Troje fal u gefchenken verereen. O bloet ik kan't minfte deel van u pragt niet fpenden! Gij fult meer heerlijkheit genieren als ik fchrijven kan. Als gij ontfchaakt fijt, hoeft gij voor geen wrak oorlog te fchromen, of dat groot Grieken al fijn kragt fal bij een rukken. Wiert van foo veel ontfchaakt wel oit een met de wapenen weder gevorder? Weer vorderen? dar's maer wind en ijdele vrees. De Traciers roofden uit de naam van Boreas wel eer Ercheus dogter: maar Tracie leedt daarom geen overlaf van krijg. Jafon

46. Sigeefte) *Boven, 3 pag.*

47. Sluikerytjes) *Siet die alle beknopetlijk opgefheld en eierlijk afgebeeld op het woefel van Arachne; by onfen Ovidius, 6 B. der Herfchepp.*

48. Ledaas) *Van haar is meermaalen gefprooken. Siet 23 pag.*

49. Theufes) *Siet 24 pag.*

50. Leucippus) *Stedevoegt van Afhina; wiens beide dochteren, Febe en Elaira, fijn gefchaakt van Helenes broeders Kaftor, en Pollux. Doch Idas en Linceus, verloofd aan deefe dochteren, vervolgdten de fchakers; wierden handgemeen, en doodden Kaftor. Ovidius, 5 B. van den Alm. Tzetzes, 2 Duifend, 48 Gefchied. Theokritus, enz.*

51. Dogter) *Orithia, dogter van Ercheus, koning van Athenen. Deefe werd van Boreas, of de Noordewind, bemind, gefchaakt, en naar Tracien verwoerd. Ovidius, 6 B. der Herfchepp. Apollonius, 1 B. der Argonaut. Propertius, 4 B. Virgilius, 4 B. der Landged. Pausanias, in de At. Dionyfius, Mofchus, Nonnus, enz.*

Hier kreegfe by deefe windgod twee kinderen, geheeten Zethes en Kalais; van welke 55 pag.

52. Tracie) *Bifonis ora in het Latijn; de Bifonifche Landftreck; dat is Tracie; wegens de Bifonnes, een volk; Bifonis, een ftande waterpoel; en Bifonia, een ftad in dat landfchap. Siet Plinius, 4 B. 11 H. Ovidius, 13 B. der Herfchepp. Lukanus, 7 B. van Farfal. Seneka, in Herk. op Et. Statius, Val. Flakkus, enz.*

53. Jafon) *In het Latijn bygenaamd Pagafes, wegens de ftad Pagafe; waar af 28 pag.*

54. Me-

54. vervoerde Medea met sijn nieu schip; daarom wiert Thefalie van geen Kolchers gekrenkt. Thefeus, die u roofde, 60
 55. roofde ook Ariadne, nograns heeft Minos noit sijn Kren-
 tenfers ten oorlog vergadert. De schrik is hier gemeen-
 lijk meer als 't gevaar: en 't geen men vreesen mag, soo
 't euvel wert gevreesd, verwekt namaals schaamte. Maar
 neemt eens, soo gij wilt, dat daar een swaren oorlog uit
 rees: ik heb ook wapenkragt, en geweerd dat treffen kan.
 56. Afie swigt in nagt voor u lant niet: daar grimmelt het
 van mannen en paarden. En Menelaus sal geen Paris
 in moet en wapenen verbluffen. Nog pas een jonge,
 ontjoeg ik de vijanden 't geroofdveec, en haktense in de
 57. pan, waar van ik nog de naam van Alexander draag. Pas
 een jonge verfloeg ik in verscheidene sehermurfelingen man-
 bare boriten: waar onder waren Ilionëus en Deïfobus. En
 58 59 denkt niet dat ik niet als van digre bij vervaarlijk ben; ik tref met een sehigt het doel dat ik begeer. Dees sikse
 Wapenkraft kont gij Menelaus jeugd niet toepassen, en
 geen lomper met mijn spitsvindige dapperheit kroonen,
 Algaft gij 't alles. Kont gij een man uitleveren, als mijn
 broeder Hector? Hij sal alleen voor een geheel leger staan. 61
 Mijn kragten kent gij niet; gij weet niet aan wat dapper
 man gij sult komen te trouwen. Of gij sult dan door
 geen krijg wederom gevordert werden, of 't Griekse le-
 ger sal verfluiven voor mijn staal. En 'k ager 't ook dege-
 lijk de pijn waart, voor soo grooten Prinses 't swaard
 opte nemen. Soo deftigen prijs lokt selfs tot strijd. Soo
 schoon de gantsche werelt om u in 't harnas quam, wat sult
 gij anders, als na u doot een eeuwige naam be-erven?
 Treedt gij maar on-beschoolt onder Godts seggen van
 hier, en eest dan met volkome vertrouwe de heerlijkheid,
 die iku beloofde.

54. Medea) Phasida in het Latijn; wegens de riviere Fasis; van welke 29 pag.

55. Ariadne) Minois in het Latijn; wegens haar vader Minos. Sie 8 pag.

56. Paarden) Byzonderlijk Trots en Frigien, beide Landschappen van klein Afsien. Klaudianus, in het Lofd. van Serena.

Dit bevestigen ons ook de Geldmunten van Troas, by Vaillant, in dikmaals aangetogen B. waar op men een weidend paard siet afgebeeld.

57. Alexander) Welke naam hy verdiende noch by de herders en veehoeders in het gebergte; alwaar hy, nevens haar, het koninglyke vee de struikrovers ontweldigde, en deese alle verwon en nederfloeg. Apollodorus, 3 B. enz.

So werd sijn suster Kassandra somwylen ook by de schryvers geheeten Alexandra. Sie de GALLERYE, 153 pag.

58. Ilionëus) Soom van eene Forbes; na de verwoefinge van Trojen, de medegeselle van Enas, in sijn omswerven. Wegens sijn welsprekenheid ook, van deese, in alle gesandschappen gebruikt. Servius, over het 1 B. van En.

59. Deïfobus) Van deese is gesproken, 23 pag. Doch ste 't gevecht van Paris en Deïfobus, wegens een ontweldigde stier; en de herkennis van den koninglyken herder, daar op volgende, by Higinus, 91 Vertell.

60. Het doel) Gelyk is gebleeken in verscheidene veldslagen tegens de Grieken voor Trojen. Homerus, 11 Iliad. behalven in het net treffen van Achilles; waar af, 41 pag.

61. Hector) Van welke, 2 pag.

62. Griekse leger) Dorica castra, in het Latijn. Doris is alleen een gedeelte van Griekenland, orent de Malëische bocht, tusssen den berg Eta, en de Egeesche zee. Wiens inwoonderen, so wegens t'onne bysondere taal, als licht en luchtig gewaad, dikmaals sijn tot een spreekwoord geweest. Plutarchus, in Lachet. Theokritus, Pausanias, Dionysius, enz.

S E S T H I E N D E   B R I E F .

I N H O U D .

Veele sijn van gedachten, dat deese sendbrief is van eenen Aulus Sabinus, en geensins van Ovidius; vast stellende het selve uit sijn eigene werken genoegzaam te komen beweefen worden. Doch andere gevoelen wederom het tegendeel, by welke wy ons ook voor deese tijd sullen voegen.

Hiet is Helenes antwoord op de voorige brief; in haaren aanvang vol yver, in gramschap en hevigheid; doch die, in deese rochten allenskens flauwer wordende, eindelijk met liefde en zederheid besluit.

P A R I S   A A N   H E L E N A .

Angesien nu u brief mijn gesigt dorst ooteren, dogt mij 't niet beantwoorden kleinen roem. Gij vreemding dorst de Gastvrije Godheden honen, en aan de wet-lijke trou van een gehuwde vrouw toren. Sijt gij daarom over de stormieke zee kome fluisen, en te Lakonie op veile ree ontfangen: en, schoon gij uit een vremt gewest hier over flakt, in ons Palais als vriend onthaalt, om onse gediensfigheit met schandaal te lonen? Waart gij, dus aankomende, gast of vijant? 'K en twijffel niet, of gij sulz dees mijn klagt, hoe billik sij is, op u manier nog boers noemen. Laat ik vrij boers sijn, als ik anders gedenk kuis te bliiven, en mijn leve met geen schantvlek bemorfe. Schoon ik mottig nog nors van wesen ben: ik

sta ter goeder naam. 'k heb tot nog toe met eere gequinkeleert, en geen overspeelder kan lig van mijn oneerbaarheid beroenen. Weshalven ik te meer verwondert sta; hoe gij dit stuk dorst aanvangen, en wat rede u bewoog om op mijn huwelijk te vlammen. Is 't om dat Thefeus mij met geweld weg-roofde? en schijn ik, eens ont-schaakt, u waard' een tweede roof? Het was spels loon geweest, was ik daar toe van hem bekoort. Maar nu ik ben gerooft, wat kan mijn anders toegefehreve werden als on-willigheid. Hij kost egter geen gewenste vrugt van dien arbeit plukken: ik gink weer t' huis, en leedt pas enkele vrees. In 't worstelen knipte dien baldadige slegts weinige kusjens: anders heeft hij van mij niet te bed gchadt. Maar, na ik sie, soude

1. Lakonie) Tænaris ora segt het Latijn. Sie 67 pag.

2. Thefeus) Neptaniusheros in het Latijn; sijnde Neptunus sijn vader, of voor het minste sijn grootvader: gelijk is gesegt, 7 en 18 pag.

foud u boosheid wille verdergaan. God segen ons! hij was foo geil niet als gij. Hij gaf mij suiver weder : sijn heusheid verfoehonde sijn misdrijf , en 't is klaar dat de jongelieker welen van sijn daad had. Roude het Thefeus, om dat Paris in sijn schoenen treden , en mijn naam over al op de tong raken fou? Dog 'k floor mij egter niet : want al op de tong raken fou? Soo maar de liefde, die gij voorgeeft , niet gecinfnt werd. Want hier aan twijffel ik ook : niet dar iku mistrou , of dat ik niet en weet op een as hoe schoen ik ben : maar om dat ligtgelovigheid menig vrouwen in 't verdriet liep , en dat , gelijk men zegt , op vrijers woorden geen staat te maken is. Maar 't vrouvolk heeft mee haar gebreken : *Selde vrou wast in vrou* ; maar wie kan mij belleten onder dat schaasf getal te sijn. Want dat mijn moeder u bequaam scheen , om mij na haar voorbeeld te konnen ten vel brengen : mijn moeder is onverhoeds misleid door een over-speler in swane pluimen verborgen. Soo ik midfoe , 'k midfoe met voordagt , en kan geen vigeblat vinden om mijn schande te bedekken. Sij doolde wel , en veegde haar swart uit door de groetheid van haar sluiker. Maar met wat Jupiter kan ik 't onschuldig doen? Gij stufst op flam , en huis , en koninklijk geflag. Ons huis is doorlugtig genoeg door sijn alouden adel . 'K wil nu niet ophalen dat Jupiter overgrootvaar van mijn mans vader is ; veel min hoe mij Pelops ,

3 6
7 8
9
10

Tantalus foon , of Tyndarus veraderd . Vrou Leda schonk mij tot vader Jupiter , die sijn in swanendons verfoehole onwetend in haar schoot koefterde . Gaat nu en haal vrij op u Frigians geflag , en vader Priamus met groo-vaar Laomedon . Die ik wel voor doorlugtig erken ; maar Jupiters , u wortelflam , die gij in 't vijfde lid rekent , is d'eerfte die ik optellen moet . Schoon ik wel kan denken dat 't rijk van u Troje groot van vermogen is : 'k meen egter niet dat dit voor 't uwc hoeft te fwigen . Kan dit geweest in pragt en volk niet bij 't uwe halen : denkt dan dat u lant ook een barbaar oort is . U brief beloofft foo rijke gaven , dardie selfs Godinnen fou bekoren . Maar foo ik nu de palen van eerbaarheid wilde ter buiren gaen : gij gaast tot mijn schult met u persoon de diepfte looper . Of ik sal eenwig kuis en onbevleekt blijven , of eer van u , als door u

gefchenk vervoert werden . En gelijk ik dat niet laak , foo is ook de gift altijd angenamer na advenant de waar- digheid des schenkers . Ik fchat u liefde meer : dat gij om mijnent wil op sterke hoop foo verren weg over zee komt te fukkelan . Ik verfa ook , stoutert , fcer wel u quikgrillen overtafel , fehoo ik die fal foeken te ontvinden . Dan staat gij , Geil-aart , met die dartle lonkers foo kragrig in mijn gefigt , dar ik 't flukkeren fehier niet verdragen kan . Dan fagt gij : dan neemt gij 't glas voor mij weg , en lerkt aan den rant dar ik gelepperheb . Og hoe dikwijfag ik u vinger-grepen , en leuven met de wijnbraan die fehier fprakten . Ik vreefde dikwil dat mijn mande vonken mogt merken , en fehooor een hoge blom , als 't quiglen buiten de tas king . 'K heb dikmaal , of binnens monts , of overluit gefeit : de karel heeft geen fchaamt . En 'k loog de helft niet . Ook las ik fomtijts op 't tafelbar mijn naam met wijn getrokken , en daar onder : *IK MIN* . Ik wees u evenwel met een dwarfse oogwenk , dar ik 't niet geloofde . Ha ! nu heb ik u die stomme taal af-geleert . Door dit geeftig pluimftrijken , foo ik tot fonden moft vervallen , was ik verleit , en koft mijn hart be-koort werden . Gij sijt ook , ik bekenst , fehoo van leeft , waar op wel cender fou konne verlieven . Maar 'k heb liever dat een ander fig met u tot haar geluk vergrijpt , als dat mijn eerbaarheid door een uitheems vrijer krak krijgt . Leert van mij fehooone te konnen mielen : *Sig van behaaglyk goet te ontvinnen is een deugt* . Hoe veel fuggere jongelingen meent gij wel dat begeeren 't geen gij begeert ? Hoe na meent Paris dat hij alleen keurlijke oogen heeft ? Gij fiet niet meer als andere , maar durft lofter toebijten . Gij hebt geen spiefler geeft , maar minder fchaamt in 't lijf . 'K wou dar gij doen met u vloordhad komen aanftooren , als duifent vrijers om mijn maagdom dongen . Had ik u doen gefien , uitdifenst had ik u gekoren : defe keur koft selfs mijn man niet vuil gekuurt hebben . Nu dingt gij te laar verkogt vlees , een blom die reets geplukris . U hoop quam veel te traag : want 't geen gij foekt , heeft reets een ander weg . En fehooon ik nu wenfte u Troife vrou te werden : nog is mij Menelaus foo niet ontfant . Laat af , mijn teere bort

3. Suiver.) *Andere willen nochtans beweeran dat sy een kind, ja kinderen by Thefeus heeft gehad. Siet, wat we seggen 24 pag.*

4. Swaanepluimen) *Van deeze fachte boelagie fpraktenwe 23 pag.*

5. Mans vader) *Atreus; van welke 39 pag.*

6. Pelops) *Siet vandeefe ook, 39 pag.*

7. Tantalus) *Van deeze, 40 pag.*

8. Tindarus) *Van wien, 23 en 39 pag.*

9. Laomedon) *Van welke 36 pag.*

10. Priamus) *Van wien 2 pag.*

11. Tafelblad) *Orbe in het Latijn; nademaal by de aalouden de tafelen doorgaans sijn rond geweest. Virgilius, 7 En. en Lukanus, 10 Farf. Martialis, 9 B. 13 Sneld. 14 B. 18 Sneld. Juvenalis, 11 Berisfd. Atheneüs, 11 B. 13 H. Varro, enz.*

Alwaaron ook fomwilen haar tafelbed een halvemaanfwijfe rondte heeft gehad; deswegen gheheeten figma. Martialis 4 B. 97 Sneld. 10 B. 48 Sneld. en 14 B. 87. Sneld. Plinius, 5 B. 6 Br. Apulejus, 5 B. der Herschepp. Sidonius, 17 en 22 D. enz.

Siet een afbeeldinge van aanleggen op dusdanige stibadium of halfronde figma, genoomen uit een oud Marmer, by Fuly. Urfinus, over Petr. Ciakkonius, van den Triclin.

borst met velen te doorgrieven, en quers' het hart niet van die gij segt te beminnen. Laat mij mijns levens lot, soo 't viel, met eere dragen, en soekt geen swarten roem van mijn geschonde kuisheid. Maar dit heeft u Venus beloofd: en in de dalen van den hoogen Ida monsterden voor u drie naakte Godinnen. Als d'een u rijken, d'ander loof van kloekheid wou schenken, soo sprak de derde: 'k sal u Helena toe ten bruit vereeren. Waaragtig ik kan niet wel gelooven, dat die Godinnen 't oordeel over haar schoonheid aan u fouden hebben verbleven. En neemt dit was al waar: gewis is het derde gelogen, dat ik u tot prijs van de keur sou wesen toegeleid. 'K ben noitfoo waardig in mijn oog geweest, dat ik mij, na Venus genueigen, fouscharen voor 't grootst geschenk ter wereld. Mijn schoonheid is vernoegt als sij slegs 't oog van de menschen behaagt: Venus ondermijnt deselve met prijzen. Maar 'k spreek 'er niets tegen: 'k groei sprek in

die lofuiting. Waarom foud' ik lofnen te sijn 't geen ik gaam was? Hout u niet quallyk dat ik u soo swaar geloofde: *Mirakelen werden gemeenlyk traag geloofd.* Dus is mijn eerste vreugt, dat ik schoon in Venus oog viel: de tweede dat gij mij voor u grootst prijs hielt, en de persoon van Helena, waar van gij slegs gechoort hadt, kooft voor de aanbode heerlykheid van Pallas en Juno. Soo ben ik u dan dapperheid? ik u doortlugt Koninkrijk: 'K was steal, soo mij dat hart niet tot wedermin bekoorde. 'K ben, geloof mij, niet verstaalt; maar weer mij om niet te minnen een Prins die 'k meen dat schier mijn man niet werden kan. *Waar toe 't wellent frant beploegt, en een hoop gevoet, die geen vrugt kan genieten?* Ik ben in geen sluikerij bedreven; 'k neem den hemel toe genige, dat ik met mijn trouw man noit gekaidrait heb. Ja dat ik nu mijn sin in schrift aan u overbrieff, is een werk dat ik noit voorheen gedaan heb. Gelukkig sijn sij die snoo in dit

12. Godinnen) *Van deese verschijninge voor Paris, en sijn oordeel, is gesproken, 22 pag.*

13. Dapperheid) *Van Pallas den oordelaar roefesegt.*

Voorts is deese godinne niet alleen de beschutsster en voogdes der vrye konsten, opgesteld van Ovidius, 3 B. der Alm. maar ook van krijg en oorlog. Homerus, in haar Loifeg. Ovidius, op de gemelde plaats. Virgilius, 11 B. van En. Statius, 4 B. der Mengeld. 5 D. Apollodorus, 3 B. Cicero, 3 B. van der Godden Nat. enz.

Alwaar om menfe doorgaans siet gebelmd. Aufonius, 44 Sneld. Horatius, 1 B. 15 Liergef. Ovidius, 6 B. der Hertfchepp.

Voorts gewapend met een schild, Ovidius, op de aangevogene plaats. Virgilius, 2 en 8 B. van En. enz. In wiens midden is gefeld het verwaarlyk en in steen verscheppend hoofd van Meduse. Seneka, in den Dollen Heik. 4 Bedr. enz.

Met een Spiets. Ovidius en Virgilius, op de selve plaats. Klaudianus, 2 B. van de Schaak, Silius, 9 B. der Pun. oorl. Apulejus, 10 B. der Hertfchepp. Het 6 en 19 de P'riaaangepangen. enz.

En eindelyk, hebbende de borst besorgd met den Egis, of het leer van het geiten, Amalthea; de voetsster van Jupiter. Virgilius, 8 B. van En. Martialis. 7 B. 1 Sneld. Ovidius, op deselve pl. en ook 2 B. der Hertfch. Siet dit alles in haare afbeeldingen (behalven de Statuen) op de Marmerebrok. by P. S. Bartolus, en op twee Penningen, alhier geplaatst.

14. Koninkrijk) *Behalven dat Juno gesteld is over huwelyken en bruilofsten; gelijk wy seggen 15 pag. so is sy ook de geesster en beschermster van rykdommen en koninkrijken.*

Alwaarom sy ook by Virgilius, 1 B. van En. en Ovidius 6 B. der Alm. Rogina, of koninginne; en by Statius 10 B. van Theb. Sceptifera, of stafdraagster, word geroemd.

Ja self vind ik deese naam nevens haare beeldtemis, op de Penningen der Keiserinnen; gelijk wy u ook hier verzoenen.

dit werk sijn. Ik slegte duif ben bedagt dat de weg tot ondeugt gevaarlijk is. Mijn vrees is mij zelfs tot een plaag. Van u af ben ik al ontset van wesen, en beeld mij in dat al de werelt 't oog op mij slaat. En 't is geen ijdel meenen: 'k heb 't grauw quar gemompel reets gehooert, en Ethra wist mee al 't een en 't ander praatje mee te deelen. Ont-veinst gij 't maar alles: ten waar gij 't werk liever wot staken. **Maar** waarom staken? daar gij 't ont-veinst konst. Speel: maar bedekt. Dat Menelâus van huis is geeft ons welgrootte, naar geen vollage vryheid. Hij is wel ver van hier, na den eis der sake, verrrokken: en d'oorzaak van sijn spoedige reis was wigig en becheide: of immers 't leek mij soo. Als hij stout en dutte of hij gaan fou, of niet, sei ik: gaat, maar komt spoedig weer. Duskufte hij mij blijmoedig op dit voorteecken, en sprak: slaat dog ons goet, huis, en Trojaanfak wel ga. Nau kost ik mijn laghen inkroppen: 't welk terwijl ik tragte te vervelgen, kost ik niet anders antwoorden, als, 'tis wel. Hij is wel met een voorwint na Kete gefeik; maar denk niet dat u daarom alles vrij staat. Mijn man is soo van huis, dat hij mij in sijn afwesen eger ga slaat. *Wet gij niet dat Keningen lange armen hebben?* Mijn saam hindert mij ook. Want loe gij mij meer volhart te loven, hoe hij meer reden van vrees heeft. Defen lof, die mij nu soo wel gewalt, strekt mij tot schade, en 't was mij nutter geweest dat mijn saam gefeik hadt. Laar u niet vremd dunken, dat hij mij op sijn vertrek bij u liest: hij heeft sig op mijn deugt en eerbaarheid verlaten. Voor mijn schoonheid was hij bekommerd, maar stunde op mijn kuis leven. Mijn deugtfamheid maakte hem gerust: mijn aanficht bevreest. Gij laft mij, dat ik waar nemen sou de gelege tijt die hij ons uit sig selve jonde, en 't goet van sijn eenvoudigheid gebruiken. Dit

lust mij wel, maar 'k vrees, ik kan geen keurliv vormen: en hang in ballans van doen of laten. Mijn man is vast van huis, en gij slaapt sonder wijf. En mijn gedaente lokt u, en u gedaente mij. De nagten vallen lang, nu voegde ons 't kouten mont aan mout: en gij (o bloet!) flectit foet, en sijt bij mij in een huis. En ik wil sterven fou mij al dees dingen niet tot sehande lokken. 'K weet niet wat mij nog ophout, als alleen de vrees. Of kost gij wel aandwingen, 't geet gij mij quaat aanraat! Mer dwang moft mijn boersheid ingedreven werden. *'T gewelt was dikwijl niet voor die 't leed.* Soo gelukkig wouk ik ook welgedwongen sijn. Wat laats ons die min, terwijl sij nog vercis, liever dempen: een nieuwe vlam wert door een lepel water gebluft. Bij gaffen is geen vaste min: sij sweft als gaffen, en vervliegt, als gij meent dat 'er torens op te bouwen waren. Tot geruige dien Hypsipyle, en Ariadne: die beide klaagden dat sij niet getrouwt werden. Ook segt men, dat gij, ontrouwe, u Enone, die gij veel jaren hebt bemint, de schop gegeven hebt. Dog dit ontkeur gij niet: en, of gij 't weten wilt, ik ondervraag uwen t'halve al wat ik kan of mag. Hier nevens, schoon gij wout stamvattig in min volhariden; gij kont niet: want u volk maakt eerstdaags de vloer seilree. Terwijl gij met mij praat, terwijl wij 't gewenste nagte beramen, sal 'tu wind sijn om na 't vaderlant te keeren. In 't heest van u geweld fult gij u nieu vermaak abtreken: daar raakt ons liefde dan mede wint in 't wilt. Sal ik dan mee vaaren, gelijk gij mij raadt, u volprese Troje komen beftigen, en ager-snaar werden van de grooten Laomedon? 'K agt de trompet van de saam soo geting niet, en mij liever mijden, dat sijn mijn schandaal niet en galmt door al ons steden. Wat fal Sparta, wat heel Grieken-land, wat Troje, wat Afie van mij niet al

24

15. Etra) *Van welke 53 pag.*

16. Voorteecken) *De aaloude ook, in de geringste saaken seer bygelovig en argwaanend, naamen acht op alle woorden, werken, en ontmoetingen; byzonderlijk in het scheiden van twee personen.*

Het voorteecken in de woorden noemden sy omen, of liever oremen; om dat het selve met de mond wierd uitgefproken.

Siet sulke omina, of mondelijke voorteecken, by Val. Maximus, 1 B. 5 H. Cicero, B. van de Voorfpeel. enz.

Hoewel datse dit woorden meereendeels in een ruimer zin betrokken; sijnde dus ook omina

I. *Het ruischen en tuiten van het oor; s volgens het aardige sneldicht (siet ook Plautus, enz.) by Jak. Tullius; schrijvende over de Grifh. van Aufonius.*

II. *Het sniefen. Plinius, 2 B. 7 H. en 28 B. 2 H. Homerus, 6 B. der Dool. Xenofon, 6 B. Apulejus, 9 B. der Herfchepp. Plutarchus, in Themist. Theokritus, 18 Herdersgef. Propertius, Petronius, enz.*

III. *Het lillen van het opperste ooglit. Plautus, in Pfeudol. 1 Bedr. 1 Ton. Theokritus, 3 Herdersgef.*

IV. *Het ftooten tegens den drempel; waar af 68 pag.*

V. *Daar en boven het ontmoeten van eenige gediertens, als een spinnekop, wespeltjen, enz.*

Doch siet van deesse, en henderd andere malle der aaloude grillen, Plinius, 28 B. 2 H.

17. Kreten) *Van dit eiland is gefegt, 20 pag.*

18. Hipipile) *Van welke, 26 pag.*

19. Ariadne) *Dochter van koning Minos, van welke 50 pag.*

20. Enone) *Siet den inhoud van de 21 Br.*

21. Trojen) *Pergama in het Latijn. Siet de reden, 36 pag.*

22. Laomedon) *Van deeseworf is gefproken, 24 pag.*

23. Sparte) *De gelegenheid van dese stad is aangewezen, 2 pag.*

24. Griekenland) *Achaia in het Latijn. Siet 39 pag.*

25 weren te zeggen? Wat gedagen sal Priamus? zijn vrou
 26 27 Hecuba, alu broeders, en Dardaane juffers van mij heb-
 ben? En op wat gront kont gij u selve verfekeren van mijn
 vaste trou, en niet bekommert zijn door u eigen voor-
 beelt? Wat vremdeling in Trojaanfche havens komt in
 loopen, die sal u oorlaak zijn van onrustige kommer.
 Hoe dikwijl sult gij mij nog verstoort uit schelden voor
 een overpeelfter, niet eens gedagtig dat die misdaat ons
 even na raak! Gij sult zelfs doender en doemer van
 't schennis zijn. Eer, bid ik, dat my d'aard verfelge,
 maar ik sal Trojaanfche rijkdommen, Koninklijke pragt,
 en groeter schaten in de schoot krijgen, als mijn nog be-
 loeft is: buiten twijfel purperen dros, kostlijk borduur
 en blomstof, en foo veel gout van alle kantem als ik sle-
 pen kan. Vergeeft mij dat ik 't seg: u gift agtik so groot
 niet. Ik weet schier niet; dat lokt mij wonder na sig.
 Werd ik beledigt, wie sal mij in Frigie bij-springen?
 Waar kan ik vaders, waar broeders hoeft en troost zoeken?
 28 De valfe Jason beloofde Medeaalles: evenwel wierd
 29 30 sij nog uit Eson's hof verschuip. Daar vont sijn geen Eëtes
 31 32 noch moeder Ipea, nog fuller Chalciop, om bij d'efelve
 dus gehooft haar toevlucht te nemen. Diergelijk vrees ik
 niet. Medea vreesden 't ook niet. Goede hoop bedriegd
 dikwijl sijn wikkier. Gij sult bevinden, dat alle schepen
 die nu in zee flingeren, uit de have gestoken vaarbaar
 weder hadden. Die bloedige faldel verfelt mij ook, die
 33 die u moeder Hekuba voor den dag van u geboorte droom-
 de gebaart te hebben. En 'k vrees voor 't verman der
 Wighelaars, die men segt geprofeeteert te hebben, dat
 Troje door Grieks vuur nog aan kolen foud gefet werden.

En gelijku Venus begunftigt, om 't winnen van de prijs;
 en, door u keur, twee zetgetekens; foo vrees ik ook
 voor die twee, die, foo 't waaris, dat gij roemt, vol-
 gens u vonnis te leur vlien. Ik twijfel niet eens, foo
 ik u volg, of den oorlog fit ons op de hieken. Ogons
 min sal door swanden moede danffen! was Hippodamia,
 Atrax dogter, d'oorlaak dat de Theffalier helden 't mud-
 der mens-garden fel op 't lijf vlien: en meent gij dat
 Menelaus in so getergden toorn, mijn beide broeders,
 35 36 en Tyndarus, foo met de hant in 't hair fullen blijven fit-
 ten? Dat gij cuvel fhorkt, en op u dappere daden sloft,
 37 mag wat wesen, maar dat krielig postuur lijkt na geen
 oorlogs rocin. U lighaam is dienfiger tot een ledekants
 als velt-batalie. Laat hartogtrige mannen oorlogen,
 en Paris altijt minnen. Segr Hector, die gij roemt, 38
 dat hij voor u vegr: u krijgs-manschap dient best in bloe-
 deloofte krijg. Was ik niet te boers, en wat vrijpostig-
 ger, hier van fou ik mij dienen; 't geen ijder meisjen,
 foo 't wijs wil sijn ook beproeven sal. Of ik sal 't nog
 misfchien doen, en trekken hons schoenen aan, als ik
 metter tijt overwonnen d'handen faam sal leggen. Dat
 gij verfoekt, om ter flauk mondeling hier nader over te
 spreken; ik merk wel wat gij foekt, en met 't woort
 faamspraak bewimpel. Maar gij sijt te voorbarig: u
 koor is nog maar gras. Dit toeven kan misfchien u
 wens bevoorpoedigen. Laat ons nu 't fchrijven abre-
 ken, dewijl de vingers moe sijn, en de brief die onse
 flaukinin behelt hier mede fluren: de reft door mijn
 flaatjuffers Klymene en Etra spreken, die mijn gefchick 39 40
 en raat en daar sijn.

25. Priamus) Van hem spreken we, 2 pag.

26. Hekuba) Dochter van Cifsius, gelyk Euripides en Virgilius; of van Dimas, gelyk Homerus ge-
 veld; en vrouw van Priamus.

Een groot voorwerp van aan-eengeschakelde elenden en rampfalgigheden; hebbende, in het beleg en in de
 verwerving van Trojen, haar man, kinderen en kindskinderen door het Grieks geweer deerlijk fen aan-
 tasten en wreedelijk ombrengen. Siet Euripides en Seneca, in hunne Treursp. Ovidius, 13 B. der Her-
 fchep. behalven Virgilius, Q. Smirneus, Strabo, Juvenalis, Aufonius, enz.

27. Dardaane) Dat is Trojaanfche; wegens Darilanus, van welke 36 pag.

28. Jason) Van wiens uitgeblufchte liefde, en fcheiden van Medea, 58 pag.

29. Eson) Van welke 58 pag.

30. Eëtes) Van deefe is meermalen gefproken, als 28 pag.

31. Ipea) Of Idya, dochter van den Oceaan. Apollodorus, 1 B.

32. Chalciopie) Siet boven, 61 pag.

33. Fakkell) Van welke in den Inhoud vanden 5 Br. 21 pag.

34. Hippodamia) Dochter vanden rruirgool Atrax; en bruid van Pirithous: van welke ook 18 pag.
 Vorderd als de Centauren, of Menspaarden (zie van deefe, 8 pag.) op haare bruiloft ook waaren ver-
 focht, fo hebbende ondiere, door den drank fignle aan 't hollen geraakt, de bruid willen fchaaken en
 overweldiggen; doch sijn, door Herkules en Theseus, of omgebracht, of op de vlucht gedreven. Ovi-
 dius, 12 B. der Herfchep. en Minned. 1 B. 4 D.

Word ook Deidamia, by Plutarchus, in Thef. en Iſchomache, by Propertius, 2 B. 2 D. fo boven
 is gefegt, 8 pag. geheeten.

35. Menelaus) Siet 67 pag.

36. Broeders) Kastor en Pollux; van welke 23 pag.

37. Tyndarus) Van welke 23 pag.

38. Hektor) Van welke 2 pag.

39. Klymene) Van welke 79 pag. Was eigenlijk, gelyk ook Etra, een gevangene koninginne, door Ka-
 stor en Pollux aan Heleene gefchonken; anders geheeten Tifadie. Higinus, 92 vertell.

40. Etra) Van deefe is gefproken, 53 pag.

SEVENTHIENDE BRIEF.

INHOUD.

Leander, een iongeling van Abidus, in Asie, seker gewoonlijk iaarfeest te Sestos, in Europe, bywoonende, werd aldaar op eenen Hero verliefd. Ontdekt daar op sijn gezegenheid. Wordt wel ontfangen, en sijn liefste met wederliefde beloond. Ontertusschen was hy gewoon, by nacht van Abidus af te steeken, den Hellepont over te swemmen, op die wijze sijn Hero te bezoeken, en met het aanbreken van den dag vol genoeg weder naar Abidus te keeren. Maar eindelyk heeft het onweer en de zee deesen overtocht belet en tegengehouden, en hem vervolgens deesen brief doen schrijven; waar in hy wegens het onweer sich beklaagd, en besluit, veel liever sich midden in het gevaar te willen werpen, als van haar aangenaam gesicht en ommevang langer te zyn verseecken.

LEANDER AAN HERO.

Den Abydener sent u mitsdesen, Sufter lief, sijn groet, die hij, soo d'ontstume zee bedarde, liever zelfs brengen sou. Soo mij de Goden genadig in mijn minbevoorspoedigen, sult gij desen brief tegen de borst selen. Maar sij sijn mij niet genadig. Want waarom sven sij mijn wens, en beletten mij t' swemmen over zee, die

1. Abydener) *Abidus was gelegen in Asien, aan den Hellepont, tegen over het stedeken Sestos; door toelatinge van de Lijdische koning Cyges, gebuld door die van Misletus. Strabo, 13 B. Mela, 2 B. 12 H. Vermaand niet alleen door haar oestervangst. Ennius, in Hedyphager. Virgilius, 1 B. der Landged. Athenicus, 3 B. 13 H. Maar ook door de aldaar geflagene schipbrug van den dwaasen Xerxes. Lukanus, 2 en 6 B. van Farsal. Sidonius, enz.*

2. Sestos) *Een stad in Europa, tegens over Abydus gelegen op den oever van Thracien: aldermeest vermaand door de minneren van deesen Leander en sijn Hero. Mela, 2 B. 9 H. Dionysius, in de Wereldbich.*

Mu.

die 'k meer als eens heb leere kennen. Selfs fiet gij wel, dat den hemel swarteralspek, en de zee door storm zoo onstuimig is , dat sij schier door geen schepen bevaarbaar is. Een schipper, en die vrij stout, brengt d'ieses, dorst alleen uit d'haven steken. Ik had mee scheep getreden, ten waar op 't los maaken van 't meertou geheel Abydus quam uitrijken. Bij al dit volk koff ik mijn liefde, als voorheen, niet voor mijn ouders heelen, maar wel ons gaam bedekte min ontdekken. 'K schreef straks, en sei: gelukkige brief, nu sal sij die schoone hant haafn na u uistekken. Misschien raakt gij ook haar lipjens, als sij de versegelde briefdraat met d'ivoire tanden sal willen afbijten. Dit binnens monts geneurt hebbende, sprak ik de reft met de hant op 't papier. Og hoe liever had ik, dat sij swom als schreef, en mij dienst-vlijtig, als sij gewent is, door de golven rolde. Wel ifte bequamer in 't stil water te plouffen, maar ook een dienstige bode van mijn harts togt. 'T sijn nu seven nagten, een tijt mij langer als een jaer, dat d'onstuime zee met heeffe golven brult. Soó mij, in aldie tijt, eenige sagte slaap bebrook: moet 't water nog lang in dolheid volharden. 'K fit treunrijtop een klip en staorop uwe strand, vliegende met hart en sin, daar ik met 't lighaam moet van daan blijven. Ja 'k sie ook boven op den tornen vuibakevlammen, of beeld mij in dat ik 't sie. Driewerf heb ik mij op 't drooge strand ontkeet: driewerf naakt getragt door 't hol water te swimmen. Maar de hoolbellige zee weer-

font'mijn fier voorname, en kleefte mij reis op reis in 't swimmen de montvol waters. Maar gij, baldadighe der woefde winden, wat krijgt gij tegens mij met soó vasten opset? Gij woethier, foo gij 'tweet, Boreas, niet op de zee, maar tegens mij. Wat fout gij dan doen, was u de liefde niet bekent? hoe kour gij sijt, wreed-aart, gij kont niet ontkennen dat u 't Atheens vuir eens ontkeumde. Soó iemand u 's lugts doortogt wilde sluiten, als gij op 't spoor waart om minnevreug te smaken, hoe stout gij u leet niet tot waak doen uit-briften? Verfoehon dog wat, blaast dien adem wat matiger: foo bid ik dat u Eool niet droevig opleet. Maar 'k bid vergeefs, hij brult en tiert tegen mijn lingeen, en schaafte zee, die die hij in 't rou helpt. Og gaf mij nu de stoute Dedalus sijn wicken: schoon d'atantie kust hier nietver van daan is, om mij af te schrikken! 'K lijden watter viel, mogt ik mijn lighaam maar in de lugt op-geven, dat dikwijl in zee op Gods genade creeft. Maar terwijl en wint en zee, mij teegen is, herkau ik ons snoepreug van 't begin af. 'Twas in de voornagt (want dit geheugen schaft mij verheugen) als ik, verhit van min, mijn vaders deur uittrat. Fluks schoot ik met mijn kleed de vrees uit, en sweepte met de swakke armen in zee. De maan schonk mij op de reis haar schemer-flikering, als een gediensige verleser van mijn voet. Ik keekde aan, en sprak: verleen u gunst, blanke Godin, en gedenk 't Latmis gebergt. Endymion dult niet dat gij een min-

Mufens; in het verhaal van Leand. Lukanus, 2 B. van Farfal. Seneka, in Theb. Plinius, Solinus, enz.

3. Briefdraad) De brieven wierden by de aaloude toegebonden met een dunne draad; en als dan met den signetring gesloten en versegeld: deezen of met speekfel (Juvenalis, 1 Berispd.) of selver in traanen (Ovidius, 9 B. der Herschepp. van Biblis) sijnde vochtig gemaakt; om het was niet te doen kleven en den segelsteen vasthouden. Plautus, in Amfitr. 2 Bedr. 2 Ton. Bacchid. 4 Bedr. 6 Ton, en Pseudol. 4 Bedr. 2 Ton.

4. Atheens vuir) Orithia, dochter van den Attischen koning Erichtheüs; geschaakt van Boreas. Apollonius, 1 B. der Argonaut. Ovidius, 6 B. der Herschepp. Propertius, 3 B. 6 D. Virgilius, 4 B. der Landged. Mufens, Nonnus, Dionysius, Apollodorus, enz.

5. Eool) Hippotades, in het Latijn; als sijnde de soon van eenen Hippotas. Ovidius, 11 B. der Herschepp. enz. Siet van hem, 51 pag.

6. Dedalus) Een seer konfijge werkbaas, van Athenen afkomstig, en, om een begaane manslacht naar Kretaen gevluocht. Pausanias, in de Attisch. uitvinder en bouwer van het Labirinth of doolhof. Werd, nevens sijn soon Ikarus, gevangen gefet van koning Minos, wegens het toefstellen van de koe; waar af ook, 16 pag.

Doch hy, sich selven en sijn soon van was en veeren vlegelgen maakende, is weggevoloen uit Kreta naar Italien, alwaar hy te Kume een tempel. Apollo ter eeren best' gesticht. Virgilius, 6 B. van En. Ovidius, 8 B. der Herschepp. Higinus, in de 40 vertell.

Hoewel dit alleen is een dichtkonfijge verstering; ons betoemende dat by de vinder van het seitsuug is geweest. Siet Pausanias by Natalis Komes, enz.

7. Ikarische) Soó genaamd van gemelde Ikarus; die, in het weg vluuchten met sijn vader uit Kreta, vermaak in het vliegen scheppende, en, door de hoogte te verkiefen, de son te seer naderende, is verongelukt, en door de hitte 't was versmelende, van bovenneder in de zee gevallen; naar hem sedert de Ikarische gebeeten. Ovidius, 8 B. der Herschepp. 2 B. der Minnek. en 4 Alman. Apollodorus, 2 B. Lucianus, enz.

8. Endimion) Een schoone veehoeider, van Jupiter in den hemel opgenoomen. Doch aldaar Juno beminnende en aansoekende, is by weder op het aardrijk neergesmeten, en op Latmus (een berg in Karien, niet verre van Milerus) met een langdurige slaap gestraft.

naar straf valt. Buig goetgunstig u holder aenschijn na mijn steelmin. Denkt hoe gij om een mens Godin ter aarden daalde. Mag ik de waarheid seggen, 't is ook een Godin die 'k soek. Om nu haar hemself deugtfaamheid niet op te halen: sulke schoonheid viel noit als in ware Godinnen. Geen dier ter werelt sweemt nader aan u, en Venus schoonheid, als dese: dit siet gij selfs, en hoeft geen woorden te gelooven. Soo ver gij, bij helder weder, met u silvere glants al 't ander gekranter verbluft; soo ver overtreft dit dier al 't puik van schoone maagden. Twijfelt gij daer aan, Luna, soo gij zijt seker blind. Sulke of diegelijke taal voerende, swom ik 's nagts voor tijcker over zee. 'T water flickerde door de weerfchijn van de maan, en 't was 's middernagts soo ligt als bij klaar dag. Geen stem van mens of vec quam mij ter ooren, als 't gelwarp van 't water dat ik weg-toeide. Alleen dogt mij dat d'Alcyons [ijsvogels] nog gedagtig aan de liefste der Ceix, iets of wat loets qucedden. Als mij d'amen begoften lam te werden, schoot ik met siere moet lugt boven 't water op, en van varre 't ligte sonde, seid' ik: in dat ligt is mijn vuir, op die frant is mijn ligt. Strak volde ik weer sterke in d'armen: en 't water scheen mij bet beswembær als voren. De min die wuig in mijn grabe borst gloeide maakt dat ik geen kou in 't kille pekel voel. Hoe

meec ik toefchiet, en de frant nadere, hoe korter 't water krimpt: hoe ik heftiger roei. Als ik in 't figt raak, moedigt gij mij nog meer door u aenschouwen, en geeft mij nieuwe kragt. Dan dragt ik mijn matres ook met swimmen te behagen, en slingt d'armen aan u gezicht. U voedfter wedehoud u nau van in zee te springen: want dar heb ik klaar gefien, en 't was geen mal geveins. Sij wrogt nogtans niet uit, hoe seer zij u mogt wedehouden, dat gij in de beming geen nate voeten haalde. Gij greep mij in armen, wij knip-te foete kusjens, kusjens (o groote Goden!) wel waart over zee te halen. Gij schoot u tabbaart uit, trofke mij aan, en droogde 't hair dat vol zee-dau fat. De reft kan de nagt, en wij, den toren, en mijn vuirbake tuigen. De vreugde van dien nagt kan niet lichter werden getelt, als al 't wicr van de Hellefont. Hoe korter tijt ons gelaten wiert tot snoepen, hoe meer wij sorg droegen, dat die niet onnut voorbij schoot. Als nu Auroor gekeet front om de nage van de lugt te vagen, en Lucifer [de dag-ster] haar voor-bode vast verleschen was, plaken wij steels-wijfe kus op kus op neus en ooren, en beklagden ons dar de nagten soo kortwilen. Als eindlijk 't bitter woort van de voedfter mij waerfchoude te scheiden, trad ik den toren af weer na de koude frant. Wij scheiden scheiende: ik tijt weer

Naderhand is Diana of liever de Maan op hem verliefd geworden: het geen niet onwaardig is versterd, omdat hy, een groot liefhebber sijnde van de sterrekunde, deloop des Maans bysonderlijk hefts gadegeflaggen. Cicero, 1 B. der Tus. Vr. Lucianus, in het Gespr. van Venus en de Maan; en in het B. van de Sterrek. Theokritus, 3 Herdergef. Ovidius, 2 B. der Klaagd. en 3 B. der Minnek. Propertius, 2 B. 13 D. Paufanias, 1 B. der Zlid. Plinius, enz.

9. Luna) Cynthia in het Latijn; wegens Cinthus, een seer hoog gebergte op het eiland Delos; op welke men segt Apollo en Diana van Latona ter wereld gebracht te sijn. Apollodorus, 1 B. Homerus, in de Loff. van Dian. Cicero, in de 3. red. tegens Verr.

10. Ceix) Deefe, sijnde de soon van Lucifer, was gegaan naar Klaros (een stad in ionien) om aldaar de Kerk van Apollo te bezoeken: hebbende Alcione (dochter van Eolus, sijn vrouw) die hem nauwlijks wilde oorlof geven, beloofd binnen korten tijt weder te keeren. Doch op de Egeefche zee gekomen sijnde, overviel hem eenschrakkelijk onweer, die het fchip in stukken flet, en hem onder de golven dee verfmooen. Ondertuffen begon Alcione te vreefen, door dien haar lieue man, op de gefelde tijt, niet weder quam: als wanneer haar, in eendroom sijn ramsalige dood wierd geopenbaard. Dus vloof sy, met het aanbreeken van den dag, naar het strand, alwaar sy het licchaam in zee vond drijvende. Doch sy wierd daadelijk, nevens haaren beminde, in een ysvogel (zeemeuw vertaalen 't andere) verfehopt. Ovidius, 1 B. der Herfchepp. Lucianus, in het Gespr. van Alcion. enz. aangezrokken in de GALERIE, by het 13 Taf.

Sie van deefe vogelen Varro, vande Lat. T. 6 Bl. Pakuvius, in Teukr. Plautus in Kafin. & Pseudol. Aristoteles, in de H. der Dier. 9 B. 14 H. en 5 B. 8 H. Euripides, in de Ifigen. van Taur. de Kantteekenaaren van Apollon. en Aristophen. Plin. 10 B. 30 H. enz.

11. Hellefont) Is den engen hals of nauwe straat, tuffchen de Propontis ende Egeefche zee, Afte afscheidende van Europa; heden geheeten Stretto di Gallipoli. Solinus, 15 H. Mela, 2 B. 9. H. Bequam haar naam van Helle; gelijk gefegt is, 29 pag.

12. Auroor) Tithoni conium in het Latijn. Vandeefe, de man van Aurore, is gefproken 18 pag.
13. Lucifer) Eendwaalenle ster, ook geheeten Venus; des avonds de son navolgende, met de naam van Hesperus; maar des smorgens voor uit vliegende, en de morgenftond vergefelchappende (daarom ook gefegt de soon van Aurora) met den tiel van Lucifer. Virgilius, 8 B. van En.

Vliegende seg ik; om dat hem de Dichters en Konftwerkers vlesgelen toevoegen. Siet Val. Flakkus, 6 B. der Argon. en het 20 Marmer van P. S. Bartolus. Hoewel hy daar, om wel te seggen, van een wicr-rijge en wuivattende fluyter wordt ofgeheer en.

na d'Hellepont [na de maagt Helles gedoopt] omsien-
 den te klagen dat ik bij u geen andere toegank vont,
 seg ik voor wis, dat ik in 't overkomen een swemmer,
 in 't wederkomen een drenkeling schijn te wesen. Ge-
 loof dit ook vrij, dat mij de weg 't uwaart aan schijnt meer
 te hellen, en weer te rug zwemmende een logge en steile
 soutpas te wesen. Tegen de borst keer ik, wie fou 't
 konnen gelooven, na mijn vader-land. 't Ondank toef
 ik nu gewis hier in mijn stad. Of waarom scheidt de zee
 twee verknogte harten? en waarom een ziel in twee lig-
 hamen in twee bijzondere landen? Laat of mij u Sestus,
 of u mijn Abydus innemen: want 'k woon soo gaarn in
 u, als jg in mijn land. Waarom moet ik ont-roeren,
 soo haalt de zee ont-roert? Waarom kan mij de wind,
 soo ligten vijand, hinderen? De krol Dolfinen en au-
 dere zeevis heeft nu reets mijn vrijagie leeren kennen.
 Nu staat het strantwed van mijn ordinaar veer soo verrecht
 betrapt, als een weg die veel bereden wert. 'Kplagt voor

defen te klagen dat ik bij u geen andere toegank vont,
 als dese: nu klaag ik dat mij die door de wind gesloten
 wert. d'Hellepont schuimbekt soo verwoet, dat schier
 de schepen in de havens niet veilig leggen. 'K geloof
 dat dees zee even soo onstuimig was, doensij, na 't ver-
 drenken van de maagt Helles, Hellepont gedoopt wiert.
 Dit rak is vuil genoeg berugt door 't omkomen van Hel-
 les: en schoon 't mij spart, 't heeft brant-marcks genoeg
 aan de naam. 'K benij Frixus, die van sijn gulden ram
 veilig over d'holle zee gevoert wiert. Ik wil eger geen
 dienst van ram of schip: als ik maar beswembaar water
 mag hebben. 'K hoef niemants hulp: laat ik gelegen-
 heid vinden om te zwemmen: 'k sal selfs schip, schip-
 per, en vragt wesen. 'K sal op geen kleine of groote beer
 gestart houden, waar na de Tyriens seilen: ons liefde
 past op geen gemeen gestart. Laat andere op Andro-
 meda, de heldere kroon, en glinsterende noorderbeer
 't seil gaan: de wodden die Perseus, Jupiter en Bacchus
 min-

14. Swemmer) Van welken heel sieeroerend Musæus; behalven Virgilius, 3 B. der Landged. Silius, 9 B. enz.

Ik vind hem ook by Morellius (in het 4 Taf.) op een Gedenkpenning van Keiser Alexander Severus, om sijn Schoonheid maar dig hier ingelijfd te worden.

15. Vryagie) De natuurkenners bemerkten in de dolfinen een ingeboorne sucht en liefde tot de manschen (Φιλανθρωπία deswegeen) en byzonderlijk jonge en schoone kinderen.

So word Theseus door sijn vrienden aan land geset; by Pausanias, enz. sie 18 pag. het lichaam van Ariadne; by Plutarchus, in Thef. sie 8 pag. den luitenist, Arion; by Ovidius, 2 B. der Herfchepp. Herodotus, 1 B. Gellius, 16 B. 12 H. en wat de kinderen (sietse dolfinen berijdende op verscheide Gedenkpenningen en Segelsteenen by Spanheim, 166 en 199 pag. enz.) aangaat, men vind seer vreemde gevallen by Athenæus, Plinius 9 B. 1 H. en sijn Neef, 9 B. 33 Br. Gellius, 7 B. 8 H. en Solinus, 22 H. behalven Lucianus, Elianus, Plutarchus, enz. doch byzonderlijk het opvangen van de kleene Palamon, by Pausanias, 1 B. enz. welk laatste geval ons verscheide maalen op de Korintische Gedenkpenningen by Vaillant, Patinus, enz. voor oogen word gesteld.

16. Hellepont) Athamantides aquor in het Latijn; aangefien Helle (van wien deese straat haar naam ontfing) was de dochter van Athamas, koning van Thebe. Higinus, 1 Vertell. Apollodorus, 1 B. Ovidius, 3 B. van den Alm. enz.

17. Frixus) Vandeeze sprakenwe, 29 pag.

18. Groote Beer) Helice in het Latijn, Ἡλιόφειλον, wegens het omdraaijen, binnen 24 uren, rondom den noorder as. Dus is ook de kleene beveten Cynosura, of Hondstaard. Van welke de voorste op zee word aangemerkt en gaa gestaagen van de Grieksche; doch de laatste (kleene seg ik) van de Trische en Sidonische sterlieden. Ovidius, 4 B. der Alman. en Klaagd. 4 B. 3 D. Val Flakus, 1 B. der Argonaut.

19. Andromeda) Dochter van Cefeus, der Mooren koning, en Cassiopea; wiens deerlijk en ontverdiend noodlot wy vertoeten in de GALEERIE, in het 42 Taf.

Doch na haar wonderlijke verlossing en huwelijk met Perseus, is sy, nevens haar man, vader en moeder, door toedoen van Minerva, onder de sterren geplaatst. Manilius, 5 B. der Sterrek. behalven Higinus, Klau- dianus, enz.

20. Kroon) Van Ariadne te weeten. Sie van deese kroon, onder het gesternte geplaatst, 30 pag.

21. Noorder beer) Van welke so even. Sy was te vooeren een Kalisto, dochter van Likaon, koning

22 23 minden, behagen mij voor geen seil-starren. Ik heb een
andere star veel wijler als die, met wiens gelei mijn min
noit doelen sal. Als ik die in 't sigt heb, kan ik door'tui-
24 25 vers tot Kolchi, 't eint van de Pont Euxin, ja de geheele
26 koers die Jafons Argo seilde. 'K wil de jongeling Pale-
mon, en Glaukus, die schielijk door knagrig kruut knau-
wen een zeezogd weet, in 't swimmen verbluffen. Dik-
wijl hangen mij d'armen door gefatigd bewegen mat, ik
sleepe nauwliks mee door de ruime pekel-plas; maar als
ik tot haar zeg: 'k sal u aanstons tot treffijk arbeisloon
den hals van u matres t'omarmen geven: straks sijn sij sterk,
en spoejen na haar swim-prijs, als een vlug Elees kamproos
27 uit sijn ren-baan-sal. 'K neem dan mijn eige minne-vuur
waar, dat mij doet branden, en seil op u, mijn waarde
lief, wis en williger als op eenig teeken van den hemel,
waar aan zij waardiger fout mogen glinfteren. Daar te fik-
keren sijt gij wel waar: maar blijft nog wat op d'aarde:
of wijft mij ook de koers om ten hemel op te snorren.

Gij sijt hier, en kont u minnar, helaas! pas een oog-
blik bij sijn, en met mijn sinnen wert de zee mede ont-
roeft. Wat baat het mij, dat ons geen breede plas ver-
schift? dit smalle waterjen hou on evenwel van mal-
kander. Ik weet niet, of ik niet liever op 't eind van de
wereld wou treuen, en van hoop en matres even ver
verschoven sijn. Hoegij nu nader sijt, hoe mij u vuur
nader braut; u heb ik niet alzeit, alzeit een wisse hoop.
'T geen ik min, is soo na bij, dat ik 't schier met de
hant kan grijpen, maar dat seker kost mij, og arm,
menigen tran. Wat is dit anders, als na wijkend oof-
te willen happen, en neer sinkent water met de drooge
lippen te volgen? Kan ik u dan ooit in d'armen krijgen,
als met believe van 't water? en mijn lief ooit omhellen
bij on-weer? Moet ik alzeit op gena van de wind en wa-
ter leven, waar op gants geen slaat te maken is? Dog 't
stormt en roeft u nog: wat sal 't dan worden, als de
zee, door 't regement van 't seven-star, de beer-wa-
ger [Arcto 28

van Parrhasis of Akadien; en medegefellime van Diana.

Deese, onnosel van Jupiter sijnde beswangerd, werd van gemelde jagresse uit haar eerbaar geselschap ge-
jaagd, en van Juno deerlijk mishandelt, en eindelijk in een beer verschept; doch daar op van Jupiter on-
der de sterrengefeld. Ovidius, 2 B. der Herschepp. en 2 B. der Alm. Apollodorus, 3 B. Propertius,
2 B. enz.

22. Kolchi) Waar af 59 pag.

23. Euxin) Van welke 60 pag.

24. Argo) Sie 28 pag.

25. Palemon) Ook Melicerta genoemd; het soontje van koning Athamas; welke, door Junooslijfen,
sijnde krankzinnig geworden, sijn vrouw en kinderen dreigende om te brengen, so heeft sich Ino, met deese
jongen in zee gefmeeten; alwaar, sijnde gefeld onder de zeegoden, de moeder Leukotea; en 't kleene
soontjen, à portubus, de havens, Portunus is geheeten. Ovidius, 4 B. der Herschepp. Homerus,
4 B. der Dool.

Op was wijse by vande dolfijnen is opgevat en geborgen, schreuve 90 pag. Doch ik vind een Ko-
rintische Penning van Keiser Severus, by Vaillant; alwaar sich Ino, met haar kind, aan de klip Moluris is
vertoonende, nevens een zittende Neptuin; terwijl eendolfijne ontrent haar voeten wemeld, en sijn rug komt
bieden.

Siet Pausanias, in de Att. behalven Euripides, Orfeus, Klaudianus, Statius, 't Grickse Bloem-
hof, enz.

26. Glaukus) Seker gering visscher in Beotien; welke, sende de gevangene en op het land geworpene
vissen schielijk, door seker aangeraakte kruiden, als herleven, spartelen en in het water springen, gemelde
kruiden ook heeft geknauwd en gegeten. Waar op hy ook aanstonds de vissen in het water nasvolgende; al-
daar onder de zeegodheden is geplaatst. Ovidius, 10 B. der Herschepp. Strabo, 9 B.

Doch de verklaarders der verdichtelen seggen dat het ten uitnemende swimmer en onderduiker is ge-
weest, die dikmaals sich in het water dompelende, is endelyk achtergebleven, en deshalven een godheid
toegeschreven. Athenæus, 7 B. Palefatus, enz.

27. Elees kamproos) Elis was een stad, ja self een landschap in Peloponnesus, tusschen Achajen en
Arkadie, in het westerdeel naar de kant van de Jonische zee.

Vermaard door de tempel en het beeld van Jupiter Olimpius, of de Hemelsche; doch allermest wegens de
Olimpische renspeelen onwedloopen. Alwaarom seer dikmaals van de Eleische koetspaarden word gewag
gemaakt; als by Propertius, 3 B. 7 D. Lukanus, 1 B. van Farfal, 1 B. der Landged. en Andere.

28. Sevenitar) Plejas in het Latijn; staande in den Sriere kop. Van welke 77 pag.

Doch diend niet overgeslagen dat sy van de Grieken ook worden geheeten Hyades, ab úev, regen; om
dat sy, opkomende, by de scheep vaarende gewisse teekenen sijn van regen. Hesiodus, in 't Geslacht der
God, Euripides, in Ion. Treursp. Ovidius, 5 B. der Alm. enz.

Even als van de Latijnen Sucus; dewyl sy, regen aanbrengeende, met slijk en modder, gelijk de vet-
kens, schijnen vermaakt te sijn, Gellius, 13 B. 19 H. Plinius, 2 B. 41 H.

30 31 (Arcto Philax] en d'Oleense geit aan 't hollen raakt. Of ik ken mijn eige onbestuifheid niet, of ik sal mijdan ook door sterke min te water begeven. En om niet te denken , dat ik de toekomende stormen misfchien meen te laten overwajen, sijt verkeert, gij sult mij om die belofte niet lang hoeven te manen. Wil de zee nog weinige nagten hollen , 'k sal tegen 't weerbarftig nat soeken in te fwemmen. Dan sal , foo ik heelhuits overkom , mijn stoutheid of met geluk gekroont werden; of de doot een einde maken van dees kommerlike min. 'K sal egter wenfien op u frant aan te spoelen , en dat mijn verdrinkte lighaam in u haven drijft. Want daar sult gij mij be-weeneu , mijn lijk verwaardigen te handelen , en seggen : ik was d'oorfaak van sijn doot. Wis Root gij u aan dit voor-bedicfel van mijn omkomen , en keurt mijn brief in dien deede voor onaangenaam. Maar , klsagt niet ,

'k staak die taal; bid flegts met mij een-parig dat de zee bedaar. 'K heb maar een korte ftute van noode om over te fwemmen : als ik de voet op u frant gefet heb , laat het weer wajen dat het krijt. Daar is een bequame [werf] have voor mijn fchip , in geen have terwereltkan het beter leggen. Daar mag mij Borcas befluiten , daar 't foet is , mooi weer te verwagten. Dan sal ik traeg in 't fwemmen , en voorftigt sijn eer ik begin. Dan sal ik de dove zee niet meer fcheiden , nog klagen dat sij de fwemmer weerbarftig is. Laat mij dan de wint en mijn afgematte armen wechhouden , en door twee oorfaaken 't wederkeeren beleten. Als 't de storm eenigfints toelaat sal ik mijn arm-riemen weer te werk ftellen : hout gij u vuurbake maar altijd op mijn gefigt. Laat onderuffe de fe brief , in plaats van mij , in u boefem flapen : die ik bid , dat ik in 't kort mag op de hakken sijn.

29. Arctophilax) Een ferre ftaande nevens den grooten Beer; ook Arcturus , of Bootes geheeten. Ovidius , 3 B. der Alm. behalven Aratus , Cicero , enz.

Bootes seg ik , dat is offehoeder; om dat deefe ferre , gelijk een boer sijn wagen , den grooten beer (de wagen by sommige geheeten) fchijnt na te volgen. Higinus , 3 B. der Sterrekund. behalven Manilius , Gellius , Juvenalis , en de Genoemde.

30. Oleense) Olenos is een stad van Achajen , in Peloponnesus , tuffchen Patren en Cillene. Plinius , 5 B. 4 H. of van Etolien , tuffchen Kalidon en Chalcis. Doch mede van Bëotien; by welke men segt de geit , naderhand onder de sterrengeplaatft , geworpen en opgebracht te zijn. Ovidius , 5 B. des Alm. Strabo , 8 B. enz.

31. Geit) Amaltea , voedster van Jupiter , boven 52 pag. op een Keijzerlike Gedenkpenning verzoond; onder 't gesternte naderhand geplaatft , terwijl haar hoorn den overvloed is toegewijd. Ovidius , 5 B. der Alm. Diodorus , 4 B. 5 H. en 5 B. 2 H.

Doch verfta liever hier de Hoedi , of geitjes , in het gesternte , de fchouder van de voerman beklimmende; van welke , behalven gemelde Ovidius , Virgilius , 1 B. der Landged. Higinus , 3 B. der Sterrekund. Manil. 1 B. der Sterrekund.

ACHTTHIENDE BRIEF.

INHOUD.

Het is niet al te wel bekend, of eigenlijk Ovidius de waare opsteller en maaker van deesen sendbrief is geweest, ja self offe wel van Aulus Sabinus ooit is uitgevonden. Doch laaten we ons tot den inhoud keeren. Hero, de brief van Leander hebbende ontfangen, send hem deesen tot antwoord; hem verfoekende (aangefien eenige vreemde droomen en nachtsgeſichten haar iets quaats ſchijnen voor te ſpellen) dat hy acht op ſijn welvaaren gelieve te neemen, en niet, als met ſtil weder begunſtigd over te koomen.

HERO AAN LEANDER.

Leander, op dat ik de groet, laſt ik in u brief vermeld mondeling mag gemeten: komt ſelfs. Alle uitſtel, dat ons geneugte verwijderd, valt mij lang. Vergeef mij dat ik 't ſeg: ik min onverduelig. 'T vuur dat ons braat is even heet: maar 'k ſwigte voor u in kragten. 'k geloof dat de mans van ſterker ſtof ſijn opgeleit. De meisjes

ſijn, gelijk van lighaam, teer van ſinnen. Ik beſwijk, ſoo gij nog weinig tijts agter blijft. Gij manvolk kort de langen tijt met jagen, in 't opſchikken van u hoven, en verſcheide andere uitſpanningen. Of 't pleiſhof¹ houdt u op, of de palm van beolijde worſtelaars, of²
EY

1. Pleiſhof) Forum in het Latijn. Was eigentlich, by de Romeinen een openbaare plaats, waar in de rechtbank wierd geſpamen en allerhande foort van rechtsplegingen geoeffend.

Was voor met een groot plein vercierd; waar op dagelijks de kooplieden, wiſſelaars, en andere quamen wandelen. Doch dit weder met verſcheidene winkelen en kramen; waar in by naar alles wierd te koop geſer. Plautus, in Kurkul. 4 Bedr. 1 Ton. Terentius, 4 Bedr. 6 Ton. enz.

Dit pleiſhof word, wegens het onophoudend gekijf en geraas der ſwiftende pleiers clamofum en verboſum geſegt by de dichters; als Ovidius, 4 B. der Alm. en in de Klaagd. 4B. 10 D. Statius, 1 en 4B. der Mengeld. Martialis, enz.

2. Worſtelaars) De oefeninge der jongelingen beſtond by de Grieken ook onder andere in het worſtelen;

of gij bereidt snel dravende roffen. Dan vogelt gij met de strik, dan vist gij met den hock: den avont spoelt gij met een glaasjen door. Maar ik, van dit alles verfteken, schoon ik wat flauwer brande, vind geen ander tijt-verdrijf als minnen. Dus doe ik 't geen ik kan, en min u, o mijn eenig vermaak, meer als mij iemand kan weer minnen. Of ik prevel van u met mijn waarde voedster, en ver wonder mij wat u foo lang mag ophouden: of over zee fiende, die nu over-eind flaa door boofsen storm, scheld ik 't water schier met u woorden: of als de barre zee haar verbolgenheid had bedaar, foo klaag ik, dat dat gij wel kont, maar niet wilt over komen. Dus klagende rollen mij de tranen vast over de wangen, die d'oude vrou, den handjel kundig, met de bevenden duim afwilt. Ik ga dikwijl kandel, of ik op strand u voetspappen vind, als of het fand d'eens ingedrukte vor-

men immer hieft: en, om na u te vernemen, en antwoort te schrijven, of er iemand van Abydos aangekomen is, of na Abydos vaart. Wat fal ik ophalen, hoe dikwijl ik u kleeer kus, dat gij op 't afswemmen uit-schiet op de strand van d'Hellepont. Als met dit gepevel den dag door-gebragt is, en de liefstijkenagt, na 't verkragen van 't ligt, den hemel met heldere starren borduurt: plant ik aanstons op den top des torens 't vuurbaken, een ordinaire feil-star voor u fchip. Midlerwijl paffeer ik de lange nagt met fpiennen en webwerk. Wilt gij weren wat ik in die lange tijt al praat 't niet anders, als dat Leanders naam in mijn mont besturen is. Dunkt u niet, voedster, dat mijn ziel nu al uitten huis gegaan is? Of foud 't nog alles wakker fijn, en hij fijn volk in huisonstien? Meent gij wel dat hij nu 't kleeft vast uit-schiet, en 't lighaam vast met olij smeert? Sijkniktftaag ja: niet dat haarmijn kus-

op een bequame plaats; sijnde genaamd gymnasium (van γυμνῶσις) om dat men naakt in het perk verscheen; of palæstra (van πάλας) van de worsteling alsoo geheeten. Virgilius, 3 B. van En. Lukanus, 7 B. van Farfal. Terentius, in de Kamerl. 3 B. 2 Ton. Katullus, 64 D. van Athis, Horatius, 1 D. 8 Liergef, behalven Plutarchus, Lucianus, Cicero, Prudentius, Symmachus, enz.

In dese wedstrijd bestreck men alle de leeden met olie, om niet gevat te kommen worden. Lukanus 4 B. van Farfal. sprekende van Antæus. Atheneus, 5 B. van konink Ant. Epifanes; behalven Hippokrates, Galenus, en gemelde Lucianus.

Doch de worstelaars wierpen malkanderen met sand, om de gladdede leeden weder vatbaar en tot het aangrijpen bequame te maaken. Ovidius, 9 B. der Herschep. behalven Pinus, enz.

Vorders heete de plaats in de worstelbaan, alwaar het smeeren geschiedde, alipterium of ceroma. Martialis, 4 B. 19 Sneld. 6 B. 66 Sneld. en 7 B. 32 Sneld. hoewel ceroma ook wel genoomen word voor een mengfel van stof, was en olie, waar ook de smeering mede geschiedde. Plinius 11 B. 41 H. en 15 B. 4 H.

Ik zeg dat se geheel naakt worstelden; welverftaande dat het middellijf met een kleedje (campestre noemd het Horatius, 1 B. 11 Br.) bewaard was en gedekt.

Eindelijk was het oogwit van dit worstelen, een deels om door de selve een vast en sterk licchaam te maaken; en anderdeels om sich tot de Olympische strijdspelen dagelijks te bereiden; met de hoop van de olijferans en den palmtak, als verwinnaar, aldaar te verdienen.

Ik vind dusdanige worstelaars op het 146 Steentje van het 1 D. by Leon. Agostini, en op een Griekfche Gedenkpenning van Keiser Eliogabalus, te waardsig om hier niet geplaatst te worden.

3. Roffen) Behalven het worstelen maakten de jonge borsten, by de Grieken, ook bysonderlijk haar werk van het rijden. Horatius, 1 B. 8 Liergef. en in de Dichtk. aan de Pifos.

4. Voetster) Van de voetsters, de vertrouwelingen der verlegene princeffen by de Grieken, is gesproken 55 pag.

5. Abidus) Van deeze stad hebben we 87 pag.

6. Tooren) Sie van de se tooren Theopompus; sprekende van Sestos.

7. Spinnen) De dagelijfche oefeninge der eerlijcke dochters, en huyselijcke vrouwen. Terentius, in de Eigenfelfs quell. 2 Bedr. 3 Ton. self van groote personagien, gelijk we seggen 4 pag.

8. Olie) Pallas in het Latijn. Aangefen de olijboom Pallas is toegewijd; sedert sy deselve dede uit het aardrijf opkoomen, in de wedstrijd tegens Neptunus, wegens de naam en bescherming van Athenen. Ovidius, 6 B. der Herschep. Virgilius, 1 B. der Landged. Rutilius, in sijn Reisbeschr. Arno-

kusjens moejen: maar klaas vaak verknikt het beffen-hoof. En na een korte wijfeg ik, nu komt hij wis aanroepen, en mer de fwakke armen door de golven majen. Een flag wijffes gewerkte hebbende, vraag ik, of gij nu niet wel half wefe wefen koft. Dan oog ik eens: dan bid ik met angstvalligheid, dat u een voorwint gemaklijk overblaaf. Wij fteken dikwijf 't oor in de wint, en meenen dat ijder geruis u landing melden moet. 'T meefte gedeelte van de haer foo doorgebragt hebbende, befluipt de fleep allengs mijn looddere oogen. Gij linkert moet miffchien niet gaarn bij mij fleep, en fegt dat gij komt, fchoon gij 't niet eens in 't fin hebt. Want dan droom ik eens, dat gij digt aanftand fign; dan dat gij de natte armen om mijn hals flaat; dan dat ik u in gewoonte den rok om 't natte lijf fchiet; dan weder dat wij borft tegen boefem koefteren, en veel andere dingen die een kuiffie tong moet fwijgen, en beter gedaen, als verpraat werden. Helas! dat 's korte en 't lele vreugde: want mer de fleep verdwijnt gij gemeenlijk Jok. Laat ons, grage lievelingen, laat ons eens met vaffer kragt vergaren, en daat voor droom gevoelen. Waarom moet ik dus koel en enfaam foo veel nagren doorbreugen? Waarom fijt gij, feg trage fwemmer, foo dikwijf van mij? 'k beken 't wel, de zee gaar nu te hol om te fwemmen: maar giftere nagt woef foo hart nie. Waarom lier gij die voorbij flippet? waarom geen harder weder gevreef? waarom foo fchoonen kans verkeken, en niet gevat? quam u weer aanftons foo fchoonen gelegenheid voor om te fwemmen, die hoorde gij de eerste voor de befte waer te nemen. Maar d'onfhunigheid beftak de zee weer haaf. Gij roef, als gij haaf hebt, dikwijf in korter tijt bij mij. 'k meen laagr gij hier verwaat, gij vont geen klagens reden: geen ftorm zou my licht uit u armen wajen. Voorwaar ik hoorde dan de ftorm mer blijfchap brullen, en fou bidden dat 't water immer onfhunig was. Maar wat mag u overkomen fijn, dat gij nu meer fchrik voort'water, en de zee, die gij eerst veragte, nu ontief? Wan't heugt mij wel, dat ze op u overkomt niet te min, of immers niet veel minder plagt te wouden. Als ik u roef: foo, komt gij foo 't leven wagen? fiet toe dat ik u ftoutheit nie eens mer tranen moet beklagen. Van waar komt u die nieuwe vrees her? waar is die ftoutheit nu vervlogen? waar is die kloc-

ke fwemmer, die zee nog golf ontfag? Weef egter liever foo, als 't geen gij plagt te wfen, en fwemt dog veilig als de zee aan 't bedaren is. Soo gij flegts defefve fijt, foo gij mij foo lief hebt, als gij fchrijft, en dat vuir in geen koude as verfmoot is. Ik vrees foo fcer niet voor de wint, die mijn verlange ofphoort, als wel datuwe liefde mogt foo wifpelmuerig werden als de wint felis: dat ik u foo waard' niet ben, om voor mij wat gevaars uit te ftaan, en flegter prijs fchijn, als 't werk dat gij onderneemt. Somtijts vrees ik, dat u mijn vaderlant mag miffhagen, dat ik, een Sefus meisje, niet en pas by een Abydenar jonkman. Dit en diergelijke kan ik egter geduldiger over komen, als dat gij bij d'een of d'andere fnol verrukt u tijt verfpilt: dat andere armen fig om uwen hals vlogren, en nieuwe min ons min verftuete. Og 'k wou liever fterven, als met dat vergif gewont te werden: en wens eer na de doot, als u ontrou te fien. Dit feg ik niet, om dat gij mij fout voorreken van droefheid getoont hebben, of om dat mij qua gerugte ontrouften; maar ik vrees alles (*want wie heft oit konnertoor gemint*) en 't aflijen dwingt twee lieven meer te vreesfen. Gelukkig fijn andere deems, die in haar bijwefen de ware miffaden van haar lief konnen kennen, en valfe gerugten niet behoeven te vreesfen. Maar onstrest d'ijdele fmaat foo wel als de bedreve ons fchent, en 't miffverftant van elk wondt ons even diep. Og quam gij maer, en was 't geen ftorm, geen vader, of nieuwe bijfit, die u ophout. Want foo ik'er van een hoor, fal ik van hart-fcer fterven. Soek gij mijn doot, foo heb gij al over lang gefondigt. Maar gij fult niet miffdoen; dit 's mij maer een bulbak; 't is 't nijdig onweert, dat u met geweld wederhout. O bloet! hoe wert de ftand bekleef met felte baren, en de fon met donkere wolken betogen! Miffchien dat Helles moeder met kinder-liefde bewogen aan zee gekomen is, en haar verdonke dogter befchreit: of dat de ftief-moer Leucothoe, in een zee-godin veranderd, dees baren op haar fchoon-dogter, na wiens naam 't water gedoopt is, verbolge roegolf. Dese plas, foo die nu is, gunt geen reere meisjens goet. Hier in is Helles verdonken: hier uit fpruit mijn ongenugt. Maar waar gij, Neptun, u geile min nog indagtig, gij fout ons liefde door geen wint hoorren te verthinderen: foo anders

bius, 1 B. Fedrus, 3 B. 11 Vertell. behalven Pausanias, Eusebius, enz.

Alwaar om fy defelve, op de Keiferlyke Geldmunten, of voerd op haar helmet, of draagd in haar rechterhand; als dan aldaar geheeten (fijnde de olijf het fimebeeld van Vrede) ΜΙΝΕΡΒΑ ΠΑΤΕΡΑ, de vrede aanbrengeende Pallas. Sie dit bevestigd door Eene uit de mijne; zie weeten van Kladus Albinus.

8. Helle) Van deefe rampfalgige fpreekenwe, 29 f. 8.

9. Stiefmoer) Sie van deefe, 29 f. 9.

10 u sluiken met Amynone en d'overfchoone Tyro, met de
 11 glants-rijke Alcyone, Efimedia, dogter van Circe en A-
 12 lymon, Medufa cerfe nog een slangparuik op 't hoofd
 14 had, de blonde Lãodice, de vergode Celeno, en ande-
 15 re dieren, en ylaas, geen ijdele praatjens fijn. Dese
 16 en meer andere, Neptuin, fingen de digters dat van u
 17 bekropen fijn. Waarom dan, die foo dikwijl de minne-
 vlam voelde, ons door onweer de gewoone vryweg afge-
 fneeden? Bedaar, o vinnige, toon u kragt op de groote
 zee. Dit fmalte rak fcheit Afie van Europe. 'T paf u,
 groote Koning, of groote fchepen te verflingeren, of op
 geheele vloten te vergrimmen. Schande is 't voor een
 zee-god, een jonkman in 't fwemmen te verfhrikken,
 en minder roem, alsde geringfte pool-god kan bejagen.
 Leander is wel edel, en van een doorlugtig gellagt; maar
 is egter niet afkomstig van Ulyffes die gij hate. Geef
 genade, en behout twee zielen. Hij fwemt wel, maar op
 de genade van 't felve water drijft Leanders lighaam en
 18 mijn hoop. Mijn vuurbaak kriſfe, (want 'k ſchrijf nu bij
 19 dat ligt) fij kriſte, en geeft mij een goet voorteeken.

Siet, mijn voedſter plengde wat wijns in de geluk daidende
 vlam, ſeggende: morgen fijn wij drie ſterk; en dronk
 op 't goet ſucces. Maakt ons foo ſterk met 't haſpelen
 over zee, mijn lief die 'k heb in 't binnenft van mijn hart
 geprent. Keer na ulegerplaats, verloop er u min-ban-
 nier. Waarom ſtrek ik mijn leden in 't midden van het
 bed? Gij hoeft niet te vreefen: ſchep moet, Venus fal
 u helpen, en zelfs uit zee geteek de zeebaan vlak maken.
 'K ſchep zelfs dikwijl mijn vermaak in 't water te baden:
 maar deze zee was van ous veiliger voor man-volk. Want
 doen Frixus met fijn futter Helles hier over gevoert wier-
 den, waarom moeft 't meifjen alleen de woefte zee be-
 namen? Milffchen vreeft gij, dat gij tot wederkeeren niet
 tijts genoeg fult hebben, en dat gij tot over en weer
 fwemmen niet ſterk genoeg fult fijn. Maar laat ons van
 weder-fijde ter halve zee bij een komen, en kuſjens
 knippen met 't hoofd boven de pls. En laat ons dan
 ijder weer te rug keeren. Dit fal wel korte vreugde,
 maar beter, als niet, fijn. Of of dees ſchaame, die
 ons nootfaakt ter fluk te minnen, of ons bevreemde lief-
 de

10. Amimone) Eene der dochteren van Danaus, broeder van Egiptus. Afgeſonden zijnde om ergens water te haalen, en een ſlopende Sater, met haar ſchicht (op een hert uitgeworpen) treffende, wierd ſij van dit ondiar na gelooſen; doch ter goeder ure ontſet van Neptunus: welke haar heeft overweldigd, en gemaakte de moeder van Nauplius. Apollodorus, 2 B. Higinus, 16 Vertell.

Aanmerklijk is het dat Alexander de Groot deſe Amimone drog in een ſfneraud. Strabo, 8 B.

11. Tyro) Dochter van Salmonëus; van Sidero haar ſiefmoeder gehaat en ſeer kwalijk bejegend. Sy ondertuſſchen zijnde verliefd op de riviergod Enipeus, bleef onophoudelijk aan fijn oever waanen. Doch Neptunus, aannemende de gedaante van Enipeus, onteerde deſe vryſter. Apollodorus, 1 B. Diodorus, 4 B. H. Propertius, 1 B. 13 D. en 3 B. 19 D. Ovidius, in de Minned, 3 B. 5 D.

12. Alcion) Eene der bovengemelde Pleiades, dochter van Atlas; by welken Neptunus teelde Likaon, en Hiriëus. Higinus, 17 Vertell. Apollodorus, 3 B.

13. Efimedia) Liever Iſfimedia, dochter van Triopis; of van Alimon en Circe; wegens Neptunus, de moeder van Otus en Efialtes. Homerus, 5 B. der Iliad. Apollodorus, 1 B.

14. Medufa) Dochter van Forkus en het watergedrocht Cetho; van Neptunus bemind, vervolgd, achterhaald, en in de tempel van Minerva verkracht: welke godinne deswegen haare hairlokken in kronkelende ſlangen heeft verwiſfeld; gevande daarenboven haar gelaat de kracht van al het geen haar aanſag in ſteen te verſchepen. Ovidius, 6 B. der Herſchepp. en Pontusk, 1 B. Lukan, 9 B. der Farſal. Propertius, 4 B. Apollodorus, 2 B.

15. Laodice) Dochter van meergenoemde koning Priamus; van Neptunus bemind; naderhand getrouwd met de koning van Thracien. Apollodorus, 3 B. enz.

16. Celeno) Dochter van Atlas, en ſuſter van genoemde Alcion; wegens Neptunus, moeder van Euripilus en Triton. Tzetzes, over Likofr. hoewel andere geloovendatſe van Jupiter is beſlapen. Ovidius, 4 B. der Alm. Apollodorus, 3 B.

17. Meer) Gelyk als Lidia, door hem de moeder van Buſiris; Peribië, de moeder van Nauſitheus; Thooſa; de moeder van Poliſtemus: Tbeofane, enz. Siet Ovidius, 6 B. der Herſchepp. Diodorus, Apollodorus, Higinus, en Andere.

18. Vliſſes) Getweldig in den haat van Neptunus, wegens het ſnoad berichten, en ſchandelijk vormiſen van den onnoſelen Palamedes, fijn neef. Higinus, 105 Vertell. Ovidius, 13 B. der Herſchepp. enz. doch ook wegens het blinden van fijn ſoon, den een oog Poliſtemus. Higinus, 125. Vertell. Ovidius, 13 B. der Herſchepp. Euripides, in Cyclop. Virgilius, 3 B. van En, enz.

19. Vuurbaak kriſte) Geenfins; het kaarslicht in har ſlaapkamer gefet, ſegt het Latijn. Want dit behoorde onder de voorteekenen (waar af 85 pag.) onder de naam van Sternutatio lucernæ.

20. Plengde) Van het plengen in alderhande ſoorten van offerhanden, en heilige plechtigheden, is geſprooken, 68 pag.

de je saam wat toe wilde geven! Nu strijt de schaamt
 en liefde, tweevijanden in 't hart. Ik twijfel, wat ik
 kiefien wil: dit 's eerlyk, dat 's foet. Doen Jason de
 Pagaſeer eens te Colchi quam, voerde hy Medea met
 ſijn vlug ſchip 't lant uit. D'overspelige Paris quam
 maar eens te Lacedemon, en keerde fluks weerom met
 ſijn geroofde buit. Gij moet van diegij mint, en vaak
 befoekt, dikwyl ſcheiden, en ſwemmen als u de ſcheep-
 vaart gevaarlyk ſchijnt. Dog maakt dat gij, die over
 houdbollige baren weet te dobberen, 't zee-water ſoo ver-
 agt, dat gij 't ook vreeft. De zee vernielt wel hegte
 ſchepen: meent gij, dat u armen ſterker zyn als riemen?
 'T ſwemmen, dat gij ſoekt, Leander, doet ſchippers
 ſidderen: dees uitvlugt volgt gemeenlyk na 't vergaan
 der ſchepen. Helas! 'k wenſte u wel niet te bewilligen
 tot 't geen ik u aanſtook, en bid dat gij moediger ſijt
 als mijn aanmaning. Als gij maar over komt, en u ar-
 men, moe van 't ſwemmen, op mijn ſchouderen laa-

ruften. Maar ſoo haalt ik my keer na de blauwe zee,
 doorgrilt ik weet niet wat kou mijn lillent hart. Niet
 min ben ik ontſtelt door mijn droom van giftere nagt,
 ſchoon ik om 't quaet te voorkomen geſoen-offert heb.
 Want ontrent de dageraat, als mijn lamp in de pijp
 brande, op welke tijt ware droomen plegen gedroomt
 te werden, liet ik den draat, van ſlaap verwonnen, uit
 de hant, en 't hooft in 't kuſte vallen. Daar droomde
 ik, dat ik een dolhjn door d'onſtuimige zee, wel klaag-
 lyk, ſag ſwemmen; die, na dat hij door de baren op
 't ſtrand geworpen was, droog en dootbleef leggen. Dit ſij
 ſoo 't wil, ik vrees: ſpot niet om mijn droomen, en
 begeeft u niet, als met ſtil water, ter zee. Wilt gij u
 ſells niet ontſien, ſpaar u uitverkore lief: dat nooit wel-
 varen kan, als 'tu qualyk gaat. 'K ſie egter hoop, dat ſig
 de zee haalt ſal bedaren. Swemt dan veilig door 't ſtille
 water. En terwyl de plas nog onbewembaar is, ſult gy
 u tijt-verdriet met deſe brief verſagten.

21. Pagaſeer) Waarom Jason ſo bygenaamd, is verklaard, 28 pag.

22. Medea) Phafias in het Latyn; wegens Fafis: waar af 29 pag.

23. Paris) Idaeus in het Latyn; wegens de berg Ida: waar af 16 pag.

24. Brande) Wel geſeggt; alſoo deſelwe, volgens de bygelooſtigheid van die tijden, geensſins mogt uitgeblaas-
 ſen worden. Siet 71 pag.

NEGENTIENDE BRIEF. INHOUD.

A Konink, en jongeling ſkomstig van het eiland Cea (eene der Cykladen) was naar het gebuurige De-
 los verſtroken, om aldaar het jaarlykſche feeſtoffer by te wonen. Hier ſiet hy Cydippe, een edele en
 N
 wel;

weleboorene dochter. Doch haar in deese toestand van saken niet dervende ten huwelijk verfoeken, biedend sich van een lift. Hy snijdt op een schoonen appel quansuis deesen eed:

Ik zweer u by Diana en haar verborgheden.

Dat ik in 't huwelijk alleen met u sal treên.

Deesen werpt by voor de voeten van het meisje. De nieuwgierige raapt dien op, leest het geschrevene, en doet aldus onnosfel en eenvoudig, in den tempel van Diane, een onverbreekelijken eed. Dit niet tegenstaande wilde de vader haar aansen ander jongeling uitbyliken. Doch hier uit rijst een schielijke schrik; en uit die schrik een koorts. Akontius, dit ongeval verstaande, soekt haar diets te maaken, dat deese siekte haar van Diana was toegesonden, wegens het aarfelen in het nakomen en voltrekken van gemelden eed, in haaren tempel so vrywillig uitgesproken.

A KONTIUS AAN CYDIPPE.

Vrees niet: gij sult hier niet weer iets voor u minnaar te sweren vinden: 't is genoeg, dat gij eens aan mij verlooft sijt. Doorleef mijn brief: soo moet u de siekte, die, waar u smert, mijn pijn is, van 't lijf schieten. Hoe! wert gij schaamroot? want ik meen dat u erbare wangen nu soo blofen, als voor defen in den Tempel van Diana. 'K verloef u egt en beloofde trouw; geen vuile ranken. 'K vrij u als verbonde man, niet als overspeler. Herdenk vrij de woorden eens, die den appel, van mij gewoopen, u kuisfe handen toerolde. Op die vrugt sult gij vinden, dat gij u aan mij verloofde, waar aan ik wensfe dat gij eer gedagt, als de Godinne. Nu vrees ik dit ook: ja die selve vrees wertheviger, als ook mijn vuur dat door u maeren blaakt. Mijn liefde, die wel noit klein was, verheft sij meer door hoop die gij mij gaff, en lankwillig uitstellen. Gij gaff mij hoop: en dees mijn vuurige liefde deed mijn trouw-beloofte gelooven. Dit kont gij niet ontkennen, dewijl 't Diana selfs getuigen kan. Sij was 'er bij, drukte u woorden in haar gehugenis, en schein met knikhoofden u eer voor bondig te keuren. Seg vrij, dat ik u met lift bedroog, als maar mijn liefde d'oorfaak van die lift genoemt wert. Wat sogt mijn arglist anders als met u alleen te paren? Dees rede van u klagt maakt mij u weermin waard. Ik ben, geloof mij, meisen, van nature nog oeffening soo behendig: maar gij sijt het die mij schrande maakt. Mijn schrandere min heeft u metkleem van geestige woorden, soo 'k anders geestig schreef, aan mij verknogt. Ik griffe u trouwwoorden, na sijn voorseggen, en was doortrapt op mijn stuk door 't ingeven van sulken raatsman. Laat dan dit stuk bedrog, en ik bedrieglyk heeten, soo 't anders bedrog is, te willen houden 't geen men lief heeft. Nu schrijf ik weer, en send u dit ineenkchrift. Dir's weer een tweedelust, engeeft u

weer klagens rede. Misdoe ik met minnen, 'k bekent soo sal ik immer misdoen, en op u tornen, hoe ster g' u wagen moogt. Andere haalden haar liefdens g' t swaart: en sal mij een voorfigtig schrift doenen? God geef, dat ik u met meer knoopen verstrikken mag, op dat gij u trout in genen deele vrij moogt hebben. 'K heb nog duisent foorten van strikken: dit 's pas een eenige proef. Mijn min sal al sijn listten te werk stellen. Schoon 't kempel is of ik u vange: 'k sal u wis grijpen. D'uitkomst staar aan den hemel. Maar, 'k wed gij wert mijn gevange. Gij sult, met eens te ontgaan, niet al mijn neven ontslippen, die u de min meer gespaaren heeft, als gij wel denkt. Komt mij geen lift te sta, 'k zijp den degen in de vuist, en draag u weg gerooft op den schoot die na u snakt. Ik ben de man niet die Paris daat plagt te straffen, nog iemand die sij dapper droeg om een man te konnen werden. Soo sal ik ook: maar 'k swijg. Schoon ik die roof met de doot moet befeuren, 'k age die soo veel niet, als te moeten missen. Waart gij soo schoon niet, men sou u matig vrijen. U braaf postuur dwingt mij u stout te sijn: gij doet dit, en u ogen die 't stare-lichteren verdooven, en dese borst ontsnaken. Dit doe u blonde bol, en elpenbeenen hals, u poesle handen ge ik wens mijn hals te omgrijpen: u goelijheid, u blo, waar in geen boersheid woont: u voeten, als ik mee dat Thetis naulijks heeft. Kost ik u yordere leden prijzen, 'k was gelukkiger; maar 'k u twijfel niet of 't een list is soo schoos als 't ande. Dus is 't geen wonder, dat ik door dese schoonheid ontsnaken, sogt 't ja-woort nit u mont te zlen. In t kort, als gij bekennen moet, van mi gevangen te sijn, weest dan een hind gevangen in mijn net. 't draag gann den haat, mag ik met liden mijn vrijs genieten. Waarom krijgt soo Routen stuk sijn repte looi niet? Telamoorft

1. Voeten) Homerus geeft, in sijn Ilias, doorgaans aan Thetis silvere voeten, te kennn gevende haan blanke suiverheid; als sijnde deselve geduirig met het zewater afgespoeld.

Behalven dat een voet bynaar het schooneft der vrouwen leeden word geoordeed, en demogen van het dichterdom vereerd met de bynamen, tener, teder; mollis, sacht; nitidus, helder; niveus, sneeuwmit; eburnus, van yvoor; en eindelyk aureolus, van goud.

Doch ik hoor ook de schilders en beelhouters vandit litmaat roemen by S. Hoogstraten, n het B. van de Schilderk.

2. Telamon) Soom van Eakus, en koming van het eiland Salamis; eene er Argonauten; en des de medegefelle van Herkules; aan wien deesen held, in de verovering van Trojen, Hefione, Laomedons dochter gaf.

roofde Hefione, Achilles Brifeis: en ijder volgde haar fchaker. Graut, en fjit foo gram als gij wilt, als ik u maar foo gram mag in de klauwe krijgen. Ik, die dien toorn verwek, falfe ook verlagen: vergun mijmaar een kleine tijt om u te verfoenen. Laat mij maar wenende voor u vegrimde troonij ftaan, ootmoedige taal ftaan onder 't fchreien: en als de flaven, als fj fidderen voor de geeffel, mijn handen met ootmoet neerbuigen na u knijen. Gij kent nog u regt niet. Roept mij voor 't geigt. Waarom werd ik ongehoort gedoemt? Ontbier mij hoe eer hoe liever voor u vuifchbaar. Schoon gij als magt hebbende mij 't haar van 't hoofd rukte, en 't aangefigt blau en bont beukte: 'k fou 't alles lijden, en mifchien niet anders vreefen, als dat die poefle handig op mijn vel mogt quiefen. Maar kael mij met boei nog ketens: 'k zal vast genoeg geboeir blijven met de keten van u min. Als daa u gramfchapsgin na wens fal hebben geuuten, fult gij bij u felve leggen: hoe verduid mint hij! felfs tult gij feggen, als gij fiet dat ik alles verdraag: die foo verduidg dient, is waardig dat hij mij dient. Nu werd ik, helas, in mijn afwefen aange-

klaagt, en mijn faak, hoe vervaardig die is, van vootfpraak verfteken, verwaarloof. Dat ik fchreef, 't geen mij de min lafte, is mijn midftad: dir's 't eenigt! dat gij mij alleen kont te laft leggen. Maar Diana verdiende voor al niet mede uitgeftrcken te werden. Wilt gij mij geen woort houden, hou het de Godin. Sij was 'er bij, fij fag 't doen gij bedroge fchaam-root wierdt, en nam u woorden met gehugfame ooren aan. 'K wil u geen wraak voorfpeilen. Maar daar is geen vinniger, als deef Godin, wanneer fij, 't geen ik niet en hoop, haar eer verkort fiet. Tot tuige kan fijn 't Kalidioner ewerfjin. Want 't is kenbaar, dat daar doot moeder Althea wreeder op haar foon Meleager woede. Dit tuigt Akteon, die wel eer voor een hart wiert verfehuit van fijn honden, door welke hij te voren 't wilt verfehuren liet. Ook die opgeblafe moeder [Niobe] die nog ten hedigen dage, in een fteene beelt verandert, in 't land van Bithynie tentooft ftaat. Og, Cydippe! 'k fchroom u de waarheit te melden, om niet te fchijnen dat ik mijn faak op valfe gronden bou. Dir moet ik eger feggen: dir's de rede, geloof mij, dat gij dikwijf felfs op de tijt van u

EQU-

gef, tot belooninge van fijn krijgsbedrijven. By deefe teelle hy Teucer, de broeder van den kloeken Ajax; fijnde echter van een andere moeder. Hyginus, 14, 89 en 97 Vertell. Kladodorus, 2 B. enz.

3. Brifeis) Siet den Inhoud van den derdea Brief.

4. Knijen) De knijen fijnde bet Medelijden toegewijd, waaren de ootmoedige gewoon de knijen, van die fy quaamen fmeeken, aan te ranken en ombelfen. Virgilius, 3 B. van En. (behalven 10 B.) fprekende van Achemenides. Senec. in Med. 2 Bedr. Klaudianus. 2 B. van de Schak. Euripides, in Andromach. Homerus, 24 B. van Il. Trifiodorus, in de Verwoeft. van Troj. doch byfonderlijk Plinius, 11 B. 45 H.

Alwaaron ook, in de tempelen, de verfoeken, gebeden en beloften aan de knijen der fittende beelden wieden gebangen, of mer was daar op geplakt. Juvenalis, 10 B. Berifpd.

5. Althea) Van haar wreedheit begaan aan Meleager, is gefproken, 12 en 49 pag.

6. Akteon) Een kloek en onvermoed jager; welke by toeval komende aan een afgeleeg water, alwaar juist Diane fch met haar gefelfchap vermaakte; foo beeft die wreede godheid dien onnoefelen in een hert veranderd, en van fijn eigen honden doen verfehuren. Ovidius, 3 B. der Herfchepp. en 2 B. der Klaagd. Silius, 14 B. der Pun. Klaudianus, in fijn D. tegens Ruff. Seneca, in Theb. en eindelijk Apollodorus, 3 B.

De uifleggers verftaan door het verfehuren en opvreeten, dat hy met al te veel honden te houden en te bekofigen, alle fijne goederen verfpilde. Fulgentius, 3 B. enz.

7. Niobe) Dochter van der Fryginanen koning Tantalus, en gemaalinne van Amfion, koning van Theben, was fo trots en hoogmoedig op het groot getal haarer kinderen, dat fe fch feldt boven Latona, welke alleen moeder van twee kinderen was. Wilde deswegen dat men haar, en niet Latons, godlijke eer fou aan doen. De godin, door een menfchelijke fpijt ontfieken, klaagd dit aan haar foon Apollo, en dochter Diana. Deefe ftellende wraak daadelijk in het werk. De foonen wieden, in een oogenblik, in het loopveld voor Theben, doorfchooten. Maar de dochters ontvingen, in de kijnftaatz, een en 't felve lot. Welke kinderloofheid doet den vader fch felven doorfieken, en de moeder, van droefheid overftelep, in marmermerfteen verkeeren. Siet Ovidius, 6 B. der Herfchep. behalven verfehiedene andere, fo nieuw als onide fchrijvers, by het 25 Taf. vande GALLERYE.

8. Veranderd) Paleftas meend dat mngeloofde Niobe in fteen betvormd te fijn, dewijl fy haar beeld van marmer op het graf haarer kinderen had doen fetten. Maar Cicero is van gevoelen dat deefe fteewordinge is verfierd, om het geduurig ftijfwijgen in haar droefheid. Daarentegen verbaand Paulanias (in fijn Att. Verhandel.) dat hy Niobe boven op den berg Sipilus felf gefien heeft: van naarbij (fo fpreekt hy) heeft de fteen noch wesen noch gelijkeniffe; maar van verre vertoont die een fchreijend vrouwebeeld.

9. Bithinie) Lydien liever; aangefien de berg Sipilus (op welke wy gefegt hebben het beeld van Niobe noch te fchreien) is gelegen aan de rivier Meander, in Magnesia, een gedeelte van Lydien. Statius, 6 B. van Theb. Propertius, 2 B. 17 D. enz.

trouwen foo siek te bed legtr. Sij soekt u nu : sij wil u trouw meined bevrijden, en wenst dat met u trou u lighaam onbefmet blijf. Hier komt het van daan, dat, foo dikwjl gij poogt trouloos te sijn, sij u misdaat met straf te huis soekt. Wagt u de selle boog van die siere magst te saren. Sij is nog verfoembaar, wilt gij maar rekkelk werden. Hou op u teere leden met koorden te verfwakken. Bewaar dat braaf postuur tot mijn gebruik. Bewaar dat schoon anfigt, gevormt om mij te ontfteken, en die vrolijk blos op u sneeuwitte wangen. Mijn vijanden, en die mij u trouw misgunnen, wens ik de smert, die mij u sieke veroorfaakt. 'K heb 't even bang, of gij siek sijt; of op 't trouwen staet: en 'k sou niet konnen seggen welk van beiden ik nooder sag. Dikwjl eet ik 't hart op, dat ik u stof torellende gaf, en denk hoe ik u door mijn list in verdriet hielp. 'K bid, dat de meined van mijn matres mij op 't hoofd druipe, en sij door mijn straf mag verfoehont werden. Dog om te wenen hoe 't mer u is, swef ik dikwjl in 't verborge gints en weder angstvallig om u huis. Heimlijk volg ik u dienstboden, als sij uirkomen, en vraag, of gij wel iets eet of slaapt. Ellendige, dat ik niet als Arts u handen beaftan, en voor 't bed sitren maak? Ellendige weer, dat, terwijl ik ver van u ben, ligteen ander, dien ik 't gants niet gun, u geseftchap hoor. Hij kneert die poefele handen, hij fit bij 't liekbed, tor spijer der Goden en mij. Terwijl hij met den duim de slaende pols komt te tafsen, bemokkelt hij, quansus of 't hoorde, dikwjl die blanke bouten. Hij benippelt haar boefem, en knipt misfchien kusjens : een werk dat verder gaf als 't ampt der Artzen raakt. Wie gaf u verlof mijn oogft voorheen te plukken, en een anders thuin te berooven? Die boefem is mijn : gij steelt mijn kusjens als een roover. Haat af van 't lighaam dat mij is verlooft. Haat af, schelm, 't fal het mijne werden dat gij raakt. Soo gij 't hier na doet, sult gij een overfpeeler sijn. Kieft uit de vrije een dier, daar niemant op heeft te pretenderen. Dese waar, of gij 't niet en wift, heeft haar eigenaar. Wilt gij mij niet gelooven : leeft ons contraft, en laar 't haar selfs lefen, foo gij meent dat het verdigris. Voort, seg ik, voort uit een anders bruitkamer. Wat doer gij hier? voort uit : dit bed en is niet vrij. Want schoon gij een menfche-verbont met haar hebt aangeaan, daarom staet eger u faak foo schoon nie. als

mijn. Sij heeft fig aan mij verlooft: haar vader, d'eerfte na dese, aan u; maar fig is fig selve nader als haar vader. De vader heeft u haar beloofst: maar fig heeft haar aan mij verwoeren. Hij naam menfchen, sij een Godin tot gemige. Dese vrees leugenagrig, fig meined te werden. Kont gijtwifelen, welke vrees de grootfte zij? In 't kont, om beids gevaar eensbij een af te meten, foo let op d'uitkomst. Dese leit siek, en hij is fris. Wijftrijden hier ook met verfeide oogmerken. Onfe hoop en vrees is niet van een natuur. Gij soekt haaraan, pas mer gevaar van een blauwe fcheen: float ik 't hoof, 'k ben meer als een door man. En ik min nu 't geen gij misfchien ook beminnen sult. Had gij na regt en rede willen te werk gaan, gij had voor mijn min van selfs hooren te fwigen. Terwijl nu, Cydippe, dese geweldiger een onregtvaardige fank beweert: wat of u dese brief wil te verftaan geven? Hij maakt, dat gij in 't siek-bed legt, en Diana's haat op den hals haalt. Wilt gij wijs sijn, boent die karelen huis uit. Hij is d'oorfaak dat gij in foo ellendigen levensgevaar raakt. Og! sturf hij voor u, die u dit kruis andoet! wien foo gij voort helpt; en bemint dien Diana niet verwees: sult gij, en ik gewis restont gefont werden. Staak u vrees, magt, gij sult eens voor al gefontheit winnen, foo gij eerbiedigheid bewijft aan den tempel, die getuige is van ons verbont. De hemel-goden fcheppen geen welchage in ftagroffer; maar in trou, die selfs fonder eer moer voldaan werden. Velelijden, omgefont te werden, vlijm, brant-ijfer, en bittere dranken. Dit alles hoefgij niet: wagt u maar voor meinedigheid, fo sult gij te gelijk u selve, mij, en u beloofte bewaren. D'onkundigheid fal u begane fchult bedekken: ons trouverbont u van flegts uit het hoof gewaait. Nu wert gij 't indagrig door mijn brief, dan door de nijpstrikken, die u, foo dikwjl gij die tragt te onfchlppen, plegen te drukken. Schoon gij die al ontfnapte, sult gij dog de Godin in 't kramen moeten bidden, dat sij u gelukkig wil verloffen. Sij fal u hooren, en, herkauwende 't geen sij voor den hoorde, vragen, bij wat man gij baren fout. Loet gij haar beloofte: sij weet dat gij valfe beloofte doet. Sweet gij: sij weet dat gij Goden kont uitftrijken. Na mij vraag ik niet veel: 'k heb grooter fwarigheid, en ben voor u leven bekommer. Waarom bewende uleft, als gij ftereven wout, u ouders, die gij geen kennis geeft van u al-

taar.

Mygdonia humus segt hier bet Latijn, verftaande Lydien, eigentlich sijnde een deel van groot Frygien. Val. Flakkus, 3 en 8 B. der Argen. en Klaudianus, in het Lof van Burgem. Manl. Theodor. fprekende van Cybele.

10. Boog) Van Diana en haar boog is gefproken, 62 pag. sijnde fy ook aldaar met een boog verzoond.

11. Kraamen) Hoe Diana, onaangeten haar maagdelijke furverheid, de baarende vrouwen ook behuftszaam is, verklaarden wy, 56 pag.

12. Beloften) Van diergelijke beloften fpreeken ook Ovidius, 7 B. der Hrfchep. Manilius, 1 B. der Sterrek. Silius, 7 B. der Pun. behalven Tibullus, Horatius, enz.

Op de Keiferlijke Gedenkpenningen (ik wil juist de Zegeboog van Konftantinus niet aanroeven) by Choul. Oudaan, enz.) leeft men dikmaals, van gedaane beloften aldus : VOT. X. VOT. XX. VOT. XXX. fomwijlen sijnde daar by gevoegd, MULTIPPLICATA, Verduubelde; of wel QUINQUENNALIA Vijftaarge; DECENNALIA, Thienjaarge, enz. of eindelijk PUBLICA, Algemeene beloften; wegens de welstand van het rijk, insonderheid der burgeren, en het heil der vorften. Siee de jonge Plinius, in het Lof. van Trajan.

taar-misdrif? En waarom heet gij 't haar? Melt u moeder vrij alles, Cydippe, gij hoeft u dienthelpe niet te schamen. Verhaalt moeder ordentelyk, hoe gij mij eerst leerde kennen, terwijl gij 't seelt van de geboogde jagt-godin vierde. Hoe ik u in 't oog kriggende, (foo gij 't gemerkt hebt) straks stont verfelt, en op u schoonheid staarde; en, terwijl ik u met te groote verwondering begaap, (een teeken van wisse dolheid) mijn mantel van de schouderen viel. Dat daar na, onseker waar van daan, een appel quam aanrollen, die u arge onflimme woorden te lesen bragt: welke, om dat gij die in tegenwoordigheid van de heilige Diana laft, u trou aan mij door 's Godheits naam-eet verbonden. En op dat sij 't begriep van 't appel-schrift mag beseffen, foo leest haar deselve woorden voor, die gij in den tempel laaft. Trout dog, sal sij seggen, dat die goede Goden u beschouren: die gij u trou swoert, laet die mijn schoonfoon werden. 'T behaagt mij, wie 't ook sij, dewijl 't Diana eerst behaagde. Soo sal u moeder sijn, foo sij u moeder is. Indien sij vraagt, wie, en van wat staat ik ben: siet war gij antwoort: gij sult bevinden, dat de Godin uit was om ons te segenen. Het eiland Cea, van de Egeefce zee omspoelt, wel eer vermaart door de Corycier Nym-

fen, is mijn vaderland; en foo gij eedele loten agr, foo is mijn stam niet slegt veradelt. Ook heb ik middelen, een goede naam en saam: en had ik anders niet, de min paart mij met u. Gij hoorde na sulken man, schoon onbewore, te wensfen: en reets verfwore, schoon hij foodanig niet en was, aan tenemcu. Dit lafte mij in den droom Diana de boog-schutteres, en wakende, de miu, te schrijven. Van welke dese mij reets met sijn schigtreu heeft doorgrief: wagt u, dat gene u met haar geweer niet treffe. Ons beider heil is een. Ontferm u over mij en u. War draaft gij mer een middel twee sieken te genefen? 'T welk foo 't gebeurt, als de slagbasuin sal geteiken werden, en d'aard van Delos door ons slagtoffer sal roorgeveft sijn; sal ik die gelukigen appel in 't gout ophangen, en d'oortfaak van ons egr met dees twee vaarsjens uitdrukken:

*Aphnitus betwigt met 't appelpelt, de wout
Velstret te sijn, en 't geen daar op gefebren
stant*

'K wil u swakke leden met geen langer teem vermoegen, maar, 't gemeen brief-beluut doende, u wensfen welvaart en gelontheit.

13. Cea) Of Ceos; een eiland onder de so genaamde Cijkladen, in de Egeefche zee; vermaard wegens het jaarlyfche offer, waar mede sy (geplaagd doorheen alles versendende en onvruchtbaar maakende hute) gewoon sijn jaarlyks de grimmige gooden verkoeling en winden af te bidden. Hyginus, 2 B. der Sterrek. Apollonius, 2 B. der Argonaut. Diodorus, 4 B. 48 H. Aratus, in den Waterm. Cicero, 1 B. der Voprspelt behalven Theoftrafus, Heraclides, enz.

14. Corycier Versta de Misen of Sanggodinnen; foo bygenaamd van hol in de voet van Corikus, de saffraandraagende berg van Cilicien. Strabo, 14 B. Ovidius, 1 B. der Herschepp.

15. Slachtbasuin) Hoewel Suidas de Σάλαριον (tuba of trompet) giesfeld te noemen ἱερὰ κέρας ἕργασον, een heilig speeltuyg, so getuygd echter Kalfurnius in sijn 1 Herdersgef. datmen se in den heiligen dienst niet gewoon is geweest te hooren; te weeten by de Grieken. Wel de tibix, of de pypen; van welke benedeu 10; pag.

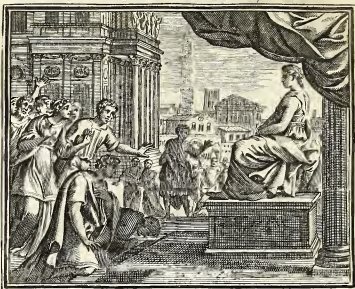
16. Ophangen) Een gewoonte, seer gemeen, ook by de alderoudste Grieken; en wel bysonderlyk hing men voor der goden beelden op alles, waar door iemands iets tot sijn voordeel, heil en welstand had verworven.

Want dus hingen de Dichteren hunne lauwerkransfen op, voor Apollo; de Treurspeelers hunne maskers, voor Bacchus; de Herders hunne stuitjes, voor Pan; de soldaaten, hunne ontslage degens, voor Mars, en eindelyk de schermers, hunne uirgediende pook, voor Herkules. Tibullus, 2 B. 5 en 6 D. behalven Statius Kaudianus, 't Grickfche Bloemhof, enz.

Siet dese gewoonte op de Gescentens, en Marmere brokken, by Begerus, Bartolus, enz. Volgens dese plechzigheid, wierden ook gebeilid, gewijd, enopgehangen, de werktuygen, waar mede de wraak jemand had aan kant geholpen; gelijk, by voorbeeld, de degen van Pausanias. Justinus, 9 B. 7 H. en de spiers van Alexander de Fereer. Plutarchus, in Pelopid.

En dese gewoonte is tot de Romeinen overgegaan; by de welke men ook heeft opgehangen de degens der s'faamen geswoorene. Suetonius, in Calig. 24 H. de pook van Otho. Suetonius, in Vitell. 10 H. de degen van de broedermoorder Karakalla, Dio, 78 B. Siet Tacitus, 15 der Jaarb. 74 H. en Tertullianus, van de Verrijfenis.

TWINTIGSTE BRIEF.

INHOUD.

Deefe sendbrief werd van alle Overfenders en Uirloggers, niet verder als twaalf regelen aangenoemen. Want, seggen sy, was de geheele brief van Ovidius gedicht en geschreven, hyfons in zijn andere werken daar af gewag gemaakt hebben. Maar misschien is sy, gelijk eenige voorige, van Aulus Sabinus? Men geloofd neen, terwijl sy, van de overaardige nettigheid van Ovidius versteeken sijnde, ook van de stijl van gemelde Sabinus gebeeljik is beroofit.

Niertemin oordeeld Kabeljau, Puikdichter en Rechtsgeleerde, het wel de pijn waard deselve te verzaalen, en by den geheelen hoop te voegen, alleen om dit Briefje by de voorige geen monster te doen gelijken. Doch elk heb zijn oordeel vrij, en my sullen deselve ook laaten, gelijkste ons van Valentyn is opgedischt.

Her is dan quansuis een antwoord van de verliesde Cydippe, op het schrijven van den arglistigen Akontius.

CYDIPPE AAN AKONTIUS.

K was hoofschou van u brief, en overlas die stilswijgende, om niet weer onverhoets soo snoo te sweeten. ^aK meen, gij sout mij weer verstrukt hebben: ten waar gij, na u eigen voorgeven, wel wist, genoeg te sijn, dat ik eens aan u verloofst was. ^bK had se ook niet willen lesen; maar vreesde, soo ik u hart viel, dat misschien den toorn van de wreede Godin op mij mogt komen te groejen. Wat ik ook doe: al soen-offer ik: sij blijft u egter meer begunstigen als 't hoort. Nu geloof ik eerst, dat sij u saak met hiar gramtschap hanthaast.

500

1. Soenoffer) Dem thura, ik wierooke, in het Latijn. Van de wieroock (welken de anlonde alleenlijk in het offervuur wierpen, en niet in kopere of silvere vaaten heen en weer swaaiden; gelijk beden geschied) is gesproken, 68 pag.

2 Soo goetgunstig was sij schier haaren Hippolytus niet. | verschoont, die ik dugt dat sij mij in 't kort sal willen
Maar beter had de maat de jaren van een jonge mant | af-snijden.

2. Hippolytus) *Sitt van deesen jongeling den vierden Br. nevens haar Inhoud en Aanteekeningen. Doch hoor hier het overige van zijn rampzaligheden.*

Fedra, sich stende van Hippolytus veracht, vermaat, en afgeweefen, bezigt dien kuischen by den wederkerenden Theseus. Deese vervloekt zijn lieve soon. De soon begeeft sich daar op uit de stad; doch zijn paarden, verschrikt door seker zeedrocht, raaken aan 's hollen; hy, verward sijnde in de leizeelen en gaeelen, word in het gebergte, tusschen de klippen, aan stukken gescheurd, en deerlijk van een geereeten.

Dit speet Diana, wien hy (sijnde een onvermoeiden jager) gelijk als toegewijd was. Alwaaron sy de brokkelen weder doet t'zaamen koomen, en door de wonderlijke geneeskunst van Esculapius herleven. Dus wierd hy Virbius (dat is tweemaal man) geheeten, in Latium (een deel van Italiën) vervoerd, en aldaar in het bosch van Aricia versteen; als wanneer de toegang aldaar alle paarden strengelyk is ontfegt. Ovidius, 15 B. der Herfchep. en 3 B. der Alm. Virgilius, 7 B. van En. Higinus, 251 vertelt.

EEN-EN-TWINTIGSTE BRIEF.

I N H O U D.

S Affo een Dichteresse, vermaard, wegens het uitwinken (volgens sommige) der Liergesangen; was afkomstig van Mitilene, een welbekende stad by de ouden op het eiland Lesbos. Ontstak in hevige liefde op eene Faon; een jongeling van Venus, wegens seker geval, met een ongemeene schoonheid begijngd. Doch vruchteloos. De jongeling vertrok nis Lesbos, en begaf sich naar Siciliën. Sy schreefs hem deese brief achter na, gevende haar brand, met een sonderlinge geilheid, te kennen. Maar ondertusschen, in deese liefde vol ongeuld en wanhoop, treks sy naar Epirus, alwaar sy sich van de klip Leukas (om alsoo dat brandend minnevuur uitteblusschen) van boven neder heeft in zee gesmeten.

S A F F O A A N F A O N .

Kont gij, soo ras gij 't schrift van mijn geleerde pen
 1 fragt, bevroeden dat se van mij quam? of, soo gij
 de naam van Saffo niet gelezen had, niet sien van wie
 defc korte brief quam? Ligt vraagt gij waarom ik kreu-
 digt gebruik, daar ik bequamer ben tot lier-digt.
 2 Mijn min is treurig, en hoort met treur-digt bejamt.
 Geen lier-toon dient om mijn geklag te galmen. Ik brand
 gelijk een weldragenden akker, wiens oegftuur door
 vinnige wint aan 't blaken raakt. Faon onthout sig nu
 over zee in Sicilie bij den Etna, waar uit Tifeus zijn vui-
 rigen adem blaast: en ik blak niet min als Etna's sul-
 fer-gloet. Ik kan geen digten meer op mijn gefelde
 fnaaren uit-vinden. Digt vereift een onbekenden geest
 6 7 8
 Geen juifers van Pyrrhe en Methymne, nog ander Les-
 bos

1. Saffo) Behalven dat die van Lesbos by de aaloude van ongeoorlofde mimeluften en niet noemens
 waardige vylygheden fijn berucht geweest (want hier af komt Δεσβιάζω, fchandelijke luften plegen.
 Aristofanes, enz.) fo had Saffo byzonderlijk de naam, dat fe niet alleen de mannen beefelyk beminde, maar
 ook de jonge maegden met haare onkuisheid wift te gerieven. Dus wordfe macula, de mannelijke, ge-
 noemd, van Horatius, 1 B. 19 B. en Aufonius, in fijn Gekruide Liefde.

2. Liertoon) Barbiton in het Latijn. Was eigenlijk een veelfnaarig fpeeluyg, ene en grovere foort van
 een Xilos, teftudo of van een fchildpadichors gemaakte luyt. Want dat de dichters, bykans alle werktuygen
 der fnaaren fpeelders vermengden, het ene voor het andere neemen, is gefegt, 12 pag.

Wat nu Saffo aangaat, die wierd, om het uitvinden van het fluppertje, en een vreemde treurtroom,
 (Suidas en Plutarchus, in het B. van de Sangk.) by die van Mitilene fo gewaardeerd en hoog geacht,
 dat fij haar beelden is bynaar op alle haare geldmunten hebben geftempeld en afgedrukt. Pollux, 9 B. 6 H.
 Siet ene van die foort by Seguinus, op de 61 pag.

3. Faon) Deefe, fijn kostje winnende met de reizigers over de rivier te fetten, had eens het geluk van Te-
 nus te mogen over voeren. Doch hier voor van haar geen werkloon begevende, gaf fihem een albaft falf-
 bus; met welke hy fch eens hebbende befmeerd, fo fchoon en bevallig is geworden, dat al het jofferdom
 van Lesbos op hem in liefde ontfak. Elianus, 12 B. 18 H. Palefatus, 4 B. 9 H. enz.

4. Etna) Een berg van het wijdbेरuchte eiland Scilien; van wiens geduurigen brand Justinus, 4 B.
 1 H. Corn. Severus, in fijn Befchrijv. Virgilius, 1 B. der Landged. 3 B. van En. Ovidius, 15 B. der
 Hertschep. Hoewel op fijn toppen alom befneeuw. Silius, 4 B. der Pun. Klaudianus, 1 B. van de Schaak,
 en weder aan fijn voet vermaakelyk door fijn fchoon aardgewas en aangenaame fpringbromen. Justinus,
 op de gemelde plaats, enz.

5. Tifeus) of Tifon, een reus, gebooren uit het aardrijk, alleenlyk fijnde van Juno met de vyft gefla-
 gen; zeeveeten uit weerwraak, om dat Jupiter, fonder het toedoen van een vrouw, Minerva had weeten
 uit fijn kruin te ftooten, en in de wereld te brengen. Homerus, in het lof van Apoll. Seneka, in Octav.
 1 Bedr.

Naderhand, nevens de andere gigantes of reusen, den hemel bestormende, is hy, gelyk fijn vloekver-
 wuntten, geblekfemd, en onder den Etna begraven; terwijl hy evenwel, door fijn grof fwoegen en adem-
 haalen, genoemde brand veroorzaakt. Doch dit vertellen andere van de reus Enceladus. Virgilius, in ge-
 melde 3 B. der Landged. Klaudianus, 1 B. van de Schaak. Statius, 3 B. van Theb. Corn. Severus, Q.
 Smyrneus, enz.

Diodorus fheld deefe Tifon in Egipten, en maakt hem een onmenfchelyke broedermoorder. Siet fijn 1 B.
 21 H.

6. Pyrrhe) Ene der 8 fteden van het eiland Lesbos; naderhand door een hooge waterloed verdrinken
 en weggerukt. Plinius, 5 B. 31 H. Strabo, 13 B. enz.

7. Methymne) De voornaamfte stad naaft Mitilene, op het gemelde Lesbos; vermaard, fo door de fnaaren-
 fpeelder Arion; van welke 90 pag. als door feer goede wijn. Ovidius, 1 B. der Minnek. behalven Vir-
 gilius, Propertius, Silius, enz.

8. Lesbos) Is een fchoon eiland, in de Egeefche zee gelegen, tegen over Affum, de voorberg van
 het landfchap Troas. Beroemd door fyn goede wijn, treffelyke dichters en fnaarenfpeelders, en luffige
 vrouwen. Strabo 13 B. Meia, 2 B. 14 H. Horatius, 1 B. 1 Liergef. en 9 Toefang. Suidas, Zenodo-
 tus, enz.

9, bis goetie smaakt mij meer. 'K veragt nu Amythone, en de blanke Gydnò: geen Atthis bekoort mijn oog als voor defen: en hondert andere, die ik niet fonder vuil midfrijf minde. 'T geen ik eerst vele gaf, fteelt gij mij, linker, alleen. Gij fijt feer fchoon van leeft, en regt in u fpeelaren. O trooni, die mijn gefigt foo wis be-

roovert! Neemt lier en boog, gij fult Apollo: fet ho-rens op, gij fult een Bacchus gelijken. Vebus vrijde Dafne, Bacchus Ariadne, daar geen van beide lieven fig op lier-toon verftonden. Maar ik fuig lieflijke digtvogt uit de hengftebron: ik ben de wijde werelt over rocu-
ruggit

9. Amithone) Deefe, gelijk Cidno en Attis, was eendertelmeisje; van Saffo gebeeftgd in haare onre-
delijke en vuile luffen. Suidas; welke echter haar Telefippa, gelijk de tweede Megara is noemende.

Dit fchandelijk misbruiken der jonge maagden is te fien, by meergenoemde Goltzius (in het 13 Taf. der
Eiland.) op een Lesbianfche Gedenkenpenning; waarlig, gelijk alle die van de Priapen en Kabiren, om
uit de hoogachtbaare Munfkaffen der Geleerde gedreeven te worden.

10. Apollo) Deefen, de broeder van Diana, en foon van Jupiter en Latona, worden ook, gelijk een
Schutter, pijlen boog toegevoegd; wyl hy met defelve het wanfchepfel Pyton heeft doorfchoten. Ovidius,
1 B. der Hefchep. Kallimachus; in fijn Lofgef. gelijk ook de reus Tifon. Homerus, in fijn Lofgef.

Alwaarom hem ook de Keiferlyke Gedenkenpenningen, met die wapenen vertoonen, te weeten als Schutter: en
want, als Voerman van de Sonnewagen, doen defelve hem een fweep voeren; als Snaarenfpeelder de lier, neven: een
langen fteep en afhangfel; als waarfegger en Voorfeller, de laurier, en den drievoot; als Geneesmeefter, de krui-
den: gelijk wytoon, 23 pag. eindelijk als Veehoeder (van welk amf. 23 pag.) eenkromme ftaf.

Sietfe hier alle byeemgevoegd, om het gefchrevene te bevestigen.

Doch dat door de pijlen en fchichten de fonneftraalen beteekend worden, verklaard ons Fulgentius, 1 B.
der Vertellingen.

11. Bacchus) Van fijn hoornen; en waarom hy met defelve is opgefchikt, hebbenme genoegfaam aan-
geteekend, 67 pag.

12. Dafne) Dochter van de riviere Ladon, of liever Peneus; welke voor den verliesden Apollo vluch-
tende, in den loop eindelijk is in een laurier veranderd.

Na welken tijd Apollo den laurier onophoudentlijk heeft bemind; fo dat hy ook met defelve fijn hoofd
en fijn eygen heeft verciert. Ovidius, 1 B. der Hefchep. Higinus, 203 Vertell. en (behalven Filo-
stratus, Attonius enz.) Fulgentius, op de gemelde B. Welke ons leerd dat men fe de dochter van Peneus
noemt; om dat ontrent den oever van die rivier veel laurieren groeien: en dat haar Apollo, de god der
voorfellingen, bemind; om dat de laurierbladen ontrent het hoofd van een flapende neergelegt, defelve
waare droomen in fijn flaap doeffen.

Siet ook Plinius, 15 B. 30 H. Lukretius, 6 B. Tibullus, 2 B. 5 D. Seneka, in Edip. 1 Bedr. Li-
kofron, in Kaffandr. Eufebius inde Bereid. van het Euang. enz.

13. Ariadne) Van deefe, de minnaares van Bacchus, is gefproken, 8 en 30 pag. behalven 50 pag. in
den Inhoud vanden zhienden Brief.

Hengftebron) Het Latyn fegt: Pegafides diftant carmina mihi; de Sanggodinnen feggen my toe,
en zijn ny behulpig in mijn dichten.

Men noemd de Mufen of Sanggodinnen Pegafides; wegens het vliegend paard Pegasus; gebooren uit het
geforte bloed van de onthalfde Medusa. Ovidius, 4 B. der Hefchep.

Voerd fijn naam, van Πόνυ, een fontein; aangefien by, drenkende aande Fontein Pirene, gevangen
is van Bellerofon. Strabo 8 B. Alwaarom ook die van Korinthen (welkenaderhand Pirene binnen haar
ringmuur hadden) dit paard doorgaans op haar Geldmunten hebben geplaatft. Pollux, 9 B. 6H.

Siet hem by Goltzius, Paruta, Vailland, Spanhemius, Patinus, en andere Verfaamelaars der Gedenken-
penningen van Korinthen, en waare volkplantingen in Sicilien.

75 ruggig. Selfs Alcëus, mijn lantsman en lier-verwant, schoon hij groter bas dreunt, bereikt geen grooter lof. Schoon mij de schrale natuur niet schoon gekneet heeft: ik veeg mijn leelijk uit met geestigheid. Ik ben een kort-gat: maar draag een naam die den aartkloot overklinkt, en ben fio groot als de Meer van mijn roemruggigheid. Ben ik niet blank: let hoe Perfeus op Andromeda, een land-aardgebrouner, verdiefde. Soo paren ook dikwijl witte met geverfde duiven; een swarte totelduif met een groene papegay. Kan u niemant als door schoonheid na proportie bekoren, foo wert'er geen u gaai. Maar doen gij mijn digt laaft, schein ik u schoon in 't oog. Gij swoert, dat ik alleen eeuwig hoorde te galmen. Ik fong, 't gedenkt mij (*want verlefde onthouden alles*) en gij knipte mij onder 't quelen kus op kus. Dit preft gij ook: ik viel u in allen deelen foet; maar dan in-

fonderheid, als 't liefde-werk aanging. Dan kost u mijn geile dattelheid meer als natuurlijk vermaken in 't kintig wippen en fuiker foete praat; en als, na weder-fijts los branden, 't lighaam lag vermat als een vis op 't droog. Nu vint gij een nieuwe bruit onder de Siciliaanse juffers. Wat gaat mij Lesbos aan? 'k wil een Siciliaan sijn. Pakt maar, Siciliaanse vrouwen en juffers, 17 18 dat gij mijn swerveling niet in u lant aanhoudt; en dat sijn schijn-schoon valfe tong unier verfrisk. Want'geen hij u feit, heeft hij mij ook voor deften gefeit. En gij, Erycijnse Venus, die 't Siciliaans gebergte bewoont, draag 19 20 forg voor u digteres, want 'k ben u troetelkint. Wil dan de fnoo fortun mijn quaar begin voltoofen, eneven bitter in haar loop volharden? 'K was pas fef jaren oud, als ik d'as van vaders gebeent, die in de blom van sijn jaren flurf, met traenen heb genat. Mijn broeder, arm en 21 22 kaal

15. Alcëus) Een Lesbianaasche Lierdichter. Eufathius, over Dionys. Wegens sijn grootsheid, nevens een aangenaame kortheid, genoemd van Cicero, Quintilianus, en Diog. Laërtius; die hem verhaald een bitteren vyand van de wijsgeer Zenakus geweest te sijn. Van wiens dreigende bitterheid ook Horatius gedenkt, 4 B. 9 Liergesf.

Sijn weesen en gelaat uit een steen getrokken, vertoond ons Begerus, in den Palatijschen Schark.

16. Andromeda) Van haar is gesproken, 90 pag. Doch hier leeren we dat se, als sijnde een Ethiopijsche prinses, is swart, of ten minsten bruin geweest; het geen ook is aangemerkt in de GALLERYE, nevens het 42 Taf.

17. Siciliaanse) Van Siciliën spraken we, 63 pag.

18. Vrouwen en Juffers) Niliades, in het Latijn; se weeten die van Nisèa, dat is Megara, of liever een van haar; sijnde een zeehaven; een bekende stad in het oostelyk deel van Siciliën. Strabo, 9 B. Thucydides, 1 B. behalven Paufanias, Stefanus, enz.

19. Erycynsche) Eric is een hooge berg in Siciliën, omtrent de stad Drepanum. Lukanus, 2. B. van Fars. Silius, 14 B. der Pun. Virgilius 5 en 12 B. van En. Ovidius, 2 B. der Minned.

Op wiens hoogste top was gesteld de tempel van Venus, bygenaamd de Erycynsche. Virgilius 5 B. van En. Polybius, 1 B. Diodorus, 4 B. 85 H. Strabo, 6 B. Tacitus, Jaarb. 4 B. 43 H. Cicero, in sijn Red. voor Kluent. en tegens Verr. Suetonius, in Klaud. 25 H. nevens welke de roemens waardige Torrentius, in sijn Aanteekeningen, een Afbeeldinge set, getrokken uit een Gedenkenpenning van de Konsulien.

Fa deese Erycynsche Venus heeft ook te Romem, omtrent de Kollijnsche poort, een tempel gehad. Ovidius, 4 B. der Alm. Livius, enz.

20. Siciliaans gebergt) Sicani montes, in het Latijn. De Sicani waaren eigentlijk Spanjaarden, woonende omtrent de riviere Sicoris. Doch van daar opbrekende hebben sy sich naar Italiën begeven, de Aborigines verdreven, en Latium ingenoomen. Doch weder van deese sijnde uitgejaagd, is het naaste eiland van haar bemachtigd, het geene se ook naar haar hebben Sicaniën geneemd. Servius, over het 7 B. van En. Silius, 16 B. van Pun. behalven Diodorus, enz.

21. Gebeente) Van het verbranden der dooden is gesegt, 57 pag. gelijk ook van de doodbussen op de selve pag. Doch van het versnaemelen der beenderen, welke men in deselve voornam te bewaaren, heb dit volgende:

Het doode lichaam, genoegzaam tot aan het gebeente, door de vlammen, verteerd sijnde, schikte men sich tot de versnaemeling der overgeblevene beenderen; het vuur blussende en uitzietende met wijn. Homerus, 23 B. der Il. Smyrnëus, 3 B. Virgilius, 5 B. van En. Statius, 2 B. der Meng. 6 D. En als dan viel men aan het opsoeken en leeven van het gebeente. Apuleius, 3 B. van sijn Bloemh. Martialis, 8 B. 57 Snel. Tibullus, 3 B. 2 D. behalven Homerus, Propertius, Seneka, Diodorus, Plutarchus, enz.

22. Broeder) Charaxus, welke, op de vermaarde heer Rodope sijnde verslingerd, alle sijn vermoogen met deselve verspilde; so dat hy eindelijk, tot armoede sijnde geraekt, op zee met kasspen en vrijbuyten sich heeft moeten ermeeren. Herodotus, 2 B. en Athenus, 13 B.

Doch, behalven deese, had sy noch andere twee, naamelyk Larichus, en Eurigius; van welke Herodotus, in gemelde B. 23. Doch

kaal, verlouger sig met een hoer tot schande en schade. Nu roeit hij arm en berooit door de blauwe zee, en foekt nu qualijk 't geen hij qualijk heeft verquilt. Mij haat hij nog, om dat ik hem trouwlijk rot deugtsaamheid vermaand. Dit was den loon van mijn vrijheid en trouwe raal. En even of mij nog aan gedurige qualligie
 23 iets ont-brak, hoop mijn dogterjen nog slaag ruijn kommer op. Gij komt roetogt mijn druk overladen. Mijn lukfchip dobbert ftaag tegen weer en wind. Siet hier mijn tuiten los en woest over Hals en fchouders hangen, mijn vingers fonder fteenringen. *K ga fleg gekleet:
 24 ik heb in 't hair geen goude doppen: mijn vlegren rieken na geen Myrre of Arabis Ladaan. Voor wie, og
 25 arm! fou ik mij opquikken? wien fou ik foeken te

behanen? Hij, die d'eenigfte oorfaak is van mijn fierfel, is nu weg. Mijn weger hart kan ligr door ligte fchigten verwont werden, en 'k vin alrij oorfaaken om alrij te minnen: 't fij de Schik-godinnen mij op mijn geboorte daar roe nootfaaken, en mij fof trengen levensdraat fponnen: 't fij dar de ftudien, waarin wij ons bejiveren, feden en konften vormen. Thalia makre mij weegerharrig. Wat wonder is 't, foo mij u levens lente
 27 en jaren, waar op een man kan vlammen, verrukte? Dir puik, vreededik, Auroor, dat gij voor Cefalus fout gelnoept hebben: en 't was gefchiet, ten waar u d'eerfte fchaking weerhieldr. Kreeg hem Febe, die 't al doorfiet, in 't oog, fij wiegde Faon fonder eind in fleep. Venus voerde hem in haar eivoiren wagen weg,
 29 1*

23. Dochtertje) Gebeeten Kleis, na de dood van Cercilas van Andros, haar echtgenoot, ter wereld gebracht. De Genoemde.

24. Steenringen) Van het dragen der ringen valt vrywat te zeggen. Siet, voor alle, Plinius, 33 B. 1 H. en 37 B. 1 H. welke, in het eerst aangetrokken B. ons leerd, dat in de tijden van den Trojaanschen oorlog, geen ringen in gebruik fchijnen geweest te zijn. Ook dat deselve in haar aanvang flecht, glad en fonder fteenen fijn gedraagen. Ja, dat fe, by de grootfte Romeinen, vangen tijd niet als van ijer fijn gebedf.

I och evenwel naderhand dat gering ijer in heerlijk goul fjinde veranderd, fjin daar ook kostelijke fteenen bygevoegd; tot dat eindelijk de weelde en dertelheid is tot foo ver overgefagen, dat men niet alleen met een eenige, maar met veele en verfcheidene fteenringen alle fjin vingeren heeft overlaien. Martialis, 5 B. 11. 12 en 42 Sneld. en 11 B. 60 Sneld. fo dat ook eenige teere en laffe zaalet-rekels winter en fommringetjes aan haar ringetjes hebben gehad. Juvenalis, 1 Berispd.

25. Rieken) Dat de aalouden hun hoofdharen met kostelijke reukwerken en falven begooten en befprengden, is gefegt, 71 pag.

Doch het Latijn fegt: rore Arabo, met een Arabifche dauw, dat is, myrrhe. Arabien is een landfchap in Aften (gelijk ook Sabeen, een gedeelte van het felve) tuffchen Syrien en Egipten, wogens haar wierook, myrrhe, en andere dierbaare reukwerken, doorgaans beroemd. Propertius, 3 B. 1 1 D. Tibullus, 2; 2 Kurtius, 5 B. 11 H. Plinius, 5 H. 11 B. Mela. 1 B. 5 H. Solinus, 46 H. behalven Dionyfius, Plautus, Sratius, enz.

Alwaarom ik ook onder de mijne deselve vind afgebeeld, met een wierook rakjen in de hand, op een kopere Gedenkpenning van Keifer Traianus.

26. Schikgodinnen) Of Parken; van welke 52 pag.

27. Thalia) Eene der negen Mufen of Sanggodinnen, patrones en opfenfter der Liergefangen; en des argta, fchelle genaamd van Horatius, 4 B. 6 Liergef. gelijk Iafciva, dertele, van Statius, 2 B. der Mengelg. 1 D.

28. Cefalus) Van Aurora bemind en gefchaakt; gelijk wy seggen, 17 pag.

29. Sloop) Gelijk Endimion; van welke 88 pag.

30. Wagen) Gelijk men Diana, of Luna, een filverre wagen toevoegd; om dat het filver gelijk als haar gebedfged en toegewijd is. Eufthatus, over den 11. So geeft men een wagen van ijvoor aan Venus. Herodotus, 6 B.

Doch voortgetrokken, of van Kupidos. Siet 33 pag. of van fwaanen. Ovidius, 13 B. der Herschepp. Statius, 3 B. der Meng. 4 D. of loover van duiven. Ovidius, 15 B. der Herschepp. of eindelijk van kleene moffen. Saffo, in haar Liergef. enz.

Siet haar, op fulk een wagen, in de volgende afbeeldingen, de Keiferlijke Gedenkpenningen en Griekfche Geldmunten ontleend.

ten waar sij zag dat hij haren Mars bevalen kost. O nog eens jongeling, nog kint! bequame jaren! o pronk, en lufter van u een! kecherwaarts, mijn schoone, kom wal weer op mijn schoot. 'K bid niet dat gij mint, maar dat gij laar beminnen. Terwijl ik schuijt, stort een tranen-daver mijn wang. Siet eens, hoe menige vlek op dese plaats geklad is. Stond u reis foo vast, gij kost fatsoenlijker verrokken, en ten minsten gefegt hebben: adieu Lesbis meisjes. Gij hebt nog tranen nog soet trekkelken mee genomen. En 't kort, ik was niet bekommerd dat ik om u sou treuren. Bij mij is niet van u, als ongelijk: en gij namt van mij geen gedenkgift tot onderpand van min. Ik gaf u geen les: en 'k sou u geen ander les gegeven hebben, als dat gij mij nooit wout vergeten. 'K twee u bij mijn liefde, die noit ver affwerve, en bij de negen Sang-goddinnen, dat, als mij van 'k weer niet wie wiert gefeit, u vreugde heeft uit, ik lang nog fchreien, nog sprekten kost. Mijn tranen waren verdroegt, mijn tong aan 't gehemelt gekleeft, mijn hart door selle ik bevrofen. Doe 'k fmetert gevoelen kost, fchaemde ik mij niet op de borst te kloppen, 't hair af te rukken, en te huilen, min nog meer als een mewaandige moeder die 't ziel-looslijk van htar soon ten brandtaffel breng. Om dese droefheid lagt mijn broer Chaxarus in de vuift; sweeft dus fpekgroejende heen en weder voor mijn gefigt; en fegt, om d'oortfak van mijn leet tot fchande te wenden: waarom treurt dit wijf? haar dogter leeft immers nog. *Schaamte en min verstellen nergens malkander.* Al 't graau zag, hoe ik door 't opripjen van den boe-

fem de geheelen hutfpot ontloote. Ik pas op niemant, Faon, als op u: 'k vind u weder in mijn droomen; droomen ber beluftert als den helderendag. Daar vind ik u, fchoon gij wer van kant fit. Maar die floop verheug mij niet lang genoeg. Dikwijl dunkt mij dat gij mij, dikwijl dat ik u in d'armen geladen heb. Ik voel die kufsens, die gij met tong-fchemurfel foet plagtre geven en te krijgen. Vaak vlei ik u met onfeilbare fchijn van woorden, en fpreek door ziel-drift even of ik wakke. De reft fchaam ik mij te verhalen: maar 'k voel alles, en 't fmaakt mij; en ik kan niet lange van Faon duren. Maar als de heldere fon haar aanfchijn en alle dingen veroot, klaag ik dat mij de floop foo haastig ontfehiet. Ik loop in helen en bosfen, even of ik daar als voort defen bij u nog vreugde vinden kon. Daar bies ik harffenloos met den haubos over nek en fchouder, even of ik door de roovers Ericho ant 't hollen was geraakt. Ik bekeek de fponke, met ruwe tuften overvulft, die in mijn oogen blonk als Mygdonis marmer. Ik vondt bofchagie, die ons vaak tot ruft-plaats ftrekte, en mer digt loof overlommerde. Maar dien bos-geweldiger en mijn heer vind ik niet. Die plaats was flegte gront: hij was de vrugt van 't wout. Ik kende nog de moeft van 't neergedrukte gras. De klaver was geknikte door de wigt van onfe lighamen. Hier viel ik neer, en drukte de plaats, die gij voor defe drukte. Die groente, welcet mijn troetel-bed, moer nu mijn tranen drinken. De boomem felf fchijnen met 't affchudden van haar loof te treuren. 'T gevoelt queelt geen lieflijke naar meer. Alleen het Daulis dier [Filomela of de nagtegaal] de droefmoeder, die

31. Brandftapel) Van deefen ftapel en het hout daar toe gebeefgd, fprakenwe 57 pag.

32. Tongfchermtufel) Van het dertel een oeerlijk gebruik der tonge in het kuffen by de aaloude gewaangen, Plautus, in Agn. (behalven in Penul. Pseudol. en Stich.) 3 Bedr. 3 Ton. Apulejus, 2 B. der Herschepp. behalven Tibullus, Lucianus, enz. Doch behalven deefe buitenfpoorige maaerfse gewoon in het kuffen, malkanderen by de ooren te vatten en vast te houden: het geen de Grieken $\chi\acute{o}\lambda\alpha\varsigma$, een potjen met oren noemden. Pollux, 10 B. Plautus, in Ainar. (behalven in Penul.) 3 Bedr. 3 Ton. Juvenalis, 11 Schimpd. Plutarchus, Theokritus, enz.

Siet vorders van de kufsjes Achilles Tatius, 2 B. der Minner. behalven Plato, by Laërt. Bion, Petronius, Katullus, Lucianus, Ariftenetus, Theokritus, enz.

33. Son) Titan in het Latijn. Word doorgaans genoomen voor de Son. Ovidius, 1 B. der Herschepp. Juvenalis, 14 Berifp. hoewel in een andere fin; aangefen by is eigenlijk de broeder van Saturnus; welke verftaande dat hy, door de liften van Ops of Rëa, enevens fijn kinderen, ook Titanen geheeten, van de regeeringe verfteeken was, fo heeft hy, met defijne, fich gewapend, Saturnus geflagen, gevangen, en gefet in een kerker; waar uit by eindelijk van Jupiter, de Titanen vermeeferende, is verloft. Andere vertellen van Titan ende Titanes wederom heel was anders. Siet Hefiodus, Homerus, Orfeus, Apollonius, Efciulus, Nikander, Diodorus, Suidas, enz.

34. Ericho) Eene der drie Furien of wraakgodinnen; van welke 9 en 28 pag.

Hoewel Lukanus (in het 6 B.) een Theffalfche zovereffe deefe naam geeft, quansuis in fijn tijd door toevoren en befweeringen berucht.

35. Mygdonis) Of Frygiaanfch. Van Migdonien is gefproken, 100 pag. Het Frygiaanfche marmer word gepreefen van Plinius, en verfehiedene andere.

36. Daulis) Daulis was een fedeken van Focis in Achaja; een deel van Griekenland; eertijds onder het gebied van Terens, der Traken koning. Strabo, 9 B. Livius, enz.

Na deefe word Filomela geheeten Daulias; welke wy vertoonen in het 6 Taf. van onfe PICTURA LOQUENS.

37 38 die aan haar man [Therens] godloofse wraak pleegde, }
 39 singt treur-liederen om 't ombrengen van haar soon Irys. }
 40 Sij neurt om Irys: Saffo om 't opfcheeren van haar min- }
 naar, soo lang toets-midder-nagtes alsles legt in rust. Daar }
 loopt een heldere beek, klaarder als kristalijn, een heil- }
 39 ge bron, waar in vele seggen dat een Godheid woont: }
 40 waar over de waterwelige Lotos sijn lommer spreende }
 een bosjen uit maakt: de kant is met sijne gras-fooden }
 gefoomt. Als ik hier afgehoof al wenende neer geho- }
 ken lag, schoot mij een vliet-maagt voor 't gefigt. Sij }
 41 float en sprak: nadien een al te felde vlam u brast, soo }
 mont gij na Ambracie trekken. Febus siet uit den hooge }
 42 de geheele zee-plas, die 't volk d'Acteefe en Leukadier }
 43 zee noemt. Hier in hecft 'ig Deukalion, op Pyria in }
 44 liefde ontfeeken, neer gefloort, en is ongefchend in 't }
 45 water gevalen. Terftont ontvonkte Pyrrha's onverhurbare }
 46 borft,

37. Soon) Ifmarium voegd'er het Latijn noch aan; dat is, Tracifch. Want Ismarus was een berg in Thracien, ontrent de rivier Hebrus; door feer goeden wijn alom befaamd. Virgilius, 1 B. der Landged. Homerus, 9 B. der Dool. Propertius, 2 B. 33 D. Archilochus, enz.

38. Irys) Of Itylus, gelijk Propertius (3 B. 4 D.) wil, was de soon van gemelde Terens, gewonnen by Proche. princefs van Athenen. Van de moeder gedood, gekookt, en den vater opgedifcht, uit een onmenschelijke wraak, om dat haar fuster Filomela, van dien dwingeland was onteerd. Ovidius, 6 B. der Herfchep. behalven Virgilius, Apollodorus, en andere.

39. Godheid) Sacer fons, een heilige fontein; in het Latijn. De fonteinen waren alle geheiligd by de ouden; welke ook geloofden dat sich eenige godheid by deselve was onthoudende. Siet de oude Opfchritten by Gruterus, Reinefius; en het geen wy seggen, 21 pag.

40. Letos) Een gewas, in Afrika en Egipten byzonderlijk bekend; de Son geheiligd om dat het, met het rijfen en daalen van de fon, sijn bladeren opend en toefluit. Plinius, 13 B. 17 H. Dioskorides, 4 B. 114 H. Theoftraitus, 4 B. 10 H. Jamblichus, 7 Verdeel. 2 H. enz.

Met deselve kroonen en vercierden doorgaans de Egiptenaaren het hoofd van hunne gooden; Isis, Ofris, Harpokrates, Kanopus, Apis, Serapis, Antinous, de Slangen; ja zelfs van haare koningen en koninginnen. Plutarchus, in het B. van If. en Olor. behalven ontallijke Gedenkenpenningen, by Triflanus, Patinus, en andere.

Doch van deselve wierden ook tijpen en fluyten gemaakt, by de Grieken, Atheneus, 4 B. Plinius; op de gemelde plaats. Martialis, 8 B. 51 H. Silius, 8 en 11 B. der Pun.

Eindelijk haar vrucht by de so genaamde Lotofagi in Afrika gegeeten sijnde, word geloofd een vergetelheid iemand aan te brengen. Homerus, 9 B. der Dool.

41. Vlietmaagd) Nais, in het Latijn. Van welke, 16 en 20 en 21 pag.

42. Ambracia) Een welbekende stad in Theprotia, een deel van Epiëren, ontrent de rivier Achéron; het hof van koning Pyrrhus. Plinius, 4 B. 1 H. Mela. 2 B. 3 H. Strabo, 10 B. behalven Polybius, enz. Naderhand Nikopolis geheeten, van Augustus, sijnde Antonius en Kleopatra aldaar geflagen en verjaagd. Plinius, op de geleide plaats. Suetonius, in Aug. 18 H. Dio, 51 B. enz.

In de bocht van de zee, ontrent desse stad, was een hooge klip of steenrots; van welke inlien een ongelukkige verliefde sich in zee nederstorte, so wierd hy bevrjerd en ontslagen van sijn quellende minnetogt. Strabo, 10 B. Servius, over het 3 B. van En. en het 6 Herdersg.

43. Akteefe) Actium was een voorberg en te gelijk een stad in Epiëren, gebouwd naar gemelde verwinninge. Plinius, 4 B. 1 H.

Hier wierd Apollo, bygenaamd de Acteefe, gevierd, en met vijfjaarige wedfpeelen (de Olimpifche) teemaal gelijk) plechtelijk geëerd. Suetonius, op de aangetrokkene plaats. Virgilius, 3 B. der Landged. Strabo, Suidas, enz.

Vandee Apollo gemaegen Virgilius, 8 B. van En. Propertius, 4 B. 6 D. en 2 B. 34 D. Silius, 15 B. der Pun. enz. behalven de Penningen van Augustus; by de Versaamelaars.

44. Leukadier) Leukas is geweest een Eilandeken in de ionifche Zee, aan het westelijke deel van Epiëren; so na aan 't vafte land gelegen, dat het daar aan schijnt gehecht te sijn. Statius, 4 Thebaid. Ovidius, 15 B. der Herfchep.

Ontrent welke plaats de vloot van Antonius en Kleopatra is verwonnen, geflagen, verftroot, en op de vlucht gedreven. Florus, 4 B. 11 H. Virgilius, 8 B. van En. Lukinus, 8 B. van Farfal. Juvenalis, 8 Berisfd.

45. Deukalion) Met hem en Pirra, sijn echtgenoot, oopenen wy het fchouwtoncel van onse P I C T U R A LOQUENS.

46. Ongefchend) Het in zee werpen, waar boven is gefproken, gefchiedde jaarlijks op de gemelde plaats van Epiëren; als wanneer sich derwaars begaven uit geheel Griekenland de minnaars, (byzonderlijk was dee-

borst, en verkoelde Deukalions brand. Die kragt heeft dat rak. Speeuwt flusks na 't klippig Leukadie, en schroomt niet van een rots te springen. Mit datsij sprak, vervloog sij. Maar ik verrees volschrikken, en mijn dik bewangerde oogen koften sij van tranen niet onthouden. 'K sal gaan, o Nymfen, na de rots die gij mij aanweeft: swigt vrees en schrik voor mijn dollen min. 'T gaat soo 'twil, 't sal beter gaan als nu. Kom wintje, vervangt mij: mijn lijf heeft kleine wigt: en gij, tenger Kupido, onderfchept mij op u wicken, op dat ik verdinkende 't water met geen fchandelijke naam doop. Dan fal ik, Febuster eere, en gemeene gift, de lier, ophangen, en daar onder fchrijven dees twee vaarlen:

De dankb're Digtetes, die Saffo, fchenk de lier Aan u, Apol; dit 's Febus snaar en Saffos fwater.

Maar waarom fendt gij mij ellendig dier na d'Asteefe kust, daar gij ligt uit Sicilie kont weder-keeren? Gij kont mij beter verkoelen als 't Leukadie water, en om u fchoonheid mijn Febus fijn. Kont gij, die wreeder sijt als die klippen en zee, soo ik verdrink, den tijtel van mijn doot verdragen? Maar hoe veel beter wast mijn borst aan d'ute kleven, als van de rots geftooten te werden? Dit is die borst, Faon, die gij pligt te beloftooten, en foo dikwijl in u oog vernuftig fcheen. Nu wente ik welprekent te fijn: maar mijn droefheid verdooft mijn konft,

en bedwelmt mijn geeft. Ik kam mijn voorgaande digt-kragt tot rijn niet meer toonen. Mijn kam is stom van rou, mijn lier door hartfer doof. Lesbiden, zeekroos, getroude en nog te trouwen: Lesbiden, die u naam krijgt van de Eoolfe lier: Lesbiden, die mijrot mijn fchande hebt doen minnen, komt nu uoiel meer met een floet op mijn lier-toon aan. Al war u wel eer behaagde, heeft nu Faon weg; o bloet, hoe nafci ik, mijn Faon! Maakt dat hij weder komt: foo wil u Sangher ook weder keeren. Hij geeft, en feelt mijn digt-kragt. Help ook mijn bidden iens? vermurwt fijn boers heit eenigfins? of blijft hij even hart, en fluit de wint mijn woorden in 'twilt? 'K wente dat de wint, die u mijn woorden toewaait, u zelfs wederom woei. Dit was een pligt, traag-aart, die gij, waart gij wijs, hoorde waar te nemen. 'T fij gij weer komt, en 't reis-offer voor u vaartuig bereit, waarom fcheurt gij mijn hart mer lang famellen? Ligt anker: Venus, een zee-telg, vlakt de zee voor de minnaars: de wint fal 't voort blafen, ligt gij het anker maar. Kupido fal op 't plegt zelfs aan 't roer ftaan. Hij fal met de tenger hant fels de fchoot vieren en aanhalen. Hebt gij enkel voorgenomen de Lesbier Saffo te onrvlugen: gij vint nogtans geen reden om mij te fchuwen. Laar flegts u wreede brief mij in desen druk di gebieden, dat ik mij in 't Leukadie water verdrink.

fe fprong de mannen heilzaam en voordeelig) in haar liefde vol wanhoop en mistroostigheid, Strabo, 10 B. Fotius, 190 Verdeeling. Ptolem. Hefestions foon, enz.

Van deefer rots dan, om van haar quellingen ontfagen te werden, heeft fich ook Saffo neergefmeeten. Aufonius, in de Gekruiste Liedf. Statius, 5 B. der Mengeling. 3 D. Strabo, enz.

47. Lier) Chelijns in het Latijn; als zijnde een teftudo, te weeten door Merkuur allereerst gemaakt van de korft van een fchildpad. Higinus, 1 B. der Sterrek. 7 H. Tibullus, 4 B. 2 H. enz. Siet 104 pag.

48. Kam) Plectrum in het Latijn; dat is het veertjen of pennetje; waar mee men gewoon was de fnaaren te beweegen. Propertius, 4 B. 2 H. Statius, 1 B. der Achilleid. enz.

Siet fult eene afgebeeld op het 54 Marmer by P. S. Bartolus.

49. Eoolfe) Dat is Lesbianfe; want Eolia word gefegt een voornaam gedeelte van Kleen Afien, tusfchen Troas en Ionien; waar onder ook het eiland Lesbos was behoorig. Mela, 1 B. 11 H. Plinius, 5 B. 30 H. Ptolemæus, Strabo, enz. Van het eiland Lesbos is gefegt, 11 pag.

50. Liertoont) Cithara, in het Latijn. Doch wegens het verwerpen en onder een mengen van lyra, cithara een teftudo is gefproken, 12 pag.

51. Zeetelg) Dat Venus uit het zeeſchijm is voortgekomen seggen wy, 34 pag.

52. Kupido) Hier mede ſchijnt over een te koomen Jeker Segelſtoon, de 83fte by meergenoemde Gorleus; alwaar Kupido, met een aartig ſelſtuig, is over zee waarende.

E I N D E.

RE-

REGISTER

DER

HELDINNEBRIEVEN,

Geschiedt naar de rang der tijden in de Geschiedenis.

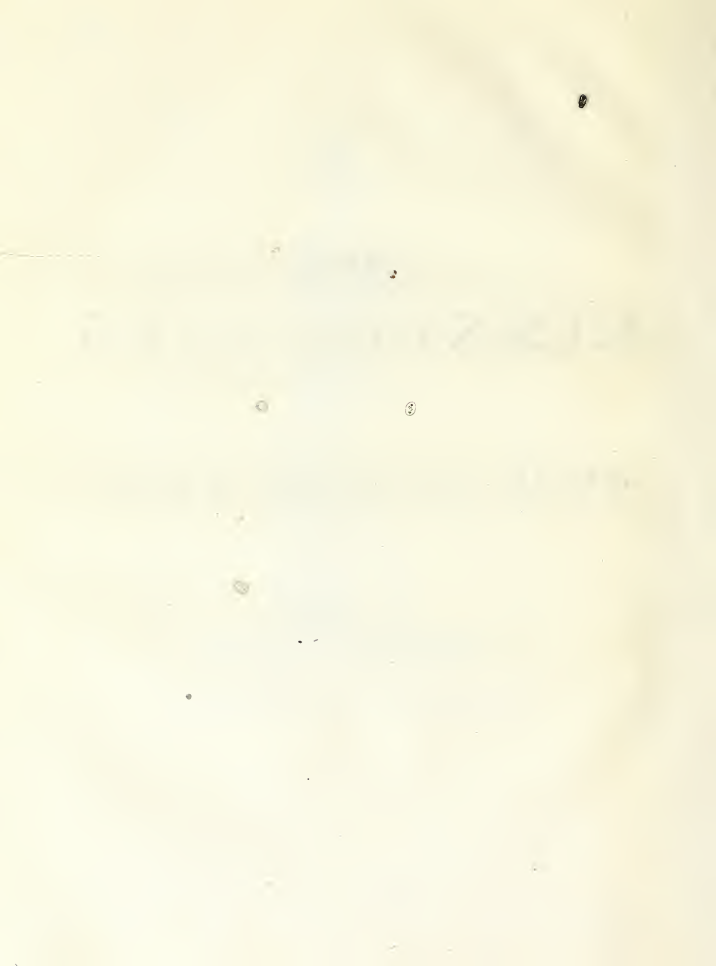
- KANACE, aan MAKAREUS. XI Br. 54 pag.
 HIPERMNESTRA, aan LYNCEUS. XIV. 70.
 HIPSIPILE, aan JASON. VI. 26.
 MEDEA, aan JASON. XII. 58.
 ARIADNE, aan THESEUS. X. 50.
 FEDRA, haar suster; aan HIPPOLITUS. IV. 14.
 DEIANIRE, aan HERKULES. IX. 42.
 LEANDER, aan HERO. XVII. 87.
 HERO, aan LEANDER. XVIII. 93.
 PARIS, aan HELENE. XV. 74.
 HELENE, aan PARIS. XVI. 82.
 ENONE, aan PARIS. V. 21.
 LAODAMIA, aan PROTESILAUS. XIII. 65.
 FILLIS, aan DEMOFOON. II. 6.
 HERMIONE, aan ORESTES. VIII. 38.
 PENELOPE, aan ULISSES. I. 1.
 DIDO, aan ENEAS. VII. 31.
 AKONTIUS, aan CIDIPPE. XIX. 97.
 CIDIPPE, aan AKONTIUS. XX. 102.
 SAFFO, aan FAON. XXI. 103.

S. Thomas sculpsit

DE

DE
MINNEDICHTEN
VAN
PUBL. OVIDIUS NASO.

DE
M I N N E D I C H T E N
V A N
PUBL. OVIDIUS NASO.
E E R S T E B O E K.

O P S C H R I F T.

Wij, die eerst vijf boekjens van Naso waren, sijn nu in drie gekrompen: dit begrijp keurde onsen schrijver voor 't ander. Want schoon iemand in onse lefen geen vermaak mogt scheppen; sal hij evenwel, door 't affnijden van twee boekjens, met overlefen minder wesen in 't hooft getrokken hebben.

E E R S T E D I C H T.

*Dat hij, van voornemen oorlogen te beschrijven, door de Min-god genootsaakt
wierd minne-digten te schrijven.*

Ik had voorgenomen met een grove bas krijg en selle oorlogen te dreunen, soodanig dat de vaarsen met de stof over een souden gekomen hebben; maar het tweede vaars schoorte kort: de min-god, segt-men, stak den draak met mij, en brak daar een voet af. Wie gafu, weede min, indigten dit vermoge? Wij dichters sijn immers der sang-godinnen, nietuwe dienstbare geesten. Genome Venus rukte de blonde Minerva de speer uit de vuist, en Minerva swanke de blakende minnetoors: wie

1. Sanggodinnen) Piërides in het Latijn, wegens de berg Piërius, of liever het landschap Piëria, een gedeelte van Macedonien, tussehen de rivieren Axius, en Peneus.

Want sonoemd men deselve Pimpleïdes; Horatius, 1 B. 26 Liergef. Statius, 4 B. der Mengel. enz. van Pimpla, een berg, mede in Macedonien gelegen.

Libethrides; Virgilius, 7 Herderg. enz. wegens Libethrus, een spring-bron in Măgnesien; of wel een berg in Thracien.

Thespiades; van Tespie, een stad in Beötien, ontrent Theben, en niet verre van Platëa.

Pegafides; wegens de springbron op den berg Helikon, door het geuleugeld paard geopend en ontdekt.

Helikoniades; en Parnassides, wegens Helikon en Parnas; vermaarde bergen in Beötien en Focis.

Olympiades; wegens den hemelhoogen berg Olympus, tussehen Macedonien en Thessalien gelegen.

Eeneindelyk Palæstinæ; van Paleste, een dorp in Epiëren, ontrent de stad Oritum. Siet Ovidius, Lukianus, Virgilius, Statius, Martialis, Klaudianus, enz.

2. Speer) Arma in het Latijn. Want dat sy, een krygsgodinne sijnde, gewapend te voorschijn komt, is geseft, 84 pag.

3. Minnetoorts) Van Venus is reeds gesproken, 33, en 34 pag. Doch de Keiserlyke Gedenkpenningen vertoonen haar noot, mijnes wetens, met sulc een fakkel; maar alleenlyk een appel in haar hand houdende (siet 22 pag.) of somwijlen, leuende op een schild.

Schild seg ik; om dat se deselve heeft uitgevonden, en ook leeren maaken; volgens Homerus, in sijn Lofgef.

met opgequikte-hairlokken. Soo haast ik dit beklag over de min-god gedaan had, rukte hij terfont den pijlkoeker op, daar uit een schijnt, die tot mijn verderf gemaakt was, en spande den boog strak op de knie, zeggende: hou daar hebt gij stof, digter, om te neuren. O we! met een wisse schijnt trof mij dat wigt: ik brande,

en voel de min tot verwondering in mijn borst heerschen. 'K wil dan mijn digt met ses vers-lederen opheffen, met vijf doen dalen. Weg wreede oorlogen met u mant. Bekrans, o sang-godin, wie ter cere ik op een maat van elfvoeten galmen sal, 't blonde hoofd met strand-myrt. 12

11. Pylkooker) Dat'er meer en verscheidene Kupidoos zijn; bewijzen wy, 78 pag.

Doch van zijn wapenen gewagen alle dichters: te weeten soo van zijn pijlen als minnevoets, Ovidius, Tibullus en Propertius, doorgaans. Orfeus, in zijn Lofgesf. Palladas, in het Grieks Bloemh. Ana-kreon. het 8 D. der Priapa. en onzalbaare Andere.

Wy vinden hem op een Grieksche Gedenkenpenning, by Goltzius, in het 26 Taf. van de Eiland. op deese wijze afgebeeld:

12. Strandmyrt) De frisse en lieflijke Mirteboom is Venus geheiligd. Virgilius, 7 Herdersgesf. en 2 B. der Landg. Van deese gesef Myrtia en Murta. Festus Plutarchus, in de Roomfche Vraagf. Plinius, 15 B. 29 H. met welke fy ook was gekroond, toen fy, nevens Juno en Pallas, fch voor den rechter verzoonde. Nikander, in de Geneesmid.

Deese was dan ook het vercierfel der Minnedichter. Tibullus, 1 B. 9 D. enz. ja van alle, die met fty en wijn fch by een ruftige fchoone poogden te vermaaken. Horatius, 1 B. 4 Liergef. behalven dat, die over infel vroolyke deunen fongen, de felve ook droegen in haare handen. Plutarchus in fijn B. van de Sangk. Einde-lyk waaren in de bruilofen de poften van de deur met myrtetakken omvlochten. Klaudianus, in het Bruilofds. van Honor. en Mar. en in het Snelc. van den feilt.

T W E E D E D I C H T.

De dichter, voor't eerst door min verrukt, lyd dat hy door de Min-godten fegpraal werd omgevoerd.

Wat fal ik feggen dat ditte beduiden heeft, dat mijn bed soo hart fchijnt, en de manel niet op mijn lijf blijft leggen? Daarenboven heb ik den heelen nagt, bloet hoe lang viel hij! fonder flapen doorgebragt; soo dat mij de bonken door 't wenden en keeren feer doen. Want 'k denk ik fou 't merken, fou mij eenige min quele. Hoe na bekruip hy, en trefst mij looslijk met fijn bedekt geweer? Dat was 't: fijn dunne fchigt ftak mij in 't hart: en de min woelde verwoet in mijn vermeerterde borst. Wat raat hier? fwigen wiet? of blafen wiet? fchielijk ontfekenvuur met tegen-woelen aan? Swigten wiet: ligt weet een pak, dat wel geduldig gedragen wert. 'Kheb wel gefien, dat gefwanke fakkels heftiger opvlam-

den, en, ftel gehouden, van felfs uitgingen. D'offen, die in 't eerst niet voor de ploeg willen, werden meer af-geroef, als die fig willig onder 't jock begeben. 'T paart, dat hart in den bek is, kriegt een nijpendt dwang-gebit tuffchen de tanden: dat tot de kriegt gewillig is, voel't gebit soo hart niet. Soo pijnigt de min feller en verwoed fijn onwillige, als gewillige flaven. Siet, ik neem u jock gewillig op, minne-god, want ik ben onlangs u gevangen ftaaf geworden, en beken met 't opteken van geboeide handen dat ik onder u gebietbuige. Gij hoeft mij niet te bevegten; 'k bid om gens en vrede: wat lof fult gij behalen mij ongewapent met geweer vermoefert te hebben? Bekrans 't hoofd met myrt, fpan moeders duive-gefpau in:

1. Duivefpan.) Siet Ovidius, 1 B. der Herschepp. behalven het geen wy feggen 107 pag.

Sy fijn wegens haare vruchtbaarheid Venus byfonderlyk toegewijd. En des fiet men de felve ook op de Siciliaanfche Gedenkenpenningen van die van Erix (Venus had hier een tempel. Athencus, 9 B. en Elianus, 1 B. 15 H. en van de Dier. 4 B. 2 H.) by Paruta.

Om welke reden Saffo, in haar Liergef. de wagen van moffen, haat ook geheiligd, voorts laat trekken.

in: ufchoonvart Mars fal u fijn wagen, die u dient, felfs vange jongelingen en meisjes fullen geketent voor uit geleit werden: die ftatie fal u een heerdijke zegepraal fijn. lk, u jongft gevange, fal een verfte wont hebben, en een nieu-

2. Staan) De zegepraalende Krijgsverften hebben op den ijvooren of gullen (fiet van beide, Ovidius, Klaagd. 4 B. 2 D. Pontusk. 3 B. 4 D. Trooftd. aan Liv. Tibullus, 1 B. 8 D. Horatus, 9 Toez. Propertius, 1 B. 16 D. enz.) zegewagengeensins gefeeten; gelijk dat fomswijlen de onervarene fchilders al te reukeloos afbeelden: maar gefaan. Ovidius, Pontusk. 2 B. 8 D. Juvenalis, 8 Berifpd.

Hebbende de toomen voor figh leggen, om de paarden felf te mennen en te regeeren.

Sulks bewijfen, behalven Val. Maximus, 4 B. 4 H. 5 Voorb. fprekende van Serranus, de Keizerlijke Munten, by Vaillant, Morellius, Patinus, Sambukus, en andere Verfaamelaars, van welke wy deefe uifgepifte outleenen.

3. Duiven) De zegepraal werd gemeenlijk (ik rep nu van geen leeuwen en olifanten; herten en honden: fie Plinius, 8 B. 2 en 16 H. Suetonius, in Jul. 37 H. Lampridius, in Elagab. Vopifkus, in Aurelian. enz.) van vier wiste paarden denftaatzwagen getrokken. Propertius, 4 B. 1 D. Ovidius, 1 B. der Minnek. en Pontusk. 2 B. 8 D. Klaudianus, in fijn D. over het 6 Borgem. van Honor. gelijk ook 1 en 2 B. van Stilich. enz.

4. Gevange) Welke wierden nooit achter, maar altijd voor den zegenpraalende geleid. Ovidius, Klaagd. 4 B. 2 D en 3 B. der Minnek. behalven Plutarchus en Appianus, in de zegeftaatzfyen van Emil. Paulus, Scipio, en Pompejus.

5. Statie) De geheele zegepraal verdeeldimen bequaamelyk in de Cieraanden, de Staatfie, het Offer, en het Maat. Tot de Cieraanden behooren

I. Kroonen, van allerhandeflag: van welke Gellius, 5 B. 6 H. Plinius, 16 B. 4 H. Klaudianus; in het Borgem. van Olibr. en 2 B. van Stilich. behalven Livius, Appianus, Plutarchus, enz.

II. Wagen. Van welke is gefegt 117 pag.

III. Vaarden. Van welke kort boven.

IV. De Toga en Tunica, of de tabbaard en rok vanftaat: fynde defelve van purper, heerlyk met goud gefit, enover almet geborduurde palmtakken beftrooid. Florus, 1 B. 5 H. Plinius, 3 B. 3 H. Festus. Makrobius, 1 B. 6 H. behalven Ovidius, Lukanus, Juvenalis, Martialis, Aufonius, Sidonius, enz. en eindelyk, den

V. Scepter; fynde van yvoor, en voerende een adelaar op fijn punt. Appianus, in de Afrik. oerl. Juvenalis, 10 Berifpd. en Prudentius, in het Lof van Roman, enz.

Weder waaren in de Staatfje, wegens haare prachtige toerustinge het oog der Romeinen byfonder aangenaam, aan te merken

I. Wagens, karren en felf draagbaaren, waar op vertoond wierden afbeeldingen van landfchappen, fteden, bergen en rievieren, stormuygen, vyandyke wapenen, helmen en fchilden, borftftukken, enz. genoemene fchepen; gewrocht goud en filver, geld, en allerhande feldfaambeden, en eindelyk ook

II. Gevangene gebieders en krijgsoverfien; van welke boven.

III. Sangers, fnaarenspeelders, en trompetters. Appianus; in het aangetoogen B. Juvenalis, in 't gemeld. de Schimpd. enz.

IV. Schildknaapen, dienaaren, en gijfelaaers. Appianus, Livius, enz.

V. Olifanten. Florus, 1 B. 18 H. Plinius, 8 B. 6 H. Seneka, van des Levens korth. 13 H. Vopifkus, in Aurelian. enz.

V. Spotter, de gevangene plagende en befchimpende. Festus, Livius en Appianus, in gemelde boeken.

En dit nu was het geen voor de zegewagen werd aangefchoud; want achter defelve fagmen

5 nieuwe keten om mijn verwonne ziel dragen. 'T goet vernuft sal met de handen op den rug geveulegt werden omgevoert: de schaamte, en al wat de min viandig is, sal voor u fidderen, en ootmoedig de handen uwtleken.

7 Al 't gros sal luit-keels fingen 10 ruff. De lietkooferijen, dwalingen, en uitfinnigheden, een troep die gedurig u trawanten fijn, fillen u fegpraal bij-wonen. Met die foldaten verwint gij goden en menfchen; kaffeert gij dat leger, foo fikt gij veilheer fonder krigsvolk. U moeder tal u fegpraalende uit den hooghen hemel vrolijk toejuighen, en uit haar koren rofen in 't aanigt ftrooijen.

9 Gij fult meru witte wiekjes, opgefteken langs de fterlijke

krol-bol, heerlijk op u gulde wagen fegpraalen. Dan fult gij ook (foo ik u te regt ken) veel harten in 't voorbij tijden ontfeken en verwonden: want u fchigten, al wout gij ruft houden, konnen niet in de koker blijven. U heeten brand bluft zelfs door fijn aanwaafemen. Soo bralde den wijn-godt doen hij indie veimecftert had. Hij praalde met fijn tigers, gij met u duiven. Dewijk dan 9 onder anderen u fegpraal kan bij-wonen, foo trefme, o helt, niet reukloos met u geweer. Spiegelt u aan de geulikke victorien van u neef Cefar; die di verwonne volkeren befehmt met de felve magt waar wude hij fe verwon.

VII. Raalen. Dio, 51 B. enz.

VIII. Verlofte en vrygemaakte burgers. Val. Maximus, 5 B. 2 H. 5 en 6 Voorb. Livius, 33 B. 8 H. enz.

IX. Soldaaten, te voet en te paard; doch alle gelanrierd. Klaudianus, 3 B. van Snlich. Martialis, 7 B. 7 Sneld. behalven Livius, enz.

X. Hooge en laage legerboofden en hoofdmannen. Suetonius, in Tiber. 20 H. en ten allerlaaftten

XI. Offeraars, en huane bediende, benevens het groot, welgefeld en opgepronke offervee.

Wat nu het offer felf en de Maaltijd aangaat, van deeze ftoffen meenen we elders te fpreken.

6. Keeten) Die de gewangne wierden geworpen, of om haar hals en fchoulers. Ovidius, 4 B. der Klaagd. 2 D. en Pontufk. 2 B. 1 D. Klaudianus, van de Get. Oorl. of om de handen; fijnde de felve achter op de rug fzaamengevoegd. Virgilius, 2 B. van En. Tibullus, 1 B. 17 D. Horatius 3 B. 5 Liergef. en 2 B. 1 Br. Propertius, 5 B. 10 D. en Ovidius, 1 B. der Minned. 7 D. of eindelyk aan de voeten. Sidonius, 2 D. behalven Plautus, Ovidius, Klaudianus, enz. Sijnde de felve meerendeels van yfer. Feflus. Plautus, in Kurkul. 5 Bedr. 3 Ton. enz. doch ook, in byfondere gevallen, van filver. Ammianus, 27 B. 11 H. of ook van goud. Herodotus, 3 B. Heliodorus, 9 B. der Moorfche Gefchied. Iuftinus, 5 B. 11 H. en 11 B. 15 H. Kurtius, 5 B. 12 H. Vopifkus, in Aurelian. Treb. Pollio, in Zenob. Paterkulus, 2 B. 82 H. Appianus, in Mitridat. Seneka, in Troad. 1 Rey. Propertius, 2 B. 1 D. Silius, 17 B. der Pun. en eindelyk Aufonius, in de vii Wijsg.

Alwaarom men ook fegt de Verwinninge Victoria te heeten, quod victi vincerentur; om dat de overheerde wierden gebonden en geboeid. Varro, van de Lat. taal. 4 B.

7. Luitkeels) De zegepraalende veldheer reed met alle fijn floet en omflag naar de tempel van den Kapitolifchen Jupiter, onder een groot geroep der juychende krygsliden. Ovidius, 4 B. der Klaagd. 1 D. Horatius, 2 B. 4 Liergef. en 9 Toef. Livius, enz.

8. Roofen) Want gemeenlyk wierden in het voortrijden allerhande flag van bloezen op en rondfom den zegepraalenden geworpen. Ovidius, 4 B. der Klaagd. 2 D. en Pontufk. 1 B. 2 Kurtius, 9 B. 10 H. Elianus, 9 B. 8 en 9 H. enz.

9. Bralde) De Dichters willen dat Bacchus allereerft, naar het overheeren der Indianen, de zegepraalen heeft aangevangen, en gelijk als ingefeld; doende fich op een wagen omvoeren, van panters en tigers (andere feggen ook leeuwen en lofchen) voortgetrokken. Plinius, 8 B. 56 H. Statius, 4 B. der Theb. Silius, 17 B. der Pun. Oorl. behalven Diodorus, Virgilius, Martialis, enz.

Sie hem op fijn wagen op Gedenkpenningen, Segelfteenen en Brokken marmers, by Patinus, Bergerus, Spanhemius en P. S. Bartolus.

10. De Keifer Augustus, vermaagschapt aan Venus en Kupidus, door het geflacht der Julien; welke met Julius of Afkanius, wegens Eneas, kindskind van vrouw Venus, haar heerlyken aanvang is neemende; gelijk ook 33 pag. is aangewezen.

DERDE DICHT.

Aan een vriend.

Mijn verfoek is billik: laet 't meisjen, dat mij onlangs 't hart flal, mij weerminnen, of oorfakgeven om haar alzeit lief te hebben. Og! 'k heb te veel ver-

fogr. Laet fij maar gehengen dat fij bemint weert, en Venus mijn gebeden verhooren. Neemt mij aan als een vriend, die veel jaren lang u flaf fal wesen, en met fuit.

fuiver trou weet te beminnen. Schoon mij geen oud-
delijk gelage van voor-ouderen, als sijnde van een Eed-
de; af-komstig, kan smakelijk maken: schoon ik soo veel
lants niet bebou, als 't oog niet bereiken kan, en mijn
deune ouders weinig aan mij te kost hangen; soo kan
mij Febus, de sang-godinnen, de wijn en minne-god,
die mij u schenkt, mijn onberispelijk leven, dat voor nie-
mant, als voor de Goden, swigen wij, mij naakte een-
voudigheid, en purpere schaamte u bevallig maken. Ik
minne niet in 't wilt. *Kspring niet van d'een op d'ander.

Gij sult altijd (wilt gij mij gelooven) in 't hart staan. Met
u wens ik al mijn levens-tijt te leven, met u te sterven.
Verleent mij u weder-min tot gelukkige dige-stof; gij sult
mij rede geven na waarde een toone galmen. Door digt
kreeg Ió, die van haar koo-hoons schikte; Leda, die Ju-
piter in swane-vederen bekreop; Europa, die, door een
valfche stier over zee vervoert, met haar magdelijke hant
de hoorens vast hielt, een onsterflijken naam. Soo sal
van ons ook de geheele werelt over gezalmt werden, en
mijn naam altijd bij d'uwe vervoert sijn.

1. Ridder) *Wat onsen Minnedichter uit Ridderlijken huysse gesproeten is vertoond by doorgaans in deese
sijn werken, als Klaagd. 4 B. 10 D. Pontusk. enz.*

2. Leven) *Het Latijn spreekt van Sororum fila, de levensdraaden der Susteren schikgodinnen; van
welke 59 pag.*

3. Jo) *Van Jo, en haar gestalverwisselingen is gesegt 72 pag.*

4. Leda) *Van haar sprakenwe 23 en 40 pag.*

5. Europa) *Van haare ontshaakinge, in de gedaante van een stier door Jupiter geschied, sie 16 pag.*

VIERDE DICHT.

*Hij boekstraafd sijn vrijster, wat kunsjes en wenken sij over tafelin 't bij sijn van
haar man salwaar neemen.*

1 **T**man sal ter selve plaats te gast komen, daar wij ge-
noo digt sijn. *K wens, dat hij op dat maal aan de
brokken sikt. Sal ik dan niet anders als een gast mij
uit-verkoore lief mogen aansien, en een ander moeten on-
der d'oo gen hebben, die op u groene sijde fal sinnen?
Sult gij in een anders arm sitten, die, als 't hem luff, u
fal omhellen? Verwondert u niet, dat de blanke Hippo-
darnie de menspaarden bij de wijntor plukkharen verwek-
te. Ik woon in geen bos-spelonk, noghen uit mens en
paart aan een gegroet; maar mij dunkt evenwel, dat ik
de handen nauelijks van u fal komen houden. Let slegts
war u te doen staar, en slaat mijn les niet rukloos in de
wind. Komt voor u man te gast: en, schoon ik niet
niet en sie, war'er dan fou konnen geschieden, komt gij
2 evenwel eer. Als hij sal gaan aansitten, sult gij u nevens hem

met een statig gelaat vleien, en mij ter sluik met de voet
aanslooten. Let op mijn aansigt, wenken, en stil spre-
kende troonij; neem mijn heimelijk knik-leusen waar,
en geeft te weer. *K fal u met de wijnbraan een stomme
taal toe-spreken: woorden sult gij uit mijn vinger-ro-
ren, woorden met mijn trekken op tafel lesen. Als u
voore komt ons dartele lief kooferij, soo tast mer de ten-
gere duim op u roode wangen. Denkt gij iets van mij
by u selve, trekt mer de sagte vingers aan d'oor-let. Als
gij behage schiep, mijn ziel, in mijn doen en reden,
soo drait den ring dikwij om de vinger. Als gij u mant
na verdient aan de galg wentt, soo grijpt het tafel-blad,
gelijk de bidders d'altraen grijpen. De wijn, die hij u
schenkt, belaft hem, wilt gij wijs sijn, sels uit te drinken;
en gebiet de knegt sels soo weinig in te schenken als u luff.
*T glas,

1. Hippodarnie) *Atracis in het Latijn; als sijnde de dochter van de viergod Atrax; van wiens
bruiloft is gesproken, 86 pag.*

2. Aan sitten) *Premet torum segt het Latijn; sich op het tafelbed sal leggen: van welke gewoonte
siet 60 pag.*

3. Wjntrekken) *Sijnde der aalouden tafelen bloot en ongedekt; so vertoond is 3 pag.*

4. Bidders) *Een aanmerkelijke plechtigheid van de aalouden; welke met geboogene knien, onder het
offeren, bidden en beloven, de altaaren raakten en ombelieden. Plautus, in Rud. 3 Bedr. 2 Ton. A-
pulejus, 6 B. der Herfchepp. Seneca, in den Rasend. Herk. 3 Bedr. in de Rey. Virgilius, 6 B.
van En. Ovidius, 9 B. der Herfchepp.*

*Ja men onderbielt deese gewoonte in de Vredehandelingen en het oprichten der verbonden; als wanneer
de sweerende ook, onder het uitspreken van den eed, het altaar aanraakten. Virgilius, 12 B. spreekende
van den Koning Latinus, enz.*

5. Schenkt) *Miscuerit, sal mengen: segt het Latijn. Aangesten geen merum, pure en suivere,
mer alleen temperatum, gemaatigde en met water gemengde wijn by de aalouden is gebruykt. Plinius,
14 B. 12, enz. H. Tibullus, 2 B. 1 D, en 2 B. 7 D. behatven Martialis, enz.*

't Glas, dat gij van de mont set, sal ik eerst aangrijpen, en aan de selfde tijde drinken, daar gij de mont aan sette. Bij alden hij u de kost voordient, waar aan hij eerst gebeten heeft, legt hem aan een kant. Laat hem niet toe, u te omhelven; en legt hem 't poefel hoofd niet op de rouwe borst. Laat hem de vinger niet in den boesem, of op de poesle borsjens steken, immers geen kusjens knippen. Soo gij hem kust, sal ik openlijk melden dat ik u minnaar ben, en seggen; mij gaar 't koetjen aan, en sal'er de hant aan slaan, als mijn eigen. Dit alles sal ik wel met goede oogten aansen, maar innerlijk bekomert sijz voor 't geen gij onder den rok verbergt. Drukt hem niet dije tegen dije, scheen op scheen, nog u sagte tegen sijn harde voeten. 'K ben geweldig voor veel diingen bevreesd, om dat ik selfs veel dardelheid bedreven heb, en pijnige mij selfe door 't staal van eige geilheid. 'K heb dikwijl met mijn matres onder de lippen met vermaakslikt. Dit, hoop ik, sult gij niet doen; maar evenwel, om niet te schijnen dat gij 't gedaan mogt hebben, schiet de lange vlieger, die mede kennis van 't werk mogt hebben [daar 't in geschiet mogt sijn] uit. Vergt u man veel wijns, maar kust hem niet onder 't vegen;

en lpt hem, sooge kont, ter sluik onder 't drinken sui-
verc onder de gewaterde wijn. Als hij dan wel beschon-
ken geruft sal leggen ronken, sal ons saak en gelegentheid
selfs weg wijfen. Als gij van tafel sult oprijzen om
t'huis te gaan, en wij alle sullen scheiden, soo onthout
dat gij in 't midden van den trein gaat, al waar gij mij,
of ik u sal vinden. Al wat gij daar kont raken, laat dat
van mij sijn. Og arm! 'k heb iets bevolen voor weinig u-
ren vermaaks; maar werde door nagts-dwang van mijn
matres gescheiden. 'S nagts sal haar de man in 't hok slui-
ten, en ik met de tranen op den dam haar vervolgen,
soo ver 't mij vrij staat, tot d'opgefloote deur. Dan sal hij
kusjens, en meer als kusjens, knippen: en 't geen gij mij
steels-wijs geeft, sult gij hem door 't huwlijks regt genoofs-
saak moeten geven. Maar gunthet hem tegen wil en dank,
en, soo gij kont, gelijk als gedwonge: snijt alle lief-
koofcrij af, en laat 't woelen geen aart hebben. Soo mijn
gebedkragt heeft, wens ik dat hij geen vermaak in 't
werk schiept: zo niet, dat gij daar in immers geen ge-
gante vint. Maar de nagt loope door soo hij wil, lo-
ghent morgte voor mij stijf en sterk dat gij met hem hebt
te doen gehadt.

In welke menginge sy verscheidene so gelijke als ongelijke proportien of maaten waarnamen, te vinden by Athenüs, 10 B. en Plutarchus, 3 B. der Dischred.

6. Rok) Pallia, omhangrok, in het Latijn. De kledinge en het gewaad der vrouwen bestond meere deels in een stola, een lang opperkleed met mouwen, seer wijd en vloeiende: in de bedaagde en getrouwde vrouwen, onder rond en gestooten, gelijk heden alle de rokken van dit geslacht: maar in de jonge dochters en geriefelijke vrijsters, gelijk by ons de mans hemden oopen; en van een gescheiden; so dat sy in het gaan en voorslaapen haare naakte knijen ondekten. Siet van deese stola (der matroonen, en gebuwde vrouwen sijnde een kuich en eerbaar sinnebeeld) Martialis, 3 B. 93 Sneld. Ovidius, 1 B. der Minnek. en Klaagd. 2 B. Horatius, 1 B. 2 Bérifpd. Tertullianus, van den Manteldr. 4 H.

Doch onder deese stola, of lange rok, sloegen sy haare pallium, of omhangrok; gelijk dat, behalven de Marmere standbeelden, bevestigen de Keiserlyke Gedenkpenningen; welke wy ook hier doen stellen, nevens een Segelsteen, Egerus ontleend, ons vertoonende de gespleetene rok der jonge Joffaren.

Siet van dit pallium, of ook palla, Ovidius, 1 B. der Minnek. Varro; 4 B. van de Lat. T. Nonius, enz.

VYFDE DICHT.

De byeenkomst en minnestrijd van Ovidius en Corinna.

Twasheet weder, en middag, als ik mij loom op 't
rust-bed neer vlijdde. Mijn kamer-vensters waren
deels geslooten, deels open, en schaften soodanigen ligt

als 't wilt in 't lomrig boscheeft, even als d'avont of mor-
ge-schemering. Soodanigen ligt moet een beschaamde
bloodaart, om sijn blos te verbergen, voor beschaamde
meis-

meisjens maken. Als wanneer schielijk Korinna met de onderfcharp (’t hemd) voor open, en de lokken weerfjits (wierende op den blanken hals, in mijn fleepkamer komt: in fülk poffuur, als men feggt dat de fchoone Semiramis, en Laïs, die veel betoefds had, in haer fleepkamer te bed quam. Ik rukte haar ’t herat uit, ’t welk, om dat het feer dun was, weinig fchutten koft: maar fij weerde haar niet te min, om haar fchante dat mede te bedekken: dan aengeffen fij foo vogt, als of fij niet wilde bove leggen, is fij ligtelijk door haar cig’ overgeven vermeerft.

Dus moeder-naakt voor mijn gefigt ftande, kon ik ’t geheellighaam over niet een flijf gewaar werden. Wat fchoone fchouderen, wat bouten lag en taften ik! hoe fagt waren haar fülpe borfjes te handelen! wat glad en effen buik had fij onder dien keurlijk boefem! hoe ranke en poefic lenden! hoe jeugdige dijen! wat hoef ik ftuk voor ftuk te befchrijven? ’K lag noit iets dat foo keurlijk fchoon was. Dus naakt plukhaidren wij. Wie denkt niet wat hier op volgte? Daar na rukten wij beide af-geflooft. Og! vont ik veel fülke middagen!

1. Onderfcharp) Tunica in het Laÿn. Dit was eigentlijk een onderkleed, fo mannen als vrouwen gemeen. Varro, 9 B. van de Lat. T. doch hier in onderfcheiden, dat die van de mamen waaren fonder, en die van de vrouwen met lange mouwen: terwijl dit laafte gewaad, gebeel de mannen onbetaamlyk, fomwylen van weeke en laffe pollen en hoerejagers wierd aangenoomen. Virgilius, 9 B. van En. Plautus, (fiet ook in Pfeudol.) Penul. 5 Bedr. 2 Ton. Gellius, 7 B. 12 H. behalven Seneca, enz.

Doch onder deefe was noch een indufium, fupparus, of fubucula; fijnde een linnen onderkleedtje. Siet Varro, Feftus, Nonnus, enz.

2. Lokken) De Vrouwen hadden haar hoofdhair

1. Los en ongehavend neerhangende, gelijk hier, en elders: doch wel meeft ten rÿjde van trouw enlyk-plecht; fo gefegt is 53 pag.

II. Met een gemaakte knoop in de nek alleen t’samen gebonden, en geftrikt. Ovidius, 3 en B. der Herfchep. Horatius, 2 B. 11 Lierges. en 11 Toes. Seneca, in Herk. op Eta, 4 Bed. in de Rei, enz.

III. Geulochten, en, niet fonder konft, cierlyk ronfom of boven op het hoofd gelegd. Manilius, 5 B. der Sterrekund. Gallus 5 Minned. behalven Martialis, Juvenalis, 6 Berifpd. Apuleius, 2 B. der Herfchep. Varro, Tertullianus, enz.

IV. Overdekt met flijvers, kuiven, en allerhande foort van hoofdedekfelen. Siet Ovidius, 1 B. der Herfchep. van de Vittæ: Feftus, van de Rica; Nonius van het geele Flammcum: Virgilius, Ovidius, en andere van de Mitra. enz.

Deefe verfcheidenheden ontmoeten ons, behalven, in allerhande Gedenkteeken, op de Geldmunten, in de beelden der Keiferinnen, en andere vorftelyke Princeffen; van welke drie, uit mijn verfaameling opgefocht, ik hier ter nederftelle.

3. Semiramis) Vrouw van de Affyryfche koning Ninus; wegens haare fchoonheid, doch ook haar onverfaadlyke geilheid, weergadeloos; de kloekfte van haare foldaaten dertel aantlokkende, en na voldaanne luft deerlyk ombrengende, Diodorus. 2 B. 13. H. Self op een paard, wegens fijn moedige fchoonheid, fchandelyk verlievende. Plinius, 8 B. 43 H. tot dat eindelyk haar foon, mede tot ongeoorloofd de lufden door haar aangefocht fijnde, haar het leven heeft benoomen. Iuftinus. 1 B. 2 H.

4. Laïs) De allerfchoonfte en roemruchtigefte hoer van Griekenland, tot welken (hoewel een Sicili-aanfche krygs flavin, te Korinten fich hebbende neergefet) alle het manfchap van dat land quam toegefchooten, terwijl fy niemand sannaam, als fijnde van deelen fter rykelyk betaald, en in haar onbefchaamdeneifch vergenoegd. Propertius, 2 B. 6 D. Plutarchus, in Nicias. Gellius. 1 B. 8 H. fprekende van Demofthen. Het geen oorfaak en gelegenheid tot een fpreekwoord heeft gegeven, te weten: ’t is alle mans werk niet naar Korinten te gaan.

Doch eindelyk is fy bebrongen en doorfteken inde tempel van Venus, van de vrouwen van Theffalïen; welke haare mamen en jongelingen faagen van deefe toverhoer bedorven en verwoerd. Paufanias, in de Corinth. de Kanteekeenaar, over de Plutus van Ariftotanes enz.

SESDE DICHT.

Aan een deurwagter, dat hij hem de deur opene.

² **D**eurwagter, die tot u onschult als een bant-rekel, mer een ijfere keten aan de stijl legt, doet de deur op die mij voor 't hoofd geflooten is. Mijn verzoek is gering: set de deur foo nau met een scheut open, dat ik 'er over tijd kan doordringen. 'T langdurig minnen heeft mij 't vlees foo van 't lighaam geleeften, dat het liglijk door enge reeten inhuipt. De min leert mij foetjes door de wagt der lijf-trawanten gaan, en fiert mijn voeten dat sij nergens flooten. Maar voor desen vreesde ik bij nagt voor ijle bullbakken, en flont verwondert, als iemand door den donker wilde gaan. Hierom lagte de min-god met zijn dartele moeder foo felch, dat ik 't schateren hoorde, en fprak foetjes: gij fult ook nog flout werden. Kort daat aan beving mij de min: foo dat ik nu nog nagt-geeften, nog moordenaars vrees. Voor u traagheit ben ik alleen verbaat: u alleen smeek ik: gij hebt een bliksem in de vuift, waar mee gij mij kont doorflaan. Siet eens, en op dat gij 't sien moogt, ongren-delt de gefloote deur, hoe nat die bedaut is door mijn tranen. 'K heb waeragtig, doen gij met den blooten rug flont om gegeflicht te werden, en vast fudderde, een goet woort voor u bij me-juffrou gefproken. Helas! nu wert de vriendfchap, die u verbad, fchendig gelooft. Loon nu mijn dienft. Nu kont gij na wens dankbaarheid betoonen. De nagt fchiet vaf voorbij: wringt 't florknup uit de stijl. Dit doende, wens ik dat u de lange keten eens af-genomen werde, dat gij niet altijd als een flaf moet water drinken. Onbarmhartige deurwagter, flaat gij mijn bede in de wind, en blijft d'eike deur ge-

flooten? Belegerde fteden houden tot fchurting de poorten toe. Maar waarom vrees gij in tijt van stille vrede ver-raat? Sluit gij foo een vried buit, wat fult gij dan een vijant doen? De nagt fchiet voorbij, doet de deur ope. Ik kom hier niet met een troep foldaren, of geweer. 'K was alleen, foo mij de min niet verfedde. Die kon ik, fchoon ik wilde, niet weg ftieren. Eer fou ik arm of been van 't lijf konnen fcheuren. Soo weet dan, dat ik niemant bij mij heb als de min, weinig wijn in 't hoofd, en een krans die mij op 't vogtig hair gefloft flaat. Wie fou voor dit geweer verfhrikft zijn? wie 't felve niet gefuft inhalen? De nagt fchiet voorbij, doet de deur ope. Hebt gij al willens de gigt in de kneukelen? of kaatf u flapfugt mijn minlijke woorden van u betoverde ooren in de wint? Maar 't heugt mij wel, doen ik in 't eertf u tragte voorbij te fluipein, dat gij felst tot middernagt op-pafte als een vink. Miffchen legt gij nu met u vrijfter in den arm. O! wat beter luk valt u te beurt als mij! Is 't foo gefchpen, wens ik dien ijfere keten om den hals te hebben. De nagt fchiet voorbij, doet de deur ope. Heb ik 't qualijk, of hoord' ik d'opgaende deur over de hangfelduimen kraken? 'T is mis: de deur bromde door een fterke wind. Helas! hoe woef heeft de wind mijn hoop verrijdelt! Soo 't u nog heugt, Borcas, hoe giju Ori-thya fchaakte, komt herwaarts, bonft met uftormen op de doove deur. Men legt nu de geheele ftat door in ftile ruft, en den dau-nagt fchiet voorbij: doet de deur ops of anders fal ik dit trots huis met geweer of vuir, dat ik hier gederē, als gij de fluur, in mijn fakkel draag, aan-

1. Bant-rekel) Een flaf, en deswegen ook geboeid, om niet weg te vluchten. Siet Terentius, of liever Plautus, doorgaans in hunc Kluchtſpeelen.

2. Deur) Foren in het Latyn, om dat men wel eer defelve forās dat is, naar buiten, en naar de ſtraat plag open te flooten. Dit is de reden dat men fo dikmaals, in de Latijnsche blijſpeelen, hoord van crepant fores; de voordeur geeft geluid. Want die nit den huis wilden gaan, klopten en fieten aan de ſelve, om dat de voorbygaande, dit hoorende op de ſtraat, ſich konnen hoeden en ter ſijden gaan. Plautus, in de Verwaande Krijghm. 2 Bedr. 1 Ton. Terentius, in de Gebroed. 3 Bedr. 2 Ton. enz. Seneca in Med. 2 Bedr. 1 Ton. Ariftophanes, in Nub. enz.

3. Slorknup.) Sera in het Latyn: eigentlijk by de aloude een houte boom; welk men, als beden, van binnen voor de deuren ſchoof, en met clautrum, een hangſtor, verſeekerde. Siet Martialis, 10 B. 28 Sneld. en 2 B. 33 Snel. Plautus, Terentius, enz. by de diepgeleerde Salmalius, ſchryvende over Solinus.

4. Krans) Van de bloem kransſen en ſalven, waar mede de aloude op hunne gaſtmaalen pronkten, is beſeſt, 71 pag.

5. Eromde) Het was een algemeene gewoonte by de verlegene minnaars, de deuren van hunne vrijf-ſters en byſiſten, te vleejen, te ſtreeten, te bidden, aan te roepen, te bidden, met kransſen en takken te behangen, en met water, wijn, ja traanen, te verveeren en te begieten. Plautus in Kurkul. 1 Bedr. 1 Ton. Perſius, 5 Berisfp. Horatius, 1 B. 25 D. Ovidius, 14 B. der Herſchepp. ſprekende van liis.

6. Borcas) Van de ſchaking των Orithya, door deefen windgod uitgevoerd, is geſproken 80 en 88 pag.

7. Fakkelt) Gemelde minnaars gingen inden laaten avond tot haare bemindens met eenbrandende toors (gelijk ook andere jonge lieden tot hunne nachtbanketten) met welke ſy ook wederom naar huys keerden. Athenæus, Petronius, enz.

zantfien. *De nagt, wij, en min flaken tot ongebedentheit. De nagt kent geen fchaamt: de wij en mingen vrees.* 'K heb uitgefmeekt, o deurwagter, die harder fijt als de deur zelfs, en u nog mer geboden nog dreigementen konnen vermorven. Gij fijt de man niet, om de deur van een fchoon dier, maar om-*een kerker nau te bewaren. Nu begint het reets te rippen, en den haan d'arbeiders tot haar werk op te krajen. Nu wens ik, aangefien ik tot mijn ongenugte de kraus van 't hooft moft rukken, dat*

gij den heele nagt op den harden drempel leggen moeft. Dan fult gij u juftou, als fij u 's morgens fal fien gefrekte leggen, o blijk gevens, hoe qualijk gij u waktdij doorbragt. Wat boef of fijn man gij fijn moogt, var wel, en wert gewaar hoe de minnaar, dieweg moft, te moe was: var wel loome draffak, die fchandelijk mij minnaar buiten hield. Vaar ook wel gij wreede ftijlen en norfien drempel met u gefponde deur en harde planken.

Deefe bluften fy aan de deur, onder het fingen van eenliedje. Plautus, in Kurk. 1 Bedr. 2 Ton. Plutarchus, in fijn Minnyens; Perfius, 5 Sat.

Doch niet binnen gelaaten fijnde, fchreven fy de deur, met de geblufte toorts, vol vuile lafteringen en winnige fchimpfcheuten. Plautus, in den Koopm. 2 Bedr. 3 Ton. en Perf. 4 Bedr. 4 Ton.

8. Lucifer) *Van deefe fterre en fijn beide bedieningen fprakene, 39 pag.*

9. Krans) *Ook quamen de minnaars, met bloemkransfen om het hooft by hunne vrifsters, doch, niet in gelaaten fijnde; bingen fy de felve, ontrent den drempel, aan de poften van de voordeur. Ovidius, in gemeld B. der Hérfschepp. van Ifis.*

SEVENDE DICHT.

Om fijn vriffter te verfoensn, die bij geflagen hadt.

Kluister mij de handen, Vrijgenoot, foo gij hier ontrent fijt, nu d'oploopenheid over is: fij hebben t'kerenen verdient. Want 'k heb ontint met een dollokop de handen aan mijn matres foo gefcheut, dat 't dier gebluft fchreit. 'K was doen foo gefelt, dat ik zelfs mijn lieve ouders, en heilige Goeden koft gefuflertert hebben. Maar hoe! heeft van gelijke Ajax, die 't fevend' d'ik fchild voerde; niet verwoet d'onnoolfe fchepen van Ulyffes hier-en daar in de weiden ter neer gekneuft; en Oreftes, die, om fijn vaders moord te wreeken, fijn moe-

der godloos ombragt; niet durven geweer eiffen om de rafcrnij-godinnen, die hij alleen fag, op 't lijf te komen? 'k koft dar quansuis haar gehult hair uitrukken, 't welk mijn matres dus gewart niet mistont. Dus verwaaid wafte fchoon. In fuk poftuur fegten men dat Atalante, op 't bos-gebergte Menalus, 'twilt met den boog agter her fat. In dat poftuur fchreide de Cretenfer Ariadne, doen de felle fuider-wint de beloften en 't fchip van den meecedigen Thefeus weg blics. Soo viel Caffandre in u tempel, kuiffte Minerva, ter neder, uitgefonderd dat fij een huif op 't hooft

1. Ajax) *Sie van deefe, 11 pag.*

Doch hier word van fijn dolheid en buitenspoorige vafernye gefproken: van welke by wierd bevangen; toen de nagelaatene wapenen van Achilles den loofen Ulyffes wierden toegeweifen.

Want toen is hy verwoed en krankfimgig in een kudde werkens gevallen; welke by, meenende Grieken voor te hebben, met fijn degen heeft gewond, doorftooken, en omgebracht. Onder andere ook twee van de grootfte, quansuis Agamemnon en Ulyffes, onhangende; en deerlijk met roeden geeffelende. Sofokles, in Ajax, de Geeffelaar. Horatius, 2 B. 3 Berifp. Seneka, van de Gramfch, 2 B. 36 H. by Klaud. Minos, over het 175 Sinneb. van Alciatus. Apulejus, 3 B. Hérfschepp. enz.

2. Schild) *Gemaakt van feven op een gehechte ftierewellen. Homerus, 7 B. der Iliad. Ovidius, 14 B. der Hérfschepp. behalven Sofokles, enz.*

3. Oreftes) *Van fijn dolheid en uitsfimgigheid is gefproken, 39 pag.*

4. Raferny-godinnen) *Van deefe is gefegt 9 pag.*

5. B. 3 Berifpd. Higinus 2 19 en 220 Vertell. Paulianias, in de Arkad. behalven de bovengenoemde.

6. Atalante) *Scoenëis in het Latijn; naamentlijk de dochter van Schenëus; en weergadeloofse jageres, naar het leven afgechilderd van Elianus, en andere, boven 18 pag. aangeweifen.*

7. Menalus) *Een hooge berg in Arkadien, de bogrod Pan geheiligd. Virgilius, 1 B. der Landged. met pijnboomen beplant. Virgilius, 8 Herdersgef. vol wild. Ovidius, 1 B. der Hérfschepp. en des wegen tot de jagt bequaam, gelijk, wegens haare talryke boffchen en bergen, geheel Arkadien. Siet Strabo, enz.*

8. Cretenfer) *Ariadne; van welke 8 pag. doch allermeeft in den Inhoud van den 10 Bief.*

9. Kafandra) *Van welke ook 24, 77, en 81 pag.*

't hooft had. Al't gepeupel schreude mij na: o uitfin-
nige woesten beest. Maar sij kikte niet, en had door
schrik de klem in de mond. Evenwel schold mij stil-
zwijgend met een grijns, en tranen op de wangen.
'K mogt willen dat mij eer d'aimen van de schouderen ge-
vallen waren; die leden had ik fittoenlijker konnen mis-
sen. 'K was verkeert stiek tot mijn nadeel, en toonde
kracht tot mijn straf. Wat heb ik met u te schaffen, moord-
daadige en schelmse wetkuigen! voort in de boeien, die

gij waart sijt, schenkefche handen. Sou ik niemant u'
slegste grau niet ongeftraft hebben mogen staan, en mijn
matres met meer regt meenen afgeroest te hebben? Dio-
medes heeft een seer snood stal van schelmstukken na-
gelaten. Hij beleedigde een Godin allereerst, ik de twee-
de. Maar hij had minder schuld, om dat hij sel tegen
sijn vijand was: ik beleedigde een dier, dat ik open-
baar bemindde. Wel aan nu, triumfeer pragtig als ver-
winner: bekrans 't hooft met laurier: doer Jupiter dank-

Inde beklaghelijke nacht van Trojes verwoesting, wierd sy van de Grieken, bysonderlijk van Aiax, den Oiler, gevangen, gebonden, en by de haren uit den tempel van Minerva gescheurd. Virgilius, 2 B. van En. enz.

*Doch dit wierd die schender naderhand, van deese wraakgierige godheid betaald; toen sy in een vrees-
lijk onweder, op zee met den bliksem hem beeft doodgeslagen.* Virgilius, 1 B. van En. Seneka, in Aga-
mem. 3 Bedr. Higinus, 116 Vertell. Q. Kalaber, 14 B. enz.

9. Huyl' Vittia, in het Latijn; sijnde alleen een witte band of hoofdsnoer, waar mede de priesters, en
priesterinnen (selfs ook de Vesttaalsche maagden) waaren vercierd. Virgilius, 7 B. van En. Ovidius,
5 B. der Herfchepp. en Klaagd. 4 B. 4 D. Prudentius, in de Lofliang. van Roman. Lukanus, 1 B.
van Farfal. Juvenalis, 6 Berisld. behalven Seneka, Lukretius, Plautus, enz.

*Ja self de hoofden en hoornen der Offerhanden waaren met deese vitta, of insulke, behangen en ge-
kroond.* Virgilius, 2 B. der Landged. 2 B. van En. sprekende van Sinon. Ovidius, 3 B. der Alm.
sprekende van Frixus en Helle, behalven 7 en 15 B. der Herfchepp. Juvenalis, 12 Berisld. Seneka, in
Thyeft 4 Bedr. 1 Ton. enz.

10. Grau) Minimum Quiritem in het Latijn; de geringste Romein te weten. Welke weler dienaar
ontfing van de Sabijnsche stad Kures; na dat koning Romulus, volgens het verbond met Tit. Ta-
tius, de Sabynten te Rome had ingenomen, en deselve met sijn Romeinen gemengd. Livius, 1 B. 13 H.

Ten sy men wil dat de Romeinen worden Quiriten geheeten naar gemelde koning Romulus; welk sy
Quirinus noemen, naar aanspiets (die by als koning, en ook als de soon van Mars, gewoon was te dra-
gen) gesegt by de Sabynten quis. Ovidius, 2 B. der Alm. en 14 B. der Herfchepp.

*Hier afkomt by de Latijnen Quiritate, dat is, Quirites implorare, den burger te hulp roepen en
over geweld klagen; aangesien de Quirite of Romein, ergens sijnde aangerand of overweldigd, daadelijk
uitriep: Hæc vis est; dit is kracht en geweld.* Suetonius, in Jul. 72 H. Plautus, in de Gevang. 3 Bedr.
5 Ton. en in Kurk. 5 Bedr. 2 Ton. Donatus, ovet de Gebroed. van Terent. 2 Bedr. 1 Ton. Tertullia-
nus, tegens de Valent. 14 H. Petronius, enz.

11. Diomedes) Tydids. soon van Tideus, in het Latijn. Een der voornaamste Koningen en Bewel-
hebbers onder de Grieken voor Troje.

*Deese heeft, onder andere heldedaaden, vrouw Venus, op het aardrijk neerdaalende om Enas in sijn
gevaar te ontfetten, in de rechterhand gequest. Homerus, 5 B. van Il. Virgilius, 11 B. enz. doch
siet Firmikus, in sijn B. van de Heid. Dool.*

Venus evenwel, niet minder wraakgierig als andere godheden, betaaalde hem dit bestaan in sijn wif
Egiale, met deselve tot hoererye en overspel te vervoeren; het geen Diomedes sijn land deê verlaaten, en
elders in ballingschap omswerven. Virgilius, in gemelde 11 B. Ovidius, 11 B. der Herfchepp. enz.

12. Laurier) Het eigene en onafscheidelijk teeken en sinnebeeld van verwinninge; waar mede in gele-
genheid van overwinninge waaren vercierd de

1. Brieven; waar mede de verwinninge aan de Roomsche Raal wierd bekend gemaakt. Plinius, 15 B.
30 H. Lampridius, in Alexandr. Sev. Kapitolinus, in Maximin. Ammianus, 6 B. 13 H. behalven O-
vidius, Cicero, Livius, enz.

II. Veldheer, in sijn zegepraal. Plinius, in 't aangetoogen B. Virgilius, 8 Herdersgef. Ovidius, Min-
ned. 2 B. 12 D. behalven Martialis, Livius, Tertullianus, enz. houdende ook een lauriertak in sijnre han-
den, om op het Kapitoel deselve op de schoot van Jupiter neer te leggen. Obscequens, 112 H. Plinius, in
gemeld B. sijn Neef, in het Lof van Trajaan. Seneka, in de Verrooft. aan Helv. 10 H. Silius, 15 B.
der Pun. Oorl. Statius, enz.

III. Soldaaten, achter en rondom den wagen gaande. Klaudianus, 2 B. van Stilich, Appianus, in
meergem. B. van Scipioos zegepraal. Livius, enz.

11 14 15 dankoffer : en laat den staaij-trein, die den praal-wage vol-
 16 gen sal, uitroepen : lang leef den held die een meisjes
 17 vegtenderhand vermeesterde. Laat de gevange duif be-
 18 drukt met hangende lokken heel blank, foo de wangen
 niet blaau geflagen waren, voor uit treden. 'T was fat-
 soenlijker geweest, dat haar aanzigt blaau en blond ge-
 weest hadt door lip-nippelen, en de moeder der tanden
 van 't kussen in den hals gestaan hadden. Kost ik dan,
 als ik gelijk een ruisbeek neer stortte, en mij de blinde
 gramfchap in haar geweld had gekregen, niet veruoegt
 sijn, 't bloode meisjes toe-gegraut, en vrij wat uitgelate
 met selle dreigementen de koors op 't lijf geagte heb-
 ben? of 't hembt van boven af tot de middel toe schan-
 delijk op te rijzen? De gordel had 't voorder scheuren
 19 weerhouden. Maar nu heb ik haar wreedelijk 't hair uit 't
 hoofd getrokken, en met de nagels de schoone wangen
 opgekraabt. Sij stont bekait en bestruve als een doode,

of een witte marmar-steen uit 't gebergt van 't eiland Pa-
 ros gehouden. 'K sag dat haar de leden bestrufen en tril-
 den, als 't boomloof door een soes-wint, 't dun riet door
 een wester koelje, en de boven water-vlakte door een
 soel suider-wintje oversloffen. 'K sag haar de tranen lang
 op den dam geftegen over de wangen biggelen, even als
 de druppelen van smeltende sneeu. Doen begoft ik eerst
 te besciften, dat ik mij vercreep : ijder traan, die sij liet,
 was een drup bloet uit mijn aderen. Driewerf wilde ik
 evenwel met oormoete voor haar op de knien vallen, drie-
 werf sloeg sij mijn uitgestokte handen nog vol schriks weg.
 Speet u maar hoe eer hoe liever (want de wraak sal u
 de smert verlijten) en sit mij met de nagels in 't aanzigt.
 Ontset nog geligt nog hair : u grimmigheid fal de han-
 den, al sijnie nog soo swak, kragt geven. Maar verhult
 u verwade vlegten, op datfoo droeveteekenen van mijja
 schelms vergryp niet meer overig mogen sijn.

IV. Paarden, den wagen voorttrekkende. Martialis, 7 B. 7 Sneld.enz. ja self de Wagen. Lukanus, 5 B. van Fars. Klaudianus, 3 Stilich. en van het 3 Burgm. van Honor. enz.

V. Bundelbijlen, van de liciores of steeboden den verwinnaar voorgedragen. Plinius, 15 B. 30 H. en 35 B. 18 H. Tacitus, 13 Jaarb. 9 H. Cicero, doorgaans; als, 1 B. der Voorfp. sprekende van Maris, Plutarchus, in Lukull. enz.

Doch de laurier des zegepraalenden veldheers was niet ergens sonder onderscheid by toeval afgesneden of geplukt; maar juist gehaald uit het laurierbosch van den Aventijnschen heuvel. Dionysius, 3 B. 56 H. Plinius, 16 B. 30 H. enz.

Hoewel naderhand uit het bosch van Augustus; alwaar ieder veldbeer, na het wegneemen van sijn gersif, weder een nieuwen telg moest planten. Suetonius, in Galb. 1 H.

Dit laurierbos was gelegen op sijn bossede, aan den Flaminijschen weg, ontrent den Tyber; geheeten Ad Gallinas, de Hennen. Sie de reden van deese benaaminge, voorts het opgroeijen, verdorren en te niet gaan van deese Keiserlijke laurieren, by Suetonius, en Plinius, in aangerokken B. Dio, 48 B.

Eindelijk stonden ook laurieren voor den hooftoor van den Keiser; te weeten aan weersijden van een schaduwrijken eik. Ovidius, 1 B. der Herschepp. Plinius, in gemelde 15 B. doch siet ook dit algemeen teeken van verwinninge op de volgende Penningen vertoond.

13. Dankoffer) Redde vota, volvoer uw' beloften, in het Latijn. Aangefien de Veldheeren; voor den uittoeg, op het Kapitolium, de goden het een en 't ander beloofden en toeseiden; by aldien sy hen begunstigen, en een gelukkigen uitflag gaven aan den oorlog. Welk plechtelyk beloven in het Latijn votum nuncupare word genoemd. Livius, 42 B. 49 H. en elders. Sie van de beloften ook 100 pag.

14. Staatijs-rein) Van deese sprakenwe, 118 pag.

15. Praalwaagen) Van deese weder 118 pag.

16. Uitroepen) Van sulc uitroepen is gesegt, 119 pag.

17. Gevange) Van het voornutgaan der gevangene sie 118 pag.

18. Lokken) Het selve getuygd onse Ovidius, beneden Klaagd. 4 B. 2 H. van het beeld van Germania, of Duitschland.

19. Gordel) Van dit viercifer der jonge maagden is geschreeven, 46 pag.

20. Páros) Een eiland in de Egeische zee. Strabo, 10 B. enz. te weeten eene der Cijkladén; alom be-
 rucht door het hazelwite marmar, bysonderlyk tot de beelden der Goden begeerd. Virgilius, 3 B. der Land-
 ged. Horatius, 1 B. 19 Liergef. Ovidius, 7 B. der Herschepp. behalven Seneca, Sidonius, Plinius, enz.

ACHTSTE DICHT.

Hij vervloekt een hoerewaardin, die zijn vrijster de hoerekonst lee-de.

Daar is sekere (isser iemant die een geraffineerde hoerewaardin wil kennen) daar is een sekere bes genaamt droegje. Zij hiet na haar doen : want sij lag noit nageren 't opkomen van den dageraet. Zij verstaer op tooverij, en swarte beles-konsten. Zij doet de heldere stroomen door konst te rug na haar bron opschieten. Zij weet oepen prik wat kragt de kruiden, de bewolde draadrommen, 't vergifig meren-mijg, als sij tugtig sijn, in heeft. Als 't haar beliefd, belooft de lugt met dikke wolken : als 't haar beliefd, is 't helder weder. Geloof mij 'k heb gelien dat het bloed regende, en de maan met bloed in 't aanligt was gevloed. 'K geloof anders niet of sij schiet vederen over den ouden romp, en vliegt in een vogel verandert bij nagt door den donker. Dit vermoede ik, gelijk de sprak ook gaat. Benevens dit heeft sij in ijder oog dubbele appelen rijkkeren en glummen. Zij verwekt uit d'oude graven beschimmelde voorouderen, en doet door een lange tooverfang 't hard artrijk op-slijten. Dit juweel is van opfer om kuisse huwelijken niet overfel te befoeden, gebruikende daar toe een pestige welfprekendheid. Bij geval heb ik haar loktaal aangehoort. Zij gaf een meisje des les, daar ik agter een dubbele

deur school. Gij weet, me-juffer, mijn sielje, dat gij gisteren 't oog van een rijk jonkman wel beviert. Hij stont op u enstatoogde, en kost 't geligt van u lonkers niet verdragen. Geen wonder dat gij hem 't oog bekoorde: want schoonder dier ver'er niet gevonden. Og! dit schoon stuk vlees hoort na den eisin den doste welen. 'K wens-te, dat gij soo rijk waart, als met schoonheid begaaf: want: als gij rijk wert, sal ik geen armoee lijden. Tot nog toe is u de dwaalstar Mars vijandig in de weeg geweest. Nu is Mars rijk uit, nu dient u Venus planeet. Siet eens, hoe sij u in haar eerste opkomen begunftigt. Een rijk vrijer is op u verlieft, en laat sijn gedagten ernstig gaan over 't geen gij van nooden hebt. Hij is ook soo schoon van leest, dat hij tegen u fou konnen monstren. Was hij niet gefint u vrije te koopen, hij was soo schoon, dat hij zelfs hoorde door gelt verlok te werden. Hier op schoot 't meisje en bios. Die bios, [sprak de heks] paf wel op een blank aanfigt: maar gemaekte schaemte geeft voordeel: natuurlijke plagt hinderlijk te sijn. Als gij keurlijk 't geligt in u schoot slaat, moet gij een vrijer min of meer vriendelijk amsien, na advenaant 't gelt dat hij in

1. Dageraet) *Parens nigri Memnonis, Moeder van de swarte Memnon; in het Latijn. Welke uit het Oosten de Trojaanen te hulp komende, door Achilles is omgekomen. Ovidius, 13 B. der Herfschepp. Pausanias, in de Focisch. Q. Kalaber, 2 B. Plinius, 10 B. 26 H.*

Sie van sijn wonderbaarlijk steenen (of, volgens andere, koperen) beeld, Tacitus, 2 jaarb. 61 H. Juvenalis, 15 Berispd. Lucianus, in Toxar. Dionysius, in sijn Wereldbeschr. Strabo, 17 B. Pausanias, in de Atti. Filostratus in het lev. van Apollon. enz.

2. Opkoomen) *Equis, met paarden; segt het Latijn. Aangefien haar de Dichters een wagen toevoegen; dan van twee, en dan weder van vier, daar beneven dan van roode en dan van witte paarden getrokken. Virgilius, 6 en 7 B. van En. Theocritus, in Hyl. uitgenoomen Lykofron; die (in Kassandr.) haar van het vliegende paard Pegasus doet omvoeren.*

3. Tovery) *Ææa carmina, beweevingen van Circe, in het Latijn. Van deese wijdvermaarde toveres is meer gesproken.*

4. Draadrommen) *Rhombus in het Latijn; van welke, in toverfangen nodig, ook Propertius, 3 B. 5 D. gelijk van de licia, of ongelijk gevefde draaden, Virgilius, in de Ceir. en 8 Herdersgef. Plinius, 28 B. Horatius, Petronius, enz.*

5. Meren-myg) *Virus amantis equæ, 't vergif van een hitfige merie; segt het Latijn; verstaat hier door Hippomanes, groeiende op het voorhoofst van een jonge veulen; gelijk Plinius daar af verteld, 28 B. 11 H. Doch Servius geloofd in tegendeel het een risfige meer se ontschieten en af te loopen. Wat'er affsy, by de alouden is het mermaalen, volgens Aristoteles, in toverryen gebruikt.*

6. Vogel) *Door wat geval de nieuwsgerige Apulejus, ook in een vogel meenende te verkeeren, van sijn lieve Fotis deerlijk in een esel is verschept, hoor hem dat vertellen in het 3 B. der Herfch.*

7. Appelen) *Siet van de Scitische en andere tover-wyven, Plinius, 7 B. 2 H. en Cicero by den selven.*

8. Verwekt) *Van dit opwekken der dooden (voorwaar een fette en buitensporige beufelpraat) schrijven ook Lucanus, 4 B. van Farfal. sprekende van Erichto. Tibullus, 1 B. 2 D. Propertius, 4 B. 1 D. Prudentius, 1 B. tegens Symm. sprekende van Mercurius. Laktantius, 7 B. 13 H. Tertullianus, van de Siel, enz.*

9 in u schoot wicrp. 'T mot; dat wel eer de Sabijn-
 fe vuile teven, doen Tatus Konink was, fig pret bij een
 man wilden houden. Nu vlamt het volk tot uitlandte krij-
 gen; maar Venus heerst te Rome, in haar foons Eneas
 stad. Schoone dieren strijken de vrijers uit. Dat's een
 kuffe maer, die 't noot gevraagt is, of die 't selfs vraagt,
 foo haar geen boerfche fchaamt verhindert. Die rimpels,
 die zij in 't voorhoofd trekt, moet zij ook uiterfien:
 want op die kreuken fal veel fchijnps vallen. Penelope
 proefde eerst de kragt der jonge pollen met boog fpan-
 10 nen: een kornoelien boog waft, daar zij haar lende-kragt
 aan proefde. De fielle tijt fluipt heimlijk voorbij, en
 fchiet voort als een berg-froom. 'T koper-werk blinkt
 door 't gebruik: een mooi kleet ongedragen verweert:
 eep hnis fchimmelt als 't niet bewoont wert. Soo fal u
 fchoone jeugt, van niemant gebedigt en behandelt, ver-
 fclaffen: die een vrijer of twee niet genoeg kan uit de
 rimpel houden. Uit een groote koppel valt wifler en on-
 opdraaklijker roof te halen. Uit een geheele kudde haalt
 de griefe wolf buit na wens. Eet eens wat u dog dien dig-
 11 ter, u vrijer, anders vereert als nieuwe liefjes? Vrijers moet
 zij duifenden afroonen. Selfs Apollo, der digteren God,
 knipt, uimuntent in fijn godde tabbaart, de gefelde
 fnaren van fijn vergulde lier. Die fchifert, moet zij
 met agten als den grooten Homerus. Geloofst mij, 't
 geven is een vermaaklijke kunste. Weeft niet wies van een
 12 vrijer, die geldig fig uit flavernij heeft vrij gekoft, en
 met hart-fer't verwijt moet hooren, dat hij met gewitte
 voeten te koop ftont. Vergaapt u daar-en-tegen niet aan
 13 hanflen van kalen adel en belchimmelde wapens der voor-
 ouden. Neemt eer-beelden van u voorvaders uit 't fal-
 fet, minnaar, dan fal 't een jyd'le fchuit fijn. Ja maar

om dat hij fchoon is, fal hij u een nagje fonder loon af-
 vergen, en felfs fijn bogger eerst arbeids-loon afperfen.
 Eift, terwijl gij u netten fpan, weinig, om 't wilt niet te
 verjagen: die zij in 't neethebt, vilt of braat foo 'u goet
 dunkt. 'T fchade noit min te veinfen: laaf hij fig kon-
 nen inbeelden dat zij hem lief hebt; maar fiet toe dat
 die geveinde min niet onbetaal blijft. 'Weigert dik-
 14 wijl 't bijlappen: feget dan, dat zij pijn in 't hoofd hebt,
 dan, dat de maan agter de kerck ftaaf. Een wijl daar na
 hout hem weer aan, op dat 's minnaars lijdffamheid niet
 vereele, of fijn dikwijl gefutte-minne-drift niet verfaan-
 we. Sluit u daarvoor een flemmer, openfe voor een ge-
 ver, en laaf d'ingelate 't janken van d'ingelote vrijer
 hooren. Kijft fomtijts op de vrijer, die zij beleidigde,
 quansuis of hij u eerst affronteet, op dat fijn beklag
 verijdele, en 't uwe met duimkrut bijgelegt werde;
 maar hout hem noit lang verdoorn: want dikwijl ver-
 wekte lange gramfchap verwijdering. Leer ook gemakte
 tranen drukken, en quansuis om defe of gene te fchreien.
 Schroom niet, wilt zij iemand uitftrijken, vals te fwe-
 ren. De Min-godin verhoort noit 't gebed van bedro-
 15 gende vrijers. Om u rol na behoore te fpielen, moet zij
 een fmedige knaap en kamenier fien te krijgen, tot on-
 dergrigting, wat voor u hoort gemaakt te werden. Laaf
 zij ook voor haar felve een kleinigheid eiffen: wantals zij
 van vele veel kleintjes fullen gebedt hebben, fullen al
 die kleintjes daar na een grootje werden. Laaf fifter,
 moeder, en min van gelijke de minnar plukken: dus
 fullen metter haaf veel klawen fimen een gewanfebuit
 uitmaken. Hebt zij geen reden meer om giften te eiffen,
 tuigt dat zij verjaart, door 't verrooven van de ver-
 jaar-koek. Waght u voortig, dat zij fig inbeelde on-
 befchroomt

9. Sabijnsche) *Sijnde wel gehouden voor boerfch, onbefleepen, en qualijk gemanierv, doch fuit ver, kuyfch, in fpiel en welluft onervaaren, en alleen met de befigheden van de huishoudinge fch bemoeijende.* Horatius, 2 Toefang. Statius, 5 B. der Mengeld. 1 D. Virgilius, 2 B. der Landged. Martialis, 1 B. 62. Snel. Juvenalis, 6 en 10 Berifpd.

10. Boog) *Van Penelopes gewaande knuisheid, en haar gefpanne boog, fprakwen, 4 pag. Doeb van haar vermenging met Merkurius, in de gedaante van een bok, gewaagd ook Herodotus, 2 B.*

11. Tabbaart) *Febus toegespaft, als dichter en fnaarenspeelder.* Tibullus, 3 B. 4 D. Propertius, 2 B. 23 D. Ovidius, 2 B. der Herfchepp. en Albinovanus.

Want de lange fleep wierd, op het roemel, en elders, gemeentlijk gevoegd by het fnaarenspeel. Cicero, 4 B. der Rhet. aan K. Herenn. Ovidius, 2 B. der Alm. fprekende van Arion. enz.

Siet vorders 105 pag.

12. Gewitte) *De gewangene flaven, fullende openlijk worden verkochts, ftonden niet alleen op de merkt met ontbloote voeten; maar welke ook met krijt of gijps waren wirmgemaakt.* Plinius, 35 B. 16 H. Juvenalis, 1 Berifpd. Tibullus, 2 B. 3 D. Propertius, 4 B. 5 D.

13. Wapens) *Ceres, walfbeelden, in het Latijn. Van welke, in de atria, of voorhoven; ten toon geft, gefprooken is, 69 pag.*

14. Maan) *Het Latijn feft beel wat anders, te weeten: Isis, dat is, het feeft van die godin, fal u wel een reden geven. Want fo de Griekfche als Romeinfche vrouwen waaren gewoon, op sekere feeft-dagen en hoogtijden, fch met geen mannen te vermengue, en voor eenige dagen alleen te flapen.* Ovidius, 10 B. der Herfchepp. fprekende van de hoogtij van Ceres. Van welke wy ook 17 pag.

Vorders, wat Isis aangaat, fe 72 pag.

15. Verjaaukoek) *De geboortedag vierden de ouden ter eeren van Juno.* Juvenalis, 12 Berifpd. of te Cenis, dat is de geboorte geest. Horatius, 3 B. 17 Liergef. en 2 B. 1 Br. offerende op een altaar van levenfge en groene fooden. Horatius, 1 B. 19 Liergef. en 3 B. 19 Liergef. Ovidius, 4 en 7 B. der Her-

beschroomt te vrijen sonder vrijgenoot. Noit duidte 't minnen na wens sonder knakkeel. Maakt dat hij op u rust-bed in 't oog krijg de teekenen die uitwijken dat'er een ander bij u geweest is; uwen hals, loe blond en blau die genippelt is in liefkoosrij. Toont hem insonderheid de vereeringen, die u andere sonden. Heeft hij u niets vereert, soo moet gij hem vragen wat'er in de juweelstraat moois te koop is. Als gij hem dan veel, maar nog niet kaal geplukt hebt; sult gij wakker leentje-buit spelen, die noit weer gaf. Hout de tong tot u voordel, en een veinstug van u hart. Fleem en klaut. 'T vervloekt vergif is in soeten honig genuirt. Kont gij die

les opgegeen, en niet in de wint slaan, datik door lange ervarentheid geleert heb, foo sult gij mij dikwijl toewentfen een vrolijk leven: dikwijl bidden, na mijn dood, dat 't gebrand gebeente in lugre aide ruste. Dese taaf was haar nog in de mond, doe mij mijn schadu verric. Maar ik kost mijn handen qualik 't huis houden, of 'k rukte haar 't dun gefait grijs hair, en d'oogen, die haar door dronkenfchap leekten, uit de kop, en kiabde de rimpelige wangen op. God verleen u nergens huisvesting, een behoefigen ouderdom, lange winters, en eeuwigen dorst.

Herschepp. Juvenalis, in gemeld Berisfd. Apulejus, 7 B. der Herschepp. Prudentius, in de Vergood. Kapitolinus, in Max. en Balbin. enz. bloemen, wierook, wijn, warme pap, en wel bysonderlijk soete koek. Kalfurnius, 5 Herdersgef. Tibullus, 4 B. 5 D. Perlius, 6 Berisfd. Lampridius, in Sever. Vopiskus. in Tacit. en Ovidius, Treurd. 4 B. 10 D. Het gebruik deeser verjaarkoek op de verjaarmaalen heeft Varro, enz.

16. Genippeld) Het liefkoosfen en versaamelen der oude moet waarelyk een katespel sijn geweest; terwijl'er, buiten het kussen en trekkebekken, daar vanslaan, stooten, bijten en krabben, de ooren wrijven en de hairen losrukken, word behoord. Juvenalis, 11 Berisfd. Suetonius, in August. 69 H. en in Kalig. 36 H. Plautus, in Pseudol. 1 B. 1 Ton. enz.

Behalven dat sy, achter de gordynen, gaarne het hoofthair los, en op de glatte schouderen uitgespreid, saagen leggen. Apulejus, 2 B. der Herschepp. sprekende van sijn schoone Polis, enz.

NEG ENDE DICHT.

Aan Atticus, dat een vrijer, gelijk een soldaat, niet hoort ledig te sijn.

Alle vrijers (geloof mij Atticus) alle vrijers sijn soldaten onder de banner van de Min-god. De jeugd, die ten oorlog dient, pakt ook onder Venus van. Een grijsaart mistaar 't harnas, een grijsaart voegt geen min. Den ouder, die de veldheeren in kloekke soldaten vereisfen, vereist een hupfe maagt tot haar ledেকে batalic. Sij staan beide op schiltwagt: slapen beide op de vloer. Dese pakt op de deur van sijn vrijster, gene van de velt-heer. Een soldaat moet een groot stuk weegs marsfeeren. Sent een deem van kant; de vrijer salse huppig volgen, soo ver hem de benen dragen. Hij sal ten steilen berg op slenderen; rivieren, schoon dubbel gefwollen door stortregen, overfluiwen; door diepe sneeu kneeden; geen storm ontfien om over zee te lukkelen, nog mooilweer verwagen om 't seil te gaan. Wie kan harvugtig de nagtkou, hagel, sneeu en stormlagen uitstaan, of 't moet een soldaat of vrijer sijn. Den eene wertsal verpieder na 's vijants leger gefonden: den andere loert op sijn vrijgenoot, als op een vijand. D'eene plant sig voor vaste steden; d'an-

der op een harden dorpel van sijn lief. D'eene bonst de poort, d'ander de deur in spaanders. 'T gaf somtijts voordeel den vijand in sijn nagruft te verkleeken, en 't weerloos volk gewapender hand te matfen. Soo sneuvelde 't woest leger van Refus den Tracir, en wiert de voerman van sijn paarden in de pekel gelaten. Van gelijke dienaen sig de vrijers van 't ronken dereegt-genoten, en reppen 't rappier als haar vijand in flap is. Door sentinel en schiltwagt te sluipen, is altijd 't werk van een soldaat en ellendige minnaar geweest. 'T gevegt is kampel, en Venus werk een reclink. Die onder de knie was kan weeg oprijfen; en die gij noit hoopte te konnen onderleggen, raken in 't voet-fant. Die dau 't vrijen lanterfanten noemt, mag vrij den bek fluoceren. Een vrijer is een afgeregt soldaat. Achilles blaakt vol druks op sijn ontgriecude Brifeis. Pler nu, Trojanen, terwijl gij kont, der Grieken magt. Hector schoot 'tharnas aan, als hij eerst sijn Andromache omhelst had, die hem dan 't helmert op 't hoofte fette. Agamemnon, d'opper-velt-heer, fegt men, 4
font

1. Refus) Van het overrompelen en ombrengen vandeefter koning, en het wegvoeren sijnor paarden, is gesproken, 3 pag.

2. Achilles) Sie wegens het ontschaaken van sijn lieve Brifeis, den Inhoud vanden Derden Br. en van sijn gramfchap en oplopftheid, 11 en 13 pag.

3. Hector) Van hem is gefegt 2 en 23 pag; gelijk van Andromache, sijn gemaalin (sie meede van hem en haar, Homerus, 6 B. van Il.) 24 pag.

4. Agamemnon) Sie van deeser opvervelde heer 11 pag.

flont versleit over de schoonheid van Kassandra de Pro-
feters, die hij in 't oog kreeg. foo als haar de lokken
ongehult op de schouderen hingen. Van gelijke wiert
Mars gewaar, dat hij met Venus op overspel betrappt in
Vulcaans net warde. Bekender klugt was'er niet onder
't Godendom in den hemel. Ik was self eerst vaddig

en tot straatlippen gebooren: 't bed en de schadu had
mij verweert. Maar doen ik na de hielen begoft om
te sien, en aan 't vrijen rogt, wierd' ik fluks, en ge-
nootsaakt onder Venus bannier te dienen. Hier door is
't dat gij mij foo rap en bij nagt fiet krijg voeren. Die niet
lui wil werden, moet vrien.

5. Kassandra) *Van haar naamen spraakenwe 24 pag. gelijk van haare verworpenen voorspellingen 77 pag. Doch wat haar eind aangaat, deselve was dusdanig:*

Na 't verbranden en verwoesten van het rampsalig Troje volgde het deelender gevangene; byzonderlijk der vrouwen. Ieder ontving deese of geene, volgens den uitslag van de looting. Behalven Agamemnon, die Kassandra, buiten gemelde looting, voor de sijne verkoos. Sy ging dan mede naar Griekenland. Doch komende binnen Micenen, wierde, door de r'saamenweeringe van de koninginne Klitemestra, nevens Agamemnon, omgebracht. Eicylus en Sencka in hunne Treursp. Filostratus, 2 B. Higinus, 117 Vertell. enz.

Achterblijvende Halesus, geseld van Agamemnon by deese ongelukkige priesterinne; welke sich naderhand in Italien, ontrent den berg Massikus, gelegen in Kampanien, heeft nergefet, Virgilius, 7 B. van En.

6. Profeters) Manas, rafende, segt het Latijn; om dat de waarzeggende, gelijk als door een raferijze verrukt, gewoon waaren te voorspellen. Siet 24 pag. Deese naam geeft haar deswegen ook Propertius, 3 B. 11 D.

Doch van de Menaden, doller priesterinnen van vader Bacchus, siet 15 pag.

7. Betrapt) Sie van deese lieve godheden, op het verklikken van de afziende Apollo, van Vulkanus betrapt; en in een konstig net alle andere gouden ten schouwspel voorgesteld, Homerus, 8 B. der Dool. Ovidius, 2 B. der Vryk. en 4 B. der Herfschepp. Nonnus, 5 B. van Bacch. Lofz. behalven Lucianus, Arnobius, Fulgentius, enz.

8. Straatlippen) Discincta otia, ongegorde ledigheid; in het Latijn. Aangefien onopgeschoort en sonder gordel te gaan, binnen Romen seer opspraakelijk was; so dat Sylla, de jonge Cesar in dusdanige eenge-
waard behouwend, sich niet onsfag te seggen, dat men sich wachten moest voor dien qualijk gegorden jongen. Suetonius, in Jul. 45 H. en Makrobios, 2 B. 3 H. sprekende van Ciceroos sporedenen. behalven Servius, over het 1 B. van En. Seneca, 92 Br. sprekende van Menecas. Plautus, enz.

Fa self by de soldaaten was het gorden een verlijk en noodsaakelijk kenteeken; gelijk het ontgorden eene der straffen was van misdoenen, en in den krijgshandel hune plicht vergeetende. Herodiotus, 2 B. 13 H. en 7 B. 11 Treb. Pollio, in Gallien. Vulk. Gallikanus, in Avid. Kass. Val. Maximus, 2 B. 7 H. sprekende van Pifo. Suetonius, in August. 24 H. behalven Livius, enz.

THIENDE DICHT.

Aan sijn vrijster, om geen vrij-schenkagien af te vorderen.

Gelijk Helena met de Trojaanse vloot uit Europaver-
voert haar eerste en tweede man oorlog veroorzaak-
te: gelijk Leda, die Jupiter, looslijk onder swane-plu-
men verborgen, bekramp: en Amymone, doelsij op 't dor-
re velt fwerbende een kruik water op 't hooft droeg: foo
waare gij eerst in mijn oog, en ik bekommet dat u de
groote Jupiter, in een zent, stier, of in wat posuur door

min vervoert, bekruijen mogt. Maar nu ben ik son-
der sorg: nu sijn die schellen van mijn oogen geligt, en
't geligt opgeklaart. Wilt gij weten, waarom ik van sin
veranderde? Om dat gij na mijn handen omfiet. Dat's
d'oorzaak dat ik u niet kan lief hebben. Soo lang gij een-
voudig waart, minde ik u lijf en ziel: nu is u ziel door
vulle harstogten bevlakt. De min is een kint, bloot,

1. Helene) *Van haare vervoeringe spreekt de 15 en 16 Heldenbr. 74 pag.*
2. Swanepluimen) *Van Leda met de Swaan boeleerende, sprakenwe 23 en 40 pag.*
3. Amimone) *Van haar rampsaligheid is gesegt 96 pag.*
4. Arend) *In wiens gedaante Ganimedes van Jupiter wierd gefchaakt, Siet 78 pag.*
5. Stier) *Welke Europa vervoerde, Siet 16 pag.*

onberlekt, en, om sijn suiverheid te toonen, moeder-naakt. Waarom wilt gij de min voor gelt uit-veilen? die heeft immers geen beurs om gelt te bergen. Venus nog haar soon sijn bequam tot selle oorlogen. Onstrijd-bare Goden mistaaf het soldij te trekken. Een hoerwert jader voor gefette prijs gewelt, en soekt klein gelt voor de Roffaan te verdienen. Dit staal verlockt nog de gierige kogghel, die haar dwingt gelt te eiffen; en doet door dwang, dat gij uit eige vuiligheid. Spiegelt u aan d'onvernuftige dieren: 't sal schandelijk luiden dat de beesten van elck inborst sijn. De meer eiffte noit den hengst, de koe noit stier springloos: noit wipt den ram op d'ooi; sijn ga, voor giten. De vrou alleen haalt 't hart op, als sij de man mag plukken: alleen verhuurt sij haar tuig: alleen hangt sij een brief voor de kamer, verhuut iets daar in verhuurt en huurman gading en vermaakt heeft; en set een vaste prijs op 't geen daar sij selfs geneugt in schiept. Waarom de mingeneugte, die wederlijfs even aangemaam sal wesen, bij d'een verkost, bij d'ander gekost? Waarom moet 't plaffier, dat man en wijf door onderlinge behulpzaamheit genieten, mij gelt kosten, en u wint geven? 'T is schant, sig te laten omkoo- pen tot valfe getuige: schant voor een regter en midde- laar goude schellen op 't geligt te laten groccien: schant, door gelt vervalft, misdadigers te verdedigen; schant,

dat de vuifchar veel gelt trekt: schant, sijn erfgoed door bijflapen te versrijken, en de billen blank te setten omproffijt. Gegeven goetis dank waart; een vuile snoepreis niet: want den huurman betaalt u sijn huur, en blijft u voor gerief vorder niets schuldig. Wagt u schoone deerns, geld voor een nagie te vorderen: die winst bedijft niet. 'T bedingen van Sabijne armingen stont Tarpeja, de Non van Vesta, vrij wat te dier, doe sij onder s' vijants schilden verplet wierdt. Alceon door- reeg met den degen den buik, die hembraarde, daartoe geport door een goud hals-cieraat. 'T is wel niet schand- delijk een rijke fokker wat af te vorderen, om dat die splint heeft, en geven kan als gij 't eist. Lees drui- ven van weldragende wijnflokken, appelen uit een vrugbe- re boomgaat: maar laat u een kalis pajen met gedien- stigheit, ijvetige roegenegentheid, en trou; en alsoo ijer sijn matres toebrengen 't geen hij heeft. Onder mijn gaven tellen de deerns, als sij 't waardig sijn, digten 't harder lof, en werden, als 't mij belieft, door mijn digt- konft roemrugig. Kleenodien, juweelen, en gout sal slijten; maar de raam, door digteren verbrist, sal eeu- wig duren. Geven wil ik gaan; maar 't spijt mij dat gij 't vergt: en ik verfoei u onbeschoftheid. 'T geen gij eist, en ik u weiger, sal u gewerden, als gij 't eiffen verleert hebt.

6. Tarpeja) *De dochter van eenen Spurius Tarpejus; welke op de gouden armingen (waar mede de Sabijnen volgens gewoonte sich vercierden, verslingerd sijnde, beloofde aan Titus Tatius, hune koning, het slot te leveren, voor het geene de krijgslieden aan haar linker arm droegen. Opend daar op de poort, en laat de Sabijnen binnen. Deefe (de last van Tatius volgende) wierpen Tarpeja toe al het geene van huns linker arm gedraagen wierd; dat is, so wel schilden als armingen: waar mede sy de verraderes belecten en genoegsaam begroeven.* Dionisius, 2 B. 40 H. Plutarchus, in Romul. 40 H. Livius 1 B. 11 H. Florus, 1 B. 1 H. Val. Maximus, 9 B. 6 H. Propertius, 4 B. 4 D. Silius, 13 Pun. Oorl. enz. *aange- trokken by het 38 Taf. van de PICT. LOQUENS, en by het 6 Taf. van de GALLERYE. In welke beid- eik, nevens Rykius, getracht heb te toonen uit gemelde Dionysius, Plutarchus, Livius en Florus, ne- vens twee Burgemeesterlijke Gedenkenningen (te weten van het Geslacht der Petronien en der Ti- turien) dat Tarpeja geen verraderesse, maar eerder en voorstandster en verdedigster is geweest.*

7. Baarde) *Te weten Erifile, suster van koning Adrastus, en vrouw van den voorfeller Amfiaraus; welke ontvangende hebbende een goude kropboot van Polinices, haar man ontdekte; die sich had verborgen om niet naar Theben te gaan, alwaar by wist sijn leven te sullen moeten inden.*

Naderhand heeft de soon (volgens bevel van sijn vader) het seit gewrooken, en die eervergetene moe- der ook met het staal het leven benoomen. Cicero, 1 B. van de Vinding, en 1 Red. tegens Verr. Propertius, 2 B. 16 D. en 3 B. 13 D. Statius, 4 B. der Theb. Higinus, 73 Vertell. Apollodo- rus. 3 lib. enz.

8. Vrchbaar) *Alcinoï voegt 'er het Latijn by. Want Alcinoüs, koning van het eiland Feäcien of Korceya, was een groot lesuebbet van vruchtdragende rhuinen en boomgaarden; soo dat ook de sijne, in weelde en vruchtbaarheid, alomwaaren bekend en vermaard.* Homerus, 7 B. der Dool. Virgilius, 2 B. der Landged. Statius, 1 B. der Mengeld. 1 D. Plinius, 19 B. 4 H. Ovidius, 15 B. der Her- schepp. Martialis, 8 B. 68 Sneld. Juvenalis, 5 Berisfd. Propertius 3 B. 2 H. enz.

ELFDE DICHT.

Aan Nape, datse sijn minne-brief aan Korinna soude behandigen:

Nape, die verwarde hoofden geestig weette hullen, en haar te scheelen; die te eel sijt, om onder dienstboden gerekent te werden; hanzaam en dienstig bevonden in nagt-sluikerijjes, en erg op minne-leusen te geven; die dikwil Corinna, niet te graag om bij mij te komen, bewilligde; die ik vaak trouw bevont als mij de noor drong: hou daan een brief, die ik in de morgestont schreef, brengt die u juffrou, en rept u ijerig sonder uitsfel. U hart is immers niet versteen of verstaalt; en gij sijt immers niet sijnhartiger als andere van uwen rang. 'T is wel te geloven, dat u mede wel een minne-schig trof. Strijd dan voor mij die onder deselve bannier soldaat ben. Vraagse hoe ik vaar; egr dat ik vlam op een nagje. De rest salse uit mijn minne-brief verstaan. Veel sprekens quist hier tijt. Behandigt haar

den brief abel, als sij een goede luim heeft; maar past evenwel dat sij hem aanstons leest. Let wel, als sij leest, op haar oogen en trouwe: uir een spraak-loos aangigt kont gij wikkten wat sij doen wil. Als sij den brief gelezen heeft, sult gij haar porren terstont in 't breet te antwoorden, en moelijk werden als sij veel papiers in haar brief onbeschreven laar. Laat sij de regels digt op een schrijven, en 't oog slaan op mijn dwars-kant-schrift. Maar waar toe met veel schrijvens de vingers krampig gemaekt? Laar den geheelen inhoud niet anders sijn als, KOMT. Soo 't luk mij dient, sal ik die victoribrief aanstons met laurier bekransen, midden in Venus tempel brengen, en daar onder schrijven: *Nape offert Venus op een brief, sijn trouwe dienars, die nog sijn niet anders als siegte ahorne bast was.*

1. **Hair** De jonge Juffrouwen hadden haar kapsers en opolechters, gelijk leden; ja zelfs als vertrouwen en geheime raaden, in alles wat schoonheid sou kunnen byeisen; of vermeederen. Petronius, in sijn Berisfchr. Juvenalis, 6 Berisfp. Suetonius, in Klaud. 40 H. Klemens, de Alexandrin. 3 B. 4 H. Felus, Plautus, Hefichius. enz.

Behalven dat se ook slaven hadden, ciniflonen en cinerarijgehoeten; welke met heet gemaakte bouten en naalden het hoofdhaar deden kringelen en oprukken. Akron, over Horat. 1 B. 2 Berisf. Varro, 4 B. van de Lat. T. Plautus, Seneca, Tertullianus, enz. of met bereide aschen (loogen seggen wy) het selve een blonde verdedden hebben. Plautus, in de Krijgsm. 4 Bedr. 2 Ton. Arnobius, 7 B. Val. Maximus, 2 B. 1 H. 5 Voorb. Want het blonde en geele haar, wierd van de lichte meisjes gelijk het swarte van desigte vrouwen beminde, Petronius, Apuleius, 11 B. der Herschepp. Tibullus, 1 B. 5 D. Horatius, 1 B. 5 Liergef. behalven Katullus, Val. Flakkus, 5 B. van de Argon. Virgilius, Aufonius, Suetonius, de Kanttekenaar over het 6 Berisfp. van Juvenal.

Alwaarom de Venus hartjes, swart haar hebbende, doorgaans van vreemd haar blonde parukjes droegen. Juvenalis, 6 Berisfp. sprekende van Messalina. se weten van haar, uit Duitschland, en de Noorder landen (alwaar het geele en blonde gemeen is, volgens Lukanus, Klaudianus, Avicnus, Aufonius, enz.) niet sonder onkosten gebaald. Ovidius, Minned. 1 B. 14 D. Martialis, 5 B. 69 Sneld. Gelijk sy ook al het geene, waar van haar de natuur beroofde, met andere gemaakte prullen poogden te vergoeden; hebbende in omelbaare doofen haare parrukken, oogscheelen, tanden, enz. Petronius, in gemeld. Berisfchr. Martialis, 9 B. 38 Sneld.

2. **Brief** Tabellæ, bordekens, in het Latijn; van welke 54 pag.

3. **Minnebrief** Cera, het was; in het Latijn: want sy met een filetsjen in het was schreven, en en als nu de kopere plaaten worden geest. Sie 54 pag.

4. **Veel schrijvens** Graphio, met de griffie; in het Latijn. Sie de selve 54 pag.

5. **Laurier** Van de verwinningsbrieven, ende laurieren om deselve geslingerd, is gesproken, 125 pag.

6. **Tempel** Te weten van Venus de Teelfter ofte Voortbrengster; een prachtig gebouw van vorst Julius. Suetonius, in Jul. 61, 78 en 84 H. Appianus, 2 B. der Burg. Oorl. Plinius, 35 B. 12 H. Hebbende gestaan midden op de Roomsche markt, alwaar, so geloofst word, men heden siet de kerk van de H. Maria Liberatrix, of de verlossende.

Van haar verbranden, onder de regeering van keiser Klaudius, spreekt Plinius, 39 B. 8 H.

7. **Offerd** Siet in het Grieksche Bloemh. 4 B. 3, 4, 8, 11, 15, en volgende H. verscheidene opschriften en toewijdingen van diergelijke schenkgagen, inder goden tempelen opgehangen.

Doch byzonderlijk van de overrijke geschenken der vreemde koningen en volkeren aan den Delftschen Apollo, in grooten overvloed opgehangen, Herodotus, 1 B. Justinus, 24 B. 6 H. Siet ook van den kostelijken buit, opgehangen in de kerk van Romulus of Quirinus, Livius, 10 B. 46 H. enz. behalven Strabo, Dio, Pausanias, enz. van andere tempelen met geschenken opgepropt.

Deze bestonden of, in goudekroonen, prachtige klederen, en allerhande zuigen en waaten van dierbare stoffe. Vitruvius, 8 B. Cicero, 3 B. van de Nat. der Goden; sprekende van koning Dionysius, 5 en 6 Verrin. Pausanias, 2 B. Lampridius, in Alexander. Achill. Tattius, 1 B. der Minncr. van Leucip. en Klit. Arrianus, in de Beschv. van den Euxinus, en ontelbaare andere Roomsche en Grieksche schrijvers. of in kostelijke beelden en schilderyen; waar door ook de tempelen en kapellen der aaloude waaren konstkamers en vertooyplaatzen van onwaardeerlyke rijkdom, pracht en heerlijkheid. Tibullus, 1 B. 3 D. Juvenalis, 12 Berisfd. sprekende van de tempel van Isis, binnen Romen. Doch voor alle Plinius, 35 B. 10 H. van de tempelen van den Kapitolijnschen Jupiter, Venus, de vergode Julius, de Eendracht, de Vrede, Deugt en Eere, en self van Juno de Koninginne binnen Ardea; Cicero, 3 B. van de Nat. der God. sprekende van die kerk der Samothraciers, enz.

8. Aborne bast) Acer in het Latyn; een boom gelijkende bykans delinde. Sy schreven anders op' borden van bosboom of, so men segt, palmhout; citroenhout, of yvoor. Siet boven 54 pag. behalven Martialis, 14 B. 3 en 5 Sneld. enz.

T W A A L F D E D I C H T.

Hy vervloekt sijn brief, die hy gesonden had, om 't afsiaan van sijn verfoek.

Beschrei mijn ongeluk: mijn brief is met quaat antwoord wederom gekomen, en melt, og arm! dat het van daag me-juffer niet gelege komt. Voorspook heeft wi bediet in. Doen Nape suis met den brief meende heen te gaan, stiet sij de teenen regten den drempel. Siet toe op een ander tijt, als gij uingelonden wert, dat gij voorfigtiger over den dorpel stap, en als een nutgere deen de voeten hups van d'aart ligt. Voort uit mijn oogen vervloekte brief-bast, want dat gijlijken verbrant, op u overtrekke was volgreift met weiger-letteren: was, die ik geloof door bijen uit Korsika van lang-gehoore 3 4 wilde kervel-bloemen geraapt, tot bittere honig-raten gemaakt, en herwaert versonden te sijn. Wat! gij waart immers foo root beschildert als meny en vermeilioen. 5 Maar die vers was waarlijk bloedig. Legt nu op straat geworpen, als een onnutte spaan, en plet onder de wicelen van gelade wagens, 'K wil ook de man, die u van

binne-boom-schors tot schrijf-gebruik bereide, overtuigen dat hij onrein van handen was. 'Thout, waarom gij wicet, is verbruikt tot galgen en mikken. Den boom gaf vervloekte lommer voor heffeuilen, en was volgreie 6 en bijtebauwe nesten. Was ik dol, dat ik op sulken schors mijn vrijagie vertroude, en, daar van een minnebrief gemaakt, aan mijn matres deel bestellen? Bequaer waart gij om beschreven te werden met mandamenten en snaterige daag-brieven, om van d'een of d'ander partij-pleiter met een onbeschaam bakhus gelezen te werden. Nutter hadt gij hooren te leggen onder de dag-registers, en schult-boeken, waar in een verk-sijn verlies berekenende mogt staan huilen. Men noemt u dubbelschors, en 'k heb bevonden dat gij waarlijk dubbel sijt: dat getal kost niet veel geluks voorduiden. Wat wil ik verfloort anders wenssen, als dat u een rottende onderdem knagen, en de was verdest beschimmelen moet.

1. Drempel) Van dit ongelukkig voortteeken seggenwe 68 pag.

2. Brief-bast) Eurdeken liever; aangefien het vierkante plankjes waren, even als beden onse tafelboekjes van lei of schaliet, met hunne houtc lijsten.

3. Honigraaten) Van den honig van Korsika spreken de schrijvers tegenstrijdelijk. Athenicus (3 B.) schrijft dat die van Korsika, wegens het nuttigen van hunnen honig in de spijzen, lang leven en hoog van jaeren worden.

En ondertusschen willen andere dat hunne honig, serwijl de byen op de quandaardige wax of ypen aasen, sou vergiftig sijn. Virgilius, 9 Herdersgef. Martialis, 11 B. 43 Sn-ld. Ten minsten datse (wegens de buxus, of palmhout, waar op haare byen sitten) bitter is, getuigt Plinius, 16 B. 16 H. en 21 B. 14 H.

Van de Korsischen honig sse ook Livius, 40 B. 34 H. Diodorus, 5 B. 13 H. enz.

4. Wilde kervel) Cicuta geheeten; waar mede niet alleen die van Massilien, en Ceos, maar ook die van Athenen de openbaare misdaaders (waar onder ook somwilen onschuldige, als Sokrates, enz.) ter dood brachten. Plinius, 25 B. 13 H.

5. Menie) Een gemeen vercierfel van boeken en papierrollen. Ovidius, Klage^t. 1 B. 1 D.

6. U-len) Gelyk de vogelen, welke met hunne vucht of stemme goede voortteeken gaven, waaren den arend, de raaf, de kraai, de specht, enz. so sijn de kiekensief of sperwer, de swaluwe, den aul, enz. vogelen van ramp en ongeluk geweeft. Siet Ge'lus, 6 B. 6 H. Servius, over het 2 B. van En. Plinius, 10 B. 13 en 15 H. behalven Cicero, Plutarchus, Dio, Julinius, enz.

DER THIE NDE DICHT.

Aan den dâgeraat dat sij niet haastig aanligte.

De blonde Auroor, die met haar betijp gefpan den dag anvoert, is nu reets, van haar eegtenoor, den ouden Tithon, gefcheiden, boven de kimmens geftegeu.
 2 Hoedushaastig, Auroor! hout ftant. Soo wens ik, dat
 3 Memnon's vogels, alle jaar prefjis, deziel van u gefneuveld kind met haar bloet verquikken. Nu leg ik foo vol vreugts in de poelsse bouven van mijn lief, nu foo gemakkelijck aan haar fide, als oit mijn dagen. Nu niet ons't flapen, nu rijp het nog, en't gevoelt quinkeleert een hederen fang door 'tenge ftrotje. Hoe dushaastig, Godin, haatelijck bij jonck-mans en meisjens? ruk de bedaude lei met u purpere hant ftrok op. Voor u opkomft, kan de ftuurman fijn geftant beter waarnemen, en dwaalt foo fpoorloos niet op zee. Den reifer, fchoon nog afgeflooft, rijft op, als gij voor den dag komt: dan fchier de krijsman de wapens aan. Gij drijft eerft den akkerman na't velt, en de trage ploegoffen onder't juk. Gij ftort de kinderen de fleep, en ftuurtfe na fchool om de teere handen uit te fteken voor de harde plak. Gij fijhet die borgen (bruidegoms) na de Regtsgeleerden ftuirt, om door een woort groote fchade te rijdjen. Gij fijt nog van Advocaten, nog van Redenaars bemint: want defc beide fijn om uwent wil genootfaakt op te ftaan om nieuwe fakten te beweren. Gij poit 'elkens 't vrouvolk, op dat haar d'arm-fchroeven niet mogren verftammen, tot haar wolwerk-maken. 'K verdroeg dit alles: maar wie kan lij-

den dat fijn lief vroeg 's morgens opftaat, of hij moft geen vrijfter bij fih hebben? Hoe dikwijl wenfte ik, dat de nagt niet voor u fwigren, en 't gefant niet voor u vlugren mogt! Hoe dikwijl wenfte ik, dat of de wint u karnos in farden wajen, of u roffen in donkere wolken verbijftert neer ftorten mogten! Waar heen dushaastig, nijdige Godin? Dar gij een moor baarde, wasom dat gij een wart en nijdig hart had. 'T had beter geweest, indien gij niet voor defen op Cefalus waart verflingerd geweest. Meent gij, dat wij u luikerij niet weten? 'K wenfte dat ik Tithon u treken mogt vertellen: geen vuilder gildecken lieper onder de Goden. Om u eegtenoor 't ondoopen, juift om dat hij een out lulleje is, ftijge gij 's morgens vroeg op de wagen, die beftevaar niet fien mag. Maar als gij een Cefalus, die gij liever hebt, in d'armen kreegt, fout gij roepen, fleg aan nagt-roffen. Waatom werd ik geftraft, om dat gij een oude ful hebt? heb ik u aan die fchuddebol gekoppelt? Ler eens hoe langhen fleep de maan, die voor u fchoonheid niet te wijken heeft, Endymion, haar minnaar, verleende. Sels Jupiter, der Goden vader, knoopte, om u foo dikwijl niet te fien, tot 't boeten van fijn luft, twee nagten aan malkanderen. 'K hield' op van kijven, en fij (een wis teeken datfe 't hoorde) fchoot een blos. *Maar 't daagde evenwel niet later als voorheen.*

1. Titon) *Sie van Titonus* 18 pag.

2. Auroor) *Van welke mede*, 1:7 pag.

3. Vogels) *Memnon (van welke 127 pag.) fjinde van Achilles voor Trojen gedood, en fijn lichaam; volgens de feede van die tijden, op den houdftapel gefet om tot afch verbrand te worden, fo quaaam felf uit het vuur feker slag van vogelen voort, die malkanderen daadelijck aanvielen, beftreden, ombrochten, en, op die wijfe een lykoffer voor dien krijsgheld aanftelden.* Ovidius, 13 B. der Herfchepp. Q. Smirneus, enz.

Ja men heeft geloofd dat van dit slag van vogelen naderhand eenige uit Moorenland jaarlijck overquaa-men, en in het veld voor Trojen, by Memnon's graf, fich in twee flagdorens verdeelden, en fo malkanderen bevochten. Plinius, 10 B. 26 H. Pausanias, in de Phocifch. enz.

4. Cefalus) *Sie van deefe* 17 pag.

5. Maan) *Of Diana, op Endymion verflingerd, fo gefegt is*, 89 pag.

6. Nachten) *Van dit in eenfmetlen der nachten is gefproken.* 43 pag.

VEERTHIENDE DICHT.

Hy vertrooft fijn vrijfter, die 't hair door 't quikken was nitgevallen.

Ik feid'tu wel, dat gij't hair niet meer fout falven. Nu | gij'thair met vree gelaren, wat kofte fchoonder uitko-
 hebt gij geen lokken meer, om blont te werven. Had | men? 'T hing u immers over rug en billen. Dar be-
 nc-

1. Salven) *Smeeren en werven, om het hair door een gefochte blondigheid fchooner en bekoorlijker te maaken; van welke lichtwaardige opfchikkinge*, 132 pag.

2. Moo-

nevens waft foo fijn, dat het in 't opquicken prijkel liep
 2 van breken: foo fijn als de fijdraad der zwarte moeren:
 3 foo fijn als de web, die de fpinnecock met de dunne
 4 pooten aan ongeraagde balken weeft. 'T was trouwens
 5 niet fwaar, nog ook gouw-geel: maar uit beide verwen
 6 vermeneg, gelijk d'ontfchortfe hooge cederen die in de
 7 waterige dalen van den bultigen berg Ida wafsen. Ook
 8 waft gemoe, bequam tot ontallijke krullen, en deed
 9 u gauts geen feer. Nog hairpriem nog randige kamruk-
 10 ten 't in ftuk: en de kamenier bleef alzeit vrij van ftrof.
 11 Mijn lief is dikwijl in mijn bijwefen gehult, maar prikte
 12 haar hulfter niet met den hairpriem in de armen. Dik-
 13 wijl lagfe ook 't morgens vroeg, nog ongechult, op den
 14 elboog op 't purpere ruffbed. In dat lodder poftuur was-
 15 fe ook foo bevallijk, als een Traeier wijnpaapin, wan-
 16 neer fij algerent loom in 't groene velt ter neer legf.
 17 Schoon 't hair nog foo fijn, en gelijk neft-veeren was,
 18 og! wat moft het evenwel tornen uitftaan! Hoe geduldig
 19 verdroeg het vuur en ijfer, om in krollen om te krimp-
 20 pen! Ik riep: 'T is fond en fchaat dat hair te fengen.

'T is van nature fchoon: fpaar, onbarmhartige, u eigen
 10 11 hair. Doet hier geen kragt en geweld: 't heeft geen ver-
 12 branden verdriet: 't hair zelfs is foo aardig gewafsen,
 13 dat het kan de fchifpriet befchamen. Dat fchoone hair
 14 is uitgevallen: dat Apollo en Bacchus wel mogten willen
 15 op 't hooft te hebben: dat ik koft vergeleukt bij 't hair
 16 van de naakte Venus, die de fchilders wel eer afmaalden
 17 foo lang van lokken, dat fij die met de natte hand moft op-
 18 fchorten. Wat klagt gij, dat u 't qualijk opgequikt hair is
 19 uitgevallen? waarom, fleghthoof, bedroeft de fpiegel
 20 weg gefet? De fpiegel toont u een mismaakter hooft als
 21 voor defen. Wilgt u felve mooi fchijnen, foo vergeet u
 22 voorig poftuur. U heeft geen tooverfmoel met haar krui-
 23 den befchadigt, geen valle heks met Tefallis water ge-
 24 wafsen: geen felle fiekte heeft u beftroopt (daar 't hoe
 25 u God voor) geen nijdige vijand heeft u den haibos
 26 geplukt. Maar u verlies heft gij niemant als u eigen fel-
 27 ve te wijten: zelfs beftreekt gij 't hair met toegemakt
 28 vergift. Nu fal u den gevangen Duitfer fijn blond hair
 29 tot een panuk lenen, en gij pronken met een gift van

2. Mooren) Seres feggt het Latijn; en dit is een volk in Indien, tuffchende rievieren Indus en Hidaspes: vermaard door de fiffje, welke fy, fomen meende, van de boomen haalen, verfaamen en bereiden. Dionyfius, in de Landbefch. Ammianus, 23 B. 11 H. Plinius, 6 B. 17 H. Solinus, 23 H. Virgilius, 2 B. der Landged. Seneca, Klaudianus, enz.

3. Ida) Van welken Trojaanfchen berg 16 pag. Ten waar by fag op een anderen Ida, gelegen in Kreeta; wegens fijn bevrightheid hebbende deefe naam ontfangen. Strabo, Hefichius, Eutathius, ez.

4. Hairpriem) Acus, een naald, in het Latijn; waar meede men toen als heden de hairen plag op te winden en vaff te hechten. Martialis, 2 B. 66 Sneld, en 14 B. 24 Sneld.

Sulk een hairnaald meend men te zien op een Burgermeefterlyke Gedeukpenning van het Gefl. der Aurelien, by Oudaan; 49 Tat. 8 Penna.

5. Kam) Vallum peñinus, de wal der kammen, in het Latijn. Heel aardig vergeleken. Want gelijk de tanden der felve even hoog, en eeververre van malkanderen ftaan verheeven, fo waaren ook de valla en borftweeringen der legers, by de nalouden. Varro, Livijs, 10 B. 25 H. 44 B. 33 H. en elkers meer. Klaudianus, 2 B. tegens Rufin. Juvenalis, 16 Berifpd. enz.

Dusdaanigen vallum of borftweer ontmoet ons by Spanheim, op een byfondere Penning van Keifer Licinius.

6. Kamenier) Ornatrix in het Latijn; van welke is gefproken, 132 pag.

7. Armen) Van diergelijke wreedheid, tegens het kamenierje Pfekas, fpreekt ook Juvenalis, in fijn 6 Berifpd. handelende van fulk kemmen en opvlechten.

8. Wijnpaapin) Van het uitgebreid hair der wijnpaapinnen is gefegt, 15 pag.

9. Sengen) Van het hairkrullen door vuur en yfer is ook gefproken, 132 pag.

10. Apollo) Gemeentlyk gelijkwe 116 pag. feggen, met fchoon en lang hooftshair verciert. Siet de marmer Beelden by Bifchop, Sandiart en andere Verfaamelaars van diergelijke anlouheden.

11. Bac'el'us) Ook doorgaans jong en met fchoone hairlokken, vertoon'd by Bartolus, Leonard Agestini, en reedsgemel te Verfaamelaars.

11. Venus) Dione feggt het Latijn. Welke eigentlijk de moeder is van Venus Homerus, 5 B. der II. Higinus, 1 Vert. hoewel de moeder en de dochter, aangaande haare naam, meere deels worden in een gefmolten. Ovidius, 5 B. der Alm. Virgilius, 9 Herdersgef. en 3 B. van En. enz.

13. Natte) Van de Venus emergens, of uit het water opfijfende, is gefegt 34 pag.

14. Tefallis) Hæmonix feggt het Latijn. Siet 63 en 66 pag.

Vorders word de Tooverkonf gefegt by die van Theffalien gevonden en voortgefet te fijn; federt fy van de vermaarde Medea daar in fijn onderweefen, Plinius, 30 B. 1 H. Klaudianus, 1 B. tegens Rufin. behalven Ariftofines, Apulejus, Plautus, Horatius, enz.

Sijnde zelf haar Landfchap vol vergiffige kruiden, en deswegen dienftig en bequaam tot deefe konf. Lukanus, 6 B. van Fars. Tibullus, 2 B. 4 H. en ontelbaare Andere.

15. Nijdige) In Wefffaalen en haare omliggende landfchappen geloofden bertnekkelyk, dat men iemand met

vermeestert volk. Og! hoe dikwijl sult gij een blos schietten, als iemand op u paruik verwondert staart, en seggen: nu werd ik schoon gekuurd om mijn gekoft haar!
 16 Wat mag hij nu voor een Sicamber of Duifse deern in plaats van mij prijken! 'T heugt mij wel, dat ik zelfs met die lof gink strijken. Helas! sij kan sig nauwlijks van schreien ont-houden. Sij bedekt 't aangezicht met de

hand, en de kaken, met een natuurlijk schaamte-blos beschildert. Sij durft haar uitgevalle lokken in haar schoot betien: og! geen fierzig om op die plaats te pronken. Set 't bedrukt hart en tronig weer in plooi. U verlies kan weer gevonden werden. In 't kort sult gij weer met u eige hairegas pronken.

met te veel prijzen kan quetsen, hinderen, en nadeelig sijn. Des de meiden, een kind op haare armen dragende, en dat in het voorbygaan of andersins hoorende wegens sijn schoonheid prijzen, daadelijk sullen seggen; God bewaar het kind. Dit noemensfe verschieren.

Op deselfde wijze vreesden de aaloude te grooten lof en roem; des sy gemeenlijk by het prijzen voegden: praeficiue dixerim; ik seg het sonder fascinum, dat is, sonder u, met mijn woorden of gesicht te deeren. Siet Petronius, in sijn Berispschr. Plautus, in de Efelck. 2 Bedr. 4 Ton. Katullus, 5 D. Gelius, 10 B. 24 H.

Gesicht seg ik, om datse meenden ook met een quadaardig gesicht beledigd te kunnen worden; het geen de Grieken noemen βαρβαρις. Paulus, tot die van Galat. 3 H. 1 vers. Virgilius, 3 Herdersgef. enz.

16. Duitser) Van het geele en blonde hair der Duitschers is reeds gesproken, 132 pag.

Doch Ovidius siet hier ook op een gewoonte, dat de overwonne en gevangene het hoofdhaar wierd afgesneden. Propertius, 4 B. 12 D. spreekende van Atrika. Klaudianus, 1 D. tegens Eutrop. enz. Sidonius, 8 B. 9 B. beide spreekende van Sicambria of Gelderland. Ennius, enz.

VYFTHIENDE DICHT.

Aan de knagende benijders, dat den roem der dichters eenwig duurt.

Hoe durft gij, bitse nijt, mij schelden voor een straat-slijper, en mijn geschriftwerk sifdigst noemen? Dat ik niet, volgens gewoonte der voorouderen, terwijl mijn frisse jeugt vol pir sit, in stof en sweet vegtom de krijgspalm: dat ik geen regten en pleit-geswerts leer, nog mijn tong schandelijk verhuur als redenaar voor die vuirschat.

'T is vergankelijk dat gij soekt. Ik snak na een eenwige naam, die de geheele werelt over gegalmt werde. Homerus sal 1 leven, soo lang Tenedos en 't geberg Ida in westen is: soo 2 3 lang de Simois haar sterke stroom in zee sal gieren. Hefiodus sal 4 leven, soo lang de druif rijpen, en 't koor met 5 6 de

1. Homerus) Maeonides segt het Latijn; wegens Maxonia, dat is Lijdien, gelegen tusschen Karien en Ionien, in kleen Asten. Strabo, Stefanus, Dionysius, Herodotus, enz.

Voorts was Homerus een Lijdiër, of ten minsten eeng van Ionien; aangesien sijn vaderland onseker is, en seven steden, Smirna, Kuma, enz. des wegen hebben getuift. Strabo, 14 B.

Byzonderlijk word by van die van Smirna, voor kunnen burger aangenoemen. Cicero, in de Red. voor Archias; Strabo, in gemeld 14 B. Statius, 3 B. der Meng. 3 D. alwaarom men ook op haaren Gedenkpenning, by Spantemius, deesen hoofddichter vind, staatelyk neder geseeten.

Wat sijn dichtkonst aangaat, sekere konstschilder verbeeldde hem, self by de aaloude, midden in een drom mindere dichteren; welke opstobberden en inswolgen het geen die overladene griffaard had uitgebrakt. Elianus, 13 B. 22 H.

2. Tenedos) Sie van dit eiland, 67 pag.

3. Ida) Van deese berg is meermaalen gesproken. Sie 16 pag.

4. Simois) Sie van deese rivier, 3 pag.

5. Hefiodus) Afcraeus in het Latijn; te weeten sijnde afkomstig van Afcra, een gering dorp of vlek in Beotien. Deese is al droomende een dichter geworden, na dat hy, lanwerbladen gekauwd hebbende, sich ontrent sijn vee te slapen had neergelegt. Hefiodus self, in de Geslacht. der G.

Sijn beeld, van marmer, vind men by Fulv. Ursinus, onder de Afbeeldingen van verscheide andere roemruchtige Personagen. Doch lees ook van sijn beeld Pausanias, in de Beot.

6. Druyf) Terwijl sijn voornaamste werk in de Akkerbos, en wat daar aan is klevende, bestaat; sijnde naderhand van Virgilius, in die stoffe wonderbaarlijk nagevolgd.

7 de kromme seis sal gemaat werden. Kallimachus naam
 7 sal ceuwig de heele werelt over verbreit werden; wanral
 schort het hem an geest, sijn digt-konst sal volstaan.
 8 9 10 Sofokles grove bas sal althit doordreunen. Aratus sal son
 en man verders. Soolang'er bedrieglijke slaven, straf-
 fte vaders, vuile roffiaen, en smeemde hoeren sul-
 11 12 13 sijn, sal Menander leven. D'onkunstige Ennius, en straf-
 14 dreunende Accius sulen nimmer steruen. Wat ceu fou
 niet wagen van Varro, van 't eerste schip Argo, en de 15
 zee-voogt Jafon, die 'r gulde vlies te Kolchi haalde? De 16
 digten van Lucretius sulen dan verbranden, als de heele 17
 werelt in vlam sal staan. Virgilius harders-kour, Jan- 18 19
 bou, en Enes krijgen sulen geleid werden, soo lang
 Rome als 't hooft des werelts triumfeeren sal. Soo lang
 de min-god sijn geweet van toots en boog handelt, Ti- 20
 bullus, sulen u iuuere minne-digren geleidt werden. 21
 De

7. Kallimachus) Battiades in het Latijn; naamentlijk de soon van Battus, ten tijde van koning Ptolemius, Filadelf; een geesrijke lofsang-schrijver by die van Egipten. Sie Katullus, Martialis, enz.

8. Sofokles) Een groot Treurspeldichter by die van Athenen, ten tijden van Perikles; wiens onnavolgbare hoogdravende roemen Virgilius, 8 Herdersgef. Martialis, 5 B. 31 Snelc. Juuenalis, 6 Berisfd. en onzelbare Andere.

Sijn afbeeldinge ontmoet ons by Fulv. Ursinus, onder de gemelde Hooflterpersonagien.

9. Bas) Cothurnus segt het Latijn; welke is eigenlijk een schoen, leers of broose, de voet en beenen tot aanden kuit bedekkende; van de toneelspeelders in een treurspel gebruke. Tertullianus, van de Schouwspel. 23 H. Plutarchus, in het leven van Nic. Sprekende van Theramenes, enz.

Doch word derwegen, op een verbloemde wijze, voor den hoogen sijl en toon van het Treurspel, by de schrijvers meermaalen gesteld. Virgilius, 8 Herdersgef. Juuenalis, 7 Berisfd. Martialis, 3 B. 20. Snelc. Horatius, Propertius, enz.

10. Aratus) Een puikdichter, afkomstig van Solos, een stad in Cilicien. Schreef van de gelsegenheid, opgang en ondergang der sichtsbaaren sterren en hemellichten. Van welke, behaluen andere, ook Theokritus, in het 6 Herdersgef. Ik vind hem afgebeeld by meergemeldele Spanhemius, op een Gedenkpenning van de Cilicische stad Pompeiopolis.

11. Menander) Een beroemd blijfjeldichter by die van Athenen, ten tijden van koning Ptolemius; die van hem groot werk maakte, en met groote beloften naar Egipten poogde te lokken; Suidas, enz. Wiens vrouwe van Andros, Kamerling, Eigenselsqueller, en Gebroeder, Terentius uit het Grieksch, in het Latijn, lofselijk heeft overgebracht. Sie sijn los by Ovidius, Klaagd. 2 B. 1 D. Propertius, 3 en 4 B. behaluen Aufonius, Statius, enz.

12. Leven) Teweeten door sijne slaaven, als Davus, en Parmeno; vaders, als Demea; roffiaanen, als Sannio; en hoeren, als Bacchis; by Terentius, sijn vertaalter en navolger, vereeuwigd en onsterfelijk.

13. Ennius) Een oud dichter by de Latijnen, oorspronkelijk van Rudie, een stedeken in Kalabrien van Scipio de Afrikaaner so gemind en geacht, dat men sijn beeld van marmere nevens het graf van deesen krijgshehd heeft sien staan. Cicero, in de Red. voor Archias. Val. Maximus, 8 B. 15 H. Sotinus, 7 H. Ovidius, Horatius, Lukretius, enz.

14. Akcius) Een uimeemd doch ruw en hard Treurspeldichter, ten tijde van Decim. Brutus, bygenaamd Kalliaeus. Cicero, in de Red. voor Arch. en in de Br. aan Atik. Quintilianus, enz.

15. Varro) Bygenaamd de Atacner, van Atace, een vlekjen in het Naboneefche Gallien. Brocht uit het Griek in het Latijn over de Vliestogt der Argonauten van Apollonius, de Rhodiener.

16. Jafon) Alonius in het Latijn; wegens sijn vader Eson, van welke 58 pag.

17. Lukretius) Tijdgenoot van Varro en Mark. Tull. Cicero; welke gefchreven heeft van de natuur, en hooflstoffen van alle sichtsbaare en onfichtsbaare fchepselen. Sie Quintilianus, enz.

18. Vlam) Dat het Heel-al naderhand, in sijn laatste gestalt verwisseling, door het vuur verbrand en vernietigd sal worden, bevestigd Lakrantius, van de Gramsch. Gods, 23 H. met een Sibillijnfche Voorspelling. Sie ook Seneka, in sijn Nat. Vraag. 3 B. 28 H. en in de Troostred. aan Martia, 26 H. en eindelijk Ovidius, 1 B. der Herschepp.

19. Virgilius) Der dichteren (ook in alle taalen) hoofl en aanleider; afkomstig van Andes, een onvermard dorpe by de stad Mantua in Italien. Van welkers woorden en stoffe, taal en toon naar waarde niet genoeg kan gefegt worden. Dic met sijn Herdersgefangen de soete Theokritus, met sijn Landgedichten, de selige Hesiodus, en met sijn Enes, de grootsche Homerus verbystreeft en vermind. Die... maar keerenwe ons liever tot de verdere dichteren.

20. Tibullus) Tijdgenoot van Ovidius; een dichter in tedere elegien of treurige minneklachten voorwaar weergadeloor. Van welke Horatius, Quintilianus, enz.

De naam van Gallus, en sijn Lycoris, sal de wijde werlt
 over verbreit werden. Dus sal het digten nog leven, als
 al de steen en ploeg-ijfers metter tijt fullen vergaan sijn.
 Laat Koningen met hun segepralen, en d'oeveis van de
 goutrijke Taag voor digteis swigten: laat 't slegt grau
 lig aan ijdelheid vergapen: de blonde Appollo mij vol
 op digt-vugt inschenken: een mirte-krans, voor kou

beschroomt, bepronk mijn hoofd-hair: en de minnaar
 lees mij vaak in sijn kommerlijk vrijen. De nijs groeit
 in levenden, en sterft als 't lighaam valt. Dan draagt ij-
 der na verdienst, voor nijsbechut, sijn lofweg. Soo sal
 ik, als 't lijkvuur dit lighaam sal verbranden, nog leven,
 en met 't grootste deel altijs roemrugtig siveen.

21. Gallus) *Afkomstig van Friuli, in Italië; minnaar van Ciberis, de vrygemaakte van eenen Volumnius, welke hy, onder de naam van Lycoris in sijn treurdichten, heeft gearjd. Sie van hem Virgilius, 10 Herdersgef.*

22. Taag) *De vermaardste rievier in Spanjen, heden Taio geheeten, spruisende uit den berg Orospeña, en eindelijk in den wester oceaan sich ontlafende. Van sijn goud schrijven Plinius, 4 B. 22 H. Solinus, 26 H. Mela, 3 B. 1 H. Ovidius, 15 B. der Herichep. Katullus, Virgilius, Martialis, Seneca, Silius, Juvenalis, Klaudianus, enz.*

23. Blonde) *Wegens sijn hairen, of liever guldestraalen, des ook χρυσόρου geheeten. Sie 116 pag.*

24. Dichtvocht) *Aquæ Castalæ segt het Latijn; sijnde deselve een springbron aan de voet van den berg Parnas, de Sanggodimen geheilgd. Virgilius, 3 B. der Landged. en in het Lykd. van de Mug. behalven Nonius, Lucianus, en andere.*

Einde van 't eerste Boek.

DE
MINNEDICHTEN
VAN
PUBL. OVIDIUS NASO.

T W E E D E B O E K .

E E R S T E D I C H T .

Dat den dichter, in plaats van den reusenkrig, genootsaakt wierd minnedichten te schrijven.

Dit boekje heb ik Naso, die digter van mijn dartele boeverrijes, in 't water-rijk Peligne geboortig, nevens 't andere mede maakt. Dit laste mij de Min-god ook: weg, weg hier van daan norste fionshoofden, gij dient in dit dartele schoufpiel niet te gapen. Laat die een geile deern voor haar bruidegom lefen, en goentens die eerst beginnen te krol-flaaten. Laat hier uit een jong boift, getroffen met dezelfde fchigten die mij verwonden, erkennen de teekenen van de min daar wij gelijkelijk onder dienen, en, na een wijl verwondrens, seggen: wie mag dien digter mijn min-gevallen foo nau gemelt hebben, die hij galmt. 'K had mij, 'theugt mij nog, verftout, den hemel-krig [reufen-ftrijd] den hondert-handigen Gyas te donderen, (daar toe had ik ftens genoeg) doen lig 't aatrijk ongelukkiglijk fogt te wreken, en den berg Pelius op den Ofla en Olympus 3 4 5
wiert

1. Peligne) Peligni segt het Latijn; welke is een volk in Italien, grenfende aan de Marsen en Samneters; hebbende Sulmo tot haar hoofdstad. Cefar, 1 B. der Burg. Ool. 4 H. Livius, 16 B. 11 H. berucht wegens feer ftechte wijnen. Martialis, 1 B. 27 Sneld. en 14 B. 121 Sneld.

Dit Sulmo was eigentlijk de geboortestad van onfen puikdichter; wel kleen doch waterrijk, en feer gefond. Ovidius, 4 B. der Alm. Minned. 2 B. 16 D. Klaagd. 4 B. 10 D. Pontusk. 4 B. 14 D.

2. Gyas) Gijeset schrijven andere; welke was de foon van Hemel en Aarde, en de broeder van Briareus; een sterke reus met honderd, of liever duifend handen gewaapend. Ovidius, Klaagd. 4 B. 7 D. Joch ook 4 en 5 B. der Alm. Hefiodus, in de Geflacht. der God. Seneka, enz.

3. Pelius) Of Pelion; een berg in Theffalien, leggende aan de Pelagifche zeefttrand, met allerhande foort van boomen genoegeijk bewaffen. Ovidius, 5 B. der Alm. Virgilius, 3 B. der Landged. Statius, 1 B. van d' Achil. Katullus, Va. Flakkus, Cicero, en eindelijk Fedrus, fprekende van het fchip Argo.

4. Ofla) Mele een berg, gelegen op de grenfen van Theffalien: de woonplaats der Centauren of wentspaarden, eerst met den berg Olympus faamengevoegd; tot dat Herkules, der vierie Penkus doorlaate, dezelfde van een deé fcheiden. Seneka, in den Doll. Herk. 2 Bedr. 1 Ton. Diodorus, 4 B. 18 H. Katullus, enz. het geen echter Neptunus word toegefchreven van Herodotus, 7 B. en Klaudians, 2 B. der Schaak.

Deefe bergen warden op malkanderen geflapeld van de reufen, wanneer fy, den hemel beklimmende, het goltendom uit de felve wilden verdrijven. Ovidius, 1 B. der Herfchepp. en 1 B. der Alm. Homeus, 11 B. der Dool. Virgilius, 1 B. der Landged. Horatius, 3 B. 4 Lieggef. Seneka, in den Doll. Herk. 4 Bedr. 1 Ton. en Agamema. 2 Bedr. in de Rey. Sidonius, aan Magn. Felix.

5. Olympus) Een vermaarde berg inffchen Macedonien en Theffalien, foonooz dat felf geen vogel fch borren

wiert gefapelt. Terwijl ik onder handen had de stortregens, donder en blikfem, die Jupiter, tot befchutting van den hemel, op fijn vijand fou neer-fchieten, floot mij mijn matres de deur voor 't hoofd. Daarom liet ik Jupiter met fijn blikfem varen, en den hemel-ftrijd uit mijn gedagten drijven. Vergeeft mij, Jupiter, (want u geveer quam mij hier niet te fta) het fluiten van die deur ontferfte mij meer als uwcn blikfem. ⁶ K behielp mij we-

der met mijn voorig geveer, en bevont dat flem-digt en fagre liederen de harde deur vermurwd. Vaarfen trekken de bloet-verwige man van den hemel, en doen ⁷ de fon te rug deinfen. Door vaarfen barften de flangen, ⁸ en ftrroomen de rievieren te rug na haar bronnen. Door ⁹ vaarfen fprong de deur op, hoe valt die met floten gren-del was geflooten. Wat voordeel had ik gevonden bij 't galmen van Achilles daden, of 't verrigten van Atreus ¹⁰ 11

boven de felve kon verbeffen. Apulejus, in het B. van de god van Sokr, Lukanus, 2 B. van Farf. Klauddius, in het Lof. van Mal. Theod.

Alwaarom de fchrijvers ook dikmaals, met fijn naam den bemel willen beteekenen. Apulejus, in het B. van de Wereld. Ovidius, Minned. 1 B. 2 D.

6 Blikfem) Het geweldig geveer van Jupiter; een konfwerk van Vulkanus; der goden wapenfmid. Virgilius, 8. B. van En. gemeentlijk aan meerfijden, wegens haare drie-voudige werkingen; met drie punten. Virgilius, op de gemeld. pl. Seneka, 2 B. der Natuurl. Vrag. 14 H. Seneka, de Treurspeld. in Herk. op Et. 5 Bedr. in de Rey. en, om haare onmafpoortlijke fnelheid, met vleugelen afgebeeld. Klauddianus, 2 B. van de Schaak. van Proferpina.

Word dikmaals afgeffchilderd in de pooten van een adelaar; fijnle Jupiters trawant en wapendrager. Cicero, in fijn D. van Marius. Virgilius, 5 B. van En. Klauddianus, in de Gild. Oorl. Silius, 10 B. der Panic. Oorl. Statius, 2 B. van Theb. ja fijn woeffter; en derwegen van hem onder de fterrengelapft. Mero, by Natal. Komes, 2 B.

Siet hier drie Keiferlijke Gedenkpenningen, welke 't verhaalde bewaarheden.

Doch, wat deefen adelaar angaat, die is, volgens Elianus (van de Dier. 9 B. 10 H.) van die joot, welke alleen van kruiden leven, en geen bloed of vles van enig gedierte aanroeren.

Hy word hem toegevoegd, om dat de blikfem nooit adelaaren treft of hinderd. Plinius, 2 B. 55 H. of liever, om dat hy, gelijk een gelukkig voortteeken van verwinninge, tot Jupiter quam vlieden, wanneer de felve, fullende de reufen beoorloogen, offerde op het eiland Naxos. Laktantius, 1 B. 11 H.

7. Maan) By de aalouden wierd geloofd dat beffen en tovereffen de maan, met haare befferingen, konden in bloed veranderen; ja felf van den hemel en uit de lucht haalen. Om welk treurig ongemak te verhoeden men by gelegenheid van maanfchwim (want die meenden fy door toverkonf te gefchieden) geduurig op kopere bekken en vaten klopte; op dat het toverfang, door die geraas belet, de maan mooglijk niet mogt ter ooren komen. Tibullus, 1 B. 9 D. Seneka, in Hippolyt. 2 Bedr. 1 Ton en in de Rey. Martialis, 9 B. 30 Snel. Petronius. Horatius, 1 B. 8 Berifpd. Juvenalis, 6 Berifpd. Virgilius, 8 Herdersgef. en 4 B. van En. Ovidius, 4 en 7 B. der Herfchepp. Plutarchus, in Paul. Emil. en in Perikl. en wie niet al?

8. Slangen) Dit geloofd ook Virgilius, 8 Herdersgef. Tibullus, 1 B. 9 D.

9. Rievieren) Siet dit ook by Tibullus, op meergemelde pl.

10. Achilles) Van hem fpraktenwe, 11 en 40 pag. Doch het Latijn noemd hem velox, fnel ter been; welke hoedanigheid hem ook van hem Grieks, by Homer, doorgaans word toegevoegd.

Voormaar een deugd en hoedanigheid van geen gering belangen; terwijl de aalonden, byzonderlijk de Grieken, foo veel werk van de wedflok in hunne fpeelen maakten. Homerus, 23 B. der Il. Virgilius, 5 B. van En. Statius, 6 B. der Theb. en Ovidius, 10 B. der Herfchepp. fprekende van Atalanta.

11. Atreus foonen) Agamemnon en Menelaus, van den eerften is gefegt; 11 pag. van den tweeden 67 pag. en van Atreus, den vader, 39 pag.

12. soonen? Wat dient kost mij hier Ulysses doen, die tien jaar met oorlogen, tien jaar met ontwifwren doorbragt; 13. of Hector, die deertlijk agter aan Achilles wagen gelteukt wiert? Maar een poesle deern, wiens schoonheid 't elkens met digt belooft wern, komt den digter, tot loon van

sijn digt, zelfs aan de hand. Hiervalt groot atbeis-loon, Vaar wel doorlugte helden. U vrichtschap dient mij niet, Kom schoone diertjens, sit voor mij, terwijl ik befig ben met 't schilder werk dat mij de blofende Min-god leent.

12. Uliffes) *Van hem, en sijn tbenjaavrig omswerven, is gesproken in den Inhoud van de 1er pag.*

13. Hector) *Van sijn dood, en deertlijk steepen ronsom Trojes muuren, is gefegt, 2 pag.*

T W E E D E D I C H T.

Aan Bagös, om sijn vrister, die hij oppaste, offer toom te geven.

1 B agös, die de sorg bevolen is van u juffer op te paf-
ge praat met u te wifelen. Gifteren sag ik u juffer span-
2 feeren in de wandel-galerij, daar Belus kroos, vijktig in 't
getal, staat uitgebeel. Soo haast viel 't oog niet, of ik
fond haar mijn knaap met een nagt-reqeust, waar op
sij bedeeft voor apostil gaf: 't mag niet wesen. 'Kvraag-
de waarom? en kreeg tot antwoord: dat gij u justion te kort
in 't sog fat. Wilt gij wijs sijn, oppasser, volgt mijn raat,
en maakt u niet langer hatelijk: want ijder wenst na de
door van die hij vreeft. Haar man is 't stuk ook niet wijs:
want wat baat het dat men soekt te bewaren, 't geen on-
bewaart niets verliest? Maar laat hem 't malle hoofd
in sijn onbesuift minnen volgen, en fig inbedden, dat

mooie waar, die velen behaagt, onbehandelt blijft. Geef
dit dier, wilt gij wel doen, den vrijen sluiktoom. Geef
dat sij u tot belooning vrijheid verchaffe. Wilt gij van haar
sluik-handel mee kennis hebben: foo moet u juffer haar
slaf na d'oogen sien. Sijt gij bechroomt om van 't kai-
dragen kennis te hebben: 'tonveinven staar u vrij. Leest
sij minne-brieven in haar eenigheid: weet quanuis niet
beter of sij quamen van haar moeder. Quam'er een on-
bekend vrient: segtdathij daar na kennis deed. Komt
hij 't min-kooftig lam besoken: weet slegts niet beter
of 't is krank. Hoectel hij wat te lang: laar u dat niet
verdrieten: gij kunt met 't hoofd in de schoot siten
roaken. Doet geen nau onderfoek, water in Iffs
kerk

1. Bagös) *De gesneedene kamerling van sijn vrister.*

*Want ook by de aaloude wierden, onder lieden van vermogen, de jonge maagden van gesneedene en ont-
mante bewaard, en in bunne slaapplaatsen gade gestagen; gelijk dat het woord van eunuchus (van
éυνος, een bed; en ἔχειν, houden en bewaaren; afkomstig) mede is brengende. Siet Terentius, in
sijn gewaande Eunuchus, of Kamerling, 1 Bedr. 2 Ton. Korippus, 3 B. sprekkende van haare ampten
en bedieningen.*

*Byzonderlijk sijn deese gesneedene by die van Persien en Indien in gebruik geweest. Hellenikus, by Do-
natus, over de gemelde pl. van Terent. enz.*

*Siet ook, vander vrouwen ongerogelde geilheid, en leelijk misbruik van deese ontmante kamerlingen,
Juvenalis, 1 en 6 Berispd. Martialis, 6 B. 39 en 67 Sneld. en Andere.*

2. Wandelgallerij) *Tweeten van Apollo, op den Palatijnschen berg, binnen Roomen: aldaar, nevens
sijn tempel en de boekzaal, van de Keiser Augustus geplaatst. Dio, 53 B. Suctonius, 29 H. Ovidius,
Klaagd. 3 B. 1 D. van welke ook gelenken Plinius, 34 B. 3 H. en Andere.*

*Danaï agmen habens, segt het Latijn; om dat de beelden der vijftig dochteren van Danaus hier ge-
steld waaren. Propertius, 2 B. 23 D. Ovidius, Klaagd. op de gemelde pl.*

*Wat nu de dochteren van Danaus aangaat, van deese is gesproken, in den Inhoud van den 14
Br. 70 pag.*

3. Iffs) *Lingera voegt 'er het Latijn by; dewijl het priesterchap van deese Egiptische godin was ken-
nelijk aan een gewaad van wit linnen. Herodotus, 2 B. Apulejus, 2 en 11 B. der Herfchepp. Sucto-
nius, in Oth. 12 H. en in Domitian. 1 H. Seneka, van het Gelukf. Leven, 27 H. Juvenalis, 6 Be-
rispd. Lukanus, 9 en 10 B. van Farf. Martialis, 12 B. 29 Sneld. Ovidius, 1 B. der Herfchepp. Ap-
pianus, 4 B. der Burg. Oorl. en Valer. Maximus, 8 B. 38 H.*

*Behalven dat de priesteren, van meest alle goden, en by alle volken, inlinne klederen uitmunteden. Ti-
bullus. 1 B. 3 D. en 2 B. 1 D. Perffus, 2 Berispd. Lampridius, in Alexandr. Sever. Cicero, 2 B.
van de Wett. Plutarchus, in de 26 Vrag. der Rom. Plinius, 16 B. 44 H. sprekkende van de Dru-
den. Ovidius, 2, 3 en 4 B. der Alm. 3 B. 13 D. der Minned. 3 B. 13 D. der Klaagd. en 12 B.
der Herfchepp.*

kerk fou konnen omgaan. Vrees ook niets, al is zij in schou-
 4 5 burgen. De slaaf, die van 't kaidraan weet, kan hij swij-
 gen, dat immers ligt om doen is, sal doorgaans voor 't
 puilje van 't convent gehouden werden. Dat 's een knaap
 dig 't hart steelt, die 't gaars klein huisje in zijn hand
 sleet, en noit loof of loor krijgt; dits een karel die vrij
 wat te seggen heeft: den anderen bogt zijn maar slegte
 jak-halven. Dit 's een flink, die een leugen om besten wil
 weet te liegen, en met sijn juster saken overwegende be-
 maent dat sij voor goet keurt. Als haar man wel genokt en
 greinsfons getrokken heeft, dan docht hij nog eindelijk 't
 geen sijn vleiend lijf begeert. Maar laat haar somtijts eens
 op u parlementen, drooge tranen schreien, en u beulen
 banthoort noemen. Wijft gij haar daar en tegen iets on-
 der de neus, dat sij veilig kan wederleggen, en smoor
 den lak van haar failen in de doof-pot van opperaapt ver-
 wijt. Soo doende sal u eer en gaargoete geweldig toe-
 nemen: foo doende sult gij in 't kort een vrij man ver-
 den. Gij siet immers wel, dat verklikkers sijere ketenen
 om den hals geklonken, en trouloof klappers in stink-

kerkers geworpen werden. Dat Tantalus na water in 't wa- 6
 ter dorft, en vergeefs na 't ooft hapr 't geen hem boven
 de neus haegt, moet hij sijn lange tong dank weren. Doen 7
 Argus al te siks op 16 paer, sneuwlde hij in de blom
 sijns levens; maar sij wiert een Godin. 'K heb een slaaf 8
 gesien, die blauwe boei-beenen had, om dat hij sijn heer
 tegen 't hart in 't oor ledde, hoe 't wijf gesnuikt had.
 Vrij svaarder straf was hij waard: want die smode tong
 hinderde 't paar wederlijfs. De man quide sig, en
 't wijf kreeg een krak in haar eerbaarheid. 'T verklik-
 ken, geloof mij, is noit man aangenaam: want is 't een
 koelen troever, 't gaat hem niet aan de koude kleeren:
 is 't een rottevangter, hij quijnt om u verklikken. Ook
 kont gij u aanbrengen, al waar 't al klaar, soo ligt niet
 bewijlen; want sij heeft de gunst van haar regter te baar.
 Schoon hij 't voor sijn oogen sag, hiet sij 't liegen: hij
 sal haar gelooven, en sig inbeelden, dat hem 't kervel-
 moes twee voor een deedt sijn. Siet hij sijn matres
 tranooogen, hij sal zelfs mede schreien, en seggen: die
 lang-tong sal van de leepen hebben. Waarom u tegen 100

Aangefien, volgens de leere van Orfeus en Tithagoras, de wolle klederen hnn waaren onbetaamlijk, en daareen verboden; als sijnde de wolle van een doodlichaam, het geen onrein werd gerekend. Plutarchus, in het B. van Isis en Onir. en Apulejus, in sijn Verantw. beide voorwaar opmerkens waardige plaatfen, Pausanias, enz.

Gelijk, om d'selve reden, hunschoenen ook van geen leer (uit een dieren huid bestaande) mogten werden gemaakt. Ovidius, 1 B. der Alman. Servius, enz.

4. Kerk) *Deefe tempel stond, ten tijde van Augustus, buiten Romen; te weeten in het veld van Mars; niet verre van Agrippas Pantheon, en het Ovile of de Septa, Vergaderplaatfen van het Roomfche volk. Martialis, 2 B. 19 Sneld. Jofefus, 7 B. 24 H. van Jerufalems verwoeft. sprekende van de zegepraal der Vespafiaanen.*

Ontrent welke plaats gebeurden veel onbetaamlijke saamenkomsten, suikeryen, overspel, en onteeringen. Juvenalis, 6 Berisfd. enz.

5. Schouwburgen) *In welke de Roomfche jeugd ook malkanderen quam vinden, sien en sprekken. Juvenalis, 6 Berisfd. Ovidius, 1 B. der Vryk. enz.*

Curva noemilse 't Latijn; aangefien sy waaren kroomgeboogen en by naar rond; sijnde de plaats van het spel en de vertooningen een langwerpig vierkant.

Vorders in getalle drie; te weeten, dat van I. Marcellus; van den keiser Augustus geficht tusschen den Tjibey en het Kapitolium, op die plaats, daar men heden het hof van de Sabelli siet. Suetonius, 25 en 44 H. Dio, 54 B. en Plutarchus, in Marcell.

Van deefe spreekten Ovidius, Klaud. 3 B. 1 D. Tacitus, 3 B. 64 H. der Jaarb. Plinius, 7 B. 30 H. Lampridius, in Alexandr. Sever.

II. *Balbus, te weeten de jonge; op het aanraden van Augustus geboud. Dio, 54 B. Suetonius, in Aug. 29 H.*

III. *Pompejus de groote; leggende heden, met sijn onvulligheden, entrent het veld van Flora, onder het hof der Vryfen: Dio, 39 en 63 B. Plutarchus, in Pomp.*

Van deefe laatste schryven ook Suetonius, in Klaud. 11 en 21 H. in Neron. 13 H. Appianus, 2 B. der Burg. Oorl. Plinius, 7 B. 13 H. 33 B. 3 H. en 36 B. 5 en 15 H. Vitruvius, 5 B. 9 H. en Tertullianus, van de Schouffel. enz.

De afbe'dingen van deefe drie vermaare schouplaatfen vind men by Donatus, Laurus, en andere uitgevers der Roomfche Hoofdegebouwen.

6. Tantalus) *Van sijn misdään en straf is gefegt 40 pag.*

7. Argus) *Sie van deesen weehoeder, en bewaarder van het koetjen, of de verschepte Io, 72 pag.*

8. Slaaf) *Dit foort van menschen werd by de aaloude sommijlen (dikwijls ook niet sonder schuld) onmenschelijk gehandeld; sijnde gedwongen haar werk meerendeels geketend af te doen, en met yfer om de bee-*

foo ongelijke partij gekant? krijgt gij den bout op 't hooft, een geestling pakt 'er op. Sij sit op de schoor van haar regter. [man] Wij hebben niet schelms voor, wij komen niet by een om gift-dranken te brouwen, en komen

met geen flikkerent moord-staal in de vuist: maar verfoeken, datwe, met u believen, veisig mogen vrijen. Wat kan 'er redelijker uitkomen, als ons verlok?

beenen te graaven, enz. Plautus, en Terentius, doorgaans, als; in des eersten *Gevang.* 3 Bedr. 4 Ton. en de *Form.* van den tweeden, 2 Bedr. 1 Ton. Juvenalis, 5 *Berispd.* Ovidius, Pontusk. 1 B. 7 D. en Tibullus, 2 B. 7 D. sprekende beide van de hoop, enz.

9. Giftdranken) *Toxica in het Latijn; herkoomende dit woord of van Tógos, een pijl; om dat eenige wilde en woeste volkeren waaren gewoon hunne schichten met vergif te bestrijken.* Seneka, in *Med.* 4 Bedr. 1 Ton. Ovidius, Pontusk. 1 B. 1 D. Virgilius, 9 en 10 B. van En. Justinus, 12 B. 10 H. *enz. of van taxus, een ypenboom; wiens sap ook word geoordeeld vergiftig te sijn van Galenus, Dioskorides, Theophrastus, en Nikander, by Dodoncus, 30 B. 10 H. Siet Lukanus ook 9 B. van Farsl.*

DERDE DICHT.

Aan een gesnedene juffer-oppasser.

Loet! hoe moeit het mij dat gij kappoen, nog man nog wijf, u juffer oppast, die niet kont weren hoe 't Venusspel wederlijts smaakt! Den eerste knaap-lubber hoorde zelfs 't lolmes op sijn isk geproeft te hebben. Gij sout meewaardig en rekkelijck welen om minnaars verlock in te willigen, had gij oit vrooheen een vonkje minnevuur in 't hart gehad. Gij sijt geen man om ruter te warden, nog bequam om krijgs-geweert te handelen. Dat 's manne-bequam. Matig u geen manne-werk aan; maar helpt u juffer Venus standaat voeren. Doet haar heldendienst, dient u van haar vrientchap. Want

raakt gij haar quijt, waar toe sult gij anders bequaam sijn? Sij is immers goeljk van troonie, en jeugdig van gelaat; 't sou jammer sijn, dat dit schoone beeld onbehandeld verschimmelde. Schoon gij gehouden werd voor een fikken oppasser, nog had sij u kunnen bedriegen. Dat vrijer en vrijster eens wierden, blijft niet ongedaan. Maar aangefien 't ons gevoeliger schijnt een proef op u te nemen met smeecken, loo bidden wij om u gunst; terwyl gij nu tijd hebt om u weldaad aan dankbare herten te beteden.

VIERDE DICHT.

Dat hij vrouwvolk van alderbande leeft mint.

Ik sou 't hart niet hebben mijn quade steden en ziel-gebreken met valse verdediging te bewimpelen. 'K beken mijn feilen gaarne, soo dees belidens baten mag, en gamijn belede misdaden dwaaslijk zelfs ophalen. Ik haat 't geen ik genootfaakt wentre beminnen. Helas! hoe swaar valt een pak te dragen, dat gij gaen quijt waart! Want ik ben nog sterk noeg magtig om mijn harts-togten te regeeren. Ik drijf als een lechip in zee op Godts genade. 'T fatsoen van 't geen ik min, is niet eenderhande: hondert-der-lei oorsaken doon mij gedurig minnen. Slaat 'er een dier seug 't gezigt op mijn neder, ik vlam 'er op, en sock daer e. baar lam te bek. uipen. Ontmoet mij een sieve iommel, 'k verlies, om dat sij niet boets is, en hoop geeft van quikken onder 't vliw. Lijkt

sij een houtteklas en onvermurwbaar staak, ik beeld mij in, dat de wilwel goet is, maar dat sij 't diepfinnig ontveint. Sijt gij geleerd en geestig, gij bekoort mij om u uitnemende gaven: sijt gij ruig en lompe, om u eenvoudigheid. Hier een die Kallimachus digten, bij de mijne, boere-deunen noemt, en mij met eer kroont; die heb ik aanstonds lief. Hier darentegen een, die mij en mijn digten voor leuren age, 'k wens dadelijk dat staal eens op mijn dijen te sluit-aarfen. Gaat sij rijffelen langs straat, sij betoovert mij met haar trippelen. Gaat sij soo stijf of sij een spit gelkik had, 't ros sal wel swak warden, als 't wat onder de man gegaan heeft. Dese wens ik, om dat sij lieflijk quceed, en mollig weet na de konst te quinkeleeren, onder 't singe kusjens te ont-die-

1. Gesicht) *Sie, vande neerzestlagen oogogen, en mei eene van de roode wangen, der eerbaaren schoon-belden, Virgilius, 11 B. van En. Val. Flakkus, 7 B. van Argon. Statius, 2 B. van Theb. enz.*

2. Stak) *Sabina amivata, de seden der Sabijnsche vrouwen navolgende, segt het Latijn. Van welke is gesproken, 128 pag.*

3. Kallimachus) *Van dese dichter sie 137 pag.*

4 dieven. Dese knipt met den rappen duim op 't snaar-
 tuig (speelt konning snaarspel) wie zouden foo konstige
 5 handjes konnig niet verrukken? Geene weet geestig te
 dansen en dans gebarde na de maat te maken: om van
 6 mijn selve te swijgen, die door allerlei oorsaken gekit-
 7 telt werde; al sig dit een koelen Hippolytus, 't sou
 aansonds een Priapus werden. Om dat gij soo lank
 sijt, gelijkij gij 'oude heldinnen, en sult niet ligt
 voor een vloo in 't vlas verlooren werden. Dit 's een
 snaar diertje om haar kortheid. Op beide ben ik ver-
 slingeret, kort of lang 't is al mijn gading. Is sij niet
 opgequikt: 'k bedenk hoe veel schoonder sij, opgeschikt,

sou konnen wesen. Is den aap vergult: sij vertoont
 haar gaven. Is 't meisjes blank, saluw, of bruin,
 't scheelt mij niet ik heb 'er belk op. Hangen haar de
 swarte lokken langs den sneeuw-witlen hals: Leda pronkte
 ook met swarte vlegren. Is sij geelhairig: d'orange vleg-
 8 ten mistonden Auroor niet. Ik min al wat mij voor-
 9 komt. Oude trazen of jonge smottolven, 't is al mijn
 gas: dit slag valt schoonder van leest, dat weet hoe
 't sig drajen en swajen moet. Om te besluiten, ik
 vlam op al 't vrouvolk, dat iemand in de geheele stad
 Rome kan beminnen.

4. Duim) *Dat men het snaarspel so wel met de vingeren als met het slagpenneje roerde, bewee-
 sente 110 pag.*

5. Gebarde) *Aanmerkelijk is het dat de aaloude in hunne dansseryen meer hunne ermen als de voeten
 draaiden en bewegden. Ovidius, Vryk. 1 B. en in Minnebaat. Hesiodus, in het Schild van Herk.
 Homerus, 23 B. van Il. Horatius, 2 B. 12 Lierf.*

*En dit danssen was erne der voornaamste plechtigheden, in hunnen godendienste en offerfeesten; voor-
 naamelyk by de Frygiaanen, Joners, Lydiers, en andere Grieken. Prudentius, in het Lof van Ro-
 man. Seneka, in de Troad. 3 Bedr. 3 Ton. en den dollen Herk. 3 Bedr. 3 Ton.*

*Echter was het in de eerste tijden de Romeinen schandelyk en ongeoorloofd. Nepos in, sijn Voorred.
 Cicero, 1 B. van de Plicht. en in de Red. voor Milo. Salustius, in de Katilin. sprekende van Sem-
 pronia. Horatius, 3 B. 6 Lierf.*

*Siet dit danssen op het 72 Marmer, by meergemelde P. S. Bartolus, en op een Grieksche Gedenkpenning
 waardig om hier vertoond te worden.*

6. Hippolytus) *Wiens koelheid en onthoudentheid, ontrent sijn stiefmoer, is alom berucht. Siet den In-
 houd van den vierden Br. 14 pag.*

7. Priapus) *Eigentlijk het weelig kind, en medegezelle van vader Bacchus; in den Hellepont, van
 die van Lampsakus. sijn geboorte stad, voornaamelyk geëerd en aangebeden. Virgilius, Ovidius, Si-
 donius, Petronius, Arnobius, Strabo, Diodorus, Pausanias, en Andere.*

*Doch somwijlen word ook Bacchus voor Priapus, gelijk weder Priapus voor Bacchus aangestien en gevierd.
 Dus ontfangt Bacchus de vsmile bynaam van Orthagoras, by Aristofanes, in de Eccle. of 9 Blyp. Alwaaron
 ook, in den plechtigen ommevang van Ptolemius, Priapus stont nevens Bacchus, op een en den selfden wa-
 gen. Athenius, 5 B.*

*Hy is gesteld om thuiuen en lusthoven te bewaaren, en voor overlaf van dieven te verdeligen; doch met
 wat geille en ontuchtige dreigementen sijn hem deselve doen te rugge drijven, vertoonen ons de dertele en on-
 leesbaare Pripaapgefangen.*

*Hem word van sijn priesterdom een esel geslacht en opgeofferd; gelijk dat een oud stuk Marmer, by Boif-
 sardus, aanwijst, en Ovidius, 1 B. der Alm. de oorzaak daar nevens voegende, met een geestige ver-
 tellinge bevestigt. Ook wel, gelijk aan Bacchus, een bok of geitje, volgens Petronius, in sijn Schimpfch.*

*Hy ontmoet ons by Begerus, op een schoone Segelsteen, willende sijn makker Bacchus overlaf aan-
 doen; gelijk Lucianus daar af gewaagd, in der Goden famenpraak.*

8. Leda) *Van Leda sprakenwe meermalen, als 23 pag. enz.*

9. Auroor) *Van deefje is gesegt 137 pag.*

VYFDE DICHT.

Op *zijn ont-troont meisjes.*

1 **G**een min hoeft mij soo dier te staan (weg liever gepijl-kokerde min-god) dat soo dikwijl mijn beften wens fou sijn, te sterven. Ik wens te sterven, als ik op u failgreep denk, o! deern, geboren om mij sander ophouden te doen quijnen. Ik rook u sluiken niet uit onderschepte minne-brieven, of vereering heimlijk aan u gefonden. Og! of ik u opstreed, dat ik niet bewijfen kost! Helas! waarom heb ik soo regtvaardigen saak tegen u! Gelukkig is hij die sijn lief kloeklijk durft verdedigen, en wiens deern kan seggen: ik heb het niet gedaan. ² T is een onbarmhartigenstiers-kop, en hij geeft sijn jaloufij te nofs den toom, die, door 't overruigen van sijn lief, wraakgierig woed. ³ K heb, og arm! nugteren met mijn eigen oogen, toen gij niet beter wist of ik lag aan tafel bij de wijn en ronkte, u vuiligheid verfpied. ⁴ K heb u over en weer veel stomme staal met 't nippen van de wijnbraan, en knikken, sien slaan. ⁵ T wencken met d'oogen, 't letter trekken met wijn op tafel,

en 't vinger-schrift, speelde geensints de stomaten. Nog vorste ik u sluiktal uit, die iets beduide, dat niet gefien kost werden, bestaande uit vreedme quakken die gij wederijds uit leufen wist wat se bedieden. Als de gasten, van tafel oogerescen, meest vertrokken, en twee of drie beschonke jongelingen nog poft hielden: doe sag ik u, suocp-vink, mond aan jans-kiat spelen; en weet voor seker, dat gij in 't kuffen tong tegen tong schernde. Dat waren kus-knippen, die geen sulter haar-heelen broeder, maar een geile deern haar gretigen minnaar plagt te geven; gelijk geloofij is, dat Febus noit Diana; maast Venus dikwijl haren Maas heeft toegeteren. Toen riep ik: wat hebt gij voor? waarheen met de vreugd, die gij mij verschuld sijt? 'K sal, uit kragte van eigendom, de hand slaan aan mijn goed, [mijn goed naderen] dese vreugd heb ik met u, en gij met mij gemeen: waarom slaat een derde den klau in ons goed? Dus sprak ik, en 't geen mij vorder 't hartfcer leerde snauwen. Maar sij, dus

1. Gepijlkokerde) *Hy word ons vertoonden bescreven somwijlen met een brandende fakkel; doch meestendeels met pijl en boog gewapend; sijnde sijn pijlen van een dubbelen en verscheidenen aart: te weeten, bebbende de kracht en het vermoogen om met de eene liefde en toensinginge, en met de andere haat en afkeer te verwekken.* Tibullus, 2 B. 4 D. Ovidius Minned. 1 B. 10 D. en Herschep. 2 B. enz.

Siet van hem, het geen wy seggen 78 pag. en voeg daar by Theokritus, Bion, Saffo, Mofschus, Anakreon, Hefiodus, Orfeus, Oppianus, het Bloemhof, en andere Grieksche dichters; van welke de Latijnen haare gedachten voor het grootste gedeelte ontfingen.

Wy sullen hem hier vertoonen op een Grieksche Gedenkpenning, meergemelde Goltzius ontleend.

2. Minnebrieven) Tabellæ; bordekens in het Latijn. siet de reden, 54 pag.

3. Lettertrekken) Van het schrijven met wijn op de tafel, is gesproken, 3 pag.

4. Febus) Febus word gebouden niet alleenlijk voor den broeder van Diana; maar ook haar in alle trekken van weesen en gedaante, gelijkende. Klaudianus, 2 B. der Schaak. aangeetrokken by twee schoone Steenen van meergenoemde Begerus, Behalven dat ook selden op eenige plaatsfen de broeder sonder de suster in tempelen is geëerd. Strabo, 16 B. spreekende van Dafne, de schoone en vermaakelijke voorstaf van het Syrische Antiochien; en Andere.

5. Venus) Van de minplegingen van Venus met den wapengod is gesproken, 130 pag.

Men stesfe by malkanderen, op de Keiserlijke Geldmunten, by Oudaan, 52. Taf. 8 Pen. met den titel van VENUS VICTRIX, de verwintler met welk sinnebeeld men geloofde de Keiser te kennen gegeven te heb-

6 dus op de daal betrap en overtuigd, schoon eenschaamte-blos op de wangen: gelijk Anuroor 's morgens de hemel veist: of als een bruid die haar bruidegom voor d'eerste reis in 't oog knijgt: gelijk de roofen gloejen ruffen witte lelijen: en de maan geroofd staat, als haar ruffen door tooverfang weiden in haar koesen belet: of 't Indis evoir, dat 't ljidier vrou-volk karmosijn veist, eer het door ontheid vergeelt. Sulck of diergelijken blos schoor sij op de kaaken, en was noir bij gevalfoo schoon als toen sij 't gegigt na de vloer sloeg, en trok een bedrukte troonje: maar 't flood haar even mooi. Sij dreigde 't hair, foo 't was, en 't was juist geluht, uit 't hood te rukken, en 't aansigt op te krabben. Maar foo haast sig ik dit postuur niet, of mijn kloeke armen slabakten, en mijn lam was door haar wolvoor de wolf bevrijd. Ik, die een foo fel was, bad haar nog van selfs ootmoec-

dig, dat sij mij geen vijfer kusjens geven, als hem. Toen louden 't, sij lagte, en kuste mij foo hareljik, dat daazom selfs den grimmigen Jupiter sijn bliksem uit de vuist sou laten glippen. Ik sorg mijn hart in stuk, dat dien anderen vink foo foete kusjens kreeg, en wensfe wel dat hij uit een andere doos was beregt geweest. Ook was dit trekbecken veel beter als ik u geleerd heb, foo dat gij schijnt wat nieuw bij 't oud geleerd te hebben. 't Staat mij niet aan, dat u kusjens al te foet waren: dat gij u heele tong in mijne, en ik de mijne in u montje stak. Dit is 't alleen niet dat ik beklag: 't moeit mij niet alleen dat gij trek-bekte, schoon mij dat ook moeit: maar dat kusje kost nergens als onder 't lijwaat geleerd werden. Wat meester mag 't wesen die u dit lieflijk kussen leerde?

hebben, dat sy, door de bekoorlijkheden van hunne gemaalimen, eens van een veltocht waaren te huis gehouden; of dat sy uit deselve, nevens haare vrouwen, waaren wedergekoomen.

6. Anuroor) Tithoni coniu in het Latijn. Sie van deefe 18 pag. en haar, 127 pag.

7. Tooverfangen) Hier af is gesproken, 140 pag.

8. Lydier) Menonis in het Latijn, gelijk boven gezegt is.

3. Indisch) Assyrium segt het Latijn; sijnde Indien niet heel verre van Assyrien. Doch dit is, volgens gewoonte der Dichteren, vry wat ruym genomen.

Want wat Assyrien aangaat, dat was een landschap in Afiën, ongelijk van de schrijvers omtrokken en bepaald; aangesien hier Syrien ook onder het selve woord gevoegd. Justinus, 1 B. 1 H. Herodotus, enz. daar weder self Kappadocien word ondergestooken: te weeten ontrent de rivieren Iris en Thermodoon; alwaar de inwoners Leucosyri, de blanke Syriërs, worden genoemd. Hefichius, Apollonius, 3 B. der Argon. Val. Flakkus, 5 B. sprekende van Sinope. Herodotus, enz.

10. Evoir) of elpenbeen, sijnde de tand van een olifant, welk onbesuisf-gedierte, ook by de aalouden, meerendeels wierd gehaald uit Indien. Plinius, 8 B. 2 en; H. deshalven dikmaals naar dat landschap bygenaamd. Ovidius, Klaagd. 4 B. 6 D. enz.

Alwaaron deselve nevens Bacchus somwilen word gevoegd, gelijk een simbeeld van het overheerde Indien; als by voorbeeld in het 53 Marmer by P. S. Bartolus: behalven dat by Trifstanus, op een Penning van keiser Kommodus, vier olifantenden wagen voort trekken; volgens het geen Plinius, op de gemelde plaats, van hem is schrijvende.

11. Bliksem) Trifulca, driewerf gespuwen, word 'er in het Latijn by gevoegd; maar af is gesproken, 20 pag.

12. Tong) Van dit soort van kussen is gezegt, 168 pag.

SESDE DICHT.

Op de doot van sijn papegaai.

3 D e papegaai, een tatewaalster uit Oost-Indien, is gestoroven. Kom digt te graaf, pluim-gediert. Kom, meewardig gevogelt: klopt van druk met de wicken voor de borsten, en krabmet de harde klauwen de tengere

wangen op. Ruktvan rou, in plaats van hair, de verweede vederen uit den kop, en bromt met u kelen, in plaats van trompetten. Wat betreure-queelt gij, Filomela, 4 6

1. Oostindie) Eoi Indi, in het Latijn; dewijl Eos, of liever Hæus, is Aurora of den Dageraat; in het Oosten by de Indiaanen opgaande.

2. Klopt) Van dit kloppen op de borst is gesproken, 50 pag.

3. Krapt) Van het oprabben der wangen, 56 pag.

4. Ruk) Van het hairuittrekken, 51 pag.

5. Trompett) Van de trompett, gebruyt in lijksaatsyen, 64 pag.

6. Filomela) Sie van Filomela, 169 pag.

- 7 la, [magtegaal] 't schendig misdrijf van Tereus? Die treukragt heeft eens lang genoeg geduid. Kom nu in 't fleurlijs van een ongemeene vogel treuren, Prohne 8 [swalu] want 't omkomen van u loon Isis veroorzaakte u wel grooten rou, maar dat 's nu lang vergeten. Treur alle slag van pluim-gediert, dat de vliedende lugt doorvliegt, en gij, insonderheid tortel-duif, z helderinne van dit lijk. Gij leefde altijd seer eendragtig met malkander, en bleef den anderen getrou tot de dood toe. Soo trou Pylades den Focener Orestes den Argief was, soo vasten man had gij, papegaa, soo lang 't ubeuren mogt, aan de tortelduif. Maar wat baat die trou? wat helpt die ongemeene vederverf, en 't geestig klappen? Wat geeft het dat gij mijn matres, die ik uveerde, vemaakende, nu gij, 't paik der vogelen, ongelukkig den geeft gaff? Gij kost met u vederen de brosse smagden verdooven, en had een oranje bek soo glimmende als 't punis root. Ter wereld was geen vogel, die soonklappen kon: soo aardig wist gij de woorden na te lippen; [t te tawalen] door nijt quamt gij om hals. Gij waart geen krijgelder; maar een klapper, en liechebter van rust en vrede. Siet de qualks, die leven nog, schoon sij pluukeeren: misfchien mogen sij daarom wel dikwijf seer oud werden. Gij waart met een kleintje verfadigt, en kost u, uit spreek-gierigheid, tot veel eertens niet verledigen. Noten en slaap-verwekkende mankop-bol was u aas: enkel water wten drank. De gulstige gier leef; die kiekendief seheert nog ringen in delugt; en de kraai, die regen-profeter, rept de snater nog. Nog leef de kraai, een vijandin van de strijdbare Minerva, die ruim neen eenen leef: en dees papegaa, die na-aapfer van mensfe-spraak, mij uit 't eind van de wereld toeten vereering toegefondt, is geflorven. 'T beft wert ongemeenlijk eest ontgriec, en 't quaest gicoc ins onder de hant. Therites, dat mismaakt uitfchot, bleef in 't leven, daar Protefilas deerlijk omquam: en Hector was lang om seep, daarfijn broeders nog leefden. Wat wilk ophalen, hoe hartelijk u mewaardige juffer voor uleven badt, en de wind haar gebeden over zee verfloof? Op de sevenden dag van u fictie, als gij den agfte nietfont te halen, en u chik-godin vast den rokken aigefonnen had, kost gij evenwel u loerien niet laten; maarriep met een beftuurtong nog: sijtgegroet [vaarwel] Corinna. Ontrent den teen van den vreugdend-heuvelhebt gij een donker-fchaduw eiken-bos, wiens vogtige gront alijt begraaft is. Mag men twijfelagtige dingen gelooven: dit 's, segt men, de vertrek-plaats van 't deugftaam gevogelte, daar 't onrein pluim-gediert niet naderen mag.

Hier

7. Tereus] Ismarius segt het Latijn, wegens den berg Ismarus, van welken, 109 pag.

8. Itijs] Van welken mede, 109 pag.

9. Tortelduif] Eigentlijk het sinebeeld van trouw en eendragt; alwaarom, by de aaloude, de versgetroude miedr toegewen't der tortelduiven eendragt. Plinius, 10 B. 34 H. behalven dat, gelijk wy hier, en, in de B. van Saffo aanmerken, insfchen den tortel en den papegaa een bysondere liefde en vriendschap word vernoomen. Siet weder Aristoteles, van de Dier. 7 B.

Dus sienwe in het 70 Marmer van P. S. Bartolus, desen toriel, gedragen onder het vereenigen van twee verloofde.

Hoewel eenige seggen dit een kraai te weesen: welke ook, volgens Elianus, in de Hist. der Dier. 2 B. 9 H. het sinebeeld is van liefde en huwlykstrouw. En hierom vindmen deselve niet alleen op een fraaije Penning van de Keiserinne Domitia; maar ook meermaalen op de Marmer Lijkbussen by Jo. Jak. Boiffardus, in Topog. Rom. gelijk op die van Acilia Tertulla, by Oudaan, ontrent het 85 Taf. van sijn Roomsche Mogentheid.

10. Pylades] De waare boesemvriend van Orestes; en trouwe medegefelle van dien mistroostigen en uisfningen smerver in alle sijne rampen en onbeiden. Welke ook in Taurus sief niet heeft ontfen, aan het barbarisch altaar van Diane, sijn hals voor Orestes aan te bieden. Ovidius, Pontusk. 2 B. 3 D. en 3 B. 2 D. en elders; behalven Seneka, Martialis, en de meeste puiklichters.

11. Vyandin] Siet van deese vogelen haar geklap, Ovidius, 2 B. der Herschepp.

12. Strijdbare] So wel als oorlog en wapen beschermende en bestierende; so gesegt is, 84 pag.

13. Therites] Een wanschikkelijke lompe en onverftandige kabelaar onder de Grieken, voor Trojen; van alle de woesten en krijgsoversten gebaat, en daarom ook van Achilles met een wuifslag gedood. Siet Homerus, 2 B. van Il. Smirneus, 1 B. Juvenalis, 8 Sat. Ovidius, Pontusk. 4 B. 13 D. Lycotron, enz.

14. Protefilas] Phylacides noemt hem het Latijn, wegens de stad Filace. Siet 67 pag.

15. Hektor] Van deese is gesproken, 2 pag.

16. Schikgodin] Van deese Parken of Levensdraad-spinsters sprakeuwe, 59 pag.

17. Vreugdendhevel] Elyfij camp, de Elifeefche velden, in het Latijn. Een afgesonderde plaats; voor de vroomte overledene; met roofoen en allerhande bloemen beplant; alle soort van blijdschap in sijne bewoeneren verwekkende. Homerus, 4 B. der Dool. Virgilius, 6 B. van En. Plutarchus, in sijn Troostred. aan Apollon. en in Sertor. behalven Pindarus, enz. Van eenige gefield in Beotien, een gedeelte van Griekenland. Virgilius, 1 B. der Landged. Weder van eenige in Fenicien; of ten minsten in het oosten. Tibullus, 1 B. 4 D. Propertius, 4 B. 7 D. enz.

- 18 Hier gaan d'onnoofele swanen, en lang-levende Fenix, een slijt eenige vogel in de wereld, in graasduinen.
 19 Hier pronkt de pauw met uitgeftekte vederen, en trekt-
 20 de pikkieke duif met haar geilen offer. Onder dit gros fit de papegaai in 't onderzand woud verwaen, en verrukt het deugtzaam gevogel door sijn spaak tot verwondering. Het lighaam rust in 't graf, een klein graf na advenant het lighaampje, waar op een klein farkje legt met dit graf-schrijfe behou-
 wen:

DAT LOERY WON U GUNST, CORIN, BLYKT UIT
 DIT GRAF,
 ZY LISFTE EEN TAAL, DIE NOIT HET PLUIMGE-
 VOGELT GAF.

18. Fenix) *Deefe schoone doch vreedme vogel seggen sommige ten eenemaal verdricht te sijn; wederom in tegendeel seggen sommige dat sy in Egipten gesien is, ten tijde van Keiser Tiberius. Dio, 58 lib. Tacitus, Jaarb. 6 B. 28 H. of in Arabien, onser Klaudius. Plinius, 10 B. 2 H. en Solinus, 46 H.*

Wat 'er af mag wefen, sy is en blijft het sinnebeeld van Onsterfelijkheid, 500 jaaren ten minsten levende, en emdelijk gelijk als uit haar eigenselven weder verrijfende en voortspruitende. Mela, 3 B. 18 H.

*Weshalven sy ons ook op de keiserlijke Gedenkpenningen ontmoet. Want ik bewaar eene van de jonge Faustina, in welke sy op een kloot rustende word op de hand gedragen; binnen deefe letteren: AETER-
 NITAS, Eeuwigheid.*

*Weder op eene, van keiser Konstans, staat sy mede boven op een kloot, tusschen deefe woorden: FEL-
 TEMP. REPARATIO; Gelukkige herstellinge der tijden. Siet ook Oudaan, in het 61 Tater. alwaar de afbeelding van deesen onsterfelyken vogel de plaatsfen verklaard van Klaudianus, in sijn Sneld. Mar-
 tialis, 5 B. 7 Sneld. Lakrants, Alcinus Avitus, enz.*

19. Pauw) *Junonia avis, in het Latijn: sijnde Jumo gewijden gebeiteld. Fedrus, 3 B. 19 Fab. Juvenalis, 7 Berispd. Martialis, 14 B. 73 Sneld. Klaudianus, tegens Eutrop. 2 B. Elianus, van de Dier. 5 B. 21 H. Abrikus, van der Goden atbeeld. Pausanias, in Korinthe, van de goude pauw, het offergeschenk van keiser Hadrianus, enz. T'zedert sy sijn sjaart met de oogen van Argus heeft vercierd. Siet Ovidius, 1 B. der Herfchepp.*

*Alwaarwaaron men, op de keiserlijke Legpenningen, deefe vogel of aan haar sijde siet staan, als op die van Faustina, Scantilla, enz. of haar wagen trekken, als op die van Antoninus Pius, of ooksom-
 wijlen gelijk een sinnebeeld alleen, sonder deefe goden; als op die van Julia, Titus dochter, Domitia, enz. Siet Angelonus, Trifianus, Patinus, Oudaan; en andere Versaamelaars; uit welke wy boven, 84 pag. eenige hebben vertoond.*

20. Grafschrijfe) *Van welke 73 pag.*

SEVENDE DICHT.

Hy verschoont sig voor sijn vrijster, en verklaart, dat hy haar dienstmaagt niet en mint.

H**e**b ik dan altijt de lever gegeten om t'elkens nieu-
 1 berigtingen te wederleggen? Schoon ik 't pleit door-
 gaans win, 't stoot mij tegen de borst fo dikwijl te hair-
 reepen. Sloeg ik 't oog na 't vrou-volk boven in de
 2 marmer-schon-burgen, gij pik't 'er nit 't grose enige om
 oorfaak van klagt te hebben. Siet mij een blauk [heus]
 3 vrou-mens stillwijgend onder d'oogen, gij drijft, dat die
 stomme troone stillwijgend sluikwenkt. Prees ik een
 deern, gij trekt u hair uit 't hoofd: laak ikse, gij beelt
 u in, dat ik u blauw bloempjes wijs maak. Bloos ik, gij
 segt, dat ik bij u een koelen troover ben: ben ik bleek,
 dat ik quijn door 't minnen van een andere snol. Maar
 ik wenste wel van misdrijf in mijn gewisse overmigd te
 sijn: want misdadigers dragen goets moets de staf, diefe
 verdiende. Nu betigt gij mij sonder slot of reden, en
 wilt sels niet dat u gram'schap klein krijge, om dat gij

van mij alles sonder oordeel geloof. Siet eens op den
 oorigen esel, die beklaglijken arbeider, hoe traag hij
 voort gaat, om dat 't slaan sijn dagelijks broot is. Al
 weer wat nicus, hier wert Cypafis, die geeftige kame-
 nier, betigt, dat hij haar juffers bed ontceert heeft. God
 geef, dat ik beter sinnen hou, foo 't geviel dat mij een
 2 sluikbui over quam, als dat ik mijverloopen fou met een
 slavin te doen te hebben, en geeffel-striemige-vellen te
 3 omaanen? Hier-en-boven was dit u kamener, die gij
 beminde om haar geeftige hulkonst. Hoe! fou ik u
 dienstmaagt, die u fo trou is, dit duiven vergen? Wat
 kost ik soo doende anders verwagten, als, na 't flooten
 van een blauwtje, bij u verklarte te werden? Ik sweer u bij
 Venus, en den boog van haar vlug wigt, dat ik aan dit
 stuk geen schult hebbe.

1. Schouburgen) *Van welke 142 pag.*
 2. Geeffelstriemige) *Van de meedogenloose strafheid aan de slaven en slavinnen gepleegd, is gesproo-
 ken, 52 pag.*
 3. Hulkonst) *Van de konsten ontrent het hoofdhair aangewend, sje 132 pag.*

ACHTSTE DICHT.

Aan Cypassis, kamenier van Corinna.

Cypassis, geestig dier, om 't hooft op duiften derlei wijzen te kappen, maar waardt niemant te hullen als Godinnen: deern, die ik in 't foet flullen bevont geen lijs te zijn, wel dienstig voor 't juffer, maar nog dienstiger voor mij: wie mag ons snoepen verklikt hebben? waar uit heeft Corinna gerooken, dat gij bij mij gellapen hebt? Wieid ik daarom sehamroo? heb ik mij wel ergens mispraat, en eenig teeken van sluikerij gegeven? Ter contrarie heb ik gedreven, dat het geen rechtiche karel is, die zig met een dienstmaagt beluft is te vergripen. Achilles, den Theffalier, verliesde op zijn flavin Hippodamia; Agamemnon op zijn gevange Cassandre. Ik heb geen hand-water bij Agamemnon of Achilles: waarom sou ik 't dan voor sehande rekenen, dat Koningen niet misvoegde? Dan, toen zij u een paar

felle blikjes toeflog, sag ik dat gij soo root wiert als bloet. Hoe veel flouter was ik, die, of 't eens weer te praten quam, eeden swoer bij de groote min-goden, datter niet aan was? Laft-godin, laft dat mijn valfe eeden door de wind over zee verstuiven. Voor welke dienst hooft gij mij, bruinet Cypassis, arbeids-loon te geven, en van daag eens goets laten hebben. Warzijt gij weigerig, ondankbare, en schieldert weder op nieus een vallen bulbak? 't is spuls genoeg, als gij een heer met dienst kont verpligten. Sijt gij soo sot, dat gij mij diemaal togt weigert; dan sal ik den heelen bommel doen nitbreeken, en mijn eige schande aan den dag brengen. Dan sal ik, Cypassis, u juffer verhalen, waar, hoe dikwijjl, op hoe veel en op wat wijzen ik mez u te doen gehad heb.

1. Achilles) Theffalus in het Latijn; als sijnde in Theffalien gebooren, en naderhand over hetfelve heersehende. Sie van hem 11 pag.

2. Hippodamia) Brifeis segt het Latijn. Van deefe sehoone flavinne spreekt den Inhoud van den 3. Brief, 10 pag.

3. Agamemnon) Mycenus dux, in het Latijn. Van welke, sijnde koning van Argos en Mijcenen, 11 pag.

4. Kassandre) Phoebas in het Latijn. Siet de reelen, boven.

5. Zee) Carpathium voegt 'er het Latijn nevens; neemende het bysondere voor het algemeene. Want Karpatus, heden Scarpanto, is een welbekend eiland in de Middellandsche zee, tusschen Rhodus en Kreta, beneden de vaste kust van Karien. Strabo, 10 lib. op het einde. Plinius, 4 lib. 12 cap. Solinus, 2 t. H.

NEGENDE DICHT.

Aan de min-god.

O min-god, noit genoeg op mij gebeten, o wigt, dat onwrikbaar in mijn hart verwortelziet! Waarom quest gij mij? waarom werd ik in mijn leger-vesting verwont, daar ik onder u beleet nooitvoor sehelm uit 't vaandel liep? Waarom branu fakkel, en trefte u boog vrienden? Vyanden vegenderhand te verwinnen sou immers meer roem baren. Wel hoe! genas Achilles, den Theffalier helt, Telefus naderhand niet weder met deseive speer, die hem trost? Een jager zit 't vlugtent wild agter

her: zijn vangst vervolgt hij niet meer, maar maakt al tijt jagt op 't geen hij niet en ving. Wij u overgevelingen en onderdanen voelen de seherpte van u geveer; daar wrevelmoeidige vijanden u flappe boogpees uitjouwen. Wat bar het geweethaakte schigten op blooggebeente bor te schieten? de min lier mij nies overig als een gezamt. Daar zijn immers soo veel minloof-mannen en vrouwen: soekt daar onder stofvan heerlijk segepralen. Had Rome geen geweldige kraegten binnen flades walle

1. Fakkel) Van deefe gelijk mede van de boog is gesprooken, 117 pag.

2. Theffalier) Haemionus, in het Latijn; wgens Emonen, van welke 63 en 66 pag.

3. Telefus) Van wiens afkomst, 44 pag.

Wanneer deefe naderhand de Grieken, naar Trojen trekken, de togt door Misen, sijn koningrijk, wilde beleeten, is hy van Achilles getroffen en gequest. Tot welke quetsuur, volgens gezevene Goufpraak, de seelve spiets moest worden aangewend, welke de quetsing had veroorsaakt.

Dus met den Griek versoend sijnde, is hy door het afgefebrapte roest van gemelde spiets geneesen, in Proptertius, 2 B. 2 D. Seneka, in Troad, 2 Bedr. 2 Ton. Horatius, 7 Tociang. Klaudianus, in de Br.

wallen aangefokt, 't was nog ten hedigen dage met stroohuten betimmerd. Een uitgediende soldaat wert op 't vermeestert landt tot rust geplaat; en afgerent paart in de wei gejaagt; oude schepen in de lange werven ongelegt; en veilig 't stokje van ontflaging verlost, als de swaartschermer-dienst uit is. Soo hoorde ik nu ook, die foo menigen togt onder u beleit heb helpen doen, als een uitgediende rust en slijte te erlangen. Algende mij een God gerust leven sonder minne-plaag, ik sou 't afbidden; foo euvel foeten quaer is een meisjen. Ik weet niet, wat verbraste ruimegheit mij nog gaande maakt, daar ik de min lang sad, en 't kittel-vuur lang quijt ben. Gelijk een hard-beekte paartijn ruiter, die vergeefs den befeverden toom strak op houd, in 't fant weipt; gelijk een rukwind 't vaartuig, dat genoegzaam aan land en in behouden haven is, weer in zee sleept: foo rukt mij dikwijl de wispeltuige minnewind weer te rug, en grijpt de blofende min-god weer sijn oud geweer in de vuilt. Tref mij, wigt, ik sou naaker en weerloos schoone. Hier kontge kraeg op doen, en u kloekheid toonen. Op de-

fen romp snorren nu u schigten van selfs, even of sij geschoren waren: haar eigen pijlkoeker kennende niet beter, als mijn ingewant. Ongelukkig is hij, die heele nagten over kan leggen rouken, en segt, dat den slaap een groote gave is. Maar dwaas, wat is dog den slaap anders als een sifers van de kille dood? Als gij in 't graf legt, hebt gij tijns genoeg om den buik vol te slapen. Laat mij 't bedrieglijk meisjen dan met valfe woorden uitsrijken: 'k sal wi door hoop groot arbeids-loon weg dragen. Laute dan eens lief-koolen, dan kiven, dan ja, dan neen seggen. Dat Mars [de gevegen] wiffelvallig zijn, komt door u, minne-god u schoonvaar neemt in zijn oorlogen een staal na zijn stiefsoon. Gij zijt een lig-draais quikje, lugter als u wickjes, en geeft en neemt ongefadig 't min-vermaak. Maar wilt gij met u schoone moeder mijn gebed verhooren, foo blijft tot mijn doot toe dit hart beheersen. Doe nevens dien de meisjens, dat euvel wispeltuig goetje, onder u rijksstaf bukken: foo doende sult gij in beide kunne ontlag en eerbiedigheit bejagen.

aan den hopman Hadrianus: *waar in hy schijnt te geloven dat Achilles, van jongs op in het geneesen sijn-de afgerecht, met kruiden deesen gequetsten koning heeft hersteld.*

4. Stroohutten) Gelijk noch langen tijd op den Kapitolijnschen berg is geweest de hut van koning Romulus. Aangefien het den priesters was aanbevoelen deselve geduurig met versib stroo te vernieuwen, en dus gelijk als te vereenwigen. Ovidius, 1 en 3 B. des Alm. Sencka, in de Troostred. aan Helvia, 9 H. Makrobios, 1 B. 15 D.

5. Vermeestert) Men was by de Romeinen gewoon de uitgediende en loslijk ontslagene soldaaten eenig saailand toe te voegen, om op het selve in rust en vrede haar verdere leven te verlijten; waar uit ook de meeste woik-plantingen in de wingewesten (by voorbeeld Emerita, nu Merida, in Spanjen) sijn ontstaan. Lukanus, 7 Farsal. Suetonius, in Aug. 13 H. en elders. Sidonius, enz.

6. Aferend) in het Latijn, Carcere liber; vry van de renperken. Waaren de plaatsen in de Circus of renbaan, waar uit de wagens allereerst te voorschijn quamen. Servius (behalven Varro) over de 5 Eneid. Mandra geheeren van de Onbekende, in sijn D. aan Pifo; spreekende van het Schaakb. Met deuren of tralen van de baan afgescheiden. Kapitolinus, in Elagab. Ennius, enz.

7. Schepen) Pinus in het Latijn; aangefien het pijnboombout tot de Scheepsbouw wel eer wierd gebruikt. Sie 76 pag.

8. Stokje) Dit ontgingen van de Keiser, in de ronde Schouburg, de loslijk ontslagene sbermers en kampvechters. Suetonius, in Klaud. 21 H. Horatius, 11 B. 1 Br. Martialis, Schoufp. 29 Sneld. en 3 B. 36 D. Juvenalis, 7 Berisfd. Lampridius, in Kommod. Cicero, en Andere.

Doch ook de soldaaten naar een trouwen en dapperen dienst in de veldtochten. Ovidius, Klaagd. 4 B. 8 D. enz.

THIENDE DICHT.

Aan Grecinus: dat hij op eene tijt twee vrijsters minde.

Cij sijt, Grecija, gij sijt (want 't heugt mij nog) de man, diefelde, dat niemant op eenetijt twee vrijsters kost minnen. Door u seggen ben ik bedroegen; dooru, weerloos gevangen: want siet, ik minne op eene sijt schandelijk twee liefjens. Beide sijn sij schoon, bei-

de sierlijk opgequikt, onfecker wie van haar 't geestigste is. Dese is schoonder als gene, gene is weer schoonder als dese: d'een behaegt mij meer, d'ander staat mij beter aan. 'k ben op dit en dat dier verslingert, even als een schuizen dat door werwelwinden hier en daar ver-
mukt

1. Schuytje) Phafelus, in het Latijn. Eigenlijk een jachtje, welke de welgegoedde in en ontrent haare ho'steden gebruikten; volgens Nonius, spreekende van die van Kampanien.

rake wert. Waarom verdubbel gij, Venus, sonder op-
houden mijn smerten? kost mij een deern niet spels ge-
noeg maken? Waarom loof in 't bos, streden aan 't be-
fiet hemel-welf, en water in zee bebragt? Maar dit 's
evenwel nog beter, als dat ik minloos hangtaarte. Soo
triefden leven wens ik mijn vijanden. Mijn vijanden
wens ik, dat zij alleen mogen slapen, en de leden in 't
ruime bed wijd mogen uitrekken. Mij, wens ik, dat
de min 't loom slapen belet, en niet alleen in mijn bed
laat woelen. Laat mij mijn meisjes vrij plukken en plun-
deren: is'er een niet mijns genoeg, laat er twee konten.
'K fal sterk genoeg voor een paar sijn: mijn tengere le-
den sijn niet kragteloos, wel onvlijtig, maar niet tenu-
loos. 'T voet vermaak fal ook mijn lenden wel stijving

geven. Noit beklagde sich deern, dat ik te ligt voor
't gelt viel. 'K ben dikwijll 's morgens, na dat ik de
voorgaanderagt met darte! mal-spel had doorgebracht,
fris en sterk opgestaan. Gelukkig sijn sij, die in Venus-
kamp verlagen werden. God geef, dat ik soo sterfen
mag. Laat een krijgs-man 't harnas tegens den vijand
aanchieten, en een eeuwig naam met sijn bloetkooopen:
laat een geelugtig koop-man gelt soeken te garen, en,
schip-breuk lijdende, de zee, die hij soo beklauwde,
met sijn mijneedige tong opblabben: *Mij aangaande,
'K wens gelukkig dat Venus spel te werden afgemat; als mijn
tijt daar is, midden in 't werk te sterfen; en dat iemand
die mijn lijk beschreide, mag zeggen: soo liestig hietste
stierhij.*

*Van sulck een snel waartuyg gewaagen Horatius, 3 B. 2 Lierf. Katullus 4 Sneld. sijnde doorgaands kon-
stelyk geschilderd en vercierd. Virgilius, 4 B. der Landged.*

2. Venus) Erycina noemd haar het Latijn, wegens den berg Erix; van welke 106 pag.

3. Sterven) Een seer slechte ja gruwlaame en versoejelijke dood. Doch op die wijse is gesturven (ge-
lijck Textor aanteekend uit Valer. Maximus, 12 B. 12 H.) den onvergelykelijken Lierdichter, by de
Grieken, Pindarus; de diechter Korn. Gallus, en de ridder Tit. Haterius binnen Romem: naar het schryven
van Plinius, 7 B. 54 H. en eendelyk, volgens Jovian. Pontanus, in sijn B. van de Gehoorfsamh. binnen
Barcelona in Spanje, sekere Beltrandus Ferrerius.

By deese geile wensch voegd seer wel een diergelijcke van sekeren loskop in het Grickische Bloemh. welke over-
peinsende de rampzaligheid van het menschelycke leven, woorname Venus en Bacchus voor paarden te gebrui-
ken, om te sneller uit het selve te konnen rijden.

ELFDE DICHT.

Aan sijn vrijster die weg voer.

1 A schip Argo, gesimmet van 't hout dat op Pelions
knuin gehouwen wiert, wees, tot ontflehten der
zeebaren, alderceer quade wegen aan; toen het onver-
2 sige russen de knikbollende Symplegades rotsen 't kost-
3 lijk gulde rams-vlies van Colchi vervoerde. Og! was 't
schip Argo in den grondloofen buik der zee verwolven
gewees: dan had'er na dien niemant den pekelpas meer
overroet! Siethier, Corinna onvliet haar bekende bed,
en huisgenoot, voorhebbende zig op bedrieglijke wegen
te begeben. [op zee.] Waarom fal ik, eilsa! om u-

went wil moeten vreesen voor wester, ooster, scherpe
noorder, en overlauwe suider winden? Gij sult daar nog
steden, nog boschaginen te begapen vinden. D'onred-
elijke zee-plas heeft niet als een blauwe gedaante. In den
buik der zee sult gij ook geen glatte schelpen, nog ge-
verde pikkelten vinden. Dat goetje kont gy op 't dorstig
strand gaan soeken. Spanfbert op 't strand, meisjes,
met u nuancere voelien: soo ver mag 't geen quat:
gaerge verder, gij kicft een gevaarlijke weg. Laat u ook
andere verhalen 't bulderen der druiswinden: wat zee-
streck

1. Argo) Van het Schip Argo, en het hout van den berg Pelion is gesproken, 28 pag.

2. Symplegades) Of Cianeën: van welke knikbebollende rotsen wy spraken, 63 pag.

3. Ramsvlies) Sie van het Gulde vlies, 26 pag.

4. Goetje) Het schijnt dat die liefhebberye, gelijk veel andere, oud en niet van beden of gisteren is.
Want ik vind by Cicero (in sijn 2 B. van de Redenaar) en by Val Maximus, (8 B. 8 H.) dat Publius Sci-
pio Emilianus (ook de Numanijner bygenaamt) met Cajus Lelius, sijn vertrouweling, gewoon was ontrent
de steden Cajeta en Laurent, aan strand te gaanen schelpen en narvelen op te soeken.

En het is aanmerkelijk by Suetonius (46 H.) en Sext. Aur. Viktor, dat de keiser Kaius, toegenaamd
Kainigula, sijn krijgsmagt op den oever ontrent de middelste mond des Rhijs in slagorder geset hebbende,
de soldaaten bevoelen heeft, in plaats van te vechten, schelpen in baare boefemen en heluuten te versaa-
melen; noemende deselve de krijgsbuit des oceaans, waardig om op het Kapitoel, en in het keiserlyk hof,
opgesloten te worden.

Dit is wel een geringe en overlauwe daad, by lieden die al het geene verachten en berispen dat sy
noet

5 firect Scylla, wat Charybdis onveilig maakt: wascherpe
 8 punten de selle bliksem-klippen (Ceraunia) opsteken:
 2 in wat bogt de groote en kleine slijk- en draaifroomen
 schuilen. Laat u dit andere vertellen: maar geloofsvrij,
 't geen u ijder verhaalt: die 't geloof, hoef voor geen
 vlagen te schroomen. Men siet te laat na 't lant om, als
 't meertou los gemaakt, en 't krom schip in de bare zee
 bruist. Den schipper schroomt voor tegenpoedige storm,
 en siet de door soe na als 't water. Soo Triton eens 9
 d'opstuivende baren doer tegen een kletfen, bloe! hoe
 wilt gij als een doode besterven! Dan fulk gij Castr 10
 en Pollux, 't edel stakroos van de vrugbare Leda, om ge-
 nade aanroepen, en seggen: gelukkig is sij, die 't land
 onder de voeten heeft. 'T is veiliger in 't bed te krui-
 len, boekjes te lezen, en op de lier te schrompen. Is 11
 't, dat mijn waarfchouwing bij u wert in de wintgellagen 11
 100

noch kennen noch bestien: maar volmondig geprezen en geroemd by die geene, welke met groote kosten deese nietigheden, aan alle stranden, door de vissers laten opfoeken.

Niettemin worden ook de kammen, schelpen en hoornen strandbeuseferyen geheeten by Apulejus, in sijn Verantwoordinge.

5. Scilla) Van deese is gesproken 63 pag.

6. Charibdis) Sie van deesen draaikolk, 63 pag.

7. Ceraunia) Of Acroceraunia; een hemelhoog en lang uitgestrekt gebergte op de grenzen van Epiëren; op zee siende, alwaar de Jonische en den Hadria samenkomen. Draagt sijn naam van den bliksem, waar mede het dikmaals word getroffen. Strabo, 7 B. Lukanus, 5 Farfal. Horatius, 1 B. 3 Lierf. Ovidius, 15 B. der Herschepp. en Pontusk. 2 B. 6 D. Virgilius, 3 B. van En. baden geheeten Monti della chimera.

8. Draaifroomen) Syrtis segt het Latijn: want dat sijn droogtens en sanckplaaten in de Middellantsche zee, onder de kust van Afrika, ontrent Leptis, Cyrene en Berenice; van de scheepvaarende seer gevreesd en wel sorgvuldig gemijd. Strabo, 17 en (behalven Mela en Plinius) Solinus, 50 H. Salustius, in Jugurth. Lukanus, 9 B. van Farfal. Virgilius, 1 B. van En. Horatius, 2 B. 6 Lierf. en veele Andere.

9. Triton) Van deese alarmmaaker en trompetter spraken we, 34 pag.

10. Kastor) van Kastor en Pollux is gesproken, 80 pag. Leda sidera heeft het Latijn: aangefien sijn, sijnde kinderen van Leda, nevens Helena, haar suster, geplaatst zijn onder de sterren; waarom ze alle drie van de ter zee vaarende worden geerd en aanbedden. Silius, 15 B. der Pun. Oorl.

Doch niet sonder ondersheid; want deese een enige siende sich vertoon, gelooven het Helene, en daarom een quaad voorstellende sterre te sijn; gelijk twee, de gebroedert beteekenende, haar heil en zegen schijnen te beloven. Seneka, in de Natuurl. Vrag. 1 B. 1 H. Plinius 2 B. 37 H. Statius, 3 B. 2 Mengeld.

Alwaarom ook de meeste zeeplaatsen en steden deese godheden ontfien en aanbidden; ja self ook enige van deese Tindarida, neven van Tindarus, of Dioscuri, Jupijns kinderen, haar naam sijn draagende. By voorbeeld: Tindaris, in Sicilien. Cicero, in de Verrin. Strabo, 6 lib. Plinius, 3 B. 8 H. Silius, 14 B. der Pun. Oorl. Dioskuron, in Pontus. Plinius, 6 B. 5 H. Solinus, 25 H. Diofeyron, in Lybiën. Stefanus, in sijn Stedeb. Dioskuron, stad en eiland in de Roode zee. Plinius, 6 B. 18 H. Ptolomeus, 6 B. 15 H. Dioskurias, in Italien, enz. Dus sien we, op de Gedenkenningen van diergelijke zee plaatsen, of haare hoofden, of ten minsten haare hoedekens en muisen, op haar toppunt met een sterre vercierd. Siet hier enige die 't gezegde bewaarheden.

11. Lier) Threjjiam stelt 'er het Latijn nevens, even als in de Br. van Briseïs; te weeten wegens Orfeus, een Thracisch speelder: welke was de soon van Apollo en Kalliope, eene der negen Sanggodinnen. Virgilius, 4 Herdergef. groot meester in de Sterrekunde. Lucianus, in het B. van de Sterck. en soo wonderlijk ervaaren in de speel-en sangkonst, dat hy sel' de boomen en bergen, met alle haare dieren tot sich dede loopen. Ovidius, 10 B. der Herschepp. Martialis, in het B. der Schoupf. 21 Sneld. behalven Virgilius, Manilius, Seneka, en eindelijk een Grieksche Legpenning van Keiser Marcus Aurelius, by Joh. Sambukus. Doch

12. *soo bid ik evenwel, dat Galathea fchep wilgenadig zijn.* Komt dit waarde pand te verongelukkig, 'k wil 't u wijten, Nereus, en Nereus kroos. Gaat dan, mijns gedagtig, om met een voorwind wederom te komen: dan wens ik, dat gij een ftiuwe ftoker in de doeken krijgt: dat den groote Nereus de zee op defe kust doe aantroomen: dat het herwaart aan goe wint fij, en 't water op defe ftrand aankabbele. Datge felfs alleen om wette wind bidden; dan felfs de getwolle fehooten vieren moogt: dat ik 't eerst van 't ftrand 't bekoet fchep weer mag in 't fign krijgen, en feggen; dat komt mijn welvaren in: dat ik u omhelfende, duifent fommelkussens knippen mag. Dan fal ik, om u gelukkige wederkomst, 't beloofde dankoffer flagen; 't gulle fand als fteelbanken fpreien; en d'een of d'ander duin als een tafel dekken. Daar fult gij onder digte glaassens wijn vertellen, hoe na u fchep midden in zee vergaan was: hoe gij nog vervaatlike nagten, nog felle ftorm ontfagt, om weer fpoedig bij mij te komen. Ik fal alles voor waatheid aannemen, al waar 't gelogen. Waaom fou ik mij felfen niet kittelen, dat ik lagte? Dien dag wensfe ik dat mij Lueifer, de helderfte fionker-ftar aan den hooege hemel, hoc eer hoc liever te ruus quam aenligten.

Doch welke verficinge wil feggen dat hy wilde en woefte menfchen, en gelijk halve beeften. heeft konflijkelijk weeten te vermurwen en van aari te verwiffelen. Horatius, in de Dichk. Pausanias, in de Beot.

12. Galatea) *Eene der Nereiden; van welke* 43 pag. *de mimmaareife vanden ongelukkigen Acis.* Ovidius, 13 B. der Herichepp. *Van haar gewaagd* ook Klaudianus, in het Lof van Sercna, fprekende van den rei der zeegoden.

13. Wijten) *Onder de aaloude geloofden eenige dat 'er godheden en oppermagten waaren, fo lang fy fagen dat het haar en de haare welke fy achtinge toedroegen, bleeden, en in een geduurigen welstand bleven.* Martialis, 2 B. 91 Sneld. en 1 B. 1 Sneld. Statius, 1 B. 4 Mengeld.

Maar indien iemand van defelve te ontijdig en buiten verwachtinge quam te verongelukkig of te overlijden, foo ontkenden fy daarelyk alle godheden; ten minften fy befchuldigen defelve van wanorder en onachtfaamheid. Ovidius, 3 B. 8 Minned. Seneka, in Octav. 5 Bedr. 2 Ton. Martialis, 10 B. 61 Sneld, Statius, 5 B. 2 Mengeld.

Ja de goden wierden van deefe gevloekt; hune kerken en altaaren gefteenigd; de beeldenter aarden getrokken, en langs de ftraaten gefteep. Suetonius, in Kalig. 5 H. vertellende de droefheid over Germanicus. Senka, van het Geluk. Leven, 26 H. Arrianus, over Epiketus, 2 B. 22 H. Siet ook Suetonius, in Aug. 16 H. van de wrak over het beeld van Neptunus.

14. Nereus) *Van Nereus is gefproken.* 43 pag. *gelijk ook aen haar van de Nereiden.*

15. Slachten) *Niet alleen aan Neptunus; maar felf ook fomwijlen aan Storm en Omweer.* Cicero, 3 B. van de Nat. der God. Ammianus, 19 B. 2 H. *te weeten voor haar een lam.* Virgilius, 3 B. van En. en Horatius, 10 Toezag.

Doch voor Neptunus een fter. Virgilius, 3 B. van En. Statius, 2 B. van Achill. Makrobius, 3 B. 10 H. Arrianus, 6 B. fprekende van Alexander, werpende, by de mond van den Indus, geflachte ftieren in zee; ter eeren van Neptunus.

16. Wijn) *Lyco, fegt het Latijn; verftaande Bacchus, en neemende voor een faak de telder en voortplanter van een faak.*

Voorfs komt deefe naam van xóiv, los maaken en ontbinden; dewijl de wijn 's menfchen hert en tong, finen en gedachten ontbind, en, gelijk als buiten fong en kommer op vrye voeten fteft.

Doch van alle de bynaamen van Bacchus (die bykans fijn talleloos) meenen we elders meer te feggen. Siet deefe van Lyxus by Horatius, 9 Toez. Propertius, 3 B. 5 D. enz.

17. Lucifer) *Van deefen dag aanbrenger fpreeken we, 89 bl. Doch het Latijn geeft hem hier geen xlengeten, gelijk elders, maar een paard onder het lijf: te weeten gelijk by Tibullus, 1 B. D. en Andere.*

T W A A L F D E D I C H T.

Hy is verheugt om't bekomen van Corinna.

Irans mij 't hoofd, triumf-laurieren. Victorij: Siet hier Corinna op mijn fchoot. Corinna, die door haar man, oppaffer, en valt gefloote deur, foo veelvian- den, bewaart wiert, om door geen kussens be kroopen te mogen werden. Dit s' een victorij, daar bijfondere fegge-

gepraal op paf, als 'er buit, hoeft valt, fonder bloetforten gehaalt wert. Door mijn beleid zijn geen ftecdijns, met lage vefteen en fmalle graagen omringt, ingenomen; maar een meifjen verovert. Toen Troje na een tienjarige belegering overging, hoe fmal viel den lof, die Agamemnon, onder foo veel helden, koft werden toegefchreven? Maar mijn eer raakt mij alleen, fonder dat die eenige foldaten kan werden mee-gedeelt; en mijn loftijdel anderen kan toegefchreven worden. 'K was felis wifheer, foldaat, ruiter, voer-knegt, en vandrig, toen ik

2. Bloedflorten } Want de zegepraal moeft, by de Romeinen, niet al te veel bloed koften. Livius; fprekende van de Gallen, verwonnen door Valerius.

Alwaarom de zegepraal voornaamlijk in de Burgerlyke oorloogen wierd verbygegaan; als in welke geen bloed als dat van Romeinen is gefort.

Dus heeft Sylla niet over Marius en Cinna; C. Antonius over Katilina; Cesar over Pompejus; Octavianus en Antonius over Erutus en Kaffius; Vitellius over Otho; Vefpafianus over Vitellius; en eindelyk Severus over Albinus en Pefcennius, niet gezegepraald. Siet Livius, Suetonius, Val. Maximus, 2 B. 8 H. en de verdere Schryfvers.

3. Troje } Pergama in het Latijn; van welke 36 pag.

4. Thienjarige } Biluftri bello fegt wederom het Latijn. Gelyk in Elis, een deel van Peloponnifus, by de ftad Pifa, ontrent het vijfde jaar, met grooten toeloop, wed/fpeelen wierden gehouden: en wegens deeze fpeelen de tijd van vijf jaaren Olympias wierd genoemd. Even foo wierd te Roomen alle vijf jaaren, met groote plechtigheden van offeren en bidden, deftad geluftreerd, dat is gewijd en gefuivert: en des wegen de gemelde vijftjaarse ruymte luftum geheeten. Ovidius, 4 B. der Alm. fprekende van den jongen Arkas. Martialis, 4 B. 45 Sneld. van den jongen Parthenias.

Vorders gefchiede deeze vijftjaarse fuivering, door de Tuchtmeesters, in het veld van Mars, op alle de burgeren en ingefetenen van Komen, nevens het offeren van een verken, fchaap en stier: het geene deeze plechtigheid gaf de naam van Suovetaurilia. Dionyfius, 4 B. 26 H. Livius, 1 B. 44 H. Feflus, Alkonius, enz.

Sietse verfoond by P. S. Bartolus. in het 17 Marmer, Choul, 326 pag. in een ander: en Paffenrode, Krijshand. 6 B. 4 H. in een ftuk Marmer, genoemen uit de wonderlyke fuil van Trajanus.

5. Agamemnon } Arrides in het Latijn; van welke 11 pag.

6. Vandrig } Dat by de Romeinen geen vliegende vaandelen, of fwaajende wimpels, in haare veldflagen fijn gefen geweest, weetnen uit hunne dichters en gefchichtfchryfvers: by de welke ons ontmoet

I. Een bundel hooi; doch in de allereerste tijden en onder koning Romulus. Ovidius, 3 B. der Alm.

II. Wolf, Everfwijn, Paard, en allerhande Dieren, van Kajus Marius allenskens afgefchaft. Plinius, 10 B. 4 H. Feflus. Vegetius, 3 B. 6 H. Van filver, gelyk alle andere veldteekenen. Plinius, 33 B. 3 H.

III. Een Adelaar, van goud. Dio, 40 B. of filver. Cicero, 2 Red. en Porcius Latro, tegens Katilin. de vlesgelen uitspreidende, en een bliksem mer fijn klauwen vast houdende. Dio, 43 B. gedragen op eers fpiets. Florus, 4 B. 12 H. behalven Suetonius, Silius, Klaudianus, enz.

IV. Een Rechterhand. Siet, by Spanhemius, behalven de 5 Penning van Oudaans 89 Taf. Tacitus, 16 Gefchichtb. 45 H.

V. Een ronde bol; volgens Ifidorus, 18 B. 3 H. fprekende van den keifer Auguftus; en de 10 Penning van Oudaans 109 Taf.

VI. Draco, of liever, van purper gewevene, slang; in de legers fo laat eerst gefen, dat voor de tijd van Konftantinus van defelven niemand gewaagd. Siet Ammianus 16 B. 5 H. Klaudianus, van het 3 en 6 Burg. van Honorius; en in het 2 B. tegens Rufin. Sidonius, in het 5 D. op keifer Maiorian. en de Marmers van Trajanus eerefuil.

VII. Labarum (het geene Stewechius op de Legpenningjes, der Konftantijnen, aanfag voor het huijzen, ende kas vanden adelaar) een vierkante wimpel, geteekend met de naam van Chriftus, en des van boogen waarde, en groot ontfag in het beir. Prudentius, 1 D. tegens Symm. Paul. Diakonus, 11 B. Sozomenus, enz.

Het ontmoet ons op de meeste Penningen der keifern na Konftantinus, in de rechterhand der vorften, of alleen overend staande tuffchen twee krijgsknechten. Siet Oudaan, 109 Taf. behalven Choul, enz.

Hoewel men niet kan ontkennen dat fy (zonder gemelde naam) ook gevonden werden by Goltzius, op de Bur-

- 7 ik dese victorij bevoeg. Ook diende mij de fortuin niet bij geval: maar 'k won de zegepraal door kloek beleid. *K verloor ook geen nieuwe krijgs-wond; want was Helena niet gefchaakt geweest, Europa had tegen Asia 't hart niet aangefchooten. Een vroumens [Hippodamia] was d'oorzaak, dat de woefte Lapithen tegen de menspaarden over 't maal schandelijk plukhaidden. Een vroumens [Lavinia] was d'oorzaak, regvaardige Latinus, dat

Burgermeesterlijke Gedenkpenningen, ontrent het jaar van Rome 593. Ondertusschen ziebik eenige Veldtekenen vertoont.

7. Fortuin) De vermogenafte onder de godheden der aloude; en heerschende, so te water als te lande. Horatius, 1 B. 35 Lierf. Voerende dus in de rechterhand een fruythoorn. Pautanias, in de Achaïsch. Prudentius, 1 B. tegens Symn. Petronius, in meergemeld B. en in ae slinker het roer van een schip. Laetantius, 3 B. 27 H. Galenus, in het B. der Aauraad.

Haar krachts en mogenheid achte men so groot, dat, al het geene de Vorsten in de krijgstochten uitvoerden, haar alleen werd toegeschreven. Klaudianus, in het B. van de Guld. oord. Mamertius, in het lof van keiser Maximiaan. Cicero in de Reden, voor Marcell. enz.

Alwaar om sy ook in de binnenkameren en slaapsaletten der keiseren wierd geplaatst. Kapitolinus, in Antonin. en in Markus.

Siet haare bynaamen by Plutarchus, in het B. van de Fort. der Rom. en Oudaan, by sijn 56 Taf. uit welke wy de volgende twee tot ons oogmerk uitgekoosen hebben.

18. Zegepraal) Triumphus in het Latijn, sijnde het ook de bynaam van Bacchus; de allereerste zegepraalder, gelijk wy seggen 119 pag.

Alwaarom, volgens Pighius, op de Burgermeesterlijke Gedenkpenningen, by Goltzius, word gesien, niet Roome, maar Triumphus, met een gewiechten helm vercierd.

9. Helena) Tijndaris in het Latijn: van welke in den Inhoud van den 15 en 16 Br. 74 en volg. pag.

10. Hippodamia) Sie 86 pag.

11. Lapithen) Vandeeze sprekenwe elders.

12. Lavinia) Dochter van koning Latinus en Amata, eerst wel verloofd aan Turnus; doch naderhand, op het aanvaarden van de godspreek van Faunus, gegeven aan een vreemdeling, te weeten aan den Frygiaanschen Eneas. Waar uit tusschen deesen en Turnus, een bloedigen oorlog is ontstann; welke niet als met de dood van den laatsen een eind genoomen heeft? Virgilius, 7 en volg. B. van En.

Deese Lavinia, na de dood van Eneas, beswangerd overblijvende, en de trotsheid van Askanius haar stieffoon vreesende, heeft de vlucht genoomen naar de bosschen; alwaar se by den berder Tirribenus, een soon, Sylvius geheeten, heeft ter wereld gebrocht. Mifeus, in het 13 B. van den En. Dionysius, 1 B. 60 en volg. H.

23 de Trojanen andermaal in u Koninkrijk oorloogden. 'T vrouwvolk was d'oorfaak, dat de Sabijne schoonvaders de Komcinen vijandig aantasten, toen Rome pas getigt was. Ik heb hieren om haar witte vaars sien floot-kop-

pen, te brusker om dat de vaars 't kampen beschoude. Soo heeft mij de min-god nevens andere, maar mij sonder lijfsgevaar, zijn krijgs-banier op den vijand doen aanvoeren.

13. Sabijnsche) Siet van deesen oorlog tusschen de Romeinen ende Sabijnen, dat is, tusschen de schoonoonen en hume schoon-vaders, door het tusschenkomen der vrouwen geëindigd en geeffend; Plutarchus, in het leven van Romul. Dionysius, 2 B. 1 H. en Ovidius, 3 B. der Alm.

DARTHIENDE DICHT.

Aan Isis, om Corinna in den arbeid by te staan.

T'wijl Corinna de gefette vrugt soekt af te setten, leit sij afgeflooft in levens gevaar. Sij geeft mij reden van stoomis, om datse soo gevaarlijken stuk werks buren mijn kennis onderstaan heeft: maar mijn vrees verdriest de stoomis. Evenwel wierd sij of bij mij swanger, of ik beedent mij in. Ik geloof dikwijl iets, dat gebeurlijk is. Isis, die in Patetonic, 'twelig land

1, Isis) Van Isis is gesproken 72 en 128 pag. Haar word mede de geneeskunst toegeeschreven. Tibullus, 1 B. 3 D. sprekende van haar opgehangene kerkbeloften.

Ook bysonderlijk het besorgen en gelukkig verlossen der kraamvrouwen. Ovidius, 9 B. der Herschepp. sprekende van Telethusa. Siet ook Dionorus, 1 B. 25 H.

En wat wonder, terwijl men ook van haar is maakende, dan Juno, en dan eens weder Diana; beide mede van de kramende aangeropen, gelijk is gezegt, 56 pag. ja liever eene die, alles sijnde, was, is, en sal sin; volgens een dwaas geschrift, by Plutarchus, in het B. van Isis en Osir. Doch sie Diodorus, 1 B. 27 H. en Apulejus, 11 B. der Herschepp.

Op de Keiserlyke Legpenningen komt sy ons meerendeels voor, met beide haar handen een seil uitsprekende; nademaal sy ook over de zee gebied. Statius, Meng. 3 B. 2 D. Pelagja deswegen geheeten. Pausanias in de Korinth. 2 B. hebbende ook selver het zeil uitgevonden, in het zoeken van haar soen. Higinius, 277 Vertell. enz. alwaarom, haar ter eeren, een geheiligd schip op haaren feestdag word omgedragen. Apulejus, 11 B. der Herschepp. Aufonius, in het D. van de Feestdagen der Romcinen. Kalliodorus. 4 B. 17 Br.

En hier uit komt voort, dat de goden, gelijk sy by de Grieken op wagens worden afgebeeld, by die van Egipten doorgaans in schepen worden vertoond. Plutarchus, in aangerokken B. van Isis en Osir.

Doch op deese wijze siet men Isis op de gemelde Geldmunten.

2. Patetonic) Een stad in Marmarika, een deel van Afrika, tusschen Apollonia en Alexandrien. Strabo. 17 B. Mela, Plinius, enz.

3 4 5 land van Canops, Memfis, het dadelrijk Faros, en in | zijn water door seven strotten in zee braakt; 7k bid u ,
de geheele Janitreeck gedient word, daat de suel-stroo- | om u rinkelbommen, om t'aanbidlijk hooft van Anubis,
6 mende Nijl, weder in sijn breede stroomgraft gefakt, | (o

3. Canops) Een stad in Egipten; so geheeten naar den Amikleefchen Kanopus, stierman van vorst Menelaus, aldaar door een slangebeet omgekomen, en ter aarden besteld. Strabo, 17 B. Mela, Plinius, Solinus, Ammianus, enz.

Van haarer burgeren welde en dertelheid speeken Juvenalis 6 en 15 Berispd. Statius, Mengel. 3 B. 2 D. Doch anders is ook Kanopus een godheid by de Egiptenaaren; te weeten de gemelde opperstierman, aldaar vergodet. Ruffinus, Keik. Geschied. 11 B. 26. H. spreekende van de strijd tuschen de Chaldeen en Egiptenaars, wegens de grootmogentheid van haare goden. het Vuur en het Water.

Siet hem hier afgebeeld (Boiffardus vertoond hem ook geestig, onder sijn oude Marmers) genomen uit een Egiptische Legpenning van keiser Trajanus.

4. Memfis) Een stad in Egipten, heden niet in weesen, tegen over Babilon, aande Delta; dat is, het drie-hoekig uitspreiden van de Nijl. Strabo, 17 B. Mela, 1 B. 9 H. Plinius, enz.

Berucht wegens het papier; een watergewas, waar op men plag te schrijven. Martialis, 13 B. 1 en 38 Snelc. Lukanus, 4 Pharf. Apulejus, Plinius, enz.

Doch voornaamlyk wegens de hemelhooge Piramiden of grafvaalden; aldaar heden noch te sien. Martialis, in het B. van de Schouwsp. 1 D. Plinius, 36 B. 12 H. Diodorus, 1 B. 16 en volg. H. Herodotus, en Andere.

5. Faros) Een eiland van Egipten, leggende in de Kanopische mond van den Nijl. Homerus, 4 B. der Dool. Ammianus, 22 B. 16 H. geheet aan de stad Alexandryen. Lukanus, 10 B. van Farf. Mela, 3 B. 17 H. Cesar, van den Burg. oof. 3 B. 21 H. Strabo, 17 B.

Op dit eiland stond weleer een hooge toorn van marmer, gebouwd uit last van koning Ptolemeus, de Filadelf, door Sofratus de Gnydier. Strabo, en de reeds genoemde, in welke des nachts meerde vuur gemaakt, om de scheepvaarende op de zee te lichten, en haar loop te doen volvoeren: na welke ook alle vuurbaakens en wachstoores aan zee worden Phari genoemd, Statius. Meng. 3 B. 5 B. Siet sulc eene by Goltzius, in Griekenl. 24 Taf. op een P. van Torone.

Dadelrijk word hier het eiland bygenaamd, wegens de veelheid der palmboomen, waar mede sy (doch ook geheel Egipten, is verciert. Strabo, 17 B. Plinius, 13 B. 4 H. Theofraustus, 2 B. 8 H.

Het geene de seergemeene kopere Penning (sijnde ook onder de mijne) van de Nemaufische volkplantinge, bevestigd; waar op een Egiptische Krokodill aan een palmboom met een keten is vast geklonken.

9. Nyl) Van welke 73 pag. Doch die meer van sijn eigenschappen begeert te weten, lees de Wonderen des Nyls, van Frid. Wendelinus.

7. Rinkelbommen) Sifra in het Latijn: geen bom of tympanum, maar eer een ratel, die men doorgaands siet gedragen van Isis, Anubis, en andere Egiptische godheden. Virgilius, in het 8 B. van En. spreekende van Koningin Kleopatra. Juvenalis, 13 Berispd. spreekende van Isis; behalven Martialis, Statius, Propertius, Manilius, en veele Andere.

Tolgens Apulejus (in het 11 B. der Herschepp.) was sy van koper, silver, goud; bestaande uit drie of vier rijjes, gestoken door een ei-rondering; welke geschild sijnde een naar en treurig geraas maakten. Lukanus, 8 B. van Farfal. en wel met voordacht, om dat der Egiptenaaren meerde seften doods en rouwig waaren. Jul. Firmikus, in het B. der Dwaal. Laktantius, 1 B. 21 H. behalven Plutarchus, enz. of liever om het getjenter der smaluwen na te bootsen; terwijl sy seggen dat Isis in een swalume is veranderd, om de dood van Cfris te voeglijker te betreuren. Minuc. Felix, in Octav. by Laur. Pignorius.

8. Anubis) Een Hond, in wiens gedaante by die van Egipten, Mercurius wierd verciert (en als dan

8 9 so gaan gij had dat de godvrucht Osiris u ingevoerde Gods- mede omging : keert u vriendlijk aanfigt herwaarts , en
10 dientien altijd in waarde heelt , de slang traag om u heilig- spaart twee zielen in een ; want gij kont mijn matres,
11 dommen kroop , en de gehoorden Apis in u keekstaaten } en sij mij , 't leven geven. Dikwijl heeft u innumers op
u hei-

Herm-annibis geheeten.) Plutarclus , in het B. van Is. en Osir. Apulejus , 1 B. van gemelde Herfchepp. Virgilius , 8 B. van En. Juvenalis , 6 Berisfd. Lukanus , 8 B. van Farf. Strabo , 9 B. Ovidius , 9 B. der Herfchepp. Propertius , en Andre.

Aangefien Mercurius is de god der welfprekenheid , vernuft , geest en fchrandereid ; en ook een hond met vernuft , om fo te seggen , byzonder is begaast. Servius , over den En. , of liever om dat by Isis , naar Egipten fch begevende , is voorgefommen. Lucianus in het Zee-Gefprek van de Suyde en Weftewind. Of ook (gelijk Diodorus , 1 B. 18 H. wil) omdat by die gedaante voerd , terwijl hy een fchild van bondeleer plag te dragen.

Men vind hem afgebeeld , dan met een rinkel tuyg , en dan weder met een vredeftaf , by de Keizerlijke Legpenningen by Oudaan , 46 Taf. 232 pag. Triftanus , enz. gelijk ook op een mooi Maimer by Boiffardus.

9. Osiris) Eigenlijk de Son. Siet Plutarclus in het B. van Is. en Osir. doch by welke by mede word genomen voor de Nijl , of het Water ; gelijk men door Isis Egipten , of het Aardrijk (en daarom in het fwarz gekleed) beteekent. Macrobius , 2 B. 20 H. Servius , enz. word echter mecrendeels genomen voor de foon van an Isis , welke de Egiptenaaren leerde de akkerbou. Tibullus , 1 B. 7 D. die hem deswegen ter eeuwiger bebegenis onder de Goden fteden ; na dat by van fijn broeder Tifon was vermoord , en deerlijk mishandelt. Diodorus , 1 B. 21 H.

Sijn rouwig feest beftaat hier in , dat men (gelijk fijn moeder Isis) hem verliest , eenige daagen foekt , en eindelijk , na veel krijten en fchreuwen , met groote vreugde wedervind. Lukanus 8 B. van Farf. Juvenalis 8 Berisfd. Minut. Felix en Laktantius , op boven gemelde plaatsen.

Dus , even gelijk het feest van Adonis , by die van Fenicie ; welke ook de dood van deefen jongeling met een algemeener rouw , misbaar , en jammerlucht eens dag betreuen , en daar op , des anderen daags over fijn berien en fch verbeugen. Theokritus , 15 Herdersgef. Lucianus van de Syriſche Godin. Ammianus , 22 B. 10 H. Plutarclus , in Alcibiad. en in Nicias.

10. Slang) Welke het hoofd van Isis is kroonende , by Val. Flakkus , 4 B. der Vlieft. en Elianus , van de Dier. 10 B. 31 H.

Behalven dat de Egiptenaaren ook andere godheden met deefe dieren kroonen. Horapollo , van de Heilige Sinneb. 1 B. 1 H. zelf deefe kruypende gedrochtsens heiligende en aanbiddende. Herodotus , 2 B. 72 H. Elianus , in gemeld werk , 11 B. 17 H. Siet ook Eusebius. 1 B. fijnen Bereiding. Diodorus Sikulus , enz. 1 Sulk een kruis van flangen kreeg Bacchus ook om fijn hoofd , fo rashy quam ter wereld ; volgens Euripides , in Bacch. Treurf. Nonnus , enz.

Alwaaron fch de wijnpaapinnen , in haare plechtige ommeengangen , ook met deefelve mooi maakten. Horatius , 2 B. 19 Lierf. Katullus , 65 D. Arnobius , 5 B. Klemens , de Alexandryner , in fijn Protrept.

Ik vindfe , dus opgefchikt , by Oudaan , opeen Keizerlijke Legpenning , in het 50 Taf.

11. Apis) Eigenlijk bovengemelde Osiris , onder de gedaante van een os aangebeden. Cicero , van de Nar. der God. 1 B. Lukanus , 8 en 6 B. van Farf. Tibullus , 1 B. 8 D.

Sijnde dit heeft een fmebeeld van den akkerbou , door hem , fo gefegt is , ondekt en aangemeefen. Athecnagoras , in fijn Red. voor de Chrift.

Van fijn opfoeken , vinden en ontfangen , gelijk van fijn gedaante , merken en kenteekenen , fiet Herodotus 73 B. Diodorus , 1 B. 85 H. enz. en met een fijn afbeeldinge opeen Penning van keifer Julianus , by Oudaan , in fijn 46 Taf. van welke ook Sokrates gedenkt , in fijn Kerk. Gefchied.

Deefe gehoornde god wierd eens moetwillig doorfteeken van de Perfiſche koning Kambifes , volgens het verhaal van Herodotus , 3 B.

En wederom van een anderen koning Ochus ; doch deefe wierd wederom van fijn kamerling , sijnde een Egiptenaar , omgebracht en de katten voorgeworpen. Juift om door dat gedierte , aan Isis geheiligd , het ongelijk , Isis door de moord van Apis aangedaan , goddienftelijk te wreken.

- 12 u heilige dagen gedient, ter plaatse daar u gefneide priesters de hoofden u ter eeren met laurier bekransfen. En
 13 gij, Juno Lucina, die u ontfemr om fwangere vrouwen, die 't blind pak dik en traag maakt, kom u genade verleen, en mijn gebed goedertier verhooren: want sij is wel waart om door u gunst 't leven te behouden. Ik fal u zelfs met dese handen, in wit gewaht, reukoffer op u berookte autars toebrengen, en mijn beloofde offergaven aan u voeten leggen, daar bij volgende dit opschrift: *Dit schenkt NASO om de behouwenis van CORINNA*; geef mij maar stof tot offergaven en opschrift. Maar foo 't anders bestan mag, dat ik u in foo goede vrees een les geve, Corinna, waagt in toekomende foo kampelen gevegt nooit meer.

12. Priesters) Gallica turma *zegt het Latijn*; verstaande de Galli, priestesteren van der goden moeder of Cybele (doch met eene van Isis) welke in Frygen uit de riviere Gallus hebbende gedronken, tot sekere delligheid sijnde verwoerd, sich selven ontmanden met een mes. Juvenalis, 2 Berisp. Martialis, 3 B. 24. Snel. Klaudianus, tegens Eutrop. Petronius, enz. of wel meest met een potscherf van Samische aarde. Martialis, 3 B. 8. H. Juvenalis, 6 Berisp. Plinius, 35; 12. Ovidius, 4 B. der Alman. enz.

Eindelijk hadden se ook in haar dulle plechtigheden en ommevangen de gewoonte van het hoofd ijslijk te schudden en omdraaijen. Lukanus 1 B. van Farf. even als de Menaden, Thyaden, Bassarides, Eleides, en andere Bacchanten, van welke Ovidius, 3 B. der Herischepp. Katullus, in meermaalen aange-trokken 65 D. Tacitus, Jaarb. 11 B. 31 H. spreekende van de Vorstinne Messalina. Siet ook boven 15 pag.

13. Juno) Ilithya in het Latijn; gelijk haar ook dus noemen Horatius, in het Eeuwgefang; Ovidius, 4 B. der Herischepp. enz. Sie vandeese Juno, 56 pag.

13. Reukoffer) Het alleroufste gebruik van offeren, was alleenlijk $\Theta\acute{\epsilon}\omega\upsilon$ rooken; van welke afkomst thus, wijrook; als of men seide sacer fumus. Synelius, 7 Lofgef. van de Magi of Wijfen. Naderhand is dit woord ook gebruikt in bet offeren en opdragen van allerhande saaken, vruchten, enz. Eindelijk ook in het slachten der beesten. Porfirius, 2 B. van de Onthoudeheid der Gediert.

Doch siet van de wijrook boven, 68 pag.

14. Wit) Want gelijk het kleed der priestesteren was van linnen en wit, gelijk 141 pag. is gesegt, so was ook dat van die het offeren aanging, of ten minsten bywoonden, wit en blinkend. Tibullus, 1 B. 3 D. Per-fius, 2 Berisp. Ovidius, 2, 3 en 4 B. des Alm. 10 B. der Herischep. en Klaagd. 3 B. 13 D. Lampridius, in Alexandr.

15. Voeten) Ter nederzittende beelden van de goden; aan wiens knyende aloude ook waaren gewoon hunne beelden en beloften met was vast te plakken. Juvenalis, 10 Berisp.

Synle de knyen het smebeeld van ontfeming en mededoogen. Plinius, 11 B. 45 H. en deswegen ook van de biddende omvangen en omhelft. Seneka, in Med. 2 Bedr. 2 Ton. en in de Troad. 3 Bedr. 2 Ton. Vir-gilius, 3 en 10 B. van En. Klaudianus van de Schaak, 1 B. spreekende van de Parken, en veel Ander.

VEERTHIENDE DICHT.

Aan sijn vrijster, om dat sy haar vrugt afsette.

Wat helpt het, dat 't vrou-volk, krijg-vrij, sig uit den oorlog hour, en niet en volgt den brusen trein der gemaanschilde Amazonen, als sij buiten gevegt door haar eigen wapens gequetst werden, en rukkeloos geweer in de vuist grijpen, om haar selven te vernielen? Die alderceest de vrugt leerde afsetten, hoor-

1. Gemaaanschild) Van de Amazonen en haare wapenen, is gesproken, 19 pag.

Doch haar schild, pelta doorgaans geheeten, was een halve maan verbeeldende. Virgilius, 1 en 11 B. van En. Sen. 1, in Hip. 2. Bedr. 1 Ton. Kapella, 6 B. spreekende van Italian. Q. Snuirneus, spreekende van Penthaflca. Plutarchus, in Numa; Dionysius, 2 B. 72 H. beide spreekende van de Hemel-schilden.

Andere evenwel meenen dat sy geleek een blad van veil of klimop; andere weder dat se ruitgewijs vierhant waer. Siet Pollux, Pausanias, Suidas, en Plutarchus, by boven aangerokkene Petitus.

2. Bloed-

hoorde na verdienst door haar eige moord-geweer
 2 omgekomen te zijn. Hoena vint gij goet een heerlijk bloed-
 bad te maken, om de schandelijke dragtrimpels uit
 den buik te houden? Bij alden de moeders in voortij-
 den dit in 't werk hadden willen stellen, foo waar het
 3 menslijk gellage moorddadig uitgeroet geweest: soo was
 'er een ander Deukalion op te speuren geweest, om met
 't werpen van steenen over 't hoofd d'uitgeslorve werelt
 op nieuw met mens-faat te bekijken. Wie foon Priamus
 rijk verdelgt hebben, foon Theris, de zeegodin, haar
 4 vrugt (Achilles) gelijk sij was verpligt, niet had willen
 dragen? Had Ilia haar twelingen in den fwangeren buik
 5 vermoort, foo was Romulus, den bouwer van dees
 6 heerfende ftad, omgekomen geweest. Had Venus Enes
 7 in haar ingewant verbrodt, foo waren noit Cefars in de
 werelt geweest. Had u moeder 't felve werk willen doen,
 dat gij doet, foo waart gij, Corinna, hoe fchoon gij

kost gebooren werden, vermorft geweest. Was mijn
 moeder een brodder geweest, ik had noit 's hemelsligt
 anchour, daar ik beter door 't minnen had konnen
 omkomen. Waarom fure druiuen van een weldragende
 wijnftok, en onrijp ooft doldrifig van 't geboomt
 gerukt? Laat de gefette vrugt groejen, en, rijp zijnde,
 van felfs af-fchieten: een levende vrugt is immers een
 grooten loon voor een wij dragens. Wat doorgriefte
 u eigen ingewand, en vergeeft zijlijk het ongeboorne?
 Men fwart Medea om haar kinder-moorden, en Prochne
 9 om 't ombrengen van haar foon Irys. Beide waren 't
 10 wreede moeders: maar beide namen fion om droevige
 oorfaaken wraak over haar mans met 't vermoorden van
 haar kroos. Segt mij eens, wat Tereus, of wat Jafon
 11 u foon prikt, dat gij u eigen ingewant en buikvrugt kom-
 merlijk doorgriefte? Dar deed noit tigerin in haar
 Armenifche fpelonken: noit doft de leeuwin haar vrugt
 12 om

2. Bloedbad) *Arena in het Latijn; finspeelende op de ronde Schouwburgen, die men met nafand be-
 ftroude, om in het uitgefiorde bloed niet te flibberen noch witte fpaten. Het geene deshatoen ook geduurig
 werd vernieuwd en omgeharkt. Martialis, 2 B. 25 Sneld.*

Dus word ook de *Schouburg der fcherms en kamprechtters arena* geheeten van *Martialis*, 2 B.
 75 Sneld. *Horatius*, 1 B. 1 Br. *Juvenalis*, 4 Berifpd. *behalven Tacius, Kapitoliuis, Justinianus, en
 Andere.*

3. Deukalion) *Van Deukalion is gefproken, 19 pag. dog men fal meer van hem zeggen, als wy sul-
 len komen tot de herftelling van het menfchelijk geflacht; in het 8 B. der Herfchepp.*

4. Achilles) 11, 13, 40 en 41 pag.

5. Ilia) *Rhea Silvia mede genoemd, dochter van Numitor, Albaanfch koning; welken Amulius,
 de oom, na 't verrijuen van haar vader, een Veftaalfe nonne maakte; om op die wijfe haar, en mogelijk
 haare nafanten, van de kroon te verfteeken.*

*Doch deefe Maagd van Mars (dat is, feker onbekend krijgsman) gefen zijnde, te weten daar fy ontrent
 den Tiber was in floop gevallen, is aldaar onteerd en daadelijk bevrucht.*

*Dus geworden de moeder van Romulus en Remus: welke Amulius dede wegwerpen in het bofch ontrent den
 Tiber; alwaar fy van een fogende wolctme zijn opgeraapt. Dionyfius, 1 B. 77 H. Livius, 1 B. 4 H. Justi-
 nus, 43 B. 2 H. Ovidius, 3 en 2 B. van den Alm. Plutarchus, in Romul. en duyfend andere.*

*Dit komen van Mari tot Ilia ften wy, by Oudaan, in het 42 Taf. op een Legpenning van keifer Antoninus
 de Deugdfame; gelijk de kinderen by de wolvin, in fion 99 Taf. op een Penning van Filippus.*

6. Bouheer) *Volgens het algemeen gevoelen der gefchichtfchrijveren en dichteren.*

*Echter vindenwe dat Romen (dus, gelijk ook Valentia, om haar sterkte en kracht, genoemd) al onder Euan-
 der van de Grieken en Arkaders is geboud: ja dat ook haar waare naam onder haar heiligdommen verbor-
 gen, niet ondekt noch genoemd mogt worden. Solinus, 1 H. Strabo, 5 B. Feftus, by Donatus, in de Befchr.
 van Rom. 1 B. 1 H. Klaverus, enz.*

*Toch fiet van Romulus, Virgilius, 1 B. van En. Prudentius, in het lof van Romanus. Manilius, 5 B.
 B. der Sterrek. en Andere.*

7. Eneas) *Soon van Venus en Anchifes, foon van Kapfjs; Trojaanfch koning, en foon van Affarakus. Sie
 van hem 37 pag. en van haar, gelijk Eneas, haar foon 33 pag.*

8. Cefars) *Uit Venus, door Eneas, afkomstig, gelijk is aangeweezen, 33 pag.*

9. Medea) *Colchis in het Latijn; wegens Kolchos, een landfchap in Afien, waar af 59 pag. doch van
 het moorden haarer kinderen, fiet 64 pag.*

10. Irys) *Van het ombrengen van dit kind door fion moeder Trochme is gefproken, 109 pag.*

11. Tereus) *Siet 108 pag.*

12. Jafon) *Siet vandeefe 58 en volgende pag.*

13. Armenifche) *Armenie was een groot en veruitgefprekt landfchap in Afien, door den Eufrazes in het
 meerdere en het mindere verdeeld, grenfende hier aan Kappadocien endaar aan Mefopotamien. Strabo.
 11 B. Mela, Plinius. 6 B. 9 H.*

ombrengen. Maar dit doen de weekmoedige deerns, schoon niet fondet straf: want dikwijl gebeurt het, dat de moorders van haar vrugt zelfs omkomt. Sij sneuvelt zelfs, en wert met loshangende vleegen na 't lijkhouit gebragt; terwijl ijder, die haer in 't oog kijgt, uit-

schreeut: sij heeft spels loon. Maar ik wens, dat dit seggen ijdel sij, en niet dienen mag tot een quaat voor-spook. Genade, o Goden! siet dog d' eerste misdadt over 't hoofd: dat 's genoeg. Maar strafte, als 't de tweede maal gebeurt.

*Van haar tigers spreek ook Virgilius, 5 Hardersgef.
14. Voorfpook.) Van welke, en haare soorten, 68 en 85 pag.*

VYFTHIENDE DICHT.

Op een ring, die by sijn vrijster verceert hadt.

2 **R**ing, die den vinger van mijn schoon dier sult be-
woelen; waar in niet anders is te schatten, als de
liefde van de schenker; gaet en verstrekt tot een aange-
name gift: laate u blijmoedig ontfangen, en aanstoms
aan haar vinger steken. Fat haar foo wel, als sij mij;
en omhelst haer 't lid soo net, of'er 't goud om ge-
ten was. Gelukkige ring, gij sult van mijn matres be-
handelt werden. 'K misgun nu, eilaas! mijn eigen gift
dat luk. Og! kost ik schielijk, door de vervorm-konft
2 3 van Circe of den ouden Proteus, in mijn ring verande-
ren! Dan mogt ik 't veelen, dat gij, met de linker
hand in den boefem van mijn matres gesteken, de poes-
le tejets tafte. Dan fou ik, schoon nog soo vast aan-
gewrongen, door wonderde konft los van haar vinger in
den boefem vallen. Dan fou ik, om geheime minne-

brieven te konnen segelen, en niet met 't droog en
kleevend signet de lak mee te trekken, eerst aan de
lipjens van mijn schoon dier genet werden: als ik maar
geen brieven segelde, die priemen in mijn hart waren.
Wiert ik gegeven om in een doosjen geslooten te wer-
den; 'k fou mij enger om haar vinger wringen, en niet
willen afgetrokken sijn. 'K fou u, mijn ziel, niet mis-
staan, nog te swaar aan de vinger hangen. Draagt mij
vrij, als gij de handen in 't heet water sult steken, en
staat die hitte door onder beschutting van mijn juweel.
Maar 'k wens, dat, als gij naakt waart, mijn vlees
verzijsen, en ik, dien ring, mans werk waarnemen
sou. Wat mag ik vergeefs wenslen! Gaat heen, kleem
geschenk. Laat sij besfeffen, dat haar, nevens u, liefdens
trou geschonken is.

1. Ring.) *Van de ringen der ouden is gesproken, 107 pag.*

2. Circe.) *Æa in het Latijn; wegens Eä, hoofstad van Kolchos, aan den Fasis.*

*Deefe, met vergift haar man, de Koning der Sarmaaten omgebrachte, en dus de rijksstaf hem schand-
lijk ontrukte hebbende, is van haare onderlaanen, (baar wreede dwinglandye niet willende verdragen) ver-
dreven en uit het rijk gejaagt. Doch sy vluchtte naar Itale, en sette sich aldaar neder by den berg Cir-
ceum, weleer de grens van Latium. Alwaar sy ook naderhand Ulfes ontfing, wanneer die swerver in die
landstreek door storm en onweder aan quam drijven.*

*Van haar salmeerder worden gesproken, by bet 14 B. der Herfchepp. Ondertuffchen sie van Circeum,
Strabo, 5 B. Servius, over het 3 B. van den En. Prokopius, van den Goth. oorf. 1 B. 9 H.*

3. Proteus.) *Een voorfeggende Zeegod, de soon van Neptunus; welke Egipten, en Faros, sijn woon-
plaats, verlaetende, sich naar Griekenland begaf, en aldaar sich settede te Pallene, in Macedonien, aan
de Thermaifche zeeboefem.*

*De dichteren (behalven Higinus, 118 Vertell.) Homerus 4 B. der Dool. Virgilius, 4 B. der Landged.
Horatius, 2 B. 3 Berifpd. Silius, 7 B. der Pun. oorf. en Andere, getuygen van hem, dat hy nooit eenige
dingen voorspeldt, dan geketend, dan vast gebonden: anders in allerhande vervarelige dieren en gedrochten
sich verfebepende. Doch siet hoe dat verftaan word, by Plato, Diodorus, Lucianus, enz.*

*Het Latijn noemt hem Senex Carpathus, den ouden van Karpathus; ons dat hy, gemeld Pallene moe-
fijnde, sich eindelijk heeft begeven naar het eiland van Karpathos: van welke boven, 49 pag.*

4. Minnebrieven.) *Tabella in het Latijn. Siet de redn 54 en 133 pag.*

5. Signet.) *Gemma, in het Latijn; van welke 88 pag.*

6. Doosje.) *Van fult een doosje (welke fomwijlen van goud en fomwijlen is van voor geweeft) fpreken
Martialis, 14 B. 12; Sneld. Juvenalis, 3 Berifpd. de Rechtgeleerde Ulpianus, 21 B. aan Sab. en 52 B.
vande legaten. Celfus, 67 B. Paulus, 53 B. en eindelijk Plinius, 37 B. 1 H. fprekende van die van
Scaurus, en weder van die door Pompejus, Jul. Cefar. en de jonge Marcellus, sijn opgedragen en geheiligd
in de tempelen, de Kapitolijfche Jupiter, Venus de voortbrengster, en de Palatijfche Apollo.*

*Vorders hadlen de anloude deefe wel van nooden, terwijl sy bykans aan ieder lit der vingers een ring
droegen, endienoch by winter en fomertijden verwisselden: gelijk ze segt is, 107 pag.*

ZESTIENDE DICHT.

Aan zijn vrijster, om op zijn hoes te komen.

1 Ik kruil te Sulmo, een derdendeel van 't Iant Peligne, wel een kleine Iantstreek, maar gefont om zijn waterlugt. Schoon de son fchier op den kruin neerstralende 't aardrijk opkleeft, en de verwate hondftar 2
meester speelt: 't Iant van Peligne wert met waterbeeken 3
doorkoelt, en blijft immer weelig groen. Dit land draagt koorn, druiven overloediger, en geeft ook 4
rijkelijk olijfvrugten. De vlijens, die door de klaverweiden stroomen, doen d'opgechoote groente haar vogt overlommen. Maar mijn vuur [Corinna] 5
ontbreekt 'er. In een woort vergifte ik mij: mijn stookebrant is ver van hier; maar mijn brant is bij mij. Al kost ik tuffen Castor en Pollux ten hemel 6
verheven werden, 'k liet den hemel varen, als ik u derven moft. 'K wens, dat sij in 't graf niet rusten 7
konnen, en sware aardt op 't gebeent dragen, die de werelt met lange wegen gefchift hebben; of, foo 't aattrijk met lange wegen moft werden afgestreept, dat sij met eenen verordineert hadden, dat vrijer en vrijster 8
famen gingen. Dan had mij de weg, al moft ik rillende de wonderige Alpen over keujeren, makkelijk 9
gevalen, als ik maar mijn matres op sij had. Met mijn

1. Sulmo) *Het vaderland van onsen dichter, waar van 139 pag. en Klaagd. 4 B. 10 D.*

Hondftar) *Ikarus canis in het Latijn.*

Ikarus was de soon van eenen Ebalus; welke van vader Bacchus een lederen fak vol wijn gekreegen hebbende om die by de menschen om te deelen, sich begaf naar Attika, alwaar hy de koulieden, op het land, die gaf te praeven.

Deefe, sich van een vreemde beweging fiende aangetast, geloofden vergif genoomen te hebben, vielen op den schenker aan, brochten bem om, en wierpen het lichaam in een put.

Doch sijn hondje, geheeten Mera, liep daadelyk naar Erigone, dochter van den omgebrochten, watte haar by het kleeft, en trok haar tot aan de plaats, daar de vader lag gedompeld. Waar op sich deefe dochter, in haare mistroostigheid, met een strop heeft verworgd. Doch de goede goden hebben haar en het hondje opgenoomen, en geplaatst onder de sterren; alwaar sy, inde Dierriem de Maagd, en het dier den Hend geheeten is. Higinus, in de 130 Vertell. Tibullus aan Messala, 4 B. 1 D. Virgilius, 1 B. der Landged. Statius, 11 B. der Theb. oort. enz.

Hier word noch van onsen dichter, in het 6 B. der Herfschepp., bygevoegd, dat deefe Erigone van Bacchus, onder de gedaante van een Wyndruyf, is overveldigd en onteerd.

3. Mécster speeld) *Te weeten in de soo genoemde Hondsdagen; met onlydelijke hitten, en schadelijke droogtens, en vervolgens ongemakken en sichten; te verwekken.*

Deefe onheilen schryft men gemeenlyk toe den Sirius; welke is een quadaardige sterre, staande in het hoofd (of den bek, volgens eenige) van gemelden Hond. Higinus, in het 1 B. van de Sterrek. Homerus, Heliodus, Oppianus, Apollonius, en ontalliche Andere.

Doch Sirius is by de geleerde niet die sterre, maar eigentlyk self de Son. Suidas. Likofron, in Kasliandra, sprekende van het lyk van Ajax, Archilochus; enz. Siet Virgilius, 4 B. der Landged. Behalven dat ons Hefichius uit Ibius onderrecht, dat dus alle gesterrens worden geheeten: so dat ook self het Latijnsche woord Sidus daar af oorspronkelyk sou konnen sijn.

4. Kooren) *Ceres in het Latijn; nemende konstelyk de vinder voor het gevondene. Siet van Ceres, 116. pag.*

5. Olijf) *Pallas in het Latijn; volgens dezelfde konst en spreekwijze. Van Palla en haar olijffoom is gesegt 94 pag.*

6. Castor) *Twee gebroeders, malkanderen so verre beminneende; dat de eene, Pollux, sijnde onsterfelyk en in den hemel, van Jupiter versocht, sijn onsterfelykheid met sijn braeder te mogen deelen; en dus te saamen, overhand, te sterven en onsterfelyk te zyn. Virgilius, 6 B. van En. Homerus, 11 B. der Dooling. Pindarus, 10 Lierf. der Nem.*

Te weeten, in de Dierriem, aan den hemel, aangemerkt als Tweelingen. Manilius, 1. en volgende B. der Sterrek. en niet als de sterren, of liever vlammen en lichtjes, die sich ontrent de sceepen op Zee verroonen: van welke 152 pag.

7. Alpen) *Het wijdermaard geberge, in Europa; Italien afscheidende van de Gallien, nu Frankrijk,*

- 8 mijn matres sou ik niet ontfien de gevaarlijkste zec-
 raken te doorbruijen, en met een storm voor de
 steven 't seil te gaan : 'k sou niet eens sehroomen
 9 voor 't ijlik hon-gedrogt van Scylla, nog krommen
 10 inham van Malea : veel min voor Charybdis, die vol-
 gelikte schepen 't water uitbraakt, en weder inflin-
 gert. Al woel het water uit water. Al verkragte Eool
 Neptuin, en Neptuin de Goden die ons seilich behou-
 den wilden; ik scharten 't voorfelen varen, als gij mij
 12 met die fneeuwte armen omhelfde. Leander swom
 dikwijl na zijn Hero over de Hellefont, en had op 't
 lest nog over gefwommen, ten waar hem 't bakenliger
 was uitgewaait. Maar fonder u, fchoon mij de fier-

lijk bearbeide wijn-bergen, en bewaterde landerijen
 bekoorden, fchoon den alkerman door floor en grip
 't water in de becken trok, en lieflijke koeltjens de
 boomlommer ftreelden, fou ik mij laten voortaan,
 dat ik niet fanficeerde in 't gefonde oort van Peligne, 13
 of op mijn erfant daat ik gekipt ben; maar in 't woelt
 Seytie, Cilicie, onder de groen-geverde Engellen, of
 op 't geberg Caucafus, dat met Prometheus floek oelpat
 is. Den olm bemint zijn wijn-ftok, de wijn-ftok omarmt
 zijn olm fonder los laren : waarom moet ik foo dikwijl
 van mijn lief gefcheiden fijn ? Gij fwoert immers bij
 mijn, en bij uoogen, mijn far-fonkers, dat gij mij
 doorgaans four verfelfchappen. Vrijfters coden lijn lig-
 tet

riyk, en Germanje, nu Duitfland. Hebbende verſcheidene bynaamen naar de geweften, en landſchappen, ontrent haar gelegen. Strabo, 4 B. Mela, 2 B. 4 H. Plinius, enz.

Doch byzonderlijk merken de ſchryvers aan haar hoogte. Katullus, 1 D. en Silius. 1. der Pun. oorl. fo dat ſelf Servius, over het 10 B. vanden En. ſchryvende aantekend, dat alle hoogrens Alpen van de Gallen fijn genoemd. Deswegen ook met ys en fneeuw geduurig overdekt. Horatius, 2 B. 5 Berifpd. Juve nalis, 10 Berifpd. Klaudianus, 2 B. der Schaak. en elders. 't Griekſche Bloemhof, enz.

8. Zeeral ken) Syrtis ſegt het Latijn; van welke 152 pag.

9. Scylla) Een ſteenklip in de Siciliaanſche ſtraat; van welke, 63 pag.

10. Malea) Een Kaap of voorberg van Lakonien, in het fuider gedeelte van Peloponnefus, ſeer diep in Zee ſich uitſtrekkende; en des de vaart aldaar by ſtorm en onweder ten hoogften gevaarlijk maakende. Statius, 7 B. der Theb. oorl. Val. Flakkus 4 B. der Vlies-T. behatven Propertius, Virgilius, en andere.

Het geen ook tot eenige ſpreekwoorden oorſaak en gelegenheid heeft verſchaft.

11. Charybdis) Van deeſe drankolk ſpraken wy 63 pag.

12. Leander) Van welke oeverloedig, inden Inhoud en Aantekeningen vanden 17 Brief, op 87 pag.

13. Peligne) Van deeſe, 139 pag.

14. Scytie) Waar af, 60 pag.

15. Cilicie) Een welbekend landſchap in Aſien; hebbende ten Weſten Pamfilien, ten Ooſten Syrien, ten Suidende Zee; gelijk ten Noorden den berg Kaukaſus; door welke ſy van Kappadocien word afgeſcheiden. Strabo, 14 B. Mela, 1 B. 13 H. Plinius, Solinus, enz.

Word gemeenlijk verdeeld en onderſcheiden, in het vlakke en veldige, en weder in het ſcherpe, en klippige Cilicien. Silius, 13 B. der P. oorl. Nonnus, 34 B. van Bacch.

Voorts byzonderlijk berucht door haar crocus, of ſaffraan, in de Roomſche ſchouwſpelen begeerd. Lukretius, 2 B. Propertius, 4 B. 6 D. Ovidius, tegens Ibis. Plinius, 21 B. 16 H. enz.

En door haar wilde en ruwe landſchap; behelpende haare bewooners ſich heel ſeer met zee-rooven en vry- buyten. Lukanus, 3 B. van Farf. Florus, 3 B. 6 H. ſprekende van Pompejus, hen beoorlogende en verwinrende enz.

16. Engelle) Of Britanni; een volk, hedens, door haar mogenheid, rijkdom, en wapenen, aan alle de hoeken des werelds bekend. Waaren eertijds, ten aanzien van het Roomſche gebied, de alleruiterſte, en gelijk als door een andere wereld afgeſcheiden. Virgilius, 1 Herdersgef. Katullus, 11 en 30. D. Horatius, 4 B. 14 Lierf. Klaudianus, enz.

Dragen haar naam van Brit, dat is, volgens de oude moedertaal van dit volk, geverfd: terwyl ſy met allerhande verven huone lichnaamen plachten te beſchrijven te beamaan; des pſicti, de gefchilderde, geheeten van Martialis, 4 B. 99 Sneld. en weder caerulei, naar de blauwe verf die ſy gemeenlijk gebrnikten; volgens Mela, 3 B. 6 H. Plinius, 4 B. 16 H. Solinus, 25 H. Cefar, enz. even gelijk hier viridcs, de groen-geverfd.

So dat in de meefte Naamen der oude Brittaners, een betrekking van de een of de andere vorme word gevonden; gelijk byzonderlijk in de OVERTOGT 18 pag. is aangeweefen en getoond.

17. Kaukaſus) Een veruigtſtrekte berg in het noorderdeel van Aſie, Scytien afſcheidende van Indien: byzonderlijk ſich verheffende boven Iberien en Albanien. Strabo, 11 B. Van ſijn hoogte, ſijn boſſchen, en ſijn gevogelte, gewaagen Filoftratus, in het Leven van Apollonius, 2 B. Kurtius, 7 B. 3 H. Virgilius, 2 B. der Landged. en 6 Herdersgef. Propertius, Martialis, Horatius, Seneca, enz.

18. Prometheus) De ſoon van Japetus. Heſiodus, in de Geflachtb. Horatius, 1 B. 3 Lierf. De vs-

er als vallend loof, en verstuiven vrugloos als een damp. Maar hebt gij mij verlatene nog enigints lief; komt betaalt dan u beloften: komt hoe eer hoe liever aanrennen met noortfe partjens voor de kales, en ringelt zelfs de lei op de manen van 't flutterend gefpan. Sak dan hooge heuvels, en rijs tot een vlak fpoor, gij holle dalen, daar fij over rijden fal.

der, of ten minften de bootsfeder van het menschelijk geflacht; maakende een menschenbeeld van potaarde. Ovidius, 1 B. der Herschep. Pausanias, in de Focife. Spreekende van de reliquien, of overblyffel van dit leem. Doch het selve een levengevende, door de bystand van Minerva, die hem met een rijzen het vuur van het rad des Somewagens af dee haalen; met welke by zijn gefchapen beeld befiede. Doch tot beider onherfelbaar eelnde en eeuwig ongeluk, Want Jupiter, deswege in toorn ontstooken sijnde, strafte den nieuwen mensch met ontelbaare quaden, rampen, en ongemakken. Pausanias in de Attijc. Horatius, in boven gemeld Lierf. Maar den vuurdief deed hy door Merkurius, naar bovengenoemden Kaukasus brengen, al laar vastmasken, en door sijnen arend onophoudelijk wetscheuren, knagen en mishandelen. Efcilus, in het Treurfp. van Prometh. Lucianus, in Prometh. Martialis, in de Schouwfp. 7 D. behalven Virgilius, Seneca. Katullus, Propertius, Klaudianus, Aufonius, en Wie niet al?

19. Kales) Efcida in het Latijn. Eigentlijk een foort van wagens, in gebruik by de Callen, en gebuurige Britanni: van welke de Romeinen deselve overnamen, en ook fomwijl zelf in de veldstagen, met de selve, den ryand te keergingen. Klaudianus, in het sneld. van de Gallische muilen. Propertius, 2 B. 2 D. Virgilius, 3 B. der Land-ged. en eindelijk Cicero, 7 B. 6 Br. onder de Gemeenfame; sprekende van Britanje.

Z E V E N T H I E N D E D I C H T.

Dat by Corinna alleen fal dienen.

I fter iemand, die 't voor fchande oordeelt een meisjes te dienen, die doet mij door zijn vonnis voor een fchant-brok. Die fchande fal mij geen feer doen, als mij Venus maar wat fagter handelt. Og! was ik ook een genadiger matres ten prooi gevallen, aangesien ik een fchoon dier most ten buit werden! Schoonheid vertroft: Corinna's fchoonheid is dwinglandij. Helas! waarom kent zij haar felven foo op een draat! 't Schijnt, dat haar 't fpiegel-beeld verhoovaardigt, en

fij haar poftuur noit eer fiet, als dat zij is opgequikt. Schoon u dat braaf poftuur (o fchoonheid geboren om mijn oog te betooveren!) te euveln heerfchappij over alles geeft; evenwel dient gij mij, bij u vergelecken, niet te veragten. 't Klein mag wel tot fierar bij 't groot voegt werden. Men geloof, dat de Nimf Calypfo wel op een sterflijk mens [Ulyffes] verflingerde, en tegen wil en dank aanhiet. Men hout voor gewis, dat Thetis met

1. Venus) *Het Latijn fegt: quæ tenet Paphos & Cythera; die tempelen heeft binnen Pafos, en op Cithera.*

Pafos was een zeeftad op het eiland Ciprus, Venus byzonderlijk toegewijd. Virgilius, 1 B. van En. Horatius, 1 B. 30 Lierf. Justinus, 18 B. 5 H. sprekende van de Maagderoef der Tiriers, ontrent deeze ftad; en meer Andere.

Van Cithera is gefprooken, 34 pag.

2. Kalipfo) *Dochter van Atlas, of Oceanus liever en Thetys; fich onthoudende ontrent Italiën, op het eiland En, of Ogigia: alwaar fydenvampfaligen fwerver, Ulyffes, hebbende fchipbreuk geleden, herbergde; aan haar rafel, en op haar bed ontving; doch welke eenige jaaren hier fich hebbende opehouden, eindelijk deeze beleefde waardime moede wierd, en steels gewijs verliet. Filoftratus, in Apollon. 3 B. Homerus, 5 B. der Doorl. Ovidius, Pontusk. 4 B. 10 D. Propertius, 3 B. 11 D. Higinus, Mela, Plinius, enz.*

3. Pelcus) *Rex Phthius; in het Latijn; sijnde Etia een ftad in Theffalien, van welke 12 pag. Vorders was deeze Pelcus de soon van Enakus en Egina; de bedgenoot van Thetis; en de vader van den meergenoemden krijgsheld Achilles; welke, te Etie sijnde gebooren, ook, in het Latijn, word Phthius geheeten. Horatius, 4 B. 6 Lierf.*

4 5 met Pelcus, Egeria met den regvaardigen Numa, en
 6 Venus met Vulkan te doen had, schoon hij vers uit de
 smis komende, met sijn scheef been mismaak hinkte.
 Sels dese soort van vaarsen is lang en kort: nogtans wert
 een lang heldevaars bequameelijc met een kort vijf-voet-
 enge vervoegt. Ontfangt gij mij ook, mijn ziel, na 't
 uwel gevalt, en toont me u heerschappij op den throon
 van 't ledekant. Over mij sulst gij u niet hoeven tetscha-
 men, nog blij te sijn als gij mij quijt zijt. Dese onder-
 linge min sulst gij niet hoeven te ontkennen. Ik heb,

in plaas van groote middelen, een gelukkige digtgeeft:
 en veel deerns vlammen om door mij een roemruigten
 naam te krijen. Ik ken een staal, dat sig uitgeeft voor
 mijn Corinna. Wat fou sij niet wel willen geven, om
 die Corinna te werden? Maar gelijk de kille Euiotas en
 populierrijke Po, ver verschieden, geen een kil door-
 stroomen, soo sal ook niemant als gij door mijn digt
 belofuit werden. Gij sulst het sijn, die stof sulst schafken
 tot voetsel van mijn digt-geeft.

4. Egeria) Een veldnims buiten Romen in het heilig bosch van Aricia, met welke Numa (de tweede koning van Romen) veinsde nachtgesprek te houden, en gvestelijc sich te vermengen; om dat sijne willekeuren en instellingen van het volk, met een meerder vertrouwen, ontfangen en gehoorzaamt souden worden. Plutarchus, in Num. Livius, 1 B. 19 H. Dionysius, 2 B. 61 en 62 H. Ovidius 3 B. des Aln. en 15 B. der Herschepp. Florus, Juvenalis, enz.

5. Numa) Van welke wy meerder meenen te spreken, gekoomsn sijnde tot den Almanak van onsen Dichter.

6. Vulkan) Van hem is gesproken 28 pag. was de bedgenoot van Venus. welken by eens by Mars te bed vindende, in een konstig net gekerkerd, aan alle goden kyken liet, gelijk vermeld is, 131 pag. Anders in sijn lot seer geduldig, en sijn wijf in alles gediensig; self steekvrye wapenen aan haar soon Eneas verleenende. Virgilius, 8 B. van den En. enz.

7. Uitgeeft) Wie Korinne by onsen minnedichter is, kan men gissen, doch geensins iemand versekeren. Martialis, 5 B. 10 Sneld. Sidonius geloofd dat men Julia, de dochter van Augustus, hier onder moest verstaan; welke, in dat gevoelen ook van Angl. Politianus word nagevolgd.

Voor deese tijden was 'er een Korinna, in Griekenland, afkomstig van Theben of Tanagra; die Pindarus, de prins der Liedichtenen, vijfmaalen den prijs ontweldigde: van welke spreeken Propertius, 2 B. 3 D. Statius, 5 D. der Mengeld. 3 D. Gelijk ookeene andere aldaar, van Thebis geboortig, niet minder als de eerste van de schrijveren geroemd.

8. Euiotas) Een bekende rivier in Lakonien, een gedeelte van Peloponnesus, vloeiende verby de stad Sparte, met Laurierboomen, myrten en alijven, op haar oever bewassen en gedekt. Livius, 34 en volg. B. Virgilius, 6 Herdersgef. Statius, 4 B. der Theb. oorl. Katnllus, 65 D. Siet ook van deese Propertius, 3 B. 14 D. Virgilius, 1 B. van En. enz.

9. Po) Padus in het Latijn, of ook Eridanus geheeten. Een rivier, alom bekend wegens het rampzalig nederstorten van Faeton indeseelve. Siet Ovidius, 2 B. der Herschepp. enz.

Drugd sijn naam van den denneboom, ontrent sijn oorsprong groeiende. Plinius, 3 B. 16 H. Welke is ontrent den voet van het gebergte Vesulus. Mela, 2 B. 4 H. dat is een deel der Alpen, op de grenssen van Liguriën, een gedeelte van Italiën. Kapella, 6 B. van Polybius, 2 B. Solinus, 8 H.

Populierrijk noemd hem hier den dichter; sijnde de susteren van Faeton, ontrent sijn oever aan sijn grafstele, van druk en roesw in popelboomen (elsen, ja larices, of harisboomen seggen Andere. Siet se op den Gedenkpenning der Akkolejen vertoond, by Fulv. Urfinus) verscheept. Higinus, 154 vertell. Ovidius, Pontusk. 18. 2 D.

Vorders is ook deese rivier, onder het gesfernte, by den Ram geplaatst. Cicero, in de vertaal. van Asutus; Klaudianus, Manilius, enz.

ACHTHIENDE DICHT.

Aan Macer, dat by minne-digten fchrijft.

1 2 **T**erwijl gij, Macer, de daden van den grimrigen
 3 Achilles begint te trompetten, en de faamgewoore
 grieken eerst in 't harnas steekt, fchulien wij verfaft in
 Venus fchaduwe, en werden, iets groots onderftaande,
 door de weelderige min ont fceeuw. 'K heb dik tegen
 mijn meijen gefegt: 'k geef u eindelijk de fak: maar
 aanftons vleide fij lig weer op mijn fchoot. Dikwijl fprak
 ik: ik fchaamt mij langer. Maar fij antwoorde met de
 tranen op den dam: helaas! fchaamt gij u nu mij te
 minnen! met viel fij mij om den hals, en gaf mij duifent
 kusjens, kusjens die mijn moorderfren fijn. Dus
 werd ik overmant, en mijn digt-geeft van mijn aange-
 vange reufen-frijdt afgeroent, foo dat ik tegenwoordig
 niet als mijn ledakaan-bataljes galm. Evenwel tafte ik
 4 5 nog fcepter-werk aan, en gaf mijn treur-digt [Medea]

fijnen eis, waar toe ik ongemeen bequaam was. Maar
 de mingod koft fig van laghen niet onthouden, om dat
 ik, pafte vooren een jakhals, foo fchielijk konings-gewat
 en laarfen aantrok, en een rijkf-flaf in de vuift greep [mij
 van een kat keifer maakte] Van dit ftatig digt trok mij
 ook de Godheid van mijn dwinglandes, en triumfeert
 de min over mij, treur-fpel-digter. Dus maken wij ons
 werk van't geen ons vrij ftat: of in 't leeren van de dar-
 tele min-koofst: (og! mijn eige leffen fchafcen mij quel-
 lagje!) of in 't digten van heldinnebrievcn: van Pen-
 6elope om aan Ulyffes, van de verlate Fillis om aan De-
 7mosfoon befelt te werden: om aan Paris, Macareus, den
 8 9 ondankbaren Jafon, Thefeus, en fijn foon Hippolytus
 10 11 12 behandigt te werden. De laarfe taal, die de erbarmlijke
 Dido met 't blan: moord-ftaal in de vuift, en Saffo, die
 13 14 Lesb-

1. Macer) Een puikdichter; fijnde een Veronees van afkomst, halsvriend van Ovidius, die, naar Sicilien en Aften reizende, deefen Emilius Macer tot fijn gefelſchap mede nam. Hy fchreef van der kruiden krachten; gelijk ook van Trojes ondergang en verwoefing. Ovidius, Klaagd. 4 B. 10 D. en Pontusk. 2 B. 10 D.

2. Grimmige) Van de oplopenheid en gramschap van Achilles is gefegt 11 en 13 pag.

3. Saamgewoore) In Aulis vergaderende om naar Troas over te ſteeken: gelijk wy ſeggen 65 en 66 pag.

4. Scepterwerk) Drie praaltuigen en cieraaden geven de fchrijvers gemeenlijk aan den batfen Treur-fpeldichter; te weeten

1. Sceptrum, of ſtaf, dien ſy, onder het opſeggen voor den volke, hielden, en naar eifch van ſaaken ſwaaiden en beweegden. Suetonius, in Nero. 24 H. fijnde een weinig krom gebogen; en van yzer, of eenig hout, ſo laurier als andere. Plutarchus, in het B. der Kindert. Apulejus, 2 B. der Verantw. ſprekende van Ruffinus.

2. Palla, omhangrok of afhangfel; die van de ſchouderen af het aardrijk raakende voeglijk naſteepte, en ſekere grootsheid en pracht in de ſpeelderen op het toneel vertoonde. Cicero, aan Herenn. in het 4 B. ſprekende van Apolloos, tooiſelen. Tibullus, 3 B. 4 D. ſprekende van den ſelven. Horatius, in de Dichtk. ſprekende van Eſcilius. behalven Juvenalis, Ovidius, in den Alman. en in de Herſchepp. enz.

3. Cothurnus, of hooge ſchoen; te weeten wel niet hooger als andere van de grond verheven; maar wry hoog en tot de kuiten toe de beenen bedekkende. Van welke boven, 137 pag.

5. Medea) Uit welk Treurſpel van Ovidius. maar alleenlijk een eenige regel bewaard is by Quintilia-nus, in fijn Onderv. 8 B. 5 H. en noch een ander by Seneka, in de Aanraad. 3 B.

Evenwel geloof Dan. Heinſius (in fijn B. van het Treurſp.) de heldinne-brief van Medea tot fijn be-wijs neemende, dat de Medea van Ovidius van een meerder bedaardheid en gelijkheid van hertſtoebien als die van Euripides moet fijn geweest,

6. Penelope) Deefe brief hebben we, als fijnde de eerſte, 1 pag.

7. Fillis) Is de 2 Brief, 6 pag.

8 Paris) De 16 Br. 82 pag.

9. Makareus) De 11 Br. 54 pag.

10. Jafon) De 6. Br. 26 pag. gelijk ook de 11 Br. 58 pag.

11. Thefeus) De 10 Br. 50 pag.

12. Hippolytus) De 4 Br. 14 pag.

13. Dido) De 7 Br. 31 pag.

14. Saffo) De 21 Br. 103 pag. Æolia lyra, ſegt het Latijn, Siet de reden, 110 pag.

15 Lesbische liefswaan floeg. Hoe gefwint quam mijnen Sabinus uit alle gewesten des werelcs weder met antwoord op de heldinne-brieven! De cebare duif Penelope kende 't feegel van Ulyffes: Fedra leest een brief van haar stief-foon Hippolytus: nu heeft cindlijk de godvrugte Encas fijn deerlijk Dido antwoord gefchreven: nu heeft Phillis, was fij in 't leven gebleven, antwoord van Demofoon. Van Jafon quam een droevigen briefaan Hypfipyle: aan Saffo van Faon foo bits, dat fij haar vrij vedrenken,

en de lier, volgens haar belofte, Fcbus opofferen moegt. Van gelijke fchwurt gij, Macez, in 't krijg-trompetten nergens 't werk van de gulde min, zelfs in 't midden van 't gevegt, daar 't maar pas geeft. Daar hebt gij Paris met fijn wijzberugte overfpeelfter [Helena] en Laodamia die met haar doodten Doodten Proceffus ter hellen ging. Ken ik u anders te regt, gij dreunt geen heldendaden liever als dit werk, en komt uit de paarde-voeten in mijn leger over.

15, Sabinus) *Te weeten Aulus, een Roomsche Ridder; welke, fijnde een boefemvriend en konftgenoot van Ovidius, de voornaamfte fendbrieven der Treurende Forffinnen heeft beantwoord. Doch of van alle deeſe iets heden in weefenis, word onder de Letterffijvers hard gerwijfeld; dewijl eenige onwettig, valsch en verdicht houden, het gene, onder fijn naam, gemeenlijk nevens de werken van Ovidius word geplaatst; andere wederom ten minften eenige weinge goedkeuren en aanneemen. Siet 82, 93 en 102 pag.*

Dat hy noch voor onfen Dichter is overleden blijkt in de Pontusk. 4 B. 16.

NEGENTIENDE DICHT.

Aan fijn medevryer, die geen werk maakte, om fijn wijf te bewaren.

Dunkt het u niet te pijnige waart, malle gek, dat gij u wijf bewaart? Sluifte ten minften voor mij, om mij des te hittiger te ontfecken. Dat ligt te bekomen is, is onaangenaam: een geftoole beetje fmaakt alderbeft. 'T is een onbefchoten beeft, die een dier bemint, dat een ander, genoegzaam moe, ten beften geeft. Laat ons in 't minnen gelijk hopen en vreefen, en fomtjits een blaauje oorfaak tot fmeeken geven. Wat vraag ik na fortuin, die nooit wil veranderen? Ik min niets, dat niet 't eeniger tijt en bijjt. Die gebrek hak de doortapte Corinna in mij gemerkt, en looslijk lok-aasweten te maken om my te vangen. Og! hoe dikwijl hielt fy haar of fij hoofdpijn had, en liet mij vast fchoorvoetende heen gaan! Og? hoe dikwijl wierp fij mij een verferde lak op, en hielt haar, zelfs fchuldig, of fij onnoefel wiert verongelukkig! Als fij dan door dien blaasbalk mijn flap minne-vuur weer had aangeblafen, was fij weder foo vrindelijk en fchikkelijk, als ik wensden koff. Hoe ftreelde en liefkooftde! bloet; hoe veel en hoe lekkere kusjens gaf fij mij! Klaart gij 't ook foo, die onlangs mijn oog vernukt hebt: beluipjt mij dikwijl; flaat dikwijl mijn ver-

foek af; en laat my vaak voor u deur op den drempel, lange nagten over, de harde kou van de vortrige nagt op 't vel afburchen. Soo doende duirt mijn min, en groeit om lang ftaat te houden: dar's al mijn vreugde, en 't voetsel van mijn geeft. Minne die te rijf is, en de vrije pluk geeft, verwekt mij, gelijk foete fpijs, walging en braken. Was Danaë nooit in den koperen burg opgeflooten geweest, fij had noitbij Jupiter bevrugt geworden. Toen Juno in een vaersveranderd liet gaaf-fiaan, wiert fij bevalliger in Jupiters oog als voortheen. Die beluft is na iets dat vrij ftaat, en ligt te bekomen is, mag boomloof plukken, en water flabben uit een groote ftoom. Een deern, die lang heersfchappy wil voeren, moet haar minnaar uitftrijken. Obloet! mijn eigen raat helpt mij voorwaar zelfs in 't war-net. Te veel wils in 't minnen te hebben hindert ons minnaats, wie wij ook fijn. Ik ontloop 't geen mij volgt, en volg immer 't geen voor mij fchuw is. Derhalve hoortg, die al te ftof fijt in 't gade-fiaan van u fchoon dier, nu cindelijk tegen donker-avond u deur te fluiten. Begin cenſte onderftaan, wie foodikwijl ter fluk op uwen drempel ftampjt; waarom de honden

1. Drempel) *Van dit fos nachtloopen en fwerwen ontrent het huys en de floep van haare wiffers, is gefprooken 123 pag.*

2. Danaë) *Dochter van Akriſtus, der Argivenkoning; welke fijnde gewaarſchouwd, dat hy noch 't eeniger tijt door de hand van fijn kind's kind fou omkomen, fijn dochter in een fterken tooren opfloot, en met allerhande foort van wachten liet verfekeren en bewaaren. Doch Jupiter op deeſe, gelijk op veel andere, miſſchien op het eerſte geficht, fijnde verſlungerd, is, gelijk een gulle regen, in die wachtooren nederge-daald, en heeft, in de gedaante van het alverlokkend goud, die jonge fpruyt ontdekt en beſwangerd. Ovidius, 4 B. der Herſch. Horatius, 3 B. 16 Lierf. Paul. Silentarius, in het Gr. Bloemhof; Higinus.*

3. Io) *Van het onteeren van Io, en van haar verſchepinge in een koe, ſprakenwe, 72 pag.*

den in de voornagt baffen mogen ; aan wien u gefleepe dienftmaagt de brieven over en weer beftelt ; waarom lij foo dikwijl alleen gaat flapen. Laatu die jaloulij eindlijk eens 't merg doen verteeren ; en fchaf mij gelegentheid en ftoffe om bedriegkonft in 't weik te ftellen. Die een fors wijf kan minnen, kan ook vrij fant van 't ftiant ftellen. Ik waarfchou u nu te voore : foo gij u deen niet begint te waren, foo fal gij beginnen op te houden mijn pop te zijn. 'K heb u ftofheit lang tegen de borft verdragen, en dikwijl gewenft na gelegentheid, om u, als gij fiks oppafte, fiks door de neus te booren. Maar gij lijt een jan gat, die

verdraagt dat geen regtfchape karel lijden kan, en mij die ingewilligde vrijagie fult doen kerven. Wel hoe! fal ik nooit belet werden bij haare komen? nooit 's nagts verhindert werden haar te bekuipen? nergens voor beteutert lijn? nooit nagt ongeruft met fugten doorbrengen? Sult gij nooit iets doen, waarom ik u aan de galg wenfse? Wat heb ik met een koghel te fchaffen, die lijn wijf ten beften geeft? Gij vervalt mijn vreugde door u inwilligen. Wat, foekt een ander op, die vermaak fchept in foo cuvelen lijden. Wilt gij mij tot u min-geenoot hebben, fchiet me een fchot voor de neus.

4. Brieven) Gemeenlijk gegeven aan de dienftmeiden en vertouwelingen van de vrijfter. Ovidius 14 B. der Herfchepp. fprekende van den ongelukkigen Ifis. Die defelve doorgaans heimelyk droegen en bewaarden in haar boefem. Ovidius, Minnek. 2 B. Tibullus, 2 B. 7 D.

5. Alleenflapen) Men was, foewel by de vroege Grieken als de laateren Romeinen, gewoon een of meerdere nachten voor een hoogtijd of groote feefdag, alleente leggen, en fich vanden man te onthouden: quansuis om op die tijd met grooter reinigheid voor de goden in den tempel te verfchijnen. Ovidius, 2 B. des Alm. fprekende van Herkules en Omfale, en 10 B. der Herfch. fprekende van koning Ciniras, en weder der Minned. 3 B. 10 D. Tibullus. 2 B. 1 D, Juvenalis, 6 Berifpd. enz.

Einde van 't tweede Boek.

DE
MINNEDICHTEN,
van
PUBL. OVIDIUS NASO.
DERDE BOEK.

EERSTE DICHT.

*Den digter beraad sich, of hy liever minne-digten of treur-spielen
maken wilde.*

Daat is een outbos, dat in lange jaren niet behouwen is; waar in welte gelooven is, dat sig eenige Godheid onthout. In 't midde hebr'gij een heilige bron, met een spelonk uit een puim-steen-rots geholt; alleenthalve van 't gevogelt bequeelt. Terwijl ik daar onder 't lommer ga spanfcoeren, en overlegge wat slag van digt mijn digt-godin voortaan diende bij de haar te nemen, quam de dartele Digt-godin met haar geurig vlegthulsel aan treden, wiens eene been, na mij dogt, langer als 't ander was. Schoon was sij van leeft, in feer sijnen dos, opgequikt als een vijfster: en 't hinken stont haar mooi. Nevens

deze quam de Treur-digt-godin, sel van greins, met wijde schreden aan stappen: de voor-vlegthing haar op 't stuirsvoorhoofd, de vlieger vaagde de vloer: met de linkerhand swaide sij een koninklijke rijks-slaf, aan de beenen hadse hooge Toskaanse laarsen. Dese sp'ak mij eerst aldus aan: wel vaddig digter, immer in lijmitof besig, sult gij dan nooit een eind maken van mindigren? in kot en kroegen loftmen u booverrijtes: steeg en straat heeft 'er de mont van vol. Dikwij wijft u 't volk met de vinger na, en segt: dat is den digter, dien de min foo pijnigt. De heele star door sijge op de tong, en ruikt het niet, terwyl

1. Godheid) Eenige geloven dat onse dichter hier beschrijft het woud van Aricia, toegewijd aan Diana: van welke wy lesen in het 3 B. van sijn Alm.

Niettemin is het bekend dat de naloude geloofden inde wouden en bosschen (die daarom met den bijl niet mochten aangeraakt worden) een godheid sich te onthouden; behalven dat deselve somwijlen een hooger boom hebben godlijke eer aangedaan. Klaudianus, 1 Lofr. aan Stilich. enz.

Alwaarom de beschrijvers van het oude Duitland willen dat de stad Basyl (Robur, dat is, eikenboom, geheeten by Ammianus, 30 B. 4 H.) sijn naam is draagende van een oude en groote eike; aldaar by die lieden Basyl genoemd. So seidense, zum Bazil; evens als, by Jupiter, by Mercurius, enz. Kluverus, 2 B. 5 H.

Ja, so word ook inden Elfas seker dorp zum drybuchen (dat is beukeboomen) geheeten. Siet ook boven 61. pag.

2. Bron) Misschien van Egerie, konink Numaas beimelijke byst: welke was buiten de Kapeensche poort, ontrent de stad Romen. Sie van de: se bet 15 B. der Hertschepp. en Laktantius, 1 B. 22 H.

3. Geurig) Sijnde haar hairen met kostelyke salven genettet: van welken dertelen overdaad wy spreken 71 pag.

4. Vaagde) Van de Syrma, of sleep der Toneelspeelders is gesegt, 166 pag.

5. Rijksstaf) Van deese staf is ook gesegt 166 pag.

6. Hooge) Corhurni. Van welke mede, 137 en 166 pag.

7. Toskaanse) Lydius in het Latijn; alsoo die van Hetruerien, Thufcien of Toskanaen, van afkomst sijn Lydiens, herwaars aangedrevenius. Asten, Servius, over het 1 B. van En.

wijl gij onbeschaamt u deden melt. 'T is eenstijf, dat ge hoogdravender digt bij de hand namt. 'T is lang genoeg geleefd. Vangt wat grooters aan. Gij verdukt u digt-geest, die gij aan slegte stof spijt. Trompet helden-digt: dan sult gij seggen: dit 's 't regre velt, daer mijn verheven geest moff deden. U Sang-godin valmde niet als liederen voor dartele meijens; en u groene jeugt sloeg een maat naadvendant u jaren. Laat mij nu door u den naam van Rooms Treur-digt-godin dragen: die hoogsvende geestigheid sal mijn werk sijn eis wel geven. Dus gesproken hebbende, slonger de heldin, rustig in haar gefchilderde haeren tredende, den langen habibus drie vier maal om 't hooft. Ondertruffchen stont d'ander, soo ik 't wel onthielt, met dwaasli jonkers en grij-lagte, na mijn onthout met een mirentak in de regterhand, en sprak: wat overloef gij mij, oppgeblase Treur-digt-godin met u stels-woorden! Kont gij dan noit sinder toon als baffen slaan? Gij hebt het nogtans wel eer voor geen schand gerekent met kreupeldigt te spelen, en mij met mijn vaarfen te besormen. Ik wil geen hoogdravent digt bij 't mijne vergelijken: u Palais verbluft mij gering hok. Ik ben een ligte kooi, gelijk de min, mijn doel, een ligte vogel is: 'k weeg niet fwaarder als mijn digt-stof. De moeder van de dartele min wert fonder mij een boerin: ik ben gebooren om haer als leer-meesters te versellen. De deur, die gij met u harden klik niet kont oploopen,

ontgrendel door mijn sleetmen. Boven dien heb ik verdient, meer te vermogen als gij, door groote verdraagsaamheid van veel rampen, die u troefe wijnbraan niet konden liden. Ik leerde Corinna haer deurwagter blinden, de deur te ontgrendelen, ontregen uit 't bed te kruipen, en bij nacht op de teenen gaen. Wierd ik in de harde deur gefelnden, 'k schaamde mij niet van de voorbij gaande man gefelen te werden. Dat meer is, school ik, aan deens gefonden, na mijn onthout, tusfen de borsten van dienstmaagden, tot dat de fikke oppaffers van honk waren. Wat wil ik seggen, dat ik, aan een deern op haar geboorten-dag tot een vereering gefonden, uit 't grimmig wigt in flarden gerukt, en verbrant wierf? Ik heb, digter, u geest alderceerft tot digten verwekt; soo dat dees Godin mij dank moet weten, dat sijn u nu aanfoekt. Als gij beide uit hadden, antwoorde ik: ik bid u beide bij u Godheid, dat mijn beklent vonnis liever met de wind vervlieg, als u stoor. Gij biedt mij een rijks-staf en hooge haars aan, en vormt mijn mont reets om baffen te dreunen: gij beloofst mij een eeuwig naam door min-digt: wel aan kom segen mij, en hegt dan korte aan lange vaarfen. Verleen, treur-digt-godin, u digter een korten vlijt. Gij sijt een eeuwig werk; 't ander is nog maar voor een vlugt. De treur-digt-godin, hier door verbeden, gaf mij verlof. Rol af nu, darteel min-digt, merint 't gelegen komt: na dit fluitfpiel sal trompetten volgen.

Uit dit landschap (andere seggen Hiftria) sijn alleerst te Romem gekomen de Hiftriones, toneelspeelders en potsmaakers. Tacitus, 14 Jaarb. 34 H. Festus, enz. lange voor Pylades, die, sijnde een pautomimus, of konstige postuurmaaker, uit Afsien naar Romem trok. Suetonius, in August. 45 H. Lucianus, enz.

8. Hoogdravener) Thyrso graviore segt het Latijn, neemende het teken voor het geteekende. Aangefien Bacchus is de vader en beschuttheer der Dichtkonst, en byzonderlijk van de Tragedie, of het Treur-fpel. Want dat bekomt haer naam van *ῥαγος*, een bok (sijn toegewijd offer. Varro) enz. die men gewoon was te verwedden, als men over twee welgemaakte spellen verschilde wogens de voorste rang in deftigheid en cieraaden. Horatius, in de Dichtk. Laërtius, in het leven van Plato. Diomedes, Grammat. 3 B.

Van den thyrsus, of wijnrankstaf, sijn gewoon wapen en vercierfel, spraken wy, 66 pag.

9. Mirentak) Venus sijnde gewijd; gelijk wy seggen 117 pag.

10. Dienstmaagden) Hoe deese de minnebrieven in haar boesem verborgen, is gefegt, 168 pag.

11. Vereeringe) Van de geboortedagen spraken wy, 128 pag. Doch van de gijten en vereeringen, onder het verjaaren van iemands geboorte, gefonden; siet Terentius. in Form. 1 Bedr. 1 Tou. Symmachus, 6 B. 49 Br.

12. Verbrand) Het Latijn spreekt van aqua, water; alsoo men gewoon was een quaad gefchriift in het water te werpen, en op die wijze te vernietigen. Martialis, 1 B. 6 Sneld. 3 B. 100 Sneld. en 5 B. 53 Sneld.

T W E E D E D I G T.

Aan sijn vrijster, die het toernoojen beschoude.

K ben hier niet gekomen om 't renkampen der siere 1 roffen te beschouwen; maar wens evenwel, dien gij

1. Renkampen) Welke men binnen Romem gewoon was te vertoonen, in de Circi, of renbaanen, te weeten de Agonaale, de Flaminiſche, en de Groote: langwerpige en seer ruime timmeragien; gelijk sy op de Keiserlijke penningen by Onufrius, Ondaan, enz. ons worden vertoond; welke ſchrijvers deese beide sijn ontleend.

- 2 gij begunstigt, den palm. Dat ik hier quam, was alleen om bij u te laten praten, en u de minnevlam, die gij in mij ontsteekt, te openbaren. Gij hebt 't oog op 't rennen, ik op u: verklaren we beide 't doogen op 't geen wij gaarn sien. Hoe gelukkig is den rosmeeſter, dien gij jonst draagt! Moſt hij 't luk hebben ont u gunst tettek- ken? Moeg dit mij beuren, 'k ſweept fier en moedig de roſſen van de ſchuboomen in 't heilig toernooi-ſpel. Dan ſou ik ſe den loſſen toom geeven, ſtreepen op den rug ſlaan, dan

Doch in deeſe ſijnte ſen en aante werken

I. De Carceres; uit welke verblijfplaatsen de wagens te voorschijn kwamen, gelijk geſegst is; 150 pag.
II. Een middelfchot; de baan midden van een ſcheidende, ſpina of ruggegraat genoemd van Kaſſiodorus, 1 B. ſijner Br.

III. Op deeſe graat, onder, andere, een Egiptiſche obelisk of ſteenspijs. Plinius, 36 B. 9 H. Ammi- nus, 1 B. 3 H. behalven gemelde Kaſſiodorus, enz.

IV. Aan ieder eind de Metz of Merkpaalen; om welke, op het gegeven teeken, de wagens ſevenmaal wierden omgedreven; terwijl ieder reiseeneitje van de ſeven merkpaalen werd aſgenoomen. Suetonius, in Jul. 39 H. en Klaud. 21 H. Varro, 1 B. van den Akkerb. Livius, 41 B. 27 H.

V. Eindelijk de trappen of ſtribanken, gaande rondſom de baan, beneden aande ringmuur; ſijnde met een gracht (men noemt hem Euripus) van het renperk verſekerd en afgeſcheiden. Suetonius, in Jul. 39 H. Plinius, 7 B. 7 H. ſpreekende oock van Julius Ceſar.

Voorts wierden hier ieder reis vier wagens vertoond; doch ſijnde de voerluiden ieder van een byſondere verſ; ze weeren uit een witte, een geele, een blauwe, en een groene veem. Kaſſiodorus, enz. welke laaſte niet alleen de gemeente, maar ook de Keiſers byzonderlijk waaren toegedaan. Martialis, 10 B. 48 Sneld. en elders. Juvenalis, 11 Berisfd. Suetonius, in Kalig. 55 H. Kapitolinus, in keiſer Ver. Dio, 61 B. in Nero; en 73 B. in Pertinax.

Ondertuſſchen was dit een ſpel, waar op het gemeene volk byzonderlijk was verſingerd en verſor. Juvenalis, 10 en 11 Berisfd. doch de Keiſers ſelve alſoo ſeer. Dio, 59 en 61 B.

2. Begunſtigd) Sie van het begunſtigen en verachten van dit of dat veem, Suetonius, in Vitell. 14 cap. Kapitolinus, in Ver. Juvenalis, 11 Berisfd. Silius, 16 B. der Pun. oorl. enz.

3. Tournooiſpel) Voorwaar een ſlechte vertaaling. Naſo ſpreekte hier vanden wedloop der wagenmen- ners in een beſloten venbaan; en Tournooien is eigentlijk, in een perk, te paard, malkanderen met lancien, uit den ſadel licbten, en deſelve op malkanders borſt aan ſtukken te ſtooten: het geen ſo kwalijk is bekoemen Hendrik de Tweede, Koning van Frankrijk; die, ſijn helm niet wel geſlooten hebbende, een ſplinter in ſijnz aanzicht onſing: aan welke wond hy overleed, in het jaar 1559. And. Brunerus, en Andere.

4. Toom) Die ſy, recht overend ſtaande, om haar midden wonden om te ſterker de paarden te konnen beweegen, en beſtieren; doch het geen ook haar ſomwijlen dele verongelukken, als ſy by roeval in de zeelen en toomen wierden verſtrikt. Seneca, in Hippolyt. 4 Bed. 1 Ton. Euripides, enz.

Alwaar om haar hoofd ook met een koperen hellemet was verſekerd en beſchermd. Dio, 93 B. in Nero. en 79 B. in Elagab.

5. Slaan) Met een ſweep, welke de memers gemeentlijk in de hand bonden, op de Legpenningen der Kei- ſeren; gelijk wy betuygen met die nevensgaande.

- 6 dan mer't gierwiel rakens aan de perk-palen heen snorren. Kreeg ik u in 't rennen in 't figt, 'k hielt halte, en liet de leuit de de handen lippen. Og! hoe na nuevelde Pelops door Enomäus speer, doen hij op Hippodamia star-oogen-
 7 de bij na wiert onderhaat! Gewis triumfeerde hij evenwel nog door gunst van sijn lief. Laat ons ijder soo door toe-
 8 genegtheit van onse voorgeds fegepaler. Hoe dus schuw van mij? 't is vergeefs gearfeelt: 't plaats lot dwingt ons nevens malkander te fiten: dat gemak schaft ons hier de toernooi-baan in 't befcikken van fit-plaatsen. Maar gij, die aan de hooger hand fit, wie gij fit, befeer dit dier niet: want gij vrijft het met uwe blaauwe plekken. En gij, kamerat, die agter ons fit, trek de fchenkel in, heb gij fchaamt, en duwt haar de harde knien niet in de henden. Hoe! u vlieger hangt te feer in 't stof, fchort hem op, fier daar, of ik ligfte met mijn handen uit de vuilnis. Gij benijde mij 't gefigt, kleet, datfoo fchoone beenen bedekte, daarom te nijdiger, om't gefigt langer alleen te hebben. Soo fchoone beenen van de vlugge
 9 Atalanta wenfte Melanon met sijn handen op te heffen: met fulke beenen fchilderden de jagt-godin, als jij met
 10 opgefchorten vlieger fluks op 't fterk wilt afgaat. 'K verließ

de op dees beenen eer ikfe fag: wat fal't nu werden, nu ikfe gefien heb? Gij giet olij in 't vuur, en water in zee. Uit die beenen maak ik gifting, dat d'andere leden, die onder u fijn kleet gevoeligk fchuilen, mede niet mifmaakt en fijn. Maar wilt gij ondertruffen, dat ik u mer de wajer
 12 een koeltje in 't aangefigt foes; Of hoe na ontfaat dees hitte meer uit mijn minne-vuur, als uit de warme lugt; en braar u liefde dees bevange borst? Terwijl ik praar, beftuif u wit kleet vaft. Weg, vuilftof, wat bemorft gij een fuec-wit lighaam? Maar daar komt de toernooifacij voor af: fus, merk op met fchuldige eerbiedigheid en jonft: 't wort tijt van juig-gefchal: de gulde toernooi-ftacij komt
 13 aan. Voor af wert gedragen de victorie met uitgeftekte wicken: verleen u gunft, Godin, en fegen hier mijn min, dat fij boven driift. Juigt ter eeren van Neptunia, die op 't zee-water te fterk bout. Ik heb met de zee niet te fchaffen; want ik hou 't op droog. Bejuig u krijgs-god, foldaat: wij hebben een afkeer van den oorlog. Na vrede fnakken wij: in 't hart van de vrede is de min gevonden. Febus mag de wikkers, Febe de jagers begunftigen: Minerva mag de konftenars, Ceres en Bacchus

6. Snorren) *Te weeten aan de linkerhand; waar in de geheele verwinninge was bestaande. Waarom ook het sterkste en best geoffend paard gefeld was, niet in het midden, maar aan het linker gareel. Siet de geleerde Salmafius, Gronovius en Schefferus, over het 35 Sneld. van Aufonius: seer oneenig en verschildend in het renpaard Fosforus sijn rechte plaats toe te voegen.*

7. Pelops) *Die door konstig waagenmennem sijn bruid moest bekoomen; gelijk wy vertelden, 39 pag.*

8. Plaats-lot) *Linea segit het Latijn. Aangefien, in de Schouburgen de Raad; de lieden van aanfien, en het gemeen, door cuneis, et zonis, doorsnijdingen en afscheidingen, waaren afgedeeld; het geen niet geschiede in de Renbaanen, alwaar de drappen of fitplaatsen, rontsom deselve liepen, en sonder onderscheid bynaar alle de kijkers ontfingen. Siet Suctonius, in August. 44 H.*

9. Vlieger) *Pallia in het Latijn; van welke, der vrouwen omhangfel, is gesproken, 121 pag.*

10. Atalante) *Van deese, de minnaareffe van Melenger of Melanon, 18 pag.*

11. Opgefchort) *Van Diane, en haar op gefchorte rokken spraken wy, 62 pag.*

12. Wajer) *Welke by de dertele en brood dronkene rijkaarts was een bereide pauwestaart. Propertius, 2 B. 28 D. Klaudianus 3 B. tegens Eutrop. Martialis, 14 B. 67 Sneld. Siet het gebruik van de wajer by Terentius, inden Kamerl. 3 B. 5 Ton. enz.*

13. Toernooiftaatz) *In welke de beelden van verscheidene godheden wierden omgedragen, met een groote staatz, cierlijken rang, en langen nasleep. Livius, 30 B. 38 H. Varro, Ovidius, 4 en 6 b. van de Alm. Seneca, enz. waar op dan volgde het gefeide loopen van de paarden. Dionysius, 2 B. 72 H.*

14. Victorie) *De verwinninge; welke word afgebeeld in de gedaante van jonge maagd, gevougeld, en dragende in de een hand een palmtak, en in de andere een laurierkroon. Prudentius, tegens Symm. 1 B. Martialis, 10 B. 50 Sneld. Ovidius, Klaagd. 2 B. behalven Silius, Klaudianus, enz.*

En in die stand vertoonem wy haer ook hier; hebbende de Gedenkpenningen der Roomsche Keizeren haer beelden omleend.

15 **chus** den akkerman, Pollux de kampvechter, Castor de
 16 ruiters tot jonst gejuigtrekken: Wij juighen u toe, vriend-
 lijke Venus mer u feeghafig slcuter-wigt, en bidden,
 dat gij dees nieuwe miu fegenen, en mijn nieuwe voeg-
 desfoo vermurwen wilt, dat sij mij liefde niet verfnua.
 Sij kniktet toe, en gaf met wenken teekenen van ver-
 hoor. 'K verfoek dan, dat gij mij toeftegt, 'tgeen de
 Min-godin beloofde; foo fulge mij (met Venus verlof)
 grooter Godin sijn als dese. 'K sweert u in tegenwoor-
 digheid van foo veel getuigen, en bij dees Goden-ftacie,
 dat ik u verfoek tot mijn voogdes voor al mijn leven.
 Maar u beenen hangen te ongemakkelijk; gijkomt, of
 17 't helpen mogt, de teenen wel op detralien letten. Den
 18 fchout heeft nu reets de gefpannen van vier roffen, sijn
 voornaamfte lagenevelden, gelijkelijc van de fchutboom-
 en in de ruime baan laten rennen. Ik fie wel, wie gij
 jonst draagt. Die gij toegedaan sijt, falde palm ftrijken:
 want zelfs de paarden fchijnen te weten wat gij gaarn hadt,
 O bloet! hij omtrent de perkpaal met te ruimen fwiert.

Hoe rijge dus? dien naasten fnoet u tuffen de wielen en
 perkpaal in, en fnijt u de loef af. Hoe rijt gij dus, on-
 gelukkige? gij breng den wens van dit diert te fchande.
 Ruk dog ftiit en fchaats bij de perkpaal ter linkerhand
 om. Wij begunftigen een loer: maar laft haat 't ren-
 nen eens te hervatten, mannen, en roon allenthalven u
 goetvinden, met 't wemelen van u tabbaarden. Siec daar,
 men doecht 't hervatten. Maar wilt gij u huffel door 't
 flingeren der tabbaarden niet uit 't fatoen laten moeffen,
 19 foo berg u vrij tot genooge onder mijn kleet. Nu ftaan
 de fchutboomen weer open, en fweept het verfcillend
 20 gros der kampioenen weer hefig voort. Haal nu ten
 minften den palm: quijt u als een held in de ruime
 baan: oft maakt, dat mijn en mijn matreffens wens haer
 oog-wir bereiken. Mijn matres kreeg't na wens: nu ha-
 pert het nog aan de mijne. Hier ftrijkt met de palm heen:
 die ftat mij nog te krijen. Hij of lagtenfe, en gaf
 eenige hoop met haer flukkerende lonkers. Dat's hier bij
 proviſie genoog. Geef de reit op een ander plaats.

15. Kampvechters) Pugiles in het Latijn, by de Grieken in gebruik, gelijk by de Romeinen de Gladiatores, of fchermers. Doch deefe vochten caelibus, dat is met handfchoenen van ruuw leer 3; met loode of yfere knobbelen en knoopen gewapent en gefterkt. Voorwaar een feer wimig en bloedig wapentuyg. Servius, over Virgilius. 5 B. van E. Statius, 6 B. van Theb. Arnobius, 7 B. Apollonius, 2 B. der Vliest. enz.

16. Ruiters) Gelijk Pollux het met de Pugiles of kampvechters was houdenle; fo nam Kaffor sijn vermaak in het paarderijden. Horatius, 1 B. 12 Lierf. en 2 B. 1 Berisp. Ovidius, 5 B. der Alm. behalven Homerus, Propertius, Seneca, enz.

Alwaar ik hem ook vind, nevens een paar 2 fttaande, op een Penning van Keifer Geta, by Oudaan, in het 45 Taf. ja, op eene van den opgeworpenen Magnentius, ftaan beide de broeders met een paard aan de hand, by den felven Oudaan, in het 104 Taf.

Behalven dat ook de jongelingen, beide een ongetemd paard vafthoudende, voor eenige jaaren uit de Ealen van keifer Konftantinus opgedolven, en naderhand opgerecht voor het Pausfelijk paleis, op den Oujrinaal of Monte Cavallo, worden geoordeeld geen beelden van Alexander met sijn Bucefal, maar die van Kaffor en Pollux te zijn. Siec Donatus, in O. Rom. 3 B. 15 H. Nardinus, enz.

17. Tralien) Gaande rondsom de renbaan 5, door welke die van de benedenfte fitbank verfekerd waren voor den aanval der wilde beesten, die fomwijlen in deefe baan wierden verroond, gejaagd, en gedood. Plinius, 7 B. 7 H. enz. Want deshalven waaren, in de ronde Schouburg, ook de benedenfte bewaard met yfere veigewijs gefchakelde tralien. Plinius, 27 B. 3 H. Kalfurnius, 7 Herdersgez.

18. Schout) Dit was by de Romeinen in vrye tijden, het werk der Burgmeesteren, en naderhand onder de Keiferen, vanden Prator of opperschout. Ennius, in sijn Jaarb. by Cicero, in de Voorfp. 1 B. 48 H. Livius, 55 B. 10 Berisp. Martialis, 12 B. 26 Sneld. Juvenalis, enz.

Voorts het gegevene seim of teeken, op welke de wagenen voorliefpen, was in de eerste tijden een brandende toorts. Solinus, 45 H. Doch sedert de keifer Nero (welke so sommige meenen allereerst dat selve heeft aangevangen. Kalliodorus, 3 B. 51 Br.) een witte ferveit, uitgeworpen of uirgeftoken van eene der Moeniana, het hoofdgebouw van de renbaan. Quintilianus, 1 B. 10 H. Tertulianus, in het B. van de Schouwfp. 16 H. Suetonius, in Neron. 22 H. Juvenalis, 11 Berispd. Chryfostomus, in de Red. wgens de Renbaan. Cedrenus, enz.

Alwaarom het woorderken Mappa Renspelen betekend by Justinianus, in sijn Confit. tit. 105. van de Burgem.

19. Tabbaarden) Dit swaajen met de staatrokken gefchiede, wanneer men een wagen wilde te rugge roepen, die onmetig en voor sijn beurt was uirgelopen. Siec Plutarchus, in Sull. enz.

20. Verschillend) Dicolor in het Latijn, wegens de vier verwen, (beteekenende de vier getijden des jaars) van welke boven, 171 pag.

21. Palm) Het gewoonlyk ze teekenen der Wagenmenners. Martialis, 11 B. 50 Sneld. Livius, 10 B. 47 H. Suetonius, in Ner. 5 en 21 H. welkfy in de hand houdende, door het perk wandelden. Kallistenes, in Alexander. Suetonius, in Kalig. 32 H.

Behalven dat, by de Grieken, ook in hunne strijdspele de *verwinnaars met palmtakken* wierden gekroond.

Doch de palm is een algemeen teeken van verwinninge. Plinius, 3; 16. Plutarchus, in de Ditsched. 8 Vr. Tibullus, 1 B. 10 D. Quintilianus, enz. met de welke deese, gelijk een godheid aangemerkt sijnde, ook word afgebeeld. Apulejus, 2 B. der Herschep. Klaudianus, 3 B. van Stilich.

So dat self het woord palma voor een zege en verwinninge genoomen word. Martialis, 10 B. 54 Sneld. Kurtius, 9 B. 2 H.

Siet *voorts deese takken in de handen der verwinnaars, op de Keiserlijke Gedenkpenningen, gesteld* 171 pag.

DERDE DICHT.

Op sijn vrijster, die vals geswooren had.

Kan ik geloven, datter Goden sijn? 't staal heeft ha-
ren eed met mij gebroken, sonder daotom in
haar vroeger schoonheid straf geleden te hebben.
't Lang haar, dat sijn had voor haar meinedigheid, heeft sijn
nog na't hoonen der Goden. Te voo're had sijn een roofoe-
blos op een blank vel: nog heeft sijn een roode glants op
haar sneeu-witte kaaken. Kleine voertjens had sijn: nog
sijnse klein. Lang en schoon was sijn: nog is sijnlang en
braaf van leest. Flikkerende lonkers had sijn, waar bij
mij die trou-loofe sood dikwijl vals geswooren heeft: nog
schitterende als staren. Gewis geeft 't Godendom het vrou-
volk mee verlos om vals te zweeren, en schuilt'er God-
heid in schoonheid: want 't staat mij voor, dat sijn onlangs
bij haar en mijn oogen swoer, en dat mijne oogen mij
seer deden. Segt mij eens, Goden, waarom ik een
anders misdad boeten moest, als gij immers haare meinee-
digheid al ongestraft liet? Immers rekent gij het u tot geen
schand, dat gij Andromeda, om 't snorken van moeder
Cassiopea op haar schoonheid, laste van kant te helpen.
Is 't niet genoeg, dat ik aan u glippers van getuigen had:
dat sijn u en mij uitgetreken vrij en vrank begeert? Moet
ik dan bedroge een offerhande van dit bedrieglijk staal
sijn, om haar meinedigheid door mijn straf te verloenen.

Gewis is God of een ijdele naam, die vergeefs gevreeft
wert, en de volkeren door dwaale liggelooivigheid tot
sijnen dienft trekt: of soo 'er een God is, die mint 't poe-
fel vrou-volk, en geeft haar alleen te veel vermogen in
alles. — Om ons leven is 't te doen, dat Mars 't doodlijk
rappier op sijn haagt: op ons mik't d'ouwinbare Pallas met
haar piek: op ons doelt Apollo met sijn rajen boog: om
ons te treffen heeft Jupiter in den hemel sijn bliksem in
de vuist. Maar de gehoonde Goden ontien schoone dier,
tenjs te beledigen, ja vreesen daar-en-boven nog die
haar nieren vreesden. Hoe isser dan nog iemand, die 't
Godendom godvrugtig offeren wil? Waaragtig, regtscha-
pe mannen hooren meer pits agter d'oo'ren te hebben.
Jupiter slaat heilige wouden en kerken met sijn bliksem,
en last deseve geen meen-eedige stalen te blutfen? On-
tallijke verdiende met den bliksem getroffen te werden,
maar d'arme Semele viel dien brand alleen te beurt. Die
straf onrzig sij voor haar gerief. Dan had sijn haar min-
naar in sijn aankomst ontfochoolen, vader Jupiter had sijn
foon Bacchus, uit 's moeders buik gerukt, niet in sijn
dijse konnen voldragen. Maar waarom dus geklaagt, en
't heel Godendom gelastet? De Goden hebben ook oog-
en en harten. Was ik selfs een God, 't vrou-volk mogt
mij-

1. Andromeda) Cepheïa in het Latijn, wegens Koning Cefeus, haar vader. Hoe sy, om haar moeders hoogmoed, lijden moest, verhaald onse dichter in het 4 B. der Herschepp. Siet ook boven, 90 en 106 pag.

2. Mars) Van sijn wapenen is gesproken, 116 pag.

3. Pallas) Van haar piek spraken wy, 84 pag.

4. Apollo) Van sijn boog is gesegt, 105 pag.

5. Jupiter) Van sijn bliksem sie, 20 pag.

6. Offeren) Thura focis imponere, in het Latijn; te weeten, wyrook op het altaar leggen: van welke 68 pag.

7. Semele) Dochter van koning Kadmus; welke van Jupiter, haaren minnaar, versiekende, met een godlijke heerlijkheid besocht te mogen worden; sois sijn door het geweld des vuurs, waar mede Jupiter quaansuis sijn majesteit vertoonde, deertlyk omgekoomen. Doch haar ontfange vrucht bewaarde en veldroeg hy op een wijse, die Ovidius vertoond in het 3 B. der Herschepp. Siet ook Euripides, in de Bacch. Propeptius, 2 B. Apollodorus, 3 B. Higinus, in de 167 en 179 Vertell. Orfeus, enz.

8. Dye) Gelyk Ovidius in het gemelle B. der Herschepp. verteld. Doch het komt nader aan de waarheid, dat de jonge Bacchus, van de Nymfen is opgebracht, in Indien, ontrent de stad Nisa; gelegen aan den

mijnenthalven sonder hinder mijn Godheid met meene- digheid welhoonen. 'k Sou zelfs swoeren, dat de deerns waartig swoeren, en geenints onder de straffe Goden

genoemt willen werden. Maar dient gij evenwel u selve wat matiger van die Goden-gift, meisjen, of verschoon immers mijn oogen.

den berg mugos, dat is, Dye; op welken ook daarom (en nergens anders in) Indien. Plinius, 16 B. 34 H. Theophrastus, enz.) de veel of klimop, gewijd aan Bacchus, woft en graeid in overvloed. Arrianus, in Alexanders Veldt. 5 B. en in het B. van Ind. Kurtius, 8 B. 10 H.

VIERDE DICHT.

Aan een man die sijn wijf bewaaren liet.

Versaalde vent, 't is verlooren een oppaffer bij u poesfel wijf te planten, Yder vrou-mes moet door haar eigen aart beschut werden. Iffer een kind buitens vrees of dwang, die is eerst regt kuis: maar die niet en sluikt, om dat 't haar belet wert, die sluikt. Schoon 't lighaam fiks wert bewaart; haar geest doet overfpeel: die niet kan ga-gelagen werden, of hij wil zelfs. Sluit wat gij wilt: den geest kont gy niet opsluiten. Als 't alles wel gegendelt is, sulst gij den overfpelet zelfs binnen-geloozen hebben. Die 't fondigen vrij staat, fondigt minder. 'T vrij vermogen om te fondigen doet 't faat van ondeugt metter tijt verftikken. Laar af (geloof mij) dat quare ter genen door 't kort teugelen: volgt het in, gij sulst het beter verwinnen. 'k Gaf leet een paart, dat hart in den bek, na geen toom korten luisterende, als een blikfem doorftak; en, foo haalt het de losse lei op de manen voelde leggen, stant hielt. Wijpogenaltijt te doen, dat ons niet vrij staat, en snakken na 't geen ons verboden is, gelijk een waterfugtige na ontfeyde vogt. Argus had voor in 't hooft honderd oogen: nog blintheite hem dikwil de min alleen. Schoon Danaë in een steenen en ijferen burgt, die eeuwen verduren kost, maagt was op-geloozen, nog wiert sij moeder; maar Penelope bleef, hoewel niet ga-gelagen, onder foo veel jonge vrijers onbevleekt. Wij vlammen 't meest op iets, dar weg geloozen wert. *Naauwe sorg is dieven wank. Weinige beminnen iets,*

dat een ander, moe, ten besten geeft. Niemand vlamt op u wijf om haar schoonheid; maar om dat gij haar foo liefst. De boften meenen, dat het vrij wat bijfonders wesen moet, 't geen u foo bekoorde. Is sijn onkuis, die van de man bewaart wert, foo is 't dierde waar: want die kommer is waardiger als 't geheel fluk vlees. Al barfte gij van spijt: ongeoorlofde vreugt is evenwel klokfpijs: dat 's alleen een aangenaam dier, dat leggen kan: og! 'k ben ver-vart. Behalven dit, is 't ook onregmatig, dat gij een vrij geboorene deern kerker: laar daar uitheemse volke- ren voor fidderen. Wilt gy haar dan kuis houden ter eeren van u slaaf, haar oppaller, op dat hy feggen mag: ik alleen heb dees bot vergelt? 't Is een plomp van stomp-wijk, die 't finet met een ligtekooi gepaart te sijn; want hij verstaat sig op stas mode niet, waar in Romulus en Remus, Mars kroos, bij Ilia niet sonder fluiken sijn geraapt. Tot wat cinde nam gij een schoon dier, foo u anders geen aantont, als een kuiffe? *Schoon en kuis kennen op geenderlei wijfe wel gepaart sijn.* Wilt gij wijs sijn, slaak u wijs: ontrimpel die norffe frons, en gebruk geen magt van een straf man. Hout vrintfchap met de vrienden, die u 't wijf als swarmen fal verschaffen. Soo doende kont gij al flapende sterk in gunst-veiwanten werden: foo doende kont gij altijt bij 't jong gefelcfchap vergaften, en veel huiffaat 't huis vinden, dat u tweer nog gelt koste.

1. Argus) *Van deefe veehoeder is gefegt, 72 pag. Hy had in sijn hoofd honderd oogen; van welke ten minften eenige altijd de wacht hadden, en wakker bleven. Ovidius, 1 B. der Herfchepp. Plautus, in den Pot-bewaarder, 3 Bedr. 6 Ton.*

Doch de uitleggers stellen Argus den gesternden hemel te sijn; gelijk Mercurius de Son: welke alsdan Argus fchijnt te dooden, wanneer hy met sijn licht de mindere verdoofd, en haar ons geficht onttrekt. Marcobrius, 7 B. 19 H.

2. Danaë) *Van haar is gefproken, 167 pag.*

3. Penelope) *Haar verbaareheid en ontbouensheid word alom volmondig uitgefproken en geroemd; doch het segendeel toonen wy, 4 pag. uit fchrijvers, by welke noch Herodotus gevoegd kan worden.*

Sodat het gaat met deefe Grielfche prinsessen als met eenige der Roomfche Keiferinnen; van welke de allergeelfte overfpeelers op haare Gedenkpenningen, hebben het beeld van PUDICITIA, Kuyfheid, Siet Oudian, in het 87 en 88 Taf.

4. Ilia) *Van deefe Vefthaalfche maagd, van Mars bebroopen, is gefegt 160 pag.*

VYFDE DIGT.

Een Droom.

² Nagts, als mij den slaap de loddere oogen geloken had, verschrikte mijn geest dusdanigen droom. In 't hangen van een kruuihevel was een digt eikenwout, wiens lommer krioelde van gevogelte: de grond was groen begraaft, en met sacht ruisende bronvogt genet. Ik schoof onder de lommer voor 't stekken der sonne, maar bleef onder de schaduw even heet. Terwijl ik besig ben met een riekere van veel-verwige bloemen en kruideren te plukken, sag ik schielijk een witte koe voor mij staan: een koe witter als de sneeuw, die, eerst gevalle, nog mettertijd niet ontlaan is: winter als vers gemolke schape-melk, daar 't speen schuim nog op staat en krikkelde. Bij dees koe was een stier, die, gelukkig met soo schoonen wijf gepaart, nevens deselve in 't mollig groen neerzoeft. Terwijl sij daar lag, en d'eens gekaunde groente herkaande, dogt mij, dat het hoornbeest, van vaak overwonnen, 't hoeft in de klaver liet falcken: als wanneer een snaterige kraai uit de lugt op 't groen streek, de witte koe driemaal stout in de borst pikte, en 't wit haar uitplukte.

De koe verliet een lange wijf daar na den stier, en vertrok van de plaats, maar had swarte vlekken op de borst staan. Als sij een stuk weegs daar van dan stieren sag grafen, sette zij derwaart, vlijde zij onder 't gros, en sogt weeliger klaver. Segt mij nu, droombedieder wie zij sijt, soo droomen tees bedieden, wat dien droom bediet. Hier opantwoorde een droombedieder, na rijp overleg van ijder stuk in 't bijzonder: de hitte, die zij onder 't ritselen lommer wout ontschuilen, maar niet ontschuilen kost, was de minne-brant: die koe is u meisen: die witheid past haar: den stier en koe-voegt sijt zij. Dar de kraai de koe in de borst pikte, bediet, dat een oude bordeel-reef mares sal verbafteren. Dar de koe na lang byblijvens haarstier verliet, wil, dat zij, opgeschoorde, alleen sult moeten slapen. Die swarte vlakken op de borst bedieden smeten van overpel. Uit had den droombedieder. Maar ik besturfs als een doek, en wierd soo blint als een pier in d'aardt.

1. Droombedieder) *Het uitleggen der droomen is allereerst in het licht gekoomen door Amfiktion. Plinius, 7 B. 57 H. of liever door den aartsvader Jusef. Justinus, 36 B. 2 H.*

Doch naderhand heeft men dit de besjes en oude wijven, gemeenlijk bygelovig, toegevoegd. Propertius, 2 B. 3 D. ten minsten men ging voorerst de Penates en huysgoden sijn droom vertellen. Deselve dichter, 2 B. 23 D. Siet verder van het Uitleggen. Euripides in Hekub. Treurp. Heliodorus, 2 B. der Moorische Vertell. en voor alle, Artemidorus, in sijn Droomb.

Voorts komen deese uit, en gaan door twee verscheidene poorten, te weten de yvoore (versta de tanden, en het spreek en melden met deselve) en die van hoorn (te weten de oogen, en het siendoor deese) Servius, over Virgilius, 6 B. van En. Horatius, 3 B. 37 Lierf. Statius. Mengeling 5 B. 3 D. Aufonius, in de Gekruiste Liefd. en in het Dagregift. enz.

SESTE DICHT.

Aan een rivier, terwijl by na sijn vrijster trok.

¹ Rivier, die op u slikkere oevers met riet-ruigte begroot sijt, staak u stroomen; want ik jagt na mijn matres. Gij sult niet gebrugt, nog van ponten verden, die sonder riet-plenssel met een reep konnen over halen. 'T heugt mij wel, dat gij kleinder waart; dat ik u dorst overwaden, en mij kwalijk tot de enkelen nat maakte. Nu

stroomt gij sterk af, geswollen door 't sneeuw water, dat van u geubr-berg leekt, en spoelt u vuile kil met dikopperwater. Wat baat mij 't jagen, wa 't vroeg opstaan, en voor dag in de weer gewekt te sijn, soo ik hier gestur werd, en op geenderlei wijze op den overkant komen kan? Nu wens ik om Perfeus wicken, die hem dienden, als hij met

1. Rivier) *Loopende ontrent de vesting van de stad Sulmo; tegenwoordig, volgens Ciofanus, geheeten Vella.*

2. Perfeus) *Danaë's heros, in het Latijn. Van Danaë, sijn moeder, is gesproken 167 pag. Deese, sullende den stryd tegens de Gorgones beginnen, gelijk by van Pallas haar wgis, of schild omfing, so kreeg by van Merkurius, (nevens een harpe of slagswaard) sijn vleugelen. Apollodorus, 2 B. enz. of, so de uitleggers willen, een welbeseild schip. Fulgentius, 1 B.*

- mer 't vervaalijk slangen-hoofd van Medusa heen schoot. 3
 4 Nu wens ik na de wagen van Triptolemus, wiens voerman 4
 alderceerf leerde kornen sjen in 't onbeboude aatrijk. 5
 Maar 'k verhaal u mirakelen, bij 'd'oude digters verficiet, 6
 die nooit gefchied sijn, gebeurt, of gebeuren sullen. 7
 Trekt gij liever u nat, dat over de boorden heen stroomt, 8
 binnen 't peil van u oevers: soo wens ik, dat gij eeuwig 9
 vlieten moogt. Gij sult een onverdraaglijken haat op den 10
 hals halen, soo 't geval, dat ik minner gefegt weide 11
 door u van 't fchaap gehouden te sijn. De rivieren hoo- 12
 ren de jonge borsten in 't vrijen behulpsaam te sijn: de ri- 13
 vieren werden zelfs wel eer gewaar, wat min in had. Men 14
 5 fegt, dat Inachus, op de Bitynië Melie verliest, bleek 15
 afstroomde, en in sijn kil water verhitte. Troje was nog 16
 7 geen tien jaren belegerd geweest, doen gij, Xanthus, 17
 op Neëra verslingerde. Hoe! noopte Alfeus geen wisse 18
 min-krikkel, doen hij Arethusa door onderaards loolen 19
 van Arcadie tot in Sicilie vervolgd? Ook segmen, dat 20
 gij, Peneus, Creufa, Xanthus buid, in 't land van Phia 21
 weg moefde. Wat hoef ik Afopus op te halen, die op 22
 Thebe, Mars troetwacht, verfor was; op Thebe, die hem vijf 23
 kinderen front te baren? Vraagde ik u nu, Achelous, waar 24
 u hoorns gebleven waren, gij sout u beklag doen, dat 25
 Hercules verwoet van de kop rukte. Kalidon, nog geheel 26
 Etolie, was u't verlies der hoornen niet waard geweest: 27
 maar Deianira allen dwong u die te wagen. Dien rijken 28
 Nijl, die sijn oetrom door teven stroomt in zee brakte, die 29
 sijn bron en oetronk van 'soo grooten froomt 'soo voor- 30
 figtig verbergt, kost, segt men, de minne vlam, die hem 31
 Evadne, Alopus kroos verwekte, met al sijn water niet 32
 uit-

3. Medusa) Van het slangenhoofd, van dit gedrocht spraken wy, 69 pag.

4. Triptolemus) Zoon van enen Celeus, koningsken van Eleufis, welke van Ceres haar wagen ontfangen hebbende, is uitgefonden om de sterfvelingen den akkerbouw te leeren, en in het kornen sjen te onderreechten, Diodorus, 6 B. 18 H. Hginus, 277 Vertell. Ovidius, Klandg. 3 B. S D. 5 der Herfchep. en 4 B. der Alm. Statius, 4 B. der Mengel. 2 D. Kallimachus, Pausanias, Laktantius, enz.

5. Inachus) Sie van deefe rivier god, 69 pag.

6. Melie) Een waterinimf in Beoricien, of Bithynien; ook bemind van Neptunus; die den kamprechter Amykus by haar heeft geteeld. Servius, over het 5 B. van En.

7. Xanthus) Van deefe Frygiaansche rivier spraken wy, 22 pag.

8. Neëra) Van welke niets te vinden is. Doch van de selve naam was de byft van de Son of Febus; welke by haar teelde twee dochteren, die aan den fwerveelden Ulfes het groote vee van haar vader toonen; by Homerus, 12 B. der Dool.

9. Alfeus) Een rivier van Elis in Arkadien, die verby Pisa lopende, eindelijk in Achaje van het aardrijk word opgeflokt; als wanneer by sijn loop, onder de zee door, neemt naar Sicilien: alwaar by in de stad Sirakufe boven komt, en met de springbron Arethuse, weder in zee valt. Ammianus, 15 B. 3 H. Plinius, 2 B. 103 H. Mela, 2 B. 7 H. Strabo, 6 B. en Andere.

Het geen gelegenheid heeft gegeven aan de dichters om eene verliesde riviergod te verferen, boven en onder het aardrijk sijn beminde vervolgende. Ovidius, 5 B. der Herfch. Virgilius, 3 B. van En. Statius, 1 B. der Mengeld. 3 D. Pausanias, enz.

10. Peneus) Een rivier in Theffalien, uit den berg Pindus nederdalende, en door het vermakelijke Tempel, tusschende bergen Olympus en Ossa, sich in de Pagafische zeeboeg ontlastende. Ovidius, 1 B. der Herfch. Seneca, Katullus, Strabo, Mela, Plinius, enz.

Sijn dochter was Dafne, in een laurierboom herschep; van welke 105 pag.

11. Kreüfa) Neëra lefenhier eenige. Doch Pindarus gewaagd van enen Hipseus, koning der Lapiten, sijnde een soen van de riviergod Peneus, en de waterinimf Kreüfa. 2 B. der Pyth. 9 Lierf.

12. Fyze) Het fuidelyk deel van Theffalien; fo genoemd naar de stad Fyze; waar af 12 pag.

13. Afopus) Een rivier in Beotien, een deel van Griekenland, spruitende uit den berg Citheron, loopende verby Thebe, Platea en Tanagra, en eintelyk, tusschen de stad Oropus en de voorberg Cinosura sich ontlastende. Strabo, 8 B. Mela, Oppianus, enz.

Van de selve naam is ook geweest een rivier in Afie, nevens de Likus, vloeiende verby Laodicea. Wederom een derde in Theffalien; en een vierde in Macedonien, en een vijfde in Peloponnesus. Strabo, Livius, enz.

14. Thebe) Van welke Pausanias, en voornaamlyk Pindarus, 1 B. der Olymp. 6 Lierf. te weeten als sijnde de moeder van vijf dochteren; hoewel deefe laatste haar is Metope, en niet Thebe, noemende.

15. Achelous) Van deefe riviergod, de medeminaar van Herkules, by Deianira, is gefproken, 48 pag.

16. Kalidon) Een stad in Etolien, een deel van het westelyk Griekenland, het hof van koning Eneus, door welchen de Evenus loopende sich in de ionische zee ontlast. Ovidius, 8 en 9 B. der Herfch. Lukanus, 6 B. van Farf.

17. Nijl) Van sijn seven monden, gelijk ook sijn rijkheid, is gefegt 73 pag.

18. Evadne) Dochter van Mars; en Thebe, het wijf van bovengemelde Afopus; welkers weergaloofe liefde

- 19 uithliffen. Enipeus lafte fijn water af te froomen; en
 't froomde tot de grond af, op dat hij droogshuits fijn
 20 Tyro moet omhellen. 'K ga u ook niet voorbij, Anie,
 met u ooftboom-overs, die door fteenige guilen
 21 neer-buitelende doorfroomt 't land van Tibur, een
 stad van Tiburus den Argief gefigt: die op Iliä verlief-
 22 de, fchoon s'erleelijc uitga, door dien lij haar wangen
 opgekraeft, en 't hair uit 't hoof gekrukt hadt. Sij bewende
 't miidsrijf van oom Amulius, en 't fluiken van Mars,
 23 24 1 barvoets in haar eenigheid; als wanneer haar die moe-
 dige froom uit fijn fterk vliecure water in 't oog kreeg,
 't hoof midden uit fijn fpuftak, en aldus met een fchor-
 25 te ftem roefprak: Iliä, fpuift van Laomedon den Frigier,
 waarom dus vol druks langs mijn oever gewandelt? Hoe
 dus ontfeit? Hoe dus in eenigheid gefworven? Waarom,
 o maagt, 't wit nonne-hair-fnoer van de vlegten gerukt?
 26 Waarom fchreit gij? Waarom vrijgij die betraande oog-
 jens root, en klopt ontfont op den blooten boefem? Hij
 moet een verfcit en verftalbert in 't lijf hebben, die
 fonder medoogen een tenkere maagt fiet fchreien, die
 geruft, Iliä: mijn Palais fal voor u open ftaan. Staak u
 vrees, Iliä: de froomen fullen u eer bewijfen. Gij fult
 Koningin fijn over hondert of meer vliet-maagden, die
 fig in mijn froom onthouden. Ai lieve, verfmijn mijn
 groote Godheik niet, Troife tuk, 'k fal u meer fchen-
 ken als ik beloofde. Uit had hij: maar fij floeg 't gefigt
 fedig na d'aarde, en nette den waaren boefem met een
 ffort-regen van tranen. Driewer poogdefe te ontvlug-
 ten, driewer bleefde bij de diepe rivier ftaan; want de
 vrees benam haar loopens kragt. Ten langen leften
 neefpe met den duim 't hair uit 't hoof, en gaf met be-
 vende lippen dit droevig befcheit. Og! was mijn ge-
 beent in mijn maagden-ftaat in de lijkkus gefamelt, en
 in vaders graf begraven, doen mij 't fterven vrij ftond! 26
 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
 Waarom werd ik, ichandvleck, en niet waard den naam van
 Vella's non te dragen, van iemand ten huwlijk verfoegt? 27 28
 War

lijfde, gepleegt ontrent het lijk van Kapanus, har echtgenoot, wy vertoonen, in onse GALLERYE, op het 12 Taf. en in de PICT. LOQUEUS, in het 20 Taf.

19. Enipeus) Een rivier in Theffalien, loopende door de velden van Farfalo; eerst loom en langzaam, doch, met den Apidanus vereenigd zijnde, snel en voortvarend. Lukanus, 2 B. van Farf. Val. Flakus, 1 B. der Vliest.

Een andere was er ook in Elis, een deel van Achaje; wiens rieviergod van Tyro, vorst Salmeoneus dochter, bevig werd bemind; doch welke princefs Neptunus onterde, fch behbende in de gedaante van Enipeus verfehpeet. Uit welke verzameling fproten twee foonen, Pelias en Neleus. Propertius, 1 B. 13 D. 3 B. 19 D. Higinius, 157 Vertaal. Apollodorus, 1 B. Siet boven, 96 pag.

20. Anio) Nu Teverone geheeten; een rivier, in Italien, by de stad Tibur fch van een ongemeene fteit nederfloortende, endus allengskens met den Tiber fch vereenigende. Statius, 1 B. der Mengeld. 3 D. Horatius, 1 B. 7 Lierf. Silius, 12 B. der Pun. oort. Strabo, 5 B. enz.

21. Tibur) Een stad van de Sabijnen in Latium, een deel van Italien; door fijn watervrijheid, en fuitvere lucht alom vermaard. Ovidius, 4 B. der Alm. Horatius, 1 B. 7 Lierf. Sijnde van een Griekfche afstemft; ze weeten geboud door drie broeders, kinderen van Amfuraus (voor Thebe verongelukt) Tibur-
 22. Iliä) Of Rheasylvia; van welke ook 160 pag.

Sy wierd, naar het ontwyden van haar maagdelijkenftaat, uit laft van koning Numitor, haar oom, in den Tiber gefmeeten. Doch andere daar entgegen seggen das fy begraven is aan den oever van Anio; welke haar afffen, in een hoogen vloed met fch fleepende, defelve in den Tiber nederfloorte. Alwaaron de Dichters vertellen, dat fy met den Tiber is in echt getreden en gepaard. Akron, over het 2 Lierf. des 1 B. van Horatius.

23. Laomedon) Van welke 24 pag.

24. Frygier) Koning van Frygiens; waar in de beruchte berg Ida; van welke 16 pag.

25. Hairfnoer) Van de vittax of hairfnoeren der Vestaalche maagden (onder welke ook Iliä was) fiet 125 pag.

26. Begraven) Het Latijn meld van Offa legere, de beenderen verfaamelen; het geen wy boven aan-
 teekenen, 106 pag.

27. Vella) Eigenlijk geen beeld; maar een eenwigduurend vuur, van Enaas, nevens het Palladium, uit Troas herwaars overgevoerd. Virgilius, 2 B. van En. Ovidius, 6 B. der Alm. Klaudianus, 1 B. tegens Eutrop. Silius, 1 B. der P. Oort. Prudentius, 2 B. tegens Symm. en geplaatst binnen Lavinium; doch door Askanius, of Iulus, na s'vaders dood verplaatst binnen Alba: en weder eindelijk naar Romem verbrocht, door koning Romulus. Cicero, in de Red. wegens het aantw. der Ingewandfchouw. Propertius, 4 B. 4 D. of liever, door koning Numa. Dionyfius, 2 B. 67 D. Plutarchus, in Num. Livius, 1 B. 20 D.

So nochtans, dat ook binnen Alba de bewaaring van het heilig vuur is blijven duuren. De Kanttee-
 kenaar, over Juvenal. 4 Berispd. Hes

Wat sta ik in beraat? Siet, ik wert van 't volk als een snol mer vingeren nagewesen. Weg, weg, vuile schaamte, die mijn wangen lang genoeg geverft hebt. Dus gesproken hebbende, hout sij haar kleet voor de gewolde oogen, en springt los in 't sterk stromend water. De slibberige Anio, tegumen, onderschepte haar borst mer de handen, en maakte haar tot sijn vrou. 'T is ook wel te gelooven, dat gij op 't een of 't ander dier verliefde: maar beemd en bos verheelen u sluik ezien. Terwijl ik dese taal voer, swelt de rivier, en schuimt sijn overtollige waten over de lippen. Wat hebt gij uitgeleat mer mij te schatsen? Waarom verhindert gij mijn vtugde? Waarom snijt gij, lompen boer, mij de pas af? Wat sout gij dan doen, als gij een fatsoenlijke en roemruchtige stroom waart? Gij sijt sonder naam en faam, om dat gij uit vergankelijke beek-

jens groeit, bron nog vaste stroom-oorspronk hebt; maar, in plaats van bronnen, uit regen en versmolte sneeu bestaat, die u de kleume winter rijkelijk bijst. 'S winters stroomt gij modderig, of legt plat op u sandige grond verdroogt. Wat dorstige teifer koft doen u water drinken, en dankbaar seggen: vliet eeuwig? Na gaat gij in grasduinen tot nadeel van 't veen, en grooter nadeel van 't land. Dese schade mag misfclien anderen treffen: mij trefte de mijne. Gut, wat mogt ik fors-kap desen bok 't stroom-min-boelje open doen! 'K schaam mij, dat ik dien loer soo roemrugtige naamen ophaalde. Waar mag mijn oog verdoelt sijn geweest, doen ik op u stink-stroom starrende gelijkenissen bijbrag van Achelous, Inachus, en Nijl. 'K wens u dan na waarde, vuile stik-stroom, dat gij slaag door neete somers en droogte winters moogt uitteeren.

Het ontmoet ons, op een altaar leggende, op een Penning van de keiserinne Faustina, gelijk wy hier toonen, om het gesefde met een afbeeldinge te vercierien en te verrijken.

18. Huwelijk) *Hoewel na een dienst van dertig jaaren de Vestaalen mogten uitgaan, en vry trouwen; se wierd echter dat huwelijk rampsalig, en nier voorspoedig geoordeeld.* Prudentius, 2 B. tegens Symm. Dionysius, 2 B. 68 H. Plutarchus in Num.

Alwaaron sy meereendeels bleven tot aan het end haares levens. Tacitus, 2 Jaarb. 86 H. sprekende van de Vestaale Occia.

16. Stroomoorspronk) *Domus segt het Latijn; even als Horatius, 1 B. 7 Lierf. sprekende van Tibur, het huis van de springbron Albunea. en Pindarus, 2 Lierf. der Olim. sprekende van Akragas, en van sijn huis, de stad Agrigentum; welken sy doorsnijdt. en eindelijk Aufonius; die Alexandrien het huys en de woning van de rivier Nilus ook is noemende.*

SEVENDE DICHT.

Hy doet sijn beklag, dat hy, van sijn matres ontfangen, niet schrap kost raken.

Wat! was 't meisjes niet schoon? niet mooi genoeg opgequikt? of heb ik misfclien op 't selve niet dikwijls genoeg gevult? Evenwel greep ik 't te cuvel flaptaartig sonder iers uit te regten in de armen, en lag schandelijk als een houten blok in 't bed. Schoon wij 't stuk eens waren om slag te leveren, ik kost d'ontfonken moet van mijn helper niet opwekken. Sij sloeg mij wel om den hals een paar bouten witter als ivoor en sneeu: sij likte en kustte wel, en drukte geil dije tegen

dije: sij streekle wel met suikere woortjes, noemende mij, mijn heer, en 't geen voorts tot aankitteling gemeenlijk wert genout. Maar eger liet mijn schilkknapp, even of hij kil wildt-kervelfap had ingenomen, flaauartig 't voorgenomen werk steken. 'K lag als een blok en onnuut houte beelt, onseker of ik een lighaam of schaduw was. Val ik dus te leur in mijn jeugt, wat sal 't dan worden in mijn ouderdom, soo mijn ouderdom beschooren is? Bloet! ik schaam mij, dat mijn matres in de kragt van mijn

1. Saeuw) *Sithonia nive in het Latijn; sijnde in Sithoni's of Ithracien (siet 6 pag.) het gebergte met een geduurige sneeuw overdekt.*

2. Likre) *Van dit zongschermutsel is gesproken, 108 pag.*

3. Wildkervelfap) *Een verdoovd kruid, van welke, 133 pag.*

mijn jaren, rusten jongeling en man, nog jongeling nog
 mijn aan mij bespeuren koff! Sij stont van mij op, soo
 veel gedeelt als Vesta's non, die oprijft om haar
 wuifheid om te gaan waarmen, en als een waarde
 broeder van zijn eerbare zuster. Maar onlangs vereerde ik
 4 5 6 de blonde Chic twee, de blanke Pitho en Libas drie
 eerfchooten. 'T staat mij voor, dat ik op 't verfoek van
 7 Corinna op een korte nagt-wag-negenmaal op mijn vijand
 Jos brande. Hoe is 't! heeft mij nu Theffalis vergift't lide
 verslapt? of tooverfang en kruideren doen slapen? Heeft
 8 een heks mijn naam of beeltenis in roode was gedrukt,
 of dunne naalden midden in mijn lever gestoken? Door
 9 tooverfang versengt het koorn, en weit onvruchtbaar:
 10 door tooverfang stikken bronnen, vallen d'akeien van d'eiken,
 de druiven van de wijnstok, en 't ooft van de bomen,
 11 fonder dat sij geschud werden. Waarom sou dan ook door
 tooverij van leer geen seem gemaakt worden? Misfchien
 was ik daar door ook foo slapendig. Hier bij
 quam schaamre: selfs de schaamte van mijn daat herderde.
 Dat was de tweede oorzaak van mijn fail. Maar wat schoonder
 dier dag en voelde ik alleenlijk, foo als 't selve van
 't hemt geraakt wert. Op't beetaffen van dit dier had de grij-
 fe Nestor konnen hergroenen, en den stok-ouden Ti-
 thonus pirin't gebeente krijgen. Ik kreeg haar tot mijn 12
 wil; maar sij geen manne-kragt. Wat gebeden fal ik nu
 smeden, om haar op nieuw te bekooren? 'K geloof, dat
 het self de groote Godden speet mij haar gunst verleen-
 te hebben, die ik foo schandelijk misbruikte. Gewis,
 wenste ik acces, 'k wiert ingelaten; en kus, ik kuffte;
 viervoetig te werden, 't geschiede. Waar toe diende mij
 al dit luk? waer toe soo grootvermogen fonder gebruik?
 Wat heb ik anders als middel'gh gehad gelijk een rijken
 13 wrek? Soo dorst Tantalus, dien ghettim-vandekker, tot
 de kin in 't water staande, en heeft appelen die hij noot be-
 14 hebben kan. Die soo van een poefele maag't morgens
 opstaat, mag wel op staande voet fonder fuivering te of-
 15 ser gaan. Maar misfchien was sij niet vriendlijk genoeg,
 gaf sij geen kusjens uit de beste doos, of deed sij haar ut-
 terfeste niet wel totverrijfen. Wat! sij had loggeblok-
 ken, harde diamanten, ja doove steenen door haar lief-
 koofen konnen vermruwen. Sij was waaragrig waer om
 levenden en mannen te verlokken; maar toen was ik lee-
 veloos, en geen man, als voorheen. Wat vermaak fchept
 een doove in konstg fuaeren-fpel? en een blinde in ge-
 16 17 ftig

4. Chic) Van het woord *χίω*, sneeuw, wegens haar blankheid so genoemd; even als by Martialis 1 B. 35 D. 3; 34 D. de dertele *Chione*.

5. Pitho) Een hoortjen, en haar liefvallige welsprekenheid so genoemd; te weeten van *πίθω*; ik overrede, met een aangensamheid.

6. Libas) Een derde; dragende haar naam van *λίβω*, ik proef; te weeten, rakende pas, in het kuffen, de lippen van den minnaar.

7. Corinna) Sie van deefe, 167 pag.

8. Theffalisch) Van Theffalien, en haare vergiftige tooverkruiden spreken wy 135 pag.

9. Naalden) Op wat wijfe de heksen, met een naald door een wassen beeld te steeken, haare gehaate wyanden plaagen, is gefegt, 29 pag.

10. Tooverfang) Carmine in het Latijn. Nademaal de tovertaal en besweeringen meerendeels in sekere maat en trant van vaerfenbestonden. Virgilius, 9 Herdergef. enz.

Gelijk men daarom ook in de schriften der aaloude Geneesmeesteren, Latijnsche en Grieksche vaerfen vind; welke, om den hals gebangen, of in de hand gehouden, een onfeilbaar middel zijn in de koorts, bloedvliet, buykpijn, voet-tuwel, en andere groote quaalen en plaagen. Siet Rob. Keuchenius, over Sammonikus Serenus, Fromannus, Freitag, enz.

11. Seem) Gelijk als door een sogaannde nestel-knoop; van welke de versamelaars der Geneeskundige Aanmerkingen, en onder deefe Borellius, 4 Hond. 65 Aanm. Montagne, enz.

12. Nestor) Pylus in het Latijn; sijnde koning van Pilos. Juvenalis, in het 10 Berisfd. Van sijn hooge jaaren is gesproken, 3 pag.

13. Tironus) Van deefen uitgedroogden grysaard is dikwijls gesproken. Siet 18 pag.

14. Tantalus) Van deefen mapper, en sijn straf by de onderaartsche spreken wy, 40 pag.

15. Suivering) Die op de Feefdagen van Ceres, Isis, enz. wilden hunne godvruchtigheid plegen, onbielden sich een of meer nachten van den echrteelijken byslaap, so gefegt is, 170 pag.

Docht nettemin waarende vrouwen gewoon, naar afgedaane Venuswerk, haare teeldeelten met water te fuyveren en af te wagen, so gefondsheids halven, als om niet onrein in haare godevaarten en feefbonding te verschijnen. Suetonius, in August. 94 H. Cicero, in de Red. voor Celius. Elianus, in sijn Mengeling. 4 B. 1 H. het 31 der Priaapd. behalven Klaudianus, Martialis, enz.

16. Snaarenspel) Te weeten, volgens het Latijn, van Femius, van de leermeester van Homerus. Welke dankebaarlijk sijn gedachtenis willende vereeuwigen, over het maalt van Penelopes mimmaars, een luitewist in voerd, quansuis een Ithakois, die selve naam dragende, in het 1 B. der Dool.

17. Blinde) Te weeten Thamisras, volgens het Latijn; een onderfoort voor een soort konstelijk gebrukende.

88 *fig schilderwerk? Bloet! wat overpeinsde ik al vreugde bij mijn selve! van schilderde ik al knip-facoonies in mijn hoofd! Evenwel hing't slet of 'r dood genepen was, verstenfer als een roos die gifsteren wiert geplukt. Nu, als't minste pas komt, steekt het d'ooeren op, en staat schrap om te plukkhairen, die, stinkend lid, enkruip in u schelpen: want ho hebt gij mijte voete met groote beloften ook uitgetreken. Gij bedriegte heer: 't is u schult dat ik, weilloos gegrepen, tot mijn groote schande beklaglijke schade heb moeten lijden. Dat meer is, veronwaardigde sig mijn matres ook niet desen knaap*

met strijk en streel aan te moedigen: maar als hij merkte, dat hij door geen kusjens moot g'ri pen koft, en, ongeacht haar aanmoediging, bleef duillooren, (sprak hij: wat steekte, loer, den draak met mij? Wie laste, flegthoof, ongerect, in mijn bed te roefen? 'T moet wesen, dat u een kol met draadrommen beroovert heeft, of dat gij op een ande agerost sijt. Met springt sij in't open hemt uit 't bed, en toonde een schilderwerkje in 't barvoets weg huppelen. Maar om voor haar dienftboden niet te late blijken, dat sij ongedeeft was, ontveinfde sij die schande door 't gebruik van water.

19

20

Deefe Thamiras dan, een Thracier, gaande van Echalien, een stad in Euben, naar Dorion, ontmoete de Sanggodinnen, op de weg; welke by beriep tot een wedstryd in de sangkonst. Sy seyn troosten hoogmoed met komende verdragen, beoafsien hem van sijn konst (anders uitspreekende sijnde) en te gelijk van sijn gesicht. Apollodorus, 1 B. Homerus, 2 B. van den II. Pausanias, enz.

18. Roos) *Of liever een kroon van roosen, over tafel gebruikt. Van deefe gewoonte spreken wy, 71 pag.*

19. Draadrommen) *Of liever een beeld van wolte leppen gemaakt, waar mede, gelijk met eene van was, de beken jemand nadeelig waaren: gelijk gesegt is, 29 pag.*

20. Waater) *Om quansuis sich naar mede te reinigen, en haare dienftboden dus te misleiden. Siet boven, 180 pag.*

ACHTSTE DICHT.

Hy klaagt, dat hem sijn vrijster afwijft.

HOe! breekt nog iemand 'thoofd met letter-kauwen? of denkt nog iemand, dat digt-konst rijksdom is? Wel eer wierd 't verstant boven goet gefchat: maar nu is d'armoede een woeste onwetendheid. Schoon mijn boekjes feer smakelijk waren bij mijn matres, mogt ik evenwel niet komen daar sij welkom waren: schoon sij mij geweldig prees, sloot sij mij evenwel de deur voort' hooft; soo dat ik spitshoofd (shandelijk hier en daar moet swerven. Siet hier, een korttjig ridder, die door houwen en kerven ridders middelen won, wert voor mij ingelaten. Kont gij, mijnziel, dien ruighaver met u schoone bouten omhelzen, en lijden dat hij u omarmt? Weerge niet, dat op dat hooft een helmer stont? dat op de lenden, die u ten dienste sijn, een rasper hing? dat sijn linkerhand,

waar aen nu, vrij te laat, den ridderring misstaat, een schilt torste? Taft sijn regethand; maar denk, sij was bebloet van't moorden. Kont gij een hant aantasten, die een mens ombragt? Helas! waar is weckhartigheid verwaren! Besiet sijn lijkkreekens eens, stopfels van huifcheuren in voorgaande slegen. Met plukkhairen heeft hij al sijn middelen gewonnen. Miffchien sal hij u zelfs wel verhalen, hoe veel vijanden hij den bek wel veegde. Verhaalt hij dat, en taft gij, geelugt g'ier, die moord-klaauwen aan? Ik, dien onbevleete Fetus en sanggodinnen-priester, galm een vrugeloes liet voor u harde deur. Leert dan, die wijs sijt, niet 't geen wij lomper weten, maar 't ijlik schernuifelen, en de bloedige krijg volgen: leert, in plaats van een goet vaars te knippen, Capitein majoor

1

2

wcr-

1. Ridderring) *Van deeyfere en koperseringen, getragen van het gemeene volk, gelijk ook soldaaten en slaven (siet Plautus, in den Norfchen, 2 Bedr. 2 Ton. en Apulejus, 10 B. der Herich.) spreken wy, 107 pag.*

Doch de goudene ring was bysonderlijk de dragt en het kenteeken van de ridderschap. Makrobisus, 1 B. 3 H. Cicero, 10 B. 31 Br. sprekende beide van twee geadde Toneelpleeders. Martialis, 8 B. 5 Sneld. Suetonius, enz.

Waar by moest sijn ten minsten een Kapitaal, gelijk wy seggen, van vierhonderd duifend lefsterien, of 25000 guldens: so dat se waaren genooftsaakt by vermindering en verquifing van deefe hoofisom, het adelijk teken, te woenen den ring, af te leggen, en sonder deefe inopenbaare byeenkomsten te verschijnen. Juvenalis, 11 Beritpd. Martialis, 8 B. 5 Sneld. sprekende van Maccr.

2. Kapitein Majoor) *Brigadier sou ik seggen; Primus pilis in het Latijn.*

Pilum was een getakte werpfehicht, bysonderlijk by de Romeinen eigen, en, en by hen in een geduwigh gebruik. Polybius, van de Legermeet. 6 B. Appianus, van de Burg. Oorl. enz. Vegetius, 1 B. 20 H.

worden. Door dat middel kan een btaaf digter, alshij wil, een deern totsijn wil krijgen. Jupiter, welweteende daer' niets magtiger was als 't goud, veranderinge sig in goud-druppelen, om daar door Danaë te ontmagden. Soo lang 't geen goud regende, was de vader bars, de dogter spijtig, de deur-stijlen koper, den burgt van ijsen: too de loofse sluiker geel quam schiffieren, hieft sij haar schootoop, en gaf haar eer ten besten. Maar toen de grijs Saturnus hemelvoogt was, lag al den rijkdom diep in d'aard verborgen. 'T koper, silver, ijsen en goud had hij toe de hel toe beftem; goud daer' geen gelt ter werelt was. Dan hij verleende iets beter: een onbewogten oogt, ooft, en honig in holle boomen. Nieman beploegde toen 't aartrijk-geen land-meer schiffte d'erven met schepalen: men rocide nog met geen vaar-tuig over zee: want toem quam de mens niet verder als op strand. Spitsvintig sijtig, o mens, tegen u selvten, en te geestig toe nadeel geweest? Waar toe fledten met gerouende wallen omtoegen? Waar toe de kraktelige vuiften ten oorlog gewapent? War had gij op zee verlooren? 'T aartrijk had u dienen te vernoe-

Voorts bestond een legioen, by deselve, uit thien benden of regimenten. Van welkers eerste de meeste en voornaamste krijgsknechten behelste. In deese nu noemden sy het eerste honderdtal, of kompanie, (deese pila of werpschichten handelende) primum pilum, en der selver centurio of hoofdman, primipilus. Livius, 2 B. 41 H. Paterkulus, Suetonius, Tacitus, enz.

Bewaarde het eerste en voornaamste veld-teeken, te weeten den Adelaar, dien by self uit de grond trekt en aan den standaartrager overgeeft. Val. Maximus, 1 B. 6 H. spreekende van Kraffus. Verdedigd en vrijd ook voor deselve. Tacitus, Geschichtb. 3 B. 22 H. spreekende van Attilius Verus.

Eindelijk was het een waardig krijgsmagt, tot welken de centuriones of hoofdlieden seer langzaam, en niet als by trappen toegang hadden. Juvenalis, 14 Berisfd. Martialis, 1 B. 32 en 74 sueld. Siet ook van haare opkomsten Suetonius, in Kalig. 43 H. Papinianus, enz.

3. Jupiter) *Van sijn goud, regeneende in de schoot van Danaë, is gesproken, 169 pag.*

4. Saturnus) *Die welckende opstokker van sijn kinderen; so geestig van sijn wijf Rhea bedrogen met een groote steen, in luyeren gewonden. Ovidius, 4 B. der Alm. Hesiodus, in de Gelachtb. Laktantius en Andere.*

Hem word de Gulden eeuw toegevoegd, in welke het aardrijk alles van selven voortbrocht, en de menschen vredigh en onverschillend (sonder het Mij en Dijn, en daar uit voortspruitende ongevallen) met mal-kanderen in het algemeen vrolijk waaren. Ovidius, 1 B. der Herfschepp. Virgilius, 2 B. der Landg. en 8 B. van den En. Tibullus, 1 B. 3 D. Hesiodus, Aratus, enz.

5. Quirijn) *Romulus, dus na sijn vergodinge genoemd. Siet 125 pag. doch van sijn dood en vergodig schryven Florus, 1 B. H. Ovidius, 2 B. des Alm. behalven Dionysius, Plutarchus, Cicero, Val. Maxi-mus, enz.*

6. Bacchus) *Liber in het Latijn, gelijk Lyxus, in het Grieks; waar af wy reden geven, 153 pag. Vorder is deese van het menschedom onder de goden geplaatst, wegens de gegevene wijn, en het onderwijs in het planten van den wijnstok. Laktantius, 1 B. 10. 15 en 16 H.*

7. Herkules) *Alcides in het Latijn; waar af wy elders reden geven. Sie van sijn vergodig Ovidius, 9 B. der Herfsch. Laktantius, 1 B. en 15 H.*

8. Cesar) *Te weeten Julius; van Augustus, sijn aangenomene soon en navolger, in het getal der golen gesejd; na dat hy in den Rand, van sijn beste vrienden was aangetast en omgebracht. Suetonius, 88 H. Plutarchus, in Cef. Dio, 45 B. Ovidius, 15 B. der Herfsch. enz.*

9. Mars-veld) *Het saailand van koning Tarquinius, de Trotsse, tusschen de stad en den Tiber gelegen; naar het neldrijven van dien koning en sijn aanhang den krijggod toegewijd. Dionysius, 5 B. 13 H. Livius, 2 B. 5 H. enz.*

In deese waarende de afgeschootene en gestoten plaatfen, genaamt Septa (of Ovilia, schaaps-hokken, by Lukanus, 1 B. enz.) waar in de Roomsche gemeente 't saamengquam, om de Comitia of Vergaderingen, wegens saaken van staat en oorlogh, hier te plegen. Ovidius, 1 B. der Alm. behalven Cicero, Askonius,

Plu.

- Plutarchus, Plinius, enz. aangerokken in mijn ONTWERP, in de 17 Verdeel. 88 pag.
 10. Richt(huis) Forum segt het Latijn; van welke, 93 pag.
 11. Sabijnen) Van dit barfch en boerfche vrouvolk fpraken wy 128 pag.

NEG ENDE DICHT.

Hy befchreidt de dood van Tibullus.

1 2 **S**oo Auroor haar foon Memnon, foo Thetifharen Achil- en hij kriet dat hy fnikt. Soo droevig, fegt men, fchoone
 3 les befchreide, en 't droevig affterven groote Godin- Iulus, trad hij bij 't affterven van fijn broeder Eneas uit u
 4 nen ontroert; mooge gij, Treur-digt, de vlegten van hof. Ook is Venus immers foo bedroeft om 't fterven
 5 van Tibullus, als doen 't verwoet everfwijn Adonis den
 6 naam! Dien galmer van ju digt, u lof-tuiter, Tibullus, brant buik had ongefcheurt. Maar wij fijn heilige digters, en
 7 vast ontliet op fijn lijk-ftapel. Siet hier brengt Venus wigt werden gunftelingen der Goden genoemt: Sommige
 8 fijn uitgefchudde pijl-koker, gebroken boog, en geblufte meenen ook, dat wij mer Gods geeft fijn begaft. 't
 9 toots. Siet eens, hoe deetlijk gaar hij met hangende fchijnt, dar de lafste dood al wat heilig is ontheiligt, en
 der wicken, en klopfel met de hand op de bloote borft. De de fwarte klaauwen laat in alles watter leeft. Wat koft va-
 tranen biggelen hem in 't hair, dathem om den hals krult; der Fcbus en moeder Calliope Orfeus den Thracier te fta
 komen?

1. Memnon) Van welke 127 pag. doch wegens de droefheid van Aurora over fijn onzijdige dood fiet Ovidius, 13 B. der Herfch.

2. Achilles) Van fijn dood is gefproken, 40 en 41 pag.

3. Tibullus) Een voornaam klagdichter bimen Roman, van ridderlijken huife; onder andere ook fcer bemind van fijn konftgenooten, Ovidius en Horatius. Doch ftierf fcer jong in in het bloejenft van fijn le-
 4 ven; volgens Krintus, Giraldu, Vollius, enz.

4. Uitgefchudde) Eeverfa in het Latijn; ook beteekenende omgekeerd: fufpelende de Dichter op de lijkftaatfen der hooge amptenaaren van Roman; in welke de bundelen van de ftaatsdienaars averechts en omgekeerd wierden voorgedragen. Tacitus, 3 Jaarb. 2 H. fprekende van de delijkftaatfy van Germanikus. Albinovanus, in het Rou-gedicht van Drufus.

Even als men ook is gewoon (ik heb het, felf in onfe tijden, binnen Groningen dikmaals aangekeken, by de krijgslieden; welke in de begravenen van hunne opperhoofden, met ftepende pieken en omgekeerd handgeweer voor uit treden. Servius, over het 11 B. van Virgil. befchrijvende den uitvaard van Pallas. Statius, 4 B. der Theb.

5. Iulus) Of Askanius, foon van Eneas; van welke, in Latium, na fijn vaders dood regeerende, 35 pag.

6. Broeder) Te meeten, gelijk Eneas, foon van Venus; gelijk gefegt is 68 pag. Van fijn toorts en pijlen fpraken wy 117 en 145 pag.

7. Adonis) Van hem is ook gefproken, 18 pag. Hy ftierf op de jacht, zijnde gebeeten van een wild ven- ken, of liever de nijdsige krijgsgod, in dit woelend onder verfchept. Theokritus, 30; en Bion, 1 Her- dergef. Propertius, 2 B. 11 D. Ovidius, 10 B. der Herfchepp.

Sie ook van fijn jaarlijfchen uitvaard entreurfeft by die van Fenicien, 158 pag.

8. Orfeus) Van deefen Sangkonftenaar is gefproken, 152 pag.

Hy is, in het gebergte van Thracien, verfcheurd en omgebracht van de hollende Bacchansen of wijn- paapimen; door het beleid van Bacchus, welken hy had veronachtfaamd en overgeflogen, als hy, by de on- deraardsche, het lof aller goden hadde opgefongen. Ovidius, 11 B. der Herfch. Virgilius, 4 B. der Land- ged. enz.

Hoewel andere meenen dat hem die ramp is overgekomen, om dat hy, na de dood van Ewidice, met een algemeene verachtinge de vrouwen lafterde en overal haatelijk maakte.

Waar by weder sommige voegen, dat hy, het buwelijk verwerpende, de vinder van het befigen der fchand- jongens is geweest. Een gruwel, voorwaar waardig om nimmer van jemand befchreven, ik laas ftaan door eenig Konftpinceel uitgefchilderd te worden. Siet Ovidius, Apollodorus, Diodorus, Laktantius, en- de aangetrokkene.

9. Thracier) Ismarus in het Latijn, wegens den berg Ismarus, van welke 169 pag.

komen? wat baten 't hem, dat hij door lieflijken galm 't
 wil gediert verzuikt had? Van gelijken seggen, dat de
 10 felve vader zijn gesturve soen Linus onder droeve liertoon
 11 in 't diepst der boschagien betreunde. Voegt hier bij
 Homerus, door wien de gesften der digters, gelijk als
 uit een eenwig springende bron, met digt-vogt aange-
 12 queekt werden: dese is ook op zijn jongsten dag in de swarte
 13 hel verfonken. Het digt alleen ontlift den klauw des doers.
 't Werk der digters, de roemrugtige belegering van
 14 Troje, en het traag vorderen van de webbe, die Pen-
 15 telope 's nagts looslijk weer ontweefde [Homerus Ilias en
 16 Ulyfjes] verduidt den tijt. Soo sal u Nemeſis en Delia,
 17 defen u eerste, gene u tweede liefde, een onsterflijke naam
 hebben. Wat helpt u Gods-dienst, wat baat u nu den

dienst van d'Egyptiſche Isis, en 't byſlaap-ſpeenen op haar
 jaarlijkse vierdag? Aangelien de ſnoode dood de goeden
 18 weg rukt, krijg ik half gedagen (vergeef mijn biegt)
 dat'er geen Goden zijn. Leeft god-vruchtig; gij ſult
 19 god-vruchtig ſteven. Weeft kerks: de ſtreng door ſal u
 uit de kerk in 't hulle graf trekken. Steunt op goet digt-
 20 werk: ſiet Tibullus legt gevelt, en blijft van hem nauwlijks
 ſoo veel over, als een kleine lijkkbus vatten kan. Heeft u,
 21 heilige digter, 't lijk-vuur verlonnen, en ſig niet ontien
 te meſten met 't aas van u lighaam? De gulden tempel
 van Jupiter Kapirolijn koſt ſels, ſulk droevig ſpektal
 22 aankouwend, gebrant hebben. D'Ercijne Venus
 keerde 't aanzigt om, en koſt ſig, ſoo eenige willen, van
 ſchreien niet onthouden. Maar dit 's evenwel nog beter
 hier,

10. Linus) Soen van Mercurius, of liever Apollo, gewonnen by Urania, eender 9 Sanggodinnen. Een groot Sangkonſtenaar, en onderwijſer in die konſt, van Thamyris, Orpheus, en Herkules. Welke laaſte hem, met de citer op het hoofd ſlaande, doodde; ſijnde ſijn domheid in het leeven van hem te ſpottelijk geſtraft. Pausanias, 9 B. Martialis, 9 B. 88 Sneld.

11. Homerus) Mæonides in het Latijn, wegens Mæonien, dat is, Lydien; gelijk geſegt is, 136 pag.

12. Hel) Avernus in het Latijn genoemd; wegens Avernus, een meir in Kampanien, ontrent de vermakelijke zeeplaats, Eaje: alwaar men meende den dvampel en ingang tot de onderaartſche te ſijn. Silius, 11 B. en in het Griekſch geheeten ðopð, ſondergevoegd; om dat de vogelen, over dat meir vliegende, door de ſcherpe en ſwavelachtige uitwaſemingen worden weg gejaagd of omgebracht. Virgilius, 6 B. van den En.

13. Troje) Het geen Homerus in 24 boeken ten deelen beſchreef: te weteen, beginnende van het negende jaar, en het geſchil van Achilles met Agamemnon, en ſluitende met de dood van Hektor en het verkoopen van ſijn licchaam.

Naderhand hebben Koluthus in het Grieks, en Statius in het Latijn, verſicht het voorwerk; beginnende de eerste met de ſchaking van Helene, en de tweede met het ontkennen van Achilles op het eiland Scyros: Doch ſijn beide, of door de dood, of door eenig ander onraad in dit edelvoornemen opgehouden en geſluit.

Wat het achterwerk (te weteen Trojes verwoefing) aangaat, het ſelve vinden wy, in het Griekſch by Kalaber Smirneus, Trifiodorus, doch, in het Latijn, by Virgilius, in het 2 B. van ſijn Eneas.

Ondertuſſchen vertoont ons Ovidius, alles wat oor, in, en na deſe beruchte belegering is voorgevallen, in het 12, en 13 B. der Herſch, en in de 15, 16, 5, 13, 3, 2, 8, 1, en 7 der Heldinne-brieven, dus na den rang der tijden geſchikt.

14. Webbe) Siet in de allereerste der heldinnebrieven, de reden van dit dikmaals ontweefd weefwerk; te weteen op 4 pag. in de 15 Aanteek.

15. Nemeſis) De vrijſter van Tibullus; van welke hy ſelf, onder andere, 2 B. 3 D. en Martialis. 8 B. 7 Sneld.

So was ook Delia, die hy beminde eer hy aan Nemeſis had kennis gekregen. Tibullus, 1 B. 1 D. enz.

16. Dienſt) Het Latijn ſpreekt van ſitra, den ratel; in den dienſt van Isis by ſonderlijk gebruikt: waar van 157 pag.

18. Byſlaap) Van deſe plechtigheid is geſproken, 17 en 128 pag.

19. Geen goden) Hier af ſpreeken wy 153 pag.

20. Graf) Buſtum in het Latijn.

De neſte Latijnen hebben ſomwijlen veele benaamingen, waarmede ſy aardig een ſaak in haare deelen en tijden weteen te onderſcheiden.

Dus noemen ſy een houſkapel, op ſijn plaats enkelijk toebereid; rogus; doch aangeſtoken, pyra; en nu verbrand en in aſch leggende buſtum. Siet Ovidius, Virgilius, Lukanus, Silius, enz. Hoewel ſy ook, gelijk hier, doch ſeer oneigen, buſtum neemen voor een grafgewelf, waar in iemand's licchaam is neergelegt. Lukanus, 4 B. ſprekende van Kurio. Silius, 14 B. Virgilius, Propertius, enz.

Vorders is van het verbranden en den rogus geſproken, 57 en 106 pag.

21. Lijkkbus) Waar af geſproken is, 57 pag.

22. Ercijneſche) Venus, naar den berg Erix ſoo bygenaamd, gelijk wy toonen, 106 pag.

- 23 hier, als onbekent in 't onroemrugtig eiland Koryre be-
 24 graven te zijn. Hier look u wis u moeder 't breekt gefig-
 25 26 t, en befclokte u as de laarfe lijkaven. Hier quam u
 futter als teugenoem met u bedrukte moeder, hebbende
 't hair uit haar loffe vleegren geruete; en ueven d'uwe kuffen
 Nemefis en Delia u doode mond, fonder u in 't uiteifte
 te begeven. Delia fprak op 't fcheiden: gij minde mij
 gelukkiger, want gij leefde foo lang ik u liefwas. Waar
 op Nemefis feide: waarom fpijt u mijn verlies? Hij hielt
 mijftervende in fijn namen. Maar bij aldien van ons iets
 boven naam en fchim over blijff, fal Tibullus in 't dal der
 gelukfalgige wefen. Onthaalt hem daar, geleerde Catullus,
 nevens uwen Calvus, met veel bekraanf om 't jeugdig
 hoof. Infgelijks gij, Gallus, die u bloet en leven ruftig
 quifte, foo 't gelogen is dat gij aan u vriend (Augustus) onder
 anderen fogt de handen te fchenden. Die 's 't gefel-
 fchap van u fchim. Zoo 's lighaams fchim maar iets is, hebt
 gij, keutlijke Tibullus, 't getal der gelukfalgigen vermeer-
 dert. Ruft, gebeente, veilig in u lijkbus, bid ik, en
 laatu ftof lugte aarde drukken.

23. Koryre) Een eiland in de Ionifche zee, by de vafte kuff van Epirus. Lukanus, 2 B. Strabo, 7 B. Plinius, 3 B. 26 H. Vermaard door de boomgaarden van Alcivous (fiet van deefe, 131 pag.) en de fchipbreuk van den dolenden Uliſſes. Homerus, 9 B. der Dooling.

Het Latijn heeft Phaxia tellus wegens de Fencors, die dat eiland wel eer hebben bezeten. Een voorpoedig, en aiterhalven trots, wedeliger en dertel volk, fch nergens mede als met het beforgen van buik en keel bemoeijende. Horatius, 1 B. 51 Br. Aristoteles, Hefichius, enz.

Naar dit eiland was Tibullus gegaan, onder het beleid van den konftinnaar Meffala. Aldaar vierde hy ſiek, doch bequam weder, en keerde met gemelle liefhebber naar Romen, alwaar een tweede fiekte hem de dood heeft aangebracht. Sie mede van deefen Dichter, 137 pag.

24. Look) Van deefe plechtigheid, ontrent een ſtervende lieveling waargenoomen, is gefprooken, 52 pag.

25. Hair) Hier afſpraken wy, 51 pag.

26. Kuffen) Een plechtigheid, mede by de ſtervende waargenoomen. Seneka, in het B. van het Korte Lev. Aufonius, 23 D. der Uitvaard. Suetonius, in Aug. 91 H. behalven Virgilius, Albinovanus, enz.

27. Dal) Van dit, het Elifche veld genoemd, fpreken wy, 147 pag. Ondertuffchen vind ik het by den Vertaalder ſordig en onachtzaam, dat hy dit ſalig veld aldaar een heuvel, en op deefe plaats weder een dal is noemende. Doch diergelyke misgrepen in hem aan te teekenen is hier ons werk en oogwit niet.

28. Calvus) Een voornaam dichter, tijdenoed en vriend van Katullus, Tibullus, en andere Konftenaaren. Propertius, 2 B. 25 D. ſprekende van Quintilia, de vrijſter van deefe puykdichter. Katullus, 14 D. en Horatius, 1 B. 10 Berifpd.

29. Veil) Of klimp; waar mede de dichters waaren gekroond; als ſijnde (gelijk ook dit gewas) Bacchus toegewijd. Siet 175 pag. ofom dat het veil, altyd groen ſijnde, de gedichten en onſterfelykheid beloofd.

30. Katullus) Een puikdichter van Verona, wel ſeer ſuurver Latijn ſchrijvende; doch meerendeels vry geil en ontuchtig; en wederom ſomwijlen, (ſelfs tegens Ceſar) bits en wimmig ſekende.

Roemd, in ſijn ſneldichten, eene Clodia, doch onder de naam van Lesbia. Martialis, 7 B. 14 D. Ovidius, Klbaed. 2 B. aan den Keifer Augustus.

31. Gallus) Van hem ſpraaken wy 138 pag.

Voorts beſchuldigde men deefen dichter dat hy, ſijnde landvoogd van Egypten, in een eedgeſpan, onder de ſ'faamgeſwooren; tegens Augustus was geweest; waarom hy, de Roomsche Raad ſijnde overgeleverd om geoordeeld te worden, ſich ſelven heeft gedood.

32. Luchte) Het was een plechtigheid (eene onder de allerlaafte) het begravenen lichhaam of de weggedolde afch toe te wenſchen een luchte aarde. Tibullus, 2 B. 4 D. Propertius, 1 B. 17 H. Martialis, 5 B. 34 D. enz.

Ja ſo datſe ook haare vyanden eenswaar en gewichtig aardrijk toewenſchten. Tibullus, 1 B. integen- deel 4 D. Propertius, 2 B. 10 D.

Hoewel dat gemelde Martialis (9 B. 30 D.) de vuile boer Filenis een weinige en luchtige aarde toewenſcht, op dat haare beenderen te gemakkelijker van de honden daar uit gekrabbeld ſoulen konnen worden.

THIENDE DICHT.

Aan Ceres, dat bem op haar vierdag niet geoorloft was met zijn vrijster te doen te hebben.

De jaarlijkse vierdag van de graan-godin is verschenen: en mijn matres slaapt alleen. Gele Ceres met u
 1. koorn air-krans op't hooft, waarom verhindert gij op u
 2. vierdag ons v. maak? De wijde werelt waag van u milddadig-
 3. heid. Geen Godin is'er in den hemel, die's menschen geluk minder afgunstig is. Wel eer rooften de ruige
 4. lanr-lieden geen koorn werk, en was de naam van droog of dorsvloer nergens bekend: maar d'elke, die eerst God-
 sprak uitien, schafien eikelen tot spij, en klaver-groente
 5. bedt. Ceres leerde aldereerst koorn winnen, en de
 6. gelen akkervuigt met de feis majen. Sij dwong alder-
 7. eerst de sieren onder't ploeg-gareel, en wroette 't ver-
 wildert aantrijk met de kromme kouter op. Kan iemant

gelooven, dat dese Godin vermaak scheidt in minnaars
 tranen, en welgedient wert met quellagien en bed-schif-
 ting? Schoon haar 't hart hangt aan vrugtbare akkeren,
 evenwel is sij geen boerin die nooit van minne wist te
 spreken. De Cretensers fullen 't getuigen (want 'tis niet
 al gelogen dat de Cretensers seggen) de Cretensers, een
 5. groots volk om dat Jupiter daar is opgequeekt. Daar heeft
 6. dien hemel-voegt, pas gebooren, aldereerst de borst ge-
 sopen. Dit land is een seer geloofwaardige getuige, die
 Jupiter selfs voor wettig keurt: daarom geloof ik, dat
 Ceres haar bekende sluikerij niet sal ontkennen. Als de
 Godin ontrent de Cretenser Ida Jafius ter jagt sag wilt vel-
 7. len, ontvonkte haar 't merg van minne, en wiert aan
 d'een

1. Slaapt. *Van dit beilig alleen slapen is gesproken, 128 pag.*

2. Koornairkrans) *Van Ceres en dit hoofd-cieraad spraken wy, 116 pag.*

3. Rooften) *Voor het gebruik van den oven (welke ook in het eerste alleen diende om het koorn te roo-
 ven en te braden) bakte men het brood, in den haard onder de heete asche. Seneca, 30 Br. en Virgilius in
 sijn Moretum, of Kruitkoek.*

*Dit roosten ging toe omtrent het koorn, gelyk het heden by de boontjens (met een uitheimsche naam
 Kassa of Koffy geheeten) geschied; te weten om deselve, dus bereid, bequaamlijker te kennen stampen,
 wrijven, of aan stukken maalen.*

*Doch alleen eerst met een stamp in steene vaten; sijnde handmoelens. Lukretius, 1 B. Statius, 1 B.
 der Theb. oorl. Gellius, 3 B. 3 H. Servius, enz. doch naderhand met moelens, waar in ongedraaide steen-
 nen het kooren kneusde en morsde.*

*Dit om draajen geschiedde door een geblijden esel. Apulejus, 9 B. der Herschepp. Suetonius, in Kalig.
 39 H. Aufonius, in de Moeselt. r., of eindelijk door daar toegedemde slaven. Plautus. in de Eselk. 1 B.
 1 H. Terentius in Andr. 1 Bed. 2 Tou. enz.*

*Doch eindelijk door het middel van het snelstroomend water der neersakkende rivieren. Vitruvius,
 10 B. 10 H. Palladius, van het Boerenl. 1 B. 42. H. Welke allereerst van Pellisarius, die groote veldheer van
 keiser Justinianus, in den Tyber sijn opgerecht. Prokopius, Gott. oorl. 1 B. 16 H.*

4. Elike) *Welke, Jupiter sijnde gewijd, met haare akers allereerst den stervelingen een hard en ruw voer-
 sel verstrekte. Ovidius, 4 B. der Alm. Servius over het 1 Herdersgef. en 1 B. der Landged. van Vir-
 gilius.*

*Te weten, in Epiëren; alwaar Jupiter, by de stad Dodone, een eikenbosch hadde; wiens hout, of liever
 enige duiven, hier insich ontbouliende, aan de vragende gosspraaken en voorspellingen gaaven. Siet 18
 pag. behalven Virgilius, 2 B. der Landged.*

5. Gelogen) *Het liegen wordde de Cretensers toegeschreven als eigen en onafscheidelij; bysonder ter-
 wijl sy derven seggen en verskeren dat Jupiter, van andere voor een onsterfijke Godheid gehouden, by haar
 is overleden; so dat sy ook self op den berg Jafius sijn grastede meenen te komen aanwijken. Paulus, inde Br.
 aan Titus, 1 H. Ovidius, 1 B. der Mianek. Lukanus, 8 B. Kallimachus, Lucianus, enz. Siet ook 20 pag.*

*Behalven dat'er van deefe by de geleerde, noch een spreekwoord is, met geen mindere lozen beswach-
 teld; te weten, Cretensers mare neiciunt, de Kretensers (woonende op een eiland) kennen geen zec. Siet
 Erasmus, in sijn spreekwoorl.*

6. Opgequeekt) *Van Jupiters geboorte op het eiland Kreta, is gesproken, 51 pag.*

7. Ida) *Van deefe Kretische berg spraken wy, 135 pag.*

8. Jafius) *Soon van Jupiter, by Elektra, wegens sijn schoonheid, van Ceres seer gelieft; die, om sijn
 neten wil, de bruiloft van sijn suster Hermione, aan Kalnos trouwde, met brood en kooren heeft ver-
 sien.*

Higi.

d'eene zijde door schaamte, aan d'andere door de min ver-rukt; maar de min dief boven, soo dat de akkers ver-
sterven, en 't saar bijna geen vrugt gaf. Als 't laar al naastig
bespit en geploegt was, als 't laar al alleentijde egaal on-
der d'aard was, viel den akkerman nog in sijn hoop be-
drogen. De Graangodin liasse lang in bos-wigte, en had
haar graankrans onder weeg van 't hoofd lten vallen. Dus
was 't in Cete alleen een vrugbaar koorn-jar: want al
want de Godin geaan had, wies 't koorn. Sels den lom-
merigen Ida stont geel van 't graan, en 't everwijn kuapte

koorn in 't bos. Minos, de wetgever, wense wel om
meer diergelijke jaren, endat dientholwe Ceres min lang
duren mogt. Soo bitter u doen 't alleen slaen, geel
Graan-godin, sou gevalen hebben, soo sluit vrak mij nu
't speenen om u vierdag. Waa:om moet ik drukt liden,
daar u dogter wert gevonden is, en met Pluto als Ko-
ningin heeft, door 't lot paslager in rang als Juno? Vier-
dagen troonen immers tot Venus-spel, geueel, en 't
glasje: da: sijn de giften die groote Godheden behooren
te werden opgeoffert.

Higinus, in de 170 vertell. Ovidius, 9 B. der Herschepp. enz. Hy won by haar Pluto; welke allereerst
het geld heeft leeren posten en bewaaren, en daarnevens bequaamelyk uitgeven. Eindelyk is by van Ju-
piter (om sekere reden toornig) gelyksemel en gedood. Diodorus, 5 B. 77 H. Hefiodus, in de Ges. Achib.
Apollodorus, enz.

9. Minos) Sie van deesen wetgever, 51 pag.

10. Proterpina) Tochter van Jupiter en Ceres; die, in Sicilien, in de velden van Enna, ontrent het
meer Pergus, met haare speelnoten, bloemen versaaamelende, van haar oom Pluto is geschaakt, en naar
beneidenservoerd. Ovidius, 5 B. der Hersch. Klaudianus, in sijn B. van de Schaak. Kanteekenaar van
Sofokles, enz.

Siet haar hier op een Gedenkenning van Faustina, door die van Nisa gestagen; gelyk op een andere
van Tranquillina, door die van Sardis gemunt; beide de Heeren Seguinus en Morellius ontleend.

Toorts wierd sy langen tijd gesocht van Ceres, (met ontsieken toortslichts de gebeele wereld doorvervren-
de, tot dat eindelyk (ane haar heeft onderrecht, dat se by de onderaardsche en by haar oom Pluto was ge-
raakt; en voorts nimmermeer daar uit sou konnen worden weergehaald, indien sy iets van de heltsche vruchten
had genuttigd. Ovidius, 4 B. der Alm. Diodorus, behalven de bovengenoemde. Siet Ceres mistrooslyg,
sunneleos, en rouwig om haar dochter, op het 5 Marmer, by P. S. Bartolus.

ELFDE DICHT.

Aan sijn matres, die bij niet kost verlaten.

K heb veel en lang verdragen: door haar streken is mijn
verdraagsaamheid afgebroken: weg schandelijke
min uit mijn afgesloofde borst. Gewis, heb ik mij nu
ontslaat, en ondoeit, mij schamende geleedente hebben
't geen ik mij seer schamde te verdragen. Wij sijn 't spel
meester: wij setten de gevelds min den voet op de nek.
Ten lange lesten kreeg ik sterkte en moet. Lijd en ver-
draagt: dat verdriet sal u 't eeniger tijt te sta komen. Bir-
tere vogt maakte sieken dikwijf gefont! Hoe! heb ik
foo dikwijf verbeteren de deur voor 't hoofd te krijgen,
en vrijgeboore op de harde vloer moeten leggen?
om d'een of d'ander viuk, die gij in d'armen had, als
een slaaf voor de deur op den drempel siten honkelen?

K heb moeten sien, dat u pol afgeroest uit u huis quam. Maar
dat was nog verdraaglyker, als dat ik van hem getien wierd.
Soo schaamdog moet onse vijand werden. Hoe dikwijf
seilde ik dog, om met u als oppasser, als man, of of-
feschap te gaan spanseeren? Immeslecke gij 't volk, met
mij wandelende, sehoon in 't oog, en v. liefde 't menig
om ons vrijagie. Wat hoef ik u schandelijke leugens,
en valse eeden tot mijn seide op te halen? wat 't stil
wenken van jongelingen op gait malen, en averegte taal
om ontveinsde sluikerij te beramen? krege ik tijding, dat
sij siek was, ik vloog outsin na haar toe, en bevont, dat
gekomen, dat sij voor mijn medevrijer niet siek was.
Dit, en 't geen ik vorder swijg, heb ik dikwijf gedul-
dig

1. Honkelen) Van dit waaren en oppassen aan de deuren van de vrijsters, is gesproken, 123 pag.

dig verdragen. Soekt een ander, die dat in mijn plaats lijken kan. Nu bruijt mijn schip, bepronkt met segkraassen, onbenepen door de gewoone zee-golven. Quist nu geen gevel, of wel eer bekoorende woorden meer; want 'kben foo gek niet als voor desen. De min en haat wroftelcentaai in mijn wispelurig hart: maar 'k geloofde min falboven leggen. 'K salse haten, kan ik: foo niet, gedwongen minnen. Den fier jooft ook niet in 't ga-reel, maar krijg evenwel dat hij haat. Ik schuw haar vuiligheid: haar schoonheid lokt mij weder. 'K heb een afkeer van haar ongedingen: maar bemin 't vel. Dus kan ik nog met, nog sonder u leven; en schijn niet te weten, wat ik wenffen wil. 'K wilde wel, dat gij of foo schoon

niet, of foo ondegant niet-en waart. U quade feden mistaan foo braaven posuur. U doen verwekt haat, u schoonheid lokt tot min. 'Helaas! die vermag op mij meer als haar gebreken. Og! handel mij beter, om 't regt van ons bed-genoofschap; om al 't Godendom, dat sig dikwijl van u laat vals befeuren; om u goetlijc aanfigt, dat ik eer als waar 't een Godheid; en u ooggen, die mijn gefigt betoovert hebben. Sijt foo gij wilt, gij fult al tijt in mijn hart staan. Kiest maar wat gij liever wilt, of ik u met toegenegtheid of tegen de borst beminnen sal. Wat, laat ik liever wenden, en voor de wind af loopen; om, schoon ik niet en wil, nogtans genoofaakt te lijn u te beminnen.

2. Segckraassen) *De aloude hebben hunne schepen gekroond, bekransd, en met bloemen beftrooid (behalven, wanneer men deselve, nieuws getimmerd sijnde, voor de eerste maal deede uitloopen en zee kiesen. Atheneus, 5 B. C) doorgaans in gelegenheid van een lang gewenscht geluk, en overblijde voorfpoed. Virgilius, 1 B. der Landged. Aristofanes, in Acham. 2 Bedr. 5 Ton. enz. gelijk mede van een defrige en rijke verwinninge. Suctonius, in Vitell. 10 H. Kurtius, 4 B. 4 H. sprekende van de Tiriers. Plutarchus, in Timol. enz.*

T W A A L F D E D I C H T.

Hij beklaagt sig, dat zijn vrijfter door zijn digt foo bekennt geworden is, dat hij daar door veel vrij-genoooten kreeg.

1 **W**at was dat vooreen dag, op welke gij, quackkraai-jent gevogelt, mij minnaar gedurig ongeluk voorfelde? Of wat gefant sal ik denken dat mijn geluk ver-hindert? Wat Goden sal ik klagen mijn viandig te zijn? 'K vrees, dat het dier, 't geen ik te voore mijn lief noemde, dat ik begoft alleen te minnen, meer reeders krijgen sal. Vergis ik mij? of wiert zij door mijn boekjes bekennt? Sulck werk was 't: door mijn digt-konst rogt zij onder de

man. 'K heb spels-loon: want waarom hing ik haar schoonheid aan de klok-recp? Mijn schult was 't, dat 't meisen veil wiert. Ik ben de kogheld die haar schoonheid aanprees, die minnaars anlokte, en haar deur wip op set-te. 'Of mij mijn digt voordeel doet, weet ik niet; ge-wis hinderdent mij: mij verwekent mijt om op mijn goet te loeren. Daar ik Thebe, Troje, en Cefars daden had

2, 3-4
konnē

1. Kwadkrajend) *De vertaaling spreekt alleen van verf; albae aves, swarte vogelen. Want in het algemeen was by de aalouden de witte verf een blijde en gelukkig, gelijk de swarte een treurig en rampfalg teeken. Sie van het wit, Perlius, 5 Berispd. Horatius, 3 B. 3 Berispd. Katullus, enz. en van het swart, Horatius, 1 B. 36 Lierf. Ovidius, 1 B. des Alm. enz.*

Alwaarom ook de keurftenen, by den Rechter, (in gelegenheid van een blijde quijtscheldingē, of een treurige verdoemenis) waaren wit en swart. Ovidius, 15 B. der Herfchepp.

Voorts van de gelukkige of ongelukkige voortteekenen, uit der vogelen vlucht of geroep te haalen, is gesproken, 133 pag.

2. Thebe) *Van deefte stad spraken wy, 8 pag. Voorts hebben van den oorlog en veldfagen, tusschen Ethoekles en Polinices, voor deefte vesting voorgevallen, dichtkonstige werken gemaakt, de Grieken, Sefokles en Euripides; en de Latijnen, Statius, Seneca, enz.*

3. Troje) *Van Trojen is geseft, 2 pag. Doch van het stryden en kampen, voor deefte stad gesien, hebben gefchreven Homerus, de bovengenoemde; en andere, van welke 184 pag.*

4. Cefars) *Welke voornaamlijk beftaan in het bevechten, verwinnen, overheeren, en beteugelen van*
1. Brutus en Cassius, de Keisermoorders; by de stad Filippi, in Macedonien. Orofius, 6 B. 18 H. Florus, 4 B. 7 13. Dio, 47 B. behalven Plutarchus, Viktor. en alle andere.

2. Sextus Pompejus, soon van Pompejus de Groote; het vaders goed eijfende; in de straat van Sicilien. Dio, 48 B. Paterkulus, 2 B. 79 H. Florus, 4 B. 8 H. Viktor, enz.

3. Markus Antonius, nevens de koninginne Kleopatra; in die roemruchtige zeeslag, onder de kust van Epiree, ontrent de stad Aktium Propertius, 4 B. 6 H. Horatius, 1 B. 37 Lierf. Dio, 50 B. Plutar-

5 konnen trompetten, nam ik uit figt Corinna alleen tot
 digt-geeft. Og! hadden de fang-godinnen mijn digt niet
 geleef. en Febus't anvangen van mijn digten verbod!
 Het lijfoo't is: digters moeren na gewoonte foo niet ge-
 looft werden als getuigen. "Khad liever, dat mijn zeggen
 geen wijsheid had beheft. Wij digters verlonnen, dat
 Scilla haar ouden vader't purper hair afneede, en tot
 6 d'ghegnis in verwoede honden veranderde. Wij verdigten |

wieken aan de voeten, en flangen in 'r hair. Wij schil- 8 9
 derden een feeg-haltige Bellerofon op een vliedend ros, 10 11
 Wij rekten Tityus negen bunderen lang, en verdigten 12
 een fang-harigen hel-hout met drie koppen. Wij maak- 13
 ten een Encladus, die fig met duifent armen werde, 14
 en mannen die door 'tlingen der tweeflagtige mees-min- 15
 nen verukrt wierden. Wij slooten Eools winden in fief- 16 17
 fen

tarchus, in Ant. Florus. 4 B. 11 H. Orofius, 6 B. 19 H. Viktor, Eutropius, enz.

4. De Dactiers en Germaniers, door Drufus, gelijk de Panoniers, door Tiberius; beide fijn wijfs voor-
 kinderen. Florus, 4 B. 12 H. Horatius, 4 B. 4 Lief. Eutropius, enz.

5. Swaben en Chatten; de Sikambers daar beneven overbrengende in de Gallien, Viktor enz. en voorts
 7. De geheele wereld, door fijn lieftenanten, enz. Florus, Viktor. Te weten aan het Roomsche rijk (fcha-
 kelande Egypten, Kantabriën, Dalmatiën, Pamponien, Illyrikum, Galatiën, Armeniën; van de Par-
 then (toende de Arendftraeters van Krassus wederbrachten) hernommen; de Rhetii, de Fındelici, en
 de Salaffi: dwingende ook de Geten en Basternen tot vrede en eendragt; en dus eindlijk

8. De tempel van Janus, tot teeken van een algemeene vrede, met fijn eigen hand toebefende. Sucto-
 nius, 22 H. Florus, 4 B. 12 H. Orofius, Viktor, Paterkulus, Horatius, enz.

6. Corinna) Van dit lieverzen is gefproken, 165 pag.

5. Purperhair) Nifus, Koning van Megara, in Griekenland, had een rode lok onder fijn hoofthair, waar
 in het behoud en den ondergang van fijn koningrijk onvermijdelijk was gelogen.

Onderuffchen quam Minos, koning van Kreta, deefe stad belegeren en met wapenen omringen. Doch in
 dit beleg verliesf Scilla, dochter van Nifus, op deesen jongen en fchoonen vyand. Stijf haaren vader, fijn
 nachtruff neemende, die lok af; brengt deefelue in het leger. Minos neemt de stad in, dood den vader; doch
 krijgt een afkeer van die onstaarde, de oorfaak van des rijks en 's vaders ondergang. Siet Ovidius, 8 B.
 der Herfchepp. en dikmaalen elders. Propertius, 3 B. 17 D. Virgilius, 1 B. der Landged. en byzonderlijk
 in fijn Ceiris. Apollodoros, 3 B. enz.

7. Honden) Sie vandeefe Scilla, 63 pag. bebalven het 14 B. der Herfchepp.

8. Wicken) Van Perfeus gebruikt, op fijn togt naar Medufa. Siet het 4 B. der Herfchepp. en boven,
 176 pag.

9. Slangen) Te weten van Medufa. Siet het gemelde B. der Herfchepp. en boven, 96 pag.

10. Bellerofon) Abantiades zegt het Latijn; verftaande niet Bellerofon, foon van Glaukus; maar on-
 getwijfeld Perfeus, foon van Danaë, wogens Jupiter; welkers princeffen vader was Akrisius, foon van Abas,
 de twaalfde koning der Argiven. Paufanias, in Phoc. enz.

11. Vliedend) Pegasus; van welke boven, 105 en 117 pag.

12. Tityus) Soon van Jupiter, by Elara; welken fijnde befwangerd, by heeft moeten in het aardrijk
 verbergen, om van Juno niet achterhaald te worden. Doch de wettige tijd van het baaren genaakende,
 heeft het aardrijk, van malkanderen flijtende, deesen reus ter wereld gebracht.

Naderhand is hy van Jupiter geliefemd en gedood; toen hy, op Junos aanvoeren, Latons wilde over-
 weldigen. Ondertuffchen is de lever en het ingewand van dien onbefchoften grovvaard, by de onderaardsche,
 geduurig, onder het weder aangroeiën, van een gier (flang seggen andere) opgegoeten. Virgilius, 6 B.
 van En. Lukretius, 1 B. Homerus, 4 B. der Dool. bebalven Q. Kalaber, Apollonius, Tibullus, Seneca,
 Statius, Klaudianus, enz.

13. Helhond) Cerberus, van welke, 47 pag.

14. Encladus) De grootste der reufen, welke tegens Jupiter fief hebben opgeworpen. Siet 104 pag.

15. Meerminnen) Geenfins meerminnen; maar wanschefelen, boven fijnde vrouwelijk; doch voor het
 overige hebbende de vleugelen, pluymen, beenen en voeten van een vogel. Want foo word de Siren vertoon
 op een burgemeesterlyke Gedenkpenning van het flambuys Petronia; gelijk de Nereïs of meerminne te fien
 is op een Penning van het huys Koffusia, by de Heer Ezech. Spanhemius. Siet vorder Ovidius, 5 B. der
 Herfchepp. Servius, over het 5 B. van den En. van Virgil. Fulgentius, 1 P. Porphyrius, enz.

16. Eool) Van deefe fpreken wy, 51 pag.

17. Fleffen) Utribus in het Latijn, ledere fakken; welke Eolus gaf aan Ulfes, opgevuld met die win-
 den, die fijn reis fouden konnen faaken of ten minften tegenhouden. Doch de maats van deesen fwer-
 gelovende die felve volgoud te fpeeken, hebben die (terwijl Ulfes fleep) losgebonden, en dus de welstand van

- 17 ſen voor Ulyſſes: ſetten Tantalus den verklikker met
 18 drooge keel tot de kin in 't water. Van Niobe maakten
 19, 20 wij een been, van Calliſto een beerin, van Prochne een
 ſwaluw, van haar ſoon tyſeen ſaſant. Door ons verknede-
 21 de fig Jupiter of in gevogelte, of in goud, of ſwom in
 een ſtier verborge met Europa over zee. Wat wil ik op-
 22 halen van Proteus? de draakſtanden, waar uit Cadmus
 23 hulpgenoten won om Thebe te ſtigten? van d'olſen die
 24 vuur en vlam uitademden? hoe de ſonnelingen, u ſuikers, 25
 Faëton, amber-traanen ſchreiden; hoe ſchepen in zee-maag- 26 27
 den veranderden? hoe de ſon'taanſtig afwende van Atreus
 gruwel-diſch? en dat harde ſteenen fig, door liergalm ver- 28 29
 rukt, tot wallen vlijden? Digers waarheid ſtrekt ſig oneindig
 uit, ſonder dat daar uit hiſtorie waarheid mag getrokken
 werden. Van gelijken hoorde mijn vrouwen-lofveerdig ge-
 ſcheenen te hebben. Nu hindert mij u liggelooovigheid.

den windgod verrydeld. Homerus, 10 B. der Dool. Ovidius, 14 B. der Herſchepp.

17. Tantalus) Siet van deſen rampſaligen, 40 pag.
 18. Niobe) Van deſe onge ukkige moeder is geſprooken, 99 pag.
 19. Kalisto) Siet van deſe het 2 B. van den Alm. en het 2 B. der Herſchep.
 20. Prochne) Van haar wraak en geſtaltverwiſſeling ſiet het 6 B. der Herſchep. en boven, 109 pag.
 Het Latijn noemd haar ſoon Ibtis, Odryſius, dat is, de Thracier. of van Thracien; wegens de Odryſii, een
 volk in Thracien, ontrent den Hebrus, volgens Solinus; of ontrent den Iſter of Donau, volgens Thuci-
 dides, Klandianus, in de Reuſenſt. Statius, in Achill. 1 B. Silius, Val. Flakkus, enz.
 21. Gevogelte) Van Jupiters ſtukkeren ſpreken wy doorgaans; te weteen van de gepleegde by Ledæ,
 23 pag. by Danië, 167 pag. en by Europa, 16 pag. voorts by Antiopa. Elters. Alkmene, 44 pag. Io,
 72 pag. Kalisto. 90 pag. Semele, 174 pag. en eimdelijk by Aſterie, Egina, en ontelbare andere; elders.
 22. Proteus) Van deſe voorſpellende zeegod is geſprooken, 161 pag.
 23. Draaks-tanden) Europa van Jupiter, uit Fenicien naar Kreten weggevoerd ſijnde, ſond Agenor
 nevens Cilix en Fenix, ook Kadmus uit, om die ſuſter alom over zee te ſoeken, en ſonder haar niet weder
 te keeren.

Kadmus, wanhopende ooit ſijn ſuſter te vinden, ſet ſich neder in Griekenland, en byſonderlijk in Beotien,
 hem door een of aangeweſen.

Hier trof hy aan ſekeren boſchdraak, die ſijn makers had omgebracht. by de ſpringbron van den Krijgs-
 god. Peſtreed en doode dien; ſaajende, op Minervaas aanraden, ſijn tamten. Het geſaaid bracht gewa-
 pendemannen voort, die malkanderen verſloegen; uitgenoomen vijf, die Kadmus, in het opbouwen van
 Theben, behulpig ſijn gewieft. Apollonius, 3 B. des Vlieſt. Apollodorus, 3 B. 4 H. Higinus, in de 178
 Vertell. Ovidius, 3 B. der Herſchep. enz. Siet ook boven, 27 pag.

24. Offen) Stieren liever; van Jaſon bedwongen en getemd, gelijk geſegt is 27 pag.
 25. Sonnelingen) Suſteren van den verongelukten Faëton, in popelboomen verſchep. Sie boven,
 165 pag.

26. Ambertraanen) Barnſteen liever; ſo geſegt om dat het ſeer licht aan het barnen of branden raakt,
 en ondertuſſchen met een liefſelijken geur de herſſenen vermaakt en het hert verwolvijkt. Siet de Genees-
 heeten, Fernelius, enz.

De Latijnen noemen het ſuccinum of electrum, en komen daar in overeen dat het van ſekere boemen af-
 druip. Hedenwordt het aan zee, en op den oever, in Pruuiſſen, Liſſland en Churland, gevonden en opge-
 zigt; gevende jaarlyks goede inkomſten. Agrikola, in het B. van het Gegraven, enz.

Men vind ſomwijlen beeltes, byen, vliegen, muggen, mieren, en adærſlangen; in de ſelve beſlooten
 en ſterlijk gelijk als in het ſelve begraven: een aangenaame ſtaffe tot Sneldichien, by Martialis, 4 B. 32
 en 59 D. en 6 B. 15 D. Siet ook Plinius, 37 B. 3 H.

27. Schepen) Van Enes; in de brand geſtooken, gemelde worſt elders heen getrokken ſijnde, door Turnus
 en ſijn Rutulers; doch door Cybele (om dat ſe in Frygien van beilig pijnboort waaren geſtimde) bewaard
 en in zeemaagden verſchep. Virgilius, 9 B. van En. en Ovidius, 14 B. der Herſchep.

28. Gruwelid) Van Atreus, waar mede hy Thyeſtes, ſijn broeder, onthaalde; gelijk gemeld is,
 39 pag.

29. Liergalm) Van Amſon; welke de ſoon van Jupiter en Antiopa, in de ſpeel-en ſangkonſt ſulken
 kracht hadde, dat hy de muuren van Theben, alleen op de maat van ſijn ſnaarspel heeft opgeboud; ter-
 wijl de verlokte ſteenen van ſelver te ſaamen quamen, en ſich boukonſtig op malkanderen ſtapelden. A-
 pollodorus, 3 B. 5 H. Apollonius, 1 B. der Vlieſt. Homerus, 11 B. der Dool. Ovidius, 6 B. der
 Herſchep. Horatius, in de Dichik.

DER THIE NDE DICHT.

Van Junoos feest.

1. Angefien ik een wijf troude , uit 't ooftrijk Falifce
geboortig , benik aldaar in de ftad gekomen , daar
2. fig Camillus plagt 'onthouden. Junoos prieffterellen
maken voorbereiding om 't feest van haar Godin god-
vruig te vieren met fchou-fpelen en 't offeren van in-
landfe koejen t'harder cere. *K rekende mijn lange reis
voor groot gewin , door 't leven van die feest-gewoon-
ten , hoewel de weg derwaarts houdbolig is. Daar hebr
gij een oud wout , digten donker belommert , dat , foo
gij het zaagt , u aanftonts fchijnen fou Godheid in te heb-
ben. Daar offeren de Gods-dienftigen haar gebeden en
wierook-vaten op een antaar , die d'ouden ruw gefigt
hadden. Als hier den fluitenift fijn gewoonlijk feest-riet
heeft gepijpt , gaat , na jaarlijkse gewoonte , den prieffter-
fleep

1. Falifka) Of ook *Falerii* (haar naam ontvangende van *Halesus* , *Agamemnon's* foon) een ftad in
Thufcien , boven *Romen* , aan de weftfijde van den *Tiber*. *Servius* over het 7 B. van den *En. Ovidius* ,
4 B. des *Alm.* beoorloogd , belegerd en tot overgaaf gedwongen door dien dapperen veldheer , *Mark. Furius*
Kamillus : te weeten , toen hy dien trouloofen fchoolmeefter met fijn leerlingen , op een feer loffelyke wijfe
weder had weggefondt , *Florus* , 1 B. 12 H. *Livius* , 5 B. 27 H. *Plutarchus* , in *Kamill. Victor* , Val.
Maximus , en *Andere*.

2. Junoos) Seer geëerd en plechtelyk gevierd van de *Falifcers*.

3. Woud) Van de ingebeeldde godheid , fich onthoudende in de wouden , is gefproken 169 pag. doch fiet
ook van diergelyke , welke de aloude voor tempelen verftreken , 61 pag.

4. Antaar) In de altaaren en der felver ftoffe , is gefproken , 68 pag.

5. Fluitenift) Van den *tibix* of fluiten in de bruilofts-en lyk ftantsen gebruikt , fprakten wy 64 pag.
Doch , behalven deeje gevallen , wierden fy ook gebeefgd , inde tempelen ontrent het offeren. *Ovidius* ,
6 B. des *Alm.*

Sy waaren of van yvoor. *Virgilius* , 2 B. der *Landgedicht.* of (byzonderlyk in de kerkdienften van
Bacchus of *Cibeles*) van *buxus* , *bosboom* of fo genaamd *palmhout*. *Statius* , 9 B. der *Theb.* oorl. *Virgi-*
lius , in de *Ceiris*. *Sidonius* , 9 D. *Valer. Flakkus* , *Klaudianus* , enz.

Daarenboven rechts of flinks ; gevende de eene fcherp , ende andere dovere en laagere klanken en gelui-
den. *Varro* , van de *Landbouw*. 1 B. 1 H. *Plinius* , 16 B. 36 H. de *Titelen* of *Opfchriften* der *Blyfpe-*
len van *Terentius* , enz.

Gy fult haar vinden afgebeeld by meergemelde *P. S. Bartolus* , op de 17 en 33 *Marmerbrok* : doch
hier vertoon ik de felve uit een *Keizerlyke Gedenkpenning* , de geleerde *Sinnebeeldmaaker* , *Sambukus*
antleend.

6. Prieffterfleep) De *Pompa* , of ommevang gefchiede in veel gelegenheden , en ter eeren van verfeh-
dene godheden.

1. Rondfom de ftad (die men als dan *Amburbalis* noemde) of rondfom en over de fnaaiakkeren (die
Ambarvalia wierden geheeten) om op die wijfe met offers en gebeden alle ramp en onheil van het eene en
het ander af te weer. n. *Lukanus* , 1 B. der *Farf.* oorl. *Virgilius* , 1 B. der *Landged.* *Apulejus* , *Vopis-*
kus , enz.

2. Door de ftad , en fomwijlen van den eenen tot den anderen tempel. *Apulejus* , 11 B. der *Herfchepp.*
Spreekende van die van *Itis*. *Cicero* , in de 4 *Red.* regens *Verr.* fprekende van die van de *Segeftaanfche*
Diana in *Sicilien*. *Arnobius* , 5 B. *Theodoretus* , *Tertullianus* , fprekende van die van de *Eleufifche*
Ceres. enz. welke foort hier *Ovidius* is vertoonende.

stiep over bespiede wegen; met sig drijvende, onder 't geuig des volks, witte vaarsen in 't landi Falisc geweid, kalveren die nog om haar gehoornde koppen niet vreeslijk sijn, een vrekken, klein offer, uit een laag kofjen ten antaak gehaalt, en een bok met agter over krommende hoornen langs den harden lant. Alleen van geiten heeft Juno een afgrijsen. Want men segt, dat de Godin, door een geit verkiert, en in bos-schuilwinkels gevonden, haar vlugt had moeten staken. Nog heden wert die verlik-

ster van de jongens met worp-geweet na de hult gevlast, en geschenken aan den ecrsten treffer. De weg, daar Junoos beeld over gedragen sal worden, wert door jongelingen en Gods-dienstige meisjes wijd en sijd met kleedren bespied. De maagden hebben 't hulst met goud en gesctene besteken; dragen kostlijke tabbaarden, die over de gulde schoenen hangen; en trossen, na ouder gewoonte, in witten dos geklect, haar overgegeve heiligdommen op de hoofden. Als die gulde stacij aankomt, swijgt

3. *Langs de Renbaan; te weeten aleer men het wagenmennen doet beginnen. Deesen ommegang (Toornooislaatje seer kwalijk geheeten van Abr. Valentijn) beschrijft onsen Dichter, boven in dit selve B. 2 D. 172 pag. Siet ook het geen van de ommegangen is gesegt in onse POESY, 116 pag.*

7. *Witte) Het offerbest, sullende dienen ter eere eenig oppergod, moest niet alleen sijn uit veel andere uitgelesen; maar ook hagelwit; en deswegen gehaald van de Faliscers; by welke de rievier Kluturnus de eigenschap heeft (gelijk self het gras en de kruyden ontrent den selven groevende) van het veer een wonder wietigheid by te setten. Virgilius, 2 B. der Landged. Propertius, 2 B. 11 D. Juvelalis, 12 Berispd. Plinius, 2 B. 106 H. en sijn neef, 8 B. 9 Br. Seneka, 3 B. 25 H. der Natuurl. Vr.*

In tegendeel waaren de beesten pikswart, in het offer voor de geesten en onderaardsche godheden. Virgilius, 5 en 6 B. van En. Tibullus, 3 B. 5 H. Seneka, in Edip. 3 Bedr. 1 Ton.

8. *Verken) Dit wierd goeffert en geslacht in veel voorvallen, en aan verscheidene godbeeden. Te weeten, aan*

1. *Jupiter; in de sgenoomde Suovetaurilia; van welke boven, 154 pag.*

2. *Venus; op de bruilofren (quansuis, wegens haar vrucht baarheid, en veelvoulige voortteeling hier noodsaakelyk) en, by de Argiven, op hume feestdag, Ysupia. Varro, van de Akkerb. 1 B.*

3. *Luna; of Dianas en Liber, of Bacchus; by die van Egipten. Herodotus, 2 B.*

4. *Ceres; haar saailanden quansuis omgewroet hebbende. Ovidius, 1, 4 en 6 B. van den Alm. en 15 B. der Herschepp. Plautus, Prudentius, enz.*

5. *Silvanus, den woudgod. Juvenalis, 6 Berispd.*

6. *Lares, huysgoden. Horatius, 3 B. 23 Liergef. en 3 B. 3 Berisp.*

7. *Tellus, of het Aardrijk. Horatius, 2 B. 1 Br. enz.*

8. *Genus, de Teel- of Geboortegeest. Horatius, 3 B. 17 Lierf. welke hier, ter eeren drie verscheidene goden een verken slachtende, ongewijsfeld ook een warme ham in de schoel geerne moet hebben gehad.*

9. *Bok) Of liever ram; hoewel beide beesten in de eenen de ander goefferd sijn; als aan*

1. *Bacchus; quansuis sijn wijnsokken beschadigende. Virgilius, 2 B. der Landged. Ovidius, 1 B. des Alm. en 15 B. der Herschepp. Martialis, 3 B. 24 D. Petronius, Euripides, het Bloemhof, enz.*

2. *Juno. Ovidius, op deese plaats; en*

3. *(Indster men hier ook Aries, een ram, wil verstaan) Janus Ovidius, in het 1 B. des Alman.*

Siet het offeren van een bokjen, op een Grieksche Penning by Choul, 300 pag. en op een schoone Marmerbrok; waar van de Afbeeldinge by my word bewaard.

10. *Geit) Capella segt het Latijn. Wat aangaat Junoos afkeer van een geit, ik vind haar self geheeten Aegophaga, geitevreesster, by die van Sparta; welke haareen geit slachtende, sekerd haar Hercules had een geit goefferd. Pausanias, in Lakon. Faby die van Lanuvium was de Juno Sispita (siet haar op de Penningen der Strambuyfen Metia, Papiä, Proclia, Roscia en Thoria) het hoofd gedekt met een geboovend geitevel. Cicero, 1 B. van der God. Nat. Siet ook, by Goltzius, in sijn Griekenl. op een Penning van die vande stad Pylus, de geboovend Juno Ammonia; quansuis de vrouw van den Africaanschen Jupiter Ammen, met sijn ramshoornen.*

11. *Klederen) Dese gewoonte ontmoet ons self in de H. H. Bladeren: te weeten by Lukas in het 19 H. 36 verl. uit welke weder naderhand is gesprooten een andere gewoonte van tapijten over den weg te leggen, waar over set heerlyks sal passeren.*

12. *Witte) Vande witte klederen der priesteren en offraaven is gesproken, 141 en 159 pag.*

13. *Hoofden) Even gelijk de maagden van Attika, in den ommegang van Pallas of Minerva. Ovidius, 4 B. der Herschepp. Horatius, 2 B. 8 Berispd. welke ook in koper en marmer gevonden wierden onder de voornaamste kunstwerken der sieters en beeldhouwers, onder de benaaminge van Canephora. Pli-*

- 14 swijgt 't volk eerbiedig; en Junoos beeld volgt na haar lang omswerven te water en te land, de verheve stad
 15 priester-leepe. Dat's een Itacij-pragt op sijn grieks. Want Fa- Falefum. Dese leerde sijn Faliscen Junoos dienft;
 16 lefus vlugte, na de gruwlijke moort van Agamemnon, die ik wens dat mijn, en haar volk altijd wil sege-
 uit sijn vaderland en erf, en sigte hier gelukkiglijk, na neu.

Plinius, 36 B. 5 H. Cicero, in de 4 Red. tegens Verr. enz. sijnde ook gemelden ommegang geheeten Canephoria.

Hoewel dit dragen der offermandeken en koffertjes plechtelijk geschiedde, niet alleen in de ommegangen van Minerva, maar ook in de Eleusinia, of Theismophoria (siet boven, 17 pag.) of die van Ceres; in de Orgia (siet, 15 pag.) of die van Bacchus.

14. Swijgt) Ore favent segt het Latijn; met een seer gemeene spreekwijs, terwijl ook de roeper dus het volk vermaande: Favete linguis, sit stilswijgend. Ovidius, 2 en 9 B. des Alm. Seneca, van het gelukfal. Lev. 26 H. Festus, Cicero, Virgilius, Tibullus, Propertius, enz.

Een plechtigheid, byzonderlijk waargenoomen by de Egiptenaaren; sellende de god Harpokrates, bebbenle de vinger op de mond, aan de kerkdeur van Isis en Serapis. Augustinus, van de Stad G. 18 B. 15 H.

15. Halefus) Soon van Agamemnon, en de priesterinne Cassandra; gelijk wy geseg hebben, 130 pag. Van hem ontfangen de Faliscers haare benaminge; so gemeld is, 191 pag. te wooten, sijnde allenghens een P gesteld voor Halefi; en dus eindelijk gebogen tot Phalisci. Servius, over het 7 B. van En.

16. Agamemnon) Van sijn moord spraken wy, 11 pag. gelijk van sijn moorders, 40 en 38 pag.

VEERTHIENDE DICHT.

Aan sijn matres, so sij suiken wil, dat het heimlijk mag geschieden.

Kverbie u 't misdoen niet, om dat gij schoon sijt, maar dat ik ellendige niet genootsaak sij 't selve te weten. 'k focck u niet kuus te schouwen; maar bid, dat gij u sluiken maar ont-veinst. Sij misdoet niet, die haar misdadkan loochenen: maar die is alleen een hoer, die haar seilen bekennt. Wat dolheid is 't, 't geen bij nacht verborgen blijft, bij daag te belijden, en openbaar te melden 't geen in 't verborge gedaan is? Als een straat-hoer mer een van 't grauw sal te doen hebben, sluit sij eerst haar deur voor 't oog van 't volk, en four gij u schande op straat brengen, en u eige vuilheit verklieken? Sijt beter besint: draagt u of gij kuus waart, en laet mij vermoeden dat gij deugtsaam sijt, al sijt gij ondeugten. Doet wat gij wilt: loochent maar datge 't deedt;

en schaamt u niet bij heus en stemmig te spreken. Daar is plaats en gelegentheid om darele taal te voeren: daar kont gij 't hart ophalen, daar onbeschaamt vuilbeken. Vint gij u daar buiten, staak anfstons u geile reden, en spaar upik-taal voor 't bed. Daarhoefte gij u niet te schamen 't hemt uit te schieten, nog minne-derf te plegen: daar kont gij roode tongen wisselen, en dwisnt min-pouren maken. Daar kont gij lijf-laffen, en aarbeving in 't vlas maken. Maar trekt met 't hemt weer schaamte aan, en ontstijf u 't vuile werk te melden. Bedriegt mij en 't volk: laet mij onkundig in mijn socten waan. Waarom moet ik soo dikwijl u minnebriven aan en weg sien brengen? Waarom kraalsten dede bed-spon- den?

1. Grauw) Ignoto Quiriti, in het Latijn. Warum men ook de Romeinen Quiriten heet, is gesegt, 115 pag.

2. Tongen) Hier af is gesproken, 108 pag.

3. Minpouren) Gelijk die noch haden door snaatsuchrige Printverkopers, tot nadeel van de lichtverleide jeugd, worden verkecht en gemeen gemaakt, so sijn, by de aaloude ook eenige hier door bekend geworden. Onder andere eke Elefantis; van welk wijf gedenkt Martialis, 12 B. 43 D. het 3 en 63 der Priaapgefang.

Het gebruik van dese schilderyen besond hier in, dat sy deselve in hare slaapkamers en legersteden ophingen, om sich mes deselve te kistelen, en, volgens die voorbeelden, in 't enus strydpark te worstelen. Suetonius, in Tiber. 43 H. Propertius, 2 B. 5 D. Klemens, de Alexandryner, enz.

Dus gedye ook Danae, aan de wand hangende, de jonge Cherea tot aanprikkelinge, by Terentius in de Kamerl. 3 Bedr. 5 Ton.

4. Bedsponde) De sponda, of sijde stukken van de bedstede waren, of de interior en binnenste; te weeten naar de wand, en tegens de muur opgerecht, of de exterior, ende buitenste. Aan deese lagen de mannen in die tijden, gelijk toen het vrouwolk wierd achter in de wand gestommeld. Suetonius, in Jul. 49 H. Martialis, 3 B. 91 D. sprekende van een schandjongen, Artemidorus, in sijn Droomb. Marcellus, in het B. der Geneeskunde, enz.

den? Waarom moet ik sien, dat u hair meerals door't
 slapen verwart is, en dat de moer der minnebeten in u
 hals staat? Gij melt ook genoegzaam u slauken met de
 loddere oogen. Wilt gij u eer nietontfien, ontliet mij.
 'K moet mijn sinnen en leven verdelien, en't kout sweet
 leekt mij langs de leden, foo dikwijl gij u ranken melt. Dan
 min ik, dan haat ik vergeefs dat ik moet bemijnen. Dan wil-
 de ik wel, maar met u, sterven. 'K sal waargit niets onder-
 taten, nog soeken uit te vorsten dat gij wilt verheelen, en't

selve voor een vals verdigfel houden. Schoon ik u op slui-
 ken betrapte, en met mijn oogen u schande aanschoude;
 segt vrij, dat ik door 't kervel-moes twee voor een sag;
 'k sal mijn eige geslief, om u te gelooven, niet vertrou-
 wen. Gij kont mijlignijk overreden, die overreidt wil
 sijn: gedenkt maar te seggen, 'k hebt niet gedaan. De-
 wijl 'tu schoon staat om met een woort twee drie boven te
 drijven, schoon u slaak vuil is, triumfeer etwael door 't
 vonnis van uregter.

5. Hair) *Van het losgemaakt hair achter de gordijnen is gesproken*, 129 pag.

6. Minnebeten) *Van het krabben en bijten in het Venusspel, gewagen wy ook op de selve plaats.*

VYFTIENDE DICHT.

Aan Venus, dat by 't dartel-dicht afsijdt.

S oekt een ander digter, moeder van de dartel minne-
 wigten: hier bij laat ik 't weldrig digt stecken: een
 digt dat ik, Peligner queeckeling, maakte, en mijnent-
 halve niet ontferde: soo 't iets om 't lijf heeft van een
 oud ridderslijk geslagt gesproeten, en niet vers, door
 oorlogs troebelen, in de ridderschap gekomen te zijn.
 Mantua post op Virgilius: Verona op Catullus: laat mij
 de naam dragen van Peligne's roem, dat vrywillig 't har-
 nas aanfchoot, doen 't benepe Rome siddere voor de
 wapenen der gespiltste bongenooten. Dat d'een of

d'ander vrendeling in 't aanschouwen van 't vlietrijk Sul-
 mo klein in 't begrip, segge: hoe klein gij sijt, ik seg dat-
 ge groot sijt, om dat gij foo grooten digter aankeek-
 te. Ruk, minne-god, onder wiens bannier ik tot nog
 toediende, ruk min-godin den gouden standaard uit mijn
 veld: want de gehoomde Bacchus heeft mij met een
 wigiger rankpiek hoogdravender digt-geeft toegedreven.
 'K moet nu een swarac ba dreunen. Vaar wel, darel
 digt en vrolijke liederen, een werk dat na mijn door in
 wesen blijven sal.

1. Steeken) *Meta raditur ultima, in het Latijn: een spreekwijs genoomen van den circus of Ren-
 baan: in welke de speelfrijd eindigd, wanneer de wagenmenner den laastten Merkpaaal raakte, en ge-
 lijk als daar tegenaan/sarde. Sie boven, 171 pag.*

2. Peligner) *Sie vander volk, 139 pag.*

3. Ridderschap) *Hier af is gesproken, 120 pag.*

4. Mantua) *Eoch bysonderlijk Andes, een dorp of vlek ontrent de stad Mantua. Silius, 8 B. welke in
 Italiën was de voornaamste van die waren over de Po gelegen, niet verre van Kremona, in een vette en
 seer vrugbaare landstreek. Virgilius, 2 Herdetsgef. en 2 B. der Landgedicht.*

5. Verona) *Een schoone stad in Italiën, aan den rivier Athesis, tusschen Trenten en Ferrare; het
 vaderland van Catullus; een der drie mannen van vrouw Venus hoofdbende. Catullus, 68 D. Martialis,
 20 B. 103 Sneld. en 14 D. 195 D. Siet verder Strabo, 4 B. Prokopius, Goth. Oorl. 2 en 4 B. Ptole-
 mæus, enz.*

6. Bondgenooten) *Die alle Romeen afvielen, en het harnas tegens deese stad aanschooten. Een swa-
 ven en gevaarlijken oorlog. In welke de Romeinen ook in de uiterste vrees en benaudheid sijn geweest, ter-
 wijl aan alle kanten vuur en swaard de meester speelden. Livius, in den 71 en volgenden Inhoud,
 Appianus, 1 B. der Burge. Oorl. Florus, 3 B. 18 H. Orofius, en ontstalle Andere.*

7. Mingoodin) *Amatuntia in het Latijn; wegens Amathus, een stad op het eiland Ciprus, dragende
 haar Sijrische naam van de warme wateren, aldaar overvloedig. Egeffippus, in het B. van Jerusalems
 verwoeft is seer metnaalrijk. Ovidius, 10 B. der Herfchapp. en daarenboven Venus toegewijd. Virgi-
 lius, 13 B. uit E. vierende deshalven ook haaren Adonis. Stephanus in sijn stedeboek, enz.*

8. Ruk uit) *Aangefen de veldsteekenen standaarden (van welke 154 pag.) onder een scheeps punt had-
 den (siet de Penning by Oudaan, in het 109 Taf.) Waar mede sy, by tijde van stillekken, in de grond wien-
 den geflooken; so had men somwijlen in het opbreken, moeite om de selve daar uit te trekken. 't Is het is
 gebeurd dat men die teekenen, met graven heeft moeten uithaalen. Val. Maximus, 1 B. 1 H. 6 Voorb.
 enz. Het geen ook ook tot een rampalig voortteken strekte. Florus, 2 B. 6 H. Appianus, in het B.
 van de Paalisch. oorl. Silius, 5 B. Servius, Livius, Plutarchus, enz.*

9. Gehoornde) *Waarom men Bacchus ook boornen heeft toegevoegd, is bewezen, 67 pag.*

10. Bacchus) *Lyæus, in het Latijn. Siet de reden, 135 pag.*

E I N D E.

DE
V R Y - K O N S T
E N
M I N N E B A A T
V A N
PUBL. OVIDIUS NASO.

THE HISTORY OF THE

... ..

D E

V R Y - K O N S T

van

PUBL. OVIDIUS NASO.

E E R S T E B O E K .

I N L E I D I N G E .

Is'er iemand in dees stad, die sig de vrij-konst niet verstaat, die lees diit dicht, en vrijena de konst. Door konst snuift 't schip met seil en riem door zee: door konst wert de wagen gement: door konst moet ook de min bestiert werden. Automedon was bequaam om een wagen te voeren: Tyfis was stuur-man op Jafons schip:

mij heeft de Min-godin gestelt tot meester van de derde min. Dus kan ik fluur-en voerman van de min genoemd werden. Hij is wel wilt en woelt, en kant sig dikwijlt tegen mij; maar 't is evenwel een kind, wiens weeke jeugt bequaamlijk kan gekneedt werden. Chiron leerde Achilles

1. Automedon) *De wagenmenner en voerman van den krijgsheld Achilles; wegens sijn vaardigheid in het mennen so vermaard, dat men, by de schrijvers, tropicè, gelijk men sege, een braaf voerman siet naar hem Automedon geheeten.* Cicero, in de Red. voor Rosc. van Ameria. Juvenalis, 1. Berisfd.

Voorts gewagen van Automedon, Homerus, 16 B. van den II. Virgilius, 2 B. van En. enz.

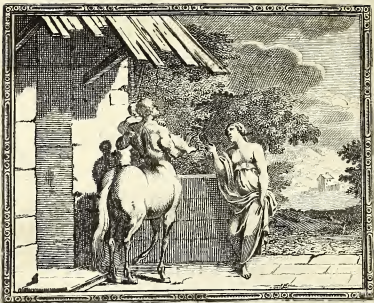
2. Tifis) *Van deesen stierman spraken wy, 28 pag.*

3. Chiron) *De soon van Filira, des Oceaans dochter, en Saturnus, welke, van Ops of Rhea, sijn wijf, achterhaald en betrappt sijnde, sich in een paard verschepte. En uit dusdanige vermenginge sproot deesje dubbeld gestalte.* Apollonius, 2 B. der Vliest. Ovidius, 6 B. der Herschep.

Naderhand in het gebergte van Theffaliensich onthoudende, is hy geworden de sedemeester van den jongen Achilles; welken hy de geneeskunde, het handelen van het snaarspel, doch boven al de krijs-oeffening heeft geleerd. Klaudianus, van Hon. 3 Burgem. Homerus, Pindarus, Aufonius, Val. Flakkus, Hoaius, Statius, enz.

Gelijk ook van Eskulapius, dien hy in de geneeskunde onderwees; en Herkules; welken hy maakte in het sterrekijken afgerecht. Ovidius, 2 B. der Herschep.

Doch eindelijk is hy omgekomen; vallende een vergiftrige pijl in sijn voet, serwijl hy de pijlkooker van Herkules onvoorsichtelyk handelde. Ovidius, 5 B. der Alm. Higinus, 1 B. van der Dichteren Sterrekunde, 38 H. en in het sudelyk gesternte, onder de naam Centaurus, menspaard; of eer van Sagittarius, de schutsster, inde Dier-riem geplaatst. Ovidius, op de gemelde plaats. Seneca, in Thyest, in de Rei. van het 4 Bedr. Higinus, by wien echter, in genoemde boek, het laatste word ontkend.

- 4 les konfing op de cijter spelen, en brak fijn bruksheid door die aangename konf. Men geloof dat den helt, die foo dikwijf fijn makkers, foo dikwijf fijn vijanden verfhrikte, voor dien ouden gruisaar fidderde. De handen, die Hektor nog ftont te voelen, ftak hij, als 't fijn meefter geboodt, voor de plak uit. Chiron was Achilles meefter, ik van de Min. Beide fijn 't woefte jongens, beide Godinne-kinderen. Maar gelijk fig de ftier onder 't ploeg-jok bukt, en 't grootmoedig paart met 't gebit
- laat breidelen: foo moet fig de Min onder mij buigen, fchoon hij mij de borft met fijn fchigten, en 't fwenken van fijn kittel-toorflen irtet. Hoe mij de Min meer trof, en raauwer braadde, hoe beter ik mij over fijn quetfen wreken fal. 'Kwil niet verdigten, Febus, dat gij mij defe konft leerde; of 'tgequinkeler der vogelen in de lugt mij daar toe ftot gaf. Nooit heb ik Clio, of d'andere fang-godinnen, haar fulters, gefien; gelijk Hefodus, doen hij in de dalen van Afta 't vee hoede. D'onder-

7
8
9

4. Citer) *Of Lier; want deeſe ſpeeltuygen worden van de dichters onder een gemengd; gelyk gefegt is, 12 pag.*

Doch van het ſpeelen van Achilles, by tijde van der wapenen ſtilſtand, ja byzonderlyk in fijn roorn, ſpijt en hertſer, roen hem Brifeis, fijn bywyf, was ontroofd, was gewagen Ovidius, inde 3 Br. van Brifeis. Juvenalis, 7 Berifpd. Homerus, 1 B. van den 11. enz.

Dit had by, ſogefegt is, geleerd van den deugdſaamen Chiron; doch dat alle de Centauren, of Menſpaarden in Theſſalien (van welke boven, 8 pag.) ophet ſnaarenſpel fijn afgerechts geweeft, bewiſen (behalven Statius, in het 1 B. van Achill. ook van Chiron ſprekende) het 52; ja ook het 54 der Baſrelieven van P. S. Bartolus, in welke, eene der menſchpaarden, de wagen van Baeceus voorſtrekkende, een lier in fijn handen houd; terwyl de andere twee pijpen aan fijn mond is ſettende.

5. Hektor) *Van Hektor, door Achilles omgebracht en onmenſchelyk mishandeld, is gefprooken, 2 pag.*

6. Achilles) *Aeacides in het Latijn, gelyk fijn ſoon Pyrrhus, 31 pag. aangefien Eakus, koningske van het eiland Egina, de vader van Telemus is geweeft.*

Siet van Eakus verder Ovidius, 7 B. der Herſchep. Horatius, 2 B. 13 Aarf. Propertius, 4 B. 12 D. Statius, enz.

7. Vogelen) *Van de vogelen en het letten op haar ſtemme en vlucht, ſpraken wy, 133 pag.*

8. Sanggodinnen) *Van deeſe (de dochteren van Mnemoſine) haare benaamingen wegens de een of de ander egerge of landſtreek, waar in ſy geëerd en gevierd fijn, is gefegt, 125 pag. doch haar eigene naamen fijn deeſe, volgens Kallimachus, in fijn Lof.*

1. Kalliope; uitvindſter van heldedichten; gelyk

2. Klio, vanden citer.

10 vinding galmt die digt. Neemt dees les aan als van een die tot de voeten hangen, u teere maagdom vertoont.
 11 ervaren digter. 'K sal waarheid sijn. Komt Min god- Wij sullen van vele vrijagie, en goorloofde sluikerijes
 dinne, en seggen mijnen ophof. Wijk van hier, kuiss- sijnen, foodanig dat niemant mijn digt ergens sal kon-
 maagden, die met u haarsnoeren, en lange tabbaarden nen, vuil schouwen.

3. Euterpe, het Treurspel.

4. Melpomene, de barbitus, of grove luit: van welke 104 pag.

5. Thalia, het Blyspel.

6. Erato, der Goden lofsangen.

7. Terpsichore, de tibia, of pijp.

8. Polyhymnia, 't gesang en der selver maas.

9. Urania, het waarneemen van den loop des hemels.

Doch, andere verschikken deese vindingen; heet tegenstrijdig, als Virgilius, in de Catalacta, of versamelde Mengellichten. Aufonius, enz. Siet enige dezer afgebeeld by Fulv. Ursinus, op de Penningen van het stamhuys der Pomponien.

9. Hefiodus) Van hem is gesegt, 122 pag.

Haarsnoeren) Byzonderlyk gebruikt van de Vestaasche maagden: gelijk wy seggen, 125 pag. Siet ook 122 pag.

11. Maagdom) Geen geringe mislag; men spreekt hier van getroude vrouwen en huismoeders; want
 gelijk de vitta was het teeken der eerbaare en ongekrenkte maagden, so was de stola (waar af de infita, ge-
 lijk hier het Latijn spreekt, was een goude of purpere stookant, van onder aan deese rok genaaid. Por-
 firio, over Horatius, 1 B. 2 Berisfd.) het sinnebeeld van den kuisschen staat der getrouden.

Van de stola is ook boven gesproken, 121 pag.

EERSTE HOOFDSTUK.

Waar en wanneer men een vrijster moet soeken.

Voor eerst sult gij u werk maken, die nu eerst dient genomen hebt onder Venus banner, om op te soeken die gij vrijen wil. U tweede werk is, 't liefste van lief-koolen 't hart te seelen. 'T derde, dat de minne lang mag duren. Die 's mijn model, en sal 't bestek van mijn leering sijn. Terwijl 't u vrij staat, en den loffen toom van moes-koppen wert gegeven, verkiest een dier, daar gij moogt tegen seggen: gij steelt alleen mijn hart. Dit sal u niet plots uit de lugt roevallen. Met 't gesigt moet gij 't opspieuren, dat gij lieven wilt. De jager weet wel, waar hij sijn netten voor de haren sal spannen, en in wat dalen 't knersfel-tandent everwijn roeft. De vogelaar weet sijn struiken, den hengelaar

sijn visrijke killen wel te vinden. Soo moet gij, die ruime minnestof loekt, ook ondernemen waar 't meisen dikwijl is. 'K wil u niet porren in 't soeken over zee te swerven, of een verre land-reis aan te nemen, om 't selve te vinden; schoon Perseus Andromeda uit Moren-
 2,3 lant haalde, en Paris den Trojan Helene uit Grieken
 4
 leverde, datge kont seggen: hier is het al wat ooit ter werlt was. Soo veel kooronairen Gargara, soo veel druif-
 5 troef 't eiland Lesbos draagt, soo veel visschen in zee, 6
 vogelen in 't lommer, en streken aan den hemel sijn, soo
 7 veel deerns sijn in u Rome, daar Venus ook, als in een stad

1. Bestek) Het Latijn segt dit met een allegoria, of spreekwijs, genoomen van den Circus, of renbaan, en de wagens, daar in omlopende; waar af boven, 171 pag.

2. Andromeda) Waar af 90 pag.

3. Moorenland) Alwaarom men Andromeda swart, of bruin ten minsten, oordeeld geweest te sijn. Siet
 106 pag. Doch, gelijk hier Ovidius van Indianen spreekt, so gevoelen andere dat deese geschiede-
 nis byzonderlyk te Toppe in Palestina (het Moorenland aldus vry breed genoomen sijnde) is voorgevallen.
 Siet Plinius, 5 B. 13. H. en Solinus, 47 H. sprekende van de keetenen (waar mede Andromede was ge-
 boeid geweest) noch hangende, tentyde van de Romeinen, aan een der zeeclippen.

4. Helena) Van haar schanking spreken wy in den inhoud van den 15 Heldennebr. 74 pag. en elders.

5. Gargara) Het hoogste van den berg Ida, in Frygiën; van welke, 16 pag.

6. Lesbos) Methymna heefte het Latijn; van welke, sijnde een stad op Lesbos, 104 pag.

7. Venus) Sijnde, megens Eneas en sijn soon Iulus, de koningen van Alba, Romulus, en eindelyk Ju-
 lius Cesar, de moeder van alle Romeinen; siet 33 pag.

stad van haar foon Eneas, huisveft. Licht gij fun in een gij kiefen fult. Hebt gij luge op een bejaarde agt-en-
 jongde en opgaande blom, u fal een ware maagte voor oo- twintig, geloof mij, des volks fal ook te veel fijn.
 gen komen. Soekt gij een volwaffe, ontallijke fullen u Spanfceert maar in Augufius op u gemak onder de lom- 8 9
 oog befoeken, foo dat gij niet fult kunnen weten wie mer van Pompejus-laan, of in de pragtige wandel galcrij met

Alwaarom fy binnen Romem veel tempelen en kerken had, onder verſcheidene benaamingen, als van

1. *Venus Calva, de kaalhoofdige; gebouwd van de Romeinen, toen, in het beleg van het Kapitolium, men tot de ſtormtuigen banden en koorddrasde van vrouwenhair. Vegetius, 4 B. H. Laktantius, 1 B. 10 H.*

2. *Venus Cluacina, Gewapende of de Bevechtende; van het oude cluere, vechten: beloofd en getimmerd van koning Tit. Tatius, toen de Romeinen en Sabijnen de wapenen afleiden en vrede maakten. Plinius, 15 B. 29 H.*

3. *Venus Cloacina, de Riaal-Venus; weleer in een cloaca, vuyle watergeest of riool gevonden, en van gemelde Tit. Tatius plechtelijk geheiligd. Varro, 4 B. van de Lat. Taal. Plinius, 15 B. 29 H. Laktantius, 1 B. 20 H. Ovidius, in fijn Alm. enz.*

4. *Venus Ericyna, de Siciliaanfche; gebouwd, op het Kapitolium, van Q. Fabius Maximus. Livius, 22 B. H. of ook, ontrent de Kollijnſche poort; van welke boven, 106 pag.*

5. *Venus Genetrix, de Teelende en Voortbrengende; gebouwd van Fulius Cefar, naar de ſlag van Farſalus, op fijn merkt. Suetonius, 61 H. Dio, 43 H. Appianus, 2 B. der Burg. oort. enz.*

6. *Venus Libitina, de Lijkbeſorgende; in wiens tempel (door koning Servius Tullius opgerecht) men een ſekere penning voor de overledene betaalde; ja in welke ook alles, wat tot een begravenis diende, wierd verkocht. Dionyſius, 4 B. 19 H. Plutarchus, in de 23 der Rom. Vrag.*

7. *Venus Murcia (Myrtia leefen andere, die toenaam van den mirreboom aftrekkende) de Loomer en Vaalſige; wiens tempel ſich in de elfde wijk verfoonde.*

Men noemde Murci en Murcidi, die ſich den oorlog ontrokken; poltrons ſeggen de Franſche; om dat die luyaraards, by de aloude, gewoon waren pollicem truncare, ſich ſelvend den duim af te knotten: ſijnde dus onbequaam om geweer te komen handelen. Plautus, in Epidic. 3 Bedr. 1 Ton. Suetonius, in Aug. 24 H. Plinius, 15 B. 29 H. Plutarchus, in de 20 der Rom. Vrag.

8. *Venus Verticordia, Beterer ſinnen gevende; gebouwd buiten de Kollijnſche poort in de Soutſtraat, toen eens op eenentijd drie Veſtaalſche nonnen een man hadden bekend. Ovidius, 4 B. van den Alm. Val. Maximus, 8 B. 15 H. Obſequens, van de Voorteeck. enz.*

9. *Venus Victrix, de Overwinnende; van den grooten Pompejus gebouwd, en met ongemeenen pracht ingewijd. Plinius, 8 B. 7 H. Plutarchus, in Pomp. En ſinaeljk*

10. *Venus Placida, de Vredige; Capitolina, Romana, en eenige andere van een mindere waarde en aangelegenheid.*

8. *Auguſtus Het Latijn ſegt, door een periphraſis of omschrijvinge, als de ſon gaat in het hemels teeken van de Leeuw; het geen eigenlijk den 20 van Julius geſchied.*

Wat nu het reeken vanden Leeuw aangaat, het is een gedachteniſſe van de Nemeſche leeuw; van welke is geſproken, 45 pag. Siet Higinus, in het 1 B. der Digteren Sterrekund. Manilius, de Vertaalders van Aratus, enz.

8. *Lommer De Romeinen hielden geweldig veel van galleryen ontrent de tempelen en andere hoofdgebouwen, om te wandelen, en by ſomertijden koelte te hebben. Onder welke wel deeſe de beroemſte waaren.*

1. *Die van Pompejus de Grootte, ruſtende op honderd kolommen; welke ſtond, in het veld van Mars, ontrent fijn curia, of Vergaderhuis; ſeer aangenaam met ſchoon getopte boomen (te weteen, gelijk die van Livia met wijngaarden, die van Agrippa met laurieren, die van Europa met buxus, palmboom, foo deeſe met Platani, andoornen) overſchaduwde en omringd. Plinius, 35 B. 9 H. Propertius, 4 B. 9 H. Martialis, miſſchien een goed wandelaar, dikmaals, als 2 B. 14 D. 3 B. 19 D. 5 B. 10 D. 11 B. 1 en 48 D.*

2. *Die ſo genoemde Oktavia, van Auguſtus, ter eeren van ſuſter gebouwd, ontrent de ſchouburg van Marcellus; Plinius 34 B. 6 H. en 36 B. 5 H. Suetonius, in Aug. 19 H. Paterkulus, 1 B. 11 H.*

3. *De Livia, of ook Klaudia (ſijnde, gelijk ſy alle, met cierlijke beelden en konſtige ſchilderyen, om het oog wat ſpellen te geven, opepront) van Auguſtus, ontrent den Eſquilijnſchen berg en de merkt van Cefar, opgericht. Ovidius, 6 B. des Alm. Suetonius, in Aug. 29 H. Dio, 54 H. Plinius, 14 B. 1 H. Martialis, enz.*

4. *De*

9 met de zuilen van uit-lants marmer vertrijkt , waar toe de moeder nevens haar foon't bougelt vereerde. Gaat ook niet voorbij de wandelerij, die, van Livia gefigt, haar naam draagt, en met oud fchilder-werk hier en daar verfert is; nog Augulfus wandel-galerij, daar Danäus dogters, die dorften voornemen ooms fonen, hare egt-genootten, te vermoorden, en haar felle vader met 't bloot lem-mer in de vuif, ftan uitgebeelt. Venus tempel, daar de Min-godin haren Adonis befchreit, en daar de Joden uit Syrien hun Sabbath vieren, is mede geen haven om voorbij te feilen. Schuwt ook niet den tempel van d'Egyptifche Ifis, die in een vaars veranderde. Dese maakt veel dogters 't felve datfe van Jupiter wierd. Sels der righuiften (wie fou't gelooven) zijn bequame vrij-plaaten; en

11 12

13

14

15

de

4. De Palatijnsche, in welke de beelden der vijfzig dochteren van Danäus geplaatst waren, gelijk ook is getoond, 141 pag.

9. Uitlands Marmer) Gevoerd en herwaarts gebracht uit de eilanden Paros. Siet 126 pag. en Kریفtos. Siet beneden. Voorts uit Lakonien, Frygien en Numidien. Plinius, 36 B. 2 en volgende H.

10. Dochters) Siet van de fogenaaemde Belides en hun gruwfaam feit , den inhoud van de 14 Helden-nebr. 70 pag.

11. Adonis) Van hem, de geliefde van Venus, is gefproken, 18 pag. gelijk van het jaarlijk weenen, by die van Fenicien, over fijn deerlijk omkoomen (siet ook Jul. Firmikus) 158 pag. van welke Venus zelf een voorspelling doet, by Ovidius, in het 10 B. der Hericchepp.

12. Joden) Vierende den zevenden dag, by haar den Sabbath geheeten, met een omsichtige plechtigheid; welken de Romeinen, uit nieuwgierigheid, gaarne bywoonden.

Wat aangaat de Joden, fy woonden over den Tiber, by de looijers, fmarvelgieters, enz. Martialis, 1 B. 42 D. 6 B. 39 D. wiens godsdienst, plechtigheden, en gewoontens de keifer Tiberius de Roomsche burgers heeft bevolen af te leggen, te gelijk de Joden uit de ftad verdrijvende. Suetonius, 36 H. Tacitus, 2 Jaarb. 85 H. Jofefus, in der Outh. 18 B. 5 H. gelijk ook: Klaufius, Suetonius, 25 H. Lukas, in de Handeling. 18 H. 2 verf. Dio, 60 B. hoewel die slechts van het ftroten hunner byeenkomften is fprekende.

Merk ondertuffchen aan, dat onder de Joden hier ook de Chriftene gelovigen worden verftaan; want fulks blykt klaarlijk uit Sulpit. Severus, 1 B. 99 H. fprekende van keifer Hadrianus. Arrianus, fchrijven de over Epiktet. 2 B. 10 H. enz.

Welke gemeenlijk wierden voor oproerig gehouden, niet alleen om dat fy de Goden niet wilden bewerooken; maar voornamlyk omdat fy der Keiferen beelden in de figna, of krygfteekenen (siet Herodianus, in Maximin. Tacitus, Hift. 1 B. 41 H. enz. fprekende van Galba) weigerden te eeren, en godsdienftelyk aan te bidden. Zozomenus, in Julian. Tertullianus, in fijn Apolog. of Verantw. 16 H. Dionyfius, Tacitus, Ammianus, en de Lofredenaar aan keifer Maximianus.

13. Tempel) Memphitica voegt 'er het Latijn by, wegens Memfis, een voornaame ftad in Egypten; waar af 157. pag.

14. Ifis) Linigera juvenca, in het Latijn. Van het linnen gewaad, eigen aan het priefterdom van Egypten, is gefproken, 141 pag. gelijk ook van de onbetamelijke famenkomen der jonge lieden in den tempel van Ifis, 142. pag. Doch verfta dit laafstemede van die van Serapis, in welke men quam, of om gefonitigheids halven, aldaar te vernachten, en, op een beftelvel fich nederleggende, een gewenfchte droom af te wachten; van welke gewoonte is gefproken, 35. pag. of om ook aldaar een hoertje op te zoeken. Jofefus, in der Oudh. 11 B. 4 H. fprekende van Mundus en Paulina.

Om deefe wanoder, fo wel als om de buitenfporigheid in de feldfaame plechtigheden, fyn de Egyptennars dikmaals met hume kerkegeheimen uit Rome gejaagd, ende tempelen afgebrooken; als in het jaar 534 van de Raad. Val. Maximus, 1 B. 3 H. en naderband van Tiberius. Jofefus, op de voorgemelde plaats. Suetonius, in Tib. 36 H.

15. Richthuiften) Fora in het Latijn, van welke 39. pag. welke waaren, binnen Rome, bysonderlyk,

1. De oude, of Roomsche; tuffchen de Kapitolijnsche en Palatijnsche berg. Dio, 43 B. Ovidius, 3 B. des Alm. Suetonius, Plinius, enz.

2. Die van Julius Cefar; achter de tempelen van Faufina en de Vrede; met prachtige galerijen en konftige beelden omcngeld en vercierd. Suetonius, in Jul. 2 6 H. Dio, 43 B. Appianus, 5 B. oort. 2 B. Plinius, enz.

3. Augulfus merkt; niet verre van die van Cefar, en het Kapitol; met allerhande cieraaden opgepronkt. Suetonius, in Aug. 29 en 31 H. Makrobios, 2 B. 4 H. Ovidius, 5 B. des Alm. en eindelyk.

de min is dikwijl gevonden daar arglistig wert gepleit.
 16,17 Om trent Venus mameretempel, daar de bronnen, door Appius geleid, in de lugt sproejen, wert dikwijl den pleiter door de min verrast; soo dat hij, die andere beschurt, sig zelfs nier horden kan. Op die plaats ontfcheen dikwijl een welfpreek redenaar de woorden; soo dat hem, door tufcaval van nieuwe faken, sijn eige staat te bepleiten. Dese wert van Venus uit haar kerck, die naaf die vierfchaft is, uingelaghen; aangehen hij, pas te voeren een beschuis-heer, nu went en fchurmel te zijn. Maar moes-kopt gij insonderheit in de kromme fchouburgen: daar hebt gy meer verfehies, als gij wenenfent kort. Daar fult gij vinden dat u dient om te vrijen; waer mede gij mallen; dat gij eens taften kort; dat gij gaam houden fout. Gelijk de mieren, die volgens haar gewoente 't graan

to haar winter-kofst in den bek dragen, door een krioeleu, en in een langen trein dikwijl gints en weder marcheeren; of gelijk de bijen, als fij bequaam geboomte, en riekende velden befhoooren hebben, over de bloemen en tijmbloefsem fcheeren: soo fcheert het vrou volk wel opgeuikt na de fchouburg-fpelen, dat mij haar menigte dikwijl de geker belet heeft. Sij komen daar om te kijken, en om zelfs besien te werden. Daar wert menig bloempje geplukt. Gij hebt adereerft, Romulus, die fpelen, tot 's minnaas onruft, ingefelt; toen 't gerooft Sabijns vrou-volk haar te voore vrou-loofse mannen te sta quam. Toen waren de mameret fchouburgen nog met geen fchutfeilen overdekt, nog de tonneelen met faffraan, in wijn gekleinft, beverft. Toen wierden de tonneelen fonder ciekonft, en niets als met meien uit 't bos op den berg

4. De Osmerkt, de Verkenmerkt, de Tismerkt, de Fruitmerkt, enz. van welke, als mildere, en hier niet voegelijke, elders.

16. Tempel) Van Venus Genitrix, of de Teelende; van welke, op Cefars merkt staande, 152 pag.

17. Bronnen) Geenfins; Aquaduften, of Waterleidingen verftaat hier Ovidius; in het jaar 441, door Appius Klaudius, sijnde Tuclitmeester, tot aan het veld van Mars, in de stad geleid, Livius, 9 B. 29 H. Kalfiodorus, in sijn Jaar. Frontinus, Cicero, enz.

18. Kromme) Soo noemd ook Ovidius de Schouburgen in het 2 D. van het 2 B. alwaar wy, te weten 142 pag. de drie beruchte vertoonplaatfen hebben aangeweefen en genoemd.

19. Romulus) Van wiens geboorte, en wonderde opvoedinge, 160 pag.

Deefe Vorft hebbende wel sijn rijk en onderdaanen in order en ftilstand, fog echter, dat sijn volkplantinge, fonder het gebruik van vrouwen, noodfaakelijk, binnen korten tijd, ju moeten vervallen en te gronde gaan. Hy verfoekt dan van sijn onliggende gebuuren hume dochteren ten wettigen huwelijk. Sy, sijnge gestangene vyanden, ontfeffen hem die bede en eifch.

Wat raad? hy bediend sich van behendigheit en list. Steid een renloop aan. Nodigd tot dit vermaak de aangrenzende volkeren. Sykoomen en sijn dien aangefielden speelstrijd. Doch, midden in dit tijdverdrifft geeft Romulus een sein en teeken. Sijn Romeinen fchieten toe, en ieder fchaakt een vriester die hem behaagde. Livius, 1 B. 9 H. Dionysius, 2 B. 31 H. Plutarchus, in Romul. Florus, enz.

20. Sabijns) Die (behalven van Cenina, Kruftumene, enz.) voornaamlyk met hume ouders en bloedvrienden herwaarts gekomen waaren om deefe fchoufpelen by te wonen.

Voorts sijn de Sabijnen geweeft (uit Lakonien oorspronkelijke) Plutarchus, in Kam. volkeren naafst aan Romegelegen, fo gebeten na haar goddienft en deugdzaamheid. Plinius, 3 B. 12 H. Festus, of liever naar eenen Sabius of Sabinus. Dionysius, 2 B. 51 H. Silius, 8 B. Kato, in het Boek van de Oorfr. Siet haar lof, wegens fterkte en dapperheid by Cicero, in sijn Red. voor Ligar. deugd en onthoudenheid, by Livius, 1 B. 18 H. bysonder aamerkelijk in haare vrouwen; gelijk mytoanden, 128 pag.

21. Schutfeilen) Aangefien alle fchouburgen en vertoonplaatfen in de opene lucht waaren, fo beeft men eindelijk uitgevonden, by het weer, feilen daar over heen te fpannen, om de fonnestralen op die wijs af te keeren. Plinius, 19 B. 1 H. Suetonius, in Kalig. 26 H. Martialis, 12 B. 29 D. Lukretius, 4 B. Propertius, 19 B.

Welke Nero deefe fpannen, hemelsblaauw, overal met gulde fterren befaaid. Plinius op de gemelde pl. Dio, in Ner. 63 B.

22. Saffraan) Waar af gefproken is, 163 pag.

Met dit faffraan, in wijn gemengd (Plinius, 21 B. 6 H.) wierd het nederftend volk aan alle kanten gelijk als beregend, komende uit pijpen, fommwilen in konstig beeldwerk verborgen. So nochtans dat die geele regen niet nederviel op de menfchen (welkert klederen dus fouden gevult en bedorven worden) maar op de vix, of wegen en toegangen. Seneka, in de 60 Br. en Natuurl. Vrag. 2 B. 9 H. enz.

Voorts in plaats van faffraan beeft de keifer Hadrianus kostelijke balfemen en reukwerken langs de trappen en ftaalaten doen afvloeyen. Spartianus, in Hadr. 19 H.

23. Tonneelen) Welcer by de boeren en veeboeders, eenvoudig en flicht, alleenlyk beftaande uit een werkeventheid, met groene takken van boomen overfchaduwd en gedekt. Servius, over het 3 B. der Landged.

- 24 berg Palatium overloomt. 't Volk sat op trappen, van aard-sloeden gemaakt, met alderhande loof-kraanfen op 't ruige hoofd. Daar fag ijder om na een diep dat hemgeviel, en overdagt ftillwijdend warhem te doerftont. En terwyl den Tofcaanen pijper een ruce boeren-drondeunt, en de kamer-ijpeler fijn derde pas van de ge-eftende deel 29 doet, gaf den Koning in 't midden van 't juig-gedlap, dat roen nog ruw roeing; aan de Borften teeken van haar 31 prooi te grijpen. Thans fpronngen fy fchielijk op, uitteen 't hart door gefchreeu, en grepen 't ruw-volk gretig bijde luren; 'twelk foo verflukrike voor 't man-volk, darin 't wilt op haar roefchoot, gelijk de overfchichtige duiven voor arenden, of jonge lammeren vor de wolf. Gecu van allen hielt haar veft; want een en defelue fchrik bevinge alle: maar de ontfteltenis hielt haar in verfhiede pofteen. Sommige trokken 't hair uit 't hoofd; fommige fluten in haar timme verbijftent: defe heeft van droefheid de kleem in de mond: generoep vergeefs, o moeder, moeder:

ged. van Virgil. Caffiodorus, Auguftinus, van de Stad Gods. enz. Doch, in de fteden, en byzonderlijk te Romem, naderhand met konftige fchilderyen verciert, door Klaudius de Schoone. Plinius, 35 B. 4 H. en met marmar aan weerzijden, door Markus Scaurus. Defelue Plinius, 36 B. 6 H. en eindelijk met filver, door Kajus Antonius; volgens die fchrijver, 33 B. 3 H.

24. Trappen) Even gelijk als naderhand te Romem in de Schonburgen. Kalfurnius, 7 Herdersgef. Vitruvius, enz. Sijnde defelue van fteenen, of fommwylen hout. Dio, 59 B. in Kalig. Laërtius, fprekende van de fpreek van Ariftippus, enz. en eindelijk ook, gemaks halven met kuffens belegt. Juvenalis, 3 Berifpd. Dio, in gemelde 59 B.

25. Ruige hoofd) Het is bekend dat te Romem de baard- en haarfcheeters feer laat in gebruik gekoomen fijn. Varro, van den Akkerb. laafte H. 2 B. Plinius, 7 B. 59 H. Gellius, 3 B. 4 H.

Blyvende de aaloude ongefchooren en ruigh, aan hoofd en wangem. Cicero, in de Red. voor Murena. 12 H. en voor Coel. 14 H. Tibullus, 2 B. 1 H. Juvenalis, 4, 5, en 16 Berifpd. Ovidius, 2 B. der Alm. enz. Doch eindelijk heeft men de baard geheel weggenomen; gelijk dat onder andere genoegfaams aanwijfen de 14 voorfte Keifers op huine Gedenkenningen afgebeeld.

Of men heeft iets aan kin en lippen laatenftaan; met welk cieraad fich de weelge witebroots kinderen en falezonkertjes moes maaken. Cicero, in de Red. voor Coel. en 1 B. 14 H. der Br. aan Attik. Seneca, 114 Br. enz.

Wat aangaat het hoofthair, dat wierd by de meeften kort gehouden, en onder de keifere, dikwils in een kort parukken (een abbeertjen noemt men het heden) verwifeld; beftaande het felue uit een bereid geteivel. Martialis, 12 B. 45 H. Avienus, 10 Fab. Tertullianus, van der Vrouw. Toofel. 2 B. 7 H. enz.

26. Pijper) De pijpers wierden te Romem gebruikt in de bruiloftsftaatsien, op de begraveniffen, en onder de kerkplichtigen; volgens het geen wy aantekenden, 64 pag.

Doch ook in de fchouwfpelen, voor of onder het fpreeken der tooneeliffen en bedryvers. Siet de Opfchriften van alle de fies blyfpeelen van Terentius; behalven Ovidius, 6 B. van de Alm. Donatus, Plinius, enz.

Eindelijk merkt men aan, dat men defe pijpers, even gelijk de fpeelders, uit Thufcien of Etrurien haalde, 28. Kamerfpeelder) Lydius in het Latijn; fijnde de Hiftorines geroepen uit het gemelde Thufcien, wiens inwoonderen van afkomst Lydiers waaren; fo gefegt is, 169 pag. ten fymen hier verftaat de toon en klank by de aaloude Lydius geheeten, gelijk een andere Phrygius, en de derde Dorius word genootd. Donatus, over den Andria van Terentius.

29. Juiggelap) In de fchouwburgen (gelijk als noch heden in eenige gevallen) gebruikelijk, byfonder in het eindigen en fluiten van den geheelen handel eenes blijfels. Siet de laafte toneelen van Plautus en Terentius; behalven Horatius, in het B. van de Dichtk. en 2 B. 2 H. fpreekende van den dwaafen Argyer. Cicero, in het B. van de Vriendfch. en meer Andere.

Welken de fpeelers van de aankouwers eifchten, en ook defelue daar in vooringen. Plautus, in het eindigen van Afinar of het ve knochte Efel, enz.

Want die naar eifch en behooren, fijn rol niet had uitvoerd, ontving in de plaats van een roemer wjn onder de neus, de roede of geefel op fijn rug. Plautus, in het flot van de Ciftelar, of het Weergevondene Kouferte; en in de Trinum. of gehuude Toneelfpeelder, 3 Bedr. 2 Ton. en 4 Bedr. 2 Ton. enz.

30. Teeken) Welke beftond in fijn purpere ftatrok toe te vouwen, en weder uit te fpreiden, en op fijn fchouderen te haalen, volgens Plutarchus, in Romul.

31. Sprongen op) Met bloote degem in de vuift; gelijk Plutarchus verhaald.

der: dese doet haar beklag; geseftat verplet: dese blijft: geene kiest 't hafepad. Dus wiert 't gefchaakt vrou-volk, een buit tot kinderteelt, genout, die zelfs de fchaamte heeft konnen wel voegen. Was'er een die haar fchaker fel bekrabbelvuisfe, en niet mede wilde, die greep de man happig op, bragte daar fij hoorde, en fprakle aldus aan: wat bederft gij u teere oogen met fchreien? 'k fal bij u fijn, dat vader by moeder is. Gy wift alleen, Romulus, u foldaaten weldaden te fchenken: wilt gij mij dit felve ver-ganen der ren-fpeelen een lange flacij-fleep met d'ivoire 35
 Goden fal omgaan, fult gy de Min-godin jonftig toejug-chen. Smuift'er eenig ftof, gelijk 't wel gebeurt, in u meis-jens fchoor, dat fult gij met de vingers moeten uiftuiven. Smuift'er niet in, fchud gy evenwel dat niet dar uit: een neemt alle gelegentheden waar, om gediensftigheid te too- 36
 nen. Hangt haar den tabbert te laag op de vloer, feshore hem op, en raapt die vlijtig uit de vuilnis. Dus fult gij, tot loon van u gediensftigheid, met ftiflwiigend ooglui-ken van 't dier, haar beenen konnen fien. Siet vorders 37
 u, wie agter u fitrende miflchen met de knie haar poelle lenden moet ftijven. Kleine gediensftigheden verrukken de 38,39
 wifculturig goetie. Veele hebben 't fig bedankt, dat zij een fitkuffen opgefchud onderfaken: veele, die met de wa- 40
 jier een kochje in 't anftig bliefen, en een voetbankje onder de tengere voerjes fetten. Deze anleiding, tot u 41
 eerste vrijgie, fal u 'ren-perk, en 't droeve fand der fwaard-fchermers, een fchroom voor vele, over't markt-velt getroof, verfchaffen. In dat fant heeft Venus kind dikwij gekempt; en veel, die 't queren anlagen, een 42
 quertuisr gekregen. Terwijl d'aanfchouwer prat, de hand grijpt, 't lotboekje vorder, en mer'tinfertca van panden wed, wie van beide fchermers den kamp fal winnen, vech- 43
 hy fig getroffen van een minne-fchigt, flaat verwont en kreunt,

31. Weldaaden) Commoda in het Latijn; waar door men eigenlijk by de fchrijvers verftaat geve-
 me en verdeelde bouwlanden: op welke de afgedankte soldaaten gerustelijk het overige haares levens mog-
 ten flyten. Cicero, in de 12 Red. tegens M. Anton. Suetonius, in August. 49 H. Kalig. 44 H.
 en Vitell. 15 H.

32. Renperken) Van de Circi of renbaanen en haare deelen is gefproken, 170 pag.

33. Schikt u) Van het onafgefecheiden fitten in de Renbaanen (in de Schouburgen waaren afdelingen)
 fpraken wy, 172 pag.

34. Gunt) Van het begunftigen en het houden met dit of dat veem van de voerlieden en wagenmemers,
 is ook gefegt, 171 pag.

35. Staatsfleep) Siet van deefe pompa of ommegang in de Renbaan, 172 pag.

36. Tabbert) Pallium, omhangroek en mantel; gelijk wy toonen, 121 pag.

37. Beenen) Sijnde de rokken der jonge Venusdiertjens (niet der getroude vrouwen of eerbaare vrijsters)
 gefpleeten, en van een gefcheiden. Siet gemelde 121 pag.

38. Sitkuffen) Waar of, 203 pag.

39. Wajer) Van welke, 172 pag.

Doch byzonderlijk wierd de wajer gebeftigd ontrent de bedfteden en rustplaatfen; te weeten, sijnde dese-
 ve noch fonder gordijnen of behangfelen. Terentius, op de aangetrokken plaats, 172 pag. Doch nader-
 hand is hier ontrent de gewoonte vernietigd, toen meneen behangfel, (conopium gefegt, om dat het ook de
 wliegen afweerde) begon te gebruiken. Paul. Silentiarius, in het Gr. Bloemhof. Judith. in de vertaa-
 ling van Hieronymus, 13 H. 10 verf. enz.

40. Voetbankje) Gemeenlijk gefeld tot een gemakkelijker fitten, onder de ftolen, foo der goden en go-
 dimmen. Pausanias en Lucianus; fprekende van het beeld van den Olympifchen Jupiter. Herodotus,
 1 B. gewagende van het beeld van Jupiter, binnen Babel. behalven ontelbare Penningen der Room-
 fche keiferen, by de meer genoemde verfamelaars. als der koningen, vorfen, en andere vermogende
 perfonagien. Kurtius, 5 B. 2 H. fprekende van de tafel van Darius, gebruikt voor een voetbank.
 Dio, 17 B. Homerus, 4 en 10 B. der Dool. Varro, Pollux, Hefychius, varro, enz.

Heden neemt men in Holland een kouwe fioof, of by de winter eene met vuur gevuld; sijnde niet als een voets-
 bankje, vol gaften; waar van ook Suidas gewag maakt by Liplius, in de Br. 75 van het 8 Hondertal.

41. Merkwaard) Voor het anleggen en optimmeren van den Ronden fchouburg (wiens onkennelijke bou-
 ualligheden Romon haden het Koliseum en noemende) bracht men de fchermers op de oude of Roomfche merke
 (fie van deefe, 102 pag.) om malkanderen te bevechten; sijnde de geheele plaats ook met fand beftrooid;

42 43,44 kreunt, en was zelfs mede een vertooning van 't schou-
spel. Wat was 'er te verhaakstukken, toen onlangs Augustus,
om zijn zeelag na te bootfen, Perfiaanf en Griekfe vlooten
vertoonde? Van ooft en welt quamen jongelingen en
magden foo digtraanfakken, dat Rome een werelt volvolks
wield. Wie was 'erde ouder dat gods geen liefje vint? Bloet!
hoe menig wiert 'er door uitheemfe min gepijngt! Nu ruft
gij Cefar toe, om 't fluk, dat nog aan de vermeerderde
werelt gebrak, aan 't verminkt lighaam te hegen. Nu
fullen d'uitere grenfen van 't ooft en in onse hand vallen. Gij,
Parther, fult arbeis-loon ontfangen: verheugu, gefeuevde
Cräften, en flandarden door 't geweld van dien ruigen
hoop overrompelt: u wrecker fite in 't fog; neem
't ampt van veltoeverfe in fijn leer-jaren aan; en
waagt fig in krijgen, die door geen kind te voeren
fijn. Wag u, bloohtartigen, te berekenen hoe oud
Goden fijn: de manhaftigheid der Cefars groeide
voor haare jaren. Haar godlijk verftant neemt
eer toe, als de

om reden, gefegt 160 pag. Siet Plutarchus, in Gracch. Suetonius, in Cef. 10 en 39 H. Plinius, 19 B. 1 H. enz.

42. Augustus) *Vertoonende een fcheepsfrijd aan het Roomsche volk, naar het verftaan der vloote van Antonius en Kleopatra, en het overheeren van Egypten.* Suetonius, in Aug. 4; H.

43. Zeeflag) *In het veld van Mars, ontrent den Tyber, hebbende aldaar het aardrijk uitgegraven, en het water ingelaten, en dus dit tot een bequaam meir gemaakt.* Suetonius, in Aug. in gemelde H. Tacitus, 12 Jaarb. 56 H. gelijk ook te wooren deed Julius Cefar. Dio, 43 B. en daar na Domitianus. Suetonius, in Dom. 4 H.

Anders fijn te Romen ook hoofdgeboiten, gefegt Naumachia, geweest; waar in men, op gefelde tijden, fcheepsfrijden aanrechtte; als dat van

1. Augustus, over den Tyber; alwaar nu het klooster der Nonnen van de H. H. Kosmus en Damiana is. Suetonius, in August. 72 H. Statius, 4 B. der Mengeld. 4 D. Frontinus, van de Waterleid. enz.

2. Domitianus; in het veld van Mars; ter plaats, alwaar (tuffchen de straat del Corfo, en den berg Pincius of de Trinita) heden het Nonneklooster is van S. Silvester. Suetonius, in Dom. 5 H.

Doch fiet deeze Naumachia op de Griekfe Gedenkenningen, by Oudaan, in het 100 Taf. en by Scheffcrus, in het 3 B. van de Schepen der Aaloude, 2 H.

44. Perfiaanf) *Te weeten uit de gevangene en overgeblevene van de zeeflag by Aktium; fijnde merendeels uit Perfen en andere Oosterfche landfreen; gelijk ook uit Atheners, welke de fijde van Antonius tegens Augustus hadden verkoofen.* Plutarchus, in Anton.

Vorders ontmoet ons deeze groote verwinninge ter zee, op fo Latijfche als Griekfe Legpenningen van keifer Augustus; door Verwinningbeelden, Wapenftanderds, Praalpoorten, enz. afgebeeld by meergenoemde Goltzius, Patinus, Vaillant, en Andere.

45. Parther) *In den aanvang een gering, doch naderhand magtig volk, leggende tuffchen Hirkamien, Karmanien en Ariane.* Strabo, 11 B. Kurtius, 6 B. 2 H. Justinus. 41 B. 1 H. Dio, 40 B. Dionysius, in de Werelb. enz.

Befond merendeels in ruitery; byzonderlijk afgerecht op het bandelen van de boog; haare pijlen uitfchietende onder het vlieden en wegloopen. Virgilius, 3 B. der Landged. Horatius, 1 B. 19 Lierf. en 2 B. 13 Lierf. Propertius, Seneca, Lukanus, enz.

46. Kräften) *Markus Kraffus, by genaamd de Rijke, en fijn soon; beide, ontrent de stad Karre, in Syrien, van Surena, der Parthen veldeheer, geflagen, gevangen, gedood, en fchandelijk befpot.* Plutarchus, in Kraff. Appianus, in de Partifch. oorl. Florus, 3 B. 11 H. Lukanus, 1 B. Strabo, 6 B.

47. Cefar) *Cajus en Lucius, foonen van Markus Agrippa en Julia, naderhand tot kinderen aangenomen en tot Burgemeefteren verklaard van Augustus. Naderhand door Livia, om Tiberius haar soon plaats te maaken, belaagd, en behendiglijk vergeven: ftervende de eene tot Limira in Lycien, en de andere tot Maffilien in de Gallien.* Suetonius, in Aug. 65 H. Paterkulus, 2 B. 102 H. Tacitus, 1 Jaarb. 3 H. Dio, enz.

Sy worden ons verfoond, fttaande nevens malkanderen, op een zilvere Stampenning van Augustus (Oudaan, 7 Taf. 10 P.) getabberd, ruftende op belofte fchilders, en elk een fpiets houdende, nevens wicchelstaf en drupvat (gereekend C. L. CAESARES. AUGUSTI F. COS. DESIG. PRIN. JUVENT. CAJUS EN LUCIUS, CEFARS, SOONEN VAN AUGUSTUS, GEFELMEDE BURGERMEESTEREN, VORSTEN DES JEUDGS) doch ook ieder byzonder, borstbeelds-gewijfe, op de Penningen van de fteden Julia Traducta, Tarraco, enz. by de geleerde Noris, Patinus, en Andere in hune Verfamelingu.

- de jaren , en wroegt over de schade van de traag voortkruipende tyd. Een wigt was Hercules , toen hy twee slangen dood wromt , en was reets in de wieg waardig Jupiters soon genoemt te werden. Bacchus , daar gy nu nog een kind sijt , wat een reus moet gy toen geweest hebben , als 't verwonne Indie fiddere voor u rankpieken ! 49
50,51 Gij sult , schoon nog een jonge , geflijft door vaders feegduidende voorwerkertien en jaren , 'tlemmer swajen , en door dezelfde victorie bevegten. Sulken leefstuk sijt gij ons in den naam van foo doorlugten heer verfhuk ; 52
die nu 't hoofd van de jongen adel , en namaals 't hoofd des raads sult werden. Dewijl gij broeders hebt , neemt
- wraak over u beledigde broeders : dewijl gij een vader hebt , sijt een voorfander van vaders gerechtigheid. Hy , die u en 's lants vader is , toog u 't harnas aan , wien den vijand regen wil en dank een brok van 't rijk ont-rukt. Gij sult godvrugtig 't geweerd , den vijand fchelm-agtig den boog in de vuift grijpen. De regtvaardigheid en godvruchtigheid fal u ftaandeerd voorftaan. Drijf den Parther een ongetruide faak , foo bukke hij onder u ftaal , en mijn Veltheer hegde d'oosterfe heerschappijan de Roomfe. Verleen hem , vader Mars en vader Augustus , uwe Godheid op zijn togt ; want een van u nu reets een God is , en d'ander ftaat het te werden. 54
55

48. Herkules) Tirynthus , in het Latijn , wegens Tirins , wel eer een ftedeken by het rivierfje Tirinthus , niet verre van Argos of Mycenen in Peloponnesus ; het vaderland van Herkules. Hefichius. Strabo , 8 B. Plinius , 4 B. 5 H. welk echter , volgens de meeste fchrijvers , Thebe tot zijn geboorte-plaats heeft gehad. Hefiodus , in der God. Geflachtb. Statius , 10 B. van den Theb. fprekende van Kapaneus , Pausanias in de Bëot. enz.

49. Kind) Bacchus is by de dichters , fchilders , en beeldbouwers , dan een teder kind , en dan een rechtschapen jongman , en dan weder een ouden grüfaard. Makrobrius , 1 B. 18 H. Dus fiet men deefen wijn-god in de gedaante van

1. Een kind ; by Goriüs , op de 31 Segelfteen van zijn 1 D. by Boiffardus , op de 53 Marmerbrok van zijn 6 D. en eindelijk , by Choul , 141 pag.

2. Een jongeling ; op de meeste Gedenkenningen der Grieken ; als onder andere op die , Mark. Aurelius ter eeren geflagen , by de Heer Morellius , in der 17 Taf. van het Specim. en op de 149 Marmerbrok van het 3 D. by Boiffardus.

3. Een oude beftenaar ; op een Penning van het eiland Naxos , by Goltzius , in der Eil. 18 Taf. en een Verftel-fteen , by Begerus , in zijn Palatijnfche Schatkamer , 30 pag. Siet ook Spanhemius over de keifer. van Julianus , 30 pag.

Om welke arievoudigen onderdom in fijne proceffien , fleepen of ommevangen ook gefen wierden reijen van kinderen , jongelingen en grüfaarden. Diodorus , en Ulpianus over Demothenes , by Leonard Agofini ; by my , 51 pag.

50. Indie) Van Indie , door Bacchus overheard , is gefproken , 66 , 119 en 146 pag.

51. Rank(piets)) Van deefe bewondene piek fpraken wy mede , 66 pag.

52. 't Hoofd van den jongen adel) Op de Keiferlijke Penningen van de jonge vorften Kajus en Lucius , Nero , Pomitianus , Maximus , Filippus , enz. PRINCEPS JUVENTUTIS ; en by Grieken geheeten , ἰσφραγῆς ; gelijk by Cicero (in de Red. voor Sulla) fignifer Juventutis , ftanderdvoerder van de jeugd.

Deefe laaste benaaminge komt overeen met de gemelde Penningen ; op welke (fiet Oudaan in het 106 en 110 Taf.) de Keiferlijke vorften gemeenlijk of een veldtreken in haar hand houden , of eene ja twee fomwilen achter haar hebben ftaan.

Merk hier ondertuffchen aan dat , onder de Keiferen , hunne kinderen en bloedverwanten dit ampt be-dielden ; gelijk , ten tijden van den vryen Staat , het felve wierd gegeven aan den jongen adel onder de ridderschap. Livius , 42 B. 6 H. Cicero , 3 B. der Gemeenf. Brev. enz.

53. Beledigde) Te weeten Lucius en Marcus Agrippa ; indien by hier van Kajus , doch weder Kajus en Lucius , indien by hier van Tiberius (gelijk eenige uitleggers meenen) is fprekende. Siet Herk. Ciofanus , enz.

54. Vader Augustus) De toenaam van Vader wierd in alle gebeden en tempelplichten doorgaans by de Romeinen gebruikt. Laktantius , 4 B. 3 H. Servius , over het 3 B. van den En.

Men leeft de felve op veele fijner Penningen , gelijk ook op sommige der vergode Keiferen , Trajanus en Per-tinax. Siet het geen ik meergemelde Spanhemius heb ontleend , in het Byvoegf. van mijn KEISERINN. 64 pag.

55. Ander) De Keifer Augustus is niet alleen , na zijn dood vergodet , en in het getal der bemelieden gefeld ; maar zelf ook by zijn leven , gelijk een fchitbaare godheid , aangebeden , en met tempelen en altaaren verbeertlykt. Virgilius , 1 Herdergef. Horatius , 3 B. 5 Lierf. Prudentius , 1 B. tegens Symm. Suetonius , Dio , en feer veele Andere. Dus

den. Siet, ik voorspelle dat gij verwinnen sult, en sal's vijants krijgs-overften met keeten om den hals voor 60
 56 op 't goet succes een lofsang t'uwer ere met een grove u heen fullen gaan, om niet als voorheen door 't vlug-
 bas dreuen. Gij sult in krijgs-vierfchaar staan, en 't le- ten veilig te kunnen sijn. Op dien dag fullen jongmans
 getrouvegen aanmoedigen op mijn woorden, Og! vrien en jonge dogters, onder eenverheugt en uitgehaten, de
 sal galmen, hoe de Parther vlugten; den Romein najoeg; den triumflicatie gaan kijken. En bijaldien 't een of 't ander
 en hoe 's vijants ruiterij agter uit schiet. Wat vlugt gij dier mozt vragen na de namen der Koningen, of de ste- 61
 om te verwinnen, Parther? wat sult gij u verwoone vijand den, bergen, en rivieren, en de wagens vertoont, soo sult
 overlaten? Nu geeft gij reets met u averegte wijse van gij op alles befehcht geven; en schoon sij iets vragde,
 57 vegen en quaat voor-spook. Dus is den dag aanstaa- dat gij niet en wist, so antwoot evenwel of gij 't wel
 de, op welke gij, 't schoons dat terwerelt is, met vier wist. Die dien riet-kran op 't hooft heeft, segt, is de
 58, 59 witte rossen voor een gulde wagen sult fegepraalen: dat Noemt dit d'Armeniers, dat den Persiaan. Dat was, segt, 62, 63
 cen

Dus word hy opoazelbaare Penningen by Goltzius, enz. niet alleen geheeten Divus, de Vergode; nevens een altaar hem engodinne Rome ter eeren opgerecht: maar men siet hem ook, op sekere Munt gestraalkroond, sittende in een stoel van staal, houdende een offerfchaal: nevens dit roes en verwaand byschrift: AUGUSTO DEO; ter eeren van God Augustus. Siet Goltzius, in sijn 80 Taf.

56. Lofsang) *Votiva carmina in het Latijn, spreekende van plechtige kerkbeloften; van welke 100 en 126 pag.*

57. Voorspook) *Sie van deese averegte wijse van vechten, of liever vluchten, 205 pag.*

58. Witte rossen) *Van de witte paarden, den zegepraalenden door de stad trekkende, is gesegt; 118 pag.*

59. Gulde wagen) *Die somwijlen ook was van yvoor; gelijk wy seggen, 118 pag.*

Doch van deese gedaante aangaat, ik vind deselve (volgens Zonaras) by Oudaan, in de 94 en 95 Taf. zorenwijs rond; en selden vierkant of beneden schuins achteruitlopende, volgens (siet Oudaan in gemeld Taf.) de Keiserlyke Penning van Karakalla; de achte by Josef Monterchius; vertoonende en beschrijvende de uitgefonderde Gedenkmunten van den Kardinaal Karpegaa.

Ook is indeese gevalle, aanmerkelyk, by meergenoemde Joh. Sambukus, een Penning van Domitianus; op welke men de zegewagen wel rond, doch van achteren open siet.

60. Ketens) *Van de goeide gerangene, voor de zegewagen voorgedreven, is gesproken, 119 pag.*

61. Steden) *Van de steden, bergen en rivieren, konstig van hout of eenige andere stoffe gewrocht, en in den zegepraal, op wagens vertoont, spraken wy 118 pag.*

62. Euphrates) *Die groote en seer beruchte rivier van Mesopotamie, een binnenlands gedeelte van Asten, tusschen Syrien en Armenien, met dikwijls over te loopen de omliggende velden en landstreeken een wonderbaare vruchtbaarheid bysettende. Strabo, 16 B. Cicero, van der God. Nat. 2 B. Lukanus, 3 B. van Farf.*

Hier beschrijft hem Ovidius, in menschlyke gestalte, gelijk een rieviergod. En dus komt deselve my mede voor, uit het water opkomende, aan de voeten vande stad Samosata, by Trifan, op een Penning van Antoninus Pius.

63. Tigris) *Een rivier in Aste, van geen mindere roemruchtigheid als de vorige; sijn aanvang nemende in Armenien, voorts den berg Taurus doorboorende, en eindelijk sich in Mesopotamien met den Eufrates vermengende, en so te samen in den Persiaanschen zeebocht nedervallende. Justinus, 42 B. 3 H. Solinus, 40 H. Lukanus, 3 B. van Farf. en Boëtius, 5 B. der Wijsger.*

Ovidius spreekt hier van sijn hoofdharen, te weeten hem mede gelijk een rieviergod aanmerkende; hoedaanig hy ook op de Grieksche Gedenkpenningen word afgebeeld.

64. Armeniers) *Van Armenien spraken wy, 106 pag.*

65. Persiaan) *Ovidius spreekt van het landschap, seggende Danaëia Persis. Welke bynaam hy geeft aan Persien, wegens Perse, soom van Danaë. Hetodotus, 7 B. 91 H. Eufathius, over het 1 B. van den H. Kurtius, enz.*

Een welbekend gewest, gelegen in Asten, tusschen Karmania, Susiana, Parthia, en de Persische zeebocht. Mela, 5 B. 8 H. Plinius, 6 B. 13 en volgende H. Strabo, enz. voornaamlyk berucht en bekend, wegens

1. *Het handelen van pyl en boogh. Heliëdorus, 6 en 9 B. Herodotus, 1 B. 136 H. Polibius, 5 B. Virgilius, 4 B. der Landged.*

66 een stad in de dalen van Perfen. Dese en gene waren de Krijgsoverften : en die fullenfe gelooven dat het waren. Maar foo gij kont, zegt waarljk wie fj waren ? kont gij niet, waarfchijnlijk. De maaltijden geven mede aanleiding tot vrijgje : daar vint gij mede iets, na 't welke gij, nevens de wijn, fnakt. Daar heeft dikwijl de purper-
67 Min-god met fijn tengere armen Bacchus bruskheid
68 gebroken. Als de wijn op 's Min-gods drooge vlerkrens gefort is, blijft hij pal en ftijf op fijn plaats ftaan. Hy fchad fijn natte wiekjes wel happig af : maar 't is ook fchadelijk 't hart met min-vogtte beftoren. De wijn geeft moet, en vuir, die, veel gedronken, de foug verdrijft en doet verdwijnen. Dan raakt men aan 't laghen : dan is een bedelaer een Koning : dan verdwijnt hart-feer, kommer, en donkere greins : dan rukt God Bacchus 't mom-aanfigt af, en drukt d'eenvoudige waarheid, een feldfame vogel in onfe een, uit 't hart op de tong. Bij de wijn heeft dikwijl 't meisjen 's jongmans hart gefoolen ; 's dikwijl Venus in 't
glas, en Cupidoos brant met Bacchus gloet vermengt geweest. Hier fult gij 't bedrieglijk lamp-fig niet te veel betrouwen ; want de nagt en dronkenfchap hinderen de keur van fchoonheid. Paris fag de Godinnen bij dag onder den blaauwen hemel onder d'ooogen, doen hij tegen Venus feide : gij fijt fchoonder als een van beide. Bij nagt fchijnen alle karjens even graau. Wilt gij gefteent, fcharlaken, troonjes, en leden keuren ; neemt den dag waar. Sou ik u 't bij een fwermen van 't vrouvolk, u ter jagt bequaam, gaan optellen ; 't fant aan de zee vond foo veel korlen niet. Wat wil ik u, 'Baje, 't ftant dat met feilen is overtoogen, en 't bad dat door heete fwaavel-airen rookt, amwiffen ? Dic uit dit bad-water komende een minne-wond medebragt, fprak : dit water was foo gefont niet, als men feit. Buiten de ftad Aricie hebt gij in de warande een tempel van Diana, daar de vlugtende llyven 't priesterdom en 't woud-bewint verkreegen, die 't elken de voorfaren in duël neer-maakten.

2. *Het wel regeeren en beftieren van een paard.* Herodotus, 1 B. 136 H. Xenofon, 3 in het Onderw. 1 en 4 B. *het felve de fon haaren God niet alleen toeiegemende en wyende.* Iuftinus, 1 B. 10 H. *maar ook hem flachtende en opofferende.* Ovidius, 1 B. der Alm.

3. *Wijsheid en geleerdheid ; byzonder ontrent de wiskonft, en onderfoek van het bewegen der fterren, en gevallen daar uit fpruende.* Strabo, 7 B. en Cicero, 1 B. van de Voorfpel. fprekende van de Chaldeen, hunne aangrenfende gebuuren.

4. *De wilde beeftjag.* Nepos, in Alcibiad. 11 H. Xenofon, enz.

5. *Eintelijk weder, hume pracht, weelde en dartelheid ontrent tafel en bed.* Siet Herodotus, in gemeld 1 B. en Ammianus, 23 B. 12 H.

66. (Dalen) Valles Achaemeniae in het Latijn geheeten, wegens Achemenes ; fjnide geweest sekere koning der Perfen. Horatius, 2 B. 12 Lierf. *op fjnide alleenlijk humer koningen toenaam.*

Want Ammianus vertaalk Achemenes, rex regibus imperans ; koning over koningen gebiedende. En hier mede komt wonderlijk over een sekere Penning van koning Arfaces, genoomen uit het 23 Taf. van het prijswaardig Specimen van de Hr. Andr. Morellius (over wiens onvermoeiden arbeid en feldfame bedreevenheid ontrent Penningen in het algemeen, ik heden, hem hier hinnen Amfterdam befiekende, my geheelljk wond opgetoogen en verrukt) op welken deefe woorden fijn te lefen : ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΡΙΑΕΩΝ ΑΡΣΑΚΟΥ ΕΥΡΥΕΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ, koning der koningen, Arfaces, de Weldaadige, Rechtvaardige, Roemruchtige, en Vriend der Grieken.

Dit is wel eigentlijk, ik beken het, een Partifche Gedenkpenning : doch dat de Parthen en Perfiaanen van de fchrijvers feer dikmaals fijn onder een gemengd, blijkt genoegzaam uit Ammianus, 31 B. 2 H. Tertullianus, enz.

67. (Bruskheid) *Het geen Ovidius noemt Bacchi cornua, hoornen ; van welke is gefproken, 67 pag. 68. Vlerkjes) Van Kupro en fijn vleugelen fpraken wy, 78, 117 en 145 pag.*

69. Paris) *Sijn oordeel word (geljk gefegt is 22 pag.) vertoon op een Penning, by de Hr. Karel Spon ; doch ook in het 11 Taf. van bovengemeld Specimen, by de Hr. Morellius ; en in een byfondere verhandeling, by Patinus.*

70. Baje) *Een zeeftad in Kampanien, het vetfte en weeligfte deel van Italiën.* Strabo, 5 B. Silius, 12 B. der Pun. oorl.

Had warme waterbaden, en daar nevens een feer gemaatigde en gefonde locht : het geen de grootfte en magtigfte Romeinen aldaar dede faamenvloeijen, koftelijk timmeren, en met der landsdonwen overvloed en aangenaamheid fch verhangen en verquikken. Horatius, 1 B. 1 Br. Martialis, 6 B. 43 D. en elders. Juvenalis, 3 Berifpd.

Doch alwaar fch ook de Roomfche fchoonheden lieten vinden, en vervolgens gelegenheid gaven om in de gelegikheden van deefe wonderlijke luftplaats tot boererye en overfjel te vervallen. Martialis, 1 B. 63 H. Propertius, 1 B. 11 D. Seneca, 51 Br. enz.

71. Aricie) *Een ftedeken in Latium, een deel van Italiën, geficht op den Appifchen weg, ontrent het gebergte van Alba.* Strabo, 5 B. Hier

Hier had Diana een tempel, midden in een nemus, of heilig woud, byzonderlyk van de Roomsche vrouwen befocht. Propertius, 2 B. 32 D. het geen dikmaals, so aan de stad, als aan Diana, de bynaam, van Nemoralis is gevende. Martialis, 13 B. 19 D. Lukanus, 6 B. van Farf.

Hier wierd Hippolytus geëerd en aangeroepen met de nieuwe naam van Virbius; gelyk wy segget hebben, 103 pag. welke ook dit stedecken boude, en naar sijn beminde, een Attische schoonheid, Aricie noemde. Siez hier af Ovidius, 5 B. der Alm. Filostratus, in Apollon. 3 B. 12 H. Dionysius, enz.

Wat aangaat Diana, alhier aangebeden; wy bevinden dat de zwerende Orestes het beeld van Diana, vervoerd uit het Scyrische Tauris, hier gelaaten heeft; geheeten Falcelina, om dat hy het selve, in lignorum fasce, een takkebos, gewonden, wegvoerde. Higinus, in de 261 Vertell. Servius, over het 1 Herdergef. van Virg. Silius, 13 B. enz. of ook Brauronia; wegens Brauron, een vlek ontrent Marathon, in Attika; alwaar Orestes in Engenie, met deese roof eerst sijn naam land getreden. Pausanias, in de Att.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Op welke wijzen de Vrijsters worden aangeloekt en bekoord.

Die Godin, om dat sy maagt is, en 's Mia-gods schigtenhaat, heeft menig broer verwont, en itat 'er nog te blufsen. Tot hier toe heeft u mijn sngodin met onpragie vaarsen geleert waar gij vrijstof vinden, en u netten spannenkont. Nu wil ik u een konstiger stuk inscherpen: door wat trekken gij 't opgedaan en behaglyk wilt sult vangen. Leent nu, wilt gij leeren, mannen, waar gij sijn moet, zandagtig d'ooreen; en luister, jonstig volk, na't geen ik u beloof. Beelt u selve voor eerst stoutin, dat gij alle jonge dogters sou konnen vangen: gij sult'e vangen, s'pant u netten maar. Eer sal 't gevogelt in de lente; de flapels somers stom sijn; de wind-hond den haas den rug toekereen: eer een vrou-

mens, liefsalig van een jongman gevrijd, weerstreven sal. Ja, die gij four konnen gelooven atkeerig te sijn, sal selfs genegen wesen. Hout het daar voor, dat d'avond-sluikerij-tjes 't meisjen sou aangenaam sijn, als de jongmans. Een mans-perfoon kan 't niet wel ontveinsen: een vrou-mens is geveinder in haar minne-lust. Kost 't manvolk gelijker hand malkander verstaan om niemant eerst te verloeken; 't vrou-volk sou, door hitte vermeerct, selfs eerst verfoeken. In de klaveret wy loeit de vaers den stier, runnik de meer den hengst toc. In ons is 't minne-vuur soo sterck en uitgelate niet: in de mannen is 't weteljk bepaalt. Wat wil ik Biblis voor den dag halen, die godloos op haar broec-

1. Windhond) Mænalus word'er in het Lasijn bygevoegd, wegens den berg Menalrus; van welke, 124 pag.

2. Biblis) Haar buitenspoorige liefde ontrent haar broeder Kaunus, beschrijft Ovidius omstandig in het 9 B. der Herschepp.

Hoe redeloos en afschuwelyk ook haare liefde schijnt geweest te sijn, so hebben echter eenige volkeren sich niet ontsien dusdaanige huwelyken te lyden en voor goed te keuren.

Dus was, by die van Athene, Cimon getrouwd aan sijn suster Elpinice. Nepos, in Cim. 1 H. by die van Egypten, onder andere ook een Ptolemeus aan sijn suster Arsinoë; des wegens Philadelphus geheeten. Atheneus, 13 B. Strabo, 10 B. Pausanias, in de Att.

Alwaarom men op de penningen van de gemelden koning, by Spanhemius (in het B. van het Gebr. en Milbr. der Gedenkp. 404 en 406 pag.) leeft, nevens de beeldenissjen; Θ Ε Ν Α Δ Ε Λ Φ Ω Ν . der Goden, broeder en suster: te weeten, op de selve wyse, als op een penning van die van het eiland Delos, by Goltzius (in het 18. Taf.) nevens de beelden van Apollo en Diana.

Welke godheden de keiser Kaligula quansuis willende in hunne euweldaden gelyk sijn, Agrippina, Drusilla en Julia, sijne drie susteren, heeft beslapen en onteerd. Suetonius, in Kal. 24 H. Dio, in de uittrekfelen der Geleerde.

Het selve konnen wy seggen van de moederliefde; welke, hoe gruwelyk sy ooit, ja selfs onmenschelyk, gescheenen heeft aan Hippolytus. Euripides en Seneca, in hunne Treurfp. of aan de dappere Krispus, soon van Konstantijn. Zonaras, enz. soo heeft niettemin keiser Karakalla sijn moeder, volgens Herodianus, 4 B. Dio, 78 B. Oppianus, (en geensins stiefmoeder) Julia ten echt genomen. Eutropius, 9 B. Viktor. enz. behalven dat de koningen der Parthen (misschien der Persen, terwijl haare naamen onder een genenget werden) uit moeder en soon moesten gebooren werden. Lukanus, 8 B. van Farfal. Katullus, 91 D. Sextus Piijrrhonius, enz.

Toeg hier eendelyk by de dwaase, en met eene doodelyke liefde, van keiser Klaudius, trouwende Agrippi-

3 broeder verliefde, en 't vuile stnk met een strop kloek-
 4 moedigheid wreekte? Myrra minde haar vader, doch anders
 als 't dogter betaamde; maar is nu in een mirreboom
 veranderd. Met haar tranen, die uit den geurigen boom
 schreit, welke druppelen den naam mirre dragen, wer-
 den wij bestreken. 'T gebeurde eens, dat in de dalen van
 de lommerrijken berg Ida een witten stier, de pronk der
 geheele drift, graafde, hebbende voor den star een kleine
 zwarte kol, uitgefondert welke vlak 't geheele vel melk-wit
 was. Dese wensden de Gnosier en Cydonier vaartfen graag 7
 op

pina, de dochter van Germanikus, sijn broeder. Een huwelijk, by die van Rome voor deeset tijd, gelijk alle
 de voorige, voor vuil en bloedschandig gehouden. Tacitus, 12 Jaarb. 5 en volgende H. Suetonius,
 in Klaud. 26.

Ik zeg by die van Rome; aangefien het de Atheners hadden in gewoonte. Plutarchus, in het leven
 van Lilius, Iseus, enz. En dus had Herodes ten echt genoomen sijn broeders dochter; gelijk by nader-
 hand ook de sijne aan sijn broeder Feroras was gevende. Jofefus, Oudh. 16 B. 11 H. en 17 B. 1 H. ja,
 dus was ook Andromeda aan haar oom Fineus beloofd, by onsen Dichter, in het 5 B. der Herschepp.

3. Sirop) In gemeld 9 B. der Herschepp. segt onse Dichter, dat sy, na haar broeder langen tyd
 achter aan geloopt te hebben, eindelijk in een springbron is verschept. Siet Konon, by Fotius, An-
 ton. Liberalis, 30 Vertell. Strabo, 7 B. enz.

4. Mirra) Dochter van Ciniras, koning van het eiland Cyprus. Deese of haar eigene vader sijnde
 verslingerd, raakte, door toedoen van een listige voetster, by hem te bed. Doch de vader, haar na ge-
 daane saaken, komende te kennen, vervolgdese tot in Arabien; alwaar haar de goden in een mirre uit-
 sweetend boomtjen hebben hercheept. Te weeten, naar dat sy eerst Alonis had ter meereld gebracht;
 van welke, 18 pag. Siet Apollodorus, 3 B. 13; H. 4 verdeel. Fulgentius, 3 B. Ovidius, 10 B.
 der Herschepp.

5. Bestreken) Deese gomme word, door de kracht der sonnestraalen uit gemelden boom, wassende
 in Indien en Arabien, getrokken; traangewijs; is van aartseer verhitende, en de wogen in mimedranken
 dienstig. Siet Petronius, en Sutrius, een blyfeldichter, by gemelden Fulgentius; eindelijk Plinius.
 12 B. 14 H. enz.

Forders is van het dertel gebruik der salven en reukwerken gesproken, 71 en 107 pag.

6. Ida) Van welke, in het Kreta gelegen, 134 pag.

7. Gnosier) Of die van de Kretische stad Gnosfos; Siet van deese 17 pag.

8. Cidonier) Die van Cidon, heden Kanea; een stad in het westelyk deel van Kreta, siende naar
 Pe-

- 9 op den rug te torffen. Hier op was Pafifæ mede foo verflingert, dat fij in overfel verviel, en floers fpon als fij een moejojce kofte. 'Kling dat wijde werelt bekend is; dat
- 10 Crete met al de hondert fteden, hoe leugenachtig het is, niet logenen kan. Sij fneed hem, feirten, verfle klaver, dat fij niet gewent was, op 't mollig veult. Sij waadde onder de beelten, floop 't elkens uit, fonder wechhouden te werden
- 11 door liefde van haar egtgenoot, foo dat Minos bij haar flauwer gelief kooft wiert als defter. Waar toe, Pafifæ, foo koftelijk in den do? U boel verftaat fij op geen praetig opquikken. Waar toe en fpiegel mede genomen, als gij immers na beekten op 't gebergt tijde? Waarom, malle trui, foo vaak het hooft verbrut? Dog u fpiegel moogt gij vrij gelooven; want die wijft uit, dat gij geen koebeeft fijt. Hoe moet gij gewent hebben na een paar hoorens op 't hooft! Is Minos al vermak, foekt dan geen pol. Wilft gij man liever hoorens ofpetten, doet dat door een man. De Koningin ontliet haar egt-genoot, en rinkelte door bos en beemt als een dolle wijn papin. Og!
- 12 hoe dikwijf floeg fij een overhocks gefitrop en koe, en fprak: waarom verliest mijn heer op dat beeft! Siet eens, hoe fij voor hem in 't klavere veld huppelt, ongetwijffelt haar fottijk inbeeldende dat het mooi ftaat. Dus gefprooken hebbende, liet fij 't beeft uit de groote koppel weg drijven, ofom, tot haar onfchult, voor de ploeg te hijgen, of voor d'altaren tot haar verdigte offerhanden gebout te werden, alwaar zij met blijdfchap 't ingewant der boelinne in de hand greep. Hoe menige foon-offer deefde den Goden met gellagte koe-boelinnen, en fprak met 't ingewand in de greep: loopt, behaagt nu mijn lief. Dan wasfe gaarne Europa, dan lo gewest: defe, om dat fij een koebeeft was: gene, om dat fij op een fier fittende vervoert wiert. Ten lange leffen wiert het ftaal nog, in een houtte koe verborgen, van de fier onwetend bevrugt, en de vaar verdkikt, door dien fij een mens-fier baarde. Had de Creteufier Eropie uit Thyëtes bedgehouden, (o! wat is 't een groote faak, een man alleen te konnen behagen!) Febus had ter halver baan fijn roffen niet kort opgehouden, en, om 't vuil bedrijf niet te fien, den wagen niet gekeert en weder na 't oofte gement. Scylla, fegmen, die vader Nilus 't purper hair ontftal, viel van 't hoog paviloen in zee, en veranderde in een vogel. Een andere Scylla, door Circes krachtige kunden in een zee-monfter vervormt, heeft woedende honden van d'eghenis hangen. Agamemnon, die Neptuins grimmigheid ter zee, en Mars vervolgentheid te land ontglipte, wiert door vervloekte treeken van fijn egt-genoot vermoort. Wie befchreide niet 't verbranden van de Corinthifche Creufa, en Medea die bloetgeriede moorders van haare fonen? Fenix, Amintors foon, fchreide tranen uit fijn blinde ooggen.

Peloponnesus. Strabo, 10. B. Plinius, 4 B. 12. H. Florus, 3 B. 7 H. welkers inwoonderen, gelyk alle de Kretensers, geweest fijn uinneemende boogfchutters, volgens haar Penning by Goltzius, in het 6. Taf. der Eiland. vertoonende een boogspannenden fchutter. Siet ook Ovidius, 11 B. der Herschepp. en andere. Vorders byzonderlyk toegedaan *Diana*, bygenaamd *Britomartis* of *Diktinna*. Strabo, in aangetrokken

B. Diodorus, 5 B. 76. H. Virgilius, in den *Ceiris*.

9. Pafifæ) Van haar dolle en onnatuurlyke lusten, met een fier gepleegd, is gefprooken, 16 en 52. pag.

10. Leugenachtig:) Van het liegen, natuurlyk in de Kretensers, fpreken wy 20 en 186 pag.

11. Minos) Man van Pafifæ; koning van Crete; van welke, 19 en 32 pag.

12. Wijnpapin) Het *Laiyn* befchryffte, concia deo Aonio; te weeten van Bacchus, foo bygenaamd wegen *Amia*, dat is *Beëtia*; gelyk wij bewyffen, 116 pag.

13. Europa) Siet van deefe, 16 pag.

14. Ió) Van deefe rampfalgige is gefprooken, 72 pag.

15. Mens-fier) *Minotaurus*; van welke 7 en 16 pag.

16. Eropie) *Trouw van Atreus*, onteerd en verkracht van *Thijestes*; gelyk wy seggen, 39 pag.

17. Febus) Van fijn deinfen en te rug ryden, om het onmenslyk moordbankes van *Atreus* niet te aanschouwen, getwaagen *Seneka*, in het fluiten van fijn *Teurfp*. Ovidius, in de *Klaagd*, 2 B. fprekende van deefe treurloffte. *Higinus*, in de 258 vertell.

18. Purperhair) Dit is verteld, 189 pag.

19. Zee-monfter) Hier af is gefegt, 63 pag.

20. Echtgenoot) *Klismnestra* dochter van *Leda*; welke, in onecht levende met *Egiffus* (van welke, 40 pag.) *Agamemnon*, baare echtgenoot (Siet, 11 pag.) van het verwoefte en omgekeerde *Trojen* verwinnaar wederkerende, en, onder andere, *Kassandra* (van welke, 24, 77 en 81 pag.) gevangen medebrengeende, arglifselijk met sekere rok heeft bedroogen, en, zelf op fijn feestmaal, met de byl het leven nam. *Efcilus*, *Seneka*, enz. aan getrokken, by het 33. Taf. van onfe *PICT. LOQUENS*.

21. Corinthifche) *Efitte* in het *Laiyn*; gelyk is aangewefen, 59 pag.

22. Kreufa) Haar deerlyk omkoomen is verhaald, 61 pag.

23. Fenix) *Rampfalgig*, om dat hy, uit s' moeders aanraden, fijn vaders boelije had becroopen. Siet 11 pag.

24 gen. De schrikagtige rossen fleurden en scheurden Hippo-
25 lyus. Waarom wroetgij, Fineus, u onnoosle foonen d'oo-
gen uit? gelijke straf wil u tot waak ook overkomen. Alle
deze rampen ontfonden door 's wijs' geillieid, die vrij
heffiger en doller is als d'onse. Wel aan dan, twijfelt niet
ofgij konte alle bekomen. Daar sal quaalijk een dogter uit
vele sijn, die us slaan sal. Wat sijn inwilligen of weigeren,

evenwel sijn sij verblift dat sij verfoek hadden: en schoon
gij al een blauntje liept, dat 's immers geen dood-wond.
Maar waarom een blauntje? daar alle nieuwe vrijgaje an-
genaan is, en een anders vreugde haare harten meer ver-
rukt als haare eige. Een ander mans akker is alrijt vrugtbaar-
der: en buir-mans koe geeft alrijt meer melk als d'onse.

24. Hippolitus) *Osk, door soedoen van een vrouw, ellendig; gelyk verhaald is, 14 en 103 pag.*
25. Fineus) *Koning van Arkadien; die, verstoofende Kleopatra, suste van Kalais en Zethes, de Scyti-
sche Harpalice ten wywe nam, en, op siefmoers aanporren, sijn foonen de oogen uit liet steeken.*
*Doch de Goden, dit dubbeld schelmstuk wettig willende wreeken, hebben hem ook van sijn gesicht beroofd,
en daarenboven de Harpijen toegesonden, die tot een langduurige plaag hem verstreken, met, op sijn
zafel, alle spijis en drank vuil en onbruikbaar te maaken. Apollodorus, 1 B. 9 H. 21 verdeeel. Val.
Flakkus, 4 B. en Apollonius. 2 B. der Vliest. Statius, 8 B. der Theb. oort. behalven Virgilius,
en Andere.*

DERDE HOOFDSTUK.

Dat men de Kamenieren dienstmaagden op sijn syde moet sien te krygen.

Maar draagt voor al sorg, u vrijsters dienst-maagt te
kennen: die moet u eerst den weg effen banen.
Let wel, dat die den naasten raat van u marres
sij, en u heimlijk mal geweldig wete te heelen. Die
sult gij met beloften en beden op u sijde trekken:
want wat gij verfoekt, sult gij door haare willige behulp-
zaamheid bekomen. Laat haare bequame tijt waar ne-
men (d'Antfen nemen ook haare bequamen tijt waar) als 't

meisjen een goede luim heeft, en schoon voor 't niet komt.
'T hart sult gij bekooren, als 't in blijfschap uitgelaten,
gelyk 't sat in een vrugbaren akker, weelig wesen sal.
Als 't hart vrolijk is, en geen kommer voelt 's 't open:
dan sluip'er de min behendig in. Toen Troje in druk sat,
wiert het met wapenen beschermt: toen 't in blijfschap
uitgelaten was, liet het 't paart in, dat den buik volijfers
had.

1. Troje) Ilium in het Latijn; van welke tweede naam, 26 pag. Haar gelegenheid, en wat daar
aan is kleevende, wijzen wy aan, 2 pag.

2. Blydschap) Teweeten toen sy, meenende dat haare belegeraars, als vermoed en wanhoopend, wa-
ren afgetrokken en deur gegaen, het Griekse paard binnen haalden, het selve aan haare Pallas opofferden,
en daar op tot in den laaten nacht by spijis en drank vroolijk waaren; toen, segik, is het verraaden,
overrompeld, in brand gestoken, en verwoest. Siet, behalven Triofidorus, en Kalaber, Diktis en
Dares, Petronius, enz. Virgilius, dit alles, naar het leven afschilderende, in het 2 B. van den En.

3. Paard) Gelyk het Virgilius, in gemelde B. beschrijft, vry groot en kloek, en looflyk met de bloem
der Griekse vorsten opgevuld; welke op deese wyse binnen Troje raakten.
Andere evenwel, segt Servius, sijn van gevoelen, dat, by Virgilius, iets anders moet worden ver-
staan; tweeten.

1. De Griekse ruysterij, in het algemeen, met hunne strijdswagens; door de welke de Trojaanen sijn
vermeesterd en verwonnen.

2. De berg Hippius (in het Grieks naar een paard so geheeten) achter welke de Grieken verschuil-
den, toen men haare mcende verrokken te sijn.

3. Seker groot storm gereedschap, gelyk den arics, of stormbok; toegesteld om de ringmuur van
Trojen om ver te bonfen.

4. De poort, dragende een paard in sijn gevel; door welke Antenor de vyanden heeft binnen gela-
sen.

De meeste dringen het egter door, dat het een houtte paard geweest is, als Homerus, 8 B. der
Dool. Horatius, 4 B. Liers. Lukretius, 1 B. en Andere. behalven dat Justinius getuigt, dat het yfere
werkuyg, met welke dit paard van Epheus is getimmerd (volgens Virgilius, enz.) noch in Mimer-
waas tempel, binnen Metapontum, in Italie, wierd bewaard. Siet het 2 H. van sijn 20 B.

4. Hult)

had. Dan moet sij ook beformt werden, als sij, door een andere snol gehoont, sal floers spinnen: dan moet gij 't goede beft doen, dat sij niet ongewroke blijft. Laat dan de kamenier, die haar 's morgens hult haar tegenhiften, en onder 't feil van haar eige drift den riem reppen. Laat sij fugten, en 't hier ftil in 't oor fluifteren: dat fultge hem, meen ik, niet konnen betakt fetten. Laat fijdan vanu ophalen, u liefde kragtig indrukken, en fweeren dat gij, op haar verrukt, uiteert: maar hoe eer hoe liever, eer de wint van haar gelede hoon gaar leggen, en haar grimmigheid 't feil ftrijkt. Want die toorn ftigt hetijs, dat, foo 't lang legt, verfmelt. Vraagt gij, of 't u dienen kon, indien gij de kamenier bekroopt? Aan dat werk is grootelijks te twiffelen. Want d'eenere wert voor u door 't bijkruipen vlijtig, d'andere traag: d'eenere fchikt u tot bruidgom voor haar juffer, d'andere voor haar felve. 'T eind leit d'eijeren na 't lukt. Schoon defc outfout verfoek inwillinge, ik raade u nogtans datge daar hant van 't kint fpeelt. Ik wil u vrijagie niet in een gevaarlijke waagfchaal hangen: en geen jongeling fal door mijn raat be-

droogen vallen. Maar bij aldien de kamenier, terwijl fijd de minne-briefven over en weer brengt, u niet alleen om haar vlijtigheid, maar ook om haar fchoonheid bevalt; fiet toe, dat gij de juffer eerst bepraat: de Kamenier fal u van 't felfs in de hant komen. Wag u met een dienft-magru eerst te vergrijpen. Dit waarfchou ik u alleen (wilt gij anders konft geloven, en mijn woorden niet in de wint ftaan) dat gij noot begint, of volcint. Gij fult haar 't verklieken benemen, als fijd eens met u mifdrijf gemeenfchap fal gehad hebben. Een vogel ontvliegt vrugteloos de lijmfang, als de wicken blyjnt fiju. 'T everwijn woelt vergeefs, als 't in 't ruime warnet is. Als 't wijfen aan den angel bijt, wipt het: hebt gij eens getornt, toert voort, en fcheit 'er niet af, eer 't werk klaar is. Dan fal fiju niet verklieken, om dat gij aan een en 't felve fchuldig fijd: en gij fult te weten komen al wat u matres doet of fegt. Maar fijt malkanderen digt. Kan u verklieker nier rugbaar werden; foo fult gij alcijt weten wat u matres ter hand trekt.

4. Hult) Van het hullen, vlechten, en optooijen van het hoofd-hair, byzonderlyk door Kamenieren, is gefproken, 122 en 135 pag.

5. Minnebrieven) Gemeenlyk van voefsters en kamenieren aangenomen, gedragen, en befteld; gelijk wy aanteeekenden, 168. pag.

VIERDE HOOFDSTUK.

Op welke tyden men fijn vryfter moet of bezoeken of myden.

Die meent, dat de bequame tijden alleen bij den akerman en fchipper moeten waar genomen worden, zult mis. Men moet niet alcijt 't faad in bedrieglijke akkers, niet alcijt 't fchip op de groene golf betrouwen: foo is 't ook niet 't allen tijden veilig te vrijen. Want dikwijf fal bij tijts gelegenheid een en 't felve beter of erger lukken. Is haar verjaar-dag aanftaande; of den eer-

ften maart, op welke Mats en Venuste gelijk met vregude geviert werden; of als de toernooi-perken, niet als voorheen met kleine beeldjes verftert, maar met buit van verwonne Koningen bepromt werden: foo ftak u vrijagie. Dan fijn de fwarte buifen op handen, dan 't norfte noorden in de weer, dan de tengere bokftar aan 't onderduiken. Dan is 't de regte tijt van 't huis blijven: want

1. Verjaardag) Datmen op alle verjaardagen is gewoon geweest gefchenken by gelukwenschingen te voegen, beweejen wy, 170 pag.

2. Maart) Ge maand van den krygs-god Mars, gelijk April van de vredelievende Venus. Ovidius, 4 B. der Alm.

Vorders plag men, op den eerften van daefen dagh, allerhande gefchenken fijn vryfter toe te fenden, welke op dien dag, nevens alle het vrouwolk, met mirt gekroond, in de tempel van Venus, meeft verfcheenen. Plutarchus, in Numa.

3. Tornooperken) Renbaan meend de Vertaelder. Doch het geen in het Latijn word gefproken van regum opes, meenen eenige, fter onnofel, de Egiptifche naalden te fijn, over zee vervoerd, en in deefe baanen geplaatft; die immers daar alcijd en onbruikbaar ftonden. Siet 171 pag.

Wy verftaan hier enkelijk, met den Overfetter en fijn Voorgangers, de buit der overheerde en geten-gelde vorften, alhier opgehangen, en des wegen veele aanfchouwers herwaarts lokkende.

4. Noorden) Het Latijn fpreekt van de Pleiades, of sevenftar, in April opkoomende; waar af, 77 en 91 pag.

5. Bok-ftar) De Hædi in het Latijn; doende fich aan den hemel fien, in September. Van deefe fpraken wy, 29 pag.

wie op die tijt 't fchip in zee waagde, greep ter naauwer noot een plank van 't wrak. Dan werk begonnen, als 't verjaart dat d'Allia roer geveert was met Latijns bloet: als Saturnus feest geveert wert; welken dag, als onnuut en saken te verhandelen, bij de Joden alle fevend dagen wert geveert. Wagt u als voor de peft, op 's vijftiens verjaardag uit te komen: en hout het voor een treur-dag, op welke gij iets fout moeten vereren. Want hoe naau gij u fult gewagt hebben, fal gij u verewel plukken. 'T vrouvolk vind liften, om den gretigen minnaar 't gelt uit de beurs te liften. Terwijl gij liften vliedt, fal 'er een loofse kramer de mars voor u koop-fiek-dier openen, en 't

lam u verkoeken, quaunf of gij beter kennis van de waren had, dat gijfe eens befiet, daar na kuffen, en cindlijk bidden, dat gij koopt. Dit is, fal gij feggen, voor lange jaden genoeg, 'k heb het nu van doen, koop het nu ter gretter tijt. Segt gij dan: 'k heb tegenwoordig geen gelt bij kas; men fal een lettertjen van u hand eiffen: foo dat u 't fchrijven geleert te hebben fchadelijk fal fijn. Hoe wilt gij 't maken, als gij u fchenking eiff, quaunf kock op haat verjaardag, die fij, fook dikwijf fij iets gebrek heeft, fal feggen te verfchijnen? Wat wilt gij beginnen, als lij een pandant van 't gatig oor quit fijnde, ftaat en huilt om 't juweel dat fij in haat tas verloor? Veel eiffen

6. Allia) Een rievier van Latium, in Italie, boven Romen, vallende in den Tiber. By welke de Romeinen deerlyk fijn vlagan, van de Gallen, bygenaamd Senones, onder het beleid van Brennus. Ovidius, in het 6 B. des Alm. en het D. tegens Ibis. Lukanus, 7 B. van Farf. behalven Virgilius, Silius, en boonder andere, fo Dichters als Gefchicht fchryveren.

7. Bloed) Om welke nederlage de 16 (of, gelyk andere fstellen, de 18) dag van de maand Julius, met een zwarte letter in den Almanak is geteekend; en vervolgens fy fo noodlottig en fchandelyk gehouden; dat ook alles, wat men aanving op deefen dag, een treurige en rampfalgige uitflag verkreeg. Ovidius, en alle de boven genoemde.

Alwaar om het ook ten eerften wierd geduydet, toen keifer Vitellius, op deefen dag het Opperhooge priesterfchap ging bekleeden. Suetonius, in Vitell. 7. H. Tacitus, Gefchied. 2 B. 9 H.

8. Saturnus feest) Welke een groven misflag! Ovidius fpreekt hier van den Saterdag, hem toegewyd; en geemfins van een byfondere feestdag. Want dat de Joden hunnen Sabbath op deefen dag, als de fevendevande week vierden, (gelyk noch hedendaags) behoefd geen bewijs. Doch dat fich de nieuwgierige Romeinen gaarne in hunne plechtigheden lieten vinden, weten wy uit Horatius, 1 B. 9 Berifpd. Juvenalis, 14 Berifpd. Martialis, enz.

9. Joden) Palæftini Syri in het Latijn. Paleftine was eigenlijk een deel van Syrië, grenfende aan Arabie; in fich bevaattende de fteden Gaza, Azotus, Askalon, enz. Plinius, 5 B. 20 H.

Doch andere betrekken daar onder Judæa of het Joodsche land, en Idumea, nevens Samaria en Galilæa. Tacitus, Gefchied. 5 B. 6 H. Strabo, 16 B. Ammianus, 14 B. 7 H. Silius, 3 B. fprekende van den keifer Titus. Andere, gelyk de Dichters, weder, breiden het wya en fijd nit, tot in Affyrien; felfs de riviere Tigris daar in befuytende. Plinius 5 B. 12 H. fprekende van het landfchap Sittacena. Ovidius, 2 B. des Alm.

10. Kock) Van de verjaarkoek fpraaken, wy 128 pag.

11. Pandant) Gegaate en doorboorde ooren te hebben, en in de felfde ringen, fteenen, of vercierfelen te dragen, was by de aaloude gemeene, foo by de mannen als de vrouwen.

Doch, wat aangaat de mannen, haar was het eerlyk, ja prijffelyk, by de Kartaginenfers, en andere uitheemsche en overzeesche; van de Romeinen doorgaans voor Barbaaren gehouden. Plinius, 11 B. 37 H. Kurtius, 9 B. 1 H. Plautus, in de Kartaag, 5 Bedr. 2 Ton. Juvenalis, 1 en 5 Berifpd. Petronius, enz.

In tegendeel was het bygemelde Romeinen ongeoorlofd, eerloos, en opfpraakelyk. Ovidius, 3 B. der Vryk. Juvenalis, 6 Berifpd. Klaudianus, in het fefde Borgem. van Keifer Hon.

Maar de vrouwen was het by deefe en geene fonder onderfcheit toegelaten. Homerus, 14 B. van den Il. fprekende van Juno. Plautus, in de Twee gelyken, 3 Bedr. 3 Ton. Welke ook niet nalieten een ongemeene pracht en rykelykheid in dit vercierfel te vertoonen. Plinius, 9 35. H. Makrobios, 3 B. 17 H. fprekende van de oorhangfels van Kleopatra. Suetonius, in Jul. 50. H. fprekende van Servilia. en in Vitell. 7 H. van Sextilia. Seneca, Tertullianus, Ciprianus, enz.

Dus ontmoet my de pandant in het oor van een man, te weeten feekere Koning; op een Gedenkenning (met Kartagoesche letteren geteekend) by Kasp. Bartholius, in fijn Verhand. van der Ouden Oorhangfelen: en weder in de ooren der vrouwen, op de Penningen, by Goltzius, in fijn Griekenle te weeten, in het oor van Juno en Diana, 4 Taf. van Pallas, felfs onder den helm, 5 Taf. van Venus, 13 en 18. Taf. enz.

sij te leen: als sij't hebben, blijft het in haar klauwen: gij sijt het quijt, en krijg'er geen dank-heb voor. Al had ik tien monden en tongen, ik kost u de diefsagrig trecken der hoeren niet na den eis verklaren. Peilt haar grond met minne-briefjes, en maakt haar daar door u voornemen eers beken. Drukt daar in u suikere woorpjes, vrijers liefkooftingen, en hartelijke gebeden. Achilles schonk, door gebeden bewegen, aan Priamus Hektors lijk. Een toornige God vermurwt door't gebed van oommoedige. Belooft vrij goude bergen: want wat kan't belooft hunderen? Self een bedelaar kan een koningrijk belooven.

Wert aan 't mager been van hoop eens geknaagt, 't heeft evenwel lang werk aan eer 't op is. De hoop-godin is wel bedrieglijk, maar evenwel dienftig. Als gij iets sult gegeven hebben, kontgij met fatsoen de sak krijgen: want sij sal winst voor af hebben, en niets verlieten. Maar veinft altijt, 't geen gij nooit en gaf, dat gij 't geven sult. Soo heeft den onvrugbaren akker sijn bouwer vaak bedroogen. Soo is den tiktakker, op hoop van winst sterk aan verliefde, dikwijf blus gemaakt. Hier komt al 't werk op aan. Bekruipt eerge verceert. Verguufte 't u, loont dan; en sij sal u meer inwilligen.

12. Minnebriefje) *Het Latijn gebruikt een omschrijvinge met cera, wafs, en tabellæ, bordelens. Van het schrijven der antoude op een gewaft bortje, met een stilet van yser, is gesproken, 54, 132 en 133 pag.*

13. Hektors lijk) *Van Hektor, gelijk mede van Priamus, is meermaalen gesproken: 2 pag. en elders: doch hoe deefse ook Vorst, na het ombrengen van Hektor, sijn lijk, soo jammerlijk gesleept en geschonden, den trotsen verwinnaar af quamkoopten, word ons verhaald van Homerus, in het 24 en laatste B. van den Ilias. en van die hem volgen, Seneca, in sijn Troas. 3 Bedr. 2 Ton.*

V Y F D E H O O F D S T U K .

Van de Minnebrieven.

Dus moet gij aan 't minne-brieven, en eerst door de selve de pols raften. Cydippe wiert door een minnevaets, gesneden in een appel, die haar bragt wiert, bedroogen, en raakte onnoefel, door de woorden, die se lesende sprak, in de knip. Leert, rade ik u, Roomse jeugt, goede konsten; niet alleen om als advoocaar gedaagden te verweeren. Gelijk 't volk, den agbaren rigter, en verkozen raat, door welsprekenheit tot gunst getrokken wert; soo sal ook een maagt door u gesleepte tong verrukt werden. Maar bewimpelt u taal-konst soo, dat sij de kragt daar van niet merken kan. Sijt te vies om moeijelijke woorden in u brieven te schrijven. Want wie sal sta-buis woorden, of 't moft een uil sijn, aan een jong dier schrijven? Een brief is dikwijf een voorname oorzaak van tegenheit geweest. Schrijft, dat gelooflijk is, gemeen van stijl, maar soo lieflijk, of gij met haar scheent te spreken. Wil sij u brief niet ontvangen, en ongelefen wederom senden? hoopt, dat sij die

nog lefen sal, en hout aan. Metter tijt raken de fluggere stieren voor de ploeg, de paarden in toom. Door daggelijks handelen slijt een ijlere ring, 't kromme kouter door 't duurig ploegen. Wat is'er harder als steen? wat wecker als water? Evenwel wert de harde steen door 't weeke water uitgeholt. Gij sult, foo gij aanhou, metter tijt selfs een Penelope vermurwen. Gij weet, dat Troje na lange jaren vermeerft wiert: evenwel wiert het vermeerft. Genomen sij las u brief, en wilde u niet antwoorden: dwingte niet; maar maakt alleen, dat sij u liefkoserij te met eens leeft. Die den brief heeft willen lefen, sal ook willen antwoorden: dat sal alles bij trappen komen. Mifschien sult gij in 't eerst een harden brief wederom krijgen, met verfoekt, dat gij haar ongemoeit souf laten. Maar dat sij verfoekt, vreeft sij: 't aanhouden, dat sij niet verfoekt, wentf sij. Hout aan, en gij sult daara na u wens bekomen.

1. Cidippe) *Op wat wijze deefe is bedrogen door een appel, verteld ons den inhoud van de 10 Heldin-nebr. 97 pag.*

2. Penelope) *Van haargemaagd de inhoud van den 1 Br. als ook de Aanteekeningen, 4 pag.*

3. Troje) *Dikwijf in het Latijn, Pergama. Siet de reden, 36 pag.*

4. Vermeerft) *Na een belegering, geduurige veltlagen, en alius den tijt van siben volle jaeren; volgens Virgilius, Seneca, Statius, en ontelbare Andre.*

DE MINNEDICHTEN

SESDE HOOFDSTUK.

Van geduurig haar gefelschap te zoeken.

1 Bij aldien sij ondertuffen prat op 't kuffen met de
 2 Rosbaar we tgedragen, treed'er na toe, quansuis niet
 wetende wie't is. En om 't oor van snoode luistervinken
 te mijden, fult gij, soo behendig als gij kont, stomme
 taal fprecken. Spanfseert fijn de wandel-galerij, keujert
 met haar, en palt dat gij dan voor uit, dan agter aan,
 dan gefwint, dan langzaam treed. Schaamt u ook niet
 een ruim flukweecs mee te flenderen, of op haar fide
 te gaan. Laatsij nooit fonder u in de kromme fchou-
 burg alleen prijken; maar laat het ook alleen weiden op
 'tgeensij tuffen d'ooren op de fchoudereten mede breng;
 haar fult gij mogen onder d'oogen fien, over haar fchoon-
 heit verfer fitten: haar dikwijl aanfprecken met stomme
 taal van wijnbau en wenken. Juigt en klapt in de han-
 den ter eeren van 't meijfen, dat de kamer-fpeler in 't
 dansen vertoont: en juigt den minnar, wie 't fijn mag,
 die vertoont wert, toe: ftaar op, als fij oprijft: foo lang
 fij blijft fitten, fult gij ook fitten: en tijt fpillen, na 't wel-
 gevallen van u matres.

1. Rosbaar) *De anloude hadden in gebruik Draagfelts (sellæ en cathedræ by de Latijnen) fijnde hoog, en aan alle fijden gefloten.* Suetonius, in Oth. 6 H. Juvenalis, 1 en 3 Berifpd. Martialis 12 B. 38 D. Rosbaaren, ook met gordajnen gefloten, engemakkelyk met kuffen opgevuld; en daarbeneven met houte, ja fomwijlen flvere voeten onderfteund. Katullus, 10 D. Suetonius, in Tit. 10 H. en Tiber. 64 H. Cicero, in de 5. Red. tegens Verr. fprekende van de gewoonte der Bithinifche Ioningen. Athenæus, fprekende van Athenion, Tacitus 1 Jaarb. 5 H. Martialis, 11 B. 98 D. Juvenalis, 3 Berifpd. enz.

Gehecht aan lange ftoeken, en dus op de fchoudereten getragen van 4 doch meerendeels 6 of 8 flaven, (Sifrifche gemeenlyk) en dienfknechten. Cicero, in de gemelde Red. Martialis, 2 B. 81 D. Juvenalis, 6 Berifpd. Seneca, 81 Br. fijnde met rode manteltjes omhangen. Seneca, van de Weldaad. 3 B. 21 H. enz.

Waar in, foo mannen als vrouwen, gewoon waaren achter over te liggen; gelijk in de sellæ en cathedræ overend te fitten. Cicero, in de 3 Red. tegens Verr. Seneca, van de Weldaad. 3 B. 28 H.

2. Wandelgallerie) *Het Latijn fpreekt van haare columnæ, of marmere pilaaren; die niet alleen deeze openbaare plaatsen, maar ook de byfondere, ten cieraad verftrekten; fijnde van groote waarde, en daarbovenook in fulk een menigte, dat daar op een belastinge en pacht heeft moeten gefeld worden, gefegt columnarium.* Cicero, 13 B. aan Att. Cesar, 3 B. van de Burgerkr. Ulpianus, enz.

3. Klapt) *In de Schouburgen was men gewoon, onder het aanhooren van een konfzig bedrijver, niet alleen te juichen en in fijn handen te klappen; waar af wy fpraaken, 203 pag.*

Maar ook, af juichonde, potscherven en flukken aardwerk tegens malkanderen te flaan. Suetonius, in Neron, 20 H. Juvenalis, 11 Berifpd.

4. Danfen) *Seg liever voortgaan en fappen; heen en weder treden, volgens toefland van faaken en eifch van hertsochten.*

Want dit willendoorgaans de Latinfen seggen met het woord saltare. So word gefegt saltare Turnum; Turnus fpelen en fjne rolle uitvoeren, by Suetonius, in Neron. 54 H. saltare Cyclopem, by Horatius, 1 B. 5 Berifpd. saltare Nioben, by Aufonius, 48 en 85 D.

SEVENDE HOOFDSTUK.

Van de betarmlykheid, orentent lijf en kleding.

1 Schep geen vermaak in 't hair krullen, of de ruige be- | d'ontmande Cybele-priefters, die haar Godinne-moe-
 nen met de wrijfsteen af te fchaven. Laat dat doen | der niet een Frigife toon toeblaten. Schoon is een
 man,

1. Krollen) *Dat de Romeinen, in den aanvaag en eerste jaaren van hunne mogenheid, waaren ruig en ongefchooren, fo aanhoofd als kinen lippen, is gefegt, 203 pag.*

Doch eindelyk is niet alleen het fcheermes daar aankomen, gelijk wy toonen, op de gemelde pag. om het hair bier te korten, en daar gebeellyk of meerendeels weg te neemen; maar daar is by gefeld de kam, de bout, en heet

- 4 man, als hij niet opgequikt is. 't Krul-ijsfer was nooit maar op 't havencn: bruint 't vel in 't velt. Draagt een
5 in Thefusns hair gefteken, doen hij Minos dogter kreeg. tabbert, die wel pakt, en sonder plekken is. Laat u
7 Fedra vertiefde op Hippolytus, schoon hij niet wel was tong niet dik verlijmt, de tanden niet roeflig zijn, de
8 opgelucht: Venus op Adonis, een ruwe jager. Rist voc.

heet gemaakte naald, gelijk wy bewijzen, 132 pag. om het selve (niet alleen by de vrouwen, maar ook by sommige mannen) te kemma, te schealen en konstig op te doen krullen.

Dus hangt Juvenalis de keifer Otbo, mede van dit laf opsmukken sek, self in sijn leger-tent, een spiegel op de siede; in het 2 Berisfd.

2. Wrijffteen) Gemelde Otbo was gewoon sich dagelijks te schrappen, en met nat gemaakt brood sijn wangenen en kaaken te besfrijken, om al het hair van sijn lichaam op die wijze weg te neemen. Suetonius, in Oth. 12 H. Juvenalis, in het aangetogene Berisfd.

3. Onmanbaar) Van dien laffen ksoop, sich selver ontmannende, en, gelijk de vrouwen, optoojende en blankstende, is gesproken, 159 pag.

4. Krulyfer) Van welke wyspreken, 130 of 135 pag.

5. Thefusns) Van hem spreken wy 8, 18 en 53 pag.

Deefe, in den aanvang van sijn jongelingfchap, naar Delfos trekkende, en aldaar sijn hoofdbairen van de eerste snede Apollo offerende, heeft zedert altijd sijn voorhoofd afgefchooren, op de wijze die men quansuis na hem noemde Thefusns; het geen naderhand de Grieken navolgden; om in de veldfagen niet by het hair gevat te worden. Plutarchus, in Thef. Poliëfusns. 1 B. der Krijgsliit. Eufathius, over het 2 B. van den II.

Dus ontmoet by ons by Kanini, in de eerste Afbeeld.

6. Ariadne) Van welke, 8, 30 en 50 pag.

7. Hippolytus) Sie van hem, 14 en 103 pag. gelijk van Fedra, 14 pag.

8. Adonis) Sie van deefe, 18 en 183 pag.

9. Veld) De jeugd oefende sich by de aaloude, bysonderlyk buiten de fteden, in een daar toe bequazn gemaakt veld; gelijk als, by voorbeeld, het veld van Mars, buiten Rome. Te weeten in het 1. worfelen; waar af wy hebben gehandeld, 93 en 94 pag.

2. De wedloop. Virgilius, 5 B. van den En. Ifidorus, 18 B. 20 H. Cicero, 2 B. der Tuskul. Vr.

3. Her springen. Virgilius, 2 B. der Landged.

4. Het opfchieten van den Discus, of ronte werpschijf. Ovidius, 10 B. der Herfchepp. Horatius, 1 B. 8 Lierd. behalven Propertius, Martialis, Statius, Silius, enz.

Welke oefening fy uitsverden, moedernaakt, sijnde alleenlyk een kleen en dun windfel om het midden gefingerd. Horatius, 1 B. 11 D. alwaar om van het woord *zuvu*, naakt, de oefen fchoulen wierden geboeten gymnafia. Plautus, in Bacch. 3 Bedr. 3 Ton. enz.

10. Tabbert) Toga in het Latijn; geenfins een tabbaart; maar een lange en wijde ftaatrok, onder en boven open, en verder aan alle zijden geflooten, leggende op den linker fchouder; terwijl de rechter arm en fchouder geheellyk van de selve bevrjyt sijn en onbroot.

Doch onderfiffchen lag alle de laf van deefen rok (bestaande uit een wolle stoffe, Martialis, 8 B. 28 D. en doorgaans hegelwit. Martialis, 4 B. 2 D.) op den rechter arm, gehouden krom en winkelhaakig; terwijl aldan het bovenfte gedeelte, ruym met ploojen nederhangende, een finus, of bofem in maakende. Quintilianus, in het Onderw. 11 B. 3 H. Horatius, 1 B. 6 Br. alwaar de Geleerden over de woorden, trans pondera, geweldig sijn verlegen.

Sy komt my fter kennelyk voor, (ik ga de ftatuë, of ftokbeeld van Rubenius verby) op de Penningn der keiferen, Otbo, Vefpasianus, Domitianus, Antoninus, en Alexander; gelijk ik se deshalven ook uit de selve heb doen by malanderen stellen en afteekenen door den Hr. CHRISTOFF. LUBIENIETZKI DE LUBIENIETZ, alhier voornaam konfchilder, en liefhebber der aaloudheden.

Doch, fiet deefe ftaatrok (waar af meerder elders) ook, op een Penning afgebeeld, 69 pag.

11. Tanden) Bysonder net maaren ook de aaloude op hare tanden, die fy dagelijks fuitverden, wafchten en afwreven. Horatius, 1 B. 18 Br. Ovidius, 7 B. der Herfchepp. en Plinius, 8 B. 18 H. en op de maaltijden reinigden met tandeftookers; sijnde van silver. Petronius, in sijn Berisfd. fprekende van Trimalcion, of gemaakt van een pens, doch liever een lentiscus, mastikboom. Martialis, 3 B. 72 D. 9 B. 74 D. en 14 B. 22 D.

Fa fo, dat fy vuile, uitgevreetene, en afgebrokelede sich lrezen afneemen en wifchelen, doende yvoire in der selver plaats en konstelyk stellen. Martialis, 5 B. 44 D.

voeren niet in te ruime schoenen slobben. *Paft op den hair-* | *er geen gras in waf: let op den adem, dat hij niet flinkt;*
 12 bos, *darhij niet lomp gefchooren; op den baart, dat hij* | *op d'okfelen, dat hij geen bange bokke flank uitwaaf-*
 13 *na de konft gefchrajt wert; op de nagels, dat hij tot 't vlees* | *men. Wat de reft aangaat, laar dat de juffer rot quik, of*
 14 *gekort en fonder vuilnis fijt; op de holle neusgaten, dat* | *aan boggers over.*

12. Slobben) *Van de fchoenen, gelijk de onfe, rondfom geflooten, by de ftantrok paffende, fal elders gefproken worden.*
 13. Hairbos) *Van de onfchooren kruinen der aaloudfte Romeinen, en de net gefchoorene bollen van hunne nafantten, is gefegt, 216 pag.*
 14. Baart) *Van de baartjes der howelingen en falerjonkers van Romem fullen wy beneden fpreeken.*

AGTSTE HOOFDSTUK.

Hoe men fieh op de maaltijden by de vrijfter moet dragen.

1 **S**iet hier roept Bacchus fijn digter. Die God is de
 2 vrijfers mede belufpfaam, en 't vuir, waar door
 3 hij zelfs brant, jonftig. De Gnofter Ariadne doolde
 4 ontlaft op 't vreemde ftand van 'reilantdeje Dia; en ge-
 5 lijk fij uit 't bed was opgefhaan, met agter opgefchoten
 onderrok, bloots voets, 't gout-geel haar ongehult, riep
 over de doove zee, terwijl d'oonnoel duif de kaken droo-
 pen van tranen, dat Thefeus een fteenen hart had. Sij
 fchreeude, en fchreide; maar dit beide mistfont haar niet.
 Terwijl fy op nieus op den poelen boefem klopte, en
 riep: dien trouloofen Thefeus is voort: helaas! wat fal mij
 6 overkomen, wat fal mij overkomen! begoft trom en rin-
 kelbom de heele ftand over te brommen. Doen verftomde
 de fij uit fchrik, brak haar laaftte woorden af, en bekaa-
 7 de als een bloedeloos lighaam. Daar quamen aan rinking-
 8 de wijn-papinnen, met de vlegten over den rug; 7, 8
 9 de lugte boksvoejes, den voortrein van de Wijn-god; den
 10 ouden Silenus, die fio dronken was, dat hij op fijn
 kromrugden efel fat en wiewaude, en fig geestig wift aan
 de maffen vast te houden. Terwijl dien tragen efel-ruit-
 11 ter, om 't inpalmen der wijn-papinnen, die af en aan
 fwoeren, 't ros aan-fweept, valt hij voor over van 't oor-
 12 paart. De Box-voeten riepen: rijf op, rijf op, beftevaar:
 13 als wanneer de Wijn-god, fittende op fijn kalen met wijna-
 14 gaart

1. Bacchus) *Liber, in het Latijn; Siet de reden, gelijk Lyceus. 153 pag.*
2. Gnofter) *Kretenser, foo gefegt van de ftad Gnofos; waar af 17 pag.*
3. Dia) *Of Naxos; van welk eiland, 8 pag.*
4. Opgefhaan) *Siet hier af ook 8 en 30 pag.*
5. Onderrok) *Tunica; van welk vrouwengewaad, 122 pag.*
6. Trom) *Van deefe trommen fpraken wy, 16 pag.*
Mer kondertuffchen aan, aaloudheids liefhebber, dat de trom oorspronkelijk is van Bacchus; die, in fijn
krijgstogs tegens Indien, deselve gebruikte. Poliënus, 1 B. 1 H. Dus hebben de Indiaanen dien geoude,
en ook in hunne veldftagen gebruygd: bestaande uit een uitgehold blok van een palmboom, van binnen met
koperefchelleljes omringd, en een ftierevel daar over heen gefpannen. Kurtius, 8 B. 11 en 14 H. Sui-
das, enz. Hen fijn gevolgd de Parthen, ook de legers niet met trompetten of kromboornen, maar trommen
aanmoedigende. Appianus, in de Parth. oorl.
7. Wijnpapinnen) *Mimallonides; fo geheeten van den berg Mimas, in Thracien; op welke ook, ge-*
lijk op Rodope, de wijnpapinnen haer doller feestdagen vierden. Siet van deefen berg, Ovidius, 2 B. der
Herfchepp. Silius, 4 B. Lukanus, 8 B. te weeten een andere als die van Ionien, in kleen Aften, by het be-
zucht Kolofon: van welke Ammianus, 31 B. 15 H.
Siet vorders van de wijnpapinnen, 15 en 159 pag.
8. Vlechten) *Vandelofse, ongeflochtene en uitgefpreide hairen der wijnpapinnen fpraken wy, 15 pag.*
9. Boksvoejes) *Satyri in het Latijn; van welke, 16 pag.*
10. Silenus) *Die oude opvoeder en fedemeester van vader Bacchus; gemeenlijk befchreven en afgebeeld,*
met een kalen kop, ingebogen neus (hier in hem de wijs-geer Sokrates seer gelijkende; fiet de Sokrati-
fche Gefteentens, by Chiffletius) graflichaam, en op een efel fittende. Seneka, in Oedip. in de Rei
van het 2 Bedr. Nemeftanus, 10 Herdersgefarg, en Ovidius, 4 B. der Herfchepp. Dus fie ik hem fitten
op de 53 Marmmerbrok, by P. S. Bartholus. Doch merendeels ontmoet die grafwaard ons te voet, gelijk als op
fijn 54 Marmmerbrok; en daarenboven met ten lederen wijnsak op de fchouder; op de Penningen, der fteden
Sarmatia, Damaskus, Eritus, en Troas, by Vaillant, Patinus, en andere Verfamelars.

11 gaest overtoegen, 't gespan van sijn tigers den gulden
 losfen toom gaf. Hier door ontschoot Atiadne de vers,
 finnen, en stem: d' dreefwerf tijdsge op 't loopen, drie-
 werf hielt sij uit vrees stant. Sij lilde als een ijle koor-
 air, die van de wind verschud wert; als een ligt riet in
 't waterig moeras. Maar God Bacchus sprakke moed in,
 en seide: sijt gerust, mijn lam, hier hebbe hij een trou-
 wer man: nu sult gij 's Wijns gods egt-genoort sijn. 'K
 selenk u den hemel, waar aan gij, in een gestart
 verandert, sult stikken, en dikwijl 'r swervent schip
 door u stat kroon op de rechte koers brengen. Dus ge-
 sprooken hebbende, sprong hij, om dat sij voor de tij-
 gers niet schrikken sou, uit de koeis; soo dat 't sand

door sijn sware voeten neer-fakte. Doen voerde hijse,
 om sijn hals gekliit, (want krabbel-vuitten kost sij niet)
 daar van daan: gelijk 't een God ligt valt alles te konnen
 doen. Sommige van den trein longen: kom Hymen, 13
 Hymene: andere blaten: o Evan, Evoc. Soo raakte de 14
 Wijn-god met sijn bruid onfer 't heilig laken. Als gij
 denhalven wijn over tafel, en een vrou-mens aan den dis
 krijgt, sult gij Bacchus den nachtbraker, en sijn nagt- 15
 heilgdommen aanroepen, dat sij u geen wijns-wespen in
 't hooft laten stigen. In sulc gefelichap moogt gij veel
 bewimpelt seggen, dat sij merkt op haar geseft te sijn: 16
 knodderrijtes uit een wijns-klad op tafel schrijven, waar
 uit sij lele, dat sij u matres is: met 't geligt op haar ster-
 oogge,

11. Tigers) *Siet van dit gespan, 80 pag. en voeg hier nog by, gevalt het u, tot verder bewijs, de Penning van keiser Decius, by Tritlan, op welke twee panthers worden wagen gaan.*

12. Starkoorn) *Van welke 30 pag. doch siet het verhaal in deeze nevensstaande print.*

13. Hymen) *Van deesen bruiloftsgod, en van het gespan, geseft naar hem Hymenaeus; spraken wy, 64 pag.*

14. Evoc) *Onder de veelvoudige toonaamen van Bacchus was ook die van Euhijus, of korter Euvius, dat is, de braave soon. Met welke naam hem Jupiter vereerde, na dat hy in den beruchte reusentrijd, de vyanden in de gedaante van een leeuw (hierom is hem ook een leeuw gewij); gelijk sie sich om sijnent wil vertoond op een Penning van de jonge Filippus, de 16 by Monterchius) moedig had bestreden en afgekeerd.*

Andere evenwel verwerpen de reden van deeze benaaminge, en trekken het liever af van 'Ev'is, of 'Ev'oi, wel sy deese, of u. Doch wederom halen andere dat woord elders van daan. Wat 'er affy, Evoc is het gemeen geschreeuw der Bacchanten en wijnsapinnen; te weeten by Katullus, 65 D. Horatius, 1 B. 19 Liers. Plautus, in de twee gelijk 1 Bedr. 2 Ton, Vigilius, enz.

15. Nachtbraker) *Nyctelus in het Latyn; een andere hoofdtitel van de wijngod hem toegevoegd, om dat sijn verspoelgelyke dienst by nacht geschiede; gelijk elders al is geseft.*

16. Wijnklad) *Tanais schryven op de tafel, by de anloude bloot, en sonder dekkleed sijnde, is gesproken, 3 pag.*

oogen, om uit u lonken 't minnevuit te scheppen. Dikwijllaat een stom aanligg diuidlijke taal en stem. Paft, dat gij aldercert 't glas, daar sij haar lipjens angefet heeft, weg-grijpt, en aan die sijde drinkt, daar sij gedronken heeft. De spijs, die sij met de vingers aangeraakt heeft, fult gij eiffen, en in 't eiffen de hand drukken. Vorder fult gij bidden om de gunst van u vrijfters man, die, hier door u vriend geworden, geufter 't vordere fal inwilligen. Draagt hem, als gij drinken wilt, 't voorlot op: biedt hem de krans aan, die tot u kruin gefonden was. Is hij flegter, of van gelijken doen als gij; laar hem in alles 't hoogfte woord voeren; en fpeelt gij ja en amen. 'T is een veilige weg, die veel begaan wert, onder dekmantel van vriend te llaiken. En fchoon dit veilige en veel werter hand genokken, fitterevenwel bedrog in. Daar na, als de man een flippert maakt, en gij als luitenant voor hem inftaat, moog'gij ligtelijk 't glas veel ligen, en boven laft gaan. Maar ik fal u peil van drinken fetten:

maakt, dat hoofd en beenen in poftuur blijven. Wage u infonderheid voor hair-reepen, dat den dronk verwakkeret, en ligvaardig plukharen. Eurytion koften 't leven, dat hij de nappen wijn, die hem gebragt wierden, onbefuift infortte. De maaltijden en wijn fijn dienftiger tot foet kortswijll. Hebrt gij een goede item, finge: fijn d'armen fwak, danft: en toont u bevallig in alles, daar gij medebegaaft fijt. Gelijk ware dronkenfchap hindert, foo is geveinsdientig. Stemelen lifpt, of gij een neep weg had: foo fal, 't geen gij wat dertelder en ligvaardiger doet of fprekt als regt uit, gehouden werden door den dronk gefchiet te fijn. En went u matres, en die met haar fal onder-knippen, heil en fegen; maar fegt in u felven: hem galg en rat. Als de taelfal opgenoomen fijn, en de gatten fcheiden, fult gij onder 't gros van 't felfs gelegenheid vinden om bij haar te komen. Dringt in den trop; rept u ftijl bij haar; nippelt met de vingers in de sijde: en duikt voort te gen voet.

17. Eurytion) Of Eurytus, een onder de meinspaarden, die de bruiloft van Pirithous ontruffteden, met de bruid te willen fchaken; van welke, 8 pag.

Doch deefe wierd gedood van Theffus; te weten fijnde tegens het hoofd geworpen met een kopere wyn kan. Ovidius, 12 B. der Herfchapp.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van het gefprek met de vrijfter.

Dan is 't tijt van praten. Weg dan mer boerfche fchamte. 'T geluk en Venus helpt de ftonten. Voor welfpreekendheid hoeft gij niet bekommerd te fijn; daar ftel ik u geen wet in. Beginnt maar werk, gij fult van 't felfs klappen als een exter. Gij moet de vrijt-fpelen, u minnewonden met woorden uidsmukken, en 't felve met alle liffen doen gelooven. Hier aan is weinig werk vast: want al 't vrou-volk laar fig voorftaan bevallig te fijn. Watkrak 't ook is, 't is fchoon in fijn eigen oog. Maar dikwijll begoft een veinfaar ongeveinsd te vrien: dikwijll was hij in der daat, dat hij in 't cerft veinde te fijn. Waarom gij, vrijfters, de veinfers met meer jonk hoort in te willigen: want die gemakke vrijagie fal op een ernftige uitdrajen. Paft nu 't meijens hart met fuikere door'te feelen, foo flumps gewijs, als d'oevers door 't water onderkabbelt werden. Laat u niet verdrieten haaraanfigt, hair, fpigrige vingers, en klcine

voeties te prijfen. Selfs kuuife vrouwen verheugen fig, als haar fchoonheid geprefen wert. Deerns quikken fig op, en fcheppen fells in haar fchoonheid behagen. Want waarom fchamen fig Juno en Pallas nog tegenwoordig, dat fij in 'r Frigis bos in fchoonheits keur de bout op 't hoofd kregen, anders als om dat fij nog meenen de fchoontien te fijn? Een geprefe paau pronkt met haar vreden: fiet gijfte ongepreft, fij haalt haar fchilder-werk in. De toernooi-rollen fijn fiet, als fij in 't kamp rennen, de manen gekant hebben, en op den hals geklopt fijn. Sijt niet bloo in 't belooven: beloften lokken 't meijens. Beckragtigt 't beloofde met foo fware eeden, als gij wilt: want Jupiter lagt eens uit den hoogen hemel om minnaars valfe eeden, en laar die door de wind vrugtelooz verfvuiven. Jupiter plagt felfs fijn Juno valflijk bij de jammerpoel te fweeten; daarom laght hij nu in de vuift om diergelike ftalen. 'T is de fchepfelen nut en dienftig, dat'er Goden fijn:

1. Schoonheids keur) Van Paris oordeelis gefproken, 22 en 208 pag.

2. Pauw) Junonia voegt'er het Latijn nevens. wegens Juno, wien die vogel is geheiligd; gelijk wy toonden, 148 pag.

3. Wind) Eolius fet'er Ovidius by, als fijnde de felve onder het gebied van Eolus, van welke 51 en 88 pag.

4. Jammerpoel) Stit; een rivier, by de onderaardsche en gedoemde (foo fijn ook de Cocitus, Flegeton en Acheron, van welke elders) doch by de hemellicden in fulk een waarde en atringe, dat fy geen eed durfden breeken, maar in denaam van deefse rivier was gebruikt. Homerus, 14 en 15 B. van den II. en 5 B. der Dool. Hefiodus, in der Goden Geilachtb. Apollonius, 2 B. der Vliest, Apulejus, 6 B. der Herfchapp. Silius, 13 B. Ovidius, 3 B. der Herfchapp.

5 sijn: en gelijk 't nut is, moemen ook denken dar'er
 6 Goden sijn. Off'tien wij haar op oude altaren reukwerk
 ren: maar leeft onfondig, want Gods wraak is na bij-
 Geest weder 't verpande, en dat gij in bewaring hou-
 eert en hebt lief die gij 't schuldig sijt: weest onbedrieg-
 lijk: en begaat geen mannlage. Maar bedriegt, wilt gij
 wijs sijn, de vrissters buiten vrees van straf. In dit stuk
 alleen hebt gij meer te schamen over de trouwe beloften,
 als ontrouwe. Bedriegt die u bedriegen: 't is meesten-
 deel een god-loos volkje. Strikfe in de stroppen, die
 sij u voorhingen. Egypte, segmen, dorde eens negen
 7,8 jaren by gebreck van regen en water; als wanneer Thralius
 9 na Bafiris trad, en vertoonde, dat Jupiters roorn door
 't opofferen van buiten-vrienden kost weeten verfoent.

Hierop antwoorde Bafiris: dan sult gij d'eerste voor Jupi-
 ter geilagt werden, op dat Egypte daar door bewaert wer-
 de. En den tiran Falaris braadde Perillus in den koperen
 10 stier, dien hij tot straf van anderen selfs gewrogt had. Bei-
 de waren sij regtvaardig: want daar is geen wet regmatiger,
 als waar door moord-konstenaren door haar eige konst oin-
 komen. Dus moet 't vrou-volk, volgens haar eige voor-
 gangen bedroegen, op de tanden bijten, en gewaar wet-
 den, dat haare meeneedigheid te regt een averegeltig uitflag
 heeft. Tranen bieden ook winst: met tranen fluit gij een
 steenen hart vermurwen: past, dat sij siet de tranen, soe
 schreien konr, op de wangen. Hebrgij geen tranen ge-
 rect, (want die konnen niet' allen tijden voor den dam
 staan) strijkt d'ooogen met een natte vinger.

Hoe? die sich hier in bad te buiten gegaan, wierd, voor honderd jaaren, van sijn godlijkheid beroofd, en van den nektar, of bemelrank versieken. Hierodius, in gemeld B.

*Doch om wat reden dit ontsag en deese eerbiedigheid aan Stix gegeven wierd, hier in verschillen de schrij-
 veren. Sier Ilaacius, by Natal. Komes, 3 B. 2 H.*

5. Reukwerk) Wyrook; maar af 68, 102, en 159 pag.

6. Wijn) Van welke, in het slachtoffer gebruikt, 63 pag.

7. Regen) Die het saailant van Egypten soo seer niet scheen te behoeven (siet Tibullus, 1 B. 8 D.)
 terwyl haar de Nijl, op de vereischte tijd, alom bemadaerde, en op die wijs vruchtbaar maakte; gelijk ge-
 toond is, 73 pag.

8. Thralius) Een Egyptische wicchelaar of voorspeller, die, in sekere ongemeene droogte en onvrucht-
 baarheid, deesen Bafiris de vreemdelingen ried te slachten, en met hun bloed de goden een vruchtbaar-
 heid af te pracchen. Ondertusschen die wreede hoorende uit die vogel-schouwer, dat hij ook een vreemde-
 ling was, so heeft by du godloos offerplengen met sijn bloed aangevangen. Ovidius, in de vloek tegens lb.

9. Bafiris) Van deese dwingelaar spreken wy, 46 pag.

10. Falaris) Een wreede dwingeland van Agrigentum, een stad in Sicilien. Tot deesen schelm, veel-
 voudige wijze van pijnigen en ombrengen uirvindende, bracht sekere Perillus een koperen stier, waar in een
 gewonniste geworpen sijnde, boven een onstlooken vuur, met sijn jammeren het geloei van een onnabootste.
 Falaris behaagde deesen vond; doch liet den kostenaar daar eerst in werpen, om een proef van sijn werk
 te neemen. Eindelelijk is ook seld den dwingeland van sijne onderdaanen, al dit wroeden moede sijnde, in
 deusen stier gesmetten, en alsof gebraden en verbrand. Cicero, in de 6 Red. tegens Verr. Silius, 1 B.
 Juvenalis, 6 Berid. en Andere.

THIENDE HOOFDSTUK.

Of men, in het vryen, mag geweld gebruiken?

Wat verstandige minnaar sou onder 't vleijen geen kusjes knippen? Schoon sij geen kus wederom geeft; neemt gij evenwel dat sij niet en geeft. Sij sal misfchien in 't eerst weer doen, en seggen: schelm eu sielt; maar sal nogtans gaen de klamp willen verliefen. Past maar, dat gij u wag voor de paarde-soenen, en dat sij met regt nerklagen kan dar'er buil of plek getlooren is. Die gekuft heeft, en 't vorder bijwerk niet mede heeft uigewrogt, is waardig de kusjens, die hij heeft geknippt, voortaan te derven. Want wat kleine moei-

te gebrek'er nog om u volle lust te boeten! O bloet! dit was geen schaamte, die u weerhield, maar boersheid. Schoon gij 't verkragen noemt, dat verkragen is de meisjens aangenaam: want daar sij haar vermaak in scheppen, geven sij dikwijl gaen gedwongen. 'T meisjen, dat ter snoeps onteer is, verbliffig; en hout die boeverij voor een sikenkagie: maar die onzangeraker aarfelt, dar sij soude konnen verkragt werden; die sal bedrukt sijn, om haar blijdschap te bewimpelen. Febe is verkragt met haar suiter: maar beide schakers waren haar beiden aangenaam.

'T is

1. Febe) *Suster van Elaira; dochteren van Leucippus. Stefanus, de Stede-beschrijver, in Afidna. Higinus enz., beide geschaants van Kastor en Pollux; gelijk gesegt is, 80 pag.*

2, 3 is wel een bekend spraak, maar evenwel verhalen was-
 4, 3 dig, hoe Deïdamia, dogter van de Koning van Sciros,
 4 aan Achilles den Theffalier paarde. De Godin Venus, die
 Paris op den berg Ida de schoonfte van drieën gekeurt had,
 had nu reets den lofuitver van haar fchoonheid de beloofde
 vereering, die hem fuis ftont op te breken, gegeven.
 Helena was reets uit Grieken binnen Troje in Priamus hof
 vervoert. Heel Griekie fwoer op 't punt van Menelaus,
 haar gehoonde man: want de fmet van hem alleen wiert
 voor een gemeen affront opgenomen. Schandelijk had
 5 fig Achilles in lang jufter-gewaad vermomt gehad, ten
 waar hij moeder Theris had willen gheoorfamen. Wat fal
 't worden Achilles? u handen ftaan na geen wolle-werk.
 6 Soek roem rugtigheid door 'ooring, Pallas tweede
 7 konft. Wat moeit gij u met wolbennen? daar u hand be-
 quam is om 't fchild te voeren. Waar toe een taakrokken
 in de vuift, waar door Heftor fneuvelen moet? Werpt de
 volle keering-fpoelen uit de hand: met die vuift moet gij
 8 u fware fpeer fwenken. Juift werke met hem in defelve

kamer Koning Lycomedes dogter, die door 't verkragten
 gewaar wiert, dat hij een man was. Sij is wel door ge-
 welt ontceert (foo moetenmen 't gelooven) maar heeft even-
 wel met geweld willen ondeirdrukt werden. Als nu A-
 chilles op 't vertrek ftont, (want hij had nu reets den
 fpirok de fak gegeven, en 't harnas angefchooten) v-
 vraagde hij dikwijl 's morgens: waar blijft gij nu mer u
 verkragten? Wat port u, Deïdamia, dien geweldenaar
 met foet gewlei aan te houden? 'T is gewis, gelijk fig 't
 vrouwolk fchaamt: eerfte oorfaak van haar nee-laag te fijn;
 foo fchept het ook vermaak in verdrukking, als maar een
 ander eerft geweld doet. Een jongeling heeft waarlijk
 te grooten gevoelen van fijn eige fchoonheid, die wagt
 dat het hem eerft gemaekt wert. De vrijer moet eerft 't
 woort doen, eerft fmaeken, en fij de minnelagt heus
 aanhooren. Wilt gij opdoen, bidt: fij wil maar enkel
 gebeden fijn. Maakt ten minften een oorfaak en aanvang
 van 't geen gij wenft. Jupiter quam oommoedig bij de he-
 diinnen van outs: maar geen maagt begraude dien groo-
 ten

2. Deïdamia) *Dochter van koning Likomedes; gelijk wy zeggen, 13 pag.*

3. Sciros) *Het rijk van gemelde Likomedes; van welke 41 pag.*

4. Theffalier) *Hæmonius in het Latijn; wogens Emonien, dat is, Theffalien; gelijk wy toonden, 63 pag.*

5. Achilles.) *Æacides in het Latijn; wogens Eakus, fijn grootvader. Siet 38 pag.*

6. Pallas) *Voogdeffe en befchermer van het wolle fpijnen en weeven. Ovidius, 3 B. der Alm. en 6 B. der Herfchepp. Tibullus, 2 B. 1 D. Klaudianns, 1 D. tegens Eutropius.*

*Alwaarsongg, by F. S. Bartolus, op de 62 en 63 Marmerbr. niet alleen Pallas fiet de wollefpijnftef on-
 derwijfen en gebieden; maar ook, by Trifitan, op een Gedenkpenning van Domitianus (welken ik ook
 onder de mijne bewaar) deswegen een wollig fchaap of ram vind afgebeeld.*

7. Wolbennen) *Spinkorven elders gefeg; van welke, 46 pag.*

8. Speer) *Geheeten Pelias; van welke, 13 pag.*

9. Heldinnen) *Van welke (fijnde anders ontelbaar) de voornaamfte fijn opgeteld, 190 pag.*

ELFDE

ten God. Merkt gij, dat sij door u gebeden vertrouft; weg met 't gebee-boek, snijdt 't fleemen af. Veel dogters hebben trek na 't aarfelende, en tegenheid in 't naadrende. Hout dan staauer aan, soo sulst gij haer 't walgen benemen. Een vrijer moet niet altijd seggen, dat hy om pa-

ren uitkomt. Laat 't minnevuur slegts insluipen onder den naam van vrientfchap. Onder schein van vrientfchap heb ik eens een fluggete feelks bedroogen sien, en hem, die eerst vrientfchap hield, de maagte hien onderhouden.

ELFDE HOOFDSTUK.

Hoe men in het vryen sijn gelaat moet aanstellen.

En fchipper mistaaf een blank vel. Ingefelijks moet 't zee-water door de hitte der sonne fwart sijn. Een blanken boer is mede leelijk, om dat hij gedurig onder den blauwen hemel met ploegen en eggen in de weer is: leelijk een kamper, die in de ren of worfel-perken na d'eer van den olijf-kransteekt. Maar een minnaar moet bleek sijn: dat 's de verff die een vrijer dieut en mooi itaat: die veele gemeent hebben geen kraegt gehad te hebben. Orion swoof

en totte in de bosfchagien, doen hy besturen was, op Lyrice verliest. Dafnis was doots, op sijn taje Nais verflingert. Laat ook u quinnen door magerheid bliken, en rekeut niet voor fchande een muts of kallor op 't hoofd te setten. 'T onrustig nagbraken, kommet en harten-wee, uit sterke min ontfiaan, verkwakt en vertoert de jongeliegentot geramten. Siet 'er erbarmlijk uit, wilt gij u doel fchietten: foodanig, dat, wie u liet, kan seggen, gij mint.

1. Olijfkranen Palladia word 'er in het Latijn bygevoegd; sijnde de olijffboom Pallas of Minerva toegewijd; gelijk wy aantekenden, 94 pag.

Voorders dat men deese krans, in de vijfjaarige srijd-spelen, de Olimpische by de Grieken genoemd, de verwinnars toevoegde, bewijst men met Herodotus, 8 B. spreekende van de krijstogt van Xerxes, 26 H. Pindarus, 3 Lierf. der Olimp. Ovidius, Klaagd. 4 B. 10 D. behalven de Kantteekenaar over Aristofanes, Lucianus, Statius.

2. Orion) Een welgeoefend jager, en deswegen een vriend en metgefelle van Diana. Deese, te seer op sijnne krachten en snelheid stoffende, voemde geendier te komen of elders te weesen, dat hy niet sou konnen ombrengen. Het aardrijk, deesen snorkaard moesijnde, baarde daadelijk een fchorpioen; die hem stekende het leven benam; terwijl Diana sijn gedachtenis onder de sterren aan den hemel dede stellen. Euforion, by Natal. Komes, 8 B. 12 H.

Noch andere fchrijven weder heel anders van sijn omkomen; als Horatius, 3 B. 4. D. Lukanus, 9 B. Nikander in den Theriak. Higinus, enz.

Van sijn vreemde en koddige geboorte fchrijven Ovidius, in het 4 B. der Alm. Palefatus, in Or. Laktantius, over het 7 B. der Theb. van Statius.

Wat eindelijk sijnkracht, nu een gesternte sijnde, aangaat ontrent het ondermannige; sijn daalen en ondergaan in de maand November, verwekt onstuimige stormen en geweldige regenvalen. Klaudianus, in het B. van de Gild. oorl. Virgilius, 7 B. van den En. Horatius, 3 B. 37 Lierd. en 15 Toefang, enz.

3. Dafnis) Soon van Merkuur en sekere waterminn in Sicilien; eengroor veehoeder, en, by die gelegenheid uitvinder der Herdersgefangen en veldliederen; somwijlen Diane op de jage verfellende, en haar met de rietfluit vermaakende. Diodorus, 4 B. 86 H.

4. Hoofd) Dit was, by de aaloude, so Grieken als Romeinen, in den dangelykchen wandel en omme-gang, doorgaans bloot ontdekt.

Dus was het doodelyk aan den Treurdichter Escilus, toen hy met sijn kanale kop in de oopen lucht sat te leesen, en een adelaar, wannende het een gladde klip te weesen, en een fchildpad op deselve liet aan stukken vallen. Valer. Maximus, 9 B. 12 H. 2 Voorb. der Uittheemfch.

Dus word koning Masinissa genoemd, om dat hy sijnde een man van tachtig jaaren, op de jage, het geweld van regen en wind, blootshoofds kon uitstaan. Cicero, by gemelde Valer. Maximus, 8 B. 13 H. 1 Voorb. der Uith.

Dus, seg ik, prijft men koning Pyrrhus, dat hy ook in een veldslag, met blooten hoofde rontfom de sijnne reed, aanmoedigde, en sijn rechterhand toereikte. Plutarchus, in Pyrr.

En, uit die oorzaak quam het, dat men, na sekere veldslag, de lyken der Egiptenaaren en Perfaanen aan de weekheid en hardheid der herfenpamenkende; gaande de voorste ook in het heefte sijsoen, geduurig bloot en ongedekt, en de laaste steeds bevonden met een fluijer of tullebaan. Siet Herodotus, 3 B. 12 H.

Ei-

Eindelyk, om de selfde rede, was Julius Cesar in zijn schik, dat de Roomsche Raad, onder ander eerbewijzen, hem voor altijd vergunde het draagen van den lauwer-kraans; te wessen, om daar mede zijn kaals kop te bedekken. Suetonius, in Jul. 45.

Doch, waar toe ook meer bewijs? behalven honderd gevallen, te vinden by de schryvers, bévéstigen ontelbaare Gedenkenpenningen de waarheid van deese gewoonte; versoene de geduurig de keiseren, koningen, vorsten, en andere lieden van naam en aanzien, bloot en sonder hoofdelkfel.

Dis:temin hadden sy, in eenige voorvallen en gelegenheden het hoofd gedekt, met helmen, hoeden, musen, en sluizers; van welke in het bysonder elders.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Of men, in het vryen, een boesemvriend en raadsman kiezen moet.

W at wil ik hier best, mijn beklag doen, of u waarschouwen, dat in dese gelegentheid vuil en schoon vermijert is? Vrienschap en trou tussen medevrijers zijn pas bloote naamen. Byloo, 't is onveilig voor een vriend te loven 't geen gij bemint: want als hy u lof geloof, onderkruipt hij u. Maar, sult gij seggen, Patroclus bekreep Achilles Hippodamie niet; nog Perithous Thefeus Fedra. Pyldes had Hermione lief, gelijk Febus Pallas, en Pollux Castor zijn tweeling broeder. Wil nu iemand 't selve hopen, die kan op de selve voet hopen dathy appelen in de hei, en honig midden in de stroom gevallen, vinden sal. Hier kan u niet als wat schandelyks vermaken. Ider let op zijn eige wellust, en bijvoorbeeld 't vermaak; 't welk ook kan met plaasfer getrokken werden uit 't hart-seer van u mede-vrijer, die gij onderkruipt. Of schendig stuk! een vrijer moet in zijn vrijagte geen vijand vreesen, maar, die hy meent zijn trouwe vrienden te sijn, schuwen, en alfoo buiten scheuts blijven. Wag u voor neven, broeders, en kameraden: dat rot sal u regte kamphaan uitleveren. 'K Ion'theek hier sluiten: maar bedenck nog, dat de hu-

meuren der vrijsters verscheide knippen vereiffen. Ook draagt een en 't selve land niet allerhande vrugt. Dit is bequaam tot de wijn-stok, dat tot olijff, 't ander tot koren. 'S menschen hart heeft soo verscheide snijlikheden, als'er posturen en vormen in de wereld sijn: maar die wijs is, sal bequaam sijn om sig na allerhande slag te schikken. Hy sal, Proceus, den vorm-veranderaar, flagtende, sig dan in water verdunnen, dan in een leet, dan in een boom, dan in een borstlig ever-swijn veranderen. D'eene slag van vis wert met 't worp-net, gene met d'angel-roe, d'andere met de segegevangen. Scheert ook alderhanden ouder niet over eene kam. Een oud hert sal veel eer en verder's jagers lagen gewaar werden, als een jong. Schijnt gij afgeregt bij een duif, en d'artel bij een beschaamde doos, soo sal sig 't dier terffront jammerlijk verbluft oordeelen. Hier door komt het, dat een floor, die sig vreesde aan een jongman van satfoen vrij in te willigen, dikwijll met slegter slag aan 't mallen raakt. Een stuk van 't aangevangne weik is afgedaan: nog een gedeelte gebeeckt'er. Met het eerste sullen wij hier 't hek sluiten.

1. Patroklus) Actorides in het Latijn, wegens Aktor, sijn grootvader. Sie van deese boven 2 pag.
2. Hippodamie) Brifeis, dat is, dochter van Brifeus; van welke in den Inhoud vanden 3 B, 10 pag.
3. Pirithous) Halsvriend van Thefeus; van welke 18 pag.
4. Fedra) Sie van deese overspeelige, 14 pag.
5. Pilades) Boesemvriend van Orestis; gelijk gesegt is, 147 pag.
6. Hermione) Siet van deese den Inhoud vanden 3 Br. 38 pag.
7. Pollux, Kaitor) Van deese tweelingbroeders is gesproken, 80, 152, 162, en 171 pag.
8. Proteus) Van wiens vreesde gestaltsverwisselingen wy spraken 161 pag.

Einde van het Eerste Bock.

DE
MINNEDICHTEN
van
PUBL. OVIDIUS NASO.
T W E E D E B O E K.
E E R S T E H O O F D S T U K.

Dat men moet sien te houden het geen in het vryen is gewonnen.

1 Juigt nu, maak blij gefchal, en fingt:
2 De bindt, dus lang beloert,
3 Is arg en loos verwoert
4 Door knik-taal, met een fet
5 Gewart in 't Jager-net.

6 Bekrans mij 't hoofd, verheugde vrijers, met groen da-
7 del-loof: ik verbluf d'Alcreesen Heliodus, en vader Ho-
merus. Soo verheugt seilde Paris van 't ftrijdebaar Ami-
cle met fijn gefchaakte Helena. Soo vol vreugde was Pe-
los, die u, Hippodamia, triumferende op fijn uitheem-

se koets mee voerde. Hoe dus voorbarig, jongeling? u fchip hobbelt nog in den buik van de zee; en de haven, daar 't op gemunt is, is nog ver te zoeken. 'T is niet genoeg, dat u 't meisje door mijn digt-les aan de hand quam. Gij greep het door mijn konft, door mijn konft moet gij 't fien te houden. 'T gewonne te bewaren vereifft geen minder kloekheid, als 't verzaren: dat is een vrugt van 't luk, die fal door konft gelukken. Verleen nu infonderheid, foo ik ooit u jonft fmaakte, gunst en zegen, Venus en Minnegod: fterkt mij nu Erato, want gij flijt na de min vernoemt. lk

1. Juigt) Dicitte, dat is, fegt io Pæan, in het Latijn. Io was een woord van uitroepinge, allermeest van de juichende soldaaten, in de veldheers zegepraal, gebruikt. Horatius, 9 Toefang.

Dus vind gy, by Oudaan (in het 95 Taf.) op een Keijzerlijken Penning, nevens een lauertiak, gefchreven: 10, 10 TRIUMP. io! io verwinninge en zegepraal!

Doch Pæan was eigentlich een loffang ter eeren van Apollo, gelijk de Dithyrambus van vader Bacchus, hoewel fy, tropic of redenkonftelyk, genomen word voor aller goden lof en verbeerlykinge. Suidas, de Kanttekenaar van Thucidides, Servius, over het 6 B. van den En. Pindarus.

Belhaven dat ook self Apollo Pæan, van Palen, fchieten, treffen (te weeten het gedrocht Python) word genoemd. Suetonius, in Ner. 39 H. Juvenalis, 6 Berisfd. Makrobios, 1 B. 17 H.

2. Dadeldoof) De Vertaalder fpreekt seer ongerijmd, van met ruuwe en fcherpe palmtakken het hoofd te bekranssen: daar Ovidius alleenlyk wildat men een palmtak toereike aan den gelukkigen vryer; gelijk aan een verwinnaar in de fpeelftrijden; en met welke men de Victoria of het Verwinningbeeld fiet vertoonen. Siet 171, 172, 173 en 174 pag.

3. Alcreesse) Heliodus; van welke, gelijk mede van Afcra, fejn geboorteplaats, aangeteekend is, 136 pag.

4. Homerus) Moenides, of Moenides in het Latijn. Van Homerus, en Meonien, dat is, Lydien (waar uit hy was gefprooten) fpraken wy, 136 pag.

5. Paris) Sie van hem en Helene het geen verhaald is in den Inhoud van de 15 en 16 Br. 74 enz. pag.

6. Amikle) Een stad in Lakonien; van welke, 40 pag.

7. Hippodamia) Gewonnene bruid van Pelops; gelijk wy verhaalen, 39 pag.

8. Schip) In het Latijn pinus. Siet de reden, 76 en 150 pag.

9. Venus) Cythæra, in het Latijn, wegens het eiland Cithæra; van welke, 34 pag.

10. Erato) Van welke, 199 pag.

Haar naam komt af van Ερως, dat is, de liefde; om dat fy der helden bedrijven en minplegingen dicht en opfingt. Virgilius, 7 B. van En. Statius, in de Bruiloff van Stella. Apollonius, 3 B. der Vliest. Athenæus, 13 B.

Ik heb wat groots voor te galmen: namelijk, door wat konst de minne kan peft houden, een kind dat foo wifpelurig de wijde werelt over sweeft. 'T is een ligre vogel, die twee wicken heeft, om weg te scheeren, niet 11
12 13 ligtlijk te snuiken. Minos folgt Dedalus te water en te land 'tonvlugten rebelaten; maar hij verfontoute sig met vlerken door de lugt te ontfappen. Doch Dedalus den 14 mens os, door Paffaë's fchandelijke geilheid geraept, in zijn dool-hof had verbijftert, bad hij: ontlaas nu, regevaardigfte Minos, mij buiten-fwerfveling: vergun mij 't 15 graft in mijja geboorte-ftad, en in mijn vaderland te mogen fteven; dewijl ik daar, door flinks onheil beoopen, niet leven mogt. Kan vader niets verwerven, gun 't kind verlof van vertrek: wilt gij 't kind geen genade bewijfen, bewijfde den ouden vader. Dus fprak hij, en mogt vrij meer diergelijk verfoek doen; maar kreeg 't elkens nihil op 't request. 'T welk alshij merkte, fprak hij: nu hebt gij, Dedalus, nu heft gij stof om u fpirsvindigheid in 't werk te ftellen. Minos heeft 't land Krete en de zee in zijn

gewelt: ik kan te water nog te land ontflippen. Maar de lugt is nog ongeflooten: door de lugt zullen wij heen pogen te fluiuen. Vergeef, hooge Jupiter, dit flout voor-nemen: want ik loek het ftar-gewelt niet te befcheeren. 'K vind anders geen weg om mijn dwingeland te ontfnap-pen. Verfchaf mij togt over de jammer-pool, 'k fal 't 16 hellefse modder-meer over-baden. Bewillig mij 't regt der nature te verbuigen. *Ramp en armoede zoekt dikwijf lijf.* Wie fou gelooven, dat ooit mens had door de lugt konnen vliegen? Hij fchakeert fclagten tot wicken, hegt zijn ligr 17 werk met gaarn, en lijmt de peuken onder aan met gefmolte was, foo dat zijn nieu konft-ftuk nu reets vol-wrogt was. Icarus fpeelde blij-gelatif met de gelijmde vlegelen, niet wetende, dat dit vliegtuig voor zijn fchouderen was gemaakt; tot dat hem vader zei: dit zijn de riemen, om na 't vaderland te roeijen: dit zijn de hulpmiddelen, om Minos te ontflippen. Minos hielt onste water en te land gekerkerd: de lugt kofh bij ons niet fluiten: boor door mijn voar door de lugt, die voor u open ftat. Neemt geen

11. Wicken) *Van de Min en zijn vlegelen is gefproken, 117 en 145 pag.*

12. Minos) *Koning van Krete, van welke 19 en 52 pag.*

Deefe, verftaande zijn vrouw Paffaë, door Dedalus, tot een redelooze en feer fchandelijke liefle en min-pleginge geleid en aangevoerd te ftijn (zie 16 en 210 pag.) heeft deefen ondeugenden konftenaar opgeflooten en gekerkerd. Doch welke eindelijk, gelijk men hier hoord, door weg te vliegen, fchuis die banden verlofte. Siet ook het 8 B. der Herfchepp. Diodorus, 4 B. 79 H. en Andere.

13. Dedalus) *Vandeefen konftenaar is, gelijk elders, gefproken, 83 pag.*

14. Mens-os) *Gefegt Minotaurus; van welke boven, 7 en 8 pag.*

15. Graf) *Een algemeene wensch by de anloonden. Alwaarom men ook zelf te beenderen van die buitens lands waaren overleden, in de lykbus verfameld, gewoon was in het vaderland over te brengen; om aldaar, naar jeders vermogen, in een graf gewelf gefield te worden. Martialis, 3 B. 31 D. Tacitus, 3 Jaarb. 1 H. fprekende van de lijkafeh van Germanikus. Ovidius, 3 B. 3 Klaagd. Ammianus, 19 B. 2 H.*

16. Jammerpoel) *Styx; van welke rievier, of hellsch modder-meer (volgens den Vertaalder) 220 pag.*

17. Schakerd) *Dus vind ik deefen werkbaas befij ftiten op een fraaije Verfegelfteen, by de Hr. JACOB DE WILDE, in de Verfaameling van zijne uitgepikte Verfegelfring-fteenen.*

11 geen vlieg-merk aan de beeren, of Orion met't swaart in de vuif. Vliegert hij na, ik fal u voorfcheeren: volg mij digt in 't flog, dan fult gij veelig na vliegen. Want fteken wij te hoog na de fon, foo fal't was fmelten: ftrijken wij te laag na zee, foo fullen de fikfe wicken genen en onklaar werden. Scheertuffen beiden heen: ontlie ook de winden, foon, en fet het alzeit voor de wind om. Terwijl hij den jongen defe les geeft, hegt hij hem de vlerken aan; leert't hem reppen, gelijk 't wijfte van 't gevogelte de jonge kiekens. Doen bont hij de wicken aan fijn fchouderen, en proefde eerst befchroomt fijn vlieg-konft. Als vader nu ftont om weg te fcheeren, kuffte hij fijn foontje, en ftoorte tranen over de wangen. Daat is feker heuvel, lager als een berg, en verhevender alshet vlakke veld: daar van dan fchoot 't jammerlijk paar op, om Minos te ontglippen. Dedalus rept fijn wicken, fiet om hoeft Icarus rept, en ftaakt alle oogeblikt fijn vaar. Nu verluftte fig Dedalus met verwondering in de vlugt, verliet fig ftouter op de wicken, en fchoot gefwinder voort, foo dat feker hengelaar, diefe in 't figt kreeg, 't viffen ftaakte, en 'triet uit de vuif liet flippen. Reets waren fij ter

linkerhand Samos, Naxos, Paros, en Delos, Appol. 20. 21. 22 loos troetel-eiland, voor; bij gefnoet, en hadden op de reg. 23. 24 ter Lebynthus, 't bos-lommzigt Kalydae, en Aftypalea, 25. 26. 27 met vif-rijke meiren omwaterd: als wanneer den jonge, te reukeelooos vermetel, hooger op fchoor, en fijn voorvlieger verliet. Doen wierd het hegt draat los, en fmoit 't was door 't naderen aan de fon: doen vatten d'uitgeflege arm en geen dunne lugt: doen lifde hij: doen fchoor hem, bekneld door fchrik, fware donkerheid voor d'oogen, als hij uit den hoogen hemel na de zee keek. Doen liem was en wicken ontdoopen waren ftepte hij, lillende, d'armen, maar vond geen ftut om in de lugt te blijven hangen. Dus ftoorte hij neder, en fchreude: o vader, vader, ik ontval u! 't groene water floot hem, dus fchreenwende, den mond. Maar d'ongelukkige vader, nu geen vaar meer, riep: Icarus, Icarus, waarlijft gij? in wat oort fal ik u zoeken, Icarus? De pennen fag hij op de zee drijven, 't lijk raakte onder d'aard, en de zee wierd na fijn naam gedoopt. Minos koft geen menfchen 't weg-vliegen beletten: en ik foek een fwervende Wick-god te doen poft houden.

18. Beeren) Tegea virgo, in het Latijn; naar Tegea, een ftad in Arkadie, niet verre van Mantinea, Strabo, 8 B. Solinus, 5 H. fprekende van aldaar gevondene reufen fchenkelen Plutarchus, Propertius, enz. Wy fpreeken van de Arcadifche Kaliffo, in dit gefternte herfcheept, 90 en 91 pag; gelijk van Bootes (waar af het Latijn hier gewag maakt) 92 pag.

19. Orion) Van dit gefternte is gefproken, 223 pag.

20. Samos) Van dit eiland is gefproken, 4 pag.

21. Naxos) Mede een eiland; van welke, 8 pag en elders.

22. Paros) Wederom een eiland; gelijk wy zeggen, 126 pag.

23. Delos) Een eiland in de Egeefche zee, 't beruchtfte onder de foo genoemde Cycladen; woerende fijn naam van het woord δῖλῶς, ontdekt en blijkbaar, om dat, Laisona in barensnood zijnde, en nergens verblijfplaats vindende, dit eiland fchielijk uit het water is opgereefen; alwaar fy, fiek aan een palmboom vafthoudende, is verloft van Apollo en Diana. Strabo 10 B. Ovidius, 6 B. der Herfchepp. Virgilius, in het 3 Herdersgef. Homerus, in de Loff, van Apollo. Euripides, in Hekuba, Treurfp. Het was eerfijds onvaf, los herwaars en derwaars omrijvende. Plinius, 4 B. 12 H. Kallimachus, 1 Loff. Petronius, in het Schimpfchr. Ovidius, ingemeld 6 B. der Herfchepp. behalven Statius, Klaudianus, enz. doch naderhand vaf en onwrikbaar. De Kantteekenaar, over Kallimach. Herodotus. 6 B. 98 H.

In dit eiland was de berg Cinthus; wegens welke (gelijk wy zeggen, 89 pag.) Apollo word geheeten Cinthius, en Diana, Cinthia: gelijk men fe naar Delos noemd Delius en Delia.

24. Apollo) Clarius deus, fomen fege van κλαρῶς, in het Dorifch, κλαρῶς; om dat, by loting, Apollo dit eiland is te beurt gevallen.

Doch, in de Myrtoofche zee, zegens Afie over, is ook een eiland van defelve naam gelegen; hoewel minder bekend.

25. Lebintus) Eene der Cycladen, in de Egeefche zee; niet heel feer berucht. Strabo. 10 B. Plinius, 4; 17. Mela. 1 B. 7 H. behalven Ovidius, in het 8 B. der Herfchepp.

26. Kalidne) Een eilandeken, in de Myrtoofche zee; van andere ook Kalimne geheeten; en gefield ontrent Rhodus. Hefychius. doch van andere, ontrent Tenedos. Q. Kalaber, 10 B. bekneld door haar deugd-faamen bonig, by naar foo goed als die van Attika. Strabo, 10 B. Ovidius, 8 B. der Herfchepp.

27. Aftypalea) Eene der meergenoemde Cycladen. Strabo, 50 B. hoewel in Griekenland meer eilandkens en fteden deefse naam hebben gevoerd; want fo noemd men feker eiland tuffchen Rhodus en Kreta, in de Karpatifche zee; weder fekere fteden op de eilanden Cos en Samos. Strabo, 14 B. Ovidius, 7 B. der Herfchepp. en eindelyk een kaap en voorberg van Attika. Strabo, 9 B.

TWEDE HOOFDSTUK.

Dat men geen toverkonst moet aanwenden.

Hij verstaat het sig niet, die sijn toevlugt neemt op
 1 Theffalier toover-middelen, en sijn vrijheit te riek-
 2 en geeft dat hij van 't volens voor hoof rakte [paarde gift-
 3 Medea's toover kruiden, nog spook-fang onder 't be-
 4 tooveren van marfer-hekfen, fal de min duur doen hou-
 5 den. Had min door tooverij konnen verlegt werden,
 6 Jafon had Medea, en Ulyffes Circe niet ontflipt. Verg
 ook geen meifjens, tot u nadeel, doots verwende min-
 ne-dranken. Minne-dranken krenken den geeft, en ver-
 wekken dolheid. Weg met dit toovertuig. Wilt gij gem-
 7 mint werden, weeft beminlijk: 'twelk u nogfchoon pof-
 tuur, nog aanfigt alleen fal verfchaffen. Al waart gij foo
 8 fchoon als Nireus, bijden alouden Homerus na't leven
 afgechildert, en als de tengren Hylas, dien de vrelfide
 Nymfen liltig vervoerden. Wilt gij u matressaant 't fnoer
 houden, en niet verftet ftaan kijken als hij u opfchiet, voegt
 bij de gaven van 't lighaam fmedig verftand. Schoonheid
 is een gaaf, die haalt verlooren is, en na't verloop van
 jaren allengs verkrimpt. De viool en hyacint-bloom ftaan

niet immer op haar fteelen: als de roos afgevallen is, hout
 gij niet als fteckle-doorn over. Denkt, goelikeert, dat
 gij griife hairen en rimpels te verwagen hebt, die u 'tvel
 fullen verfhrompelen. Bewerk nu den geeft om te kon-
 nen ftant houden, en vervang dat mede u fchoonheid.
 Den geeft is 't alleen die valt poff houd tot de dood
 toe. Pafte nevens dien ijverig goede konften, en twee ta-
 len te leeren. Ulyffes was niet fchoon, maar wel ter taal:
 evenwel waren felfs zee-godinnen op hem verflinger.
 Og! hoe dikwijl was 't Kalipfo een dolk in 't hart, hoe dik-
 9 wijl fei hij: 't is geen weer, daar gaat te hollen water, als
 hij sijn zee-reis wilde vervorderen! Die Godin vergde
 hem nu en dan 'telkens weder Troje's ondergang te ver-
 haalen; en hij plagt ten en de felfve gefchiedenis op ver-
 fcheide wijfen te ontvouden. Sij fpanfde op 't ftand:
 daar vragde hem Kalipfo onder anderen hoe Rhefus den
 10 Tracior om hals raakt. Hij trok met een dun rottinkjen,
 dat hij doen bij geval in de hand had, een fcheis, tot
 haare ondertrigting in 't harde fand, en fei: dit 's Troje
 (met

1. Theffalier) *Hæmonia* in het Latijn; wegens *Hemonien*, dat is *Theffalien*; waar af, 63 pag.
2. Paardegift) *Van dit beposttelijk tovermiddel fpraken wy*, 127 bl.
3. Medea) *Van welke toveres fiet den inhoud vande* 12 pag. 58 pag. en elders.
4. Marfer-hekfen) *De Marfi waaren volkeren van Latium in Italien, ontrent het meer Fucinus; op sekere tijd van adders en slangen alom geplaaft. Doch Medea, sijnde haren Jafon uit Kolchos gevolgd, is eindelijk. Alwaaron haer dit volk heeft vergedet, en onder de naam van Angustia of Angitia, aangeropen.* Solinus, 8 H. Servius, over het 7 B. van den En. Athenagoras, enz.
5. Jafon) *Jafon zelf het toverkonstig befweren en verdrijven der slangen is deeft Marfi, lang na de dood van Medea, bygebleven.* Horatius, 5 Toefang. Virgilius, 7 B. van En. behalven Lucilius, enz.
6. Hoewel andere meenen dat die weetfchap haer is aangëerft van sekere Marfus, soon van Circe. Gel-
 lius, 16 B. 11 H.
7. Medea) *Phaffas in het Latijn, wegens de Faffi; van welke rivier*, 29 pag.
8. Circe) *Vandeefte tovereffe is gefproken*, 161 pag.
9. Nireus) *Een der Griekfche legerhoofden, voor Trojen, wegens sijn fchoon en welgemaakt licchaam by ieder een geroemd.* Homerus, 2 B. der Iliad. Propertius, 3 B. 18 D. Horatius, 3 B. 10 Lierf. of 25 Toefang. Ovidius, Pontus. 4 B. 13 D.
10. Hylas) *Soon van eenen Theodomas; welken Herkules, na het ombrengen van den vader, fchaakte, en naderhand veder beminde; ja felf op de vlietstogt naar Kolchos met fich nam. Doch, om reden, met Herkules, in Myfien, aan land getreden sijnde, fo is hy van sijn meefter voor uit gefonden om ergens water voor den dorft op te foeken. Hy komt aan de rivier Afkanius; alwaar hy met sijn waterkrnk onvoorfeijtelijk te werk gaande, de felfve verlieft, en daar op in het water valt en verdrinkt.*
*Herkules sijn jongen overal foekende en nergens vindende, is foo miftrouffig geworden, dat by de vliet-
 helden vergat, en al foekende geheel het land door ging fwerwen.* Apollonius, 3 B. der Vliet. en Val.
 Fickperts, 1 B. Theokritus, Herdersgel. Propertius, 1 B. 20 D. Virgilius, 6 Herdersgef. behalven Ju-
 venalis, Statius, Kalfurnius, Apollodorus, Higinus, enz.
11. Kalipfo) *Van welke beleefde waarinne, ontrent Ulyffes, is gefproken*, 164 pag.
12. Rhefus) *Van deefen koning, vergeefs Troje pogende te ontfetten, fpraken wy*, 3 pag.
13. Thracior) *Odryffus segt het Latijn; sijnde de Odryffii volkeren van Thracien. Siet* 190 pag.
14. Rottinkje) *Een ftokje in de hand te houden en met de felfve te wandelen is al van langer hand een gewoonte geweest; byzonderlijk van pronkers, en die op haer gemaad en kledinge waaren keurig en nauw
 gefier.* Herodotus, 1 B. 195 H. Theopraftus, in sijn Zedebeelden. Dier-

- 13 (mer trok hij stads wallen in 't sand) dat 's Simois, dit mijn quattier. Daar was een veld (met schrapte hij een veld) dat wij met Dolons bloet besproeiden, terwijl hij voor zijn nagt-spieden om Achilles gespan dingt. Ginder
14 stout de tent van Rhexus den Thracier. Dese weg quam ik bij nagt mer 't gevange gespan te rug rennen. Nog teekende hij meer in 't sand: maar schielijk overfoltpe een

golflijn Troje, en ging met Rhexus ensijn tent heen strijken. Hier op sprak de Godin: siet gij nu wel, wat goote tijtels 't water, dat gij op u vertrek alijt meent trou te vinden, vervolwen heeft? Wel aan dan, wie gij sijt, steunt niet te gerust op schoonheid, of hebt iets grooter als u lighaam.

Diergelijk een flokje was die van Popilius; waarmede die Roomsche gesant een cirkel trok om den Syrischen koning Antiochus, waarmede hij hem belaste op staande voer uit Egipten te vertrekken. Justinus, 34 B. 3 H. Livius, 45 B. 12 H. Paternulus, 1 B. 10 H. behalven Florus, Plinius, Val. Maximus, enz.

Anders was het ook het bebulp van een hoogbejaarden grijsaard, om daar op te leunen in het voortgaan. Statius, in het 11 B. der Theb. oorsprekende van Edipus. Livius, 5 B. 40 H. sprekende van het inneemen van Rome, door de Gallen.

En hierom noemen de Latijnen een spak mensch imbecillus, dat is, gaande sonder bacillum of stokje.

13. Simois) Een Trojaansche rivier; van welke, 3 pag.

14. Dolon) Een Trojaansche verspieler, in het Grieks leger achterhaald en omgebracht van Diomedes en Ulysses; na dat by de komst van koning Rhexus aan haar had ontlekt; gelijk wy vertellen, 3 pag. Siet mede Ovidius, 13 B. der Herfchepp. Plautus, in de Logenaar, 4 Bedr. 8 Ton.

15. Thracier) Sithonius, in het Latijn; wagens Sathonia, een gedeelte van Thracien. Siet boven, 6 pag.

16. Troje) Pergama in het Latijn. Siet 36 pag.

DERDE HOOFDSTUK.

Dat men met sijn vrijster niet moet twiſſen.

E en schrandere toegaving is 't digste vrijster-net: bruske norsheid, en bits tege-kakelen, verwerkt haat. Men heeft afkeer van een hakiv, om dat hij alijt op roof gelpits-klaau leeft: van een wolf, om dat hij scheur-siek gewent is onder de bloode kudde te vallen. Maar de swaluw wert nooit van menssen beloert, om dat sij vreedzaam is: de duif vint om haat onnosfelheid een kot. Weg hier met haireeppen en bits gekliff: de wegere min moet met suikere woortjes aangequect werden. Laat getroude vrouwen haire mannen, de mannen haire wijventen huis uitkijken, en gelooven dat sij, tot loon van 't verflooren, alijt op vrije voeten staande, haire eigen faken hebben van te nemen. Dat past de vrouwen: krakeelen is vrouwen-werk: maar een vrijster wil alijt lieflijke woortjes hooren. Smeek, steem, en streel u dier, op dat sij u alijt gaarn sie komen. 'K heb hier niet voor, ijke hanſlen de vrij-konst te leeren. Die geven kan, heeft mijn konst niet van doen. Hij dtaagt verſants genoeg in de sak, die, als hij wil, kan seggen: hou daar. Voor sulken swigt ik, en beken, dat die konſt

de mijne beſchaamt. Ik digt dit ten dienſt van kaliffen, om dat ik ſelfs een kale vrijster was, en bij gebrek van geſchenken plagt woorden te geven. Een kalis moet den beke fruoren, en veel droefwelgen, dat een ijke niet ſou verkroppen. 'T heugt mij, dat ik, narrig, mijn matres de kap eens verſette: bloet! hoe menigen dag kreeg ik, om die ooploopenheid, de deur voor 't hoofd! 'K geloof niet; 'k weet 'er ook niet van dat ik haire hemt opſcheurde: maar ſij ſtreet 't mij op, en ik gaf haire geld tot een nieu. Dan wilt gij wijs ſijn, mijd de ſeil-greep van u meeſter, en vrees tot ſchade van diergelijk verſtaten. Plukhaire met Parthers; maar ſtreelt u opgekwiikt dier met lieflijke korfwijl, en al wat min verweken kan. Bejegt ſij haire minnaar niet vriendelijk of heus genoeg, verdaagt dat, ſtaat het door: op 't leſt ſil gij mak en mewaardig vallen. Een krommet laat ſig allengs regt verbuigen; en kuapt, met gewelt gewreekt, in ſtuk. Voorſroom afdrijvende, komt gij een rivier overſwemmen: tegen tij op ſult gij u vergeefs af-toben. 'T involgen remt tijgers en leeuwen, en dwingt

1. Duyf) Chaoniasales noemt haire het Latijn. Chaones waaren volkeren van Epiere, ook naar deſe genaemt Chaonia; hoewel eigenlijk, door dit woord het bergachtige deel van Epiere word verſtann. Virgilius, 3 B. van En. Strabo, 7 B.

Hield veel duiven in haire wouden en boſſchagien; byſonderlijk by Dodone; alwaar ſy godſpraakken en voorſtellingen aan de vrugende gaven. Virgilius, 9 Herdersgef. Propertius, 1 B. 9 D. Siet ook boven, 186 pag.

2. Leeuwen) Numida word 'er bygevoegd in het Latijn; aangeſien Afrika (van welke Numidia is een deel, gelijk Mauritane, enz. Mela, 1 B. 6 H.) onder andere wilde dieren en boſchgedrochten ook leeuwen is voortbrengende en opvoelende. Manilius, 4 B. der Sterrekund. Horatius, 1 B. 22 Lierf. Katullus, 46 D. Statius, 9 B. van Theb. Silius, 7 B. Seneca, 1 in Edip. 5 Bedr. 1 Ton. Martialis, 1 B. 105 D. en Juvenalis 4 Berſp'd. by welke twee laaſte (gelijk ook by Virgilius, in het 5 en 6 B. van En.) de leeuw, door een onkundige ſpreekwijſe (ſo ſeggen de Uitleggers) een beer word geheeten.

den stier allengs voor de ploeg te hijgen. Waar vontge
 4 fluggerder dier, als de Arkadier Atlante? nog raakte dit
 5 spijtig taal allengs onder de man. Mimalion, segmen,
 bechreide menigmaal in 't bos sijn tegenpoet, om haar
 bits becheide. Dikwijl trok hij, op haar bevel, met
 't jager-net boswaart in, en velde, op 't wilt gebeeten,
 6 menig ever-wijna. Ook liet hij sig gewillig met Hyleus
 schigt quetsen; maar wilt evenwel, hoe hem Kupidoos pijl
 't hart bet doorgrieffhad. 'K jaag u niet gewapent in den
 7 beeren-bijt ter jagt: 'k laft u't met niet te torfien, nog de
 borst bloot te feten om gequetf te werden: og neen:
 den eis van mijn konft sal hier bij fpielen gaan sijn.

Swigt, als sij tegen druift: mer fwigren fult gij haar ver-
 meefteren. Pafst haar flegts na de mond te fien, en te
 volgen daer gij wefen wilt. Veragt sij iets, verfoeit het:
 prijft gij iets, looft het; bejaat gij iets, fegzamen; beneent
 zij iets, fegt neen; lagt zij, lagt haar toe; fchreit zij, huilt,
 en plooit u frons altijt na haar anligten. 'T sij dat zij
 fpeelt, en met u in 't borts dobbelt, fijeem ongelukkigen
 dobbelaar, of fet de fchijf-flag fchoon. Werp gij den
 teerling, en wilt gij haar tot u naedei niet af winnen;
 maakt, dar gij dikwijl afenwerpt. Speelt gij in 't fchaak-
 borts; maakt, dat u leger van u glafe vijand geflagen wert.

Hoe? fpreekt Solinus, in het 20 H. niet uitdrukkelijk vande Numidifche beerinnen? maar in tegendeel geloofd Plinius, 8 B. 58 H. dat in Afrika nergens beeren gevonden worden. Wie fal men hier geloven? wat aannemen? te meer aangefen Solinus noch van Herodotus in sijn fchrijven word gefterkt; die mede (in het 4 B. 191 H.) onder andere Afrikaanfche dieren beeren teld.

Alwaaron op een Legpenning van keifer Hadrianus, by Oudaan (in het 35 Taf.) neven een nederftend wijf, verbeeldende Afrika, een leeuw is afgebeeld.

Hier heeft ook gemelde keifer een groote leeuw doorftoosen en omgebracht; gelijk dat (behalven Dio, 69 B. en Spartianus, 26 H.) getugd een Tripolitaanfche Gedenkpenning, by Triftan; alwaar Hadrianus, op sijn paard gefeten, een toefehietende leeuw met een fpiets doorftoot.

4. Arcadier) Nonaeis, in het Latijn; wegens de berg Nonakris; gelegen in Arkadie; uit welke de Stijx voortkomt; een fcer kille, en deswegen in het drinken doodelyke rievier; met wiens water, alleenlijk in een paardeboef bevatbaar, men Alexander meent te sijn vergeven. Kurtius, 10 B. 10 H. Justinus, 12 B. 14 H. Vitruvius, 8 B. 3 H. Ovidius, 2 B. der Alm. en elders. Plinius, 30 B. 16 H. behalven Pausanias, Plutarchus Seneka, enz.

Van Atalanta, ook geheeten Kleopatra, is gefproken, 12, 18 en 124 pag.

5. Mimalion) Eenwichtige letterfout. Melanion heeft het Latijn; want fo word Meleager mede geheeten by Propertius, 1 B. 1 D. Mufcus, enz.

Van deesjen jager en oorlogsman fpraken wy, 12 en 49 pag.

6. Hyleus) Eene der Centauren of menspaarden; fo geheeten van ὕλη, woud, bofchzagie; waar in dit slag van ruiters, op de bergen van Theffalie, fch onthield, gelijk wy feggen, 8 pag.

Deefe, van Pirothous ter bruilofte genood, en door de wijn aan het hollen geraakt, verliefde daadelyk op de bruid; en poogde, nevens sijnne makkers, haar te fchaaken en weg te voeren; volgens het gene verhaald is, 8 en 86 pag. en Kallimachus, in de Loffang van Diana.

Of dit nu de fteuwe Hyleus is, die hier, nevens Meleager, Atalanta bemind, blijft twijffelachtig; hoewel ook Propertius deefen de medeminnaar van de jagereffe is maakende, op de boven aangeoogene plaats.

7. Ter jagt) Scandere sylvas Menalis, fich begeben in de bofchfen van den berg Menalus, fegt het Latijn. Sier van Menalus, 124 pag.

8. Dobbeld) Eburnus numeros jacitabit, yvoore fteenen gooit, in het Latijn. Drie fpeelen waaren wel meeft by de ouden, onder den dronk of naar het avondmaalen, in gebruik. Te weteen,

1. Alea; de kaart; de Romeinen fcherp en op hooge boete verboden, en alleen in de vierdagen van Saturnus toegelaaten. Horatius, 1 B. 24 Lierf. Juvenalis, 24 D. Seneka, in de Vergood, van Kladius.

2. Tali, of Telleræ, de teerling; gemaakte of van kooten uit de knyfchrijven van eenig dier; of wel konfelijk gewrochts van yvoer. Martialis, 13 B. 1 D. ja fomwijlen, onder de grooten, van gond. Suetonius, in Tib. 14 H. ook wel van ligfter hout. Plinius, 16 B. 18 H.

Voorts gooiden fy de fteenen op het (meest buxea, palmhouten) borts, niet met een loffe hand, maar door een pijp (fritillus), of pyrgus, tooren, fegt het Latijn) of ronde buys; by naar gelijken beden fomwijlen de fteuwe, door hoornjes alrammelende uitftort. Horatius, 2 B. 7 Berifpd. Martialis, 4 B. 14 D. Juvenalis, 14 Berifpd. Seneka, in de Vergood, van Kladius, enz.

Eindelyk het eerste plat der fteenen had een eenig oog; was, in de werp quaad en ongelukkig, en deshalven geheeten ov@, efeli; canis, hond; of vulturrius, een gier. Propertius, 4 B. 9 B. Horatius, 1 B. 4 Lierf. Martialis, 13 B. 1, 15 en 17 D. Perlius, 3 Berifpd. Suetonius, in August. 71 H. het tweede, feneven oogen, gaf een fcer gelukkige gooi; en was deswegen ook Venus genoemd. Ovidius, Tricurd. 2 B. enz. het derde

derde drie oogen, *gefest* Chibus; en het vierde vier oogen, met de naam van Senio; mede goed en voordeelig. Suetonius, in de gemelde pl. Persius, 1 Beroispd. enz.

3. Latrunculi, het Schaakspel, Vopiskus, in Proculo; Seneka, van het Gerufft Gem. 14 H. waar in de schijven of gewrochte beeldkens waaren van twee bysondere vermen; en in twee bataillions of slagordens; naar de wijzen der krijgsknechten, verdeeld. Martialis, 7 B. 72 D. Manilius, 4 B. der Sterrekund. Klaudianus, op het 6 Burg. van Hon. Sidonius, 1 B. 2 Br.

Geoeffend seif van koning Pyrrhus, die met deselve in het bord de nettigheit der krijgsoefeningen de zijne vertoonde, en in het selve onderrechte. Donatus, over de Kamerling van Terent. 4 Bedr. 7 Ton. Ammianus, 14 B. 1 H.

Sijnde de schijven gebootsd van was. Plinius, 9 B. 54 H. of wel meest van glas. Ovidius, in het 3 B. der Vryk. de onbekende in het D. aan de Pifsoos. ja van eedele gesteenten. Martialis, 14 B. 20 D.

Eindelijk is vandit spel de uitvinder geweest Palamedes, met deselve de krijgslieden, in het langzaam en verdrietig beleg van Troje, besig houdende. Pausinias, in Korint. Filostratus, in de Held. Sidonius, 23 D. Kassiodorus, 8 B. 31 Br. behalven Suidas, Gregor. Nszanzan. enz.

Wiens schaakbord, als een geschenk de goden gebeelgd en in den tempel opgehangen, den nakomelingen langend tijd verwondering en eerbiedigheid heeft verschaft. Servius, over het 2 B. van den En.

VIERDE HOOFDSTUK.

Dat men in alles moet gedienslig sijn.

Hout haar selfs t'breect uitgerekt sonne-scherm boven't
 1 hoof. Maakt gij haar, daar sij gaat, onder't volk ruim
 2 plaats. Suf niet haar een voet-bankje onder te steken,
 3 en de schoenen van of aan detengere voetiens te trekken. Ook moet gij dikwijl, al waart gij selfs huiverig, de koude hant van u matres in de schoot verwatmen. Agt het voor geen schant (al is't schant, gij sult'er deugt bij vinden) haar als een slaaf een spiegel voet te houden. Sel Her-

1. Sonnescherm) Heden by de Fransse geheeten Quittefol; van welken ook gesproken word by onsen Dichter, in het 2 B. der Alm.

Ik sie het ook gebruikt op het 52 Marmer van P. S. Bartolus; alwaar Bacchus en Ariadne, sittende op den wagen, met deselve worden overschaduwd.

2. Voetbankje) Waar af gesproken is, 204 pag.

3. Schoenen) Welke, by de aloude, niet anders waren als enkale soolen, hebbende aan wederzijden linden of banden, die sy boven op den blooten voet samenknopen en vastbonden; so dat men ook by de dichters, dikmaals het woord vincula, banden, in plaats van soleæ, siet gebruiken. Ovidius, 2 B. der Alm. Tibullus, 1 B. 6 D. behalven Manilius, Virgilius, enz.

Sie dee se soolen en eierlijk toegescrijfte banden by den Nederlandschen Polyhistor, WILH. GOEREE, in het 1 D. 5 B. der Joodsche Oudheden afgebeeld; keuriglyk genoomen uit de Roomsche Marmerbeelden.

Dit was de rede dat sy dagelyks de bestovene en bemoste voeten afwaschten; endeswegen hunne gassen en vreeemdelingen handelyk met die plicht verwelkekoonden. Homerus, 3, 17 en 19 B. der Dool. behalven Martialis, Horatius, enz.

Ook lieten sy die van de voeten trekken, wanneer sy gingen eeten; quansuis om de tafelbeelden, waar op sy gingen leggen (gelijk gegesit is, 60 pag.) niet te bejoedelen en te bederven. Plautus, in de Norsche, 2 Bedr. 4 en 5 Ton. Martialis, 3 B. 49 D. welke sy naar de maaltijd weder hunne knechten afeschten. Plautus, in genoemd Spel, 2 Bedr. 8 Ton. Horatius, 2 B. 8 Beroispd. en 1 B. 13 Br. Martialis, 8 B. 59 D. en 13 65 Petronius, enz.

In de vrouwen waaren deselve somwijlen van goud, en met paarlen en gesteentens atom besaaid. Plautus, in de Bacchid. 2 Bedr. 3 Ton. Plinius, 9 B. 35 H. Suetonius, in Calig. 5 2 H. Manilius, 5 B. der Sterrekund.

Maar de mannen (te Romem, te weten) gebruikten haar niet als by de tunica of lijfrok; en binnens kuyts: want sy by hunne toga, of slaatrook aan deelen calcei; eighenlyk schoenen, of liever laarsjes, komende tot aan de kuyten, de voet rondsom dekkende en besnyttende. Horatius, 1 B. 6 Beroispd. Suetonius, in Kalig. 5 2 H. Martialis, 2 B. 19 D. en 7 B. 33 D.

4. Her-

4. Hercules, die door foo veel e wonder-daden sijn stief-moer Juno afmatende, den hemel verdiende, dien hij te vooran op de schouderen torste, fat, meentmen, onder de
 5 6 Jonisse dienst-maagden met de wol-ben op schoot en pluifde. Dien Tyrinthier held gehoorfaamde't gebod van sijn
 7 Omfale: en foud gij u schamen te doen, dat hij gewillig deedt? Belast sij u op de maat [op'trighuis] te komen, pas op voor't bestemde uir, en kom'er niet van daan, als last. Seit sij: ei loope eens hier of daarna toe: schort alles op, vlieg, en floor al om ver wat u onder-weeg voor den boeg komt. Komt sij's nagts van een gastaal t'huis: pas op, dat gij haar, des verlost sijnde, quanuis als lakkei, t'huis brengt. Moet sij op'tland wesen, en segt sij, komt daar: (de min heeft een weerfin in logge dras-fakken) hebt gij geen wagen, tijt'er te voet na toe. Suf voor geeu bang weder, voor heete hontsdagen, nog diepe snee te kneden. 'T vrijen is een soort van oorlogen: weg hier met traag-schroeven: dit sijn geea vaandelen daar bloode loeren onder vegen mogen. Die t'minne-leger wil volgen, moet onbescroomt sijn voor nagr, kou, land-loopen, en alderhande ongemakken. Dikwijl moet gij een stort-bui op den romp afschutten, dikwijl kout en keig onder den blauwen hemel leggen. Apollo, segtmen, hoe de Admetus des Theffaliers runderen, en behielp sig in een hurjen. Wien voegt het niet, dat Febus voegt? Rui uit de vederen van grootsheid, wie gij sijt, die wil dat de min in vast postuir blijve. Kont gij niet veilig en na wens inkomen, is de deur van u matres gegrendeld, breec door't dak, of sluip ter sluik door een hoog venster. Sij sal verblift sijn, en't houden voor een wis reeken van vaste min, als sij merkt, dat gij u om harent wil in gevaar stelt. Dikwijl kost gij, Leander, u meisjen wel misfen: maar gij quamt overfswemmen, om haar u trouwe min te betuigen.

4. Herkules) *Van hem is meermaalen gesproken; als 43. 44 en volgende pag.*
 5. Jonische) *Of liever Lydische; sijnde by Omfale, koninginne van Lydien, gelijk wy seggen, 45 pag.*
 Doch, wat Jonien aangaat, sy was een gesonde, rijke, en weelige landstreek van kleen Azie, tusfchen Karie en Lydie gelegen; mankende haare inwoonderen wellustig, dartel, en swierig. Plautus, in Stich. 5 Bedr.
 7 Ton. Horatius, 3 B. 6 Lierf. Athenus, 12 B. Ovidius, 6 B. der Alm. enz.
 6. Wolbenne) *In het Latijn calathus; van welke boven, 46 pag.*
 7. Tyrinthier) *Herkules, wegens de stad Tyrins; waar af gesproken is, 206 pag.*
 8. Hondsdagen) *Wanneer het reeken van de Hond-nevens dat van de Leeuwfich aan den hemel vertoon, Siet het aangeteekende, 162 pag.*

9. Apollo) *Cynthius, in het Latijn; wegens den berg Cynthus, van welke, 69 pag.*
 10. Admetus) *Siet 63 pag.*
 11. Theffaliers) *Pheræ segt het Latijn, wegens Fere, een stad in Theffalie, waar af boven.*
 12. Gegrendeld) *En verskerd met een sluitboom, genoemd Sera; van welke, 113 pag.*
 13. Leander) *Sie deefsefwemmer beschreven en afgebeeld, 90 pag.*

VYFDE HOOFDSTUK.

Dat men de dienſtboden op ſijn ſijde moet ſien te krijgen.

Schaamt u ook niet, de dienſt-maagden, inſonderheid die 't hoogſte woort in 't vat hebben, ingelijks de ſlaven, door giften aan u ſnoer te krijgen. Groetfe ijder (want wat ſchaat dat) bij haare namen, en geeftfe de hand, of 't borger-meesters waren. Is 'er een ſlaaf die wat eift, die hand is haaft gevult: duw hem iets in de vuift, dat gij miſſen kont. Geef ook wat aan de dienſt-maagden op 't meiffens-¹ feeft, ſijnde den dag dat 't Frans leger van de Romcinen, in 't rou-gewaat vermomt, in de pan gehakt wiert. Trek dit graau, wiltge wel doen, op uzijde, en onder andere altijd deur-wagter, en die voor de ſlaap-kamer-deur² legt.

1. Meiffens feeft.) *Hier af vind ik by Makrobius, 1 B. 2 H. dit volgende verhaald.*

De Romcinen, door de Gallen 'teenemaal in het anderspit geraakt ſijnde, ſo quamen de aangrenſſende gebuuren haar plagen, eiffchende, indien ſy het gering overſchot noch begeerden te behouden, hunne huisvrouwen en jonge dochteren voor rantſoen en lofgeld. De Raad, de ſaak overwegende, komt ſekere dienſtmaagd in het midden van haar, belovende onder de ſchijn van haare vrouwen, nevens haar mede-dienſtmeiden tot den vyand te gaan. Sy verkleedden ſich dan, en worden, om alles een ſchijn te geven, met tranen ter ſtad uitgeleid. In het leger onder de maats verdeeld ſijnde, maken ſy met den vyand goede cier; den beker niet vergetende. Doch door de wijn en 't geduurig woelen bevangt de mannen de ſlaap. Sy geven aan een wilden vygeboom, even buiten het leger ſtaande, de belegerden een teeken om af te koemen. Die gewapenderhand gelykelyk binnen dringen, en alles inſtukken hakken.

De Raad gaf hier op deeſe dienſtmeiden niet alleen huwelyksgoed uit de gemene landsmiddelen, maar heiligde ook op den 7 dag van Julius, (waar in deeſe liſt gelukte) een jaarlykſchen vierdag; op welke de meiden, prachtig opgeſchikt, door Rome liepen, en in diſ ſwieren al dat haar ontmoette, met ſchimpſcheuten en ſpotredenen bejegenden.

2. Deurwachter) Welke (gelyk ook, 123 pag. is geſegt) aan een keten lag, om niet heente gaan en weg te vlugten. Ovidius, 1 B. der Alm. Suetonius, in Vitell. 16 H. Kolumella, 1 B. en Petronius, in ſijn Schimpſchr.

Deeſe was doorgaans van een hond vergeſelſchaft; en of eenlevendige. Artemidorus, 2 B. Seneca, van de Gramſch. 3 B. 47 H. Plautus in het Spookſp. 3 Bedr. 2 T. of ten minſten aan de wandgeſchelderd en uisgehouden. Petronius. Homerus, 7 B. der Dool. beſchryvende het hof van koning Alcinoüs.

SESDE HOOFDSTUK.

Van giften en geſchenken.

¹ Wil niet, dat gij u matres koſtlyke dingen, maar ſlegte leuren met ſnedige bevallykheid vereert. Is 'er een vrugtbare velt-of boom-gewas, laar haard de knaap een korſjen vrugten brengen, en ſegtvrij: dit ſijn de vrugten 1 buiten van mijn hof, alwarente of de mart gekoſt. Laat 2 hem druiven of kaſtanjen, Amaryllyſ klok-ſpijs, brengen: 3
maat

1. Korſje) calathus, in het Latijn; van welke, 46 pag.

2. De merkt) Via Sacra, de Heilige weg in het Latijn; ſoo geheeten wegens het vreeverbond, op die plaats wel eer tuſſchen de koningen, Romulus en Tatius opgerocht.

Toorts was ſy ontrent de ſchonburg der Veſpaſianen en de praalpoort van Konſtantinus, gaande van de ſtraat, carina (wegens haare ſcheepſkielige kromten ſo geſegt) verby den tempel en van Quirinus, en van Kaſtor, dat is, langs de voes van den Palatijſchen heuvel, en dwers over de oude merkt (van welke 101 pag.) tot aan den tempel van Jupiter den Staandehouder.

Van haar gedenken Varro, Feſtus, Alkonius, over de Red. voor Miſo. Propertius, 3 B. 3 D. Ovidius, Klaagl. 3 B. 1 D. Horatius, 4 Toef.

3. Amaryllyſ) Dit ſiet quansuis op het Amarylloſje van den kuiffchen Mantuaan; ſijnde een liefhebſter van kaſtanjen, gelyk by ſelf verhaald in het 2 Herdersgef.

maar zij heeft dan smaak in kastanjen, dan in nooten. Hier nevens moogt gij haar ook, tot een teeken dat gij u balin in gedagen houd, lijsters roefenden, soo sij in de booggen verstrikt hangen. Schandelijk koopt men door giften erfenissen van besturvene en kinderloofoe krom-ruggen. Fij, ik wens dat zij haar oog in 't water mogen werpen, die met giften soo vuilen oogmerk hebben. Warwilik u vergen, minne-digten te senden? Og! digt werc nuweinig geagt. Digt werc wel geprefen, maar groote vereeringen seggt. Als Plomp maar schijven heeft, Plomp is een abele vent. Digt beleven nu regt de goude ceu. 'T goud is nu in de hoogste waarde: met goud werc min gequeekt. Al quamt gij selfs, Homeer, met al u fanggodinnen: bragt gij geen schijven mee, gij bleef gewis niet

binnen. Var wel, dat'er onder 't vrijster-gros van duifene een snoo en afgeretig is; dat 't meeste rugt, schoon flegthoofden, wat neus-wijs schijnen wil. Prijs bei dit slag met lietjens, hoe flegt zij ook vallen, galmt zij gefting met een lieflijk stem. Misschien fal dese of gene 't liet, dat gij op haar beblokte, voor een aangenaam gasje houden. Maar past, dat gij alzeit geveigt doet, 't geen gij anders uit u felven doen soud, en tot een minne-lust dienfig oordeelt. Schoon gij een slaaf had vrijheit toegefegt, maekt evenwel, dat hij die door u matres verloekt. Schelt gij een slaaf straf quijt, ontboeit gij hem; laat zij u schuldig werden 't geen gij reets foud hebben door-geschaft. Trekt gij 't voordeel, schenkt haar dien tijtel, verliest gij niets, en laat haar de balin spleen.

4. Lijsters } Een kostje, seer begeerd op de tafelen der Romeinsche lekkerbekken. Martialis, 13 B. 92 D. Plutarchus, in Pomp. Horatius, 1 B. 15 Br. Corona turdorum segt het Latijn; of om datse, kroonsgewijs, in het rond, op de rand van de schotelts lagen, of om datse aan een krom gebogen teentje geregen wierden bewaard. Martialis, 3 B. 47 D. en 13 B, 51 D.

Self wierden sy, als een vereeringe van belang, van de vrienden en gunstelingen hunne meesters toe gefonden, in December, op de dagen van Saturnus. Martialis, 5 B. 58 D. of ook aan de vrouwtjes, plechtstelijk den eersten Maart. Ovidius, B. der Alm.

SEVENDE HOOFDSTUK.

Dat men de vrijster in alles prijsen moes.

Wil gij 't dier aan u snoer houden, maekt dat sij sig inbeelt, dat gij over haar schoonheid verfer staat. 1 Is sij in purperen dos, prijst 't bernende fulpe kleet. Steekt 2 sij in 't lijde, prijst 't cicerlijk gewaet. Is den aepvergult t segt: de voering is kostelijker als 't goude boven-slof. 3 Sit sij in een winter-dos gemokkelt, segt: 't is mij lief, dat gij sorg over de gezondheid daagt. Heeft sij een gemoude hemt-rok aan, lichtreut: gij sult smelten van de hitte; maar bijt haar agt in 't oor, dat sij haar dog voor de

kou wagt. Is sij gefcheelhairt, prijst haar scheelen. Heeft 4 sij lokken gekrult, looft die schoone lokrancken. Rept zij d'armen in 't dansen, queelt sij een lietje, staat met 5 wondering toe en liet, bedroeft dat sij u vreugt soo haastig af-sneedt. Sels 't bijslapen, en al waktrelen kan, sulst gij als wat hemels houden, en 't worstel-piepen met wonderc vreugde aanhooren. Al was sij norfster, als de wreede Medusa, sij fal haar minnaars een lam aan de hand 6 komen. Past maar, dat gij 't veins-masker onder dat gefel-

1. Purper) Amifus Tyrin in het Latijn, wegens de stad Tyrus. Siet de rede hier van 52 en 64 pag. 2. Syde) Coa in het Latijn. Cos of Coos of mede somwijlen Coa, was een eilandeken in de Egeesche zee, niet verre van Rhodos, gelegen tegen over Karien, eertijds wel bewoond, en sich nutter zee genoeglijk opdoende. Synde ook de voedstierplaats van onsen geneesheesheer Hippokrates, en den puikschilder Apclles. Plinius, 5 B. 31 H. Strabo, 10 B. Solinus, 13 H.

Hier plagmen seer dunne en sijne syde stoffen tot vrouwe klederen te bereiden en te verhandelen; na dit eiland geheeten Coa. Propertius, 1 E. 2 D. Tibullus, 2 B. 6 D. Horatius, 1 B. 2 Berispd.

3. Winterdos) In het Latijn gausapa. Dit was een rug en vlokking gewaad, het geen sy, by winter tijden, voor de kou, droegen boven over den rok van staet of onderkled. Plinius, 8 B. 48 H. Martialis, 6 B. 59 D. Perius, 4 en 6 Berispd.

Ik sie met dit selve omhangen de jonge Kommodus op de 5 Penning by de moergeneemde Montechius; en weder Karakalla, op den 8 Penning by den selfden Verklaarder der Penningen van den Kard. Karpagna.

4. Gescheelhairt) Van het kammen, scheelen, vlechten, en krullen van het hoofthair in de vrouwen spraken wy 132 en 132 pag.

5. Armen) Hoe de aansloden, in het dansen meer hunne armen en handen, als wel de voeten bewegden, is aangeteekend, 144 pag.

6. Medusa) Van haar wreede en ijelijk gelaet, en de rede van haare mismaaksheid, is gesproken, 96 pag.

felfchap niet onverhoets vertrekt, en 't aangeftig na de woorden weet te fetten. Blijft de veinskonft bemaskert, 't is veel uitgehaalt: raakt fij eens bloot, het koft u fchaam- te, en maakt dat gij na die tijd met regt geen geloof meer vint.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Hoe men fch moet dragen in de fiekte van fijn vryfter.

Te gebeur dikwij, ontrent den hefft, als 't jaar in fijn beften dos, als de blauwe druif van rof pap gefwollen is, als men's morgens huivert, en over dag smelt van de hitte, dat de leden door warmte en huiver kou verloo- men. Wenft vrij, dat fij fris blijft; maar foo 't gebeurt, dat fij, was onpaflijk, aan 't leggen raakt, en gewaar werd dat fij d'ongefonde lugt t'haren niet wel verdragen kan, dan moet gij eerst fiks toonen, hoe ver fij u min en lie- vende gediensfigheit uit-ftrekt: dan moet gij faajen, en namaals rijkelijk te maajen. Krijgt geen tegenheid in haare gemelijke koozjens, maar taf haar 'telkens de pols, en bedrikt met de hand dat fij u inwilligt. Laat fij u beketren fien en in 't kuffen uitrancen met de drooge lipjens af-dappen. Beloof de Goden veel foo fij gefont wert, en foo dikwij gij wilt dat fij 't hoort: maar overlegt fells, wat muggen gijten offer brengen wilt. Dragt ferg, dat 'er een bes komt, om 't fiek-bed en d'ongefonde kamer lugt met ber- nende fwael in de bevende hand te fuiveren. Dit alles moet met bevallige ferg waar-genomen werden: want met dien inkt fchreef 'er menig fijn naam in testamenten. Maar op dat gij 't fieke fchap door te ijverige gediensfigheit niet en floort, moette peil en maat houden. Verbiet haar geen fpijs, verge haar geen bittere dranken: geeft dat u vrij-geuoet over. Hier hebt gij nu reets in den buik der zee gefelt: defelve wind niet ga te flaan, die gij waar namt in 't rafleken. De nieuwe min moet, terwijlle fwerft, al- lens kragt krijgen, en door voorigtig koefteren mer- ter rijfsterk werden. Den fier, die u nu vervaert, plagt- ge, een kalf fijnde, te ftreelen. Den boom, ouder- wics loof-fchaduw gij nu legt, was eerst een tengere loot.

Een rivier ontflaat uit dunne water-ftralen, maar groeit in- 't vlieten, en gaart, daarf heen ftroomt, van alle kanten overvoedig nat. Maakt, datfe aan u gewent: dit 's een groot voordeel. Schuwt geen ongenugte, om daar toe te komen. Laar fiju u altijd in 't oog hebben, u altijd 't oor leenen, u poftuur nagt en dag verbeelden. Als gij u fult konnen verfekeren, dat fij na u verlangen, en voor u, er- gens heen vertrokken, bekomert welen fou, rijd dan op 't pat: laar 't werk warbruften: braak-lan fou, wet befaat, geeft weelig koor: en een droogen akker flikt gretig re- gen-vogt. 'T huis minde Fillis Demofoon tamelijk; in zee gefteken, dol-driftiger. De fchrandere Ulyffes deed bui- tens-land fijn Penelope van liefe quijnen. U Protefilas was van honk, Laodamia. Een korte uitfpanning is hier veilig; maar 't verlange verflaau metter tijt: de min, uit 't oog, verdwijnt, en nieuwe fliuip 'er in. Terwijl Menel- aus van kant bleef, raakte Helene's nagts, om niet alleen te flapen, in Patis armen. Wat lomphed was dit, Menel- aus? Gij vertrokt alleen, en liet 't wijf bij dien uit- heemfen gaff alleen in huis. Gij vertroude, ontfont, een duifanden havik, een volle fchappal aan een longerige wolf. Hier vergreep fij Helene, nog den flukker; want fij deden beide, dat al de weereld doen fou. Gij porde haar tot overfel, om dat gij haar tijt en plaats gaff: wat deed het dier anders, als na u eigan raat leven? Wat koftte doen? haar man was weg, geen flegte vink in de kooi, en fij was ver- vaart alleen te flapen. Menel aus mag fij op 't ftuk beden- ken: ik oordeel, dat fij Helene niet vergreep; want fij diende fij van 't gemak van een man-mens.

1. Bes) *Sie doorgaans by de Schryvers, hoe fy de soverkunde, en alle andere bygelovige wijdingen, beleefingen en geeefingen oude wijven en besjes toefchrijven.* Ovidius, Minned. 1 B. 8 D. Tibullus, 1 B. 2 D. enz.

2. Swavel) *Gemeenlijk in bygelovige beleefingen en vreedme reukofferen, om iets of jemand te fegenen, (lustrare) fuiveren en te wijden.* Ovidius, 7 B. der Herfch. Juvenalis 2 Berisp. Apulejus, 12 B. des Herfchepp. Spreekende van den priester van luf.

3. Fillis) *Siet vandeefge lieven, den inhoud vanden 2 Br. 5 pag.*

4. Penelope) *Lees haare klachten over het afweefen van haar bedgenoot, in den 1 Br. 1 pag.*

5. Protefilas) Phylacides, in het Latijn; wegens Fylace; van welke rijkftad, 67 pag.

6. Laodamia) *Haar liefe en droefheid over haaren Prtzeffilus verfoond ons den 13 Br. 65 pag.*

7. Menelaus) *Van hem is gefproken, 67 pag.*

8. Helena) *Van wiens liefe tot den overzeeffchen Paris, de 15 Br. 74 pag. genoegnaame bliken is gevende.*

NEGENDE HOOFDSTUK.

Hoe gevaarlijk het is een tweede vrijster op te wachten.

Dan sijt gewarschout, dat geen bruin ever-swijn ooit
 3 soo wreet vergrimt, terwijl 't de verwoede honden
 met sijn tande-bliksem in de lucht omwipt; geen leeuw,
 die wulpen foegt; en geen adler, onverhoets getrapt,
 foo fel is, als een vrou-mens ontsteekt, en blijkelijke
 teeken van biste jalouly vertoorn, wanneer 't gewaar wert
 dat haar bed-genoot buiten de por pift. Sij iunt tegen
 staal en vuur in, en holt, sonder rooi of quik, als een
 2,3 dolle wijn-papin. Medea wreekte 't wan-bedrieffen over-
 spel van haren Jafon met 't moorden van haar kroos.
 Let eens op d'andere vervloekte moeder (dat is Prohne,
 4 die in deefse swalhu verandere) siet eens hoe bebloet
 haar borst is van haar foons moort. 't sluiken slaakt vaste en
 bondige minne-banden: dit moeten voorfigrige mannen
 schuwen als de pest. Besluit hier uit niet, dat gij u bij
 een dier houden moet: dat verhoed den hemel! sulc
 geluk gebeurt nauwelijc een geroude. Quikflaart vrij:
 maar hout u fnoepen heus verhoelen, en foekt nooit
 roem door u fnoel-grepen. Verzeert ook geen gefchenken,

die d'eene bij d'andere deern mogtkennen; en hout geen
 vaste tijt van sluiken, nog een en de felve vrij-plaats, op
 dat gij van u matres, ter plaatfe daar sij u verfpiedde, niet be-
 3 trapt mogt werden. Soo dikwijf gij miane-brieven fchrijft,
 over-leefte ecrft zelfs onfigtig; want veel vrijsters lefen
 meer brieven als aan haar werden gefonden. [D'eene laar
 d'andere de brieven lefen.] 't ghehoont Venus-dier foekt
 haar revenge: fchiet weer van fig; en geeft u, na voorgaande
 beklag over utrou-lootheid, ftof van selfs te klagen. Soo
 lang Agamemnon fig alleen vernoejde met Clyteme-
 5 ftra, bleef sij kuis; maar doen hij feilde, floeg hij god-
 loos agter uit. Want hij had verftaan, dat Chryfes, Apollo-
 6 7 haar fluiker niet had konnen bewegen tot ontllaging van
 fijn dogter. Ook hadfe van u droevig kizen ghehoort,
 verlate Hippodomia, en hoc den oorlog, door fchandig
 8 fammelen, wiert gerekt. Dit had sij maar ghehoort: maar
 Caffandre, Priam's dogter, fagte selfs, en den verwin-
 ner tot een fchandelijke buit van fijn verwonne boel.
 Hierom

1. Tande-bliksem) *Men fezt dat de lucht en adem van het wildverken, tuffchen de jagers en honden, in fijn woedenle benaudeid, fo heet en gloeijend is, dat fijn houwens, al het geen fy raaken, fchijnen te fengen en af te branden.* Oppianus, in het 3 B. van de Jagthond. Xenofon, enz.

Dus gebruiken ook het woord fulmen, of fulmineus, Ovidius 1, 8 en 10 B. der Herfchepp. en 2 B. der Alm. Martialis, 11 B. 69 D. fprekende van dit vinnig bofchgedrocht.

2. Dolle) *Getroffen, fezt het Latijn, met de hoornen van de Amifche godheid. Siet het aangeeekende, ontrent deefe bynaams, de landfreek Aenien ontleend, 116 pag.*

3. Medea) *Phafias in het Latijn; wegens de riviere Fafis; van welke 29 pag.*

4. Swaluwe) *Van deefe gefaltverwifeling werd elders gefproken.*

5. Agamemnon) *Van fijn liefde tot de gevangene Chryfeis fpraken wy, 10 pag.*

6. Aanbieden van de huyl) *Voorwaar wel onkundig van onse Valentyn verduifcht.*

De vittz (waar af het Latijn hier is fprekende) waaren altijd geen hoofdfuijers (huiven noemde de Vertaaler) maar ook fwachtels, en banden, waar mede fy haare banden en armen bewonden, die iemand quamen fmeeken en te voer vallen. Appianus, in de Punifch. en Spaanfchoorl. Virgilius, 7 en 11 B. van den En. Ovidius, 11 B. der Herfchepp. Plautus, in Amf. 1 Bedr. 1 Ton. behalven Sofokles, enz.

Behalven, dat ook de vittz, in het flichtoffer, banden en afhangfelen waaren; waar mede haar hoofd en hoornen waaren gebonden en ongefchoort. Siet het geen is aangeeekend, 125 pag.

Vorder rees uit deefe gewoente weder een tweede plechtigheid, te weeten: dat de biddende, fijnde voor het hoofd geflagen en afgeweefen, die fwachtelen en bindfelen weg wierpen en van een reeten, om de onmedogenheid hunner vyanden aan een ieder haatelijk en lafterlijk te maaken. Appianus, in gemeld B. van de Pun. oorl.

7. Lauriertak) *De priesteren droegen gemeenlijk, onder het offeren, kransfen op het hoofd, en takken van boomen aan sulc of sulc een godheid toegewijd, gelijk aangeeekend is, 35 pag.*

Dus waaren fy, Apollo flichtoffers toebrengende, met lauwerkraken, gelijk aldaar gefegt is, gekroond; behalven dat fy de felve ook, met het offer befig fijnde, in haar hand hielden, van welke plechtigheid elders.

8. Hippodomia) *Lynefis, in het Latijn, wegens de stad Lirnes; van welke, 12 pag.*

9,10 Hierom nam Clytemnestra Egistus tot haar pol, en moord-
 waak over haar gefchonde egt. Vrijtigj ergenster fluk, | al waart soo klaar als de middag. Let wel, dat gijdan
 en leekt 't wel verhoole snoepen uit, hier het slijf liegen, | niet onderdaniger fleemt, als te voorz. Dit 's een tee-
 ken, dat'er wis melk aan de kan is.

9. Klitemnestra) Tyndaris in het Latijn; want, sy de suster sijnde van Helene, was ook de dochter van
 Leua, Timlaars bedgenoot; gelijk wy vertoonen, 23 pag.

10. Egistus) Thyestides, in het Latijn, wegens sijn vader. Siet 40 pag.

THIENDE HOOFDSTUK.

Dat men geen hulpmiddelen uit den apoteek moet haalen.

MAar spaar geen lende-bloet. Hier door kont gij alleen
 vrede maken, en met pikken tuigen, dat gij u gaven
 niet elders uifchudde. Sommige keuren voor goet, lief-kruut
 in te nemen; maar dat is, mijns oordeels, vergift. Andere
 maken dranken van peper, bern-netelen-zaat, en geele ber-
 tram, r'siam gekrooten, en op oude wijnen gelet. Maar de
 Min-godin, die in den tempel, op den hoogen Erix gefigt,

in 't bos-lommer, woont, laat niet toe, dat door die midde-
 len geilheid wort verwekt. Nuttigt liever witte bollen die
 uit Megare over komen; geil-kruut [rakket] dat uit de mi-
 nen komt; en eieren: slijkt witten honig, en kraakt nooten
 van de spitsbladige pijnboom. Wat spat gij, geleerde Erato,
 tot artfcaij; 'K moet binnen mijn vrij-perk blijven.

1. Liefkruid) Saturca segt het Latijn; verstaande, of seker kruid, ook thymbra geheeten by Plinius,
 19 B. 8 H. en andere; om sijn verhitende kracht seer dikwijls van de jonge leeden te Romem gebrnikt.
 Martialis, 3 B. 75 Sneld. of wel seker wild kruid, met twee of drie bolletjes aan sijn wortel, Satyrion gehee-
 ten by de Geneesheeren, om dat het quansuis de menschen dartel en geil, als Saters, is maakende. Soo dat
 seker mengsel, in den apoteek, Diatyrion, naar dit kruidje, word genoemd.

Siet het eerste kruid verwoord by Remb. Dodoneus, in het 9 B. 11 H. gelijk het tweede, in het 7 B. 20 H.
 van sijn groot en onverbeterlijken Herbarius, of Kruidboek.

2. Erix) Van deefen berg, en Venus, op deefen berg geerd en aangebeden, is gesproken, 106 pag.

3. Megare) Urbs Alcatohi in het Latijn. Alkatos was een soon van Pelops, welke sijnde van broeder-
 moord verdacht, naar Megaris vertrok, alwaar hy een leeuw, alom veel schade doende, gedood hebben-
 de, is geworden de schoonsoon en erfgenaam van Megareus. Soo dat de stad Megara, sijnde gelegen aan de
 Saronische zeebogn, tusschen Korinthen en Athenen. (hebbende een welgelegene haven; geheeten Nisca.
 Strabo, 9 B. Stefanus, in sijn Stedeb.) naar hem somwijlen ook Alkatos word geheeten by de schryvers,
 als Ovidius, 8 B. der Herfschepp, en Klaagd. 1 B. 9 D.

Vorders brachten de landeryen omtrent deef stad seker bollen of aard-appelen voort, seer warm en win-
 dig vander aard, en des in het Venus spel begeerd. Ovidius, 2 B. der Minnebr. Kolumella, 10 B. Kato, enz.

4. Honing) Hymettia word 'er in het Latijn bygevoegd; sijnde Hymettus, een berg in Attika, een land-
 schap van Griekenland; wegens Athenen genoegzaam berucht; leverende seer schoon marmer. Plinius,
 17 B. 1 H. doch voornamelijk suivere en smaakeyken honing. Martialis 7 B. 28 D. Juvenalis, 14. Berisfd.
 Statius, 12 B. van Theb. Silius, 1 B. Val. Flakkus, 5 B. der Vliest. behalven Pausanias, Dioskorides, en
 andere.

ELFDE HOOFDSTUK.

Dat men sorg en agterdoet in sijn vrijsier moet verwekken.

Die flus, na mijnen raat, u fluikerij verheelde, wende | Deefe wispelturigheid kont gij in mij niet misprijfen; |
 nu 't schip, en melde op mijn woord sijn snoepetij. | want 't schip seilr niet altijd sonder laveeren met een voor-
 wind.

1. Noordewind) Threjiicus Boreas in het Latijn; welke, ten aanfsen van Griekenland, uit Thracien,
 en uit de noorder-boek blaasende, gesegt word alwaar sijn verblijf te hebben. Horatius. 13 Toefang. Sta-
 tius.

wind. Dan buiften eens voort met een noorder, dan met een oofte wind: dikwijl fucht't feil door een wefte, dikwijl door een fuider kou. Let eens, hoe de voerman fomtijts 't gefpan den lofien toom geeft, fomtijts na de konft ophout. Daar fijn vrijfters, die fief ondanikbaar dienen van 's vrijers ftaagtrige toegaving, en ftaau minnen, als fij alleen gevrijd werden. *De gemoederen verdarren, als 't elkt' voor de wind gaat; en 't fijn fterke beemen die woude draagen komen.* Gelijk een kool vuur allengs fmoorende 't hoofd onder duikt, en onder d'as legt en fmoort, maar, door fwavel ontfeken, weder opvlamt: foo moet de min bij wijl met folfer priemen van jaloufij ontfeken werden, als de vaddige en kommerloofe harten onder d'as van geruffheid fmooren. Maakt, dat fij voort u bekommert is, en blaft haar laauwe min weder in de brand: doeft u befferen, als fij hoort dat gij met andere te doen hebt. O meer als gelukkig vrijer, wiens vrijfter wroegt en fugt om fijn verlette min! want foo haalt krijgt fij de bange fnuif van fijn trouloofheid niet in de neus, of fij valt van haar felve, beffer als een doode, en krijgt de klem in de mond. Laat ik de man fijn, dien fij verwoet in 't haar vliege, dien fij de wangen oprakke, dien fij fchreurende met felle bikken fla, fonder wien fij gaan fou willen, dan niet konnen leven. Vraagt gij, hoe lang fij, dus gepraamt, hoort te klagen? een dag twee drie, dan heeft haar grimmigheit geen refpuit om poft te grijpen. Dan moet gij haar fwanen-hals in tijts omhelven, en 't fchreient lam op de fchoot fetten. Kuff en knipthaar met de tranen op de wangen: dan fal 't pais fijn: dit's te eenige middel om haar gramfchap neer te fetten. Als fij heftig fal gebulder hebben, en u wille vijandin fal fchijnen;

verfoekt dan een nagje: ik wed, fij fal grundelen. Onder 't vlas woont d'endragt: onder 't lijwaat (geloof mij) is de vriendfchap geboreen. De duiven, welker vrijtaal korren is, fiet gij 't eene oogenblik pluk-vederen, 't ander trek bekken. 'T geheel al was eefft een onfatfoenlijke mengel-klomp; en hemel, aard, en zee had maar eene gedaante. Daar na is 't hemel-welwover 'taardrijk uitgefpannen, den aard-kloot met de zee omgoren, en den doofren bajert in leden [vier hoof-ftoffen] gerekt. De bofchgiagen vielen 't wild, de lugt 't gevogelte, 't water de vis de beurt. Doen fwoof't menlijk geflagt op 't woefte land, en was niet anders als een ongefchaaf gepeupel. Doen waren de huifen booftrige, de fpijs kraideren, 't bed boom-loof. Een langentijd had d'een d'ander niet gekent. Men fegt, dat 't loet gequiffaat de woefte gemoederen verneede, doen man en wijf bij malkanderen raaken. Wat raom werke te beginnen? fij hadden niemant die 't haar geleert had: maar 't kittelig werk leerde fij felven. 'T gevogelte heeft fijn gaiken: de kuitier vint fijn hommer in 't water: de hind volgr haar hert: de flang kleeft met de flang: de reef hangt met de reu door overfpeelvekuogt: d'oi jeukt om van den ram, de vaas om van den ftier, de platneufige geit om van haar ftink bok befprongen te werden. De meren werden dol-tugtig, en vier-voeten na de hengflen, nog fchutnog froom ontfiende. Wel aandan, geeft u vergrimde matres dit kragige lief-kruin in: dit is 't alleen, dat haar felle gramfchap kan doen bedaren. Dit kruid over-treff alle artfenij: dit kruid kan de woed van jaloufij genefen.

tius, 4 B. van Theb. *behalven* Hefiodus, Simonides, Kallimachus, Aratus, enz.

Siet vorders van deeze wind, aangaande fijn wijf en kinderen, 80 pag.

2. Verknocht) *Het genee Plinius ook aantekend, 10 B. 63 H. Spreekende van de voortteelinge.*

3. Artfenij) Succus Machaonius, in het Latijn. Machaon was, volgens de biffe fchrijvers, de foon van Eskulapsus, en broeder van Podalirius; welke twee Geneesheeren de Grieken in de krijgstogt naar Trojen, hebben vergefelſchaft. Homerus, 4 B. der II. ja deeſe ontſag ſich niet, nevens andere legerhoofden, in het houte paard te gaan. Virgilius, 2 B. van den En.

Toorts is hy begraven in Lakonien, in de ſtad Gerenia; alwaar hem een heerlijke kerk was toegevoegd, nevens een gekroond beeld van koper; tot welken een groote toeloop was, van die daar geneesmiddelen voor hunne krankbelen quamen afzaalen. Pausanias, in Lacon.

Na hem word niet alleen de Geneeskunſt, gelijk wy hier zien, bygenaamt Machaonia; maar ſelf word een uitnemend geneesmeefter, tropicé, of redenkunſtelijk, geheeten Machaon. Martialis, 2 B. 16 D. Ovidius, 3 B. 4 D. der Pontusk.

T W A A L F D E H O O F D S T U K .

Dat men moet behaagen en verdraagen.

T Erwijl ik dit galmde, verſcheen mij Apollo ſchie- | de liet. In de hand had hij een laurier-tak, op 's
lijk, en knip-duimde op de fnaren van fijn gul- | heilig hoofd een laur-krans, en ſprak mij aldus toe:
wel

1. Knipduimde) De liet of eifer roerde men met de pleſtrum, of 's flagennetjes; of wel met duim en vingeren; gelijk wy aantekenden, 110 pag.

2. Lauriertak) Hem byſonderlyk toegewijd; om reden, 105 pag. aangewefen. Siet ook, 25 pag. de Penningen, waar op hy met een lauriertak word vertoond.

3. Temen-

wel aan, meester van de dartele min, breng u leerlingen tot mijnen tempel: daar vint gij gescheeven de spreuk: *KENTUS ELVEN*, die, in dese en d'andere werelt bekent, in waarde gehouden wert. Die sig selven kent, kan alleen wijslik vrijen, en doet alles nu advenant sijn knagen. Is iemand schoon van leest, die pronke met die gaaf. Die blank is, legge dikwijl met bloote schouderen. Een foetprater moet klappen, en goet fanger quinkeleeren, en konstig driuker neppen. Maat 't voegt niet, dat welsprekende vrijers onder 't vrij-geleefd stad-huis-woorden dreunen, en malle digters hun digt-werk blaten. Soo lasten 't Febus, hoorthem, gij moogt op 't woort van Doon veelig 't stil gaan. 'K moednader komen. Die wijslik vrijen sal, sal op-doen, en door mijn konst genieten 't geen hij wens. De besaaiden akker geeft niet alrijd de hoofd-som met den intrest uit. 'T waait niet alrijd soo de sterman wil. Minnaars hebben meer onheils, als peneugers, en moeten sig laten voorstaan, dat sij veel weder-waardigheits te verwagen hebben. Soo veel hafen op den Athos, soo veel bijen in 't land van Megare,

soo veel olieven aan Pallasbau geboomtekrelen, soo veel schulpen op 't strand leggen; soo veel ongenuegten hebt gij in 't vrijen; en bevint, dat de minne-schigten met veel gals bestreken sijn. Gij sult moeten hooren, dat sij uit is, schoon gijse misfchien in huis sult sien; maar laat sij uit wesen, en beelst u in, dat gij qualijk gesien hebt. Sei sij u een nagie toe, en vont gij op dien tijt de deur gesloten, verbijt het, en blijft voor deur op de vuile straat leggen. Dan sal misfchien de dienst-maagd met een gemakte trotsche preut seggen: wat leit dese venthier voor onse deur en loert? Vlei dan de deur-stijlen, en u ongenadig dier oormoedig, en hangt u roeten-hoof krans op de deur. Als sij 't goet vint, sult gij binnen komen: schuwse u, soo gaatheen. Want 't misvoegt edelmoedigen, te verdragen dat sij ergens te veel vinden. Hier door sal u matres niet konen ontschuldigen sijn; maar moeten seggen: 't geeft niet alrijd even wel pas. Denkrook niet, dat het schand is, bits becheit, en slag van u lram te verdragen, veel min haar tengere voetjen te kuffen.

3. Tempel) *Einnen Delfos, een stadeken in het landschap Focis; aan den berg Parnass, met klippen en vossen omringt en gestrekt; wel eer de navet, of het mid-delpunt des werelds genoemd.* Plutarchus, van het be-geven der Goupr. Livius, 58 B. 47 H. Ovidius, 10 B. der Herfchepp. en eindelijk, Klaudianus, in het Snel. van de afgefondene arenden.

4. Spreuk) *Te weeten van Chilo, den wijfen Spartaner, volgens Aufonius, in sijn seven Wijs. Cicero, van het Eind der goeden en quaeden, 5 B. 16 H. Siet ook Juvenalis, 11 Berispd.*

5. Athos) *Een voornaame berg in Macedonien, gelijk een half eiland in de Egeesche zee, sich soo verre nistrekende, dat sijn schaduwe valt self op het eiland Lemnos.* Plinius, 4 B. 1 H. Thucidides, 4 B. Statius, 4 B. van Theb. *Weler van Xerxes van de vaste kust afgesneeden, om een veilige vaars quaansuis, dicht onder het land te hebben.* Herodotus, 7 B. 22 en 122 H. Juvenalis, 10 Berisp. Mela, 2 B. 2 D. beha-ken Klaudianus, Lucjanus, Ammianus, Eltanus, enz.

6. Megare) *Hybla staat in het Latijn; want dit was een berg in Sicilien, nevens een stad van de salfile noemt, tusschen Katnina en Sirakuse, berucht door sijn goeden honing; als met den overvloed van rhyem en andere welriekende kruiden, de byen aantrokken te.* Martialis, 13 B. 103 D. Statius, 1 B. van de Achill. Silius, 14 B. beha-ken Klaudianus, Strabo, en andere. *Doch siet ook Stefanus, in sijn Stedeb. welke in Sicilien drie Hyblaas is stellende.*

Wat de naam van Mearus aangaat, die kreeg Hybla, na dat die van het Grieksche Megara (waar af boven, 237 pag.) hier een volkplanting hadden ter neder gesteld. Strabo, 6 B.

7. Luggen) *Meermaalen is ons boven voorgekomen, hoe de vryers, te Rome, niet alleen nacht en dag vondsone de deur van haar vryster swierden, maar ook self in de stoep 's nachts bleven leggen, eensteels om haar getrouwe standvastigheit te verzoemen, doch ook om haare medeminnaars te verspieden en een kans af sien.* Siet 123 pag.

10. Rosenhoofdkrans) *Hoe de minnaars toon de deuren vleiden, begoosten, en bekransfen, is ook segst, 124 pag.*

DERTHIENDE HOOFDSTUK.

Dat men een medeminnaar somwijlen dulden moet.

Wat mag ik aan leuren blijven hangen? stappen wij over | mannen, en setal de sinnen schrap. Wij hebben wat moei-
 tor-grooten dingen. 'K sal nu wat grooten gaimen: sta bij | lijks voor: maar geen deugt is'er sonder moeilijkheit,
 Onfe

1. Triumfren) *Het Latijn segt: gy sult verwinnaar sijn op het slot van Jupiter; te weeten sijn tempel*
 op

Onse konft vereifft hier een hart pagje. Verdraag langmoedig u vrijgenoot, foo fult gij d'overhand krijgen, en als 3
verwinner triumfeeren. Denkt niet, dat u dit een niens aan-
prijsft, maar de griekfe eiken voor waarheid fpeffen. Deugt-
famer les fult gij in mijn konft niet vinden. Knikt fij u me-
de-vrijer iets toe, verdragt her: fchrijft fij hem een minne-
brief, taft heit niet aan: laar fij gaan en komen foofe wil.
Dit ftaan getroude mans haare wijven toe, felfs bij nagt, als
haard'ooogen belodderen. 'K beken 't, ik ben in defe konft
niet volmaakt afgeregt. Wat wil ik doen? ik kan mijn
eige les niet opfegeen. Sou ienarr in mijn regenwoor-
digheid mijn marres een minne-wenk geven, en ik 't foo
gemoece verdraagen, dat ik niet alles in 'twerk fou fteffen,
't geen tot wraak dient! Haar man, 'k onthield dit wel,
kuffte haar: 'k deed haar dat over mijn beklag. Ons vrij-
en fteekt vol boerheid. Die feil-greep heeft mij meer

als eens gehindert. Hij vrijd beter na de konft, die mede-
reeders tot her fchip weete befpreeken. Dan 't was beter
den handel van andere reeders niet te weten. Wilt niet
weten, hoe andere mer haar fluiken; op dat fij, 't stuk be-
kennende, niet leeren fchaameloos werden. Hierom,
o jonge borften, wagt u, u vrijfters te ager-halen. Laar fij
fluiken, en meenen, dat fij u daar door bij de neus gehad
hebben. 'T verklukt paar mint heftiger. Daar twee even
veel verlooren in een ftuk, blijft ijder van haar even vol-
ftandig in 't verhalen van 't geen fij verlooren. 'T is een
klugt, die al 't Godendom niet als te bekent is, hoe Mars
en Venus door Vulcaans lift verftrikt wierden. Vaders Mars, 4
door doldriffige min op Venus verflingert, wiert, van
een verraarlijke krijger, een vrijer. Aan d'andere fide was
Venus (want gefeglijker Godin is 'er in den hemel niet)
foo plomp niet, dat fij Mars toge weigerde. Og! hoe dik- 5

of het Kapitoel; in welken de zeegepraalers hunne lauriertak die godheid opdroegen. Siet 125 pag.

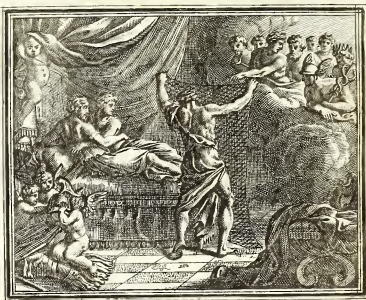
2. Griekfche) Pelafgæ in het Latijn; wegens de omfwerende Pelafgi; van welke, 42 pag.

3. Eik(en) Of liever de duiven, in het eikenbofch van Dodone fch onthoudende; gelijk wy elders aantee-
kennen.

4. Vulkaan) Mulciber in het Latijn, van mulcare, beuken; aangefien het yfer op den aanbeeld word
geftagen, en fo week en buigbaar gemaakt. Feltus, Donatus, over de Gebroeders van Terent. 1 Bedr.
2 Ton.

Hij was een foon van Juno, fonder mans toedoen uit haar eigen geilheid voortgekoomen; doch, wegens
fijnmismaktheid verworpen; gelijk wy feggen, 28 pag.

Wat aangaat het betrappen van Mars en Venus, is gefproken, 130 pag. doch fiet het ook indeefe prins
vertoond.

5. Mars) Gradivus in het Latijn, te weeten, volgens Feltus, à gradiendo, ftappen en voortfteden;
gelijk men hem fiet doen op de keiferlijke Penningen, by Oudaan, in de 42 Taf. of Choul, 217 en 218
pag. behalven Patinus, Vaillant, en andere.

dikwjl, gefemen, flak 't darel fchep den draak met de manke-
 4 poeg, en harde fmiten handen van haer man. In Mars tegenwoordigheid apie lij Vulcanus. Dien open flont haar abel, en verciere haar fchoonheid. In 't eerft plagenfe haar fluikerij wel te verheelen, en was haar bedgewoel door eerbare fchamte verborgen; maar door 't verlikken van de fon (wie fou 't fonnen-oog-komen ontfchuijen) kreeg Vulcanus kennis van Venus hand. War flegft ftaligen geeft gij, Fobus? eifl liever iets torbelooning van 't heelen, lij heeft nog middelen ook voor u ten beften. Vulcanus ontrok 't ledekant in donker allent halve met een war-net, foo fijn dat hij niet gefien konft werden. Hij geliet fig, of hij na Lemnosrok: als wanneer 't lieve paar bij een kroop, en nakrin 't niet verwart bleef. Doen riep hij 't Godendom om 't werk op te nemen: 't verftrikte paar ftrekte tot een fchoufpiel; en Venus, meentmen, konft fig naujiks van fchreien onthouden. Sij konden d'antugten niet bedekken, nog de hand voor de fchamelheid houden; foo dat ic mant van

de Goden onder 't fpreuewen feide, hindert u, ftrijdbare Mars, dat war-net, wepht het mij op 't lijf. Ter naanwer noot flakte Vulcanus, op 't verloek van Neptunus, de liefdens. Mars floop na Trezen, Venus na Pafos. Dit hebt gij hier meeuigewonnen, Vulcanus, dat fije voore 't gehapfel verhoelen, nu onbefchamte in 't openbaar waar neemt. Maar men feggt, dat gij dikwjl u forte dat verloer, en leetwefen hebt dat gij dus roekeloos vergriemde. Dit verbod ik, en ontraai u Venus felfs, niet willende dargij u vrij genoot belaght, gelijk lij felfs verftrikt wiert. Haug u mede vrijers geen ftikken, en onderfchept haar geheime minne brieven niet. Laat daar mannen op loeren, (foo lij oordeelen, dat het noodig is) die door ballingfchap fig tot een beter leven bekeeren willen. Siet, ik beuigt 't u andemaal, hier mag niet buiten fpoor gegaan werden, als op valte voorwaarde. Geen vrouwen, die getoet-kant gewat dragen, raakt dit kit-tel-fpel.

Van Mars fpraken wy 116 pag.

6. Man) Merk hier ondertuffchen aan, dat Vulcanus, bebalven Venus, ook eeneder Gratien, of Bevalfigheden had ten wijve; by den welke by fleep op Lemnos, gelijk by Venus alleen in den hemel gebrukte. Lucianus, in het Gefpreek van Apollo en Merkur, enz.

Sie hem afgebeeld op Gedenkpenningen by Oudaan, 46 Taf. en op het 78 ftuk oud Marmor, by meergenoemde P. S. Bartolus.

7. Lemnos) Van dit eiland is gefproken, 28 pag.

8. Neptunus) Welke, in de verdeeling van den aardkloot onder de drie gebroeders, de zee te beurt is gevallen; fwaajendeswegen, in plaats van een rijksftaf, den gaffel of driestand; gelijk gefegt is, 18 pag.

Sijn vrouw was Amphitrite, by welke by veele dochteren teelde, alle fijnde zeeninfen; opgeteld van H. Godus, in fijn Gellachtb.

Hij hadde veele wiffters (hier in Jupiter fijn broeder gelijk) op de eene of de andere wijs bedrogen en achterhaald; gelijk wy toonen, 96 pag.

Eindelijk is by de eerste temmer en berijder van paarden geweest; gelijk elders in dit werk fal aangeteekend worden. Sie ondertuffchen fijn hoofd op Burgemeesterlijke Penningen, by Oudaan, in de 30 Taf. doch weder hem geheel, op fijn wagen fttaande, en fijn paar-ten voorftuwende, op eene andere, in de 40 Tab. of by Choulus, 102 pag. Vaillant, van de Volkplantingen, enz.

9. Giefjes) Te meer, dewijl Venus uit het fchuim der zee is voortgekomen; gelijk wy aantekenden, 34 pag.

10. Trezen) Wat had Mars te Trezene te doen? neen, ftertaalder, by begaf fief naar Thracien; het geen hem eerd en aanbijd, als fijnde woest, weede, en oorloglievende. Horatius, 2 B, 16 Lierd. Euripides, in H. kub. ja fijn geboorteplaats. Arnobius, 4 B. Sophokles, enz. deswegen hem ook geheel toegeeigend. Virgilius, 4 B. der Landd. Manilius, 4 B. der Sterck.

Heet ook Sithon, of Sithonia, Gellius, 14 B. 6 H. fief boven, 6 pag. of Odryfia, gelijk gefegt is, 190 pag.

11. Pafos) Een Cyperfe ftad, van welke 164 pag.

12. Venus) In het Latijn Dionie; hoewel dit eigenlijk de naam was van haar moeder; gelijk wy aantekenden; 135 pag.

13. Ballingfchap) O beklagelijke Vertaalder, wat fpreekt gy hier van balligen, die qua fuis het algemeen gebruik van vuur en water is verboden? wy weeten het uit Cicero, in de Red. voor Cecina, en uit het B. aan Herennius, enz. Maar hoe komt dat hier te pas? daar onse dichter fief op een heel andere plechtigheid der Romeinen, welke, in het wettig famerwoegen van man en vrouw, vuur en water hen beide deeden aanraaken, als te kennen gevende met die gemeene hoofstoffen, dat tuffchen ben alles in het huishouden moet wefen algemeen. Siet Varro, Festus, Plutarchus, in de 1 der Roomfche Vrag. Laktantius, 2 B. 10 H. enz.

14. Gestoetkant) Siet het geen gefegt is van de infita of stoetkant, 199 pag.

DE MINNEDICHTEN

VYFTIENDE HOOFDSTUK.

Dat men moet leeren swijgen.

7 **W**ie sou Ceres kerk-gewoonten, en de groote heil-
 2 ligidommen, in Samo-Thrace gevonden, met on-
 heiligen monde durven openbaar maken? 'T is een geringe
 deugd, iets te verzwijgen; maar een sware misdadt. 't ge-
 3 heim te openbaren. Hoe welkreeg Tantalus, dien snapper,
 per, arbeids loon, dievergeefs na 't boom-oofthapt, en,
 tor den hals in 't water, dorst moet lijden! Voor al laft
 Venus haare heiligdommen te verzwijgen. Ik waarschou
 u, dat sig daar toe geen klapper vervordere. Schoon Ven-
 4 nus geheimenissen, gelijk die van Ceres, niet in kisten
 5 opgeflooten sijn, nog op de kopere rinkel-bom dol-
 6 driftig werden geklatert; schoon Venus heiligdommen
 onder

1. Kerkgewoonten) *Te weeten in de Theosophoria, by die van Athenen; van welke 17 pag.*
2. Samo-Thrace) *Een eiland in de Egeesche zee, by dat gedeelte van Thracien, alwaar sich de rievier Hebrus uitsjort. Strabo, 10 B. Ovidius, Klaagd. 1 B. 9 D. Wel eer gehouden voor heilig en onschendbaar, als bewaarende de kerkgheimen van Ceres en Proserpina. Diodorus, 5 B. 48 H. Livius, 45 B. 5 H. Plutarchus, in Paull. Emil. Doch eerde ook bysonderlijk, met veele naukeurige plechtigheden, de Kabiri. Siet het geen, wegens deese godbeden, is by een gezocht en aangeteekend, nevens de 69 en 96 der Uitgeleene Gedenkpenningen van de Hr. JACOB DE WILDE, en voor al de geleerde en wel doorwrochte Verhandeling, raakende de Kabiri, van mijn waarde vriend en Neef, TOBIAS GUTBERLETH.*
3. Tantalus, *Van deesen snapper is gesproken, 40 pag. doch siet hem hier, over sijn misdoen, by de onderaardsche straf lijden.*

4. Venus) *Cythera in het Latijn, wegens het eiland Cithera; van welke 34 pag.*
5. Kisten) *Cistix in het Latijn; van welke is gesproken, 15 en 191 pag.*
6. Rinkelbom) *Cavaera in het Latijn; hoewel men hier vangen kopere trompetten (gelijk eenige wilen) is spreekende; maar of de kopere helmen der Koribanten, waar af elders: of wel de ympana en cymbala, trommelen en cimbaalen, in de luudruchtige processien of ommegangen van vader Bacchus of Cibeles gebruikt. Siet 15 en 16 pag.*

7. Dikt

7 onder't gemeen ingebruik zijn: evenwel willen sij verhol-
 2 den gehouden werden. Soo dikwijl Venus zelfs sig moe-
 der-naakt ontcleedt, dekt sij d'egenheit niet 't hol van de
 linker hant. De beesten spelen in 't openbaar wel bij de
 weg; maar als dat een maagt fiet, sal sij dikwijl 't hoofd
 om draien. Slaap-kamers en deuten sijn tot ons sluik-
 spel diechtig, en de schaamte wiert sadoonlijkmiet de-
 fel gebelit. Hier toe kiefen wij een schemstrige. Soo
 deden d'aalouden, die, in plaats van huts-dak, onder
 eiken schut en kofft worden. Sij kroopen in 't lom-
 mer en holen bij malkanderen, niet ouder den blan-
 wen hemel: sulken sorg droeg dit ongeschafte volk
 nog voor d'eerbaareid en schaamte. Maar hedens-dage
 rekent men't sluiken onder d'eer-tijtelen, en niet's voor
 wat groots, of 't moet aan dekllok-reep gehangen wer-
 den. Quansuis wilt gij hier en daar alderhande flag van

deerns verlakken, om tegen ijder een te konnen seggen:
 dit staal heb ik mee be kroopen. Quansuis wilt gij diert-
 jens hebben, die gij met de vinger na wiffen kont, om alle,
 die gij tot u wil kreet, tot spotten toon te stellen. Dese
 klagt heeft nog weinig om 't lijf: sommige fuisen uit
 den duim, 't geen sij weten gelogen te sijn, en seg-
 gen, da'er geen vrou-mens in de stad is, dat sij niet
 be kroopen hebben. Konnen sij 't lighaam niet beclant-
 vlekken, sij brand-merken's vrijster naam, soo da'sij voor
 hoeren uit gaan, al sijn sij nooit beslaen. Pas op dan,
 vijandige deur-weggers, houd de deur van u juffers vrij
 met hondert grendels gelooten. Wat kont gij kuiseit
 bewaren, daar sig een scheidbrok voor haar sluiker ugeefte,
 en gaarn geloof dat 't geen hem niet mogt gebeuren? Wij
 maken ook niet veel gefchal van 't ware minne-werk,
 en houden't geheim van Venus sluikerij digt verholten.

7. Dekt) *So komt ons Venus te vooren, onder de konstige afbeeldingen der Roomsche statuën, by de ver-
 faamelaars, Perrier, Bischof, enz. Doch siet ook haar, boven, 111 pag.*

3. Eike) *Dat de eiken boom alleen de aaloude tot spij en voedsel verstrekte, is boven getoond, 186 pag.*

VYFTHIENDE HOOFDSTUK.

Dat men de vrijster geen gebreeken moet verwijten.

1 **W**Ag t u mede de deerns haar gebreeken te verwijten,
 2 met welke te ontfenken veele vrijers sijde spon-
 nen. Perfeus, met sijn gewiektevoeten, verweet Andro-
 meda niet, dat sij een bruiwet was. Andromache scheen
 ijder te groot in 't oog; maar Hector was d'einigste, die
 seide, dat sij middel marig was. Is'er iets, daar gij u aan
 sloot, verdult het; en gij sult het leeren gewent werden.
 De tijtschaft veel: maar in't begin van 't wijen merken
 alles. Een tenger loot, eerst op een stamge-ent, waar
 met 't minste koelje ligtelijc ter neder: maar sig sijn een
 wijlje staan setten, sij sal een storm doorstaan, en den
 stam sijn vrede fuigling aan de borst houden. De tijt
 slijt alle de vlekken van 't lighaam. Die eerst 't vers of-
 leer rickt, nijpt de deus toe: een wijl daar na is al de
 flank vervolgen. De gebreeken moet gij met andere na-
 men verbloemen. Een swart-gat sult gij een bruiwet,

een schiele een lonkende Venus, een saluwe, een blou-
 de Minerva, een uitgereede spijtig noemen. Hebt gij
 een kort-gat; segt, dat sij een snugger dier: een
 dik-pens, dat sij een volllage plos is: en heelt 't ge-
 brek, door 't voorwenden van schoonheid, daer't na
 sweemt. Vraagt niet, hoe oud sij al is, of ten tijde van
 wat borge-meesters sij geboren is. Laat den siesien rugt-
 meeester hier in sijn ampt waer-nemen. Insonderheid
 als't een oude agt-en-twintig, of haar jeugt verlept is,
 en sij reets de grisse hairen begint uit te wijden. Sulke
 nooten, jongelingen, of nog ouder, sijn goet om te
 kraken: sulke akkers moet gij besaen, die sullen vrug-
 ten dragen. Ondiet u geen moeilijkheid, terwijl gij
 groen sijt: want de krommen ouderdom sal u allengs
 heimelijc bekruijen. Roeit over zee, beploegt het land,
 schiet het gruwlijc harnas aan, ofspendeert u lende-kracht
 en

1. Bruinet) *Van Andromedans bruine verf is gesproken 106 pag.*

2. Groot) *Van Andromedans grove gestalte en ongemeen groot lichaam, gewaagen ook Dares, de
 Frygiaan, in sijn B. van den Trojaanf. oorl. en Juvenalis, 6. Berispd.*

3. Swartgat, Nizior pice Illyrica, segt her Larijn. Illyrien (heden Slavonien) was een landfreek
 boven Macedonien en Thracien, van de Chaoniesch strekkende tot aan den Donau. Strabo, 7 B. Mela, 2 B.
 3 H. Lebalven Plinius, Dionysius, Appianus, enz.

4. Borge-meesters) *Gelijk by de Romeinen, in de plaats van een altijd duurende regeringe eenes
 banlijken opperhoofs, een jaarlijcke heerschappye was van twee gekoofene Burg-meesteren, so hadden de
 selve de gewoonte, spreekende van de tijd in eenig voorval, te seggen niet dat het in dit of dat jaar was ge-
 beurt, maar liever dat dat selve was geschied onder deesse of die borge-meesteren. So seggen T. bullus 3 B. 5 D.
 en onse dichter Klaagd. 4 B. 10 D. dat sy geboren sijn toen Panfa en Hirtius borge-meesteren waaren, en in
 een veldslag sneuvelten. Siet ook Horatius, 3 B. 21 Liedr. spreekende van de sikere wijn, gevallen in sijn
 geboortejaar, te weeten toen Luc. Aurelius Kotta, en Luc. Manlius Torquatus, borge-meesteren waaren.*

en gedienftigheid ten dienft van de deerns. Dit's ook krijgen, dit's ook middelen zoeken. Behalven dit, vindt gij in half-fleeten meer bedrevenheid, en aanleiding om civare ftier-luf te maken. Dit goore goet over-quickt den ouder-ftier, en maakt door'tfmakken dat het geen befenen gekijkt. 't Quickt, fo gij wilt, op duifent der-hande manieren. Geen fchilder kan meer verfeidee pofturen uit-beelden. Sij voelven vreugd, al prikfte niet. Ik heb gaarn, dat man en vrou even veel vreugts genieten. Ik haate, die niet wedesijts los branden. Dit 's de rede, dat mij geen troetel-jonge bekoort. Ik haate, die fchiederlijk geeft, en droog op haar wol-werk denkt. 'K heb geen bek op een hoer, die na de hand keek: geen vrouwen moet mij hier om iets verpigt dienen. Ik hoor

't goetje gaarn feggen, dat het haar fmaakte, en fijen ften, dat 't langer duren mogt. 'K fie gaarn, dat 't gefigt van mijn matres dan verlooren drijft, datfe in fwijn legt, en is lang niet wil aangerakt wesen. Dit vermaak vindt gij in geen jonge bloemen, dat gemeenlijk de vijf-en-dartig jarigen fchielijk plagt te overkomen. Die haat hebben, mogen nieuwe moft ftoppen: ik ben op een oest wijn gebekt. Geen aan-doorn, of hij moet out fijn, kan fon fchuten. Op nieuwe beemden gaamen de bloote voeten door. Hoe! fout gij Hermione voor Helc, en Gorge voor moeder Althea kiefen? Is'er iemand, die aan half-fleeten rieket, die volhard in 't werk, hij fal goet arbeids loon krijgen.

5. Pofturen) Van duftraanige afbeeldingen is gefproken 193 pag.

6. Troetel-jonge) Een algemeene doch feer af fchuwelyke gewoonte, fowel der Romeinen als der vroege-re Grieken, door gaans uitmuntende in de overgeile bladeren humer puikdichten; als Anakreon, Dion. Mofchus, Nemeftanus en Kalpurnius; Tibullus, Horatius en Martialis, de dertele Priaaengefangen; en eindelyk zelf onfen eenvoudigen en knuifchen berder Koridon, of Virgilius Maro.

Ja deefe fchamen fch niet zelf haare goden aan deefe vruigheit fchuldig te maaken; welke, fchuwende de het genot van hunne huivrouwen, of bywiven, fch met die fchand-jongens by hen vermengen. Siet Prudentius, in het Lof van Roman, fpreekende van Jupiter en Ganymedes, of van Herkules en Hylas; gelijk ook Laktantius, 1 B. 11 H.

So dat ook de opperhoofden en vorften van deefe volkeren, te weten: Filippus, Alexander, Cefar, Tiberius, Nero, Kommodus, en Elagabalus, en honderd andere in die vuile en onnatuurlyke minneplegingen waaren ingewikkeld.

Wat eindelyk deefe tijdenaangaat, men weet het noch feer in fwang te fijn in Moskovien, en het hedendaagfche Griekenland, ja het geheele Ooften: doch tot fo ver in Italien, dat aldaar boeken, tot lofeneer van deefe allerftimfte foort van onzerbaarheid fijn gefchreven, en door den druk gemeen gemaakt.

7. Wolwerk) Van het wofpinnen en weeven der vrouwen, ook der aanzienlyke en vermoogende, by de aalouden is gefproken, 4 en 94 pag.

8. Oude) Conditia confulibus prifcis; ingeflagen, fegt het Latijn, onder oude Burgermeefteren; volgens de tijd- en jaarrekeninge, waar af 243 pag.

Doch byzonderlyk fprak men dus aangaande de oudheid van deefe en gene puikwijn; gelijk onder andere van die gevallen was in het burgermeefterfchap van Luc. Opimius, dat is, in het 632 jaar, van Romes opbouw. Paterkulus, 2 B. 7 H. Cicero, in fijn Brutus, of het B. van de doorluchtige Red.

Welke om fijn deugd en goeden aard, langen tijd in weefen blyvende, na deefen burgermeefter, is Opimianum genoemt. Petronius, in meergemeld Berisf-fchr. Plinius, 14 B. 4 D. en 14 H. Martialis, 1 B 27 D. en 3 B. 26 en 82 D.

9. Aandoren) Platanus geheeten by de Latiniften. Een boom, wegens fijn aangename lommer gewild, en met groote koften te Rom en gebracht; alwaar men de galleryen en wandel-plaafien felf met dit geboomte omvingde. Plinius, 12 B. 1 H. Martialis, 3 B. 19 D. Horatius, 2 B. 15 Lierd. Petronius, enz. Onder welke de Romein fch gaarne verluftigde. Horatius, 2 B. 11 Lierd. Ja welken by fo beminde en hoog achtte, dat hy fch niet ontfag defelve met koftefijke wijnen te voeden en op te queeken. Plinius, op de boven-gemelde pl. Makrobius, 3 B. 13 H.

Behalven dat Xerxes, onder andere, die magtige vorft, een fchoonen aandoren op de weg ontmoetende, defelve met een goudene halscieraad begiftigde, en door eenz ffiner amptgenooten dee bewaaren en gaade ftaan. Herodotus, 7 B. 21 H.

10. Hermione) Van welke boven, in den Inhoud vanden achtften Br. 31 pag.

11. Gorge) Dochter van meergenoemde Altea, en fufter van Meleager; van welke ook 49 pag.

SESTHIENDE HOOFDSTUK.

Blyeinde uitflag van de vrykonst.

1 T wee liefjens sijn te bed gekropen , blijf , sang godin
 2 voor de geloopte kamer-deur staan luisteren. Uit eigen
 geestigheid fullen sie een fulpe taal spreken , en met de linker
 3 hand op 't bed gebeerden maken . De vingers fullen
 haar bedriven den ter plaatse daar de min ter sluik sijn schigten
 hegt . Dit plagt Hector eerst met sijn Andromache te
 doen , en te toonen , dat hij wat meer als een braaf soldaat was :
 4 dit deed Achilles met sijn gewange Hippodamia , doen hij ,
 van 't vegten afgemat , op 't rust bedt masten neer viel . Dit
 prikken leedt gij , Briseïs , van de vingers , die altijd met Troja-
 5 nen bloet geveft waren . Schepte gij hierom vermaak in
 't vingeren , dardeldier , om dat gij 't van vlees-verwinnes
 handen voelde! Gelooft mij , 't minne werk wil niet verhaaft ,
 maar langzaam voort geport sijn! Als 't bom gat gevonden is ,
 6 schaamt u niette toosten . Dan sult gij haer sien pinkel-oogen ,
 vriende die son op 't water flikkert . Dan sal sijn kreunen , dan
 vriendelijk neuriën , dan minlijk steenen , en lieflijk korsvijn
 7 Maar siet toe , dat gij , te schiet-see , niet eet of later los
 brant als u matras . Legt gielijk aan . Dan hebt gij volkome

vreugt , als man en vrou te gelijk verflaga leggen . Dus siks
 moet gij op u stuk passen , als gij tijts genoeg hebt , en geen
 vijand den haan doet overhalen . Als 't tonvel sammelen is ,
 geeft 't paart de spooeren , en brant 't schielijk op los . " Mijn
 lamp brant in de pijp , en 't boek loopt op 't left . Verceert mij ,
 dankbare jeugt , met dadel loof , en bekraans mij 't gelafde
 8 hooft met een riekende mirre-krans . Soo hoog Podalirius
 bij de Grieken in d'antfenij , Achilles in dapperheit , Nestor
 9 in wijzen raat , Calchas in 't wighelen , Ajax in 't schermurfe-
 len , Automedon in 't wagen-mennen gefchat wiert; foo hoog
 10 hoot ik in de minne-konst verheven te werden . Verheerlijk
 's digters naam , mannen-singt mij lof: galm Nafos van de
 geheele wereld over . Ik ga tu wapenen , gelijk Vulcan aan
 Achilles gaf . Overwin door defc gift , gelijk hij overwon .
 Maar die niet mijn geweet een Amazoon velt , mag op sijn
 11 buit teekenen : *Naso was mijn meester* . Siet , hier vergt mij
 't vrijster-oor een les . " *Kal tu met 't naafte boek ook weik
 geveen .*

1. Kamerdeur) Thalami fores, in het Latijn. Van den Thalamus, binnen huis of maagdevertrek, spraken wy, 61 pag.

2. Andromache) Van welke meermalen is gesproken. Sie Martialis, van haar en Hektors minnespel, 11 B. 104 D.

3. Hippodamia) Lyrnefis, in het Latijn, wegens de stad Lirnefus; van welke 12 pag. Siet van deefte minnaares den inhoud van den derden Br. 10 pag.

4. Podalirius, Een beroemd Geneesheer, de broeder van Machaon; van welke 238 pag. Trok, met deefsen broeder, uit het eiland Kreta, nevens de byeengetrokkene Grieken, naar Troje. Homerus, in het 2 B. van den Ilias.

5. Kalchas) Een seer beruchte wicchelaar en voorspeller, by de Grieken; welke, gedurende het beleg van Troje, sich dikmaals van sijn voorspellingen en godspreekken hebben bediend. Homerus, in het 1 B. van den II. Seneka, in het reursp. van Trojes verwoest. Ovidius, 12 B. der Herfchepp. behalven Virgilius, Silius, enz.

Na Trojes ondergang begaf hy sich naar Ionien; alwaar hy, in het kerk-woud van Apollo, ontrent Samos, in het wicchelen en raamen van Mopsus overwonnen sijnde, van hertseer is overleden. Hefiodus, in der Goden Geslacht. Ferceides, en Apollonius Atalikus, by Natal. Komers, 4 B. 10 H.

6. Ajax) Telamonius, in het Latijn, wegens Telamon sijn vader. Siet 98 pag.

7. Automedon) Van deefsen wagenaar of voerman is gesproken. 197 pag.

8. Vulcanus) Van het bereiden der wapenrustingen voor Achilles, ter bede van Thetis, gewaagen. Homerus, 18 B. der Iliad. en Virgilius, 8 B. van den En. enz.

Sie van het smeden der wapenen voor Aeneas, 165 pag.

9. Amazoon) Vrijster; sich fier en moedig houdende tegens des minnaars vleyerijen en aanlofselen. Van de Amazoenen is boven gesproken, 19 pag.

10. Teekenen) By alle praaltteekenen, wapenronken, en zegelstijlen, voegde men een opschrift; te kennen gevende wat verwonnen legerhoofd, of wat overheerd volk dit krijgs-geweer was afgenoomen. Virgilius, 3 B. van den En. sprekende van het opgehangen schild van Abas. Plinius, 8 B. 3 H. sprekende van den olifant; welke self de Celtische krijgsroof, in het Grieks onderteekende.

Dus ontmoeten my ook op de Keiserlyke Gedenkpenningen, by Oudaan (in het 17 en 28 Taf.) op een geworpene wapenrustingen, onderteekend: DE GERMANIS, van de Duitsers; DE SARMATIS, van de Sarmaaten, of Polakken, enz.

DE

MINNEDICHTEN

van

PUBL. OVIDIUS NASO.

DERDE BOEK.

I N L E I D I N G E.

Ik heb de Grieken wapenen beschikt tegen d'Amazo- | nog gewor, Pentheseia, van mij te ontfangen. Komt ^r
 nen (de mannen tegen 't vrouwvolk) nu schort u gros | met gelijk geweer te velt: en wint den slag, wiens wape-
 nen

1. Pentaflea) Koninginne der Amazonen, Orithia in het rijk gevolgd. Justinus, 2 B. 4 H. uitvind-
 ster van de legerbijn. Plinius, 7 B. 56 H. Sy vermoorde haar suster op de jags, veinsende een hert in zijn schuit-
 hoek te doorschieten. Diodorus, 2 B. 45 H.

Quam de Trojaanen te hulp, en dee veel kloeke daaden tot bescherminge van haar stad. Virgilius, 1 B.
 van den En. Sabinus, in de antwoordende Br. van Cidippe. *Pochis eindelijk van Achilles in den strijd*
neergezabeld. Propertius, 2 B. 9 D. Quint. Kalaber, 1 B. Higinus, in de 112 Vertell. Gelijk dat, soo
men mag geloven, op een engemeene Penning van keiser Trajanus word' vertoend.

2. Vc.

2 nen d'alqueekende Venus en Minne-god, die de heele
3 wereld over vliegt, falfegenen. 'T wastegen regt en re-
den, geharmt naakte vijandinnen punt te bieden, en
schande voor mannen foo d'overhand te krijgen. Ie-
mant uit 't gros mogt misfchien seggen: waarom flangen
meer vergift bijgefet, en de kudde aan fcheur-fieke wol-
vinnen ten beften gegeven? Wagru, dargijal't vrouwvolk,
om weinige feecken, niet even fwart verft; maar keurt
4 ijder na waarde. Kan een Menelaus fwaftel vinden om
5 Helena, en Agamemnon om zijn Clytemneftra te blan-
6 7 ketten; is een Amfiaraus door fuood verrat van Erifile,

8 Teloons kroos, levenslijf, en met levende roffer ter hel-
9 le neer geflegen: fteft daar tegen d'eggetrouwe van Peno-
10 lope, terwijl haar man [Ulyffes] tien jaar oorloogde, en
11 tien jaar omfwoor. Slaat 't oog eens op Portetilaus en
Laudamia, die men fezt met haar egt-genooot ter helle
daalt, en gefurven te zijn in de fleur van haar leven. De
12 Theffalife Alceftis kocht met haar dood Admetus leven, en
13 wiert voor haar ige begraven. Ontfangt mij, Capaneus,
14 fprak Ifias, doen fij in haat mans ijk-vier iptonng; wij
fulen onfe alle onder een mengen. Selfs ftaat de dap
pea

2. Venus) Dione, in het Latijn; gelijk 13 s pag.
3. Vliegt) Sie hem met vleugelen afgebeeld op de Griekfche Gedenkenningen, met vleugelen afgebeeld
117 en 145 pag.
4. Menelaus) Atrides minor in het Latijn, wegens fijn vader; van welke 67 pag.
5. Agamemnon) Atrides major in het Latijn. Sie van hem, 11 pag. en elders.
6. Amfiaraus) Oeclides in het Latijn; wegens fijn vader Eklius. Van deefen rampfalgigen wicchelaar
is gefproken, 131 pag.
7. Erifile) Die haar man ontdekte aan Polinices, gelijk wy seggen, 131 pag. Siet haar dit uitvoeren in
dit nevensgaande plaatje.

8. Helle) Styx in het Latijn, noemende een deel voor het geheel. Van deefer rivier is gefproken,
220 pag.
9. Penelope) Van haar spreekt den Inhoud en aante: keningen van den 1 Br, 1 en 4 pag.
10. Protefilaus) Phyllacides, hier in het Latijn, gelijk 67 pag.
11. Theffalife) Pagiftra in het Latijn, wegens Pagafe, een ftad in Theffalien; van welke, 28 pag.
12. Admetus) Pheresades in het Latijn, wegens fijn vader Eeres; van welke elders.
13. Ifias; Euxine lochter van Ifis, of Ioviter Mars, de wapengod; gelijk wy aanteekenden, 177 pag.
14. L'kriet) Waar af gefproken is, 47 pag. en elders.

- 15 perheid met vout-gewar en naam verbeelt: geen wonder
 foo se haare kunne jonktig is. Maar dusdanige heldaïnen
 begriipt onse minne-konst niet. Mijn waiopjen vereist
 kleinder feil. Van mij sult gij niet als darelle min konst
 leeren, en op wat wijze 't vrou-volk moet gevrij weden.
 Een vrou-mens kan de scherpe minne-schijnten niet wel
 af-kaaten: een inan-mens bevind ik, heest'er foo veel
 blus niet van. De mans kaaidrajen dikwijl: 't vrou-volk
 sult gij seiden op Iorredrajen betrappen. Jafon, dien uit-
 strijker, schoot sijn Medea op, doen sij reets moederis was,
 16 en kreeg een andere bruit (Ciëufa) op sijn schoot. Gij liet,
 17 ondrafbare Thefus, u Ariadne op een vreemde strand al-
 leen leggen, die, dus verlaten, had het na doen vergaan, een
 18 aas voor 't zee-gevegelte had konnen welen. Let eens, waer-
 19 om Fillis negen-maal na 't strand plagt te gaan, en 't geboom-
 te met 't affchudden van 't loof dit dier bewende. Enes had
 20 de naam wel van God-vrugte, maar nog gaf hij u 't moord-
 21 swaard, Dido, en oorzaak van u doot. Wat u de dood deed,
 sal ik u seggen: gij verfont u 't m'annen niet: 't schone
 u aan konst. Door konst hout de min post. Nog bleeft gij
 al even lomp, ten waar mij Venus vertheenen was, en mij
 22 gelaft had u te boek-staven, feggende: wat heeft 't arm
 vrou-volk misdreven? 't weerloos gros valt gewende
 mannen in de handen: u hebt gij met twee boekjens ge-
 spift: dese moet gij ook met de gerf-schaaf over-loopen.
 Srefichorus, die te voore Helena's schande galmde, lofuitte
 23 daar na gelukkiger met lier toon haare deugden. Soo gij u
 24 felven welkent, pas geen gequikt vrou-volk te beledigen.
 Die genade moogte vrij voor u leven af-bidden. Dus
 gesproken hebbende, gaf sij mij een mirte-blat, en wei-
 nig greintjens; want sij stont juist voor mij met een mirte-
 25 kran op 't hoof. Die ontfangen hebbende, wierd ik haar
 godlijke kragt gewaar: mijn dampen klaarden op, en dik-
 ke loghede versjinde. Terwijl u dan mijn geeft kan dienen,
 dogters, laat u daar door onderrijgten, die d'eerbaathed,
 wetten en eigen regt den vrijen room geeft.

15. Dapperheid) In de gedaante van een gewapende Amazoon; volgens de keiserlijke Gedenkpenningen, byzonderlyk van Domitianus, by Oudaan, 68 Taf. 10 Pen. even als Romefij (voerende haar naam van pallas, kracht en sterkte, en deswege ook in het Latijn van valere, dat is, vermoogen en krachte hebben, Valensia genoemd. Solinus, 1 Hoofdst.) welke ons de Penningen, van de keiseren, Nero, Vespasian, enz. by Oudaan, 31 Taf. vertoont op een d'ezelfde gewapend en gekleed; gelijk sy ook word afgeschilderd en beschreven van de dichteren; Klaudianus, in het Burgem. van Olybius; Sidonius, in het 2 Dicht, aan keiser Anthemius. Korippus, 1 B. 15 H. sprekende van het geborduurde kleed van de keiserinne Sofia.

16. Medea) Phafias in het Latijn; wegens de riviere Fafis; van welke 29 pag.

17. Kreufa) Van welke rampzalige bruid, 61 pag.

18. Aas) Van Ariadnes dood is gesproken, 8 pag.

19. Fillis) Sie van deese den Inhoud van den 2 Brief, 5 pag. en de verdere Aanteekeningen.

20. Godvrucht) Een deugtsaame, dragende sijn hoogbejaarden vader uit de brand van Trojen; gelijk wy op twee bysondere Gedenkpenningen doen sien, 33 pag.

21. Dido) Van welke koningin gesproken is, in den Inhoud van den 7 Br. doch sie haar ook op Penningen afgebeeld, 32 p: g.

22. Venus) Cythera in het Latijn; wegens het eiland, waar af wy spreken, 34 pag.

23. Srefichorus) Een voornaam dichter by de Grieken; welken Kastor en Pollux het gezicht ontnaamen, na dat hy op Helene, hunne suster (als sijnde de eenigste oorzaak van Trojes ondergang en verwoesting) een lasterschrift had uitgegeven. Doch als hy gewaarschuw, door een droom, wederom haar lof had opgesongen, is hem sijn gezicht ook wedergegeven. Filostratus. 6 B. 4 H. Siet vorders van het wonderwerk in hem, noch in de wieg leggende, voorgevallen, Plinius, 1 B. 29 H. en van sijne schriften Horatius, 4 B. 9 Lierf. Quintilianus, 10 B. 1 H.

24. Helena) Therapæa marita noemd haar het Latijn; wegens de stad Ternane, van welke 78 pag.

25. Mirtekran) Sijnde de mirteboom haar toegewijd en geheiligd; gelijk wy seggen, 117 pag.

EERSTE HOOFDSTUK.

Dat een vrijster haar tijd moet waarneemen.

Denk immer, dat u d'ouderdom bekruipen sal: dan sult gij u tijd gedurig waf nemen. Terwijl 'tu toefstaat, en gij nog de bloem van u jaren vertoont, kniptu vreugts want u tijtschiet voorbij als een water-stroom. D'eens opgeworpe golf drijft dat heen: 't verscheene uit kan nooit weerkomen. Den tijtmoet waf genomen werden: den tijtschiet gefwint voorbij: en komt nooit anderf soe goet in de plaats, als die verdween. Op deefe dorre struiken heb ik violen sien bloeien: van die dorre roos-doorn is mij dikwijl een kranf vereert. De tijt sal komen, dat gij, die nu de vrijers buten sluit, als een verklede bes alleen sult moeten slapen: dan deur bij nagt niet sal

werden in stuk geloopt, en gij's morgens geen roosen 1
op den drempel sult gestroot vinden. Og! hoe haast
komt het, dat 's menschen vel verschrompelt, de roos
blom des jeugts verschieft, en de grijse hairen, die gij
sweeren sult van jongs op gehad te hebben, 't geheele
hoofd over sullen ugefchooten sijn! 't slang schiet
met de huf den ouder uit. 't hart kerft met de hoornen 2
sijn jaren af. Maar onse jeugt vervalt eens voor altijt. Plukt
de blom, anders sal sijn van 't selfs verlesst afvallen. Be-
halven dit, kerft 't kinderen de jeugt seer kort; en 't land
versterft, als 't uit-gebruikt wert. De maan schaamt haar
niet over 't liefkoolen met Endymion op 't geberge Lat- 3
mion, 4

1. Roofen) *De naloude geloofden in de roosen iets verhoolen te sijn, bequaam om genegenheid en liefde in iemand te verwekken; alwaarom deselve gemeenlijk was begreepen onder de geschenken, die het liefste herdersdom hunne beminnens toevoegde.* Longus, in de Minneren van Dafnis en Chloë, 3 B. Lucianus, in Toxar. en Filostratus; welke in sijn 2 B. de met roosen bekransst segt met vuur gekroond te sijn. Siet ook het lof van deefse schoone bloem by Achill. Tatiuf, en andere. Te weeten, by welke ik vind eenig verschil aangaande den verf van deefe seer schoone bloem. Eenige willen dat Cupido, op seker Goddenfeest, de bemellingen met eendruije vereerends, met sijn vleugel een schenkkan van de tafelfoeg; waar door de nektar, uistortende en op het aarlijk vallende, de roos haar vootheid mededeelde.

In tegendeel schrijven weder eenige dat Venus, op de tijdung van het omkoomen van haren Adonis, foongefchoeid als fy was, haaren mishandelenden minnaar liep opsoeken, en dus sijn aan de doornen van de roos befeerde; serwijl haar hemelch bloet deefe bloem, tot noch toe wit geweest sijnde, rood maakte. Siet den Godgewijden Bogard van Joh. Meurfius.

So dat het dan geen wonder is, dat de vryers met deselve sich bekranssen. Anakreon, 4, 5, en 6 Lierf. en andere. of de drempelen van hunne vrijsters (gelijk men hier aanmerkt) daar mede bestrooiden.

2. Huid) *De slangen, by winters tijden, stil in hunne hooien leggende, krijgen wegens het gedruwig uitsweetende sijn, een harde en stijve korst om haar licchaam; welke sy met het aankoomen van de voorstijd, door het gebruik van venkel, wegwerpen, en, door engrens kruipende, sich afstropoen, en dus glad en als verjongd weder te voorschijn koomen.* Plinius, 8 B. 27 H.

Alwaarom men ook deefe afgelede bafst seucta, dat is, hunne ouderdom is noemende. Plinius; 29 B. 6 H. Homerus, 6 B. der Iliad.

3. Hert) *Vivax van Virgilius, in sijn 7 Herdersgefång, geheeten, om dat hem de Natuurkundige een seer lang leven toefchrijven.* Plinius, 8 B. 32 H. Spreekende van deselve, na honderd jaaren gevangen; met de goudene halskaagen, hun van Alexander de Groot aangedaan, enz.

Vorders sloot hy jaarlijks in de Lente sijn hoornen af, en verschuid so lang, tot dat deselve weder sijn volgereid. Doch de hoornen koomen alle jaaren weder met de winst van een nieuwe tak, tot aan het seide jaar; na welken tijt men sijn ouderdom aan het meer en minder getal der tanden moet bespeuren. Plinius, in gemeld B. en H.

4. Endymion) *Van deefsen slaperd, van Diana bemint, is gesproken, 88 en 89 pag. doch hier sijn hunne minneren dus afgebeeld.*

mion, nog de roos-verwige Auroor over't snoepen met Cefalus. Om u voorbij te gaan, Adonis, die nog van haar befschreit wert: bij wien heeft Venus Enecas en Hermione gewonnen? Spiegel u, ftervelingen, aan de Godinnen, en weigert u minnaars geen togt. Want, genomen sij flijpen, wat verliest gij? gij hout u waar: al doen fij duifent grepen, u waar vermindert niet. 'T ijfel en fteen flijt als 't gebruikt wert; maar 't uwe wert niet vervijlt. Wie lijd

niet, dat een kaarsaan fijn kaars ontflecken, en water uitzee gefchept wert? Evenwel fegt geen vrou-mens, dat s'er voordeel bij weet. Maar wat doet gij ook anders, als 't gefchept water quiften? Niet dat ik u rade, bordeel-hoeren te werden; maar waarfchou u om niet verkeert voor hinder bekommerde te fijn. Maar lenffen wij met een labberkoeltje uit de haven, om met grooter feil en fterker wind in 't ruime fap te fteken.

5. Latmion) *Latmos liever; van welk gebergte, 88 pag.*

6. Cefalus) *Sie van deefen jager, bemind en vagevolgd van Aurora, 17 pag. en elders.*

7. Adonis) *Van welke 18 pag. en elders.*

8. Enecas) *Van welke 33 en 106 pag.*

9. Harmonie) *Of Hermione, dochter van Mars en Venus, en echtgenoot van de rampfalige Kadmus; gelijk beneden aangeteekend fal worden.*

T W E E D E H O O F D S T U K .

Dat een vrijfter haar goede gefalte met een cierlijk kapsel een meerder luiffter moet byfetten.

K fal van 't op-fchikken beginnen. Een wel be-fnoeide wijn-flok levert overvloed van wijn; een wel bebouden akker rijklijk koorn. Schoonheit is een gave Gods: hoe weinig bralt'er op fchoonheit? Die gave feilt 't meeste groe der vrouwen. 'T opquik-

ken moet u fchoon maken: een ongequikt aanzig fal verleeflijken, al waar 't foo fchoon als dat van Venus. Schoon 't aloud vrou-en-man-volk foo veel werks van tooi en quik niet maakte; fchoon Andromache een groven onderjak droeg: wat wonder wat 't? 't was een ruw foldat-

1. Venus) *Idalia dea in het Latyn; wegens Idalus, een gebergte, en Idalium, een ftad op Cyprus: Venus, gelyk de ftad Pafos, ja geheel het eiland, toegewijd. Sy ontving haar naam wegens feker geval, den ftichter in het bouwen voorgekomen. Siet Stefanus, in fijn doorgeleerd Stedeb. Ondertuffchen fiet ook van haar gebeeld wond Propertius, Lukanus, Val. Flakkus, Statius, Klaudianus; en andere.*

2. Andromache) *Van welke dikwyls is gefprooken; gelyk 24 pag. enz.*

3 en-wijf. Hoe foud gij, Teccassa, uwen Ajax op-geſchikt
4 gevoelig bijkomen, die een ſchild voerde met ſeven
5 ofſen-huiden gevoert? Wel eer was Rome boers en ruig:
6 nu is 't al goud wat'er blinkt, en 't praalt met de konſtik-
heid van den vermeerterden aard-bodem. Let eens, hoe
't Kapitool nu pronkt, en hoe 't certijts was: gij ſult ſeg-

gen, dat'er doen een andere Jupiter in woonde. 'T raat-
hous dat nu een gebou is, daar ſoo agbaren raat wel ge-
voelig in vergaderen mag, was ten tijde van Koning Ta-
tius met een riet-dak gedekt. Wat was den berg Palatium,
die nu met een pragtigkerk gebou, ter eeren van Febus en
de vorſten geſigt, bepronkt is, eertijts anders als wei-land
7
8
9
10
VOOT

3. Teccassa) Of Tegmeſſa; van welke men nergens veel vind geſchreven; alleenlijk word ſy van Soti-
cles in ſijn treurſpel van den rafenden Ajax, als een eerbaare en getrouwe bedgenoot ingevoerd. Siet
ook Horatius, 2 B. 4 Liedr.

4. Schild) Van welke ook is geſprooken 124 pag. Doch merk hier aan dat de ſchilden meermaalen, of
geheel van leer, of een minſten met deſelve ſijn overtoogen en bekleed geweest. Polybius 6 B. 21 H. Stra-
tius, 4 B. der Theb. oorl. gelijk wy ook daarom aanteekeuden, 69 pag. dat de Latynſche benaaminge
ſcutum hier uit is voort gekomen.

Welk leer ſelf ten tijde van hongersnood ſomwijlen den ellendigen heeft tot ſpijs gediend. Livius, 23 B.
19 H. Val. Maximus 7 B. 6 H. 2 voorb. Frontinus, 4 B. 5. H. 18. voorb. behalven Hegriſſippus,
ſprekende van de Joden, belegerd binnen Jeruſalem.

5. Goud) Sekerlijk, ten aanzien van den tempel van Jupiter, op den Kapitolynſchen heuvel; welke met
kopere, doch met goud overtoogene plaaten, geheelijk was gedekt. Plutarchus, in Popik. Horatius 3 B. 3. Liedr.
Plinius, 33 B. 3 H. Aufonius, in het Sneld, op Narb. Virgilius, 8 B. van En. ſprekende van het
beeldwerk in het ſchild van Eneas: behalven Propertius, Sidonius, Livius, enz.

Behalven dat ook de gewelven van andere tempelen met goud waarn overtrokken. Ovidius. 1 B.
vanden Alm. Manilius, 5 B. der Sterrek. ja ſelf de wanden en ſoleringen van eenige byſondere woon-
huuſen. Plinius, 33 B. 3 H. Statius, 1 B. der Mengeld. 3 D. Manilius, 1 B. der Sterrk. op dat ik
ſwyge van het ſo genoemde gulden huys van Keiſer Nero, in pracht en heerlijkheid alles te boven gaan-
de. Suetonius, in Ner. 31 H. Plinius, 36 B. 15 H. en Tacitus 15. Jaarb. 42 H.

6. Kapitoel) Onder de ſo geſeide ſeven bergen of heuvelen, was de Kapitolynſche wel de niſtekenſte
en aller beruchteſte, gelegen tuffchen den Quirinaalſchen en Palatynſchen heuvel; geheeten eerſt Sa-
turnius, wegens Saturnus, die wel eer ſich aldaar nederſtelde. Feſtus. Varro, enz. nederhand Tarpe-
jus, wegens de nome Tarpeja; van welken Livius, 1 B. 11 H. Florus, 1 B. 1 H. en wy in de G A L-
LEKKE, ontrent het 6. en in de PICT. LOQUENS, by het 38 Taf. en eindelijk Kapitolinus, wegens
het hoofd van ſekere Tolus; aldaar opgegraven, toen men beſig was met de grondſlagen van gemelden
tempel; gemeenlijk ook naar dit hoofd het Kapitoel geheeten. Livius 1 B. 55 H. Dionyſ. Halikarn.
4 B. 66 H. Florus, 1 B. 7 H. Op deeſe berg dan ſtont het gemelte Kapitoel, en tempel van Jupiter: van
wiens konſtige boukunde en heerlijke verſierſelen wy liever willen ſwygen als te wein ſeggen: wyſende
den ſaalkundigen liefhebber tot baare doorgeleerde Beſchryvinge van Juſt. Rycquius.

7. Raadhuis) De curie waaren plaatsen, alwaar of de geestelijke raad, en het priesterſchap te ſaamen
quamen, of alwaar de mereldijke overheden hunne vergaderingen hadden. Varro. Somanie was de Hoſtilia,
ſtaande op den berg Celus, van koning Tullus Hoſtilius gebouwd. Livius. 1 B. 30 H.

8. Tattus) Van welken koning elders.

9. Palatium) De Palatynſche berg had ſijn naam, gelijk Feſtus en Varro aanteekenen; à pecore
palante, dat is, het dwaalend en weidend vee, op een rondſom deeſen heuvel. Is ſeer vermaard geweest
wegens het hof en paleis der Keiſeren; onder Auguſtus eerſt wel gering en klein van omſtrek. Suetonius,
in Aug. 72 H. doch onder de volgende, Tiberius, Kaligula, Domitianus, en andere verder uitgebreid,
en volgens de boukunde rijkelijk verciert. Siet Plutarchus, Dio, Tacitus, Statius, Martialis, enz.

Heeten is ſy vol miſnaakte muraangien en bouwvallige puiſchoopen deeſer hooggebouwen; gelijk ook dat
aanwijſt het Roma Aeterna, of Verſaameling der aller beruchteſte gebouwen van Rome, noch on-
langs op het koper gebraken en in het licht gegeven door P. TR. SCHENCK.

10. Weiland) Voor den opbouw van Rome beſtond hier alles uit boſſchen en velden; alwaar de hoeders
en oppaſſers van groot en klein vee ſich onthielden. Ovidius, 1 B. vanden Alm. Propertius, 4 B. 1 H.
Virgilius, 1 B. van den En.

Sulks bemijnen ook onder anderen in deeſe ſtad de naamen van ſommige der ſeven heuvelen: te weteen
de Palatynſche; gelijk ſeggt is, ſo geheeten van het ſwervend vee; de Viminalſche, van de viminalis,
of de aldaar groeiende tynen; ja by ſommige van de fagi, of beukebomen, geſegt de Faguntalis. Feſtus,
en z.

voor ploeg-offien? Laat andere op 't oude grom verlekken: ik bedank het mij, darik in dese eeu gekijft ben: dit 's de eeu, die met mijn saligheid over een komt. Niet om dat nu 't buigzaam goud uit d'aarde gevooert, en paalen van verfehde kusten herwaarts vervoert werden: niet om dat 't gebergte door 't marmere graven, en de zee door 't koflijk bedijken krimpt: Maar om dat 'er nu puntigheid is, en die boefte haveloosheid van de voorraders niet tot dese tijd toe in swaig bleef. Hangt geen kostelijke pandanten aan d'oeten, en juwelen, die den neger in 't groen water op foekt. Komt niet pragtig aan-treven met goude paffimenten op 't kleet: want dikwijl verjaagt gij ons door de kostlijkheid, daar mee gij ons foekt te lokken. Net-

heid bekoort ons: laat 't hair niet wilt hangen: 't hullen geeft en beneemt schoonheid. Den hoofd-quick is verfehde: ijder tooit het na 't haar voegt, en neemt haar spiegel eers tot k umeester. Een langwerpige tronion [een hoog voorhoofd] wil onbekaperde scheelen hebben: soo was Laodamia gehult. Ronde tronionen willen een klein vooruit-drolletje boven 't voorhoofd, en d'oeren bloor houden. Dese mogen de lokken over schouder slingen, gelijk Febus als hij op de lier speelt: andere den bos agter op knooopen, gelijk de gefchorte Diana, als sij op de jagt 't vebaist wilt agter her fit. Sommige willen los, sommige vast gehult gaan. D'een flaat het mooi, so kruittuitig te gaan als Mercurius harp; d'andere, soo hobbelig

enz. de *Querquetulaansche* (anders geheeten *Celius*) van seker quercetum, of eiken woud, aldaar welser gelegen. Tacitus, 4 Jaarb. 65 H. en eindelijk den beuvel (heden de berg de Trinita, of vande H. Drievaldigheid) hebbende haaren naam van boomgaarden en lusthoven bekoomen. Suetonius, in Neron. 50 H. Makrobios 1 B. 16 H.

Doch, welk een seldsaamen draai en ommekeer is hier waar te neemen in Romes wonderlijk aanen afneemen? Alle deeze heuvelen, eerst, gelijk wy seggen, niets als grasige weiden en wouden hebbende, en naderhand met tempelen en hoofgebouwen praaleude; sijn nu wederom onbewoond, en, of met groote bouwvalligheden overgooten, of met moes-tuinen, en eenige weinige lusthoven beplant: gelijk dat genoegsaam aanwyft de grond van dese groote stad, uit gegeven te Rome in het groot, door J. Bapt. Falda, en alhier in het klein, door bovengenoemde PETR. SCHENCK.

11. Peclren) Gefocht en opgevocht in de dieptens vande Roode en Indische zee. Plinius, 9 B. 35 H. met dewelke niet alleen de beelden, maar ook self de tempelen der Goden waaren opgetoed en verciërd. Cicero, inde 1. Red. tegens Verr, daar en boven de paarden, dekkleden en wapenrufsingen. Varro, by Nonius, gelijk ook de schoenen der Keiseren. Lampridius, in Elagab. 23 H.

Doch voornaamlyk behoorden sy tot der vrouwen tooicieraaden, oorhanselen, halsbanden, enz. Suetonius, in Jul. 43 H. Kalig. 37 H. Horatius, 2 B. 3 Berisfd. Klaudianus, in het 6 Bergem. van Honorius.

12. Marmer) Van veelerhande soorten; gelijk wy aantekenden, 126 en 301 pag. Gebesigd tot kolumnen, vloeren, en wanden in de tempelen, schouburgen, balstoven, wandelplantfen, en eindelijk in bysondere gebouwen. Plinius, 36 B. 6 H.

Hier in wierd ook aangemerkt het opus Alexandrinum, Egyptisch werk van Alexandriën; waarmee men verscheidene marmers, teweeten dat van Sinaada met dat van Tyrus of Sparta mengde en cieraadshalven onderscheide. Seneka, inde 86 Br. Plinius, 35 B. 2 H. Statius, 2 B. der Mengeld. van de Lusthoeve by Surrentum; en 1 B. inde gelykwensch. vanden herstelden Rutilius.

13. Krimpt) Terwijl die van Rompen in Kampanje, by Misenum, de Bajen, en elders, ja self de zee bedijkten, met swaare timmeragien te rugdreeven, en dus gelijk als van omtrek kleender maakten. Seneca in Thyest. 3 Bedr. 1 Ton. gelijk ook in sijn 89 Br. Statius, in gemeld 2 B. sprekende van de Luithoeve by Surrentum.

14. Pandanten) Waar af gesproken is, 214 pag.

15. Hair) Van het hullen en krullen spraken wy 122 en 132 pag.

16. Vooruit drolletje) Van welke ook is gesproken, 122 pag. hoewel de selve niet altijd op het voorhoofd, maar ook wel boven op het achter hoofd word aangemerkt; soo in de vrouwelijke statuen, als of de Grieksche, of ook Burgermeesterlijke Gedenkpenningen. Siez Choul. 82 pag.

17. Febus) Van sijn hair en schoone lokken siet 116, 134 en 138 pag.

18. Gefchorte) Sie haar opgeschoort op een Gedenkpenning, gesfeld 62 pag. en lees het geen aldaar is aangetekend.

19. Wild) Herten, daffen enz. Horatius, 4 B. 6 Lierd. en Andere.

20. Als Mercurius harp) Slechte Vertaaling! het Latyn segt, een huysje of gewrocht netje te dragen in de gedaante van een omgekeerde luit; voegende hier noch by, Cyllenæa; om dat Mercurius in het gebergte van Cilicno (waar of elders) de luit, by seker toeval, vond en toefelde; gelijk wy aantekenden, 110 pag.

21 belij als de zee-golven. Maar gelijk d'akelen aan takrij-
 22 ke cekelaars, de bijen op de Hyble, en 't wilt in 't ge-
 23 bergte ontelbaar is; soo onmoglijk is 't mij alderhande hul-
 fels op te tellen: want ijdel dag geeft weer een andere quik.
 Veel voegt een swierig war hulfel. Dikwijl foud gij swe-
 ren, dat 't hoofd sedert gisteren niet opgetooit was. An-
 dere verhullen sig tien-mal op een dag. Quikt soo swie-
 24 rig, of 't bij geval foo fits. Soo sag Hercules Iole in haar ver-
 25 meeterde stad, en sprak: dit dier bemin ik. Soo fchor-
 26 te u Bacchus, verlate Ariadne, terwijl de boksvooten E-
 van Evõe juighen, op sijn wagen. Bloet! hoe bemok-

kelt vrou natuur u schoonheid, die, ergens verminkt,
 op veelderhande wijze kan herfelt werden. Mar wij ver-
 kalen ongelukkig, en 't hair valt ons, door den ouder
 van 't hoofd gerukt, als 't loof door een storm. Een vrou-
 mens verft 't grijs haar met duits kruidcr-fap, en verbluft 27
 door konft de natuurlijke verf. Een vrou-mens pronkt met
 een digte paruk, en plant voor gelt een andere hairbos op 28
 't hoofd. Men fchaamt sig niet, die openbaar te koop en;
 want sij hangen op de mart, voor den tempel, en in 't oog van 29
 Hercules en de fanggodinnen te koop.

*Diergelyk een kaspel geloof ik te sien in het borstbeeld van de keizerinne Otacilia, op een kopere pen-
 ning, onder de mijne berustende.*

21. Zeegolven) Welk hulfel ik aanmerk inde jongere Faustina (die in haare hairtoofelen fo veran-
 derlyk is, als haar moeder, Faustina de ouders, met haare opeengestapelde vlechten onveranderlyk) op
 de Gedenkpenningen, afgebeeld by Patinus, Triftanus, en andere Vetsamelaars. Siet ook 122 pag.

22. Hybla) Van deesen heutigryken berg is gesproken 239 pag.

23. Gebergte) Alpes in het Latijn; van welk gebergte 162 pag.

24. Herkules) Alcides in het Latijn. De reden is elders gezegt.

25. Jole) Siet van deefe den inhoud vanden 9 Br. en het geene wy aanteekenen, 48 pag.

26. Ariadne) Gnoslis in het Latijn, wegens de Kretische stad Gnosfos; van welke 17 pag.

27. Duits) Dat de Duitschers hunn hoofthair wiesfchen, en met sekere fap of looge blond maakten;
 fal elders moogelyk worden aangemerkt.

28. Geld) Hoe verfoet de Roomfche vrouwen op de blonde lokken der Duitsche sijn geweest, is aan-
 geweefen, 132 pag.

29. Tempel) Herkules had verscheidene tempelen binnen en buiten Roome; onder welke bysonderlyk
 uitmunteden, eene ontrent, of liever in de renkring van Flaminus; gezegt de Musagetes, wegens de Mu-
 fen, of Sanggodinnen, met welke by altaar wierd geëerd. Suetonius, in August. 29 H. Eumenius, inde
 Red. voor de School. Plutarchus in de 59 der Roomich, Vrag. Ovidius 6 B. des Alm. en weder eenen, op
 de Offe merkt; sijnde aldaar sijn beeld en altaar van Evander, dien overzeefchen vreemdeling, gesteld en
 ingewijd. Ovidius, 1 B. vanden Alm. Dionysius, 1 B. 40 H. Livius, 1 B. 23 H. Tacitus, 12 Jaarb. 24 H.
 Propertius, 4 B. 10 D. Virgilius, 8 B. vanden En. Tor welk een tempel geen honden toegang hebben; sijnde
 de knods van Herkules aldaar gelant, wiens lucht en reuk deefe beesten fchuwen. Solinus, 2 H. het
 selve ook fchrijvende van de vliegen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het gewaad der jonge vrouwen.

1 **W**at fal ik van 't gewat feggen? 'k vereis geen paffe- is. Dewijl 'er foo veel onkoftlijker verwen uitgekomen
 2 meenen, of purper dat twee-mal root geveft is, wat dolheid fou u overkomen, al u middelen aan
 't lijf.

1. Paffementen) Segmenta in het Latijn; sijnde eigentlijk eenige fmalte goude of purpere ftrepen, on-
 der rondfom de vrouwen rot gaande; gelyk beelen de swarte ftuwele lijften rondfom de fcharlakene ro-
 ken der Weft-falingers, of die van Hamburg en Bremen; ja gelyk by ons allerhande galonnen, kantens,
 gimpens, enz. Juvenalis. 2 Berisfd. fpreekende van Gracchus. Valer. Maximus, 5 B. 2 H. fprekende
 van Koriolanus.

2. Tweemaal) Des wegen geheeten by de fchrijvers dibapha. Horatius, 2 B. 16 Lied. en 12 Toe-
 fang. Cicero, enz. sijnde feer dier en geldig; en deswegen alleenlyk van vermogende en weelderige Romei-
 nen gebrukt. Plinius, 9 B. 39 H.

Aangaande deefe rijkelyke verf hadden die van Tyrus de voorrang; sijnde de uitvinders en bewerker:
 van het selve: gelyk wy hebben aangeretkend, 64 pag. Siet ook 52 pag.

2 't lijfte hangen? Gij hebt een hemel-blauntje, gelijk de
 3 lugris, als te door geen wolken en suider laute betrok-
 ken is. Gij hebt een geel-glimpje, gelijk de gulde
 4 vagt van den ram die wel ceergefegt wert Frixus en Helle
 5 Inoos moord-lift ondraait te hebben. Hier hebt gij
 6 een golt-plantsig tabijnje [kamelorje] waar van ik ge-
 7 loof dat de Nymfen vliegers dragen; daar fassaan-geel
 oranje. Sulken fluier slaat Autoor om, als sij haar dag-
 roffen infpant. Deefe veef fwijng in Venusmyrt; gene
 is vioolpairs als d'amethift-steen: dese apt de witte
 roos, en Tiacife kraan na; gene Amarillis kastanjen,

d'amandelen, en geele was. So veelderhande bloemen
 'taart-rijk, in de nieuwe lente, uitgeeft, als de wijnfok
 bor, en de kleumige winterheen druipr: met soo veel-
 derhande, of nog meer, verwen wert nu de wol geveeft.
 Kieft hier uit die u dient. D'eeue voegt Trijn, d'andere
 Jofijn. Die blankis, voegt bruinen dos. Bruin gewast
 stont Brifeis mooi. I oen sij gefchaakt wiert, was sij in
 't bruin. Bruinetten fteken lig in 't wit (als vloojenin de
 melk) in 't wit waartge goeljik, Andromeda, in dien dos
 brageerde gij te Serifos.

3. Frixus) *Het geval van Frixus en Helle, vervolgd door Ino, haar ftiefmoeder, vindmen boven, 29 pag.*

4. Dagrossen) *Van de paarden van Aurora, of de Dageraad is gefprooken 127 pag.*

5. Mirt) *Paphia voegd'er het Latijn by, wegens de stad Pafos; van welke 164 pag. Sy is Venus geheiligd, gelijk wy aantekenden, 117 pag. naar welke ff ook Myrrea of liever Murtia wierd geeeten, Siet 300 pag.*

6. Thracifche) *Ey de Natuurkundige word aangeteekend, dat de kraanen, in het fomerseizoen, in groote meening naar Thracien vliegen, en aldaar fich voor een tijd onthouden. Doch dat ff, doorgaans in het verhuysen groot gefchreeu maakende, (siet Virgilius, in het 11 B. van den En.) met een steen in de bek den berg Taurus overvliegen, quansuis om van de roofstee arenlen, aldaar fich in grooten menigte onthoudende, niet behoord te worden. Klaud. Minos, over het 17 Sinnebeeld van Andr. Alciatus.*

7. Amarillis) *Van haar genegenheid tot dit lekker fruit is gefprooken, 233 pag.*

8. Was) *Deefe ftoffe geefte de verwers de naam van Cernarii, of ook carinarii volgens Turnebus; meeren- deels arbeiden te in een color cereus of wasverwe. Plautus, in Warn. met de Pot, 3 Bedr. 5 Ton. en Andere.*

9. Brifeis) *Van welke dikwijls boven, 10 pag. en elders.*

10. Andromeda) *Cepheis in het Latijn, wegens Cefeus, haar vader; van welke 90 pag.*

11. Serifos) *Sie vandit eiland elders.*

VIERDE HOOFDSTUK.

Van een suivere lucht, en de vereifchte nettigheid in tanden, buyd, oogfcheelen, enz.

1 **K** had op de tong u te vermannen, dat gij geen flink-
 2 bok onder d'okfelen liet broejen, end'armen niet
 3 ruig liet begroejen: maar ik boek-ffaf hier geen ruwe
 4 berg-barariffen. Genomen ik laffe u sorg te dragen,
 5 dat de kauwers door geen fhoefheid begroejen, en de mond
 's morgens met water werde gefpoelt? T'aanfigt weet gij

ook met loor-wit te blanketten, de bleeke wangen door
 konft te doen bloejen. Door konft weet gij d'ijle wijn-
 braan vol te fwarten, en met flauwe kroom-ftreepjes
 te verlegen. Ook fchaamt gij u niet d'oogen met fijne
 as en Cilicier fassaan toe te quikken. Ik heb gemaakt
 een klein bockje, dat behelst 't opcieren van uwe zangften; wel

1. Bergbarariffen) *De rupe Caucafea segt het Latijn. Vanden Kaukasus fpraken wy 163 pag. ook voegd het felve daar by, qua bibunt Myfum Caicum, die drinken, of fich onthouden by Kaikus; een be-
 ruchte rivier, uit Teutrania, een deel van Myfen komende en door Frygien looperde. Plinius, 3 B.
 5 H. Ovidius, 2 en 15 B. der Herfchepp. behalven Virgilius, Lukanus, enz.*

3. Kauwers) *Van aer Romeinen nettigheid ontrent het wasschen en reinigen der tanden, is gefprooken, 217 pag.*

3. Cilicier fassaan) *Van welke, 136 pag. het Latijn voegt'er by, natus propé Cydnum, gegroeid ontrent den Cydus. Dis was een rivier in Cilicien, loopende d'waars door de stad Tharfus. Justinus, 11 B.
 8 H. Kurtius, 3 B. 4 H. Strabo, 14 H. vermaard, eensdeels door het lijffgevaar van Alexander de Groo-
 te. Kurtius en Justinus, op de aangelegene plaatfen: en anderdeels door de prachtige te faamenkomst van
 Mark. Antonius en Kleopatra. Plutarchus, in Anton. enz.*

*Bekomt haaren naam, wegens een blanke suiverheid; en is by doofweder in het loopen seer snel en voort-
 varend. Solinus 41 H. doch anders traag en langzaam. Tibullus 1 B. 7 D.*

wel een klein boekje, maar groot om 't werk dat 'er in steekt. Hier in moet gij, vijfsters, raat soeken om 't leelijk uit 't aangigt te verdrijven. Mijn digt-geest sult nagaan, dat ik u dienkt kan doen. Maar liet toe, dat geen vrijer u smuk doosjens van tafel in de klaau krijgt. Smuk vrij; maar hour de konst verhoelen. Wie sou geen afkeer hebben van een aangigt, dat, allenthalve met smeerbogt gefalst, met dikke droppels in den warmen boefem af-leekt? Wat geer heeft schape-smeer, 't weet dat 't wolglic ve in de morslige vngten sit, al wert het verkookt? Ik keur niet voor goet, in 't bijzijn van man-volke hinde-merg te gebruiken, of de tanden te schuren. Dat sal wel mooi staan; maar 't wil niet als met afkeer gefien sijn. Want veel dingen staan in 't doen leelijk; als sij gedaan sijn, mooi. De beelden, die nu de naam hebben van den konstrijken Myron gegoren te sijn, waren te voor ruwe en harde stoffen. 't Goud moet eerst gefmeed sijn, sal 't een ring werden: de kleederen, die gij draagt, waren eerst vuile wol. De marmer, die te voor rauw was, is nu een vermaat beeld: en naakte Venus, die 't water uit het haar wringt. Laat ons in de waan, dat gij nog slaapt, als gij u op-schik: hecl op-gefschikt sult gij beilf voor den dag komen. Waarom moet ik weten, dat gij u blanket? Sluit u kamer deur: waarom u

brulne verf verlikt? Veel is 'et, dat geen vrijer weten mag: meest alle dingen fouden mishagen, soof niet overglint wierden. Let eens, mer wat een dun vlies de houe beelden in d'opgefschikte schoubergen vergult sijn. Maargelijk 't volk deselve nier mag genaken, voor dat sij op-gemaakt sijn; soe mag geen vrijer genaken, voor dat gij op-geimult sijn. Soe verbiede ik u niet, 't hair in sijn tegenwoordigheid te laten kammen, op dat het swierig over den rug mag hangen. Sijdan insonderheid niet gemeelick, en rukt de tinten niet dikwijll losalsie niet vast genoeg ge-breid sijn. Deert dan geen kamenier. 't K haat die haar 't aangigt op-krabben, den hul-priem ontrukken, en in d'armen prikken. Sij vervloekt en raakt haar juffers hooft, en staat bebloet en schreit bij 't hair dat sijn in 't vuur wenst. Die een kaal-kop is, moet een rekel op den drempel leggen; of moet gij alrijt in den tempel van de goede Godin laten hullen. Sekere deern, eens aangelegt dat ik haar schielijck kwam besoecken, sette door haat de paruk verkeert op. 't K wens, dat den vijand soe vuile schامت oorfsken mogen overkomen, en diergelijck schand de Parther wijven vercleelicken. Een vermint beest, een ongratig veer, loofloos geboomte, en een kaal hooft, staan mis-maakt. Ik heb hier geen Semele, Leda of

Ik vind hem, in een mannelijcke gestalte, onder de voeten van Tharsus; op de gewoonlijcke wijze, gelijk een vrouw sitende afgebeeld, op een Griekfsche Penning, by meermaalen aangeetrokkene Morcellus, in het 17 Taf. van sijn Specimen, of Penningproefse.

4. Myron) Een wijberoemd boofseerder en gieter van koperse beelden, by sonderlijck van offsen enkoosen; even eens geloue ik, als daar in, by onse tijden heeft uitgemunt de schilder Job. Berchem. Plinius, 34 B. 3 H. Ovidius, in Pontusk. in 4 B. 4 D. behalven Propertius, Statius, Juvenalis, Petronius, het Griekfsche Bloemh. en Aufonius.

5. Naakte) Van Praxitoler uit marmer gewrocht, en naderhand gefet inden tempel van Brutus, overbeerder der Galiffers, by den Flaminifchen rengkring. Plinius 36 B. 5 H. Doch ook van Apelles gefchilderd; gelijk wy aantekenden, 34 pag.

6. Beelden) Op het rooneel, tusschen de pilaaren geplaatst, om heftelve een prachtige rijckelijckheid by te fetsen; om welke reden ook, door Mark. Scaurus 3000 koperse beelden tusschen 360 marmere kolommen sijn opgericht. Plinius, 34 B. 7 H. en 36 B. 2 H.

7. Kamenier) Van de wreedheid begaan tegens haare kapperssters, en hairvlechtssters, is gefproken, 135 pag.

8. Rekel) Kamberbewaarder, van welken wy fpreken, 123 pag.

9. Goede) Bona geheeten in het Latijn; tot wiens heilijge heimlijckheden geen mannenfch eenige toegang mogt hebben. Tibullus, 1 B. 6 D. Propertius, 4 B. 10 D. Wes halven het Klorius so ewel wierd afgenoomen, dat hy, in het gewaad van een fnaavenspeelfter, quansuis om Cefars wijf te fpreken, was binnen gedrongen. Plutarchus, in Jul. Cef. Cicero, in de Red. wegens de Antw. der ingewaand fchouwers, en elders, Suetonius, in Jul. 6 H. de Kantekenaar over het 6 Berifpd. van Juvenalis, en Andere.

Wie nu deefe Bonais, word nergens uitdrukkelijck van de fchrijvers aangeteekend. By Mskrobuis, 1 B. 12 H. gelijk mede by Plutarchus in sijn 20 Vraag. en Arnobius, 2 B. is het Fatius of liever Fauna, 't wijf van Faunus; of ook Majja, ja self Ops of het Aardrijck. Set ook Laktantius, 1 B. 22 H.

Haar tempel stond op den Aveniynfsche heuwel. Ovidius, 5 B. der Alm. en het offer was een vterken. Juvenalis, 2 Berifpd. en melk; wijngelgeft by Juvenalis, 9 Berifpd. en eindelijck waaren haare bediende onder andere ook Vestaalfsche maagden. Cicero, in gemelde Red. wegens de Ingewaand fchouwers.

10. Parther) Der Romeinen harde en geduurige vyanden; een magtig volk, volgens het aangeteekende, 205 pag.

11. Semele) Van welke 174 pag.

12. Leda) Van welke 23 pag. elders.

- 13 Europa, die Jupiter in stiersgedaante over zee voerde, te onderrigen; geen Helena, die Menelaus, niet al flegt, wederom vorderde, en Paris den trojanischen schaaker, nietal blind, by sig hielt: maar schoone en leelijke deerns onder een, waar van 't meefte gros altijt gebrekkig is. Schoone dieren maken minft werk van quik en toof-konft, om dat de fchoonheid fonder quik-konft haar na wens genoeg begaaf. Als de zeeftilis, legt de ftier man forgloos bij 't roer: alsfc swelt, ftelt hij lijn ftier konft happig in 't werk.

13. Europa Sidonis, in het Latijn; wgens Sidon, een zeeftad in Fenicien, wgens haar vifchrijkkheit, (want Sidon betekend een vis in haare taale) aldus genoemd by Juftinus, 18 B. 3 H. voorts in onafheid de ftad Ty-rus verre overtreffende. Homerus, in het 2 B. van den Il. Scraho 16 B. behalven de H. H. bladeren, in de Boeken van Molière, Jofua, en der Rechteren.

Word op een Penning van de keifer Trajanus, by Spanheim, in meer gemeld B. van het Gebr. en Misbr. 779 pag. geheeten *Navyx*: magtig ter zee; dragende, tot een zoeken van deefe magt, op het ruggeftuk, een oorlogfchip.

Helene) Van Helene is meermaalen gefproken; te weteen, in den Inhoud van de 15 en 16. Br. en elders alwaar ook mede van Paris en Menelaus.

V Y F D E H O O F D S T U K.

Hoc men de gebreeken aan het licchaam moet verbergen.

Maar weinig vrouwen fonder lefel. Vult u mangel, en heelt de gebreeken van u lichaam, foo gij beft kont. Sijt gij een kort-gat, fit; om ftande niet te lij-
 3 keuten dat gij fit: en legt foo lang gerek op u rust-bed
 4 als gy kont. En, ten cinde u, dus leggende, geen vrijer
 4 uit 't oog afmete, paff dat gij u voeten ergens mede
 dekt. Die al te fchrapel is, moet fig in dik en ruimen
 dos ftecken. Een bleek-veeft verf fig met roofterfel: een
 2 bruinet met krokodille-front. Hebr gij lefel aan de voet,

hour hem altijt in een wit laarsje, en trekt de kous [been-
 banden] nooit van een dor been. Hebr gij hooge fchou-
 ders, verdwijntfe met watte kuffentjens, en maakt een
 gefwollen boefem. Hebr gij boerinnc-vingers en lompe
 nagels, maakt in 't praten weinig gebeden met de
 handen. Hebr gij ftinkenden adem, praat nooit nug-
 tere, en blijft altijt wat van de vrijer af. Hebr gij swarte,
 groote, of fcheef-fchuine tanden; foo fult gij met lagha
 u felve feer nadeelig tijn.

1. Rustbed) Van het leggen op rustbeddens is gefproken, 60 pag.
2. Krokodillefront) Waar mede men, in die tijden, wift een blank en fuyver vel te maaken. Gale-nus, van de kracht der Eenvoudige Geneetsmid. 10 B. Klemens de Alexandrin. 3 B. Horatius, 12 Toe-fang.

Vorders heeft het Latijn, pifcis Pharius, wgens de vuurbaak Faros, in Egipten, van welke 157 pag. Want alhoewel ook elders krokodillen wierden gevonden; foo waaren fy doch nergens in fulk een menigte en groote als in Egipten. Plinius, 7 B. 25 H. Elianus, 17 B. 6 H. Herodotus, 2 B. 68 H. behalven Filoftra-tus, Achill. Tatius, Arifoteles. Apulejus, Ammianns, enz.

Hierom fiet men de krokodil geduifrig omtrent het beeld van de Nijl, niet alleen in het aaloude marmere; heden, nevens dat van de Rbijn, geplaatft onder de trappen van het nieuwe Kapitoel; afgebeeld by Ou-daan, omtrent 168 pag. maar ook by den felfen, in de 37 Taf. op een Penning van keifer Hadrianus: ja felf ook alleen; en of vry, gelijk op een Penning van Angulus, in de 35 pag. of, met een keeten aan een Egiptifche palmboom gebonden, op een ander van den felfden, in de 29 Taf.

3. Witlaarsje) Van de witte fchoonen der vrouwen (in de mannen ongeoorloofd en berifpt) fpraken wy elders.

4. Beenbanden) Schoonen liever; fijnde in de vrouwen alleculijk enkele fjoelen met nette, en fomwijlen kostelijke banden, boven op de voet roegeftriks; gelijk wy ook aanteekenen, 231 pag.

5. Watte kuffentjes) Amelitides, of, gelijk andere leefen, analectides in het Latijn; fachte kuffen-tjes, waar mede het vrouwwolk haare kroppen opvuld, om de maagere fchoonlers niet foo feer te doen nif-
 ftecken. Sier Rhodiginus, 13 B. 41 H. en Nik. Heinfius, over dit woord.

SESTE HOOFDSTUK.

Van het manierlijk lacchen, schrijven, spreken, enz.

Wie sou 't gelooven? 't vrouwvolk leert ook na de konst laghen, en soekt sig met mees-mullen ook schoon te doen gelijken. Wilt gy laghen, gaapt niet wijt; druk wederwijs kleine kloofjens nevens de mond; en nijp d'onderste lip voor de bovenste tanden. Schater niet lang agter een, maar gighel iets soets, en vrijsteragrig. Sommige trekken in 't laghen de mond als een axter die fluiten wil. Andere weete niet of sij laghen of krijten. Sommighe schaghen soo ichor,

als een eselin bij haar ruwe mole-steen rughelt. Wat kunstjen sullen 'er nog in de werelt komen? Men leert ook na de konst schreien, en krijt als, en hoc men wil. Wat sal ik seggen van 't wissel-letteren in 't spreken, en 't lippen met de tong? D'aardigheid van eenige woorden te krom-tongen heeft geen aart: want s'ontleeren de spraak, die sij eenswel geleert hebben. Dit alles, aangezien 't u voordeelig is, moet gij siks waar-nemen.

1. Eselin) *Dat ook esels sijn gebruikt in de korenmolens, is getoond, 186 pag.*

SEVENDE HOOFDSTUK.

Van een goede manier in het gaan.

Leert een vrouwen-tret gaan. De gang geeft ook geen kleine bevalligheid: dit verlokten verjagt onbekent man-volk. Dese rijfelt wederwijs over na de konst, schept de wind onder de vlieger; en trippelt trots op de teenen heen: geene treet als een ros Umber wijf, en slapt als een gelaarste visser. Maar hout hier maat, als in de rest.

De eene gang staat boers, de andere juffer-agtig. Hout de linker boven-arm en schouder tot den boesem toe bloot, insonderheid als gij blank sijt. Als ik dit plagt te sien, lusten 't mij soo ver te kussen als de schouder bloot was.

1. Umber) *Umbria was een deel van Italiën, door den Apennijn van een geseheid; hier met den Tiber, en daar met de Nar, weder ginds met de Adriatische zee, bepaald. Plinius, 3 B. 14 H. enz.*

Men noemt de inwoonderen Umbri, van imber, slag-regen; als of dit volk, volgens Plinius, op de aangegogene plaats, na een groote water-vloed, en inbreuk, door storm en onweder veroorzaakt, waaren overgebleven. Sy waren daarenboven stout en moedig; het geen hunne vrouwen, self in haare gang, scheen te volgen.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Hoe voordeelig het singen is in het vryen.

De meer-minnen waren zee-monsters, maar hielden door gequeel de schepen op, als snuifdense nog foo gefwind 't Scheelde niet veel, of Ulysses had sig van de

mast ontwoelt op dat gefang: want alleen sijne reis-gehoeden d'ooeren met was gestopt waren. 't Gefang is lieflijk en aanlokkend: laat de deerns leeren singen: veele verlok-

1. Meerminnen) *Sirenen in het Latijn; geen zee-wijven, gelijk men doorgaans spreekt en afbeeld; maar landgedrochten, van welke wy spraken, 189 pag. gewag makende van haar wieken, en haanepooten; gelijk het selve ook beweefsen word met Fulgentius, 2 B. 11 vers. 17. Eustathius, over den 1. liid. 24. vers. en Suidas.*

2. Ulysses) *Sisyphides in het Latijn, wegens Sisyfus, soon van Eolus; een struikrover op de kusten van Peloponnesus; die, van Thebens omgebracht sijnde, eeuwig in de hel een groote steen heeft moeten boven op een steil gebergte brengen. Cicero, in sijn Tusculaanfche Vraagst. 1 B. Horatius, 17 Toe-fang. Seneca, in Hippolyt. 5 Bedr. 1 Ton. behalven Lukretius, Propertius, Virgilius, Pausanias, Apollodorus en Higinius.*

Deese Sisyfus ootende de Antiklea, juist op dereis naer Laërtes, haar bruidegom; alwaarom Ulysses word geseft uit Sisyfus, en niet uit Laërtes gesprooten te sijn. Ovidius, 13 B. der Herfch. in de reden van Ajax. Higinius, in de 201 Vertell. enz.

4 lokken door 't zingen , gelijk andere door ſchoonheid.
 5 Heergalm dan 't geen gij in de marmere ſchou-burgen hebt
 hooren zingen : dan de deunen na d'Egyptiſe maat ge-
 quinkeleert. Een vrou-mens, dat ik voor geleert rec-

ken , moet wel op de cyther konnen ſpelen. Orfeus , 6
 den Thracier , verrukte met ſijn lier-galm rotſen , wilt- 7
 gediepte, den jammer-poel, en drie-koppigen hel-hond. 8
 Door u lier-toon, Amſion , rechtvaardige moeder-wrec- 9
 ker,

Het was een andere en oudere Siffus, waar af wy ſpreken 65 pag. naamtlijk die te Korinthen koning is geweest.

3. Ontwoeid) Dit word beſchreven van Homerus, in het 12 B. der Dool. en aangetrokken van Juvenalis, in het 9 Berſp. Martialis, 3 B. 64 D. en daarenboven vertoond in nevensgaande prins.

4. Schouburgen) In welken niet alleen wierden gehoord, behalven de stemmen der toneelſpeelders , fluit-
 ten, lieren, enz. maar ook , op een afgeſcheiden en verhevene plaats (odzum by de Grieken genoemd) uit-
 gepikte stemmen van ſangmeesters. Ammianus, 16 B. 6 H. Suctonius, in Domit. 5 H.

Voornaamelijk was dit in gebruik by de Grieken. Vitruvius, 5 B. 9 H. ſprekende van Perikles, bouwer
 van ſulk een ſangplaats. Plutarchus, in Pericl. Cim. en Likurg. Laërtius, in Plat. behalven Athenæus,
 Ariſtides, Pollux, Suidas, enz.

5. Egyptiſche) Niliaci modi in het Latijn; wegens de Nijl, van welke 73 pag.

Byzonderlijk vuil en dertel, en deswegen beaaglijk , waaren de liederen en maatgeſangen van de
 ſtaad Alexandrien , in Egypten ; en die van het eiland Gades ; in Spanjen ; terwijl deſelve van lichte
 vrouwlieden met rappe , doch overgeile gebaarden wierden opgeſongen.

Van de Gadizaanſche gewaagen Juvenalis, 11 Berſp. Martialis, 1 B. 62 D. 3 B. 63 D. 5 B. 78 D. 6 B.
 71 D. enz.

Van den Alexandrynſche, of die van de Nijl, weder Martialis, 3 B. 63 D.

6. Orfeus) Van deefen ſnaarenſpeelder is geſproken 152 pag.

7. Thracier) Rhodopæius, in het Latijn, wegens den berg Rhodope, van welke 9 pag.

8. Jammerpoel) Tartarei lacus, in het Latijn. Siet de verſcheidene beteekeniffen van het woord Tar-
 tarus, by Servius, Heſychius, enz. doch word, gelijk hier, voor de helle genoomen by Homerus, in het
 3 B. der Iliad. en Virgilius, 6 B. van den En. Statius, 5 B. der Theb.

9. Amſion) Moederwrecker in het Latijn; te weeten, wegens ſijn mishandelde moeder, de wreede Dirce
 ſtraffende, en van een geterde ſtier doende door het gebergte ſleepen. Higinus, in de 7 en 8 Vertell. Propertius,

ker, vlijden sig de steenengedientig tot wallen. Schoon
 10 den Dolfijn, die Arion op den rug nam, stom was; nog
 was hij door 't soet gestreel verrukt. Leert ook met bei-
 11 de handen op de lieflijk galmende harp freelen. Dat's
 tuig om vermaaklijk te korswilen. Sijt bedreven in de
 12, 13, 14 digten van Kallimachus, Filetas, Anacreon, den ouden
 15, 16 vogt-lepel, Saffo, (want wat vint gij dertelder als haar
 17 digt) en Terentius, wiens doortrapten Geta's jongelings
 vader uitsrijkt. Toont, dat gij over-lellen hebt de
 18, 19 minne-digten van Propertius, of iets van Gallus, of Ti-
 20, 21 bullus: in gelijks Varroos digt van 't gulde vlies, waar

van Helles, u suster, Frixus, afglippende heen dreef 22
 Lees de vlugt van Aeneas na Latium, den gront steen van 23
 't verheve Rome, door Virgilius gedigt, een weik soo
 konst-rijk als in Italic gevonden wert. Miffchien sal mijn
 naam ook in 't register van dit digter-gros werden inge- 24
 schreven, en mijn schriften niet agter de bank geworpen
 werden. Miffchien sal d'een of d'ander seggen: door-lees
 d'eele boekjens van onse meester, waar in hij vrijer en
 vrijster boek-staat. Of kiest uit de drie boekjes, die de
 minne-digten behellen, iets om aardig te lezen.

tius, j 3 B. 3 D. enz. aangetrokken by het 5 Beeld van onse PICT. LOQUENS.

Dit geval siet men noch heden te Rome in een konstig marmersuk; weleer uit Rhodus aldaar overge-
 bracht, en naderhand (gelijk Andr. Schottus meend) gevonden in de bouwvalligheden en ingeforte badsto-
 ven van keiser Karakalla.

Siet het afgebeeld by Perrier, en sijn navolger Van Daalen, Joach. Sandrart, en andere Versamelaars
 van aaloude marmerebeelden.

10. Arion) Vandeesen snaaren-speelder is mede gewog gemaakt, 90 pag.

11. Harp) Seer slechte vertaaling van het Latijnsche woord *nablia*, of *naulia*; aangefien dit een speel-
 tuyg was, dat van hol koper sijnde, even als de cymbaalen, tegens malkander wierd geslagen. Doch siet
 hier in verschillig Politianus, in sijn Mengelingen, 14 H. en Jak. Spon., in sijn Mengelingen, 6 Ver-
 deel.

Van de kopere cymbala sproeken Fulgentius, 1 B. handelende van de Sanggodinnen, Apulejns, in het B. van
 de God van Sokrates, behalven Propertius, Petronius, enz. en ik zie deselve afgebeeld by Sam. Pitiscus,
 schrijvende over Suetonius; in het 54 H. van Kaligulaas leven.

11. Kallimachus) Van welke 137 pag.

13. Filetas) Een Grieksch dichter, afkomstig van Cos, een eiland in de Egeesche zee; leermeeſter
 van Ptolemeus Filadelphus, of de Susterliever, en minnaar vaneenen Battias; welke vryster by in sijn eie-
 gen, of treurdichten, bysonder heeft geprefen en geroemd. Propertius, 2 B. 25 D. 3 B. 1, 3, en 9 D. 4 B.
 6 D. Statius, 1 B. der Mengeling. in het Bruiloftsd. van Stella.

14. Anakreon) Teius senex in het Latijn; sijnde Anakreon geboortig van Teos, een stad van Jonies
 in Asten. Een geile en dertele Lierdichter, onder andere, naar de Grieksche wijs (van welke 244 pag.)
 de vrjer van eenen Batillus; en Smerdias, de jongen van Polikrates, de landvoogt van het eiland Sa-
 mos. Elianus, 9 B. 4 H. Horatius, 14 der Toezang. Hy sikte aan de kernen van een druif, volgens Plinius,
 7 B. 7. H.

15. Vocht-lepel) Om dat hy quansuis, in het 17 Lierd. een drinkvat is prijfende; en in het 18 Lierd.
 in het algemeen het drinken soo kraztig en smaaklijk beweerd noodfaakelijk te sijn; hoewel hy ook een wijn-
 drinker wordgeheeten van Simonides, en andere, in het Grieksche Bloemhof. Siet ook van hem Paulianus,
 en Suidas.

16. Saffo) Van welke, lierdichteres, 103 pag.

17. Terentius) Van welken Blyfeldichter, 137 pag.

18. Propertius) Van welken Minnedichter, elders.

19. Gallus) Van welken Minnedichter, 138 en 185 pag.

20. Tibullus) Van welken Minnedichter, 137 en 183 pag.

21. Varro) Van welken Helderdichter, 137 pag.

22. Frixus) Sie van Frixus en Helle, 29 pag.

23. Virgilius) Van deesen Helderdichter spraken wy 137 pag.

24. Achter de bank) Dabuntur Lethaia aquis in het Latijn; Letha was een der helfche en onderaard-
 sche rivieren; wiens water ingedronken, de zieltes alle het verledene des vergeeten, en uit het geheugen
 gaan. Euripides in Orest. Apollonius, 1 B. der Vlieft. Virgilius, 6 B. van den En.

Doch dit versferden de Dichters, om dat Letha is geweest een rivier in Afrika; welke, van het aardrijk inge-
 flokt sijnde, eenige mijlen verre; ontrent de stad Berenice, niet verre vnn de sandplaat Syrtis, weder, als uit
 de hel, quam opsterven. Luksnus, 9 B. Solinus, 30 H.

Ook is het een rievierzen in Spanje, niet verre van Gibraltar; alwaar Roderik, de laatste koning der Gothen, (het Voorwerp van ons eerste TREURSPEL) van de Saracenen en Arabieren werd geslagen, en uit het veld gejaagd. Siet Valcius, Toletanus, Santius, en andere schrijvers der Spaansche Gedenkwaardigheden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van Singen, danssen, en speelen.

O fqueel met een swierigen toon sijn heldinne-brieven, een werk, dat hij, te voren onbekent, op de baan gebracht heeft. Dit wens ik, Febus, en gijtoegenege digter-Godheden, Bacchus met u sierlijk hoorn-hoofd, en negen sang-godinnen. Wie kan twiiffelen, of ik had gaam, dat een deern kost danften, om na de konst onder't
 2 glaaßen d'armen te kennen reppen? De kamer-speels en
 3 fchou-burg-dansfers verlokken 't vrou-volk: foo bevallig
 4 toont dat ik waken leden reppen 'k schaam mij kleine dingen
 5 te leeren: verlaat u siks op dobbelen en kans-worpen: leer
 6 wat kunst of verlies bij 't werpen is Gooi dan eens drielingen: en bedenkt u dan eens noeft, wat partij gij kiefen, of tegen hebben wilt. Speel ook arg en loos in 't schaak-bord: een soldaat tegen twee vijanden raakt dikwijl in 't voet-sand. Laats 's vijants koning, als hij beset is, wortelen gescheiden van sijn koningin; en d'uwe, die hem na de kroon staat, dikwijl af en aan komen. Setu soldaten in 't vlakke bord in slag-ordre, en breekt die niet, of 't moeft wesen dat gij een van u vijants voet-volk slaan kost. Gij hebt een soort van spel, dat met

foo veel schijven gespeelt wert als 'er maanden in 't jaar sijn, [dammen] Op een klein bordken hebt gij weder-sijts drie leggers, waar op winst is als 'er drie op een rij geschuift konnen werden, [drie-stek, of negen-stek] Sijt in alderhande kortswijl afgegrege: 't staat leelijk, dat een deern niet speelen kan: met speelen wert dikwijl min verwekt. Dan 't is de geringste konst, sijn worpen snedig waar te nemen: een loofe greep, sijn speel-gebaarden aardig aan te stellen. Dan is men onvoorligtig, en door speeldrift openhartig en los. Dan bekruipt ons de gramfchap, dat wanfchape quaat, winstgierigheid, haat-reepen, krakkeel, en verneke spijt. Dan vloekmen dat het klinkt, en port ijder sijn duivels uit de hel. Op gevallig spel kan geen staat gemaakt werden, als door gebeden van geluk. 'k heb dikwijl tuiffers gefien, die tranen met tuiten fchreiden. 'k wens, dat Jupiter: uoer foo fchandlijken misdrijf behoede, die eenigints foek manuen te behagen. Dese voort van speelen heeft de natuur de vijfters flegst stor korswijl verleent: maar 't man-volk speelt met ernst, en heeft meer verfhietts van speelen. Sij kaasten, 7
 fchite-

1. Hoornhoofd) Waar af 67 pag.

2. Armen) Van het danssen, en daar in de beweging der armen, is gefproken 144, pag.

3. Schouburgdansen) Van welke 170 pag.

4. Dobbelen) Het Latijn spreekt van tali en tesserae; van beide spraaken wy 230 pag.

5. Schaakbord) Latronum praelia in het Latijn: van de latrunculi is ook gefproken, 231 pag.

6. Voetvolk) Welke onsen Dichter noemd pilae, gelijk hy het dorf sekven heet reticulum, om dat het quaansuis, net-gewijs, is gestreep.

7. Kaasten) Onder de veldoefeningen (van welke 217 pag.) was ook het speelen met de ballen. Dese waaren driederhande; te weten de

1. Follis, een groote leeren bal, vol wind; welken sijn met den vlakken hand (gelijk in het kaatsen ge-schied) maar met de vuist of arm; ja met de voet (gelijk ik hier te Amsteldam de Oosterfche landsteden met een nette gefwindheid in de Nieuwe Plantagie hebben doen) om hoog dreeven. Plautus, in de Rudens, of Schipbr. 3 Bedr. 4 Ton.

2. Harpasta, Een dichte en sterke bal, vol lappen en vollen gepropt; welken sy met een ongelooflijke arbeid langs de grond deden rollen; als wanneer de oeffenaars alleen met een broekje waaren opgeschort. Martialis, 4 B. 19 D. 7 B. 31 en 66 D. en 14 B. 48 D. enz.

3. Paganica, à pagis; een groote bal, met veeren opgevuld; by de boeren, op de dorpen, meerendeels in gebruik. Martialis. 7 B. 31 D. en 14 B. 163 D.

Eindelijk kaatsen men niet alleentijk in het oopene veld, maar ook zelf in de badstoven, om het sweet uit te drijven; staande de kaatsers gemeentlijk, gelijk noch heden by ons, in een drieboek. Petronius, in meer-maalen aangeetoogen Berisficharif, Alwaarom ook de plaats Trigon was geheten. Martialis, 4 B. 19 D. 22 B. 84 D.

8) schieten na't doel, tollen, drillen met geweer, en ma- | velk, nog vaart speelen op 't maagde-water of den Tos- I 1, 12
 10) ken te paart gier-kriegen. Gij rent ook niet op 't mars- | kaanfen Tybet. I 3

8. Doel) *Het geen men ook siet aangesteld onder de Trojaansche vluchtelingen, by Virgilius, in het 5 B. van den En.*

9. Tollen) Trochi segt het Latijn; welke waaren vanbuxus, busboom, of, soo men zegt, palmhout. Perfius, 3 Berispd. welken men, als heden, al geessende voortdreef. De Kantteckenaar, over de Dichtk. van Horatius.

Hoe wel andere willen dat trochus niet een tol, maar een hoep, die de jongens, even als heden, met een vijke voortdreeven, is geweest. Martialis, 14 B. 168 D. behalven genoemde Kantteckenaar. Siet ook Hieronim. Merkurialis, in het B. der Oeffening. 3 B. 8 H.

10. Giekingen) *Het paardrijden was ook by de Romeinen een gemeene doch defigje oeffening, onder welgeborene jongelingen. Horatius, in het B. van de Dichtk. en 1 B. 3 Lierd. Plutarchus in Cesar. sprekende van zijn konstrijden. Doch siet Plato in Lach.*

Onder tusschen sullen wy van het berylen, en voort van het toom, sadel, slygbeugel, enz. elders spreken.

11. Maraveld) Waar af 182 pag.

12. Maagdewater) *Een springbron in het Mars-veld, alsof genaamd, wegens sekere jonge dochter, die 't krijsvolk, by gebrek van water, dese bron heeft aangewezen. Frontinus, in sijn B. van de Waterleidingen.*

13. Tiber) *Tuscus noemt hem het Latijn, terwijl by, vanden Apennyn affstortende, door Thuscien of Hetrurie naar Romeu loopt. Siet boven, 36 pag.*

TIENDE HOOFDSTUK.

Dat een vrijster sich op alle plaatsen en in alle gelegentheden moet laten sien.

1. M aar 't staat u vrij, en 't is dienlicht, te spanfleen On- | Palatijn, en de kerk die den gelaurierden Febus toegewijd 3, 4, 5
 2. der de schaduw van Pompejus wandel-galerij, als | is; dat's de God, die d'Egyptifche vloot te gronde hielp: 6
 de fomer-son op't hoof steekt. Keuert na den heuvel | in

1. Pompejus) *Van sijn wandel gallerie is gesproken, 200 pag.*

2. Somerion) *Het Latijn segt dit door een omschrijvinge, te weeten; als de son, gaande door de Kreeft en de Leeuw, in het teken van de Maagd de fomer maake. Siet Higinus, in sijn Sterre-
 bechr.*

3. Palatyn) *De Palatynsche berg was niet de geringste der heuvelen van Rome, aangefien hier stond de wooning en het hof van den keiser Augustus, en na hem van alle de volgende Keiseren. Dio, 53 B.*

En alhoewel de bebuijng van gemelde Augustus van beslag sich niet seer breed uijtstreckte. Suetonius in August. 72 H. so heeft sy naderhand, so is grootte als in pracht en heerlijckheit, onder Tiberius, Kaligula, en Domitianus, bysonder roegenomen. Plutarchus, in Galb. en in Poplic. behalven Suetonius, Tacitus, Plinius, Statius en Martialis.

Heden sijn van dit suimuzende hoofdgebou niet als ingeforte en afgebrokene muragien en wanden overgebleven; gelijk drie verscheidene afbeelmingen, in het meergenoemde Rome van P E T R. S C H E N K het selve ten toom stellen. Siet ook boven 152 pag.

4. Gelaurierde) *Dat delaurier van Apollo is bemind en gedragen, toonien wy, 105 pag.*

5. Febus) *Van Apollotempel en boekzaal, op den Palatynschen heuvel staande, in den ontrek van de keiserlijke, bebuijng, is gesproken, 141 pag.*

6. Egyptifche vloot) *Paradoxice rates in het Latijn; wegens Paretonium, een zeeftad in Egipten; tusschen de steden Apollonia in Cirene, en Alexandriyen. Strabo, 17 B. Mela, 1 B. 8 H.*

Onder tusschen word de verwiminge by Aktium hier Apollo toegeschreven; even als by Propertius, 4 B. 6 U. en elders. Alwaaron Augustus ook een tempel aldaar, deesen God ter eeren, heeft gesticht, en met jaarlijkche strijdspeelen verheerlijkt. Strab., 7 B. Siet 109 pag.

En hierom siet men Apollo, in een snaarenspeelders kleding, op een Gedeukpenning van Augustus, by

- 7, 8 in de kruitcr-plaatsen van Octavia en Livia, fuffter en egt-ge- 16
 9 9noot: of die van Agrippa, fchoon-foon van Augustus, waarna
 die 't hooft met een fcheeps-krans bekroont is. Slendert na de 17
 10 10 wierook-uitaars in Iſis kerk: en na de drie fchoubur-
 gen, die ontrent 't mars-velt pragtig uit muiteu. Befchout 18
 11, 12 't bloedig kampen der fwaard-fchermers, en in de perken
 13 het toernoojen met beruende wiclen. *Dat verhoelen blijft
 is onbekent, onken maakt onnin.* Een braaf poftuut is foo
 veel als niet, foo 't niet van andere wert braaf gekceurt.
 14, 15 Schoon gij Thamyras en Amebeus in 't fpeelen overficht,
 u liecr-toon had, van andere niet gehoorc, weinig aange- 19
 naamheids. Had Apelles, den Efeſier, Venus nooit ge-
 ſchildert; ſij had eeuwig onder water gebleven. Waarna
 ſnakkende de heilige digters anders, als na roemrugtig-
 heid? Dit's 'thoogſte, dat wij door alons blokken ſoeken
 te bejagen. Eertrijts waren de digters bij 't Godendom
 en Koningen in groeter waarde, foodanig dar ſij met groote
 ſchenkagien wierden begiftigt. Doen waren digters
 heilige, hoog agbare, en ernſtiche mannen, dikwijl met
 groote middelen verrijkt. Ennius, geboortig op 't ge- 17
 18 bergte van Kalabrie, koſt door digten foo veel te wegbren-
 gen, dat hij nevens den grooten Scipio in 't ſelve graefte- 19
 gra-

by Oudaan, in het 40 Taf. 12 P, geteekend: A C T. I M P. XII.

7. Oktavia) Van haar gallery of wandelplaats is geſprooken, 200 pag.

8. Livia) Sie mede van haar wandelplaats, 300 pag.

9. Agrippa) Sehoonfoon van Augustus, wegens de beruchte Julia, na deefes dood aan Tiberius getrouwd.

Hij verkreeg by ſonderenlyk ſijn aehing door het gelukkig ſlaan ter zee, tegens Sextus, de ſoon van Pompejus de Groote; terwijl hem van Augustus niet alleen een blaauw, en quanſius zeevervig waandel (Pomponius, in Aug. 25 H.) maar ook een goude kroon; gewrocht als aan een geſchakelde voorſtevens of ſcheepsbekken, wierd gefchonken. Dio; 49 B. Virgilius, 8 B. van den En.

Siet hem, met die ſtevenkroon verciard, op een gemeene doch ſchoone Gedenkenpenning, geteekend: M. AGRIPPA L. F. COS. III. Markus Agrippa, ſoon van Lucius, Burgermeester voor de derde maal; hebbende op de averechtſche ſijde een Neptunus, ruſtende op een drietant, en draagende eendolſijn op ſijn rechterhand, nevens de letteren, S C.

Wat aangaat ſijn gallery, waar af hier werd geſprooken, en waar afgewagen, Martialis, 4 B. 11 D. Tacitus, Hiſt. 1 B. 31 H. deſelwe was ontrent Iſis kerk en het Maagdewater; van welke beide 142 en 261 pag.

10. Iſis) Van Iſis kerk is meermaalen geſprooken; als, 142 pag. en elders.

11. Schouburgen) Van de drie vermaardſte Schouburgen binnen Romeu ſchreeven wy ook, 142 pag.

12. Swaardſchermers) Het geen geſchiede, in de eerſte tijden, op de Romeiſche of oude merkt. Siet

204 pag. en naderhand in den vonden Schouburg der Veſpaſiaanen, van welke 204 pag.

Het Latijn noemd de ſchouplaats hier arena, het beſand ſtrijdpark. Do reeden toonden wy, 190 pag.

13. Tornoojen) Dat het wgenemmen in de circus, of rebaan, geen tornoojenis, hebben wy getoond, 171 pag.

14. Tamiras) Vandeeſen vermeetelen ſang-konſtenaar ſpraken wy 181 pag.

15. Amebeus) Een luiteniſt van Arhenen, ſeer ſchoon, doch foo maatig en ontboudend, dat ſijn vrouwe by hem voor altijd bleef onaangerakt. Athenæus, 14 B. en Elianus, 3 B. 30 H. Van hem gewaagen ook Plutarchus, Klemens de Alexandrijner, enz.

16. Apelles) Een grootſchilder by de Grieken, geboortig niet van Efeſen (gelijl den Vertaalder ſeer qua-lijk ſield) maar van het eiland Cos; van welke 234 pag. ten tijde van Alexander de Groot; welke begerde van hem alleen geſchilderd te ſijn. Horatius, 2 B. 1 Br. Cicero, 5 B. 12 Br. der Gemeenſame, Plutarchus, enz.

Onder ſijne puyſtſtukken was wel de beſte, en deſhalven de vermaardſte, de Venus, van welke, 34 pag.

17. Ennius) Van deefen aalouden Hoofdlichter ſpraken wy, 137 pag.

18. Calabrien) Eertrijds geheeten Magna Græcia, het achterſte deel van Italien. Berucht, niet alleen door aanfokking van byen en verſameling van honing. Horatius, 3 B. 16 Licrf. of olie. Kolumella, 7 B. 2 H. van de Landbou. maar byſonderenlyk wegens haar bequaame beemden en veltien; en het weiden van groot en kleen vee. Valer. Flakkus, 3 B. der Vlieſt. ſoo dat ook ſelf de wolle alhier, en byſonderen ontrent de ſtad Tarentum vallende, wierd voor alle bemind en gefocht. Horatius, 2 B. 1 Berijpd. Perſius, 2 Berijpd. Plinius, 8 B. 48 H.

19. Scipio) Wat achtung Scipio voor Ennius had, wegens het helde dicht, beſchrijvende den zweeden 007-

- 20 graven wiert. Nu legt de veil verflent: nu draagt het geestig dicht-werk, hoe naarfijg het bebloekt is, den naam van lompe sufferij. Dan 't is nog vermakelijk, te hijgen na een eeuwig naam. Wie ouf Homerus kennen, soo 't stalle werk van Trojes onder-gang van hem niet was gedigt?
- 21 Wie ouf Danaë nu gekent hebben, indien sij altijd in den burgt op-geslooten gebleven, en een bes geworden had?
- 22 'T haalt veelt uit, schoone diertjens, dat gij onder 't volk begeeft: keet al dikwijl den boon-alker op. Dewolvin valt wel onder een heele kudde, om een schaap te rooven: den arent scheert onder een swerm vogelen om ene vink. Soo moet gij een schoon vroumens vertoonen:

ligt valt 'er een uit 't gos aan 't lijntje. Sij moet sig alden t'halve schikken om behaglijk te sijn, en alde gedagten inspannen, om bevalligheid te maken. 'T lukt is overal: laet d'angel stijgt in 't water hangen: daar gij 't maist vermoedt sulst gij vis vangen. Dikwijl door-swerfen de jagthonden bos en berg sonder iets op te doen, en 't hart schiet ongejaagt in 't war-net. Wat kost Andromeda, aan de rots geklonken, minder hoopen, als met haar tranen iemand te verlokken? Op d'uitvaart van man vint gij dikwijl een ander. Dan voegt het u, met losse vlegten te groefte gaan, en te schreien dat gij sijnkt.

oorlog tegens die van Karthago, is boven aangewezen, 137 pag.

Wat nangat deese Scipio; by was bygenaamt de Afrikaaner, wegens het gelukkig uitvoeren van den oorlog tegens Hannibal; gelijk Scipio Emilianus (van welke 151 pag.) sijn aangenomeene soon (de waer van Luc. Paullus Emilius) wegens het inneemen en verwoesten van Karthago nevens het ten einde brengen van alle de oorlogen met deselve; ook de Afrikaner by de schrijvers word genoemd. Flakkus, 2 B. 15 H. en meer andere.

20. Veil) Met welke gemeenlijk Bacchus (siet 175 pag.) en deswogen ook sijne priesteren en dienaaren worden gekroond; gelijk is aangeteekend, 185 pag.

21. Ondergang) Van Homerus, en sijn weergaloos werk van Trojes ondergang, streken wy 136, 184 en 188 pag.

22. Danaë) Van deese opgeslootene prinsesse is gesproken, 167 pag.

23. Andromeda) Van dese rampsalige is meermaalen gesproken. Siet 90, 106, en 199 pag.

24. Loffe) Siet het geen wegens het losmaaken en ontvlechten der hoofdwaren in een ongemeengeval van droefheid is aangeteekend, 53 en 122 pag.

ELFDE HOOFDSTUK.

Dat men sich moet wachten voor bedrogen te worden.

Maar schuw 't manvolk, dat werk maakt van toot en quik, dat 't hair smakt en krult: want datse met u praten, hebben sij met duisent vrijsters geleefft. Dit 's vrijen in 't wilt. Wat sal een vrou-mens doen, als een man gladder van vel is als sij zelfs? 'T kan wesen, dat hij meer boggers heeft, als sij vrijers. Dit sulge niet wel

aannemen; maar geloof mij. Troje stond nog, had Priamus raat gegolden. Daar sijn vinken, die onder valffen schijn van min de vrijer spelen, en door dat middel schandelijk profijt soeken. Vergaapt u niet aan blinkende koppen, met nardus olij gesalf; aan geen ege gedorde linkers; nog die sijne tabbaarden, en ring op ring aan de vin-
45

1. Priamus) Welke, volgens Homerus, dikmaals in de byeenkomsten heeft geraaden dat men Helena weder aan de Grieken sou overleveren, en aldus den oorlog ten einde brengen.

Siet verder het geen van Priamus is aangeteekend, 2 en 214 pag.

2. Nardus) Met kostelijke olien en salven het hoofd welriekend te manken, is alleen overoud gebruik geweest; gelijk wy aantekenden 71, en 107 pag.

3. Gordel) Vanden gordel, en het gebruik der selve by die van Rome, is gesproken, 130 pag.

4. Tabbarden) Togz in het Latijn; van welke 217 pag. Doch het Latijn spreekt hier van sijne staats opperrokken, gelijk die geene maanen, welke Cicero en Varro beschrijven en berispen. De lasse rotgesellen van Katilina (siet de eerste, in sijn 2 Red.) waaren manicatis ac talaribus tunicis, velis amicti non togis; gedoft in onderrokken, met mouwen (tegen het gemeen gebruik, siet 122 pag.) tot op de hielen neer hangende, en met sluiers en geen staat-opperrokken, overdekt.

De laatste spreekt van diergelijke brooddronken jongelingen, by Nonius. aldus: Istorum vitrea togz ostentant tunica clavos; sy toonen door haare staat-opperrokken, soo dun en doorsichtig als glas, de purpere lijsten van den onderrok.

5. Ring op ring) Van het dragen van een en meerder ringen is gesproken, 107 pag.

vingers dragen. Misschien sal de meeste pronker van dat gros een dief sijn, en vlammen op u kl. et. Geef mijn goet weer, roept 'vrou-volk dikwijl, als 't beftolen is, en schreut dat het de geheele markt over'schater. Dit steel-krakkeel siet Venus uit haar glimmende gulden tempel, en de Godinnen, die langs Appius water wo-

nen, met koele moede aan. Gij vind ook eenige schand-vlekken, die te regde naam van bordeel-boeren dragen, schoon sij voor-geven, dat sij van veel hoeren-brokken sijn uit gestreken. Spiegelt u aan de klagen van andere, en wagt u voor 't selve onheil: geeft geen bedriegre acces.

6. Venus) Van den prachtige tempel van Venus te Teulster is gesproken, 132 pag.

7. Appius water) Sie wat van sijn groote en veruitgestrekte waterleidingen, 202 pag., is aangeeteekend.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Van geen beloften licht geloof te geven.

1. W agru vrijsters, als Ariadne, valste Thefeus-eeden te gelooven. 'T geen hij doen bij de Goden swoer, had hij voorheen dikwijl getwooren. Dus waart gij, Demofoon, erigenaam van Thefeus trouwloosheid, geen geloof meer waardig, sedert gij Fillis had uit-gestreken. Beloven sij wat goeds, betaalt haar met gelijke munt: ge-

ven sij wat, betaalt haar dat gij schuldig sijn. Dat's een teef, die niet te goed is 't eeuwig brandend vuur van Vesta uit tebluffen, de heilige vaten uit Iliis tempel te stelen, en haar man te vergeven, die gelt op de hand ontfangen hebbende, den minnaar laat op den duim sluiten.

1. Vrijsters) Cecropides segt het Latijn, dat is, Atheensse, omdat hy hier spreekt van Thefeus, 't orf van Athenen.

Deese naam is oorspronkelijk van Cecrops, eerste koning van Athenen. Eusebius. in sijn Jaarregist. Plutarchus, van de wraak der God. de kantekeenaar over de Plutus van Aristofan. Suidas, enz.

Welke men verfiert van een mannelijk en vrouwelijk weesen en lichaam geweest te sijn. Ovidius, 2 B. der Hersch. Diodorus, 1 B. 28 H. om dat hy, het huwelijk invoerende, man en vrou heeft 't saamengezogd. Justinus, 2 B. 6 H. Athenæus. 13 lib. hoewel volgens andere, hy uit een mensch en een bodrank heeft bestaan. Aristofanes, in de Wesp blysp. Apollodorus, 3 B. Demosthenes, Nønus enz.

Vorders van den ontrouwen Thefeus, en niet gehouden eed en woord ontrent Ariadne, is gesproken, 50 pag.

2. Demofoon) Van deesen meenedigen ontrent de rampzalige Fillis, is ook boven gesproken; te weeten, 5 pag.

3. Vesta) Het geene jaarlijks wel vernieuwd, maar noch door versuim, noch door moetwilligheid mogt nitgebluft worden. Siet 178 pag.

4. Iliis) Inachus in het Latijn; wegens Inachus haar vader, gelijk wy aantekenden, 72 pag.

5. Kerk) Van deesen tempel is gesproken, 142 pag.

6. Vergeeven) Het Latijn spreekt hier van het kruid cicuta. Siet 133 pag.

DE RTIENDE HOOFDSTUK.

Van het leesen en beantwoorden der minnebrieven.

M ij lust hier wat nader te komen, sijn-godin, staag an wat, op datge in 't voort-sweepen niet uit de wegen scholt. Laat u door minne-brieven de pols tasten, en een afgeregte dienst-maagt 't cijfer-schrift ontfangen. Door-leefse, en begriep wel, of

hij derong schraapt, of van harte meent 't geen hij ver-soekt. Antwoord dan een wijljen daar na: 't uitstel ontsteekt altijd de vrijers, als 't niet te lang valt. Siet roe, dat gij een jongelings verloek niet te willig toeftegt, ofte baas onttegt. Geef hem hoop en vrees te gelijk, maar schrijf

1. Minnebrieven) Abiegnae tabellæ, bordekens van dennen-hout, in het Latijn. Van het schrijven met een silet op bordekens, en van de sisse der selver is gesproken, 54 en 133 pag.

2. On-

schijnt hem 'elkens iets weder, waar uit hij meer hoop als vrees kan scheppen. Schrijft net, en gemeene taal, gelijk vijfters gewoon sijn. Gemeene spraak: sijn dieu hier best. Og! hoe dikwijl vergrimde een vrijer om duistere brief-taal, en hinderde een schoon dier dat sijn-rooms schreef! Maar aangezien gij loert, schoon gij onkuis sijn, om u mannen hoorns op te feten, laat u dienl-maagden en knapen, soo hij schalk sijn, u brieven be-stellen; geen onbedreefde nieuweling. *K heb dikwijl ge-sien, dat deerns, in dien deele roekeloos, van schrik besturven zelfs haar slaven deertlijk moften na d'oogen sien.

De knaap, die sulke minne-brieven bijfij houdt, is wel een trou-loofse fielt; maar heeft evenwel, u aangaande, een bliksem in de vuist. Bedrog staat u, mijns oordeels, vrij want bedrog weeren, en geweld met geweld tegenstaan, is na regten goetloof. Wend u veelderlei handen te schrij-ven. Og! hingefte aan een gal, om miens wil ik u die les geven moct! Schrijft gij iets kwalijk, schrap het wel mors doot cerge voort-ichrijft. Schrijft geen twee han-den in een brief. Spelt u minnaan altijd met een vrouwen-naam, en sijn, in plaats van hij.

2. Onkuis sijn) Careatis honore vitæ, *segt het Latijn*; dat gy van een quade naam sijn, en dien se-digen hoofdsluyer met eeren niet moogt dragen. *Siet 125 pag.*

3. Bestellen) *Wie doorgaans de minnebrieven bevelen, is geroond, 162 pag.*

4. Bliksem) *Ætnæum is 'er in het Latijn bygevoegd; wegens Vulkaan de bliksemmeder. Siet 140 pag. wien den berg Etna, gelijk ook de eilandkens ontrent Sicilien, sijn geheiligd en toegewijd. Solinus, 11 H. Van den berg Etna spraken wy, 104 pag.*

5. Schrap) *Het Latijn spreekt van delectæ ceræ, uirgevaagde letteren op gewaste bordelken. Siet het geen ontrent het gebruik van het was is aanzetkend, 54 pag. en elders.*

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Van grammoedigheid, oplofentheid, en stuurshcid te mijden.

Soe 't ons vrijstaat van kleine dingen tot grootere te komen, en de schoot soo zijtse yeren als 't halen wil; seg ik voor-eerst, dat tot de schoonheid doet, d'oploofentheid te rugelen. D'oprege vrede past menschen; de norste grimmigheid 'tgedierte. Door gramfchap swelt heraan-sigt, loopen d'aderen op met swart bloet, en gloeien d'oogen feller als die van Medufas hooft. Weg met dit tuig, sei Pallas, doen sij haar trompetter-kaaken in 't wa-ter fpiegelde, een fluit is mij geen mis-maaktheid waart. Indien gij van gelijke op 'tchiftigte van u verwoetheid in de fpiegel keekt, daar was 'er nauwelijks een die haartroonje

kennen fou. Trek ook geen trotsch wijnbrau tot u naateel. De min wil met vriendelijk gefigt gelokt sijn. Wij hater (geloof die 't ondervond) scheitsheid die overdraaft. Een stomme preut (trotschtroonje) geeft dikwijl oorfaak van af-keer. Belonkt die ubekijkt: aanlagt die u toelagt: beknikt die u toeknikt. Als de min dus met plomp gedritt heeft, rukt hij op 'tleft scherpe schigten uit de kokor. Ook hebben wij een af-keer van trieftere kraakfters: een norften Ajax mag Tecmeffa (een foutfak) minnen: maar wij vrolijke borften sien gaarn een vrolijke tas. Nooit fou ik u, Andromache, nog u, Tecmeffa, vrijagie hebben willen

1. Medufa) Gorgonea angue in het Latijn; *sijnde fy mede Gorgon geheeten. Ovidius, Klaagd. 4 B. 7 H. medijl haare fusteren, Steno en Euriale; woonende op de eilandkens Doraces, tegens over de Luft-boven der Heperides, in Afrika. Apollodorus, 2 B. Hesiodus in der God. Geflachtb. en andere, by Natal. Komcs, 7 B. 12 H.*

Dus word ook zelf Minerva geheeten Gorgonia; om dat fy de Gorgon, Medufa, wegens het fchenken van haar tempel, strafte; gelijk wy aantekenden, 96 pag.

2. Fluit) Die, weggeworpen van Pallas, daandelyk van de boxvoet Marsias wierd op geraapt; doch tot sijn ongeluk en ondergang. *Wann dit speeltuig heeft hem fo wel gevallen, dat hy fchiet niet heeft ontfien Apollo te beroepen en tot een speelstrijd uit te dagen, welken hem sonder groote moete verwon, en tot sijn straf den huid afftroopre. Ovidius, 6 B. der Herich, en 6 B. der Alm. Diodorus, 3 B. 59 H. Atheneus, 14 B. 2 H. Xenofon, 1 B. van den Optogt. ja felf Apulejus, 1 B. sijner Bloemleefing.*

Dit geval fiet men niet allen op de Verfegelingfteen van den keifer Nero, by Gorleus, Choulius, en andere; maar ook felf in twee groote Beelden van marmer, in de Gallerye van Justiniani; gelijk ook in de Verfaamelingen van Perrier, Biffchop, enz.

3. Tecmeffa) *Van welke wy spraken, 151 pag.*

4. Andromache) *Van welke wy ook boven seer dikmaals spraken, als 24 pag. enz.*

willen vergen; want ik kan mij kwalijk in-beelden, schoon ik 't door u kinderen genoofaakt ben te gelooven, dat gij ooit bij u mannen gellapen hebt. Wardunkru, fou die

foutfak, Ajax, haar man wel geliefkoost, en gefegt hebben: mijn hart, mijn leven, en 't geen vorderde mans plagt te ontfeken?

VYFTIENDE HOOFDSTUK.

Van gefchenken te begeeren, en den vryer af te eiffchen.

WAt rede om tot kleine dingen geen staatjens te nemen van groote, en dien 't halven den naam van de velt-heer foo 'ontfien? De goede velt-heer ftede defe als hopman over hondert, gene als rir-meefter over een vaan paarde-volk, andere maakte hij vendrigs. Soo moet gij ons van gelijke uit-keuren tot foodanigen dienft, als ijder waar nemen kan, en u volkje op rang fehakeeren. Houd rijke fokkers tot gevers, regts-geleerden, fad-huis-fwetfers, en fhutshereen, om haar fhinttelings faak dikwijl waar te nemen. Ons digters moet gij aankouden alleen om digt-giffen. Dit rotis insonderheid, boven andere, ftaarig om te vrijen. Wij fhilderen en fhatteeren 's vrijfters fchoonheid na de konft. Dus kreegen Nemefis en Cynthia [door Tibullus en Propertius] een eeuwige naam. Ooft en weft kent men Lycoris [Gallus matres] en veele ondtiffaan wie ontf Corinna wefen mag. Behalven dit, leggen de heilige digters op geen bedrog toe; en ontf konft ftrekt

tot ontf seden-fchaf. Ook fijn wij met geen staatfuge of gierigheid behebt, maar fhuwen 't rigit-huis, en leven onder loof-fchaduw en op 't ruft-bed. Maar wij ver-lieven ligtelijk: op een fprong blaken wy door heete min, en weren veel te trou te lieven. 'T fchijnt, dat de digt-konft zelfs ons naturel verweegert, en al ons doen fwijmt na de drift en fwier van ontf geften. Sijt d'Italiaanf digters jonftig, foete diertjens, fijn fijn met een Godlijke geest begaaf, en in de gunft der fang-godinnen. Gods geest ruft op ons: wij verkeeren met 't Godendom, en trekken die geestigheid uir 's hemels thooon. 'T is fehelms, van geleerde digtersarbeits loon te eiffen: maar hoe bedroeft is 't, dat geen deern daar fonde van maakt? Houd u evenwel niet gifgierig, en raot in 't erf niet dat gij bos-fchrobfters fijt: want komt een vers-bakke vrijer u netten te fien, hij fal te rug fpringen.

1. Hopman over hondert) *Deefe word in het Latijn aldus omgefchreven:* cui commiffi centum vi-te regendi; die over hondert is gefield, om de felve met fijn wijnfok-roede te gebieden en te regeren.

Te vitis, of wijnfok-roede, was het gewoonlyke teeken der centuriones of hoofdluiden over hondert; Martialis, 10 B. 26 Sneld. Waar mede ook de soldaaten, fch ergens in misgrepen hebbende, indien het Ro-mijnen waaren, (want den uftlander flogmen met ftoffen. Livius, in de krygsbedryven van Scipio) geflagen wierden. Tacitus, 1 Jaarb. 23 H. Juvenalis, 8 Berifpd.

So dat de wijnfok-roede te eiffchen, en de felve by gefchryft te verfoeken, was naar de plaats van een centurio te ftaan. Spartianus, in Hadrian. 10 H. Juvenalis, 14 Berifpd.

2. Nemefis) *Vrijfter van Tibullus; van welke 184 pag.*

3. Cinthia) *Vrijfter van Propertius; van welke elders*

4. Likoris) *Vrijfter van Gallus; van welke 131 pag.*

5. Corinna) *Van deefe, de beminde van onfen Dichter, fpraken wy 165 pag.*

6. Sanggodinnen) *Pierides in het Latijn. Siet 115 pag.*

SESTIENDE HOOFDSTUK.

Van geen medevrijfters te gedoogen, doch een nieuweling voorfichtiglyk te handelen.

MAargelyk geen voer-man een onbereede en bereede paart voor fijn wagen egal mennen kan, foo kont gij ook geen befette en groene vrijers, foo gijfe in bedwang wilt houden, op een en 't felve fpoorjagen. 'T groentje, dat eerst met u te doen krijgt, is nog een onbedreve foldaat, en een nieuweling in 't leger van de min. Laat die niemant kennen als u, u altijd alleen aan hangen. Dien koom-akker moet gij hoog omheggen. Hout hier andere vrijftersbuiten: kont gij hem alleen in de knip houden,

foo fult gij fege-pralen. Een Koning en de min houden geen goeden ftant met een groot gepraamt. Een outbedreve vrijer fal voorfichtig vrijen, en veel verdragen, dat geen leet-jubbe lijden fou: hij fal geen deuren op-loopen, of in brant fteken; geen vrijfters de poefle wangen op krabben: hij fal nog fijn noch fijn matrefle kleet van 't lijf ruiten, nog door 't hair plukken oorfaak van fhreien geven. Dat 's een werke van jubbens, die door groenheid en kittel-achtigheid verweelderigen: maar dit flag fal nijpen-bart-fee

feer langmoedig door-faan. Die fal geflaidig vlammen, als een vogtige fakkel en groen hout. Hier hebt gij een vafte min; daer een fchielijke, die haaf vervlamt. Grijpt met een fneters d'appelleu, die ontgippen konnen. Geven wij alles over, fetten wij de vijant de poorten op, en focken trou u trou-loos verraat. 'T geen om een treus-neus gegeven wert, dient niet om de min laag za te quecken: de min-gemeenfchap moet fomtijts een paufe hebben. Laat hem voor deur blijven leggen, o weede deur roepen, veel flecmen, en fel d'reigen. *Te veel faets maekt: wat juir ander 't faet fal verzuiken.* Een fchip feilt bij wijle voog de wind in de grond. Dit's de rede, dat bittere mannen regenheid in 't wijf krijgen; want zij touweu 't vel als 't haar luft. *Geendelt de deur, en laat u de deur-wagter onbefchaar toe bijnen; gy moogt'er niet in.* Sijt gij nu buiten geloopen; gij fult ook wel eens fluk-buiten krijgen. 'T is lang genoeg met plomp gedrielt, t'sa nu met fcherp gefchermt: maar 'k fal ongetwijfeld door mijn eige weerde gequelt werden. Soo lang moet gij een groene vijant in waan laten dat gij hem alleen ten dienft fijt, tot dat gij hem in 't net hebt. Daar na fult

gij hem lugt geven van mede flanders: flet gij die kunsje niet in 't werk, vo verftert de min. Dan vervoet het toernooi-ros eerst als een blikfem van de fchat-boom, als 't paarden voor-bij te fnuiven en te volgen heeft. Schoon, 't minne-vuir genoegfiam is gedooft, fpijt blaaf het weer in vlam. *Ycken de man, 'k bekeent, die niet en mint als gehoont.* Maar let wel, dat gij hem niet te openbaar afontoert, en hij meer vreeft als de faak wel kommer in heeft. *Drair hem dit rad voor d'oogen, en veinst dat gij te naau oopflooren fit, met een fikle bard-reekel voor de deur, en een agterkooftige nar van een man in huis.* 'T veilig luft-boeten geeft 't meeste vermaak niet. *Veinst, dat gij beveent fijt, al deet gij 't vrijer als Thais.* Laat hem door 't venfter in kloueren, al mogt gij hem vrij de voor-deur in laten, en kreuk een vrees grijns in 't aengefigt. Laat u fees komen in fpringen, en feggen: wijfju om-hals, en flommel't groentje eigens in 't een of 't andere fchuil-gat. Evenwel moet gij in 't flikken geen vrees-bulbak maken: anders mogt hij denken, dat hem die waar vijt die ffont.

1. Voor de deur) *Van het waaren otrent het huis, en het waaken en oppaffen in de floepen is gefproken, 239 pag.*

2. Deurwachter) *Van deefen knaap fpreken my, 123 en 133 pag.*

3. Schutboom) *Carcer in het Latijn. Siet 171 pag.*

4. Thais) *Een rijke en machtige hoere by die van Athenen, van Alexandrien afkomstig; de Griekfche jeugd geweldig verlokende en verleidende, en onder andere Menander; die met fijn geuechten haar foo boog he-ftropgebeven en berycht gemaakt, dat fij naar hem ook Menandria word geheeten by Propertius, 2 B. 6 D. en 4 B. 5 D. Martialis, 14 B. 187 D.*

Siet ook van deefe Athenais, 13 B. 137 D. Kurtius, 5 B. 7 H. Plutarchus, in Alexandr. Juvenalis, en andere.

SEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Op welke wijfen de minnaares haar man of bewaarder moet misleiden en bedriegen.

9 **K**had fchier voor-bij geflapt 't middel, waar door loofe mans, en fikle deur-wagters konnen uitgefreen werden. Een geroude vrou moet haar man ontfien, en veilig ga geflagen blijven. Dat 's beramelijk, en volgens den eis van de wetten, 't regt, en d'eerbaarheid. Maar wie foulijden, dat gij, die pas van flavin vrijeling gemaakt fijt, bewaakt fout werden? *Wilt gij flukken leeren, kom luiften na mijn les.* Schoon hondert oogen u ga-floegen, hebt gij maar valf voor-nemen om te kaidrajen, gij fultfe belodderen. *Hoe! fal u een oppaffier konnen beletten te fchrij-*

ven, daar u wert ingewilligt water te halen; daer een flavin, die van de moord weet, u brief beftellen kan, die fij in haar boefem fnuufft; daer fij minne-brieven op de kuit kan fwagelen en ruffen de folen bergen? D'oppaffier flaat hier op te letten: de brief-draagfter mag den rug voor 't bode-ampt ten befte geven, en met een geffeling en brand-merk vrij taken. Veilig kont gij ook met verffe melk fchrijven letteren die niet gelefen konnen werden, maar, met hours-kool-ftol beverven, leesbar fijn. Soo fchrijft men ook ontfienbaar fchrief met gefpiffte vlammen,

1. Hondert oogen) *Argus in het Latijn; van welken wachter, 72 en 175 pag.*

2. Boefem) *Siet 163 pag.*

3. Soelen) *Van welke met nauwkeurigheid is aangetoekend. 231 pag.*

4. Melk) *Sie van de foo geneemde cryptographia, of het verborgen fchrijven, veelderhande voor beelden by Porta, Borellus, Ens, Witgecit, en andere Verfamelars van diergelijke geeftheden en uitvindingen.*

- men. die wat vogtig sijn, seer dienftig tot minne-brieven.
 5 Acrifius logt sijn dogter Danaë seer forgvuldig te bewaren:
 nog maakte hem 't dier door sluiken groot-vader. Wat
 6 kan den oppasser ga slaan, daarfoo veel fchou-burgen in de
 7 stad sijn, en 't vrou-volk-jaar na de toernooi-spielen: daar
 8 sijn haar Godsdiens bij de rinkelbommen in den tempel van
 9 d'Egyptie lûs doen, en gaan mag daar d'oppassers niet
 10 mogen komen: daar de goede Godin 't man-volk buiten
 haar keik bant, uit-gefondert die sijn wênt om binnen te
 11 komen: daar in de baden over al heimlijk kan gesnoept
 werden, terwijl d'oppassers buiten 't meisjens kleet bewa-
 ren: daar een vrisser fook dikwijl siek kan wesen, als 't
 12 noodig is, en. fook krank als zij is, van siek-bed mag ver-
 anderen, om versle lugt te fcheppen: daar een dubbele
 12 [nagemaakte] fleutel met de naam wel uitdrukt watter te
 doen staat, en de deur 't eenigste gat niet en is om uit te
 13 komen. Voorts kont gij den oppasser met een mop wijs

blinden, insonderheit met spaansen baai. Nog hebt gij
 14 flap-kruid, dat diepen flap verwekt, en haar d'oogen fook
 vast toe nijpt, of lij Lethes water gedronken hadden.
 15 Ook kan u flavin, die g' op u hand heft, den band-
 reekel met lang geleffel aan 't kooften houden, en, als
 't met u te lang duurt, middelburg te plonderen geven.
 Wat hoef ik omwegen en geringe middelen aan te wijzen,
 daar d'oppassers met een treus-neus d'oogen kunnen uit-
 gefteken werden? *Schenkeggen* (gelooft mij) *bekooren*
Goden en menssen. Sels Jupiter laat sig met giften paffen.
 Wat fou een man doen, die sijn vijf sinnen heeft; sels een
 sot gruntelt als hij wat krijgt? ja u man sels, duwt hem
 iemand wat in de mont, hij sal fook stom sijn als een vis.
 Maar den lijf-wagter moet gij eens voor al omkooopen:
 want heeft hij eens de hand uit-gefteken, hij sal 't dikwijl
 doen.

5. Danaë) *Vandesfe spraken wy* 167 pag.

6. Schouburgen) *Van welke* 142 pag.

7. Toernooispielen) *Kenbaanspielen liever; waar af* 170 pag.

8. Rinkelbommen) *Geen bommen, maar ratels van koper, gelijk wy aantekenden,* 157 pag.

9. Egipfise) *Pharia in het Latijn, wegens Feros, van welke* 157 pag.

10. Goede) *Bona gemeenlijk geheeten, andersins ook Fauna en Fatua; wiens hoogtijd de Roomsche vrouwen by nacht en in het donker sijn houdende: omdat, fook lang sy leefde, geen mannsch haar immer sag, of by haar naam noemen hoorde.* Juvenalis 6 Berispd. Tibullus, 1 B. 7 D. Propertius, 4 B. 10 D.

Sodat Klodius een geweldigen haat op sijn hals haalde, toen hy, in het gewaad van een fuaaren speelfter, om by de vrouw van Cesar te sijn, meende binnen te treden, en met sijn ontijdige minde nacht-dienst te onheiligen. Plutarchus in Cef. en in Cic. Cicero, in de Red. wegens den Antw. der Ingewandfchouwers, en 1 B. 12 Br. aan Att. en elders.

Wie deeze godheid is, weet men eigentlijk niet te seggen; ten minften, omdat aan haar een verken word geflagen en opgeofferd, schijnt sy Proferpina, de dochter van Ceres, te sijn. Juvenalis, 2 Berispd. Makrobius, 1 B. 12 H.

Van het offeren der werkens aan verscheide godheden, schreven wy, 192 pag.

Die haar Fauna noemen, gelooven haar de vrouw van koning Faunus geweest te sijn; welken met myrretakken haar strengelyk geestelde, toen sy, ter ftiuk een potwijn uitdrinkende, regens het vorstelyk bezaamen was drouken geworden. Laktantius, 1 B. 21 H.

Eindelyk sijn 'er die meenen haar het Andryk te sijn. Makrobius, op degemelde pl. doch siet ook Plutarchus, in de 20. der Roomsche Vrag.

11. Bewaren) *In de badstoven wierd dikmaals het een of het ander onder de handen gestolen en weg gemoffeld; en men wierd genoodfaakt de klederen of aan sijn eigene bediende, of aan de gestelde bewaarders te vertrouwen en over te geven.* Juvenalis, 10 Berispd. Petronius, in sijn Schimpfch. behalven Plautus, en andere.

12. Sleutel) *Vande sleutelen der anloude spreken wy elders.*

13. Wijn) *Lyzeus in het Latijn. De reden is angeteekeud* 153 pag.

14. Spaanle) *De Spaanle wijnen waaren by die van Rome in geen of weinige achtinge; bysonderlyk in het wingewest gefegt Laletana; die dik en drabbig was, Martialis, 1 B. 27 D. en 7 B. 53 D. hoewel sy die van Tarraco (in Barcelona) presen. Martialis, 14 B. 118 H. bysonderlyk echter verlekkerd op die van Italien, of liever Kampanien; gelyk die van den berg Falernus, van de steden Setia en Funda, van de landstreek Cæcubum, enz. Siet Martialis, Juvenalis, en Horatius; drie keurige uitproevers van gemelde lekkerheden.*

15. Lethes) *Van datse vergetelboek is gesproken,* 259 pag.

ACHTIENDE HOOFDSTUK.

Van geen kamenier te vertrouwen, doch ook den vryer niet lichtelijk te mistrouwen.

Kwaarschoude, soo ik't wel onthield, de vryers, om voor vrij-geuotten bekommet te sijn: want die sorg staar't man-volk alleen niet toe. Zijze los van geloof, soo fullen anderen u voordeel onderscheppen, en veel teeven dien haas achter her sinnen. Geloofst mij, dat ik dikwijl heb te doen gehad sels met 't vrou-mens dat ons bed en sluik-plaats verischafte. Laat de meit, die u ten dienst staat, niet te goelick wesen: sulc slag heeft dikwijl voor haar juffer pal gestaan. Hoe dus ontint verseilt? Waarom na 't melden van mijn krijgs-streken op den vijand aan-gevallen, en door mijn eigen tong verraden? Een vogel sijt nooit vogelaar, hoe hij kan geknipt werden; geent hart, hoe de bise honden hooren te loopen. 't mag dienen, soo't best kan! ik sal mijn aangevange les troulick voltoojen, en 't steeklück vrou-volk mesfen geven om mij te keelen. Geefst ons (dit's ligte doen) de waan, dat gij ons lief hebt: men geloofst lichtelijk dat men gaarn had. Belonck de vryer minnelick, verlust diep, en vraag, waar hij soo lang bleef. Wrijft hem dan met scheitende oogen u gemaekt hart-fee van een andere boel onder de neus, en krabi hem in 'taangefigt. Dan sal hij aansloots overtuigt staan, ja weemoedig werden, en bij sig selve seggen: sij quijt van minne mijwaarts. Voornamentlijk als 't een pronker is, die sig voor de spiegel opschikt, sal hij sig laten voor-staan, dat sels Godinnen op sijn postuur souden kunnen verlieven. Maar, wie gij sijt, weest niette ontstelt door ongelick, nog uelinnig als gij ruikt dat hij een tweede boel heeft. Geloofst ook niet te

wester koeltjens en gefonde geur-lugt gestreelt en ritselde. Dit was de lust-plaats, dat Cefalus uit sprande. In dese groente ging hy menigmaal, vermoet van 't jagen, in sijn eenighet sinnen rusten. Daar plagt hij dan te lingen:

*Ag Koeltje lest den dorst
Van Cefals gloende berst,
Ag Koeltje bliu den brand
Van 't siedent ingevand.*

Dit hoorde een luiſter-vink, die't, verkeert ijverig, de kittel-oorige Procris aan-diende. Als sij den naam van Koeltje hoorde spellen, en sig beelde dat het een boel was, viel sij schielick van haar selve, en kreeg door hart-ſeer de klem in de mond. Sij beſtuur ſoo doots als dore wijn-ranken, als 't loof dat van d'eerſte vorſt geneen is, als rijpe queen die haar takken neerweden, en onarpe kornoelen. Weder becomen sijnde, rijt sij 't sijn gewaaf van 't lijf, en krabt de ſchoone wangen 5,6 op. Kort daar aan vliegt sij met haugende vlegten, als een dulle Wijn-paapin, 't pat op; en digt by d'aangeweſe plaats gekomen, liet sij haar gefelſchap in een dal, en trad ſlaks alleen ſonder gedruis te maken in 't wout. Hoe waer gij te moe, Procris, doen gij dus ontint in de ruigte ſchoolt? Hoe brandte u dat ontſtelt hart? Alle oogenblik dagt gij buiten twiſfel, nu komt dat Koeltje, nu komt dat vuile ſtaal in 't ſigt. Dan ſou 't u ſeer doen, ſou ſij quam (want gij ſou haar niet gaarn betrappen) dan ſou gij 't juweel wel eens willen sien: dus wifpelturig waert gij van harts-togen. De ſekerheid van deſe geſchiedenis tuigen nog heden de plaats daar 't beurde, de naam van Koeltje, en den verklucker. Als ſij voet-ſtappen van een mens op 't gras gis, klopte haar 't hart in 't lijf als een ſchape ſtaar. 'S middags, als de ſon korte ſchaduw maakte, en evenver van 't oof en weſt in top ſtont, quam Cefalus Mercurius kroos, uit 't bos, en bete 't ſweete rug aanaigt met broewater. De kommerige Procris,

1. Vrouwvolck) Lemniades in het Latijn. Van het moorden der vrouwen van Lemnos spraken wy, 30 pag.

2. Procris) Sie van die rampſalige wantrouwende Ovidius, 7B. der Herſch. behalven die sijn aantrokken nevens het 11 Tafer. van Pict. Loqens.

3. Himetrus) Van deesen berg is geſproken 237 pag.

4. Gewijde) Siet het geen vangewijde ſpringbrouwen en wateren is aangetoekend, 109 pag.

5. Van 't lijf) Van het ſcheuren der klederen in een ſchielicke rampſpoed, spraken wy, 27, en 56 pag.

6. Krabt) Van deſe plechtigheid is ook geſproken, 56 pag.

7. Wijnpaapin) Van het los hangend en uitgeſpreid haar der dulle wijnpaapinnen spraken wy, 15 pag.

8. Cefalus) Proles Cyllenia in het Latijn; ſoon van Mercurius, volgens Higinus, 241 Vertell. geſegt Cyllenus, wogens den berg Cilene in Arkadien; op welken Mercurius van Maja ter wereld is gebracht. Virgilius, 8B. van den Eä, en Ovidius, 5B. van den Alm.

Van Cefalus spraken wy ook 17 pag. doch ſie hier het rampſalig ombrengen van sijn mistrouwende echtgenoor.

crisloerde vast in de ruigte. Hy vlijdde sig in 't groen, als voorheen, en seide: kom mollig wester wintje, kom Koelije verquik mij. Als d' arme duif met vermaak merkte, dat de naam van Koelije 't mis-verstant had veroorlaakt, en dien t' halve weer beter sinnen en vers kreeg, rees sij op, om haar man te gaan omhelsen, maar maakte in 't oprijfen een geritsel in de ruigte. Cefalus, niet anders denkende of hij hoorde en wilt rijfen, greep flux den boog in de vuist, en de schijf in de linker hand. Wak wilt gij doen, ongelukkige! siet toe, 't is geen wilt, schiet niet

toe. Helas! nu hebt gij u egr-geoor doorfchooten. Ai mij! riep sij, gij hebt u liefs borst getroffen, en haat dat Cefalus alijt trof. Nu sterf ik in de blom mijns levens, maar sonder boefhoon: daarom sal mijn gebeente des te geruster onder lugre arde rotten. Nu verdween haar geest in 't lugje, du sij verkeert meende een boel te sijn. Og! juikt haar d' oogten met u lieve handen. Hij koeftert sijn sterfend dier op schoot, en wafte de wreedte wond niet tranen. Maar sij sturf, en blies weg, eer men 't wist, den geest in 't aansigt van haar deerlijke man.

9. Luikt) *Deeseplicht is bysonderlijk ontrent sterfvende waargenoomen. Siet 52 pag.*

10. Geest) *Het was mede een plicht, het aansicht op het aansigt van den sterfenden te leggen, en met oopene mond de sel gelijk als waar te neemen en op te wangen. Albinovanus, in het Lijkd. van Drosus, sprekende van Livia. Virgilius, 2 B. van den En. sprekende van Anna. Seneka, in den Dollen Heik. 3 Bedr. 2 Ton. behalven Cicero, Seneka de Wijsgeer, enz.*

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Hoe de vrijster sich aan tafel moet dragen.

Maar om weer op den dreefte komen: sta vast, 'k sal met bloot moeten schermem, om 't werk sijn vollen eis te geven. Ik geloof, dat gij al veiwagt om te leeren, hoe gij u ook op gasmaalen sult dragen. Komt laat aan strijken, haat de fakkel buiten, en gaat soo stout binnen. Venus houd veel van 't dralen: draal is d' argste koppelaarster diege

vint. Dan sult gij 't dronke gefelschap schoon schijuen, al waart gij leelijk, en bevindem, dat bij donker alle katjens graau sijn. Takt toe, en eet geschikt met drie vingers ('t geschikt eeren heeft al vrij wat in) en bequajert den mont niet met vette vingren. Slokt ook niet te gretig; maar houd maat dat ge alijt minder eet als u lust. Had Paris sijn

1. Paris) *Priamides in het Latijn, wegens Priamus sijn vader; van welke 2 pag. Van het gasmaal van Paris en Ekeleia is gesproken, 79 pag.*

2. Wijn-

Heelen graag sien- in schokken, hij hadse beu geworden, en gezegt: wat slijk-pens heb ik ontfinde geschaakt. 'T is de vrijsters dienstiger en gevoeligker, war meer te drincken. Bacchus en de mind dienen wel bij malkander. Maar

siet toe wat u hoeft verdragen kan, dat versant en voeren niet en leuieren, en gij geen twee voor een siet. Een schandvlek is een vrou-mens dat als een wijn-sletlegt, en waard is van haf en schaf ontceert te werden.

2. Wijnslet) Madefacta Lyæo, nat: van wijn, in het Latijn. *Waarom Bacchus ook Lyæus is geheeten, toonden wy 155 pag.*

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Hoe de vrijster sich op het bed moet voegen.

Onveel is 't ook aan tafel te slapen: onder 't slapen plagt veel vuiligheds om te gaan. 'T vordere schaemde ik mij u te onderzieten, maar d'alqueekende Venus seide: dit 's 't hart van ons werck, dat gij u over schaamt. Yder ken haer selve. Schikt u na den eis van 't lighaam: alle kontge niet gevoeligk een en 't selve postuur houden. Sijt gij schoom van troonje, toont datge kort-heilig sijt: foo niet, keert u om. Melanion kreeg Atalanta's beenen op de schouderen: hebt gij mooie beentjens, neem hier een staal. Een kort-gat moet te paart rijden; neem dat Andromache een lange loop

was, sat sij nooit op Hector's ros. Sijtge lang-livig, kreuk-kniet, en buig 't hooft wat agter over. Hebt gij jeugdige dijen, en een boesem funder lefse! laet de vrijster staan, en leert van de wever hoege finen moet. 'T sal ook sijn swier hebben, de vleggen losse te trekken, gelijk de wijn-paapinnen, en met hangende lokken in de starren te kijken. is u 't buik-vel door de wormen wat gerimpelt, slag de flukse Parther, en schiet agter nit. Venus vrugt is veeldeleis; maar d'eenvoudigste en gemaklijkste is, op de regter sijde scheuins weveragtig. Weeft verlekert, dat u nog Febus drie-voet, nog de gehoornde Ammon meer waarheits spellen

1. Venus) Dione in het Latijn. Siet 135 pag.

2. Melanion) Meleager liever, gelijk gezegt is 230 pag.

Vorders gewaagd van seker ontugtig tafereel, verbeelende een vreemde en buitenspoorige vermenzing van Meleager met Atalanta, Suetonius in Tiber. 44 H.

3. Andromache) Siet hoe Martialis ontrent Hector en Andromache is spelende, 11 B. 105 D.

4. Wijnsaapin) Phyllis' mater in het Latijn, wegens Fillis, een stad in Magneste; gelijk de uitleggers dit verklaren: maar ik sou liever seggen, Thracische wijnsaapime; wegens Fillis, dochter van Lykurgus; koning van Thracie: van welke prinses is gesproken in den tweeden Heidinnebr. en haar inhoud, 5 pag.

5. Gerimpeld) Door Lucina, dat is, door het kraamen, van Juno Lucina begunstigd, segt het Latijn. Siet deese beschuister der kraamvrouwen, op een Gedenkmunt, boven, 56 pag.

6. Parther) Siet 205 pag.

7. Drievoet) Was een werktuig meerendeels van koper; waar op de aaloude het water in de offerhanden warm maakten, of ook hunne wijnen mengden, volgens Homerus, in den II. enz.

Was self ook een prijs en belooninge in de meeste strijdspeelen by de Grieken. Athenëus, 2 lib. 2 H. Virgilius, 9 B. van den En. Horatius, 4 B. 8 H. Welken echter de verwinnaar niet met sich naar huis droeg; maar liever in den tempel brocht, en die godheid toewijde, en diens naam deese speelen waaren aangevangen. Nepos, in Pausan. 1 H.

Was Bacchus toegeheiligd, en deswegen ook aan den verwinnaar in sijn wedspelen geschonken. Athenëus, 10 B. doch bysonderlyk Apollo; terwijl de Tythia, of voorspeltster in sijn tempel, op de selve was staande, wanneer sijn den vragenden vreeemdeling Apolloos antwoordt uute. Lukanus, 5 B. van den Fars.

So dat men, gelijk hier, self de tripodes, drievoeten, by de Latijnen neemt voor waarseggingen; en by de selve is ex tripode dictum het geen waar, vast en onverfctlijk is voorspeld.

Deese tripodes, of drievoeten, ontmoeten ons op alle de Gedenkenningen, die op Apollo en sijn gods-spraaken sijn staande, by Goltzius in sijn Grick. in het 1, 7, 8, 10, enz. Taf. voorts by Jak. Spon. in de Geleerde Mengelingen der Aaloudh. ja men siet Apollo self op deese sissen, by Vaillant, en sijn Navolger, WILH. GOEREE, op verschiedene Geldmunten der koningen van Syrien.

8. Ammon) Van den gehoornde Ammon en sijn tempel, is elders gesproken,

spellen konnen , als mijn fang-godin. Soo konft geloof mag werden , die ik door langdurige oefening geleert heb , vertrouwt mij , gij fult mijn fpeel-dig , wis bevinden. Een vrou-mens moet , met haar minnaar gelijk los-brandende , gelijk gekriek gevoelen , fleem en knip-praat mommelen ; en gij , die geen warmte van 't vuur gevoelt , gter vreugt-gekir veinfen. 'T is een ongelukkig meisjen , wiens aal-korf doode vis in heeft , waar van man en wijf 't famen hoorden te banquetteeren. Wagt u maar , als gij fnaak veinf , dat u veinfen niet en blijkt ; en verfterkt fijn geloof door 't wippen , lodder-oogen , knip-geleffel , en hijgen na den adem. Og ! 'k fchaamt mij te feggen : dit werkje heeft wat geheims in. Die na gedaen werk de vrijer nog iets afvergt , moet fig gelaten , of fij niet gaarn had dat haar bede goid. Set geen venfter in de flaap-kamer wijd open , dan fullen de gebreeken van u lighaam beter verhoolen blijven. 'T fpeel is uit , en tijt dat 't fwane-gefpans 't geen mijn wagen trok , ontspannen wert. Laat nu de vrijfers mijn digt-ftof gelijk voor defen de vrijers haren buit , dus teekenen : *Nafte was oufe meefter.*

9. Swaanengefpans) *Hy wil feggen* , dat ik mijne gedichten fluit , die , onder de begunftinge van Venus. (wien de fwaan geheiligd is) tot fo verre fijn op het papier gefelt.

Siet van de fwaanen , haar wagen trekkende , 107 pag.

Vorders is ook de fwaan , wegens haar fingen in haar fterfswre (waar af 32 pag.) Apollo toegewijd. Doch dit hier niet voegende , meenen wy elders te plaatfen.

10. Teekenen) *Van het fchrijven nevens de opgerechte zeegeteekenen , fpraken wy , 245 pag.*

Einde van het derde Boek van
de Vry-konft.

D E

M I N N E B A A T

van

PUBL. OVIDIUS NASO.

I N L E I D I N G E.

Soo haast de minne-god den titel en naam van dit boekje las, sprak hij: dit wil mij gelden, na ik sie: dit 's geweer tegen mij gescherpt. Doemt, o Min-god, u digter niet als een stuk schelms, die onder u be-leit soo dikwijl de bannier gevoert heb. Ik ben geen Diomedes, waat van u moeder gequetst op Mars gespan te rug ten hemel iende. Andere borsten verlaauwen dik-wijl: ik heb doorgaans gemint; en, soo gij 't weten wilt, ik minne nog. Daar en-boven heb ik lessen gegeven, hoe gij kont getrokken werden; en 't geen doen min-drift was, keert hier tot wis bestier. Wij kanten ons, poefel wigt, niet tegens u: wij dooden onse minne-kont niet, nog ont-wegen niet dit nieu digt dat wij eens gewezen hebben. Mint iemand die hij liefte, die wens ik mins vermaak, en sijn wind happig waart nemen. Maar is 'er een, die de trotsch preut van een spijtig dier niet verkroppen kan, die kan, om niet te bewijken, sig dienen van mijn raad. Waar-om verhangt sig een minnaar? Waarom door-stoot sig een ongelukkig vrijer? Dus doende krijt gij immers, in plaats van Minne-god, de naam van moorder. Wat, gunt hem, die door quijnende min vergaanfoo, dat hij slip ser; soo fult gij geou oorfaak van moorden geven. Gij sijt immers een kind, dat niet anders voegt als kinder-spel. Speelt, Venus wigt, als kinder-konningje. Want had gij moord in den sin, gij trost in ernst met ischerp; maar u geweer maakt geen

door-wonden. Laat Mars, u schoon-vader, met 't swaard en scherpe speer schemustfeeren; laat hem seeg-hastig niet door-taan 't hart ophalen: volgt gij u moeders krijg, die veilig kan gevolgt werden, en waar in geen menfien doot blijven. Maakt, dat door nagt-krakkeel de deur wert op-gelooopen, en de kloppersdervrijsters met bloem-kranfen begronkt werden. Maak, dat de vrijers ter fluk bij 't schroom-siek meisjen komen, en d'agter-kouffige mans door alle wegen nie-geftreken werden. Laat de vrijers de deur voor 't hoofd krijgen, en dus gebot tegen de harde flillen lief-kooften, parlementen, en treur-lie-deren janken. Veruoegt u dan met dit schreien sonder hals-straf: waat wat gemeenschap kan u fakkel met de lijk-roorts hebben? Dus pleitte ik, en de goud-glanffige Min-god repte sijn schitterende wicken, seggende: gaat met u aangevange werk voort. Komt nu tot mij om raad, blaauwe scheenen, die in allen deelen ongelukkig ge-vrijdt hebt. Leert nu gefond werden, door de selve man die u 't vrijen leerde. Dese lve hand, die u verwondde, kan u weer genefen. Soo queekt 't aard-rijk heilfaam en schaad-lijk knuid: foo fiet gij de roos dikwijl ontrent de netel, Achilles speer, die wel eer Telefus verwondde, genas hem weder. 'T geen wij hier vrijers voor-schrijven, meis-jens, denkt dat dit u les mede is: waat wij boektstaven hier bei de partijen. Maar vint gij hier iets, dat niet die-
nen

1. Minnegod) *Sie hem op twee Gedenkpenningen verroond, 117 en 145 pag.*

2. Diomedes) *Tydidus in het Latijn, wogens Tydens sijn vader; van welken 49 pag.*

Van Diomedes, en het quetsen van Venus, is ook boven gesproken, 125 pag.

3. Mars) *Gelyk dat Homerus beschrijft is het 5 B. van den II.*

Van de liefde, en den gemeensaamen ommeegang van Mars en Venus, spraken wy 130, 145 en 240 pag.

4. Schoonvader) *Een nieuwe dut vanden Vertaalder; vitricus betekend immer, buiten allen twijfel, liefvader.*

Van het geweer van doefen oorlog; god is gesproken, 116 pag.

5. Bloemkranfen) *Sie 't geene, naangaan de dese plechtigheid, is aangeteekend, 124 pag.*

6. Liefkooften) *Hier af spreken wy ook boven 123 pag.*

7. Wicken) *Siet de afbeeldingen, 117 en 145 pag.*

8. Speer) *Pelias in het Latijn bygenaamt. De reden is, om dat, gelyk Achilles, naar Peleus sijn vader,*

- nen kan; gij sult nogtans veel nuts uit 't vrijers weetes leeren. 'T is een nurop-fertijn blakende minne-toorste bluffen, en sig selve geen slaaf van gebreekt te willen maken. Fillis had in 't leven gebleven, en niet hoeven 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21

- Pelides word geheeten, deefspiets, wegens den gebruiker, naar den ſelven Pelias word genoemd. Siet van Peleus boven, 164 pag. Hoewel andere veiliger gelooven dat ſij die naam kreeg wegens de Theſſaliaanſche berg Pelion; ſijnde ſy gemak van het hout, aldaar gebakt.*
- Van deefen berg ſpreken wy, 129 pag. gelijk van deſen ſpiets, 13 pag.*
9. Fillis) *Van deefe wanhoopige minnares is dikwijls geſproken; doch byſonderlijk, 5 pag.*
10. Dido) *Siet 31 pag.*
11. Medea) *Siet van haar kindermoord, 64 pag.*
12. Tereus) *Van Tereus ſpraaken wy, 103 en 109 pag.*
13. Palifäe) *Van welken, onder anderen wijdloopig, 210 pag.*
14. Fedra) *Van welken 14 pag.*
15. Paris) *Van welken 74 pag.*
16. Troje) *Pergama in het Latijn. Siet 35 pag.*
17. Grieken) *Danaüs in het Latijn. Siet 36 pag.*
18. Scylla) *Van deefe vloekwaardige dochter ſpraken wy, 129 pag.*
19. Febus) *Arcitenens, den boog handelende, in het Latijn. Siet hem met dit geweer afgebeeld, 105 pag.*
20. Gunſt) *Tua laurea adfit nobis, laat uw laurieren ons genegen ſijn, ſegt het Latijn. Dat hem de laurier is toegewijd, hebben wy boven ook aangeteekend, 105 pag.*
21. Artzeny) *Als geneesmeester en vinder van heilſaame kruiden, is Apollo verſoond; 25 pag.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Dat men de liefde in ſijn eerſten aanvang moet tegenſtaan.

Als de min eerst begint te kitrelen, en u't minnen rouw, dan plas te verwijt' nog in u magt ſtaat. Roci't onkruid uit, dat bus op-geſchooten is; en kortu paart den toom, eer't op den hollaakt. Want de tijt verſterkt de min, de tijt broeit draven rijp, en gras to koom-ären. 'T geboomte, dat nu ſoo breede lommer-ſchaduw geeft, was ten-ger tijt doen 't geplant wiert. Doen koſt het ligtelijk mer de hand werden uitgerukt: nu ſtaat het wortel-vaſt en ſtiif geſchooten. Let met een ſniers wat dieſe gij mint, en ruk de kop weer uir't gaerd dat u drukken fou. Weer 't quaar als 't lig eerst opdoet: tot ingewortelt ſeer komt baat te ſpaar. Maar ſijt 'er happig bij, laat u geen tijt ontglijpen. Die 't heden niet en kan, ſal't morgen minder kunnen. Alle liefde lokt door ſchijn, en groeit door 't

aanhouden. Den eerſten dag is de beſte om die ſlavernij te ontwortelen. Weinig ſtroomen vinge van groote bronnen geſproeten: 't meſtendel waſt door't ſamelen van veel beekjens. Had gij in 't eerst gemerkt, wat grauwerk gij voor-namt, Myrrha, gij waant in geen boom-baſt beſlooten geweest. 'K heb worden gelien, die, in 't eerst heelbaar, door't verloſſen ongeneeslijk wierden. Maar om dat het heuglijk is Venus bloempjens te plukken, ſeggen wij alrij: 't is morgen tijts genoeg uit-geſcheijen. Middelerwij ſluipt den brand in 't bloed, en begint 't onkruid diep te wortelen. Dog ſoo de tijt van d'eerſte raad reets is verſtrecken, en 't ingekankert quat u hatt vermeerſt heef; ſchoon veel verſuimt, en 't pakje ſwaarder is: ſchep moet, 'k ſal u evenwel niet opgeven. Had

1. Myrrha) *Van deefe buitenſporige Minnares, en haar geſtalt-verwiſſelinge, is geſproken, 210 pag.*
2. Filo-

Had Filoktetes 't lidt, dat met een vergiftige schigt verwont was, op staande voet afgeleerd, hij had geen nood gehad; egter is hij lang daar na nog gefeufen, en, soo men wil, voor Troje gekomen om de belegging te voltrekken. Ik, die u eerst de minne-puissens selielyk leerde verdrijven, leg nu een sachte pleister op 't laid gewel. Alles moet gij op sijn swakht nypen. Soekt of d' eerst ontvonke of half verteede kolen te smooren; maar hand af, als 't vuur in liege vlam staat. Al wat in sijn kragt is, wil niet wel gehindert sijn. 'T is een fortswemmet, die regen tyn in marrete, als hij voor stroom schuins af-drijven kan. Een kaakl gemoot, dat nog door geen

konst mag geroot werden, verfoct en walgt van vernagning. Maar dan sal 't bequamer gefeufen werden, als 't sijn seer laat tasten, en na goeden raad luistert wij. Wie sal een moeder, of 't moelt een harslenloofe sijn, 't schreien verbieden over 't lijk van haar kind? 'T geeft daar dan geen pas sulken raad te geven. Maar als juist gekreten sal hebben, moet den rou beklagt, en de vrouw vertrooft werden. De genesen-middelen sijn heilzaam op haar tijt. *Wijn, op sijn tijt gedronken, 't gesont; ontijdig, schadelijk.* Gij sulc, dat meer is, de gebreken, ontijdig aangestalt, ontfleken en torgen.

2. Filoktetes) Prantius heros in het Latijn, wegens sijn vader Pëas.

Herkules op den berg Eëta, door den wendigen brand, welken het vergiftigd kleeft van Nessus veroorzaakte, afgemat sijnde, bereide sich aldaar een botdijspjel, en sebook Filoktetes, in alles hem hier in behulpig sijnde, sijn pijlen, vergiftigd met de galle van den veelhoofligen Hydra.

Naderhand werden ook dese pijlen vereischt als noodlottig aan het belegerde Trojen; gelijk ook is aangekomen, 49 pag. Dus wierd Filoktetes weder opgesocht, welke de Grieken op het eiland Lemnos hadden aan land geset, als sijnde de lucht sijnner wonde, van een der genoemde pylen ontfangen, binnen boort on-verdragelyk. Ovidius, 13 B. der Horscheppe, en andere, aangezoemen by het 18 Taf. van de Petr. Loquens.

3. Voltrekken) Ja, naar het beleg en de verwoesting van Trojen is by (gelijk alle de Grieken, na deese verwinnings, soo wel als de verwonnene Trojanen, wonderlyk sijn verbrooid, in Kalabrien, een oostelyk deel van Italien, aangekomen; en alwaar by de kleine stad Perilia heeft gesicht. Virgilius, 3 B. van den En. Strabo, 6 B. Silius, enz.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Dat, die vry van liefde wil sijn, de ledigheid moet mijden.

Bevoelt gij u dan bequam om door mijn konst gefeufen te werden, soo schuwet voor al de leue ledigheid. Ledigheid werket en eueket de min: die is d'oorzaak en voetsel van dit vermaaklyk quaet. Sijde de ledigheid af, gij kersf Cupidoos boog, en smooet de minne-toorts. Soo weelig de bree boom en populier op een water-kant, en 'triet in modder-poelengroet; so groeit de min in ledigheid. Die dan sijn minne-quaet tragte gefeufen, moet de sinnen werk geven: een werk-pleklier salt heelen. Loomheid; gerust en onmatig ronken,

tuissen, drinken en slam-pampen, verweiken de seenuwen des gemoets soo lang totte rotten: en 't luipertje snapt, eer gij't weet, in 't hart. Dit wigt leeft immer bij ledigheid, en haarde beghide. Geest de ledige sinnen werk. Hier toe is 't hof, den raad, de vuur-schaar, en status-amp-ten: knuidt u sylvan in 'teen of tander. Of ruft u stuks ten oorlog: soo sal de min de vlugt nemen. Siet, hoe de vlugtende Parther, een nieuwe stot tot heerlijke sege praal, nu Cesarf heir in sijn land vind. Fluks derwaart, verlaan den Parther en de min, en trek feeghaftig met twee triumfen wec

1. Boog) Van deese, gelyk ook van sijn toorts, is gesprooken, 117 en 145 pag.
2. Bree-boom) Van deesen boom, Platanus in het Latijn, spraken wy, 244 pag.
3. Tuiffchen) Alea in het Latijn; van welke 23 pag.
4. 't Hof) Fora segt het Latijn; van welke 93 pag.
5. Vuur-schaar) Castratoege in het Latijn. Van den toga, of stantrok, spraken wy, 217 pag.
6. Parther) Van welke 205 pag.
7. Cesar) Knijst Cesar, of liever Tiberius; beide aangenoomens soomen van den keiser Augustus.

Van Knijst is gesprooken, 205 pag. en van Tiberius sal elders gesprooken worden.

8. Triumfen) Het Latijn segt tropaea, ze getekenen en wapenronken; welke eigentlijk waaren afgeknotte en van takken beroofde eikenboomen, sierlyk omhangen met het borststuk, helm, schild en schieldien van een overwonen vyand. Virgilius, 11 B. van den En. Klaudianus 1 B. tegens Rufin. enz.

Hoewel deseelve ook wel van steen sijn gewest; juist opgereecht, en met allerhande wapentuig overdekt, op die plaats, alwaar de vyand den verwiner de rug toe keerde (en deswegen komt het woord tropaeum van τρῆπιον, omkeeren) en ten veldt uit vlschtede, Florus. 3 B. 2 H. Licorius, 18 B. 2 H.

9 weerte rug. Sedert Venus eens van Diomedes gequeeft is,
 10 was zij hoofd-fchuw, en liet Mars voortaan 't oorlogs-werk
 waarnemen. Wilg wij weten, waar door Egiptus tot over-
 11 geen verviel? De rede is ligt aan te wijzen: hij had anders
 geen weer-werk. Al d'and're Grieken waren na Troje over-
 12 gefcheept, en vormden een eeuwigen tijt: had hij onder-
 nuffen luft om te krijgen of te pleiten, 't gaf te Argos geen
 pas. Dus deed hij 't geen hij konft, en begaf zig, om foo
 ledig niet te blijven, tot de min. Soo beknap't udat wigt,
 13 foo grijpt het in nu poft. Staat u dit niet aan, 't land en de
 land-bou heeft ook zijn foettijt-verdrijf: hier door kont
 gij alderhande kruip-qualen verdrijven. Hier d'offen in-
 spannen, om te ploegen; in den akker te befaan, om
 rijkelijk vrugt te trekken. Neemt den boomgaart op,
 en fiet eens hoe gerift 't oof de takken neer-weegt. Keuier
 fomtijts om een water-lugje: dan na't vece, om te zien hoe
 14 flij de fchaapens gras snoeien: dan na de geitjens, hoeft op
 de roften huppelen, en haar meijens volle ujeren brengen:
 hoe de harders op de ruis pip queelen, en de wagt-hon-
 den om de kudde fwerzen: hoe op een ander de melk-koe
 na 't kalf loeit, dat 't geboorte weet-galmt. Wat kont
 15 gij meer vermaaks vinden, als de bijen door fmook uit
 de korven te jagen, om die van den huig te ligen? Den
 herft fchaft ooft, de fomer pronkt met kooft-airen, de
 lente queekt bloeifem, de winter vorft. De land-man

frijd de rijpe druiven op fijn tijd, en perfte bloots voets
 dat hem 't fop om d'ooeren fpringt: op fijn tijt boft hij 't
 gemaeide kooft tot fchooven, en ploegt en eght he-
 weder op nieus. Selfs kont gij en bloemen in ubegooeren
 hof planten, en beekjens verleiden. Pas in de lente u
 tijt waar te nemen, om te griffelen en te ooculeeren.
 Maak, dat de takken vrede takken fwaeden, en 't ge-
 boome met uihuems loof flat en pronkt: als udit ver-
 maak ens begint aan te foeten, fal de min hang-wiekende
 door-druiven. Of port u fluks ter jagt. Dikwijl heeft
 Venus, van de Jagt-godin vermeerft, met ftaande
 moeten vlugten. Set dan een rappen haas met brak er
 windt agter her, of fpant de netten op de bos-heuvelen.
 Jaag de verbaafde harten met 't pluim-bout fchrik-want
 vrees aan, of vel 't everfwijn met de fcherpe jagt-fpeer.
 Dan fal u 's nagts vermoet, in plaats van 't meijnen, den
 fleep bekooren, en doen ronken dat gij fris en vet wert.
 Of lijt gij een wei-man, de vogel-vangft is wel patiencij-
 werk, maar evenwel tijt-verdrijf, als 't gevoelge in 't net
 raakt, of gefchoote komt neer buitelen. Of weest een
 hengelaar, en kleeft 't aas op d'angel-punt, om de gul-
 ge vis uit 't nat te wippen. Met defe of diergelijke be-
 ligheden fult gij u felven allengs dieuen te verpreien,
 tot dat gij u van die mam fpeent, en 't minnen vergeet.

*Deefe wapentronken koomen ons feer dikmaals voor op de keiferlijke Gedenkpenningen, en wel op drie-
 derhande wijfe, te weten:*

1. Met een treurig vrouwtje, verbeeldende een overbeerd landfchap, onder defelve neer gefeten: en in
 de gefaltte hebik Judea op een Penning van Vefpafianus; en Dacia, op een andere, van Trajanus.
 Siet ook Oudaan, in het 19. 22, en 26 Taf.
2. Met twee gewangens, aan wederfijden neer-gefeten; in welk n ftaad ik de wapentronk fie op mijn
 Penningje van Julius Cefar; of eenen anderen van keifer Probus; doch ook by Oudaan, in het 21
 en 74 Taf. op de Penningen van Severus, en Klaudius de Tweete.
3. Enkelijk en alleen, fonder eenige byvoeginge van beelden; en dus ontmoet my dit zegeteeken by Ou-
 daan, in het 111. Taf. op Penningen van Julius Cefar.

*Wat nu aangaat het vordere gebruik der vyandlijke wapenen, ontrent praalpoorten, poften, deuren en
 muiren van tempelen en byfondere huizen; daar af fal elders op fijn plaats meerder aangeeteekend wer-
 den.*

9. Gequeeft) Van de quetfuur van Venus is gefproken 125 pag.
10. Egiptus) Van defen laffen blodaard is ook gefproken, 40 pag.
11. Trojen) Ikon in het Latijn. Siet 35 pag.
12. Argos) Van welkeftad, 72 pag.
13. Offen) Merk hier twee dingen aan, raakende den akkerbouw.

1. Gelijk in Holland, Brabant, Friefland en Groningen, meeft paarden voor den ploeg worden gefpan-
 nen; fo hebben de aaloude (vrouwens als noch beden de Deenen en verdere Noordfche volkeren) fieren en
 effen gebruikt. Suetonius, in Vesp. 5 H. Ovidius 1 B. der Alm. Horatius, 1 B. 14 Br. en 2 Toelang. enz.

*Di fien wy dikwijls op de Gedenkpenningen, welke eenige volkplanting bereekenen; terwijl de colonien,
 of verblijfsplaatfen en (naderhand tot fteden opgegrooid) met den ploeg in het ruime veld wierden af-
 geeekend. Ovidius, 4 B. der Alm. Virgilius, 5 en 7 B. van den Ea. Lukanus, 7 B. Manilius, 4 B.
 der Sterrekuud. bekalven Silius, Plutarchus, Kato, enz.*

2. Een groot onderscheid tuffchen den hedendaagfchen ploeg; fijnde de laafte van een meev-
 der, doch gemakkelijker, te feel en ommeflag.
 Siet de Gedenkpenning van het Stamkuis der Sempronien, by meergemelde Urfinus, doch ook twee
 andere van keifer Kommodus, by Choul, 194 pag.
14. Ruispijp) Van welken elders.

15. Smook) Gemaaft, volgens het Latijn, met den taxus, van welken 133 en 143 pag.

DERDE HOOFDSTUK.

Dat men, om zijn vrijster te mijden, sich niet ontsien moet uit het land te gaan.

Is 't dat u de min vast geboeit hout, ruk de banden los : doet een reis buitens-lands, en trek voort sonder om-kijken. Gij sult wel schreien, dikwijf op u verclare dier denken, en halver-wege blijven staan : maar dat 's verlooren ; hoe gij minder voort wilt, hoe gij meer aan-
 2, 2 stappen moet : steek maar door, en dwing de voeten te-
 3 gen wil en dank tot draven. Ontfiet u geen regen vlagen, geen joodse Sabbat, of ongelukkige dagen. Vraagt ook niet, hoe veel mijlen gij reets hebt aigeleir, maar hoe veel weegs gij nog te reifen hebt : en versier geen draal-
 3 oorfaaken, om digt bij look te blijven. Bereken u spren-tijnt niet, nog denk weer dikwijf op Rome; maar vlied 'er van daan: want schoon de Parther vlugt, nog blijft hij van
 3 zijn vijand ongebluft. Dit sijn, segt gij, strenge geboden. Ik beken 't, datse hart sijn: maar om u seer te genesen, moet gij veel pijn uit staan. 'K heb dikwijf, siek sijnde, tegen 't hart bitere dranken gedronken, en mi schelen van lekkere spijs en drank moeten spreen. Om een lid van 't lijf te be-
 3 houden, sulge vlijmen en schroeijen wel uir staan, en bit-
 3 teren dorst lijden. Hoc foud gij dit pijn-bankje sehuwen,

om u ziel te bevrijden, aan wiens behoudenis u ongelijk meer gelegen is? Al is mijn naat een bittere drank, eerst aan de lippen geset, door-swelgt sijnde sal lijf soet op-rupfen. Siet gij niet, hoe slugger de sieren eerst onder 't ploeg-juk wre-
 4 vel-saarten; en 't onbereede paart, eerst van de saal gedrukt, aan 't steigeren raakt? Misfichien sult gij als een as-vijster
 5 niet gaan van honk willen : maar rept u fluks op de lappen; daar na sult gij weer na huis joken. Dan sult gij u vuil loeken te verbloemen, quanfuis of gy vader en moeder nog gaarn eens spreken wout : maar 't sal u om de minne-mam te doen sijn. Breekt gij eens uit, u nukken fullen door
 5 hondert-derlei vermaaklijheden onder-weeg, bij 't gefel-schap, en voor-vallende saken, vergaan. Denkt ook niet, dat liet genoeg is van huis te trekken; maar rijst fer, en komt langzaam weder, tot dat u minnevuir kraagreloos wert, en tot as verteert. Verhaast gij u om weder te kee-
 5 ren eer 't vuir wel gestroomt is, soo sal't weer op-vlammen, en u fcler plagen als voorheen: ja 't geen in 't eerst maar suigen was, sal, door dit kwalijk spreen, flabben werden; en al u uir-sijn sal gedijen tot u schade.

1. Sabbat) Van welke 201 en 214 pag.

2. Ongelukkige) Het Latijn spreekt bysonderlijk van de dag, droef en rampfelig geboden, sedert de nederlaag by de vloed *Allia*; van welke boven, 214 pag.

3. Parther) Van sijn konstig vluchten is meermaalen gesproken. Siet 205 pag.

4. Ploegjuik) Van welken, elders

5. Huis) Lar, in het Latijn; sijnde genoomen, volgens de konst, de god of de bewaarder, voor het geen hy in sijn bewaaring heeft. Siet self Horatius, Cicero, Apulejus, volgens deese wijse sprekende.

De Lares waeren eigentlijk de teel-en geboorte geesten, en huisgoden, kinderen van *Lara* of *Larunia*. Ovidius, 2 B. der Alm. Laktantius, 1 B. 20 H.

Worden ook verzeeld in privati, bysondere; en publici, algemeene. De bysondere passien op ieder huis in het bysonder, hebbende ook een bonk tot haar hulp en geselschap. Ovidius, 5 B. der Alm.

Te algemeene passien, buitens huis, op de straaten en kruisweegen. Ovidius, 2 en 5 B. des Alm. Plautus, in den Koopman, blysp. 5 Bedr. 2 Ton. Suetonius, in August. 31 H.

Sy heeten ook *Penates*; doch onder welke naam allerhande goden, ook de groore, binnens huis gevierd en aangeboden, betrokken worden. Terentius, in Form. blysp. 2 Bedr. 2 Ton. Cicero, in de 6 Red.

tégus Verr. en in het 2 B. van der aart der Goden, 27 H. Avgullinus, van de S. G. 1 B. 3 H. En deese naam word ook somwijlen, volgens gemelle spreekwijze, jemaids huis en wooning toegevoegd.

Statius, 2 B. der Mengeld. 1 D. enz.

Doch siet van deese meerder, boven, 34 pag.

VIERDE HOOFDSTUK.

Dat men geen Minnebaat van toveryen of besweeringen moethaalen.

Is 'er iemand, die hier baat meentte vinden bijtover-
 2 kruiden en sware konst, die mag sien wat hij doet: die
 2 toverraat is al te oud : maar onse Febus leert die siekce
 2 sonder hinder-gevaar af-lefen. Ik ben geen toover-arts; die
 2 de

1. Toverkruiden) *Pabula terræ Hæmonix* noemd se het Latijn. Dat de toverkunst in Theffalieu
 M m 3 (He-

de geesten uit de graven doer komen; en wil niet, dat een
 2 heks door vervloekte toover-ling daard doen gapen. Ik
 hoef 't koorn van d'een op d'andere akker niet te verplan-
 ten, nog de maan schielijk te doen bestriven. 'K sal den
 3 Tyber sijn weegs in zee laten stroomen, als hij plagt, en
 de maan haar koers met 't wic gelaan laten houden. Geen
 hart sal van sijn ontvoerde gebreken genezen werden;
 4 geen mind-door sulver smook veedwijnen. Wat baat vout
 gij, Medea, bij u Colchise toover-kruiden. doen gij
 wensde, dat gy Jason noit gevolgd waan? Wat baat u, Cir-
 5, 6 ce, u Perse's kruideren, doet gij Ulysses niet kost beler-
 ten 's eil te gaan? Gij deed al wat gy kost, om dien vos
 verstrikt te houden: maar egter ontspree hij u sonder hin-
 der. Gij stelde al u konst in 't werk, om de minne-
 7 vlam te blussen; maar 't vuir hield tegen wil en dank in u ou-
 den boefem post. Gij kost menfien in duifent-derlei po-
 sturen, maar u harts-togten niet veranderend. Ook segt
 men, dat gij den Dulichier-vorst [Ulysses] met dit ge-
 fteem fograan te houden: nubid ik niet, dat gij met mij
 paart, gelijk voor defen wel plagt te wensien, 1 choon
 gij, met mij gepaart, geen rou-koop kost hebben, om dat
 ik een Godin, en dogter van de fou bea; maar 'k bid u,
 dat gij niet en jagt: staak u reis wat, dat 's al wat ik wens:
 war kan ik u geringer afbidden! Gy fiet immers, hoe de zee
 verbolgen is, en hoe u die hoort af te schrikken. Hier na
 sult gij u van een voor-wind konnen dienen. Wat jagt u
 hier van dan? Hier verrijkt immers geen min Troje: hier
 is geen Rhætus, die u knegten met salm aan-hiert. Hier
 hebt gij minne en pais, die mij alleen deerlijk pijnigt,
 en een land dat 'teenemaal onder u heerfchap is sal bukken.
 Terwijl sij dus sprak, ontmeerde Ulysses 't ichip, dat ne-
 vens haar ijdel gebed voor de wind heen stooft. Doen
 ontlak Circe, en begaf sig weder tot haar toover-konst;
 maar kost daar door haar minne-
 vlam niet krenken. Derhalven, soo iemand bij mij om raad komt, die moet sig
 op geen tooverij of beledig verlaten.

(Hemonien ook geheeten, volgens het aangeteekende, 63 pag.) gevonden en voorgezet is, toonden wy, 135 pag.

2. Heks) Dat de toverkunde de wyven, bysonderlyk hoogbejaarde en van aansicht leelyke, ook van de naloude is toegefebreven, hebben wy aangewezen, 235 pag.

3. Maan) Van de maanswim, quansuis door besweeringen veroorzaakt, is gesproken, 140 pag.

4. Colchise) Phasicea in het Latyn, wegens de riviere Eufis; van welke 29 pag.

5. Perfes) So genaamd naar Perse, dochter van de Oceaan, en moeder van Circe, wegens Febus of de Son: of liever naar Perse, broeder van Eetes; welke, volgens Diodorus, 4 B. 16 H, getrouwd met Hekate, de vader was van Circe en Medea.

Van haar spreken wy boven 161 pag, gelijk van Eetes, 28 pag, en Medea, 26, 64, pag, en elders.

6. Ulysses) Het Latyn noemt sijn schip rates Nerixæ, wegens Neritos, een klippige berg op het eiland Ithake, Virgilius, 3 B. van der Ee. enz.

Ithaka is gelegen in de Jonische zee, ontrent Epieren; een rotsachtig en onvruchtbaar eiland. Ho-
 ratius, 1 B. 7 Briv. Homerus, 1 B. der Dooling. Cicero, 1 B. van den volmaakten Redenaar.

7. Dulichier) So noemden Ulysses naar het eiland Dulichie; van welke, 4 pag.

8. Son) Gelijk wy boven toonden, 161 pag.

9. Rhætus) Van welke meermaalen is gesproken; als 3 pag, enz.

VYF DE HOOFDSTUK.

Hoe men sijn vrijster by sich selven moet haatlyk maaken.

Sijt gij om wigtige redenen te Rome gebonden, daar
 1 S kont gij u ook van mijn raad dienen. Dat 's den
 fiersten held, die de banden van sijn slavernij los rukte,
 en eens voor al uit jankte. Die soo fieren moet van 't
 selfs heeft, sal mij tot verwondering verrukken, en
 doen bekennen, dat hij mijn raad niet gebrek heeft. Maar
 gij, die de min beswaardlyk kont verleenen, die wilt
 en niet kont dit lokkent foet onbeeren, moet bij mij
 school leggen. Herkaan dikwijl de dwinglandij van u
 spoode matres, en overreken 't elkens alle u schenka-
 gen. Segt, dat en dat heeft sij valt weg: nog isse met
 den roof niet vermoegt, maar heeft mijn huis daar-en-
 2 boven te koop doen hangen. Soo woer sij 't mij, soo brak
 sij haar ced met mij. Hoed ik wijl liet sij mij als een hond
 voor deur leggen! andere heeft sij lief, mij stoot sij trots
 voor 't hooft. Een vink of een leur, o spijt! geeft sij
 kamer-regt; mij 't hippelvan drie geiten. Laat u die
 spijt de linnen gants en gaatverbitteren: wrok dit leet,
 en win daar uit saar van af-keer. Og! kost ge u spijt maar
 mere en glimpige taal uit-drukken! klaagt u verdriet legts,
 gij sult van 't selfs wel-sprekent sijn. Ik was, niet lang
 verleen, oopen die verflingert, dat mij onder de hand
 geweldig tegen viel. 'K slagte Podalirius, en sogt mijn
 siekte door eigen raad te genezen; maar vond, 'k beken-
 3 geen

1. Podalirius) Van welken geneesheer 238 en 245 pag.

2. Lier-

geen baat bij mijn danken. 'T best, dat ik in 't werk stelde, en dat mij dikwijf laafmisgaf, was, dat ik staag 't oog hielt op haar gebreken, en sei wat haar mis-stour. Wat scheeve beenen heeft mijn vrisster? sei ik; en, om de waarheid te seggen, sij konden niet regter gedaaid werden. Wat boerinne-amen heeft sij; en waarlijk 't waren schoone bouden. Wat kort gar is 't! en sij was schoon van leef. Hoe stroopt sij haar minnaar! Niet door won ik 't meeste haad van tegenheid. 'T quaattwijnt dog wat na 't goet. Dit 's de rede, dat door grof oordeel de deugden dikwijf den naam van on-deugden gaven. Schildert de gaven van u dier foo mis-maakt als inmer vallen mogen, en verktugt u oordeel om wat van 't regte spoor te treden. Noemt een vollage plos, een pof-fak: een bruinet, een swarte helleveeg: een spigig dier, een doots geraamt: een snugger vrolijk hart, een dartele kleuter, een stille en eerbaare duif, een lompe boerin. Tel verder, dat zij haar immer funekt, de gaven niet te smooren, die zij weet dat sij minst heeft. Kan sij toon nog maat houden, verfoekt haar dat sij singt: portte toe dancken, foo sij d'armen niet weet te reppen: is sij niet wel bespraakt, houfse lang aan 't kouden: verlaat sijgeen snare spel,

vergt haar een lier-deuntje: is sij lomp ter gang, helpse aan 't wandelen: heeft zij een boefem als een koe-aer, om wat haar 't naau rijzen: heeft zij qua tanden, vertelt klugjes om te lagchen: heeft zij leepse oogen, snakt iets om tranen uitte persen. 'T biet ook winst, 's morgens vroeg u dierte verassen. eer sy op-geschikt is. De quik vervoert ons: van buiten blinkt alles van gefteente en goud: sij zelfs is 't minste deel dat zij minlijk aan haar vinr. Dikwijf sult zij onder foo veel quik pragt ni-t weten wat u bekoort. Dit 's chemer-glas, waar mee een pronk-dieru gefigt beguigtelt. Komt zij haar onverhoets betrapen, zij sult haar veilig ongewapent vinden, en sien, hoe deerlijk zij u oog door valfen schijn bekoorde. Maar verrout u op dese les niette stour: want in die gelegenheid viur sig menig vrijer verrukt, als 't lan sonder quik of toot n-tuurlijk schoon is. Als fig de Nymf blanket, treet 'er onbeschaamt na toe, om 't bakhuus opte nemen. Dan sult zij de falf-porjen, dan onallijke werken vinden, en tot walgens toe sien hoe haar 't schape-fineur van de kinnebakken in den boefem druipt. Dit 's een dek, die stinkt als harpije-front. Die geur heeft mij dikmaald doen walgen.

2. Lierdeuntje, *Siet hoe wy den lier der ouden verbeelden, en het geen wy van deselve aanteekenen, 12 en 13 pag.*

3. Schemerglas) *Het Latijn spreekt van Egis, het borstwapen van de godinne Pallas; van welke 48 pag. so dat Ovidius hier wil seggen: goud en gelleentens sijn het wapen, waar mede sy haar mis-maktheden overdekt en onzichtbaar maekt.*

4. Harpijefront) *Het Latijn spreekt de blinde Fincus aan, van de Hartjen aan sijn tafel geplaaft, gelijk wy seggen, 212 pag.*

SESDE HOOFDSTUK.

De Dichter verantwoord sich tegens haat en nijd.

N u sal ik u vorderaat geven, hoe gij u in 't hatt van Venus werk sult dragen: want de min-wortelen moeten allen 't halven uit-geruukt werden. 'K schaam mij, hier wel veel uit te lappen; maar het 't verstand schrap, en maak van een woort een fin. Want eenige vies neufen keurden onlangs mijn boekjes voorvuil en dattel-digt. Maar 't raakt men aan de koude kleederen niet, of d'een of d'ande loet mij 't roem jaloers benijdt, als ik maar foo maakt geef, en de wijde wereld overgegalmt werd.

Homerus geeftig werk kost geen nijdige tand ontsnappen: wie zij sij, zij draager daarvan de naam, Zoilus. Van gelijke wer Virgilius digt, dat Enes vlugt uit 't ver-overt Troje, en aankomt in Italie met sijn Goden, melt, van schensicke laster-rongen beklad. De nijd, een storm, en blikfem, trefsen gemeenlijk dat verheven is. Maar zij, wie zij sij, die u aan mijn dattel-digt root, keur, wiltge wijs sijn, ijder digt na sijn stof. Oorlogen willel wel op Homerus maat gedreunt sijn. (want wat slofviit zij)

1. Zoilus, *Een wijsgeer van Amfipolis, ten tijde van koning Ptolomëus Filadelfus, of de Susterlie-ver; een naam ontvangende om dat hy Homerus dorst berispen, en grove mislagen in sijn heerlijke wer-ken christelyk aanwysen. Dit word hy geheeten Homeromastix, de ge-sffel-sweep van Homerus. Vitruvius, in de Voorrede van sijn 7 B. of de redeneerkonstige bond. Elianus, 11 B. 10 H. 1 och eindelyk heet is hy ook wiens deese vermetelheid gestraft. Siet Vitruvius, op de gemelde pl. Hoewel Dionys, van Ha-likarnaflus, (in het oordeel over Heus, 20 H.) aanreekend, dat hy, niet uit een gif-pluif, maar liefde tot weetenfchap ingeleetdheid, de feilen van Homerus had aangetekend.*

2. Homerus maat) *Mxonius pes in het Latijn; volgens de reden gegeven, 126 pag.*

gij daar van darteilheid?) De treur-fpel digters ftaan een grove bas, en apen gevoeglijke ftatige grootsheid na. Blij-eind-fpel digters volgen middelmatige en gemeene ftof-fijjl. Steek-digters mogen op haar vijand van leer riekten, en met kort of lang geweer fchermen. Soo paf, t mien oordeels, 't minne-digt een lugtig vooijsen, en een wifpelturig Venus-dier met een ongeflijke maft ligt-toonig gegalmt te werden. Achilles daden paffen Callimachus lang-maaf niet, nog Cydippe's koofen Homerus oerlogs-trompet. Wie fou't niet vuil fchouwen, foo Thais Andromaches rol fpeelde, en Andromache foo darteil kide als Thais. Thais ['t Venus-fpel] is mijn digt ftof: dus ftaat mij't darteil mallen vrij. Ik heb met geen

kuisheit te fchaffen: Thais is mijn digt ftof. Dewijl dan mijn digt met de ftof over een komt, winnen wij 't pleit, en toonen dat men ons werk valflijk betigtte. Barff, knagende nijt: mijn naam is reets boven u bereik verheven, en ftaat nog hooger op te ftijgen, klimtfc maar met defel-ve vot daarf met begon. Maar gij verhaaft u te feer: heb ik tijt van leven, gij fult nog het grijnfen, als de lief-hebbers mijn vordere digten met fmaak fullen lezen. Want ik haal 't hart op, en vorder in digt-konft door d'cet van roemrugtigheid: maar u kreupel paart ftaat nog aan den berg teen en hijgt. 'T vreugden-digt beken aan mij foo veel verfchult te wefen, als 't loflijk helden-digt aan Virgilius.

3. Groothed) *Welke in het Latijn cothurnus werd geheeten. Sieť 137 en 166 pag.*
 4. Kallimachus, *Van welken dichter 137 pag.*
 5. Cydippe) *Van welke minnaares, 97 pag. en elders.*
 6. Thais) *Van welke hoer 267 pag. dech sie van Andromache 24 pag. en dikmaals elders.*

SEVEND E H O O F D S T U K .

Hoe men ſich moet dragen in den byſlaap.

Dus ver beantwoorden wij de nijdige lafter tongen. Kort nu de lei weer, digter, en ren weer ftijver op u fpoor. Als 'dan haaft tijt wert om'twerk van de jeugte te beginnen, en d'uir naakt: paf dan in u volle kraat voor haar niet te laten blijken hoe't fmaakte, en tot dien einde u werk foo kort te maken als 't mogelijk is, en fo gefwind te vinden als gij kunt het doel waar op gij u vier-roer voor d'eerfte reis loft. Na den eerften fchiet, fal detweede water wefen. 'T ontspannen van 't vier-flor geeft den haan ruft. 'T kout is, is 't goet kruilen in de fon; als 't heet is, onder fchaduw; als 'er droogte is, laaft het water. Ik fchaam 't mij, maar fal 't evenwel feggen: maakt ook fulke fchietgebaerden, als gij meent dat een fchutter gants mis-ftaan. Dat's immers ligtte doen: want weinig drilfters fullen u al biegen wat fij weten, en fteilen geen poftuur dat fij meenen dat haar mis-ftaat. Dan laft ik u ook de kamer-venfters wijf open te fetten, en de fchandlijkhed van haar leden by ligen dag te beftaren. Maar als de vreugt uit is, en gij beide af-gefooft fijt: als u't werk rout; als gij wel wout, dat gij u gewer 't huis gehouden had, en denkt dat gij lange niet fchieten fult: neem dan fiks opmerking; let wat gebreeken haar lighaam mis maken; en

ftar oogt nog foo lang op haar mis-maaktheden. Licht fal dit iemand voor geringe middelen houden, gelijk 't ook fijn: maar 't geen een alleen niet kan doen, fullen veel-vele, te famen gevoegt, konnen uit-regten. Een klein eadder maft met een beet een grove flier: een klein hontje hour dikwijl een ever-fwijng bij de luvven. Vegt maar met veel-derhande geweer, en grijpt alle deefe pijlen gelijk in de vuift: veel kleintjes fullen een grooje uit maken. Maar aangefien d'een fus en d'ander foo gebakken is; kan ik ijder geen een en defelveles geven. Daar gij u niet aanftooten foud, fal een ander miffchien voor wan bedrijf rekenen. Dese kreeg een af-keer van fijn min, om dat hij d'eghenis aan 't bloote lighaam fag: gene, om dat hij fag dat de maan plekken had. Og! kinderen fjtge die u hier aan flier. De minne-vlam was u maar paf toe-gewaait. Dat wigt fal fijn boog nog ftraker fpannen, volkje, en gij, fwaarder verwont, nog betom hulp roepen. Wat fou't baten, foo icemantfig verftak, en tegen d'eerbaarheid fag hoe't meisjes afreik kreeg? Ik dit iemand raden! daar behoef mij den hemel voor. Schoon't baten koft, 't en dient niet befogt.

1. Kamervenfters) *Te naloude, fo Grieken als Romeinen, hadden in haare huysfen geen glaase venfters, maar alleen vierkante of ronde openingen; waar door de lucht vry uit en in kwam: doch fomwijlen waren defelve geflopt met duane platen marmarftenen, doorwelke fy alleenlyk het daglicht ontfingen, (gelijc heden in de kelders, by wintertijden, door dikke fchorffen ys) fomter te kommen op ftraat of na buiten fien. Martialis, 8 B. 14 H. Seneca, 90 Br. en in het B. van de Godd. voorfenigh. 4 H. Plinius, 15 B. 16 H. Kolumella, 11 B. 3 A.*

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Dat men twee of meer vrijers moet sien te hebben.

Dit rade ik u, dat gij twee vrijers tevens houdt. Kloeker is hij die'er meer kan aanhouden. Als gescheite sinnen van 't een en 't andere loopen, kan de min niet binden. Grootte sromten verfwakken door afstrek van vele beekjens; en 't vuur gaat uit als gij 't brand-hout ontrekt. Op een anker alleen kan qualijk een schip rijden. Die sig reets voor-heen van twee diertjens verlag, is al over lang het stuk meester geweest. Maar gij, die u ongelukkig aan een matres besteedde, moet nu ten minsten uog na een tweede omfien. Minos liefde tot Pasifac verduwen, doen hij een Prohne vout. Dat Alcmëon Alesfiba niet alrijt lief had, was om dat hij Kallirhoë tot een bij-wif nam. Paris had sijn leven bij Enone versteen, had hem geen grieke fool veruukt; Tereus, Koning van Daulis, had alrijt op sijn Prohne verliest gebleven, had haar op-gelooft fuster (Fiemelch) niet schoonder geweest. Waarom u met foo veel slaten opgehouden, die mij ontallijk voorkomen? Alle min wert door spilling en nieu vuur verbrooken. Een moeder, die uit vele kindezen een verliest, sal min bedoefte sijn, als

die haat eenigste quijt raakt. Maar, op dat gij niet en denke dat desen raat een nieuwe is, (og! moglik maar d'eer dragen van dese vond.) Agamemnon was de man, die dit weetje wift: want wat freek fouen Prins niet weten, die heel Grieken onder sijn heerschappij had? Hij minde Chryfes dogter, Afynome, die hem door 't rege van oorlog was in handen gevallen: waarom haar ouden vader, waar hij kwam, huide als een gek. Waarom frehrijg, hatelijken oude? dat paar heeft malkander lief. Gij sijt, ontlinde, door liefde-pligt u dogter hinderlijk. Als Calchas, gektijt door Achilles rug, die dier laste aan vader Chryfes weer te geven, en sij ontlagen weder t'huys kwam, sprak Agamemnon: daar is nog een ander dier in 't leger, bijna soo schoon als dit, en op d'eerste syllabe na eennamig. Dit sal mij Achilles, wil hij wijs sijn, goetwillig overgeven, of, bij gebreke van dien, mijn fcepter-krag: gear werden. Is'er iemant van u, o Grieken, die dit stuk vuil schout, die denk, dat een rijks-staf meer klems geeft als een gerigts roe. Want fou ik u Koning sijn, en de magt niet hebben om een slavin tot mijn vermaak den

1. Schip) Ceratæ, gewaste schepen, segt het Latijn; sijnde van de aaloude, om de schepen in haare voegen dicht ensterke te maaken, pik en was gebruikt; gelijk men heden harpien en teer hier toe siet besien: te weeten na dat daar slupa, merk, en veselen van oude touwen, met den hamer sijn ingelrez. en. Sie van het was, Ovidius, in den 5 Heldennebr. van Enone, 22 pag. Val. Flakkus, 1 B. van den Vliest. van het pik, deselve Flakkus, op de gemelde. pl. Plinius, 16 B. 12 H. Vegetius, 4 B. 44 H. en van slupa, of het werk, Plinius, 19 B. Kurtius, 10 B. 1 H.

2. Prohne) In het Latijn lesen eenige Procris; eenige wederom Procris; met welke ik het gaaren houde, omdat (volgens Apollodorus, 2 B.) Procris, de vrouw van Cefalus, (van welken boven, 269 pag. enook in het 7 B. der Herschepp.) tot koning Minos haar toevlucht nemende, van hem tot byslapens toe bemind is geweest.

Vorders staat in het Latijn Idæa conjux, te weeten de Creteefche vrouw (wegens den berg Ida, van welken, pag. 135) Plotis, of Proene. Doch indien gy hier Idæa verduist Trojaanfche, wegens den Frigiaanfchen berg Ida (van welken 16 en 76 pag.) so sou het Kassandra konnen sijn (siet 24 pag.) welken Agamemnon beminnende, Klytemnestra heeft laaten glijen. Maar evenwel hou ikke met het voorste uitlegen.

3. Alcmëon) Amphilochi frater in het Latijn; te weeten de soon van Amphiraus, en broeder van Amphochus. Siet 131 pag.

Deefe, na de begaane moeder moord, krankfinnig sijnde (Propertius, 3 B. 4 D.) en begerende van die quate gefuiverd en herstelt te worden, begaf hy sich naar Fegens; wiens dochter Alesfiba (Arfinoë segt Apollodorus, 3 B.) by sijn moeders kropboot gaf, en met eenen trouwde. Doch naderhand, om ten volien genesen te worden, tot Atheluis komende, beminde verfoomd sijn dogter Kallirhoë. Welke ook gemelde kropboot hem afseifde, keerde hy tot Alesfiba: als wanneer hy van de broeders van dese gekoonde is omgebracht; welke echter deefe moorders, naderhand ook heeft gedsol. Ovidius, 8 B. der Herschepp, Propertius, 1 B. 15 D. en bysonderlijk Apollodorus, in gemelde B.

4. Enone) Siet 21 pag. en elders.

5. Griekse) Oebalia in het Latijn, dat is, Spartaanfche, wegens koning Ebalus. Siet 77 pag.

6. Tereus) Otrysius tyrannus in het Latijn. Siet boven, 190 pag.

7. Afynome) Siet den Inhoud van den derden Heldennebr. te weeten van Briseis, 10 pag.

8. Calchas) Van welken wicbelaar, 245 pag.

9- den vorst van Scyros te ontvreemden, foo was ik waard
10 dat mij een Thersites de kroon van 't hooft sprak. Na 't voe-
11 ren van die taal, nam hij de schoone Brifcis tot trooff
van sijn voorig verlies aan Chryses dogter: foo dat d'eerste
door de tweede min verdreven wiert. Volg dan den trek

van Agamemnon, staat nieu vuur, op dat u minne-vlam
twee-klufig brande. Vraagt gij, waar versie versnapering
te vinden is? Gaat door lees mijn vrij-konst, en neem u
keur uit 't gros.

9. Troef van Scyros) Dit is in het Latijn niet te vinden. Scyros is een eilandeken, waar af gesproken is,
41 pag. in welke Thetis haar soon Achilles in vrouwegevaad dee schuilen; gelijk, 222 pag. zelf in print is
vertoond: maar heet daarom Achilles de vorst van Scyros? met beter recht is deesfen bynaam gegeven aan
sijn soon Pyrrhus (gelijk boven, 41 pag.) om dat hy op dat eiland van des konings dochter is ter wereld ge-
bracht.

10. Thersites) Van deesfen kakelaar is gesproken, 147 pag.

11. Brifcis) Van welken in den aangetrokkenen 3 Br. 10 pag.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Dat men by sijn vrijster sich koel en afkeerig diend te houden.

Maar wilt gij mijn raat voor kragtigeuren, en ge-
looven, dat u Apollo door mijnen mond iets
heilzaam leert: maakt dat gij u koel houdt bij u matres,
al stont gij, om foo te seggen, in ligten brand. Veinst u
fris, en kreunt niet dat sij't merkt; maar lagt, al staan u
de tranen op den dam. Ik laft u niet de minten eersten af
te breken, neen, ik ben foo strengtugt-meester niet.
Maar veinst dat gij niet en sijt, en houd u of de buien
al over-gewaait waren: foo sult gij in der daat doen dat
gij geveinst had. Dikwij heb ik, om 't drinken te ont-
gaan, de slaper gespeekt, en bevonden dat ik slaap-
veinstende in slaap viel. 'K heb wel flinken uitgelaghen,
die, den vrijer spelende, in haar eige knip raakten. De
minkomt en gaat na 't aanen af wennen. Die sig kan ge-
font veinsten, sal genesen sijn. Laft sijn u op de besprooke
rijt te komen; komt'er: vingte dan de deurt voor 't hooft;
sloor u niet. Past niet voor de deurt smecken, of op de
slof-sijt te vloeken, veel min op den harden drempel te
blijven leggen. 'S anderen daags wagt u beklag te doen,
en eenig teeken van mis-noegen in 't aenigt te trekken.
Soo haat sij merkt, dat gij slaatwer mint, sal de gift van
haar troeshied neer-slaan: dien baat sult gij mede uit mijn
vrij-konst trekken. Schoon gij voor hebt de min af te
snijden, nog sult gij dikwij van deselve verraft wen-
den. Een paar krijgelt dikwij, eer 't her gebit in den
bek neemt. Heelt u streken, gij sult vangen dat gij niet
sult schijnen te beloeuen: want een vogel schuwt de net-
ten, die te blaken in 'toog vallen. Rijft haar foo niet, dat
gij haar voet geeft tot u verfmading: maar slof en snork,
om haar te doen slabbakken. Saat haar deur open, al riep

sij u in, stap voor-bij. Heeft sij u een reisen beraamt,
schieft haar op. 'T uit-harden valt ligt: foo 't u aan geen
lijdsamheid gebracket, sult gij in 't kort blijfschap konnen
genieten. Hoe! kan iemand mijn raad strafnoemen, daer
ik genogzaam de koppelaar speel! Want ik sal mijn genees-
middelen matigen, na den aart van de kranken. Sijn de
siekten veelderhand, mijn raat sal na den eis getemperd
weiden. Eenige hebben vlees, dat qualijk met vlijmen
wil genesen: veele vinden baat bij sap en kruideren. Sijt
gij te mam-sot, kont gij niet voort, en legt gij gevelget
onder de knien van de wrde min: maar reit niet tegen de
wind in, 'et het liever voor-wind, en roeit voor-stroom
af. Dien minne-dorst moet geleesfen, die u deerlik praamt.
'K geef hier den ruimen toot: drink vrij foo veel gij
wilt, ja meer als gij swelgen kunt, dat u de vogt de keel
uitloopt: en neem u wil van 't meisen vrij foo lasg gij
wilt, en mist het geduldig, als gij 't missen moet. Soekt
een afkeer van u quaal te krijgen: tegenheit is ook een
goet genees-middel. Blijft bij 't dier, al dogt gij, dat
gij 't niet gebrek had; kont gij maar door 't overvloedig
minne-plegen Venus-wigt met eenoor leeren aansen, en
ten huis uit jagen. De min, die de wan-trou queekt,
plagt ook lange wortelen te schieten. Soekt gij die uit
te wijden, ruk de vrees uit 't hart. Die, uit vrees voor
andere snoep-katers, sijn vinkje soekt in sijn kooi te hou-
den, kan door de beste genees-middelen niet wel gefont
gemaakt werden. Een moeder, die twee fonen heeft,
heeft die 't lieffte, die sij vrees, om dat hij in de krijg
is, nooit te sullen levend weder komen. Bij de heuvel-
poort

1. Brand) *Het Latijn segt: Torreberis Ætna, gy midden in den Etna lagt te branden. Van den Etna spreken wy, 104 pag.*

2. Vloeken) *Hoe de vryers de deuren, posten, hengfels en sluitboomen vleiden, of somwijlen uitscholden en verfloekten; en hoe sijn des nachts in de sloepende wachi bielden, om de medevryers van het huis af te keeren; van alle dit is al gesproken, 123 en 239 pag.*

3. Heuvelpoort) *Collina gebeten by de Latijnsche schrijvers; staande aan de via salaria, sout-weg; van welken, behalven Feitus, en Varro, Plinius, 31 B. 7 H.*

Outrent deesfe poort, by den Eere-tempel, heeft Annibal durven rijden; de stad Romem beschouwen, en eenfchiebt over de muiren drijven. Livius, 26 B. 10 H. Plinius. 34 B. 6 H.

4. Ve-

poort staat de heilige Venus-tempel, die de naam trok na den hoogen berg Eryx. Daar in hebt gij een vergemintne-god, die de harten geneeft, en kout water op zijn fakels-giet. Die God weet aan gelooopen van jongelingen, en deerns, die te lijdig op 't barre man-volk zijn verlingert, om de min te mogen uit den sin letten. Deseelve God (sonder dat ik weet, of 't de Min-god of een droom was: maar ik geloof, dat het droom was) sprak mij dus aan: O Naso, dit de kimmerig min dan eens aanpreekt; dan weer afklapt, voegt desen raad neg bij u voorschrift. Laat ieder minnaar sloop laten op sijn qualen: hij sal 't minnen de sloop geven. De Min-god zettef alle min of meer bij. Die schreef voor 't schu' 'n intress' vorderen op de haast aansaande verschijndagen, mag vroegen om de hoest-form, die hij om haren wil op nam. Die eenstraffe vader heeft, gaat hem de rest voor de

wind, met de strafheid van sijn vader voor oegen houden. Een schraal man, die deertijk met een rijk wijf zegenelt is, moet sijn inbeelden, dat sijn tot sijn ramp geboren is. Die een vrugt-baren wijn-berg heeft, moet kimmerig h' toefen, of sijn druif-bloessem niet veruoet en verdort staat. Die een schip uit zee wagt, moet alrijf bevest sijn voor omver, klip en steen-stranden. Dese met bekommert sijn voor sijn soon, die de krijg volgt; gene voor sijn bunbare dogter: en wie vint niet honderd oorsaken van droefheid? Om o Helten te kennen haren, Paris, hadt gij 't oog moeten slaan op u broeders lijen. Hij had nog meer te leggen; maar met mijn droom verdween 't vriendlijk welen van 't wigt, soo 't anders droomen was. Wat sat nu? mijn siera-man schiet mij op, soo dat ik genootfaakt ben in 't wilt te sieren.

4. Venus tempel) Van welken boven, 106 pag.

5. Verschijndagen) Het Latijn zegt: qui timet puteal, Ianum & kalendas.

De Puteal was een gerichtplaats te Rome, ontrent de praalpoort van Fabius (overbeerder der Savoijers) op de Heilige weg; alwaar niet alleen de renteniers en woekeraars het haare rechtbelijk quamen eiffchen; maar alwaar ook de prator, of schout, rechtpleegde. Horatius, 2 B. 6 Bristp.

Het woord ook dat van Libo geheeten. Horatius, 1 B. 19 Br. welke het selve heeft opgerecht; gelijken het derhalven ook ster afgebeeld, by Fulv. Ursinus, op een penning van het stambuis der Scribonien.

Wat Janus aangaat; men weete het te Rome de gewoonte geweest te sijn, dat de schuldeiffchers de schuldenaaren voor het recht riepen, en het haare weldereiffchen, tegens de nieuwe maan, of den eersten dag van ieder maand, welke dag; gelijk die hier suel en schielijk, so word sy by Horatius (1 B. 3 Bristp.) voor een geldelooften bedroeft geheeten.

Alwaarom, by Aristofanes (in sijn Nevelen, 2 Bedr. 1 Ton.) sekere schuldenaar, sijne schuldeiffchers vreesde, poogt door een Theffalyfche heks de maan uit den hemel te haalen en op te fluiten, om dus de dag van betaalinge met de nieuwe maan voor alrijd te doen achter blijven.

Beleefde en goedhertige schuldeiffchers evenwel waaren te Rome wel gewoon tot aan den Idus, of 15 dag des maands te wachten. Horatius, in de 2 Toefang.

6. Broeders) Aangefien Priamus, behalven Hekuba, verscheidene bywijken heeft gehad, so is hy ook de vader van 50 kinderen, soo soonen als dochteren, geweest. Virgilius, 2 B. van den En.

Onder welke de voornaamste soonen waaren, Hektor, Paris, Polites, Laokoon; Helenus, Peifobus, Troilus, Polydorus, Eskus, enz. ten deele in het beleg en verwoefing van Troje gesneeweld; ten deele elders buiten's lands verongelukt. Sier het Register op het einde van dit werk. En dochteren, Kassandra, Polixena, Ilione, Kriusfa, Laodice, enz. van welke alle hier endaar in deefte Aanteekeningen werd gemagt.

7. Siera-man) Palinurus in het Latijn; alwaar reden-konstelijk het bysondere voor het algemeene word gefeld. Sie dus Tifis ook genoemen, 28 pag.

Palinurus is geweest de siera-man van het voornaamste schip van de Troiaanfche vloot, onder den omfuerenden Enes; by seker toeval van het fcheep-roer afgefmeten en in zee geworpen; eindelijk, na een fukkeling van drie dagen, welaanland gerant in Italien, ontrent de fteden Velia en Peflus: doch aldaar vande strandloopers gevat; omgebracht, en weder in zee geworpen.

Doch als die van Velia, weegens deefse moord, van den hemel eenfsterfte was toegefonden, so hebben sy, volgens de godfpraak, hem op een'voorberg, in een geheiligd bosch, een eeregraf opgerecht; en terwyl de berg naar hem Palinurus wierd genoemd. Virgilius, 5 en 6 B. van den En.

THIENDE HOOFDSTUK.

Dat een krankfinnig minnaar alle eenfaamheid moet fchuwen.

Al wie mint, moet d'eenfaamheid fchuwen als de pest. Waar fluipt gij heen? onder 't volk kontge veiliger sijn. U dient geen veeburgte treur-hoek (want d'eenfaam-

heit vermeerderd de doldriffigheid) maar bij 't volk fult gij baat en verligting vinden. In u eenigheid fult gij treuren, en u de gedaante van u matres soo klaar vetbeelden, of sijn selfs

selfs voor u front. Dus is de dagt naerdt als den dag, om damen dan onder't volk de nagelike verquikking misf. Schuwt geen aanspraak, hout u deur niet gelooten, en huilt niet deerlijk in hoeken en winkels. Hebt aluit een getrou special tot u vertroosting. Uit die vriendschap sult gij veel dienst konnentrekken. Wat was d'oorzaak van Fillis uitfminigheid, anders als d'eenfame bofchagie? Gewis deedt haar de doodt 't (chuwen van gefelschop. Sijn rinde kinkte daar heen, als 't wijn-papin geflor op 't driejarig wijn seest gewoon is, met hangende vlegten. Dan keek zij eens foo ver in zee als zij kost, dan lag zij maf op 't fandig strand ter neder, en riep voor een doof mans deur: o trouloofe Demofoon! uitende haar wee-klagt met hikken en fnikken. Daar was sekere smalle en

lange laan, overfchaduw met lommer, waar door sij dikwijf plagt na 't strand te gaan. 'T was de negende reis dat d'ellendige doos onder vveeg was, en seide: siet toe wat gij doet, ftaande, besturven als een doode, 't gefigt op haar gordel, en de takkeg. Dan front sij in besaat, dan guweldte sij voor haar opfer, tot dat sij met bevende vingers voor 'tleft het hooft in den gordel-frop flak, en figefel verhing. Doen wilde ik well, Fillis, Tracier dier, dat gij niet alleen geweest waart, foo had 't geboomt met 't af-fchudden van zijn loof u ongeval niet becurt. Spiegel u aan Fillis. Schuwt al te eenfame plaatfen, gij man-volk die van deerns, en deerns die van mannen figt gehoot.

1. Special) Pylades in het Latijn; van welken boefemvriend, 147 pag.

2. Fillis) Siet deefe wanhoopige minnares beschreven en afgebeeld, in den tweeden Br. der treur-hel-dinnen, 5 pag.

3. Wijnpaapin geflor) Bacchus eerende, en sijn seest-dag vierende.

Bacchus word hier in het Latijn Edonus toegenaamd, wegens de berg Edon, gelegen in Thracie, of in Macedonien op de grenzen van Thracie. Plinius, 4 B. 11 H. namelike ook de wijnpaapinnen Edonides worden genoemd. Ovidius, 11 B. der Herfchepp. Propertius, 1 B. 3 D. en Lukanus, 1 B. van den Farf. eindelijk, wegens gaure winden en sneezagt, gewagen van die berg, Virgilius, 12 B. van den En. Status, en andere.

4. Driejaarig) Om het derde jaar gehouden engevierd. Servius, over het 4 B. van den En. vaneenige geheeten Orgia, $\lambda\alpha\upsilon\tau\alpha\ \tau\alpha\upsilon\ \mu\upsilon\sigma\omega\upsilon$; van de bergen (te weeten Citheron, Mimas, Hemus, Rhodope, enz.) op welke die plechtigheden gemeenlijk gefchiedden: of $\lambda\alpha\upsilon\tau\alpha\ \tau\epsilon\gamma\upsilon\sigma\epsilon\iota$; wegens het getaas en gedruis der priesterinnen. Servius, over het 4 B. van den En.

Worden anders geheeten Bacchanalia, Pionysiaen, en ook Orphica; omdatse, in Thracie, allereerst van Orfeus sijn ingevoerd. Diodorus, 1 B. 23 H. Ovidius, 12 B. der Herfch. Siet vorders van deefe Orgia Strabo, 10 B. Virgilius, 4 B. der Landged. Propertius, 3 B. 1 D. behalven Katulius, Statius, Juvenalis, Klaudianus, en vercheidene andere.

5. Verhing) Sich behobbende verhangen. veranderde sijn in een amandelboom; doch sonder bladeren. Maar Demofoon wederkeerde, en deefen boom vol medelijden omhelvende, foo heeft de boom, haars minnaars lichaam volende, terfcond bladeren uitgefchooten. Hyginus, in de 59, hoewel van deefe feer verfhilende, Vertell.

6. Thracier) Sithonis in het Latijn; de reden is aangereken, 6 pag.

ELFDE HOOFDSTUK.

Dat men het befmettelijk gefelschop der verliefde diend te mijden.

Seker vrijer fchikte fig na den eis van mijn les, en was bij na van sijn minfieke genefen: maar foo haast hij weer onder't gefelschop van vrijers quam, stortte hij in; en de min wiert foo heftig als te voore. Mint gij tegen de borst, maakt dat gij quaet gefelschop mijdt: want daar door lijdt selfs 't vee hinder. Terwijl iemand 't leep van een traan-oog fiet, werd hij selfs ook leep. Veel dingen befmetten de lighamen, daar sij langs heen paffeten. Dikwijf sijt 't water doorrooge akkeren, uit rivieren die daar langs ftoomen. Soo bekruipt u de min heime-lijk, foo gij 't gefelschop van vrijers niet en fchout: en daar toe sijn wij alle een fpietvindig volkje. Nog een ander was reets genefen; maar 't bij honk blijven krabde de wond weer op: want hij kost 't ontmoeten van sijn matres niet door-ftaan. Sijn weck lij-teen brak weer

op, en mijn genees-middelen werkten niet na wens. Als u buurmans huis aan kolen staat, kont gij 't vuir niet wel van 't uwe weeren. 'Tis dienftig fig van honk te maken. Gaat niet meer fpanfeeren in de wandelbaan, daar gij plagt, en fuis de vrijer-pligten af die gij gewent sijt waar te nemen. Wat baat konne vinden, als gij, reers laar, door 't aanfchouwen weer ontfeekt? Gij moet, foo gij kont, in een ander oort gaan verhuifen: want 't is moe-lijk honger bij een volle tafel, en dorft te lijden daar 't aan geen tat gebreekt. Een ftieris niet wel te houden, die een vaars in 't oog kreeg: een fpring-fiekten hengft bezunnikt alzeit de meer die hij fiet. Als gij dit al fult nagekomen sijn, moet gij letten, dat het, om u haven te befelen, niet genoeg is u lief te verlaten; maar seg fuster, moeder, minne, die kennis van u faken heeft,

en die vorder vrentſchap met u matres honden, adieu. Schuwt u juffers knaap, en laat het u muts hooren, als haar kameniertje met tranen op de wangen oormoedig uit haar juffers naam een gemakke groot komtdoen. Wagtu ook te vragen, al wift gij 't gaarn, hoe ſij 't al maakt: kropt het in : 't ſwijgen ſalu winft bieden. Van gelijke moet gij doen, die reden geeft van 't flaken van u min, en veel op-haalt 't geen dient tot beklag over u matres: ſmoor u klagen; gij kont foo beter wraaknemen met ſwijgen, op dat ſij allengs uit u hart glippe. Nog had ik liever, dat

gij ſweegt, als dat gij ſegt, dat gij uit 't minnen geſcheiden zijt. Die aan te veel volks ſegt, ik vrij niet meer, die vrijdt. Maar 't vuit wert ſekeder allengs gedooft, als ſchielijk gefmoort. Slabbak allengs, dau ſult gij ſeker gaan. Een ruis-beekplagt hobbeliger neer te ſtorten, als een gefadige ſroom: maar deſe ſroomt eeuwig, gene voor een korten tijt. Laat de min glippen dat gij 't niet gewaar wert, allengs verjydelen, en kruipende te met ontſlaappen.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Dat men evenwel met geen vyandſchap van ſijn vrijſter moet ſcheiden.

Maar, 't was een ſchelm-ftuk, een vrijſter ſchielijk te haten, die gij paſte te voore lief had: ſulke minne-kappen paſt woefte beſten. Niet veel werks van haar te maken is ſpuls genoeg. Die min door ſchielijk misnoegen af ſnijdt, die mint, of wert beſwaarlijk van ſijn elende ontlaf. Niet ſchandelijker, als dat een jong paat getrouden malkander dadelijk in 't hait fit. Sulk hair-reen kan Venus ook niet voor goet keuren. Dikwilt klaagt men 't vrou-volk aan, dat men mint. Daar geen krakkeel tuſſen beide valt, ſwerft de liefdes haars weegſin 't wilt. 'k ſtoot eens bij een jongeling, wiens wijſin een roſbaar fat, die hij ſel bevuilte, en dreigementen na 't hooft wierp. Nu gereet ſtaande om haar voor de vierſchaar te vorderen, ſprak hij: laat ſij uit deroſbaar komen. Soo haſt quam ſij niet voor den dag, en ſag Jan ſijn wijſniet, of hij was ſtom. Sijn dreigen met beide pleit beſchei-

den ſlabbakten: hij viel haar om den hals, en ſprak: gij wint het pleit. 'T is wiſſer en gevoeligker met vrede te ſcheiden, als 't huwlijk met pleiten ſchielijk al te breken. Hebt gij haar iets vereert, ſegt, dat ſij vrij houd 't geen ſij heeft. fonder moeite te maken: want geringe ſchade veroorſaakt dikwilt groot profijt. Komtge bijgeval malkander te gemoet, paſt dan ſulks 't geweer te gebruiken datik u gaf. Nu hebt gij geweer van doen: wilt gij een helt ſijn, hier moet gij plukhuſiren: hier valt een Pentheſilea te vermeerſeren. Nu moet u te voore komen u vrij-genoot, dien haden drempel, en alle de eeden die ſij valſijk ſwoer. Ktul 't hait niet, ſchik't gewaſt niet in ſijn plooi, om haar te gaar te beſoeken. Weg met dien quik: die ſtrektom een diert te behagen, daargij niet mee te ſchaffen hebt. Maakt nu, dat gij haar hout gelijk een van 't gemeen gros.

1. Venus) Appias in het Latijn; om dat ſy, te weten de Teelſter, haaren tempel had op de merke van Julius Caſar, alwaar de waterleidingen waaren van Appius Klaudius de Blinde. Siet van deſe waterleidingen, 202 pag. en van den tempel van Venus de Teelſter, 132 pag.

2. Roſbaar) Siet het geene is aangetoekend, 216 pag.

3. Pleitbeſcheiden) Tabellæ in het Latijn; aangeſien ſy (gelijk 54 pag. en elders is aangetoekend) ſchreven op vierkante taferelen en borden: doch Valentijn ſondigd, als hij duplices overſet beide; want ſy waaren dubbeld, ja ſomwijlen drie, vier, en meermalen verdubbeld; ten eenemaal gelijk onze tafelboekjes van leien of ſchalen, die gemeenlijk met een vierkante liſt ſijn geſloten en verſekerd. Siet het aangetoekende, 133 pag. en daarenboven Martialis, 14 B. 4 en 6 D.

4. Pentheſilea) Van welke 246 pag.

5. Plooi) Het Latyn ſprekt van den toga en haar ſinus; ſiet het aangetoekende, 217 pag.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Dat men het ergſte moet denken, niets gelooven, en altijd ſwijgen.

Maar wat u pogen meeft hindert, ſalik vertrekken; en ijder daar van de proef in ſig ſelven nemen. Wij ſtaten 't minnen traag, om dat wij hopen, dat wij bemint werden. Terwijl wij ijder in ons ſelve behagen ſcheppen, gelooven wij ligtelijk, dat wij aan anderen behaaglijk ſijn. Wilt gij wijs ſijn, geloof geen quik praat (want wat is 'er bedriegliker als die) nog eeden, hoe hier die geſwoore werden. Ontiet u ook niet om 't ſchreien van u matres: b-

dat volkje heeft d'oogen leeren ſchreien. 'T hait van minnaars wert door alderhande kunſjes getoet, gelijk een klip, die debaren van alle kanten beſtormen. Geeft haar oek geen reden te kennen, waarom gij liever ontpaart waart: openbaar u ſmert niet; maar kreun vrij als ſij 't niet en ſiet. Vrij haar haat ſeulen niet onder de neus, op dat ſij die niet wedd'legge: want dan ſoud gij haar ſelg gelijk geven, en bekennen, dat haar haak regtwaer was als d'uwe. Eea

swijger staat vast in zijn schoenen : die zijn vrijster veel schande verwijt , vergt haar tot goet maken. Ik sou mij niet willen verstuouen , gelijk Ulysses , u dulle minpijn en blakende toorns mors in 't water te koelen. Ook sal ik 't minne-wigt de roode wieken niet korren , nog zijn godlijken boog ontspannen. Ik rade u maar als een vrient : volg 's digters raar : en versichijn mij , heilant Febus , gelijk gij doet , met gunst en seggen. Febus komt te voorschijn : 'k heb sijn lier-toon en 't gerammel van sijn pijl-koer gehoord. Ik ken dien God aan sijn merk-teekenen [toe-

rusting] Febus komt te voorschijn. Monster Laconier purper bij Tyris sulp , 't sal geweldig af-vallen. Vergelijk ook u dicriens bij schoonder , soo sult gij ijder mishagen in 'd'uwe hebben. Paris hadden Juno en Pallas wel schoon konnen schijnen , maar die vielen , tegen Venus gemonstert , af. Schoonheid moer gij niet alleen tegen een stelen , maar ook sden en konst-geestigheid ; is slegts u oordeel door u min niet verbafter. 'T geen ik vorder sungen sal , is gering ; dan dit gering middel heeft 'er vele , en onder anderen mij selfs , grooten baat gegeven.

1. Ulysses) Dulichius in het Latijn. Siet 4 pag.
2. Heiland) Van Apollo , als uirvinder van de Geneeskunst , is gesproken , 25 pag.
3. Liertoon . . . Pijlkoeker) Van Apollo , als oppergezaghebber in de Sangkunst , en te gelijk als Schuiter , is gesproken , 105 pag.
4. Lakonier) Het Latijn haald sijn bywoord niet in het algemeen van Lakonien , maar bysonderlijk van Amykle , een stad van dit landschap ; gelijk aangewezen is , 40 pag.
- Van het Lakonisch purper spreken wy , 67 pag. ter gelegenheid van de stad Terapne.
5. Tyris) Van het Tyrisch purper is aangetekend , 55 pag. alwaar van Herkules word gesproken , en 64 pag.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Dat men brieven , beelden , en andere gedachtenissen van sijn vrijster moet vernietigen.

Wagr u de minne-brieven van u liefweer te overleien : want 't heikauwen van dat slem-schrift beweegt selfs flantvatige gemoederen. Stook al die prullen , schoon tegen 't haar , op 't vuir , en segt : dat 's , hoop ik , 't laatste vuir van Rirfaars minne-brant. Gelijk Althea haar soon in sijn af-wesen door sijn noot-los-stok verbrande , soo bedeeft moet gij met die troulose brief taal victorij branden. Kan 't over u hart , maakt u ook haat wasse afbeelstel quijt. Waar-oemert gij door een stom beelt verukte : door dat middel is Laodamia aan haar doot gekomen. Plaatsen konnen ook dikwijl hinder doen. Schuwte de plaatsen , daar gij

met haar te doen had : want die konnen u smet veroor-faken. Daar soud gij leggen : hier was sijn , daar lag sijn , in die kamer sloopen wij , hier koelden wij onse geilheid. 'T herdenken sterkt de min , en vlijmt de won op nicus datse bloedt. Een geringe oorzaak hinder wecke haren. Raakt vuir , dat bij-na verstoort legt , met swavel-stok , 't sal weer op-vlammen , en van klein een groot vuir werden. Soo sal u minne-vank weer op-vlammen , indien gij niet en mijdt al wat dient tot weder aenstoken van de min. De griekse vloot had wel mogen willen , datse de kaap van Kafare , en 't vuir-baken van den ouden Nau-plius , die 't hart seer van sijn soons [Palamedes] dood wreck

1. Althea) Thestias in het Latijn ; sijnde sy de dochter van Thestius. Siet het geen van deese wreede moeder is aangetekend , 12 en 49 pag. en daar en boven het 8 B. der Herfchepp. van onsen Dichter.
2. Laodamia) Sie van deese rampzalige minnaares , de 13 Heldinnebr. doch bysonderlijk van het wasse beeld haares mans , 69 pag.
3. Grieksche) Argolice of Argolides in het Latijn , wegens de stad Argos ; van welke , 72 pag.
4. Kafare) Een hooge berg op het eiland Eubea , sijnde naar den Hellsfont ; aan wiens voet de vaard seer gevaarlijk , en t'eenemaal , wegens de veelheid der klippen , ontoegankelijk is. Ovidius , 14 B. der Herfchepp. Seneka , in Agamem. 3 Bedr. 1 Ton. Silius , 14 B. Statius , 7 B. behalven Euripides , in Helene ; Pakuvius , Virgilius , enz.
5. Nauplius) Koning van Eubea , en vader van Palamedes ; Welke , Ulysses , door sekere trek , mede ten oorlog naar Trojen sloopende , siederl geduurig van dien doortrapten schalk is belagd , en eindelijk verradelijk aangeklaagd. Waar op by van de Grieksche krijsraad eenpaarig is ter doot verweesen ; en daar op terstond van de krijslieden gesteenigd.
- Nauplius , sijn vader , dit schelmstuk verstaande , liep gaansch Griekenland door , en verwoerde de jonge vrouwen van de afweefende vorsten , tot boelagie en overspel ; om by die gelegenheit beroertens , opstond , en inlandsche oorlogen te verwekken. Daarenboven wachte by de zegeraalande Grieken in , en stelde op bovengemelde berg een vuurbaak. De Griekse vloot ondertusschen , midden op zee , by nacht , door een gevaarlijk omweer aangevalt , liep op dit licht aan ; teweeten van erger tot erger. Want hier wierden haare

schee-

wreekte, gemijdhad. Een voorstig fierman fakte een steen van 't haat, als hij gevaarlijke klippen voor gefcilt is. Maar schuw't gij plaaten, daar gij 't meeste vermaak plagt te vinden. Schuw't die als blinde en scherpe klippen, als slok- en braak-agrige draai-kolken. Daar zijn Iellen, die niet wel iemant kooien werden aan gedwongen, maar juist bij geval geleert, plegen dienst te doen. Had Fedra kaal geweest, Neptun had zijn neef Hippolytus verfoocht

gehad, en met zijn zee-fliet de roffen niet op den hof gejaagt. Had Pasifaë soo rijk niet geweest, sij had soo onbesluit niet gemint. De broodtronke min wert door rijkdom gequeekt. Wat was de rede, dat geen vrijer op Hecale, geen deern op Iuis verhoite? gewis, om dat dese behoefstig, gene atm was. Een kalis heeft niet om zijn min te vooden; maar eger is desen raat soo veel schats niet waait, dat gy daarom loud willen veranderen.

schepen of door de draaikolken ingestoot, of van de klippen vermorfeld. Seneka, in Agamemn. op de geleemde pl. Propertius, 4 B. 1 D. Virgilius, 11 B. van den En. enz.

Deese Nauplius ontmoet ons (volgens het gevoelen der Celeerden) by Goltzius op het 5 Taf. van Grickenf. op een Penning van de stad Eutrotum, met een brandende lamp in zijn hand, staande op een rots, en gelijk als in zee siende.

Siet ondertusschen van des soons valsche beschuldiging en onnossele moord, Virgilius, 2 B. van den En. Ovidius, 13 B. der Herfchepp. Diëtis, de Kretenser, 2 B. Dares de Frygiaan, in het B. van Trojes ondergang. Filostratus, in Palamed. en in Apollon. van Thiana: behalven het onvergelykelijke treurspel van onsen Nederlandschen Sofokles en onser aller Dichteren (kneupele Kijmertjes en raapende Lapdichters niet uitgezonderd) lichtende noordstar, J. V. VONDEL.

6. Klippen) Nifxis in het Latijn; ze weeten ae rots Minoa, makende den haven van de stad Nisa, ontrent de klippen van Sciron. Strabo, 9 B. Van de stad, of liever Megarische haven, Nisa, is gewag gemaakt, 237 pag. gelijk van Sciron, en de steenklippen naar hem genoemd, 7 pag.

Eenige meenen dat hier door Nifxis, Scilla, de steenklip in de zee van Sicilien (van welke, 63 pag.) word verstaan: maar deese lieden smelten twee Scillaas, en haare gestaldrverwifelingen, onder een; aangeseen Scilla, de dochter van eenen Forkus, in een klip is versehept, gelijk, 63 pag. is aangewesen; terwijl Scylla, de dochter van koning Nifus (van welke 189 pag.) in een vogel is hervormd.

7. Blinde) Sytes segt het Latijn; doch dit zijn geen blinde en scherpe klippen, gelijk Valentijn vertaald; maar sandplaat en droogtens ontrent den Afrikaanschen kust geweest. Siet 152 pag.

8. Scherpe klippen) Acroeraunia in het Latijn; te weeten een seer hoog gebergte van Epirus; gelijk wy seggen, 152 pag. gemelde Valentijn spreekt, in zijn vertaalinge alleenlijk van klippen, die mogelijk aan de voet van deesen nistteekenden voorberg hebbong geweest.

8. Draaikolken) Charybdis in het Latijn; van welke draaikolk meermaalen, als 63 pag. en elders.

9. Fedra) Van Fedra en Hippolytus gewaagd de 4 Heliinnebr. doch siet van zijn omkoomen, 103 pag. 10. Zeeffier) Andere noemen het een zeehalf. Siet Euripides, in zijn Gekroonde Hippolyt. en zijn vertaaler, of liever navolger, Seneka, enz.

11. Pasifaë) Gnoffis in het Latijn, wogens de stad Gnosfos; waar af 17 pag. Van Pasifaës onbesuisde liefste is gesproken onder andere, 2 10 pag.

12. Hecale) Een gebrekkelyk en behoefstig oud beje, door den dichter Kallimachus kenbaar en beroemd gemaakt; om dat sy Thebens, noch een jongeling sijnde, had geherbergd en huyswefing gegeven. Apulcius, 1 B. der Herfchepp. Plutarchus, in Thef. de kantekenaar van het Grieksch: Bloemh. Petronius, Suidas, enz.

13. Irus) Een byloper van de vryers der kniisfche Penelope; doch so behoefstig, dat zijn armoede self naderhand tot een spreekwoord is geworden. Ovidius, 4 B. der Klaagd. heette ook Arneus, en is van Ulyffes met een wuyffslag gedood. Homerus, 18 B. der Dooling. van zijn dochter gedenkt Stefanus, in zijn Stedeb. by het woordeken, Hellas.

VYFTIENDE HOOFDSTUK.

Dat men geen minneryen of de schonburg moet gaan hooren, noch geen minnedichten leesen.

A gte die nogtans soo veel te pijn waait, dat gij uit de | de minnt-fiekte is geneft. 't eijer spel, flueit, hier, schon-burgen blijft, tot dat u haat 't eenemaal van | fang, en gedans met d'arm-gebaaiden na de maat, ont- se-

1. Armgebaarden) Van het bewegender armen in het dansen der naalouden is gesproken, 134 pag. 2. Kal-

fenuwt de gemoederen. Daar werden gedurig minnaats door danfende perfonagen vertoort: dat leert de kamer-fpeler na de konft van u nur te doen en te wagten ftaat. *Kfal't tegen de borft leggen; leest geen minnedigen. *K verbiede u zelfs mijn dardeligt in de hand te nemen. Schuur Kallimachus en Filetas: dat fijn Venus-jankets die hinderen. Mij fleep gewis Saffo de vrij-tong: Anaetoon fchaafde mijn vrijer feden. Wie heeft ooit de digten van Tibullus, of Propertius, wiens geheele werk alleen van Cynthia galmt, ouweveegert gefelen? Wie kan, na't lefen van Gallus, boers en heel blijven? Iets diegelyks fult gij ook in mijn digten vinden. Maar, foo anders Apollo, den fier-man van dit fchip, fijn digter niet bedriegt, moet gij weten, dat een mede vijter de voornaamfte oorfaak van onfe quaalis. Droomt, wilt gij wijs fijn, van geen vrij-genoet; maar beelt u vast in, dat fij alleen ftaapt. Orefes liefde fijn Hermione te vuriger, om dat fij met een ander vrijer begoft te doen te hebben. Wat porde u tot quijnen, Menelaus? Gij trokt fonder wijf na Creta, en koft flaau-levende lang van u Helene blijven: maar federt Paris die ontftaakte, koft

gij haat eerst niet miffen, en brandde van liefde, om datgeen vrij-genoet vont. Dit befchreide Achilles ook in fijn onttrokke Brifeis, om dat die in Agamemmons armen raakte. Hy fchreide ook niet vergeefs; geloof mij, dat Atreus loon deed, 't geen hij, om boefte lomphede te ontgaan, niet nalaten koft. Gewis, ik fou 't felve gedaan hebben, al ben ik niet wijfer al hij. Dit was de befte vrugt van nijdigheid. Want, fchoon hij bij fijn rijks-ftaf fwoer, dat hij Brifeis nooit gedeect had, wift hij wel, dat fijn fcepter geen Goden waren. Gaven de Goden, dat gij de deur van verlate matres koft voor-bij gaan, en de voeten in ugeot voornemen te befwecken! Dit fult gy konnen doen, ftaat gij maar flijf op u voor-nemen: nu moet gij door-fteken, en 't ros de fpoor geven. Beeltu in, dat haat huis een lok-neft is, daar lotos eters en meer-minnen neffelen. Roeit onder't feil die kaap voor bij. Nog wilde ik wel, dat gij u vrij-genoet, waat op gij in 't eerit te fel gebeten waart, niet langer voor u vijand hield. Groet hem ten minfte, al haat gy hem nog: kont gij hem, als een vriend, kuffen, dan fult gij genefen fijn.

2. Kallimachus) *Wy fpreken van deefen dichtster*, 137 pag.

3. Filetas) *Siet van deefen dichtster*, 259 pag.

4. Saffo) *Van welke de 21 Hieldinnebr.* 103 pag. en ook elders,

5. Anakreon) *Van welke*, 259 pag.

6. Tibullus) *Siet 137 en 183 pag.*

7. Propertius) *Vaa welken elders.*

8. Gallus) *Siet 138 en 185 pag.*

9. Hermione) *Van welke de 8 Hieldinnebr.* 38 pag.

10. Krete) *Van het reifen van Menelaus naar het eiland Krete*, fpreekt de 16 Hieldinnebr. 85 pag.

11. Brifeis) *Siet de 3 Hieldinnebr.* 10 pag. en elders.

12. Agamemmons) Pliithenius vir in het Latijn; wegens Pliithenes, foon van Pelops en Hippodamia. Deefe, in fijn jonge jaaren overlydende, gaf fijn kinderen, Agamemnon en Menelaus, over aan Arcus fijn broeder; die de felve als de fijne aannam en opvoedde; fo dat se ook meere deels fijn kinderen worden genoemd. Apollodorus 3 B, en andere.

13. Lotos-eters) *Dat het eeten van het gewas lotos een vergeetelheid van alles bybrengt*, is aangeeteekend, 109 pag. doch fiet ook Plinius, 13 B. 17 H. behalven Sirabo, Lucianus, enz. by meergenoemde Alciatus, onder fijn 114 Sinneb..

14. Meerminnen) *Neen, meefter Valentijn, Sirenes fijn geen fims meerminnen, hoewel fy gemeenlijk fo gebreuten worden.* Siet 189 pag.

SESTIENDE en LAATSTE HOOFDSTUK.

Dat men ook moet mjden alle fpijfen, die het bloed konnen ontfteeken, en geilheid aanbrengen.

Kom, ik fal u ook koft voor-fchrijven die gij nuttigen en fchuwen moet, om allen t'halven mijn genees-
konft in 't werk te ftellen. Appuliet, Lybie, en Megaten-
fet bollen fullen u fchadelijk fijn. Niet min moet gij fchu-
wen

1. Apuliet) Daunius noemd hem het Latijn, wegens Daunus, koning van Apulien, grootvader van Turnus; te weten de foon van Daunus de tweede, en Venilia, fufter van Amata, koninginne van Latium, wron van Latinus. Virgilius, 10 en volgende B. van En.

Vorders is Apulien een deel van Italien ooftwaard; gedeeld in Apulia Daunia; heden geheten Kapitana;

wen de geilmakende raket, en al wat min quecken kan.
 4. Nutter kontgij eten wijn-ruit, die't gefigt verklaart, en
 al wat de min kan krenken. Vraagtgij, wat ik u zaaigande
 5. de wijn voor-schrijft? 'K sal't u kotteer verklaren, als gij
 verwaagt. De wijn ontsteekt de min: indien die niet soo
 overvloedig gefvolgen wert, datgij fmoor-dronken sijt.
 De wind blaakt het vuur aan, de wint verblaakt het vuur.

Een koeltje vergroot, een storm verteert de vlam. Weeft
 of noit dronken, of soo beftooven, dat gij op geen
 minnen denkt: die pas beftonken is, lijd gevaar. Dit
 werk heb ik volwrogt: bekrans mijn matfchip: 'k heb de
 haven befeit, daar op't gemunt was. Bid dan man
 en wijf, die door mijn raad geneefen sijt, voor u digt-
 arts.

nata; en in *Apulias; Peucetias; beilen tetra di Barri* genoemd. Plinius, 3 B. 2 H. *vermaard wegens haare fchaaprijk-
 heid en fijne wol.* Cicero, in de 3 Red. tegens Katilin. Martialis, 8 B. 28 D. en 14 B. 155 D. *doch haare in-
 woonders, alle veehoeders, noemd men ruw, woest, ongeminnert.* Plautus, in den Krygsman, 2 Bedr. 1 Ton.

2. Lybier) *Van haare bollen, gelijk ook van die van Apulien, hoewel van een mindere waarde, fchrijft
 Plinius, 16 B. 5 H.*

3. Megarenfer) *Van Megara, en de bollen ontrent dese ftad waffende, is gefproken, 237 pag.*

4. Wijnruit) Plinius geruygd (20 B. 23 H.) *dat dit kruid het geficht opheldert en fcherper maakt; fo
 dat het deswegen van de fchilders en beeldhouwers word gebruikt.*

*Doch hy meend ook dat het de voortteeling hinderd, het oertel droomen belet, en het wegvloeyen van
 het prikkelend teelfaat op een geile verbeeldinge (fet hier af Lucretius, 4 B.) doet ophouden.*

5. Wijn Bacchimus in het Latijn. Siet 67, 156 pag. en elders. *Aangefien vader Bacchus het voort-
 planten van den wijfstok, en daar op het uitperffen van den druif, nevens het bereiten van de wijn
 heeft uitgevonden, en den rampzaligen fterveling (om fomwijlen met de felve zijn bekrompen hers wat
 ruymtete geven, en hem dus te vervuolyken) medegeedeeld. Diodorus, 3 B. 62 en volgende H. Nonnus, enz.*

E I N D E.

